

၁၈ မိုင်တောရ ဆရာတော်၏

သံယုတ္တနိကာယ်

သုတ္တံ - ဝိပဿနာ
အနုစိချုပ် မှတ်စုများ

သံယုတ္တနိကာယ်

သုတ္တံ - ဝိပဿနာ

ဟောစဉ်တရား၏ မှတ်စုများ

၁။ သင်္ဂါထာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်	နာ ၂
၂။ နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်	နာ ၃၄
၃။ ခန္ဓဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်	နာ ၈၃
၄။ သဠာယတနဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်	နာ ၁၂၇
၅။ မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်	နာ ၂၁၁
၆။ သံယုတ်အကျဉ်းချုပ်	နာ ၂၇၇

သဂါထာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

ဖောစဉ် သုတ္တံ-ဝိပဿနာ အပိုင်း (၁၃+၁၄)

သဂါထာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော် (စာအုပ်) ရှိ ဝိပဿနာမှတ်စုများကို ရေးလေ့ခြင်း

မာတိကာ

- ၁။ ဒေဝတာသံယုတ်
- ၂။ ဒေဝပုတ္တသံယုတ်
- ၃။ ကောသလသံယုတ်
- ၄။ မာရသံယုတ်
- ၅။ ဘိက္ခုနီသံယုတ်
- ၆။ ဗြဟ္မသံယုတ်
- ၇။ ဗြာဟ္မဏသံယုတ်
- ၈။ ဝိသုဒ္ဓိသံယုတ်
- ၉။ ဝနသံယုတ်
- ၁၀။ ယက္ခသံယုတ်

ရှေးဦးသိပ္ပံ

သဂါထာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်တွင် လိုရင်း တိုချင်း (ဇာတ်လမ်းဇာတ်ကွက်မပါဘဲ) များကို ဖော်ပြထားသော တရားစုများကိုသာ တွေ့ရှိရသည်။ နတ်များမေးလာသော အမေးကို ဖြေကြားသော တရားစု၊ ဘီလူး မာရ်နတ် စသည်တို့မှ မေးလာသော အမေးကို ဖြေကြားသော တရားစုတို့ကို လိုရင်းတိုချင်း ဖြေကြားထားသည်များကို တွေ့ရသည်။

ဤသဂါထာဝဂ္ဂသံယုတ်အုပ်စုတွင် သံယုတ်ငယ်ပေါင်း (၁၀) သံယုတ်ပါရှိပါသည်။ ထိုထို သံယုတ်များတွင် သေးငယ်သော တိုတောင်းသော သုတ်တော်များစွာ ပါရှိသည်။ ဝိပဿနာ ကျင့်ကြံရေးနှင့်စပ်သော တရားစုများ (၇၀) ရာခိုင်းနှုန်းပါဝင်သည်ကို တွေ့ရသည်။

ဤတွင် ဝိပဿနာ ကျင့်ကြံရေးနှင့်စပ်သောစကားစုများကိုသာ ထည့်သွင်း ရေးသားထား ပါသည်။

၁။ ဒေဝတာသံယုတ်

မရပ်နှင့် အားမထုတ်နှင့်

ဒါယကာနတ်သား ငါသည် ရပ်တည်မနေဘဲ အားမထုတ်ဘဲ သံသရာအယဉ် 'ဩဃ'ကို ကူးမြောက်ခဲ့၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ “အသျှင်- အသျှင်ဘုရားသည် အဘယ်သို့လျှင် ရပ်တည်မနေဘဲ အားမထုတ်ဘဲ သံသရာအယဉ် 'ဩဃ'ကို ကူးမြောက်တော်မူခဲ့ပါသနည်း”ဟု (လျှောက်၏)။

ဒါယကာနတ်သား ငါသည် အကြင်အခါ၌ ရပ်တည်နေ၏။ ထိုအခါ နှစ်မြုပ်ရ၏။ အကြင်အခါ၌ အားထုတ်၏။ ထိုအခါ မျောပါး ရ၏။ ဒါယကာနတ်သား ဤသို့လျှင် ငါသည် ရပ်တည်မနေဘဲ အားမထုတ်ဘဲ သံသရာအယဉ် 'ဩဃ'ကို ကူးမြောက်ခဲ့၏ဟု (ဟောတော်မူ၏)။

ကိလေသာတွေ ကုန်လာလို့ တရားရလာမှန်းသိတယ်

“အသျှင် အသျှင်ဘုရားသည် အဘယ်အကြောင်းကြောင့်လျှင် သတ္တဝါတို့၏ (ကိလေသာမှ) အကြွင်းမဲ့လွတ်မြောက်ခြင်း လုံးဝလွတ်မြောက်ခြင်း ကင်းဆိတ်ခြင်းကို သိပါသနည်း”ဟု လျှောက်၏။

နှစ်သက်မှု (တဏှာ) လျှင် အရင်းရှိသည့် ကမ္မဘဝ ကုန်ခြင်းကြောင့် , မှတ်သားမှု 'သညာ' အထူးသိမှု 'ဝိညာဏ်'တို့၏ ကုန်ခြင်းကြောင့်, ခံစားမှု 'ဝေဒနာ'တို့၏ ချုပ်ခြင်း ငြိမ်းခြင်းကြောင့် သိ၏။

အချိန်တိုက်စားနေတယ်

အချိန်အခါတို့သည် (ပုဂ္ဂိုလ်ကို) လွန်ကုန်၏။ ညဉ့်တို့သည် (ပုဂ္ဂိုလ်ကို) လွန်ကုန်၏။ (ပဌမ မဇ္ဈိမ ပစ္ဆိမ) အရွယ်အစုတို့သည် (ပုဂ္ဂိုလ်ကို) အစဉ်အတိုင်း စွန့်ကုန်၏။ ငြိမ်းချမ်းရာ (နိဗ္ဗာန်) ကို အလိုရှိသူသည် သေခြင်း၌ ထိုကြောက်ဖွယ် ဘေး သုံးမျိုးကို ရှုသည်ဖြစ်၍ လောကမိသ (တေဘူမကဝဋ်) ကို စွန့်ရာ၏ဟု (ဟောတော်မူ၏)။

နိုးကြားမှ တရားရမယ်

နိုးကြားသည့် တရားတို့၌ နီဝရဏငါးမျိုးတို့သည် အိပ်ပျော်သည်တို့ မည်ကုန်၏။ အိပ်ပျော်သည့် တရားတို့၌ (ဣန္ဒြေ) ငါးမျိုးတို့သည် နိုးကြားသည်တို့ မည်ကုန်၏။

နီဝရဏာဝါးမျိုးတို့ဖြင့် (ကိလေသာ) မြူကို ဆွဲယူသုံးသပ်၏။ (ဣန္ဒြေ) ဝါးမျိုးတို့ဖြင့် စင်ကြယ်နိုင်၏ဟု (ဟောတော်မူ၏)။

မာနရှိသူ / မတည်ကြည်သူ / မေ့လျော့နေသူ တရားမရှိနိုင်

“ဤလောက၌ ထောင်လွှားမှု ‘မာန’ကို လိုလားသူအား တည်ကြည်မှုနှင့် စပ်သော ဆုံးမကြောင်းတရားသည် မရှိနိုင်၊ တည်ကြည်မှု မရှိသူအား (သစ္စာလေးပါးကို) သိ သော မဂ်ဥဏ်သည် မရှိနိုင်၊ တော၌ တစ်ယောက်တည်း နေလျက် မေ့လျော့သော သူသည် သေခြင်း၏ တည်ရာ (တောဘူမကဝဋ်)၏ တစ်ဖက်ကမ်း (နိဗ္ဗာန်) သို့ မကူးမြောက်နိုင်ရာ”ဟု (လျှောက်၏)။

တရားရှိရင် ကိုယ်ကြည်လင်တယ်

“တော၌နေကုန်သော (ကိလေသာ) ငြိမ်းအေး၍ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်ကုန်သော အသျှင်တို့အား ဆွမ်းတစ်ထပ်သာ သုံးဆောင်ကြပါကုန်လျက် အဘယ်အကြောင်းကြောင့် ကိုယ်အရေအဆင်းသည် ကြည်လင်ပါသနည်း”ဟု (လျှောက်၏)။

(အကြင်အသျှင်တို့သည်) လွန်ပြီး (လာဘ်) ကို မစိုးရိမ်ကုန်၊ မရောက် သေးသော (လာဘ်) ကို မတောင့်တကုန်၊ ဖြစ်ဆဲ (လာဘ်)တို့ဖြင့်သာ မျှတကုန်၏။ ထိုအကြောင်းကြောင့် (ထိုအသျှင်တို့အား) ကိုယ်အရေ အဆင်းသည် ကြည်လင်၏။

မရှိရင် ချမ်းသာတယ်

သားသမီး များစွာရှိသူသည် သားသမီးတို့ဖြင့် စိုးရိမ်ရ၏။ ထို့အတူသာလျှင် နွား များစွာရှိသူသည် နွားတို့ဖြင့် စိုးရိမ်ရ၏။ လူအပေါင်းအား ကာမချမ်းသာ၏ တည်ရာ (ဥပဓိ)တို့ဖြင့် စိုးရိမ်ရ၏။ အကြင်သူသည် ကာမချမ်းသာ၏ တည်ရာ (ဥပဓိ) မရှိ၊ ထိုသူသည် မစိုးရိမ်ရသည်သာတည်းဟု (ဟောတော်မူ၏)။

တရား၏ ကျန့်ကျင်ဘက်များ

“အိပ်ငိုက်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ပျင်းရိခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ကိုယ် လက် ဆန့်ငင်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ မမွေ့လျော်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ထမင်းဆီ ယစ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း ရှိ၏။ ထိုအိပ်ငိုက်ခြင်းစသော ညစ်ညူးခြင်းဖြင့် ဤ လောက၌ သတ္တဝါတို့အား အရိယာမဂ်သည် ထင်ရှားမဖြစ်နိုင်”

စိတ်ကို လိပ်လို သိမ်းဆည်းပါ

လိပ်သည် အင်္ဂါကြီးငယ်တို့ကို မိမိအခွင့် ကောင်းစွာ သိမ်းဆည်းထားသကဲ့သို့ ထို့အတူ ရဟန်းသည် စိတ်၌ ဖြစ်သော ကြံစည်မှု (ဝိတက်)တို့ကို ကောင်းစွာ သိမ်းဆည်းလျက် (တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ကို) မမှီမှု၍ သူတစ်ပါးကို မညှဉ်းဆဲဘဲ ငြိမ်းအေးသည် ဖြစ်၍ တစ်စုံတစ်ယောက်ကိုမျှ အပြစ် မဆိုရာဟု (ဟောတော်မူ၏)။

မညီညွတ်သောလောကတွင် အညီအမျှကျင့်ပါ

အနည်းငယ်မျှကုန်သော အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အခါခပ်သိမ်း အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ အရှက်ဖြင့် (အကုသိုလ်တရားတို့ကို) တားမြစ်ကုန်လျက် သွားကုန်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဆင်းရဲ၏ အဆုံး (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်၍ မညီညွတ်သော လောက၌ အညီအမျှ ကျင့်ကုန်၏ဟု (ဟောတော်မူ၏)။

အကျိုးမဖြစ်စေသော ဆင်းရဲကို ပယ်

အလုံးစုံသော လောက၌ ကိုယ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ နှုတ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ စိတ်ဖြင့်လည်းကောင်း မကောင်းမှုကို စိုးစဉ်းမှု မပြုရာ။ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ဆင်ခြင် ညဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’နှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ ကာမဂုဏ်တို့ကို ပယ်ပြီးလျှင် အကျိုးစီးပွား နှင့် မစပ်သော ဆင်းရဲကို မမှီဝဲရာဟု (လျှောက်၏)။

မီးလောင်ခံရသူကဲ့သို့ အားထုတ်

လုံဖြင့် အထိုးခံရသော သူကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဦးခေါင်း၌ မီးလောင်ခံရသော သူကဲ့သို့လည်းကောင်း ရဟန်းသည် ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော ခန္ဓာငါးပါး၌ အမြင်မှားမှု ‘သက္ကာယဒိဋ္ဌိ’ကို ပယ်ရန် သတိနှင့် ပြည့်စုံသည် ဖြစ်၍ နေရာ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဖြတ်ထောက် ပယ်နုတ်

ရန်ငြိုးဖွဲ့မှုကိုလည်းကောင်း၊ (ကိလေသာဟူသော) လွန်ကြိုးကိုလည်းကောင်း၊ လိုလားမှု ‘ဣစ္ဆာ’ကိုလည်းကောင်း၊ ယုတ်ညံ့သော လိုချင်မှု ‘လောဘ’

ကိုလည်းကောင်း ဖြတ်၍ တပ်မက်မှု ‘တဏှာ’ကို အမြစ်နှင့်တကွ နုတ်ပယ်နိုင်သည် ရှိသော် ဤသို့ ထွက်မြောက်မှု ဖြစ်နိုင်လတ္တံ့ဟု (ဖြေတော်မူ၏)။

ဖြတ်ထောက် ပယ်နှုတ်

အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား တပ်စွန်းမှု ‘ရာဂ’ အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ မသိမှု ‘အဝိဇ္ဇာ’တို့ ကင်းပြတ်ကုန်၏။ အာသဝကုန်ပြီးဖြစ်၍ ရဟန္တာဖြစ်ကုန်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဖွဲ့ယှက်တတ်သော တဏှာကို ဖြေရှင်းအပ်ပြီ။

အကြင်နိဗ္ဗာန်၌ နာမ်သည်လည်းကောင်း၊ ရုပ်သည်လည်းကောင်း၊ ထိပါးမှုဟူသော အမှတ် ‘ပဇ္ဇိယသညာ’သည်လည်းကောင်း၊ ရုပ်၌ဖြစ်သော အမှတ် ‘ရူပသညာ’သည်လည်းကောင်း အကြွင်းမဲ့ ချုပ်၏။ ဤနိဗ္ဗာန်၌ ဤဖွဲ့ယှက်တတ်သော တဏှာသည် ကင်းပြတ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဖြတ်ထောက် ပယ်နှုတ်

ရန်ငြိုးဖွဲ့မှုကိုလည်းကောင်း၊ (ကိလေသာဟူသော) လွန်ကြီးကိုလည်းကောင်း၊ လိုလားမှု ‘ဣစ္ဆာ’ကိုလည်းကောင်း၊ ယုတ်ညံ့သော လိုချင်မှု ‘လောဘ’ ကိုလည်းကောင်း ဖြတ်၍ တပ်မက်မှု ‘တဏှာ’ကို အမြစ်နှင့်တကွ နုတ်ပယ်နိုင်သည် ရှိသော် ဤသို့ ထွက်မြောက်မှု ဖြစ်နိုင်လတ္တံ့ဟု (ဖြေတော်မူ၏)။

ကာမအာရုံဖြင့် မထွက်မြောက်နိုင်

“လူတို့၌ မြဲကုန်သော ကာမဂုဏ်တို့သည် မရှိကုန်၊ ဤလောက၌ နှစ်သက်ဖွယ် ကာမဂုဏ်တို့သည် ရှိကုန်၏။ ယင်းကာမဂုဏ်တို့၌ နှောင်ဖွဲ့အပ်သော ယင်းကာမဂုဏ်တို့၌ အပြားအားဖြင့် ယစ်မူးသော ယောက်ျားသည် သေခြင်း၏ တည်ရာ (တောဘူမိကဝဋ်) မှ တစ်ဖန်မလာရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ မရောက်နိုင်”ဟု (လျှောက်၏)။

ခန္ဓာငါးပါးသည် အလိုရှိမှု ‘တဏှာဆန္ဒ’ကြောင့် ဖြစ်၏။ ဆင်းရဲမှုသည် အလိုရှိမှု ‘တဏှာဆန္ဒ’ကြောင့် ဖြစ်၏။ အလိုရှိမှု ‘တဏှာဆန္ဒ’ကို ပယ်ဖျောက်သဖြင့် ခန္ဓာငါးပါးကို ပယ်ဖျောက်နိုင်၏။ ခန္ဓာငါးပါး ကင်းပျောက်သဖြင့် ဆင်းရဲ ကင်းပျောက် ရ၏။

အရံကား အပြင်မှာမဟုတ် စိတ်မှာသာ

လောက၌ အကြင်အာရုံတို့သည် ဆန်းကြယ်ကုန်၏။ ထိုအာရုံတို့သည် ကာမဂုဏ် မမည်ကုန်။ ကြံစည်တပ်မက်မှု (သင်္ကပ္ပရာဂ) သည် ယောက်ျား၏ ကာမဂုဏ် မည်၏။ လောက၌ ဆန်းကြယ်ကုန်သော အာရုံတို့သည် တည်မြဲတိုင်း တည်ကုန်၏။ ပညာရှိတို့သည် ထိုအာရုံတို့၌ အလိုရှိမှု ‘တဏှာဆန္ဒ’ ကို ပယ်ဖျောက်ကုန်၏။

ဆင်းရဲလွတ်လိုလျှင်

အမျက်ထွက်မှု ‘ကောဓ’ကို ပယ်စွန့်ရာ၏။ ထောင်လွှားမှု ‘မာန’ကို ပယ်စွန့်ရာ၏။ အလုံးစုံသော သံယောဇဉ်ကို လွန်မြောက်ရာ၏။ နာမ်ရပ်၌ ကပ်ငြိမှု မရှိသော ကြောင်ကြခြင်း မရှိသော ထိုသူသို့ ဆင်းရဲတို့သည် မကျရောက်ကုန်။

သင့်ကို လောကကြီးမှ ထုတ်ဆောင်စေသောသူ

“မီးလောင်သော အိမ်၌ အကြင်အိုးခွက်ကို ထုတ်ဆောင်၏။ ထိုအိုးခွက်သည် ထိုထုတ်ဆောင်သော သူ၏ အကျိုးငှါ ဖြစ်သကဲ့သို့ ထိုမီးလောင်သော အိမ်၌ အကြင် အိုးခွက်ကို မထုတ်ဆောင်၊ (ထိုအိုးခွက်သည်) မီးလောင်ခံရသကဲ့သို့-

ထို့အတူ လောကသည် အိုခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ သေခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း တပြောင်ပြောင် တောက်လောင်နေ၏။ ထိုတောက်လောင်နေသော လောကထဲမှ ပေးလှူခြင်းဖြင့် ထုတ်ဆောင်ရ၏။ ပေးလှူအပ်သော ဒါနသည် ကောင်းစွာ ထုတ်ဆောင်ထားပြီး (ဥစ္စာ) မည်၏။

ပေးလှူမှုသည် ချမ်းသာသော အကျိုးရှိ၏။ မပေးလှူမှုသည် ချမ်းသာသော အကျိုးမရှိ။ ထိုမပေးလှူဘဲ ထားသော ဥစ္စာကို ခိုးသူတို့သည်လည်းကောင်း၊ မင်းတို့သည် လည်းကောင်း ဆောင်ယူနိုင် ကုန်၏။ မီးလောင်တတ်၏။ ပျက်စီးတတ်၏။

ထို့နောက် သေဆုံးသဖြင့် မိမိ သိမ်းဆည်းသော ဥစ္စာနှင့်တကွ မိမိကိုယ်ကို စွန့်ရ၏။ ပညာရှိသည် ဤသဘောကို သိ၍ သုံးလည်း သုံးဆောင်ရာ၏။ ပေးလှူလည်း ပေးလှူရာ၏။ ပေးလှူပြီး၍လည်းကောင်း၊ သုံးဆောင်ပြီး၍လည်းကောင်း အလှူ၏ အာနုဘော်အလျောက် အကဲ့ရဲ့ မခံရဘဲ နတ်ပြည်သို့ ရောက်ရ၏” ဟု (လျှောက်၏)။

ရှက်ခြင်း ‘ဟိရီ’ ကြောက်ခြင်း ‘ဩတ္တပ္ပ’သည် အရိယာမဂ်ဟူသော ရထား၏ အမှီ တံကဲမည်၏။ အောက်မေ့ခြင်း ‘သတိ’သည် အရိယာမဂ်ဟူသော ရထား၏ အကာအရံ မည်၏။ ကောင်းသောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’လျှင် ရှေ့သွားရှိသော တရားကို ရထားမှူးဟူ၍ ဆို၏။

တပ်မက်ခြင်းသည် ဘေး

တပ်မက်မှု ‘တဏှာ’ သည် ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါကို ဖြစ်စေ၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ၏ စိတ်သည် ပြေးသွား၏။ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါသည် သံသရာသို့ ရောက်၏။ ဆင်းရဲသည် ထို ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ၏ ကြီးစွာသော ဘေးတည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရာဝတ္ထုနှင့် အမည်ပညတ်

အမည်ပညတ်သည် အလုံးစုံသော အရာဝတ္ထုသို့ လျော်စွာ ကျ၏။ အမည် ပညတ်ထက် လွန်သော သဘောသည် မရှိ။ အလုံးစုံသော တရားတို့သည်သာလျှင် အမည်ပညတ်ဟု ဆိုအပ်သော တစ်ခုသော တရား၏ အလိုသို့ အစဉ်လိုက်ရကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စိတ်နှောက်လှူလိုက်

စိတ်သည် လောကကို ဆောင်အပ်၏။ စိတ်သည် (လောကကို) ဆွဲငင်အပ်၏။ အလုံးစုံသော တရားတို့သည်သာလျှင် စိတ်ဟု ဆိုအပ်သော တစ်ခုသော တရား၏ အလိုသို့ အစဉ်လိုက်ရကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

လောက၏ ခြေထောက်

တပ်နှစ်သက်မှု ‘နန္ဒီ’သည် လောကကို နှောင်ဖွဲ့အပ်၏။ (ဆက်စပ်အပ်၏)။ ထိုလောက၏ ခြေတို့သည် ကြံစည်မှု ‘ဝိတက်’တည်း။ တပ်မက်မှု ‘တဏှာ’မှ ကင်းခြင်းကြောင့် နိဗ္ဗာန်ဟူ၍ ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တပ်မက်ခြင်းသည်လည်း လောကကို ဆွဲချိတ်တယ်

တပ်မက်မှု ‘တဏှာ’သည် လောကကို ဆွဲချိတ်အပ်၏။ အိုခြင်းသည် (လောကကို)။ ခြံရံအပ်၏။ သေမင်းသည် လောကကို ပိတ်ဆို့အပ်၏။ လောကသည် ဆင်းရဲ၌ တည်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အမျက်မထွက်ရင် ချမ်းသာတယ်

နတ်သား အမျက်ဒေါသကို ဖြတ်တောက်သော် ချမ်းသာစွာ နေရ၏။ အမျက် ဒေါသကို ဖြတ်တောက်သော် မစိုးရိမ်ရ၊ အဆိပ်လျှင် အရင်းအမြစ်ရှိသော ချိုမြိန်ခြင်းလျှင် အဖျားရှိသော အမျက်ဒေါသအား ဖြတ်တောက်ခြင်းကို အရိယာတို့သည် ချီးမွမ်းကုန်၏။ ထိုအမျက်ဒေါသကိုပင်လျှင် ဖြတ်တောက်သည် ရှိသော် မစိုးရိမ်ရဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

၂-ဒေဝပုဏ္ဏသံယုတ်

လွတ်မြောက်လိုသော စိတ်သာရှိပါ

ရဟန်းသည် အရဟတ္တဖိုလ်ကို အကယ်၍ အလိုရှိသည် ဖြစ်အံ့၊ ဈာန်ဖြင့် ရှုလေ့ ရှိသည် ဖြစ်၍ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်သော စိတ်ရှိသူ ဖြစ်ရာ၏။ လောက၏ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းကိုလည်း သိ၍ ကောင်းသော စိတ်ရှိလျက် (တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ကို) မမှီ သည်ရှိသော် ထို (အရဟတ္တဖိုလ်ဟူသော) အကျိုးအာနိသင်ရှိသည် ဖြစ်ရာ၏။

အမျက်မထွက်ရင် ချမ်းသာတယ်

သိကြားမင်း အမျက်ဒေါသကို ဖြတ်တောက်သည် ရှိသော် ချမ်းသာစွာ နေရ၏။ အမျက်ဒေါသကို ဖြတ်တောက်သည် ရှိသော် မစိုးရိမ်ရ၊ အဆိပ်လျှင် အရင်းအမြစ် ရှိသော ချိုမြိန်ခြင်းလျှင် အဖျားရှိသော အမျက်ဒေါသအား ဖြတ်တောက်ခြင်းကို အရိယာတို့သည် ချီးမွမ်းကုန်၏။ ထိုအမျက်ဒေါသကိုပင်လျှင် ဖြတ်တောက်သည် ရှိသော် မစိုးရိမ်ရဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သေချာမလုပ်ရင် အကျိုးမများ

လျော့လျော့ ပြုအပ်သော အလုံးစုံသော ကံသည်လည်းကောင်း၊ ညစ်နွမ်းသော အကြင်အကျင့်သည်လည်းကောင်း၊ ယုံမှားဖွယ်သော အကြင်အကျင့်မြတ်သည် လည်းကောင်း ရှိ၏။ ထိုအလုံးစုံသည် အကျိုး မများနိုင်ဟု လျှောက်၏။

အလိုကိုပယ်ရင် ပြတ်တယ်

အလိုရမ္မက် 'ဣစ္ဆာ'သည် လောကကို ဖွဲ့စပ်အပ်၏။ အလိုရမ္မက်ကို ဆုံးမခြင်း ကြောင့် (လောကမှ) လွတ်မြောက်၏။ အလိုရမ္မက်ကို ပယ်ခြင်းကြောင့် အလုံးစုံသော အဖွဲ့အစပ် ပြတ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ သိမှတ်ပါ

လောက၌ အစိုးရသည်၏ အဖြစ်သည် အာဏာတည်ခြင်းတည်း၊ ဘဏ္ဍာတို့တွင် မြတ်သော ဘဏ္ဍာသည် မိန်းမတည်း၊ လောက၌ ပညာလက်နက်၏ အညစ်အကြေး သည် အမျက် 'ဒေါသ'တည်း၊ လောက၌ ဘေးရန်တို့သည် ခိုးသူတို့တည်း။

အလိုမှ ဖွဲ့နှောင်းထားတယ်

လမ်းရိက္ခာကို သဒ္ဒါတရားဖြင့် ထုပ်ဖွဲ့၏။ စည်းစိမ်ဥစ္စာတို့၏ တည်ရာသည် အစိုးရခြင်းတည်း။ အလိုရမ္မက်သည် ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါကို ဆွဲငင်၏။ လောက၌ အလိုရမ္မက်ကို စွန့်နိုင်ခဲ့၏။ ‘ကျော့ကွင်းဖြင့် ငှက်ကို ဖွဲ့သကဲ့သို့’ အလိုရမ္မက်သည် များစွာသော သတ္တဝါတို့ကို ဖွဲ့၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

လိုချင်မှုကို ပယ်မှ ဈာန်ရောက်နိုင်တယ်

မကောင်းမှုကို အပပြုပြီးသော မြတ်စွာဘုရား လုံ့လပြု၍ တဏှာအယဉ်ကို ဖြတ်ပါလော့။ ကိလေသာကာမ ဝတ္ထုကာမတို့ကို ပယ်နုတ်ပါလော့။ ရဟန်းသည် ကာမတို့ကို မပယ်မူ၍ တည်ကြည်မှု (ဈာန်) သို့ မရောက်နိုင်။

မဆုတ်မနစ်ပြု/ မြဲစွာပြု

ထိုလုံ့လဝီရိယကို အကယ်၍ ပြုသည် ဖြစ်အံ့။ မဆုတ်မနစ် ပြုကုန်ရာ၏။ ထိုလုံ့လဝီရိယကို မြဲစွာ အားထုတ်ရာ၏။ ထိုစကား မှန်၏။ လုံ့လလျော့သော ရဟန်း သည် ကိလေသာမြူကို လွန်စွာ ဖြန့်ကြဲသည် မည်၏။ မကောင်းသော အမှုကို မပြုခြင်းသည် မြတ်၏။ မကောင်းသော အမှုကို ပြုခြင်းသည် နောက်အခါ၌ ပူပန် ရတတ်၏။ အကြင်ကောင်းသော အမှုကို ပြုရသောကြောင့် နောင်တတစ်ဖန် ပူပန် ရခြင်း မရှိ။ ထိုကောင်းသော အမှုကို ပြုခြင်းသည် မြတ်၏။

တောတောင်ကြား သမင်လို နေချင်လျှင် ဈာန်စိတ်နှင့်နေ

အကြင် သူတို့သည် ဈာန်တို့ကို ပြည့်စုံစေကုန်၍ တည်ကြည်သောစိတ် ရင့်ကျက်သော ပညာနှင့် ပြည့်စုံကုန်လျက် သတိရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ နေကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် သာလျှင် ‘မှက်ခြင်မှ ကင်းသော တောင်ကြား မြစ်ကြား၌ သားသမင်တို့ကဲ့သို့’ ချမ်းသာခြင်းသို့ ရောက် ကုန်လတ္တံ့ဟု (လျှောက်၏)။

သတိနှင့်နေ ဒိဋ္ဌိပယ်

လုံ့ဖြင့် အထိုးခံရသူကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဦးခေါင်း၌ မီးလောင်းခံရသူကဲ့သို့လည်းကောင်း ရဟန်းသည် ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော ခန္ဓာငါးပါး၌ အမြင်မှားမှု ‘သက္ကာယဒိဋ္ဌိ’ကို ပယ်ရန် သတိနှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ နေရာ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဣန္ဒြေမရှိဘဲသတ္တဝါတို့ ချမ်းသာခွင့်မရှိ

“မဖြစ်ကုန်သေးသော ဆင်းရဲဒုက္ခတို့၌လည်းကောင်း၊ ထို့ပြင် ဖြစ်ကုန်ပြီးသော ဆင်းရဲဒုက္ခတို့၌လည်းကောင်း (အကျွန်ုပ်၏) ဤစိတ်သည် အမြဲထိတ်၏။ ဤစိတ် သည် အမြဲလန့်၏။ မထိတ်လန့်ကြောင်း အကယ်၍ ရှိသည် ဖြစ်အံ့၊ ထိုမထိတ်လန့်ခြင်းကို မေးအပ်သောအသျှင်ဘုရားသည် တရားဟောကြားပါလော့” ဟု (လျှောက်၏)။

ဗောဇ္ဈင်တရား ပွားများခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ခြိုးခြံသော အကျင့်ဂုဏ်ကိုလည်းကောင်း ဖယ်ထား၍ သတ္တဝါတို့၏ ချမ်းသာခွင့်ကို ငါဘုရား မမြင်။ ဣန္ဒြေတို့ကို စောင့်စည်းခြင်းကို ဖယ်ထား၍ သတ္တဝါတို့၏ ချမ်းသာခွင့်ကို ငါဘုရား မမြင်၊ အလုံးစုံ ငြိတွယ်ခြင်းကင်းသော နိဗ္ဗာန်ကို ဖယ်ထား၍ သတ္တဝါတို့၏ ချမ်းသာခွင့်ကို ငါဘုရား မမြင်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နှစ်သက်ရင် ဆင်းရဲတယ်

နတ်သား ဆင်းရဲဖြစ်သော သူအား စင်စစ် နှစ်သက်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ နှစ်သက်ခြင်း ဖြစ်သော သူအား စင်စစ် ဆင်းရဲခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ရဟန်းသည် နှစ်သက်ခြင်းလည်း မရှိ၊ ဆင်းရဲခြင်းလည်း မရှိ၊ ဤသို့ သိလော့ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နှစ်သက်ခြင်း မရှိသော ဆင်းရဲခြင်း မရှိသော လောက၌ တဏှာကို ကူးမြောက် ပြီးသော၊ မကောင်းမှုကို အပပြုပြီးသော၊ ငြိမ်းအေးပြီးသော ရဟန်းကို ကြာမြင့်မှ ဖူးမြင်ရလေစွတကားဟု (လျှောက်၏)။

စင်ကြယ် မြင့်မြတ်ကြောင်းတရား

အလုပ်ကိစ္စ၊ အသိဉာဏ်၊ တည်ကြည်မှု၊ ကိုယ်ကျင့်သီလ၊ မြတ်သော အသက် မွေးမှုဟူသော ဤတရားအပေါင်းကြောင့် သတ္တဝါတို့သည် စင်ကြယ်ကုန်၏။ အမျိုး အနွယ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဥစ္စာကြောင့်လည်းကောင်း စင်ကြယ်သည် မဟုတ်ကုန်။

ထို့ကြောင့်သာလျှင် ပညာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိ၏ အကျိုးစီးပွားကို ရှုမျှော်၍ သင့်လျော်သော အကြောင်းအားဖြင့် တရားကို စူးစမ်းဆင်ခြင်ရာ၏။ ဤသို့ ဆင်ခြင် သည်ရှိသော် ထိုအရိယာမဂ်တရားတို့၌ စင်ကြယ်၏။

မသန့်ရှင်းသောကိုယ် ကောင်းရာသို့ထွက်မြောက်ဖို့ လောဘ ဒေါသ ပယ်

“ကြီးသော လုံ့လရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား (ဣရိယာပုတ်) လေးပါးဟူသော စက်လေးပါးလည်းရှိသော ကိုးပါးသော အပေါက် (ဒွါရ)လည်းရှိသော (မစင်တို့ဖြင့်) ပြည့်သော လိုချင်မှု ‘လောဘ’နှင့် စပ်ယှဉ်သော (အမိဝမ်းတိုက်ဟူသော) ညွှန်ပျောင်း၌ ဖြစ်သော ကိုယ်သည် အဘယ်သို့လျှင် ထွက်မြောက်မှု ဖြစ်လတ္တံ့နည်း”ဟု (လျှောက်၏)။

ရန်ငြိုးဖွဲ့မှုကိုလည်းကောင်း၊ ကိလေသာဟူသော လွန်ကြီးကိုလည်းကောင်း၊ လိုချင်မှု ‘ဣစ္ဆာ’ကိုလည်းကောင်း၊ ယုတ်ညံ့သော ‘လောဘ’ကိုလည်းကောင်း ဖြတ်၍ တပ်မက်မှု ‘တဏှာ’ကို အမြစ်နှင့်တကွ နုတ်သည်ရှိသော် ဤသို့ ထွက်မြောက်သည် ဖြစ်နိုင်လတ္တံ့ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

၃-ကောသလသံယုတ်

တပ်မက်ရင် ခါးစပ်သော အကျိုးသာရမယ်

အကြင်သူတို့သည် ကာမဂုဏ်စည်းစိမ်တို့၌ အလွန်တပ်မက်ကုန်သည် ကာမဂုဏ်တို့၌ မက်မောကုန်သည် တွေဝေမိန်းမောကုန်သည် ဖြစ်၍ ‘သားသမင်တို့သည် ထောင်ထားသော ထောင်ချောက်ကျော့ကွင်းကို မသိကုန်သကဲ့သို့’ မိမိ လွန်ကျူးမှုကို မသိကုန်၊ ထိုသူတို့အား နောင်အခါ၌ ခါးစပ်သော အကျိုးဖြစ်၏။ မှန်၏။ ထိုသူတို့အား ယုတ်ညံ့သော အကျိုးသာ ဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မိမိကိုသာ အချစ်ဆုံးမို့ မညှင်းဆဲပါနှင့်

“အလုံးစုံသော အရပ်မျက်နှာတို့ကို စိတ်ဖြင့် အစဉ်လှည့်လည် ရှာဖွေ (သွားလာ) သော်လည်း တစ်စုံတစ်ခုသော အရပ်၌ မိမိထက် ပို၍ ချစ်အပ်သော သူကို မရနိုင်၊ ဤအတူပင် များစွာကုန်သော အခြားသူတို့သည်လည်း မိမိကိုယ်ကိုသာ ချစ်အပ်၏။ ထို့ကြောင့် အကျိုးစီးပွားကို အလိုရှိသော သူသည် သူတစ်ပါးကို မညှင်းဆဲရာ”ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ရန်သူကို ကိုယ်နိတ်ဖြင့် အနိုင်ယူလိုက်လျှင် နိုင်သူသည် ရန်ပွားလိုက်ခြင်းသာ။

အောင်နိုင်သော သူသည် ရန်ကို ပွားစေ၏။ ရှုံးသော သူသည် ဆင်းရဲစွာ နေရ၏။ အောင်နိုင်ခြင်း ၊ ရှုံးခြင်းကို စွန့်၍ ငြိမ်သက်စွာ နေသော သူသည်သာ ချမ်းသာစွာ နေရလတ္တံ့ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဥစ္စာကို ကိုယ်လည်းသုံး သူတစ်ပါးလည်း ပေးစေ

လူမရှိရာ အရပ်၌ အေးမြသော ရေသည် မသောက်အပ်သည်ဖြစ်၍ ခြောက်ခန်းခြင်းသို့ ရောက်သကဲ့သို့ ထိုအတူ ယုတ်မာသော ယောက်ျားသည် ဥစ္စာကို ရ၍ မိမိသည်မူလည်း မသုံးဆောင်၊ သူတစ်ပါးကိုမူလည်း မပေး၊ (ထိုဥစ္စာသည် အလိုလို ကုန်ခန်းခြင်းသို့ ရောက်၏)။

သိကြားလိမ္မာသော ပညာရှိသည် စည်းစိမ်ဥစ္စာတို့ကို ရ၍ သုံးဆောင်ခံစား၏။ ကိစ္စကိုလည်း ပြု၏။ ထိုပညာရှိသည် ဆွေမျိုးအပေါင်းအား ချီးမြှောက်ထောက်ပံ့ခြင်း

ကို ပြုလျက် မကဲ့ရဲ့အပ်သည်ဖြစ်၍ ကောင်းမှုကို ပြုသော သူတို့၏ တည်ရာ ဖြစ် သော နတ်ပြည်သို့ ရောက်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ကံကိုသာယူနိုင်တယ် ဥစ္စာကိုမယူနိုင်

အလုံးစုံသော ဥစ္စာကျေးကျွန်ကို ယူ၍ မသွားနိုင်၊ အလုံးစုံကို စွန့်၍ သွားရ၏။ ကိုယ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ နှုတ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ထိုမှတစ်ပါး စိတ်ဖြင့်လည်းကောင်း အကြင်ကံကို ပြု၏။ ထိုကံသည်သာလျှင် ထိုသူ၏ ဥစ္စာဖြစ်၏။ ထိုကံကိုလျှင် ယူ၍ သွား ရ၏။ အရိပ်သည် ကိုယ်သို့ အစဉ်လိုက်သကဲ့သို့ ထိုကံသည်ပင် ထိုသူအား အစဉ်လိုက်၏။

ပုဂ္ဂိုလ်လေးဦး

“မင်းကြီး လောက၌ ဤသို့သော ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက်တို့သည် ထင်ရှားရှိကုန်၏။ အဘယ် လေးယောက်တို့နည်းဟူမူ-

- (၁) အမှောင်မှ လာ၍ အမှောင်သို့ သွားသော ပုဂ္ဂိုလ်။
- (၂) အမှောင်မှ လာ၍ အလင်းသို့ သွားသော ပုဂ္ဂိုလ်။
- (၃) အလင်းမှ လာ၍ အမှောင်သို့ သွားသော ပုဂ္ဂိုလ်။
- (၄) အလင်းမှ လာ၍ အလင်းသို့ သွားသော ပုဂ္ဂိုလ် ဤလေးယောက်တို့တည်း။

အားလုံးတော့ သေမှာဘဲ၊ ဒါပေမယ့်-

သတ္တဝါအားလုံးတို့သည် သေကုန်လတ္တံ့။ ထိုစကား မှန်၏။ အသက်ရှင်ခြင်းသည် သေခြင်းလျှင် အဆုံးရှိ၏။ သတ္တဝါအားလုံးတို့သည် ကောင်းကျိုး မကောင်းကျိုးကို ရကုန်၍ မိမိတို့ ကံအားလျော်စွာ လားရကုန်လတ္တံ့။ မကောင်းမှုကို ပြုသော သူတို့ သည် ငရဲသို့ လားကုန်လတ္တံ့။ ကောင်းမှုကို ပြုသော သူတို့သည် နတ်ပြည်သို့ လားကုန်လတ္တံ့။

လောဘစသည်သည် လူအပေါင်းကို အကျိုးမဲ့စေတယ်

မင်းကြီး သုံးပါးကုန်သော တရားတို့သည် လူအပေါင်းအား ဖြစ်ကုန်သည်ရှိသော် အစီးအပွားမဲ့ရန် ဆင်းရဲရန် ချမ်းသာစွာ မနေရရန် ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်သုံးပါး တို့နည်းဟူမူ-

(၁) မင်းကြီး လိုချင်မှု ‘လောဘ’တရားသည် လူအပေါင်းအား ဖြစ်သည်ရှိသော် အစီးအပွားမဲ့ရန် ဆင်းရဲရန် ချမ်းသာစွာ မနေရရန် ဖြစ်၏။

(၂) မင်းကြီး အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’တရားသည် လူအပေါင်းအား ဖြစ်သည်ရှိသော် အစီးအပွားမဲ့ရန် ဆင်းရဲရန် ချမ်းသာစွာ မနေရရန် ဖြစ်၏။

(၃) မင်းကြီး တွေဝေမှု ‘မောဟ’တရားသည် လူအပေါင်းအား ဖြစ်သည်ရှိသော် အစီးအပွားမဲ့ရန် ဆင်းရဲရန် ချမ်းသာစွာ မနေရရန် ဖြစ်၏။

လိုချင်မှု ‘လောဘ’သည်လည်းကောင်း၊ အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’သည်လည်းကောင်း၊ တွေဝေမှု ‘မောဟ’သည်လည်းကောင်း ကိုယ်တွင်း၌ ဖြစ်ကုန်သည်ရှိသော် ‘အခွံလျှင် အနှစ်ရှိသော (ဝါးကျူစသော) အပင်ကို မိမိအသီးသည် ညှဉ်းဆဲဖျက်ဆီးသကဲ့သို့’ မကောင်းသော စိတ်ရှိသော ယောက်ျားကို ဖျက်ဆီးကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

၄-မာရသံယုတ်

ခန္ဓာကိုစွန့်ကာ ကျင့်

“မိမိကိုယ်ကို စောင့်စည်းလျက် ကိန်းအောင်းရန် ဆိတ်ငြိမ်သော ကျောင်းသင်္ခမ်းတို့ကို မှီဝဲသော မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုခန္ဓာကိုယ်အတ္တဘောဠ (တပ်မက်ခြင်းကို) စွန့်၍ ကျင့်၏။ ထိုသို့သဘောရှိသော မြတ်စွာဘုရား၏ ထိုစွန့်၍ ကျင့်ခြင်းသဘော သည် လျောက်ပတ်သည်သာလျှင်တည်း။

တည်ရာရှိရင် စိုးရိမ်ရတယ်

သားသမီးများစွာ ရှိသူသည် သားသမီးတို့ဖြင့် စိုးရိမ်ရ၏။ နွားများစွာ ရှိသူသည် နွားတို့ဖြင့် စိုးရိမ်ရ၏။ လူအပေါင်းအား ကာမချမ်းသာ၏ တည်ရာ ‘ဥပမိ’တို့ဖြင့် စိုးရိမ်ရ၏။ အကြင်သူသည် ကာမချမ်းသာ၏ တည်ရာ ‘ဥပမိ’ မရှိ၊ ထိုသူသည် မစိုးရိမ်ရသည်သာတည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသက်က မြစ်ရေစီးနေသလိုဘဲ

လူတို့၏ အသက်သည် နည်း၏။ ထိုအသက်ကို သူတော်ကောင်းသည် ကဲ့ရဲ့ရာ၏။ ‘ဦးခေါင်း၌ မီးလောင်သော ယောက်ျားကဲ့သို့’ ကျင့်ရာ၏။ သေမင်း၏ မရောက် မလာရာ အရပ်သည် မရှိနိုင်ဟု မိန့်တော်မူ၏။

မြစ်ငယ်တို့၏ ရေအလျဉ်သည် ကုန်သကဲ့သို့ သတ္တဝါတို့၏ အသက်သည် ကုန်၏။ နေ့ညဉ့်တို့သည် လွန်ကုန်၏။ အသက်သည် ချုပ်၏ဟု မိန့်ဆိုတော်မူ၏။

အဆင်းအသံတို့သည် စိတ်ကို မွေ့လျော်စေတတ်တယ်

စိတ်ကို မွေ့လျော်စေတတ်ကုန်သော အဆင်း ‘ရူပါရုံ’တို့သည်လည်းကောင်း၊ အသံ ‘သဒ္ဒါရုံ’တို့သည်လည်းကောင်း၊ အရသာ ‘ရသာရုံ’တို့သည်လည်းကောင်း၊ အနံ့ ‘ဂန္ဓာရုံ’တို့သည်လည်းကောင်း၊ အတွေ့ ‘ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ’တို့သည်လည်းကောင်း ရှိကုန်၏။ ဤအာရုံငါးပါးတို့၌ ငါ့အား အလိုဆန္ဒသည် ကင်း၏။

အကြင်သတ္တဝါသည် အကြင် (ကာမဂုဏ်) အကြောင်းကြောင့် ဆင်းရဲကို မြင်၏။
ထိုသတ္တဝါသည် ကာမဂုဏ်တို့၌ အဘယ်ကြောင့် ညွတ်ရအံ့နည်း၊ လောက၌ ဥပဓိကို
ငြိတွယ်တတ်သော တရားဟု သိ၍ ထိုဥပဓိကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းငှါသာလျှင် ကျင့်ရာ၏ဟု
(မိန့်တော်မူ၏)။

ဥစ္စာပစ္စည်း ဆုံးရှုံးလို့ တရားကျင့်သည်မဟုတ်

“သင်သည် ဥစ္စာပစ္စည်း ဆုံးရှုံးသောကြောင့် ပူဆွေးခြင်းသို့ သက်ဝင်သည်ဖြစ်၍
တော၌ ကြံမိုင်နေသလော၊ ထိုသို့မဟုတ်မူ ဥစ္စာကို တောင့်တလျက် ကြံမိုင်နေသ လော၊
ရွာ၌ တစ်စုံတစ်ရာ မကောင်းမှုကို ပြုမိသလော၊ အဘယ်ကြောင့် လူ အပေါင်းနှင့်
အဆွေခင်ပွန်း ဖွဲ့ခြင်းကို မပြုသနည်း၊ သင့်အား တစ်စုံတစ်ခုသော အကြောင်းကြောင့်
အဆွေခင်ပွန်း မပြည့်စုံသလော”ဟု ရွတ်ဆို၏။

ချစ်ခင်ဖွယ်၊ သာယာဖွယ်သဘောဟု ဆိုအပ်သော (ကိလေသာ) စစ်သည်ကို အောင်
ပြီး၍ တစ်ယောက်တည်း ဈာန်ဝင်စားလေ့ရှိသော ငါသည် အကျိုးစီးပွားသို့ ရောက်
သော စိတ်နှလုံး၏ ငြိမ်းချမ်းခြင်းရှိသော (အရဟတ္တဖိုလ်) ချမ်းသာကို သိတော်မူပြီ၊
ထို့ကြောင့် လူအပေါင်းနှင့် အဆွေခင်ပွန်းဖွဲ့ခြင်းကို မပြု၊ ငါ့အား တစ်စုံတစ်ယောက်
နှင့်မျှ အဆွေခင်ပွန်း မဖြစ်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

၅-ဘိက္ခုနီသံယုတ်

မိန်းမ / ယောက်ျား ဖြစ်ခြင်းသည် မစာနမဟုတ်၊ တရားသာ ပစာန

ထိုအခါ သောမာဘိက္ခုနီမအား “ဂါထာကို ရွတ်ဆိုသော ဤသူသည် အဘယ်သူနည်း၊ လူလေလော နတ်လေလော”ဟု စဉ်းစားပြီးလျှင် “ဤသူသည် ယုတ်မာသော မာရ်နတ်တည်း၊ ငါ့အား ကြောက်ခြင်း၊ ထိတ်လန့်ခြင်း၊ ကြက်သီးမွေးညင်းထခြင်းကို ဖြစ်စေလို၍လည်းကောင်း၊ တည်ကြည်ခြင်းသမာဓိမှ ရွေ့လျော့ စေလို၍လည်းကောင်း ဂါထာကို ရွတ်ဆို၏”ဟု အကြံ ဖြစ်၏။ ထိုအခါ သောမာဘိက္ခုနီမအား “ဤသူ သည်ကား ယုတ်မာသော မာရ်နတ်တည်း”ဟု သိ၍ ယုတ်မာသော မာရ်နတ်ကို ဂါထာတို့ဖြင့်ပြန်ပြော၏-

“ကောင်းစွာ တည်ကြည်သော စိတ်၌ ဖလသမာပတ်ဉာဏ် ဖြစ်သည်ရှိသော် တရားကို ကောင်းစွာ မြင်သောသူအား မိန်းမအဖြစ်သည် အဘယ် ပြုအံ့နည်း။

အကြင်သူအား ငါကား မိန်းမဟူ၍လည်းကောင်း၊ ငါကား ယောက်ျားဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ငါကား တခြား တစ်စုံတစ်ခု ဖြစ်၏ဟူ၍လည်းကောင်း (တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့်) ဤသို့ ဖြစ်ရာ၏။ ထိုသူကိုသာလျှင် မာရ်နတ်သည် ဆိုခြင်းငှါ ထိုက်၏”ဟု (ပြန်ပြော၏)။

ထိုအခါ ယုတ်မာသော မာရ်နတ်သည် “သောမာဘိက္ခုနီမသည် ငါ့ကို သိ၏”ဟု ဆင်းရဲခြင်း နှလုံး မသာခြင်း ရှိသည် ဖြစ်၍ ထိုအရပ်၌ပင်လျှင် ကွယ်ပျောက်လေ၏။

သင်္ခါရအစုသာ - လူမဟုတ်

“မာရ်နတ် သင်သည် အဘယ်ကို သတ္တဝါဟူ၍ ယုံကြည်ဘိသနည်း၊ သင့်အား မကောင်းသော အမြင်သည် အစဉ်လိုက်၏။ ဤသတ္တဝါဟူသည် သင်္ခါရအစု သက် သက်သာတည်း၊ ဤသင်္ခါရအစု၌ သဘောအားဖြင့် သတ္တဝါဟူသည်ကို မရအပ်။

လှည်းသန်, ဝင်ရိုးစသော အင်္ဂါအစိတ်အပိုင်းတို့ ပေါင်းစုမိသောကြောင့် ‘ရထား’ ဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုသော အသံ (သဒ္ဓါဝေါဟာရ) သည် ဖြစ်သကဲ့သို့ ထို့အတူ ခန္ဓာငါးပါးတို့ ထင်ရှားကုန်လတ်သော် ‘သတ္တဝါ’ဟူ၍ သမုတ်ခြင်း ဖြစ်၏။

ထိုစကား မှန်၏။ (ခန္ဓာငါးပါးဟူသော) ဒုက္ခသည်သာလျှင် ဖြစ်၏။ ဒုက္ခသည် တည်လည်း တည်၏။ ပျက်လည်း ပျက်၏။ (ခန္ဓာငါးပါးဟူသော) ဒုက္ခကို ဖယ်ထား၍ ခန္ဓာငါးပါးဟူသော ဒုက္ခမှတစ်ပါး အခြားသော တရားသည် မဖြစ်၊ ဒုက္ခကို ဖယ်ထား၍ ခန္ဓာငါးပါးဟူသော ဒုက္ခမှတစ်ပါး အခြားသော တရားသည် မချုပ်''ဟု ပြန်ပြော၏။

၆-ဗြဟ္မသံယုတ်

၇-ဖြာဟွကသံယုတ်

စိတ်ဆိုးခြင်း မရှိရင် ချမ်းသာတယ်

“ဂေါတမ အဘယ်ကို ဖြတ်တောက်သော် ချမ်းသာစွာ နေရသနည်း၊ အဘယ်ကို ဖြတ်တောက်သော် မစိုးရိမ်ရသနည်း၊ အဘယ်မည်သော တစ်ခုသော တရားအား ဖြတ်တောက်ခြင်းကို နှစ်သက်ပါသနည်း”ဟု (လျှောက်၏)။

ပုဏား အမျက် ‘ဒေါသ’ကို ဖြတ်တောက်သော် ချမ်းသာစွာ နေရ၏။ အမျက် ‘ဒေါသ’ကို ဖြတ်တောက်သော် မစိုးရိမ်ရ၊ အဆိပ်လျှင် အရင်းအမြစ်ရှိသော ချိုမြိန်ခြင်းလျှင် အဖျားရှိသော အမျက် ‘ဒေါသ’အား ဖြတ်တောက်ခြင်းကို အရိယာတို့သည် ချီးမွမ်းကုန်၏။ ထိုအမျက် ‘ဒေါသ’ကိုပင်လျှင် ဖြတ်တောက်သည်ရှိသော် မစိုးရိမ်ရဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အမြက်ထွက်သူကို အမြက်ပြန်ထွက်ရင် လူယုတ်မာ

အကြင်သူသည် အမျက်ထွက်သူကို ပြန်၍ အမျက်ထွက်၏။ ထိုသူ သည်သာ ထို အမျက်ထွက်သောသူကို ပြန်၍ အမျက်ထွက်ခြင်းကြောင့် ယုတ်မာ၏။ အမျက်ထွက်သူကို ပြန်၍ အမျက်မထွက်သူသည် အောင်နိုင် ခဲသော ရန်စစ်သည်ကို အောင်နိုင်သည် မည်၏။

အကြင်သူသည် အမျက်ထွက်သော သူတစ်ပါးကို သိသည်ရှိသော် သတိနှင့်ပြည့်စုံ သည်ဖြစ်၍ အမျက်ကို ငြိမ်းအေးစေ၏။ (ထိုအမျက်ကို မတုံ့ပြန်သော သူသည်) မိမိသူတစ်ပါး နှစ်ဦးသားတို့၏ အကျိုးစီးပွားကို ကျင့်သည် မည်၏။

အကြင်သူတို့သည် (သစ္စာလေးပါး) တရား၌ မသိမလိမ္မာကြကုန်၊ (ထိုသူတို့သည်) မိမိသူတစ်ပါး နှစ်ဦးသားတို့အား အမျက်ငြိမ်းစေသော ကုစားခြင်းအားဖြင့် ကုစား သူကို လူမိုက်ဟူ၍ မှတ်ထင်ကုန်၏”ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သည်းခံခြင်းသည်သာ အောင်မြင်ကြောင်း

“ပုဏ္ဏား ကြမ်းကြုတ်သော စကားကို ဆိုသော သူမိုက်သည် စကားမျှဖြင့် (သူတစ်ပါးကို) အောင်ပြီဟူ၍ အောက်မေ့၏။ ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်၏ အကြင်သည်းခံမှု သည် ရှိ၏။ ထိုသည်းခံမှုသည်သာ ထိုပညာရှိအား အောင်မြင်ခြင်း ဖြစ်၏။

မညှင်းဆဲတတ်သူ

“အကြင်သူသည် ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ်ဖြင့် သူတစ်ပါးကို မသတ်ဖြတ် မညှင်းဆဲ၊ ထို သူသည် အဟိသက ဖြစ်၏။ သင်သည် အဟိသက ဖြစ်ခဲ့မှု အမည်အားလျော်စွာ မညှင်းဆဲသူ ဖြစ်ပါလေလော့။ မှန်၏။ အကြင်သူသည် သူတစ်ပါးကို မသတ်ဖြတ် မညှင်းဆဲ၊ ထိုသူသည်သာလျှင် အဟိသက အမှန်ဖြစ်၏” ဟု မိန့်တော်မူ၏။

မီးပုံသဖွယ် စိတ်ပြုပြင်

ပုဏ္ဏား သင်၏ ထောင်လွှားခြင်း ‘မာန’သည် ထမ်းပိုးဝန်သဖွယ် ဖြစ်၏။ အမျက် ‘ဒေါသ’သည် မီးခိုးသဖွယ် ဖြစ်၏။ မမှန်ချွတ်ယွင်း ပြောဆိုခြင်းသည် ပြာသဖွယ် ဖြစ်၏။ ပုဏ္ဏား (ငါ၏) လျှာသည် (တရားတည်းဟူသော ယဇ်ကို ပူဇော်ခြင်းငှါ) ယဇ်ယောက်မသဖွယ် ဖြစ်၏။ (သတ္တဝါတို့၏) နှလုံးသည် (တရားတည်းဟူသော) ယဇ်၏ မီးတောက်ရာ ဌာနသဖွယ် ဖြစ်၏။ သတ္တဝါအပေါင်း၏ ကောင်းစွာ ယဉ်ကျေးသော စိတ်သည် မီးသဖွယ် ဖြစ်၏။

ရေချိုးဆိပ်သဖွယ် ကူးမြောက်ဖွယ်

ပုဏ္ဏား (အဋ္ဌဂီကမဂ်) တရားသည် ထုံးအိုင်သဖွယ် ဖြစ်၏။ သီလဟူသော ရေချိုးဆိပ် ရှိ၏။ မနောက်ကျူ၊ သူတော်ကောင်းတို့သည် သူတော်ကောင်းတို့အား ချိုးမွမ်းအပ်၏။ အကြင်ထုံးအိုင်၌ စင်စစ် ဥဏ်၏အဆုံးသို့ ရောက်ကြသူ (ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်) ရေချိုးကုန်၏။ ထိုထုံးအိုင်၌ မစွတ်သော ကိုယ်ရှိကုန်သည် ဖြစ်၍ သာလျှင် တစ်ဖက်ကမ်း (နိဗ္ဗာန်) သို့ ကူးကုန်၏။

လယ်ထွန်မှုပမာ လိုက်နာဖွယ်

“သင်သည် လယ်ထွန်သူဟူ၍ ဝန်ခံ၏။ သင်၏ လယ်ထွန်မှုကို အကျွန်ုပ် မမြင်ရ၊ အကျွန်ုပ် မေးအပ်သော လယ်ထွန်သော သင်သည် ဖြေကြားပါလော့၊ ထိုလယ် ထွန်မှုကို အဘယ်သို့လျှင် သိရကုန်အံ့နည်း” ဟု (လျှောက်၏)။

“ပုဏ္ဏား ငါ၏ ယုံကြည်မှု ‘သဒ္ဓါ’သည် မျိုးစေ့မည်၏။ ငါ၏ ကုန်ကြွယ်သံဝရသီလ သည် မိုးရေမည်၏။ ငါ၏ ပညာသည် ထမ်းပိုး၊ ထွန်တုံးမည်၏။ ငါ၏ ရှက်မှု ‘ဟိရိတရား’သည် ထွန်သံမည်၏။ ငါ၏ စိတ်သည် ကြိုးမည်၏။ ငါ၏ ဝိပဿနာနှင့် ယှဉ်သော သတိ၊ မဂ်နှင့် ယှဉ်သော အောက်မေ့မှု ‘သတိ’သည် ထွန်သွား ၊ နှင်တံ မည်၏။

ကာယသုစရိုက်သုံးပါးဖြင့် လုံခြုံ၏။ ဝစီသုစရိုက်လေးပါးဖြင့်လည်း လုံခြုံ၏။ အာဟာရ (ရှာမှီးရာ) ၌လည်းကောင်း၊ ဝမ်းရေး (သုံးဆောင်ရာ) ၌လည်းကောင်း စောင့် ရှောက်၏။ ဝစီသစ္စာဖြင့် ရိတ်ဖြတ်ခြင်းကို ပြု၏။ ကောင်းသော နိဗ္ဗာန်၌ မွေ့လျော် သည်၏အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တဖိုလ်သည် ငါ၏ လွတ်မြောက်ခြင်း ဖြစ်၏။

၈-စိတ်သံယုတ်

လူနှင့်ရဟန်း

များစွာကုန်သော ကြံစည်မှု အမွေဝိတက်ခြောက်ပါးတို့သည် အာရုံခြောက်ပါးကို မှီကုန်လျက် လူအပေါင်း၌ သက်ဝင်၍ တည်ကုန်၏။ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား တစ်စုံ တစ်ရာ၌ ကိလေသာအသင်းအပင်းတို့ ဝင်ရောက်သူ မဖြစ်ရာ၊ ရုန့်ရင်းသောစကားကို ဆိုသူ မဖြစ်ရာ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ဘိက္ခု မည်၏။

သညာမဖောက်ပြန်စေနှင့်

“သညာ ဖောက်ပြန်ခြင်းကြောင့် သင်၏ စိတ်သည် ထက်ဝန်းကျင်မှ လောင်မြိုက် ခံနေရ၏။ ‘တင့်တယ်၏’ ဟူသော ရာဂနှင့် စပ်သော အမှတ်နိမိတ်ကို နှလုံးမသွင်း ရှောင်ကွင်းပါလော့။

(ရုပ်နာမ်ဓမ္မ) သင်္ခါရတရားတို့ကို အနိစ္စအားဖြင့် ရှုလော့၊ ဒုက္ခအားဖြင့် ရှုလော့၊ အတ္တအားဖြင့် မရှုလင့်၊ ပြင်းစွာတပ်မက်မှု ‘ရာဂ’ကို ငြိမ်းစေလော့၊ အဖန်တလဲလဲ မလောင်မြိုက်စေလင့်။

မတင့်မတယ် စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ် အဖြစ်အားဖြင့် သင်၏ စိတ်ကို ဖြစ်ပွားစေလော့၊ တစ်ခုတည်းသော အာရုံရှိသော တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိကို’ ပွားစေလော့၊ ကိုယ်အစဉ် ဖြစ်သော ကာယဂတာသတိကို သင့်သန္တာန်၌ ဖြစ်စေလော့၊ ရာဂ၌ ငြီးငွေ့မှုများသူ ဖြစ်ပါလေလော့။

နိစ္စစသော နိမိတ်ကင်းသည့် ဝိပဿနာကိုလည်း ပွားများလော့၊ ကိန်းအောင်းနေ သော ထောင်လွှားမှု ‘မာန’ကို ပယ်စွန့်လော့။ ထိုထောင်လွှားမှု ‘မာန’ကို ပယ်စွန့်ခြင်းကြောင့် (ရာဂစသည်မှ) ငြိမ်းသည်ဖြစ်၍ လှည့်လည်ရလတ္တံ့” ဟု (မိန့်ဆို၏)။

စကားအင်္ဂါ

ရဟန်းတို့ အင်္ဂါလေးပါးနှင့်ပြည့်စုံသော စကားသည် ကောင်းစွာ ဆိုအပ်သော စကား မည်၏။ မကောင်းသဖြင့် ဆိုအပ်သော စကား မမည်။ အပြစ်လည်း မရှိ။

ပညာရှိတို့သည် မကဲ့ရဲ့အပ်။ အဘယ် လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် -

(၁) ကောင်းစွာ ဆိုအပ်သော စကားကိုသာလျှင် ဆို၏။ မကောင်းသဖြင့် ဆိုအပ်သော စကားကို မဆို။

(၂) တရားနှင့် ညီသော စကားကိုသာလျှင် ဆို၏။ တရားနှင့် မညီသော စကားကို မဆို။

(၃) ချစ်ခင်ဖွယ်သော စကားကိုသာလျှင် ဆို၏။ မချစ်ခင်ဖွယ်သော စကားကို မဆို။

(၄) မှန်သော စကားကိုသာလျှင် ဆို၏။ မမှန်သော စကားကို မဆို။

၉-ဝနသံယုတ်

အသံနားထောင်ရင် တရားသိနိုင်တယ်၊ တရားသိရင် သည်းခံတယ်။

“အိမ်ရှင်မ လောက၌ ဆန့်ကျင်ဘက် ပြောဆိုသော အသံတို့သည် များပြားကုန် သည်သာတည်း။ ခြိုးခြံစွာ ကျင့်လေ့ရှိသူသည် သည်းခံအပ်၏။ ထိုအကြောင်းကြောင့် မျက်နှာမသာ မဖြစ်ရာ၊ ထိုသို့ ပြောခြင်းကြောင့် မညစ်နွမ်းလတ္တံ့။

အိမ်ရှင်မ အကြင်သူသည် ‘တော၌ ဝါတမိဂ မည်သော သားကောင်းကဲ့သို့’ စကားသံဖြင့် ထိတ်လန့်၏။ ထိုသူကို ပေါ့သောစိတ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ (ပညာရှိတို့) ဆိုကုန်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား အကျင့် မပြည့်စုံရာ”ဟု (မိန့်ဆို၏)။

၁၀-ယက္ခသံယုတ်

လူဖြစ်လာပုံ

“အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားတို့သည် ရုပ်ကို ဇီဝဟူ၍ ဆိုတော် မမူကုန်။ အဘယ်အကြောင်းကြောင့် ဤသတ္တဝါသည် ဤကိုယ်ကို ရသနည်း၊ ထိုသတ္တဝါအား အရိုးစု အသားစိုင်းသည် အဘယ်မှ ရောက်လာသနည်း၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့် ဤသတ္တဝါသည် အမိဝမ်း၌ ကပ်ငြိသနည်း”ဟု လျှောက်၏။

“ဘီလူး ရှေးဦးစွာ ကလလရေကြည် ဖြစ်၏။ ကလလရေကြည်မှ အမြှုပ် ဖြစ်၏။ အမြှုပ်မှ သားတစ် ဖြစ်၏။ သားတစ်မှ အခဲ ဖြစ်၏။ အခဲမှ ခက်မငါးဖြာတို့ ဖြစ် ကုန်၏။ ဆံ၊ အမွေး၊ ခြေသည်း၊ လက်သည်းတို့လည်း ဖြစ်ကုန်၏။

ဤသတ္တဝါ၏ အမိသည် အကြင်ထမင်းကိုလည်းကောင်း၊ အဖျော်ကိုလည်းကောင်း၊ စားဖွယ်ကိုလည်းကောင်း စား၏။ အမိ၏ ဝမ်း၌ တည်သော ထိုသတ္တဝါသည် ထို (အမိစားသော) အစာဖြင့် ထိုအမိဝမ်း၌ မျှတ၏”ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အတ္တဘောအကြောင်းခံက စိတ်အကြံအစည် ထွက်လာတယ်

“ရဟန်း တပ်မက်မှု ‘ရာဂ’သည်လည်းကောင်း၊ အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’သည်လည်းကောင်း အဘယ်လျှင် အကြောင်းရင်း ရှိကုန်သနည်း။ မမွေ့လျော်မှုသည်လည်းကောင်း၊ မွေ့လျော်မှုသည်လည်းကောင်း၊ ကြက်သီးမွေးညင်း ထမှုသည်လည်းကောင်း အဘယ်မှ ဖြစ်သနည်း။ ‘သူငယ်တို့သည် ကျီးကို ဖမ်း၍ ကြိုးဖြင့် ချည်ကာ လွှတ်ကုန်သကဲ့သို့’ မနောဝိတက်တို့သည် အဘယ်မှ ဖြစ်သောကြောင့် အဘယ်ကို စွန့်လွှတ်ကုန်သနည်း”ဟု (မေး၏)။

“ဘီလူး တပ်မက်မှု ‘ရာဂ’သည်လည်းကောင်း၊ အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’သည်လည်းကောင်း ဤအတ္တဘောလျှင် အကြောင်းရင်း ရှိကုန်၏။ မမွေ့လျော်မှုသည်လည်းကောင်း၊ မွေ့လျော်မှုသည်လည်းကောင်း၊ ကြက်သီးမွေးညင်း ထမှုသည်လည်းကောင်း ဤအတ္တဘောမှ ဖြစ်ကုန်၏။ သူငယ်တို့သည် ကျီးကို ဖမ်း၍ ကြိုးဖြင့် ချည်ကာ လွှတ်ကုန်သကဲ့သို့ ထိုအတူ မနောဝိတက်တို့သည် ဤအတ္တဘောမှ ဖြစ် သောကြောင့် (စိတ်ကို) စွန့်လွှတ်ကုန်၏။

အတ္တဘော၌ ဖြစ်သော တရားတို့သည် ‘ပညောင်ပင်၏ မြစ်ပျဉ်းကဲ့သို့’ တဏှာမှ ဖြစ်ကုန်၏။ ‘တော၌ ဖြစ်သော မာလောနွယ်သည် (မိမိနွယ်သော သစ်ပင်ကို) ထက် ဝန်းကျင် ရစ်ပတ်ပိတ်ဆိုသကဲ့သို့’ များစွာသောကိလေသာတို့သည် ကာမဂုဏ်တို့၌ များစွာ ငြိတွယ်ကုန်၏။

ဘီလူး နားထောင်လော့။ အကြင်သူတို့သည် အတ္တဘောကို သိကုန်၏။ ယင်း အတ္တဘောလျှင် အကြောင်းရှိသော တဏှာကိုလည်း သိကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် အတ္တဘော၏ အကြောင်းဖြစ်သော ထိုတဏှာကို ပယ်ကုန်၏။ တစ်ဖန် ဘဝသစ်၌ မဖြစ်စေခြင်းငှါ မကူးမြောက်သေးသော ကူးခပ်နိုင်ခဲ့သော ဤဩဇာကို ကူးမြောက် ကုန်၏”ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတိရှိရင် ချမ်းသာတယ်

“သတိရှိသော သူအား အခါခပ်သိမ်း ကောင်းမြတ်၏။ သတိရှိသော သူသည် ချမ်းသာကို ရ၏။ သတိရှိသောသူအား အမြဲသာလျှင် မြတ်၏။ ရန်မှလည်း လွတ်၏” ဟု လျှောက်၏။

“သတိရှိသော သူအား အခါခပ်သိမ်း ကောင်းမြတ်၏။ သတိရှိသော သူသည် ချမ်းသာကို ရ၏။ သတိရှိသော သူအား အမြဲသာလျှင် မြတ်၏။ ရန်မှကား မလွတ် သေး။

ကောင်းကင်တက်နေလဲ မကောင်းမှုမှ မလွတ်

“သင်သည် မျက်မှောက်၌ဖြစ်စေ၊ မျက်ကွယ်၌ဖြစ်စေ မကောင်းသော အမှုကို မပြုလင့်။ သင်သည် မကောင်းသော အမှုကို အကယ်၍ ပြုလိမ့်ငြားအံ့၊ (အကယ်၍ မူလည်း) ပြုနေငြားအံ့၊ ကောင်းကင်သို့ ပျံတက်၍ ပြေးသော်လည်း သင့်အား ဆင်းရဲမှ မလွတ်နိုင်” ဟု ဘီလူးတို့၏ ဤစကားကို ပြောကြားလိုက်ပါလော့ဟု (ဘီလူးက ပူးကပ်ပြောဆို၏)။

တရားမလုပ်ဘဲ အများလုပ်နေကြသလဲ

“အကြင် လူတို့သည် သေခြင်းကင်းသော နိဗ္ဗာန်တရားကို ဟောနေသော သုက္ကာ ဘိက္ခုနီမသို့ မဆည်းကပ်ကုန်၊ ဤလူတို့သည် ရာဇဂြိုဟ်ပြည်၌ အရက်ချိုကို သောက်ကုန်သကဲ့သို့ အဘယ်အမှုကို ပြုကြကုန်သည် ဖြစ်၍ အိပ်နေကြလေကုန် သလော။

တိမ်တိုက်မှ ထွက်ကျလာသော ရေကို ခရီးသွားတို့ သောက်ကုန်သကဲ့သို့ တန်ပြီဟု မပယ်မြစ်ထိုက်သော၊ တစ်စုံတစ်ခုဖြင့် မသွန်းလောင်းအပ်သော၊ ချိုမြိန်ရသာ အဆီဩဇာရှိသော ထိုတရားကိုလည်း ပညာရှိတို့သာ သောက်ကြကုန်ယောင် တကား” ဟု (ရွတ်ဆို၏)။

မိမိအကျိုးကိုကြည့်ကို သူတစ်ပါးကို မထိပါးနှင့်

“ငါသည် ထိပါးလိုစိတ် မရှိ၊ အမျက်၏ အလိုသို့ လိုက်စေရန် မလွယ်ကူ၊ ငါသည် ကြာမြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး အမျက် မထွက်၊ ငါ၌ အမျက် ‘ဒေါသ’သည် မတည်။

ငါသည် အမျက် ‘ဒေါသ’ထွက်သောကြောင့် ကြမ်းတမ်းသော စကားကို မဆို၊ အကုသိုလ်တရားတို့ကိုမပြောကြားရာ၊ မိမိအကျိုးကို ကောင်းစွာ မြင်သည်ဖြစ်၍ မိမိကိုယ်ကို ကောင်းစွာ နှိမ်၏”ဟု (ရွတ်ဆို၏)။

ဒေါသတကူးက လူယုတ်မာကို နှိပ်စက်တယ်

“အချင်းနတ်တို့ သင်တို့အား အမျက် ‘ဒေါသ’ သည် မလွှမ်းမိုးစေလင့်၊ အမျက် ထွက်သူတို့အား ပြန်၍ အမျက်မထွက်ကုန်လင့်။ အမျက်မထွက်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ မညှဉ်းဆဲခြင်းသည်လည်းကောင်း အရိယာတို့၏ အကျင့်တည်း။ ထိုသို့ မဟုတ်ခဲ့သော် အမျက် ‘ဒေါသ’ သည် လူယုတ်ကို ‘တောင်ကဲ့သို့’ လွှမ်းမိုး နှိမ်နင်းနိုင်၏”ဟု (ရွတ်ဆို၏)။

အကျဉ်းချုပ်

- မရပ်နှင့်သွား- သင်္ဘောအားမထုတ်နှင့်
- ကိလေသာတွေ ကုန်လာလို့ တရားရလာမှန်းသိတယ်
- အချိန်တိုက်စားနေတယ်
- နီးကြားမှ တရားရမယ် (အိမ်ဒရေသည်နီးကြား၊ နီဝရဏအိပ်ပျော်)
- မာနရှိသူ/မတည်ကြည်သူ/မေ့လျော့နေသူ တရားမရနိုင်
- တရားရှိရင် ကိုယ်ကြည်လင်တယ်
- မရှိရင် ချမ်းသာတယ်
- တရား၏ ကျန့်ကျင်ဘက်များ (ပျင်း-ကိုယ်လက်ဆန့်-ငိုက်-ထမင်းဆီရစ်)
- စိတ်ကို လိပ်လို သိမ်းဆည်းပါ
- မညီညွတ်သောလောကတွင် အညီအမျှကျင့်ပါ
- အကျိုးမဖြစ်စေသော ဆင်းရဲကို ပယ်
- မီးလောင်ခံရသူကဲ့သို့ အားထုတ်
- ဖြတ်ထောက် ပယ်နုတ်
- ကာမအာရုံဖြင့် မထွက်မြောက်နိုင်
- အာရုံကား အပြင်မှာမဟုတ် စိတ်မှာသာ
- ဆင်းရဲလွတ်လိုလျှင် ကောဓ/မာန/သံယောဇဉ်စွန့်
- သင့်ကို လောကကြီးမှ ထုတ်ဆောင်စေသောသူ (အို နာ သေ)၊ ပစည်းကလေးမှ ထုတ်ဆောင်
- တပ်မက်ခြင်းသည် ဘေး
- စိတ်နှောက်လူလိုက်
- ကြံစည်မှုသည် လောက၏ ခြေထောက်။ တပ်မက်ခြင်းသည် လောကကို နှောင်ဖွဲ့တယ်
- တပ်မက်ခြင်းသည်သည် လောကကို ဆွဲချိတ်တယ်
- အမျက်မထွက်ရင် ချမ်းသာတယ်
- လွတ်မြောက်လိုသော စိတ်သာရှိပါ

- သေချာမလုပ်ရင် အကျိုးမများ
- အလိုကိုပယ်ရင် ပြတ်တယ်
- အလိုမှ ဖွဲ့နှောင်ထားတယ်
- လိုချင်မှုကို ပယ်မှ ဈာန်ရောက်နိုင်တယ်
- မဆုတ်မနစ်ပြု/ မြဲစွာပြု
- တောတောင်ကြား သမင်လို နေချင်လျှင် ဈာန်စိတ်နှင့်နေ
- ဣန္ဒြေမရှိဘဲသတ္တဝါတို့ ချမ်းသာခွင့်မရှိ
- နှစ်သက်ရင် ဆင်းရဲတယ်
- မသန့်ရှင်းသောကိုယ် ကောင်းရာသို့ထွက်မြောက်ဖို့ လောဘ ဒေါသ ပယ်
- တပ်မက်ရင် ခါးစပ်သောအကျိုးသာရမယ်
- မိမိကိုသာ အချစ်ဆုံးမို့ မညှင်းဆဲပါနှင့်
- ရန်သူကို ကိုယ်နိတ်ဖြင့် အနိုင်ယူလိုက်လျှင် နိုင်သူသည် ရန်ပွားလိုက်ခြင်းသာ။
- ဥစ္စာကို ကိုယ်လည်းသုံး သူတစ်ပါးလည်း ပေးဝေ၊ အလကား မကုန်စေနှင့်
- ကံကိုသာယူနိုင်တယ် ဥစ္စာကိုမယူနိုင်
- အားလုံးတော့ သေမှာဘဲ၊ ဒါပေမယ့်- လားရာမတူဘူး
- လောဘစသည်သည် လူအပေါင်းကို အကျိုးမဲ့စေတယ်
- ခန္ဓာကိုစွန့်ကာ ကျင့်
- တည်ရာရှိရင် စိုးရိပ်ရတယ်
- အသက်က မြစ်ရေစီးနေသလိုဘဲ
- အဆင်းအသံတို့သည် စိတ်ကို မွေ့လျော်စေတတ်တယ်
- မိန်းမ/ယောက်ျား ဖြစ်ခြင်းသည် မစာနမဟုတ်၊ တရားသာ ပစာန
- သင်္ခါရအစုသာ- လူမဟုတ်
- စိတ်ဆိုးခြင်း မရှိရင် ချမ်းသာတယ်
- စိတ်ဆိုးခြင်း မရှိရင် ချမ်းသာတယ်
- သည်းခံခြင်းသည်သာ အောင်မြင်ကြောင်း
- တင့်တယ်၏ဟု သညာမဖောက်ပြန်စေနှင့်၊
- အသံနားထောင်ရင် သူ့တရားသိနိုင်တယ်။

- ခြိုးခြံစွာ ကျင့်လေ့ရှိသူသည် သည်းခံအပ်၏။ ထိုအကြောင်းကြောင့် မျက်နှာမသာ မဖြစ်ရာ၊ ထိုသို့ ပြောခြင်းကြောင့် မညစ်နွမ်းလတ္တံ့။
- အတ္တဘောအကြောင်းခံကာ စိတ်အကြံအစည် ထွက်လာတယ်
- သတိရှိရင် ချမ်းသာတယ်
- ကောင်းကင်တက်နေလဲ မကောင်းမှုမှ မလွတ်
- တရားမလုပ်ဘဲ ဘာများလုပ်နေကြသလဲ
- မိမိအကျိုးကိုကြည့်ကို သူတစ်ပါးကို မထိပါးနှင့်
- ဒေါသတရားက လူယုတ်မာကို နှိပ်စက်တယ်

တရားထူး တရားမြတ် ကျင့်ကြံနိုင်ကြပါစေ။

ကျင့်ကြံသည့်အတိုင်း တရားထူး သိမြင်နိုင်ကြပါစေ။

နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ် ပါဠိတော်

ဟောစဉ် သုတ္တံ-ဝိပဿနာ အပိုင်း (၁၅+၁၆)

နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော် (၈၁အုပ်)ရှိ ဝိပဿနာမှတ်စုများကို လေ့လာခြင်း

မာတိကာ

- ၁။ နိဒါနသံယုတ်
- ၂။ အဘိသမယသံယုတ်
- ၃။ ဓာတုသံယုတ်
- ၄။ အနုမတဂ္ဂသံယုတ်
- ၅။ ကဿပသံယုတ်
- ၆။ လာဘသက္ကယသံယုတ်
- ၇။ ရဟုဟုလာသံယုတ်
- ၈။ လက္ခဏသံယုတ်
- ၉။ ဩပဗ္ဗယုတ်
- ၁၀။ ဘိက္ခုသံယုတ်

ဈေးနှိုးသိပ္ပံ

နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်တွင် လိုရင်း တိုချင်း (ဇာတ်လမ်းဇာတ်ကွက်မပါဘဲ)များကို ဖော်ပြထားသော တရားစုများကိုသာ တွေ့ရှိရသည်။

ဤသဂါထာဝဂ္ဂသံယုတ်အုပ်စုတွင် သံယုတ်ငယ်ပေါင်း (၁၀)သံယုတ်ပါရှိပါသည်။ ထိုထို သံယုတ်များတွင် သေးငယ်သော တိုတောင်းသော သုတ်တော်များစွာ ပါရှိသည်။ ဝိပဿနာ ကျင့်ကြံရေးနှင့်စပ်သော တရားစုများ (၉၀) ရာခိုင်းနှုန်းပါဝင်သည်ကို တွေ့ရသည်။ ဤတွင် ဝိပဿနာ ကျင့်ကြံရေးနှင့်စပ်သောစကားစုများကိုသာ ထည့်သွင်း ရေးသားထား ပါသည်။

‘ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်’ တရား

“ရဟန်းတို့ အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်သော ‘ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်’တရားကို သင်တို့အား ဟောကြားအံ့၊ ထိုတရားကို နာကုန်လော့၊ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းကုန်လော့၊ ဟောကြားအံ့” ဟု မိန့်တော်မူ၏။ “ကောင်းပါပြီ အသျှင် ဘုရား” ဟူ၍ ထိုရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားအား ပြန်ကြားလျှောက်ထားကြကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤတရားစကားကို မိန့်တော်မူ၏- ရဟန်းတို့ အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်သော ‘ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်’ ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့

- မသိမှု ‘အဝိဇ္ဇာ’ အကြောင်းခံကြောင့် ပြုစီရင်မှု ‘သင်္ခါရ’တို့ ဖြစ်ရကုန်၏။
- ပြုစီရင်မှု ‘သင်္ခါရ’ အကြောင်းခံကြောင့် သိမှု ‘ဝိညာဏ်’ ဖြစ်ရ၏။
- သိမှု ‘ဝိညာဏ်’ အကြောင်းခံကြောင့် နာမ်ရုပ် ဖြစ်ရ၏။
- နာမ်ရုပ် အကြောင်းခံ ကြောင့် တည်ရာ ‘အာယတန’ခြောက်ပါး ဖြစ်ရ၏။
- အာယတနခြောက်ပါး အကြောင်းခံကြောင့် တွေ့ထိမှု ‘ဖဿ’ ဖြစ်ရ၏။
- တွေ့ထိမှု ‘ဖဿ’ အကြောင်းခံကြောင့် ခံစားမှု ‘ဝေဒနာ’ ဖြစ်ရ၏။
- ခံစားမှု ‘ဝေဒနာ’ အကြောင်းခံကြောင့် တပ်မက်မှု ‘တဏှာ’ ဖြစ်ရ၏။
- တပ်မက်မှု ‘တဏှာ’ အကြောင်းခံကြောင့် ပြင်းစွာ စွဲလမ်းမှု ‘ဥပါဒါန်’ ဖြစ်ရ၏။
- ပြင်းစွာ စွဲလမ်းမှု ‘ဥပါဒါန်’ အကြောင်းခံကြောင့် ဘဝ ဖြစ်ရ၏။
- ဘဝအကြောင်းခံကြောင့် ပဋိသန္ဓေနေမှု ‘ဇာတိ’ ဖြစ်ရ၏။
- ဇာတိ အကြောင်းခံကြောင့် အိုမှု ‘ဇရာ’၊ သေမှု ‘မရဏ’၊ စိုးရိမ်မှု ‘သောက’၊ ငိုကြွေးမှု ‘ပရိဒေဝ’၊ ဆင်းရဲမှု ‘ဒုက္ခ’၊ နှလုံးမသာမှု ‘ဒေါမနဿ’၊ ပြင်းစွာ ပင်ပန်းမှု ‘ဥပါယာသ’တို့ ဖြစ်ကြရ ကုန်၏။

ဤသို့လျှင် အလုံးစုံသော ထိုဆင်းရဲအစု ဖြစ်ပွား၏။ ရဟန်းတို့ ဤတရားကို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဟု ဆိုအပ်၏။

- မသိမှု ‘အဝိဇ္ဇာ’၏သာလျှင် (အရဟတ္တမဂ်ဖြင့်) အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ခြင်းကြောင့် ပြုစီရင်မှု ‘သင်္ခါရ’ ချုပ်ရ၏။
- ပြုစီရင်မှု ‘သင်္ခါရ’ ချုပ်ခြင်းကြောင့် သိမှု ‘ဝိညာဏ်’ ချုပ်ရ၏။
- သိမှု ‘ဝိညာဏ်’ ချုပ်ခြင်းကြောင့် နာမ်ရုပ် ချုပ်ရ၏။
- နာမ်ရုပ် ချုပ်ခြင်းကြောင့် တည်ရာ ‘အာယတန’ခြောက်ပါး ချုပ်ရ၏။
- တည်ရာ ‘အာယတန’ခြောက်ပါး ချုပ်ခြင်းကြောင့် တွေ့ထိမှု ‘ဖဿ’ ချုပ်ရ၏။
- တွေ့ထိမှု ‘ဖဿ’ ချုပ်ခြင်းကြောင့် ခံစားမှု ‘ဝေဒနာ’ ချုပ်ရ၏။
- ခံစားမှု ‘ဝေဒနာ’ ချုပ်ခြင်းကြောင့် တပ်မက်မှု ‘တဏှာ’ ချုပ်ရ၏။
- တပ်မက်မှု ‘တဏှာ’ ချုပ်ခြင်းကြောင့် ပြင်း စွာ စွဲလမ်းမှု ‘ဥပါဒါန်’ ချုပ်ရ၏။

- ပြင်းစွာ စွဲလမ်းမှု ‘ဥပါဒါန်’ ချုပ်ခြင်းကြောင့် ဘဝ ချုပ်ရ၏။
- ဘဝ ချုပ်ခြင်း ကြောင့် ပဋိသန္ဓေနေမှု ‘ဇာတိ’ ချုပ်ရ၏။
- ဇာတိ ချုပ်ခြင်းကြောင့် အိုမှု ‘ဇရာ’၊ သေမှု ‘မရဏ’၊ စိုးရိမ်မှု ‘သောက’၊ ငိုကြွေးမှု ‘ပရိဒေဝ’၊ ဆင်းရဲမှု ‘ဒုက္ခ’၊ နှလုံးမသာမှု ‘ဒေါမနဿ’၊ ပြင်းစွာ ပင်ပန်းမှု ‘ဥပါယာသ’တို့ သည် ချုပ်ကြရကုန်၏။

ဤသို့လျှင် အလုံးစုံသော ထိုဆင်းရဲအစု၏ ချုပ်ပျောက်ခြင်း ဖြစ်၏ဟု ဤတရား တော်ကို မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောကြားတော်မူ၏။ ထိုရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်သော တရားတော်ကို အလွန် နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ကုန်၏။

ရဟန်းတို့ အိုမှု ‘ဇရာ’ သေမှု ‘မရဏ’ ဟူသည် အဘယ်နည်း။

ထိုထိုသတ္တဝါတို့၏ ထိုထိုဘုံဘဝ၌ အိုမင်းခြင်း အိုမင်းသည်၏အဖြစ် သွားကျိုးခြင်း ဆံဖြူခြင်း အရေတွန့်ခြင်း အသက်၏ ယုတ်လျော့ခြင်း ဣန္ဒြေတို့၏ ရင့်ကျက်ခြင်းဟူသော ဤသဘောတရားကို အိုမှု ‘ဇရာ’ဟု ဆိုအပ်၏။ ထိုထိုသတ္တဝါတို့၏ ထိုထိုဘုံဘဝမှ ရွှေ့လျော့ခြင်း ရွှေ့လျော့သည်၏အဖြစ် ပျက်ခြင်း ကွယ်ပျောက်ခြင်း အသက်ကို စွန့်ခြင်းသေခြင်း ဘဝအဆုံးပြုခြင်း ခန္ဓာတို့၏ ပျက်စီးခြင်း ကိုယ်ကောင်ကို ပစ်ချရခြင်းဟူသော ဤသဘောတရားကို သေမှု ‘မရဏ’ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ ဤကား အိုမှု ‘ဇရာ’တည်း၊ ဤကား သေမှု ‘မရဏ’တည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသဘောတရားကို “ဇရာမရဏ”ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ပဋိသန္ဓေနေမှု ‘ဇာတိ’ ဟူသည် အဘယ်နည်း။

ထိုထိုသတ္တဝါတို့၏ ထိုထိုဘုံဘဝ၌ ဖြစ်ပေါ် လာခြင်း အပြည့်အစုံဖြစ်ပေါ်လာခြင်း အမိဝမ်းသို့ ဝင်ရောက်ခြင်း ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်ခြင်း ခန္ဓာတို့၏ ထင်ရှား ဖြစ်ခြင်း တည်ရာအာယတနတို့ကို ရခြင်းဟူသော ဤသဘောတရားကို “ဇာတိ”ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဘဝဟူသည် အဘယ်နည်း။

ရဟန်းတို့ ဘဝတို့သည် ကာမဘဝ၊ ရူပဘဝ၊ အရူပဘဝ ဤသုံးပါးတို့တည်း။ ဤတရားသုံးပါးကို “ဘဝ”ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ပြင်းစွာ စွဲလမ်းမှု ‘ဥပါဒါန်’ ဟူသည် အဘယ်နည်း။

ရဟန်းတို့ ပြင်းစွာ စွဲလမ်းမှု ‘ဥပါဒါန်’တို့သည် ကာမတို့ကို ပြင်းစွာ စွဲလမ်းမှု ကာမုပါဒါန်၊ အယူကို ပြင်းစွာ စွဲလမ်းမှု ဒိဋ္ဌုပါဒါန်၊ အလေ့ အကျင့်ကို ပြင်းစွာ စွဲလမ်းမှု သီလဗ္ဗတုပါဒါန်၊ အတ္တကို ပြင်းစွာ စွဲလမ်းမှု အတ္တဝါဒုပါဒါန် ဤလေးပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤတရားလေးပါးကို ပြင်းစွာ စွဲလမ်းမှု “ဥပါဒါန်”ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ တပ်မက်မှု “တဏှာ” ဟူသည် အဘယ်နည်း။

ရဟန်းတို့ တဏှာအပေါင်းတို့သည် အဆင်းကို တပ်မက်မှု ရှုပတဏှာ၊ အသံကို တပ်မက်မှု သဒ္ဒတဏှာ၊ အနံ့ကို တပ်မက်မှု ဂန္ဓတဏှာ၊ အရသာကို တပ်မက်မှု ရသတဏှာ၊ အတွေ့ကို တပ်မက်မှု ဖောဠဗ္ဗတဏှာ၊ သဘောကို တပ်မက်မှု ဓမ္မ တဏှာ ဤခြောက်ပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤတရားခြောက်ပါးကို တပ်မက်မှု “တဏှာ” ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ခံစားမှု “ဝေဒနာ” ဟူသည် အဘယ်နည်း။

ရဟန်းတို့ ဝေဒနာအပေါင်းတို့သည် မျက်စိ အတွေ့ကြောင့်ဖြစ်သော ခံစားမှု စက္ခုသမ္ဗဿဇာဝေဒနာ၊ နားအတွေ့ကြောင့်ဖြစ်သော ခံစားမှု သောတ သမ္ဗဿဇာဝေဒနာ၊ နှာခေါင်းအတွေ့ကြောင့်ဖြစ်သော ခံစားမှု ဃာနသမ္ဗဿဇာဝေဒနာ၊ လျှာအတွေ့ကြောင့် ဖြစ်သော ခံစားမှု ဇိဝါသမ္ဗဿဇာဝေဒနာ၊ ကိုယ်အတွေ့ကြောင့်ဖြစ်သော ခံစားမှု ကာယသမ္ဗဿဇာဝေဒနာ၊ စိတ်အတွေ့ကြောင့်ဖြစ်သော ခံစားမှု မနောသမ္ဗဿဇာဝေဒနာ ဤခြောက်ပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤ တရားခြောက်ပါးကို ခံစားမှု “ဝေဒနာ” ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ တွေ့ထိမှု ‘ဖဿ’ ဟူသည် အဘယ်နည်း။

ရဟန်းတို့ ဖဿအပေါင်းတို့သည် မျက်စိဖြင့် တွေ့ထိမှု စက္ခုသမ္ဗဿ၊ နားဖြင့် တွေ့ထိမှု သောတသမ္ဗဿ၊ နှာခေါင်းဖြင့် တွေ့ထိမှု ဃာနသမ္ဗဿ၊ လျှာဖြင့် တွေ့ထိမှု ဇိဝါသမ္ဗဿ၊ ကိုယ်ဖြင့် တွေ့ထိမှု ကာယသမ္ဗဿ၊ စိတ်ဖြင့် တွေ့ထိမှု မနောသမ္ဗဿ ဤခြောက်ပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤတရားခြောက်ပါးကို ထိတွေ့မှု “ဖဿ” ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ တည်ရာ ‘အာယတန’ ခြောက်ပါး (သဠာယတန) ဟူသည် အဘယ်နည်း။

မျက်စိ ဟူသော တည်ရာ စက္ခာယတန၊ နားဟူသော တည်ရာ သောတာယတန၊ နှာခေါင်းဟူသော တည်ရာ ဃာနာယတန၊ လျှာဟူသော တည်ရာ ဇိဝါယတန၊ ကိုယ်ဟူသော တည်ရာ ကာယာယတန၊ စိတ်ဟူသော တည်ရာ မနာယတန ဤခြောက်ပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤတရားခြောက်ပါးကို တည်ရာ “အာယတန” ခြောက်ပါးဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ နာမ်ရုပ်ဟူသည် အဘယ်နည်း။

ခံစားမှု ဝေဒနာ၊ မှတ်သားမှု သညာ၊ စေ့ဆော်မှု စေတနာ၊ တွေ့ထိမှု ဖဿ၊ နှလုံးသွင်းမှု မနသိကာရ ဤတရားကို နာမ်ဟု ဆိုအပ်၏။ မဟာဘုတ် လေးပါးတို့လည်းကောင်း၊ မဟာဘုတ်လေးပါးတို့ကို မှီ၍ ဖြစ်သော ရုပ်လည်းကောင်း ဤတရားကို ရုပ်ဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား နာမ်တည်း၊ ဤသည်ကား ရုပ်တည်း၊ ဤသဘောတရားကို နာမ်ရုပ်ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ သိမှု ‘ဝိညာဏ်’ ဟူသည် အဘယ်နည်း။

ရဟန်းတို့ သိမှုဝိညာဏ်အပေါင်းတို့သည် မျက်စိကို မှီ၍ သိမှု စက္ခုဝိညာဏ်၊ နားကို မှီ၍ သိမှု သောတဝိညာဏ်၊ နှာခေါင်းကို မှီ၍ သိမှု ဃာန ဝိညာဏ်၊ လျှာကို မှီ၍ သိမှု ဇိဝှိဝိညာဏ်၊ ကိုယ်ကို မှီ၍ သိမှု ကာယဝိညာဏ်၊ စိတ်ကို မှီ၍ သိမှု မနော ဝိညာဏ် ဤခြောက်ပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤတရားခြောက်ပါးကို သိမှု “ဝိညာဏ်” ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ပြုစီရင်မှု ‘သင်္ခါရ’ တို့ဟူသည် အဘယ်တို့နည်း။

ရဟန်းတို့ သင်္ခါရတို့သည် ကိုယ်ဖြင့် ပြုစီရင်မှု ကာယသင်္ခါရ၊ နှုတ်ဖြင့် ပြုစီရင်မှု ဝစီသင်္ခါရ၊ စိတ်ဖြင့် ပြုစီရင်မှု စိတ္တသင်္ခါရ ဤသုံးပါးတို့ တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤတရားသုံးပါးကို ပြုစီရင်မှု “သင်္ခါရ” တို့ဟု ဆိုအပ်ကုန်၏။

ရဟန်းတို့ မသိမှု ‘အဝိဇ္ဇာ’ ဟူသည် အဘယ်နည်း။

ရဟန်းတို့ ဆင်းရဲ၌ မသိမှု၊ ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ် ကြောင်း၌ မသိမှု၊ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) ၌ မသိမှု၊ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်၌ မသိမှုတည်း။ ရဟန်းတို့ ဤတရားကို မသိမှု “အဝိဇ္ဇာ” ဟု ဆိုအပ်၏။

ဝိပဿီဘုရားလောင်းနှင့် ဆင်ခြင်မှု

ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ဝိပဿီဘုရားလောင်းအား “အဘယ်တရားရှိသော် အိုမှု ‘ဇရာ’၊ သေမှု ‘မရဏ’ ဖြစ်သနည်း၊ အဘယ်အကြောင်းခံကြောင့် အိုမှု ‘ဇရာ’၊ သေမှု ‘မရဏ’ ဖြစ်သနည်း” ဟု အကြံ ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ဝိပဿီဘုရားလောင်းအား သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့် “ပဋိသန္ဓေ နေမှု ‘ဇာတိ’ ရှိသော် အိုမှုသေမှု ဖြစ်၏။ ပဋိသန္ဓေနေမှု ‘ဇာတိ’ အကြောင်းခံကြောင့် အိုမှုသေမှု ဖြစ်၏” ဟု ပညာဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည် ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့နောက် ဝိပဿီဘုရားလောင်းအား “အဘယ်တရားရှိသော် ပဋိသန္ဓေနေမှု ‘ဇာတိ’ ဖြစ်သနည်း၊ အဘယ်အကြောင်းခံကြောင့် ပဋိသန္ဓေနေမှု ‘ဇာတိ’ ဖြစ်သနည်း” ဟု ဤအကြံသည် ဖြစ်ပြန်၏။ ရဟန်းတို့ ထို့နောက် ဝိပဿီဘုရားလောင်းအား သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့် “ဘဝ ရှိခဲ့သော် ဇာတိ ဖြစ်၏။ ဘဝ အကြောင်းခံကြောင့် ဇာတိ ဖြစ်၏” ဟု ပညာဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည် ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့နောက် ဝိပဿီဘုရားလောင်းအား “ဘယ်တရားရှိသော် ဘဝ ဖြစ်သနည်း၊ အဘယ် အကြောင်းခံကြောင့် ဘဝ ဖြစ်သနည်း” ဟု ဤအကြံသည် ဖြစ်ပြန်၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ဝိပဿီဘုရား လောင်းအား သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့် “ဥပါဒါန်ရှိခဲ့သော် ဘဝ ဖြစ်၏။ ဥပါဒါန် အကြောင်းခံကြောင့် ဘဝ ဖြစ်၏” ဟု ပညာဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည် ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့နောက် ဝိပဿီဘုရားလောင်းအား “အဘယ်တရားရှိသော် သိမှု ‘ဝိညာဏ်’ ဖြစ်သနည်း၊ အဘယ်အကြောင်းခံကြောင့် သိမှု ‘ဝိညာဏ်’ ဖြစ်သနည်း” ဟု ဤအကြံသည် ဖြစ်ပြန်၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ဝိပဿီဘုရားလောင်းအား သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့် “ပြုစီရင်မှု ‘သင်္ခါရ’ တို့ ရှိသော် သိမှု ‘ဝိညာဏ်’ ဖြစ်၏။ ပြုစီရင်မှု ‘သင်္ခါရ’ အကြောင်းခံကြောင့် သိမှု ‘ဝိညာဏ်’ ဖြစ်၏” ဟု ပညာဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည် ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့နောက် ဝိပဿီဘုရားလောင်းအား “အဘယ်တရားရှိသော် ပြုစီရင်မှု ‘သင်္ခါရ’ တို့ ဖြစ်ကုန်သနည်း၊ အဘယ်အကြောင်းခံကြောင့် ပြုစီရင်မှု ‘သင်္ခါရ’ တို့ ဖြစ်ကုန်သနည်း” ဟု ဤအကြံသည် ဖြစ် ပြန်၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ဝိပဿီဘုရားလောင်းအား သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့် “မသိမှု ‘အဝိဇ္ဇာ’ ရှိသော် ပြုစီရင်မှု ‘သင်္ခါရ’ တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ မသိမှု ‘အဝိဇ္ဇာ’ အကြောင်းခံကြောင့် ပြုစီရင်မှု ‘သင်္ခါရ’ တို့ ဖြစ်ကုန်၏” ဟု ပညာဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည် ဖြစ်၏။

ဤသို့လျှင် မသိမှု ‘အဝိဇ္ဇာ’ အကြောင်းခံကြောင့် ပြုစီရင်မှု ‘သင်္ခါရ’ တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ပြုစီရင်မှု ‘သင်္ခါရ’ အကြောင်းခံကြောင့် သိမှု ‘ဝိညာဏ်’ ဖြစ်၏။ ဤသို့လျှင် အလုံးစုံသော ဆင်းရဲအစု ဖြစ်ပွား၏။

ရဟန်းတို့ “ဖြစ်ပေါ်၏။ ဖြစ်ပေါ်၏” ဟု ဝိပဿီဘုရားလောင်းအား ရှေးက မကြားဖူးကုန်သော တရားတို့၌ ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်၏။ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်၏။ အပြားအားဖြင့် သိမှု ‘ပညာ’ သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်၏။ ထိုးထွင်း၍ သိမှု ‘ဝိဇ္ဇာ’ သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်၏။ အရောင်အလင်း ‘အာလောက’ သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်၏။

အာဟာရလေးပါးတရား

ရဟန်းတို့ ဖြစ်ပြီး သတ္တဝါတို့အားလည်းကောင်း၊ ဖြစ်ဆဲသတ္တဝါတို့အားလည်းကောင်း တည်နေခြင်းငှါ ချီးမြှောက်ခြင်းငှါ ဆောင်တတ်သော သဘော ‘အာဟာရ’ တို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်းဟူမူ-

- ကြမ်းတမ်းသည်လည်းဖြစ်စေ၊ နူးညံ့သည်လည်းဖြစ်စေ အလုတ် အလွေးပြု၍ မျိုအပ်သော ‘ကဗဠိကာရအာဟာရ’၊
- နှစ်ခုမြောက် တွေ့ထိမှု ‘ဖဿာဟာရ’၊
- သုံးခုမြောက် စိတ်ကို လှုံ့ဆော်မှု ‘မနောသဇ္ဇေတနာဟာရ’၊
- လေးခုမြောက် အထူးသိမှု ‘ဝိညာဏာဟာရ’ တို့တည်း။

ရဟန်းတို့ ဖြစ်ပြီးသတ္တဝါတို့အားလည်းကောင်း၊ ဖြစ်ဆဲသတ္တဝါတို့အားလည်းကောင်း တည်နေခြင်းငှါ ချီးမြှောက်ခြင်းငှါ ဆောင်တတ်သော သဘော ‘အာဟာရ’ တို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။

ရဟန်းတို့ ဤလေးပါးသော အာဟာရတို့သည် အဘယ်တရားလျှင် အကြောင်းရှိကုန် သနည်း၊/ဖြစ်ပေါ်ကြောင်းရှိကုန်သနည်း၊/ဖြစ်ကြောင်းရှိကုန်သနည်း၊/အမွန်အစရှိကုန်သနည်း။

ဤလေးပါးသော အာဟာရတို့သည် တပ်မက်မှု ‘တဏှာ’လျှင် အ ကြောင်းရှိကုန်၏။ တပ်မက်မှု ‘တဏှာ’လျှင် ဖြစ်ပေါ်ကြောင်းရှိကုန်၏။ တပ်မက်မှု ‘တဏှာ’လျှင် ဖြစ်ကြောင်း ရှိကုန်၏။ တပ်မက်မှု ‘တဏှာ’လျှင် အမွန်အစရှိကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ဤတပ်မက်မှု ‘တဏှာ’သည် အဘယ်တရားလျှင် အကြောင်းရှိသနည်း။

တပ်မက်မှု ‘တဏှာ’သည် ခံစားမှု ‘ဝေဒနာ’လျှင် အကြောင်းရှိ၏။ ခံစားမှု ‘ဝေဒနာ’လျှင် ဖြစ်ပေါ် ကြောင်းရှိ၏။ ခံစားမှု ‘ဝေဒနာ’လျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိ၏။ ခံစားမှု ‘ဝေဒနာ’လျှင် အမွန်အစရှိ၏။

ရဟန်းတို့ ဤခံစားမှု ‘ဝေဒနာ’ သည် အဘယ်တရားလျှင် အကြောင်းရှိသနည်း။

ခံစားမှု ‘ဝေဒနာ’ သည် တွေ့ထိမှု ‘ဖဿ’လျှင် အကြောင်းရှိ၏။ တွေ့ထိမှု ‘ဖဿ’လျှင် ဖြစ်ပေါ်ကြောင်း ရှိ၏။ တွေ့ထိမှု ‘ဖဿ’လျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိ၏။ တွေ့ထိမှု ‘ဖဿ’လျှင် အမွန်အစရှိ၏။

ရဟန်းတို့ ဤတွေ့ထိမှု ‘ဖဿ’သည် အဘယ်တရားလျှင် အကြောင်းရှိသနည်း။

တွေ့ထိမှု ‘ဖဿ’သည် တည်ရာ ‘အာယတန’ ခြောက်ပါးလျှင် အကြောင်းရှိ၏။ တည်ရာ ‘အာယတန’ ခြောက်ပါးလျှင် ဖြစ်ပေါ်ကြောင်းရှိ၏။ တည်ရာ ‘အာယတန’ ခြောက်ပါးလျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိ၏။ တည်ရာ ‘အာယတန’ ခြောက်ပါးလျှင် အမွန်အစရှိ၏။

ရဟန်းတို့ ဤတည်ရာ ‘အာယတန’ ခြောက်ပါးသည် အဘယ်တရားလျှင် အကြောင်းရှိသနည်း။

တည်ရာ ‘အာယတန’ခြောက်ပါးသည် နာမ်ရုပ်လျှင် အကြောင်းရှိ၏။ နာမ်ရုပ်လျှင် ဖြစ်ပေါ်ကြောင်းရှိ၏။ နာမ်ရုပ်လျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိ၏။ နာမ်ရုပ်လျှင် အမွန်အစရှိ၏။

ရဟန်းတို့ ဤနာမ်ရုပ်သည် အဘယ်တရားလျှင် အကြောင်းရှိသနည်း။ အဘယ်တရားလျှင် ဖြစ်ပေါ် ကြောင်းရှိသနည်း။

သိမှု ‘ဝိညာဏ်’လျှင် ဖြစ်ပေါ်ကြောင်းရှိ၏။ သိမှု ‘ဝိညာဏ်’ လျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိ၏။ သိမှု ‘ဝိညာဏ်’လျှင် အမွန်အစရှိ၏။

ရဟန်းတို့ ဤသိမှု ‘ဝိညာဏ်’ သည် အဘယ်တရားလျှင် အကြောင်းရှိသနည်း။

သိမှု ‘ဝိညာဏ်’သည် ပြုစီရင်မှု ‘သင်္ခါရ’လျှင် အကြောင်းရှိ၏။ ပြုစီရင်မှု ‘သင်္ခါရ’လျှင် ဖြစ်ပေါ်ကြောင်း ရှိ၏။ ပြုစီရင်မှု ‘သင်္ခါရ’လျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိ၏။ ပြုစီရင်မှု ‘သင်္ခါရ’လျှင် အမွန်အစရှိ၏။

ရဟန်းတို့ ဤပြုစီရင်မှု ‘သင်္ခါရ’တို့သည် အဘယ်တရားလျှင် အကြောင်းရှိကုန်သနည်း။

ပြုစီရင်မှု ‘သင်္ခါရ’တို့သည် မသိမှု ‘အဝိဇ္ဇာ’လျှင် အကြောင်းရှိကုန်၏။ မသိမှု ‘အဝိဇ္ဇာ’လျှင် ဖြစ်ပေါ်ကြောင်းရှိကုန်၏။ မသိမှု ‘အဝိဇ္ဇာ’လျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိကုန်၏။ မသိမှု ‘အဝိဇ္ဇာ’လျှင် အမွန်အစရှိကုန်၏။

ရှိခြင်း မရှိခြင်း အစွန်းများ

ကစွာန ဤသတ္တဝါအပေါင်းသည် များသောအားဖြင့် ရှိသည်၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ မရှိသည်၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း နှစ်ပါးကိုမှီ၏။

- ကစွာန သင်္ခါရလောက၏ ဖြစ်ပေါ်ကြောင်းကိုဟုတ်မှန်သော အတိုင်း ကောင်းသော ပညာဖြင့် မြင်သော သူအား သင်္ခါရလောက၌ မရှိဟူသော အယူသည် မဖြစ်။
- ကစွာန သင်္ခါရလောက၏ ချုပ်ငြိမ်းရာကိုဟုတ်မှန်သောအတိုင်း ကောင်းသော ပညာဖြင့် မြင်သော သူအား (သင်္ခါရ) လောက၌ ရှိ၏ဟူသော အယူသည် မဖြစ်။

ကစွာန ဤသတ္တဝါအပေါင်းကို ကပ်ရောက်မှု ‘ဥပယ’၊ ပြင်းစွာ စွဲလမ်းမှု ‘ဥပါဒါနိ’၊ နှစ်မြုပ်စူးဝင်မှု ‘အဘိနိဝေသ’တို့သည် သတ္တဝါအပေါင်းကို များသောအားဖြင့် နှောင်ဖွဲ့အပ်၏။

ဤအရိယာတပည့်သည်ကား စိတ်၏ တည်ရာ နှစ်မြုပ်စူးဝင်ရာ ကိန်းအောင်းရာဖြစ်သော ထိုကပ်ရောက်မှု ‘ဥပယ’၊ ပြင်းစွာ စွဲလမ်းမှု ‘ဥပါဒါနိ’ကို “ငါ၏ အတ္တတည်း”ဟု မကပ်ရောက်၊ မစွဲလမ်း၊ မဆောက်တည်။ “ဖြစ်ခဲ့သော် ဆင်းရဲသာ ဖြစ်၏။ ချုပ်ခဲ့သော် ဆင်းရဲသာ ချုပ်၏”ဟု ယုံမှားမှု မရှိ၊ တွေး တောမူမရှိ။

ဤအရာ၌ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား သူတစ်ပါးကို အားထား၍ ယုံကြည်သည် မဟုတ်၊ (ကိုယ်တိုင်) သိခြင်းသာ ဖြစ်၏။ ကစွာန ဤမျှဖြင့် မှန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ဖြစ်၏။

ကစွာန “အလုံးစုံသည် ရှိ၏”ဟူသော ဤအယူသည် တစ်ခုသော အစွန်းပေတည်း။ “အလုံးစုံသည် မရှိ”ဟူသော ဤအယူသည်လည်း နှစ်ခုမြောက်ဖြစ်သော အစွန်းပေတည်း။ ကစွာန ဤနှစ်ပါးသော အစွန်းတို့ကို မကပ်ရောက်မှု၍ အလယ်အလတ်အားဖြင့် မြတ်စွာဘုရားသည် တရားဟောတော်မူ၏။ မသိမှု ‘အဝိဇ္ဇာ’ အကြောင်းခံကြောင့် ပြုစီရင်မှု ‘သင်္ခါရ’တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ပြုစီရင်မှု ‘သင်္ခါရ’ အကြောင်းခံကြောင့် သိမှု ‘ဝိညာဏ်’ ဖြစ်၏။ပ။

ဆင်းရဲကို ဘယ်သူပြုသလဲ

အသျှင်ဂေါတမ အသိပ္ပာနည်း၊ ဆင်းရဲကို ကိုယ်တိုင် ပြုအပ်ပါသလော။ “ကဿပ ဤသို့ မဆို လင့်” ဟု မြတ်စွာဘုရား မိန့်တော်မူ၏။ အသျှင်ဂေါတမ အသိပ္ပာနည်း၊ ဆင်းရဲကို သူတစ်ပါး ပြုအပ်ပါသ လော။ “ကဿပ ဤသို့ မဆိုလင့်” ဟု မြတ်စွာဘုရား မိန့်တော်မူ၏။

အသျှင်ဂေါတမ အသိပ္ပာနည်း၊ ဆင်းရဲကို ကိုယ်တိုင်လည်း ပြုအပ်၊ သူတစ်ပါးလည်း ပြုအပ်ပါသလောဟု မေးလျှောက်ပြန်၏။ “ကဿပ ဤသို့ မဆိုလင့်” ဟု မြတ်စွာဘုရား မိန့်တော်မူ၏။ အသျှင်ဂေါတမ အသိပ္ပာနည်း၊ ဆင်းရဲသည် ကိုယ်တိုင် ပြုအပ်သည်လည်း မဟုတ်၊ သူတစ်ပါး ပြုအပ်သည်လည်း မဟုတ်။

အကြောင်းမဲ့ ဖြစ်ပါသလော။ “ကဿပ ဤသို့ မဆိုလင့်” ဟု မြတ်စွာဘုရား မိန့်တော်မူ၏။ အသျှင်ဂေါတမ အသိပ္ပာနည်း၊ ဆင်းရဲသည် မရှိပါသ လော။ ကဿပ ဆင်းရဲ မရှိသည် မဟုတ်၊ ကဿပ ဆင်းရဲ ရှိသည်သာတည်း။

သို့ဖြစ်လျှင် အသျှင် ဂေါတမသည် ဆင်းရဲကို မသိ မမြင်ပါသလော။ ကဿပ ငါသည် ဆင်းရဲကို မသိ မမြင်သည် မဟုတ်၊ ကဿပ ငါသည် ဆင်းရဲကို သိ၏။ ဆင်းရဲကို မြင်၏။

ဆင်းရဲခြင်းအဖြေ

ကဿပ “ထိုသူသည် ပြု၏။ ထိုသူသည် ခံစား၏” ဟူ၍ အစကပင် ရှိခဲ့သော် “ဆင်းရဲကို ကိုယ်တိုင် ပြုအပ်၏” ဟူ၍ ဆိုသော သူသည် သဿတအယူသို့ ရောက်၏။

“ကဿပ သူတစ်ပါး ပြု၏။ သူတစ်ပါး ခံစား၏” ဟု အစကပင် ရှိခဲ့သော် ဝေဒနာ နှိပ်စက်စဉ် “ဆင်းရဲကို သူတစ်ပါး ပြုအပ်၏” ဟူ၍ ဆိုသော သူသည် ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိသို့ ရောက်၏။

ကဿပ ထိုနှစ်ပါးသော အစွန်းတို့ကို မကပ်ရောက်မူ၍ အလယ် အလတ်အားဖြင့် မြတ်စွာဘုရား တရားဟောတော်မူ၏။ မသိမှု ‘အဝိဇ္ဇာ’ အကြောင်းခံကြောင့် ပြုစီရင်မှု ‘သင်္ခါရ’ တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ပြုစီရင်မှု ‘သင်္ခါရ’ အကြောင်းခံကြောင့် သိမှု ‘ဝိညာဏ်’ ဖြစ်၏။ပ။

သူမိုက်နှင့်ပညာရှိ ဘဝရရှိမှု ကွာခြားချက်

ရဟန်းတို့ မသိမှု ‘အဝိဇ္ဇာ’ဖြင့် အပိတ်ပင်ခံရသော တပ်မက်မှု ‘တဏှာ’နှင့် ယှဉ်သော သူမိုက်အား ဤကိုယ်သည် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ သူမိုက်သည် ထိုအဝိဇ္ဇာကိုလည်း မပယ်အပ်သေး၊ ထိုတဏှာသည်လည်း မကုန်ခန်းသေး၊ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူ-

ရဟန်းတို့ သူမိုက်သည် ဝဋ်ဆင်းရဲကုန်ရန် မြတ်သောအကျင့်ကို ကောင်းစွာ မကျင့်၊ ထို့ကြောင့် သူမိုက်သည် ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီးသော် ခန္ဓာကိုယ်ကို ရပြန်၏။ ထိုသူမိုက်သည် ခန္ဓာကိုယ်ကို ရသည်ရှိသော် ပဋိသန္ဓေနေမှု ‘ဇာတိ’၊ အိုမှု ‘ဇရာ’၊ သေမှု ‘မရဏ’၊ စိုးရိမ်မှု

‘သောက’၊ ငိုကြွေးမှု ‘ပရိဒေဝ’၊ ဆင်းရဲမှု ‘ဒုက္ခ’၊ နှလုံးမသာမှု ‘ဒေါမနဿ’၊ ပြင်းစွာ ပင်ပန်းမှု ‘ဥပါယာသ’တို့မှ မလွတ်၊ “ဆင်းရဲမှ မလွတ်မြောက်”ဟု ငါ ဆို၏။

ရဟန်းတို့ မသိမှု ‘အဝိဇ္ဇာ’ဖြင့် အပိတ်ပင်ခံရသော တပ်မက်မှု ‘တဏှာ’နှင့် ယှဉ်သော ပညာရှိအား ဤကိုယ်သည် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ပညာရှိအား ထိုအဝိဇ္ဇာကိုလည်း ပယ်အပ်ပြီးပြီ၊ ထိုတဏှာသည်လည်း ကုန် ခန်းပြီ၊ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူ-

ရဟန်းတို့ ပညာရှိသည် ဝဋ်ဆင်းရဲကုန်ရန် မြတ် သောအကျင့်ကို ကောင်းစွာ ကျင့်၏။ ထို့ကြောင့် ပညာရှိသည် ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီးပြီးသော် ခန္ဓာကိုယ်ကို တစ်ဖန် မရ၊ ထိုပညာရှိသည် ခန္ဓာကိုယ်ကို တစ်ဖန် မရခဲ့သည်ရှိသော် ပဋိသန္ဓေနေမှု ‘ဇာတိ’၊ အိုမှု ‘ဇရာ’၊ သေမှု ‘မရဏ’၊ စိုးရိမ်မှု ‘သောက’၊ ငိုကြွေးမှု ‘ပရိဒေဝ’၊ ဆင်းရဲမှု ‘ဒုက္ခ’၊ နှလုံးမသာမှု ‘ဒေါမနဿ’၊ ပြင်းစွာ ပင်ပန်းမှု ‘ဥပါယာသ’တို့မှ လွတ်၏။ “ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်၏”ဟု ငါ ဆို၏။

ရဟန်းတို့ ဤမြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်သုံးခြင်းသည် သူမိုက်နှင့် ပညာရှိ၏ ထူးခြားချက်တည်း၊ ကွဲလွဲချက်တည်း၊ ထူးသော အကြောင်းတည်းဟု (ဟောတော်မူ၏)။

ဘုရားမရှိခင်ကတည်းက တရားကရှိနေ

ရဟန်းတို့ အကြောင်း ‘ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်’ တရားသည် အဘယ်နည်း။ ပဋိသန္ဓေနေမှု ‘ဇာတိ’ အကြောင်းခံကြောင့် အိုမှု ‘ဇရာ’ , သေမှု ‘မရဏ’ ဖြစ်၏။ အကြောင်းတရားတို့၏ တည်သည်၏ အဖြစ် အကြောင်းတရားတို့၏ မြဲသည်၏အဖြစ် အကျိုးတို့၏ အကြောင်းတရား၏အဖြစ်ဟူသော ဤသဘောသည် မြတ်စွာဘုရားတို့ ပွင့်သော်လည်းကောင်း၊ မပွင့်သော်လည်းကောင်း တည်ရှိနေသည်သာတည်း။

ထိုအကြောင်းတရားကို မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူ၏။ (ဥဏှဖြင့်) သက်ဝင်တော်မူ၏။ သိတော်မူပြီး၍ (ဥဏှဖြင့်) သက်ဝင်တော်မူ၍ ဟောကြားတော်မူ၏။ ဟောတော်မူ၏။ သိစေတော်မူ၏။ ဖြစ်စေတော်မူ၏။ ဖွင့်ပြတော်မူ၏။ ဝေဖန်တော်မူ၏။ ပေါ်လွင်အောင် ပြုတော်မူ၏။ “ရှုကုန်လော့”ဟူ၍လည်း ဟောတော်မူ၏။ ရဟန်းတို့ ပဋိ သန္ဓေနေ မှု ‘ဇာတိ’ အကြောင်းခံကြောင့် အိုမှု ‘ဇရာ’ , သေမှု ‘မရဏ’ ဖြစ်၏။

ဤသည်ကားဟု တိကျစွာသိပါ

- ဤသည်ကား ရုပ်တည်း၊ ဤသို့ ရုပ်ဖြစ်ပေါ်၏။ ဤသို့ ရုပ်ချုပ်၏။
- ဤသည်ကား ဝေဒနာတည်း၊ ဤသို့ ဝေဒနာဖြစ်ပေါ်၏။ ဤသို့ ဝေဒနာချုပ်၏။
- ဤသည်ကား သညာတည်း၊ ဤသို့ သညာ ဖြစ်ပေါ်၏။ ဤသို့ သညာချုပ်၏။
- ဤသည်ကား သင်္ခါရတို့တည်း၊ ဤသို့ သင်္ခါရတို့ ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ ဤသို့ သင်္ခါရတို့ ချုပ်ကုန်၏။

- ဤသည်ကား ဝိညာဏ်တည်း၊ ဤသို့ ဝိညာဏ်ဖြစ်ပေါ်၏။ ဤသို့ ဝိညာဏ်ချုပ်၏။

ဤသို့ ဤအကြောင်းတရား ရှိခဲ့သော် ဤအကျိုးတရား ဖြစ်၏။ ဤအကြောင်းတရား ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဤအကျိုး တရား ဖြစ်၏။ ဤအကြောင်းတရား မရှိခဲ့သော် ဤအကျိုးတရား မဖြစ်၊ ဤအကြောင်းတရား ချုပ်ခြင်း ကြောင့် ဤအကျိုးတရား ချုပ်၏။

အကြောင်းနှင့်တကွ ဖြစ်၏

ရဟန်းတို့ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’၏ အကြောင်းကား အဘယ်နည်း၊ “ချမ်းသာခြင်း ‘သုခ’ တည်း”။ ရဟန်းတို့ ချမ်းသာခြင်း ‘သုခ’ကိုလည်း အကြောင်းနှင့်တကွ ဖြစ်၏ဟု ငါဆို၏။ အကြောင်းမရှိဘဲ ဖြစ်၏ဟု ငါမဆို။

ရဟန်းတို့ ချမ်းသာခြင်း ‘သုခ’၏ အကြောင်းကား အဘယ်နည်း၊ “ငြိမ်းချမ်းမှု ‘ပဿဒ္ဓိ’တည်း”။ ရဟန်းတို့ ငြိမ်းချမ်းမှု ‘ပဿဒ္ဓိ’ကိုလည်း အကြောင်းနှင့်တကွ ဖြစ်၏ဟု ငါဆို၏။ အကြောင်းမရှိဘဲ ဖြစ်၏ဟု ငါမဆို။

ရဟန်းတို့ ငြိမ်းချမ်းမှု ‘ပဿဒ္ဓိ’၏ အကြောင်းကား အဘယ်နည်း၊ “နှစ်သက်မှု ‘ပီတိ’တည်း”။ ရဟန်းတို့ နှစ်သက်မှု ‘ပီတိ’ကိုလည်း အကြောင်းနှင့်တကွ ဖြစ်၏ဟု ငါဆို၏။ အကြောင်းမရှိဘဲ ဖြစ်၏ဟု ငါ မဆို။

ရဟန်းတို့ နှစ်သက်မှု ‘ပီတိ’၏ အကြောင်းကား အဘယ်နည်း၊ “ဝမ်းမြောက်မှု ‘ပါမောဇ္ဇ’တည်း”။ ရဟန်းတို့ ဝမ်းမြောက်မှု ‘ပါမောဇ္ဇ’ကိုလည်း အကြောင်းနှင့်တကွ ဖြစ်၏ဟု ငါဆို၏။ အကြောင်းမရှိဘဲ ဖြစ်၏ဟု ငါမဆို။

ရဟန်းတို့ ဝမ်းမြောက်မှု ‘ပါမောဇ္ဇ’၏ အကြောင်းကား အဘယ်နည်း၊ “ယုံကြည်မှု ‘သဒ္ဓါ’ တည်း”။ ရဟန်းတို့ ယုံကြည်မှု ‘သဒ္ဓါ’ကိုလည်း အကြောင်းနှင့် တကွ ဖြစ်၏ဟု ငါဆို၏။ အကြောင်းမရှိဘဲ ဖြစ်၏ဟု ငါမဆို။

ရဟန်းတို့ ယုံကြည်မှု ‘သဒ္ဓါ’၏ အကြောင်းကား အဘယ်နည်း၊ “ဆင်းရဲမှု ‘ဒုက္ခ’တည်း”။ ရဟန်းတို့ ဆင်းရဲမှု ‘ဒုက္ခ’ကိုလည်း အကြောင်းနှင့်တကွ ဖြစ်၏ဟု ငါဆို၏။ အကြောင်းမရှိဘဲ ဖြစ်၏ဟု ငါမဆို။

ရဟန်းတို့ ထိုဆင်းရဲမှု ‘ဒုက္ခ’၏ အကြောင်းကား အဘယ်နည်း၊ “ပဋိသန္ဓေနေမှု ‘ဇာတိ’တည်း”။ ရဟန်းတို့ ပဋိသန္ဓေနေမှု ‘ဇာတိ’ကိုလည်း အကြောင်းနှင့်တကွ ဖြစ်၏ဟု ငါဆို၏။ အကြောင်းမရှိဘဲ ဖြစ်၏ဟု ငါမဆို။

ရဟန်းတို့ ပဋိသန္ဓေနေမှု ‘ဇာတိ’၏ အကြောင်းကား အဘယ်နည်း၊ “ဘဝတည်း”။ ရဟန်းတို့ ဘဝကိုလည်း အကြောင်းနှင့်တကွ ဖြစ်၏ဟု ငါဆို၏။ အကြောင်းမရှိဘဲ ဖြစ်၏ဟု ငါမဆို။

ရဟန်းတို့ ဘဝ၏ အကြောင်းကား အဘယ်နည်း၊ “ပြင်းစွာ စွဲလမ်းမှု ‘ဥပါဒါန်’တည်း”။ ရဟန်းတို့ ပြင်းစွာ စွဲလမ်းမှု ‘ဥပါဒါန်’ ကိုလည်း အကြောင်းနှင့်တကွ ဖြစ်၏ဟု ငါဆို၏။ အကြောင်းမရှိဘဲ ဖြစ်၏ဟု ငါမဆို။

ရဟန်းတို့ ပြင်းစွာ စွဲလမ်းမှု ‘ဥပါဒါန်’၏ အကြောင်းကား အဘယ်နည်း၊ “တပ်မက်မှု ‘တဏှာ’တည်း”။ ရဟန်းတို့ တပ်မက်မှု ‘တဏှာ’ကိုလည်း အကြောင်းနှင့်တကွ ဖြစ်၏ဟု ငါဆို၏။ အကြောင်း မရှိဘဲ ဖြစ်၏ဟု ငါမဆို။

ရဟန်းတို့ တပ်မက်မှု ‘တဏှာ’၏ အကြောင်းကား အဘယ်နည်း၊ “ခံစားမှု ‘ဝေဒနာ’တည်း”။ပ။ “တွေ့ထိမှု ‘ဖဿ’တည်း”။ “တည်ရာ ‘အာယတန’ခြောက်ပါး (သဠာယတန) တည်း”။ “နာမ်ရုပ်တည်း”။ သိမှု ‘ဝိညာဏ်’။ ပြုစီရင်မှု ‘သင်္ခါရ’တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ပြုစီရင်မှု ‘သင်္ခါရ’တို့ကိုလည်း အကြောင်းနှင့်တကွ ဖြစ်၏ဟု ငါဆို၏။ အကြောင်းမရှိဘဲ ဖြစ်၏ဟု ငါမဆို။ ပြုစီရင်မှု ‘သင်္ခါရ’တို့၏ အကြောင်းကား အဘယ် နည်း၊ “မသိမှု ‘အဝိဇ္ဇာ’တည်း”။

ဆင်းရဲကို ဘယ်သူပြုသလဲ

- “ငါ့သျှင်သာရိပုတ္တရာ ချမ်းသာဆင်းရဲကို ကိုယ်တိုင် ပြုအပ်၏ဟူ၍ ပညတ်ကုန်သော ကမ္မဝါဒီသမဏ ဗြာဟ္မဏအချို့တို့ ရှိကြကုန်၏။
- ငါ့သျှင်သာရိပုတ္တရာ ချမ်းသာဆင်းရဲကို သူတစ်ပါး ပြုအပ်၏ဟူ၍ ပညတ် ကုန်သော ကမ္မဝါဒီသမဏဗြာဟ္မဏအချို့တို့ ရှိကြကုန်၏။
- ငါ့သျှင်သာရိပုတ္တရာ ချမ်းသာဆင်းရဲကို ကိုယ်တိုင်လည်း ပြုအပ် သူတစ်ပါးလည်း ပြုအပ်၏ဟူ၍ ပညတ်ကုန်သော ကမ္မဝါဒီသမဏဗြာဟ္မဏအချို့တို့ ရှိကြကုန်၏။
- ငါ့သျှင်သာရိပုတ္တရာ ချမ်းသာဆင်းရဲကို ကိုယ်တိုင် ပြုအပ်သည်လည်း မဟုတ်၊ သူတစ်ပါး ပြုအပ် သည်လည်း မဟုတ်၊ အကြောင်းမဲ့ ဖြစ်၏ဟူ၍ ပညတ်ကုန်သော ကမ္မဝါဒီသမဏဗြာဟ္မဏ အချို့တို့ ရှိကြ ကုန်၏။

ငါ့သျှင်သာရိပုတ္တရာ ဤအရာ၌ အကျွန်ုပ်တို့၏ မြတ်စွာဘုရားသည် အဘယ်သို့ အယူရှိပါသနည်း၊ အဘယ်သို့ ဟောကြားပါသနည်း၊ အဘယ်သို့ ပြောကြားသည်ရှိသော် မြတ်စွာဘုရား၏ ဟောသော စကားကိုပင် အတုလိုက်၍ ဆိုသည် မည်ပါကုန်အံ့နည်း၊ မြတ်စွာဘုရားကိုလည်း မဟုတ်မမှန်သော စကားဖြင့် မစွပ်စွဲသည် မည်ပါကုန်အံ့နည်း၊ မြတ်စွာဘုရား၏ တရားနှင့် လျော်သော တရားကိုလည်း ပြောကြားသည် မည်ပါကုန်အံ့နည်း၊ အကြောင်းနှင့် တကွ အယူသို့ ကျရောက်ခြင်းသည် တစ်စုံတစ်ရာ ကဲ့ရဲ့ဖွယ်သို့ မရောက်ဘဲ ရှိပါအံ့နည်း”ဟု လျှောက်၏။

ငါ့သျှင် ချမ်းသာဆင်းရဲကို ပဋိစ္စသမုပ္ပန္န (စွဲ၍ဖြစ်သော) တရားဟူ၍ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူ၏။ အဘယ်ကို စွဲ၍ ဖြစ်သနည်း၊ ဖဿကို စွဲ၍ ဖြစ်၏။ ဤသို့ ဆိုသောသူသည် မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူ အပ်သော စကားကိုပင် အတုလိုက်၍ ဆိုသည် မည်ရာ၏။

စေ့ဆော်မှု-စေတနာအကြောင်းခံ

- အာနန္ဒာ ကိုယ် 'ကာယ' ရှိခဲ့သော် ကိုယ်၌ ဖြစ်သော စေ့ဆော်မှု 'ကာယသဗ္ဗေတနာ' ဟူသော အကြောင်းကြောင့် အတွင်းသန္တာန်၌ ချမ်းသာဆင်းရဲ ဖြစ်၏။
- အာနန္ဒာ နှုတ် 'ဝါစာ' ရှိခဲ့သော် နှုတ်၌ ဖြစ်သော စေ့ဆော်မှု 'ဝစီသဗ္ဗေတနာ'ဟူသော အကြောင်းကြောင့် အတွင်းသန္တာန်၌ ချမ်းသာဆင်းရဲ ဖြစ်၏။
- အာနန္ဒာ စိတ် 'မနော' ရှိခဲ့သော် စိတ်၌ ဖြစ်သော စေ့ဆော်မှု 'မနောသဗ္ဗေတနာ' ဟူသော အကြောင်းကြောင့် အတွင်းသန္တာန်၌ ချမ်းသာဆင်းရဲ ဖြစ်၏။

ဤစေတနာသည် မသိမှု 'အဝိဇ္ဇာ' အကြောင်းကြောင့်လည်း ဖြစ်၏။

ချမ်းသာ ဆင်းရဲကြောင်းတရား

အာနန္ဒာ အကြင် ကိုယ်/နှုတ်/စိတ် ဖြင့် ပြုစီရင်မှုဟူသော အကြောင်းကြောင့် မိမိသန္တာန်၌ ချမ်းသာ ဆင်းရဲသည် ဖြစ်၏။ ထိုကိုယ်/နှုတ်/ စိတ်ဖြင့် ပြုစီရင်မှုကို ကိုယ်တိုင်မူလည်း ပြုစီရင်၏။ အာနန္ဒာ အကြင်ကိုယ်/နှုတ်/စိတ်ဖြင့် ပြုစီရင်မှုဟူသော အကြောင်းကြောင့် မိမိသန္တာန်၌ ချမ်းသာဆင်းရဲသည် ဖြစ်၏။

ထိုကိုယ်/နှုတ်/စိတ်ဖြင့် ပြုစီရင်မှုကို သူတစ်ပါးတို့မူလည်း ပြုစီရင်ကုန်၏။ အာနန္ဒာ အကြင် ကိုယ်/နှုတ်/စိတ်ဖြင့် ပြုစီရင်မှုဟူသော အကြောင်းကြောင့် မိမိသန္တာန်၌ ချမ်းသာဆင်းရဲသည် ဖြစ်၏။ ထိုကိုယ်/နှုတ်/စိတ်ဖြင့်ကို ကောင်းစွာ သိသည် ဖြစ်၍မူလည်း ပြုစီရင်၏။ပ။ မသိမှု၍လည်း ပြုစီရင်၏။

တရားသိသူဟူသည်

အသျှင်ဘုရား အဘယ်သို့လျှင် သိအပ်ပြီးသော တရားရှိသူ ဖြစ်သနည်း။

အသျှင်ဘုရား “ဤသည် ကား ခန္ဓာငါးပါးတည်း”ဟုဟုတ်မှန်သောအတိုင်း ကောင်းသော ပညာဖြင့် ရှု၏။ “ဤသည်ကား ခန္ဓာ ငါးပါးတည်း”ဟုဟုတ်မှန်သောအတိုင်း ကောင်းသော ပညာဖြင့် ရှုပြီး၍ ခန္ဓာငါးပါးကို ငြီးငွေ့ခြင်းကြောင့် တပ်မက်မှု ကင်းခြင်းကြောင့် ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကြောင့် မစွဲလမ်းမှု၍ (ကိလေသာတို့မှ) လွတ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။

“ထိုခန္ဓာငါးပါးသည် အာဟာရလျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိ၏” ဟုဟုတ်မှန်သောအတိုင်း ကောင်းသော ပညာဖြင့် ရှု၏။ “ခန္ဓာငါးပါးသည် အာဟာရလျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိ၏” ဟုဟုတ်မှန်သောအတိုင်း ကောင်းသော ပညာဖြင့် ရှုပြီး၍ အာဟာရလျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိသော ခန္ဓာငါးပါးကို ငြီးငွေ့ခြင်းကြောင့် တပ်မက်မှု ကင်းခြင်းကြောင့် ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကြောင့် မစွဲလမ်းမှု၍ (ကိလေသာတို့မှ) လွတ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။

“ထိုအာဟာရ၏ ချုပ်ခြင်း ကြောင့် ခန္ဓာငါးပါးသည် ချုပ်ခြင်းသဘောရှိ၏” ဟု ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း ကောင်းသော ပညာဖြင့်ရှု၏။ “ထိုအာဟာရ၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့် ခန္ဓာငါးပါးသည် ချုပ်ခြင်းသဘောရှိ၏” ဟုဟုတ်မှန်သောအတိုင်း ကောင်း သော ပညာဖြင့် မြင်၍ ချုပ်ငြိမ်းမှုသဘောရှိသော ခန္ဓာငါးပါးကို ငြီးငွေ့ခြင်းကြောင့် တပ်မက်မှု ကင်းခြင်း ကြောင့် ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကြောင့် မစွဲလမ်းမှု၍ (ကိလေသာတို့မှ) လွတ်မြောက်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။

အသျှင်ဘုရား ဤသို့လျှင် သိအပ်ပြီးသော တရားရှိသူ ဖြစ်ပါ၏။

ဝေဒနာတို့၌ နှစ်သက်ခြင်း မထင်လိုလျှင်

“ငါ့သျှင်သာရိပုတ္တရာ သင်သည် အဘယ်သို့ သိသောကြောင့် အဘယ်သို့ မြင်သော ကြောင့် ဝေဒနာတို့၌ နှစ်သက်ခြင်း မထင်ပါသနည်း” ဟု ဤသို့ မေးကြကုန်မူ-

“ငါ့သျှင်တို့ ခံစားမှု ‘ဝေဒနာ’တို့ သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း၊ အဘယ်သုံးပါးတို့နည်းဟူမူ- သုခဝေဒနာ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၊ အဒုက္ခမသုခဝေဒနာတို့တည်း။

ငါ့သျှင်တို့ ဤဝေဒနာသုံးပါးတို့သည် စင်စစ် မမြဲကုန်၊ အကြင်တရားသည် မမြဲ၊ ထိုတရား သည် ဆင်းရဲဒုက္ခတည်း၊ ဤသို့ သိသည်ရှိသော် ဝေဒနာတို့၌ နှစ်သက်ခြင်း မထင်” ဟူ၍ အကျွန်ုပ် ဤသို့ ဖြေကြားပါအံ့၊ ဤသို့ မေးသည်ရှိသော် ဤသို့ ဖြေကြားပါအံ့ဟု လျှောက်၏။

သာရိပုတ္တရာ ကောင်းစွ ကောင်းစွ၊ “ဝေဒနာဟူသမျှ အားလုံးသည် ဒုက္ခဖြစ်၏” ဟူသော ဤစကား သည် ထိုတရား၏ အနက်ကိုပင် အကျဉ်းအားဖြင့် ဖြေကြားခြင်းငှါ အကြောင်းပရိယာယ်ပင် ဖြစ်၏။

ဉာဏ်ဟူသော တည်ရာ ‘ဉာဏဝတ္ထု’ လေးဆယ်

ရဟန်းတို့ လေးဆယ့်လေးပါးကုန်သော ဉာဏ်ဟူသော တည်ရာ ‘ဉာဏဝတ္ထု’တို့သည် အဘယ်တို့ နည်း၊

- အိုခြင်း ‘ဇရာ’ သေခြင်း ‘မရဏ’၌ သိသောဉာဏ်၊ အိုခြင်း ‘ဇရာ’ သေခြင်း ‘မရဏ’၏ ဖြစ်ပေါ်ကြောင်း၌ သိသောဉာဏ်၊ အိုခြင်း ‘ဇရာ’သေခြင်း ‘မရဏ’၏ ချုပ်ရာ၌

သိသောဥပဒေ၊ အိုခြင်း ‘ဇရာ’ သေခြင်း ‘မရဏ’၏ ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်၌ သိသောဥပဒေ။

- ပဋိသန္ဓေနေမှု ‘ဇာတိ’၌ သိသောဥပဒေ၊ ပဋိသန္ဓေ နေမှု ‘ဇာတိ’ ဖြစ်ပေါ်ကြောင်း၌ သိသောဥပဒေ၊ ပဋိသန္ဓေနေမှု ‘ဇာတိ’၏ ချုပ်ရာ၌ သိသောဥပဒေ၊ ပဋိသန္ဓေ နေမှု ‘ဇာတိ’၏ ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်၌ သိသောဥပဒေ။
- ဘဝ၌သိသောဥပဒေ၊ ဘဝ၏ ဖြစ်ပေါ်ကြောင်း၌ သိသောဥပဒေ၊ ဘဝ၏ ချုပ်ရာ၌ သိသောဥပဒေ၊ ဘဝ၏ ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက် ကြောင်းအကျင့်၌ သိသောဥပဒေ။
- ပြင်းစွာ စွဲလန်းမှု ‘ဥပါဒါန်’၌ သိသောဥပဒေ၊ ပြင်းစွာ စွဲလန်းမှု ‘ဥပါဒါန်’ ဖြစ်ပေါ်ကြောင်း၌ သိသောဥပဒေ၊ ပြင်းစွာ စွဲလန်းမှု ‘ဥပါဒါန်’၏ ချုပ်ရာ၌ သိသောဥပဒေ၊ ပြင်းစွာ စွဲလန်းမှု ‘ဥပါဒါန်’၏ ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်၌ သိသောဥပဒေ။
- တပ်မက်မှု ‘တဏှာ’၌ သိသော ဥပဒေ၊ တပ်မက်မှု ‘တဏှာ’ ဖြစ်ပေါ်ကြောင်း၌ သိသောဥပဒေ၊ တပ်မက်မှု ‘တဏှာ’၏ ချုပ်ရာ၌ သိသော ဥပဒေ၊ တပ်မက်မှု ‘တဏှာ’၏ ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်၌ သိသောဥပဒေ။
- ခံစားမှု ‘ဝေဒနာ’၌ သိသောဥပဒေ၊ ခံစားမှု ‘ဝေဒနာ’ ဖြစ်ပေါ်ကြောင်း၌ သိသောဥပဒေ၊ ခံစားမှု ‘ဝေဒနာ’၏ ချုပ်ရာ၌ သိသောဥပဒေ၊ ခံစားမှု ‘ဝေဒနာ’၏ ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်၌ သိသောဥပဒေ။
- တွေ့ထိမှု ‘ဖဿ’၌ သိသောဥပဒေ။ပ။
- တည်ရာ ‘အာယတန’ခြောက်ပါး (သဠာယတန) ၌ သိသောဥပဒေ။
- နာမ်ရပ်၌ သိသောဥပဒေ။
- သိမှု ‘ဝိညာဏ်’၌ သိသောဥပဒေ။
- ပြုစီရင်မှု ‘သင်္ခါရ’တို့၌ သိသောဥပဒေ၊ ပြုစီရင်မှု ‘သင်္ခါရ’တို့ ဖြစ်ပေါ်ကြောင်း၌ သိသောဥပဒေ၊ ပြုစီရင်မှု ‘သင်္ခါရ’တို့ ချုပ်ရာ၌ သိသောဥပဒေ၊ ပြုစီရင်မှု ‘သင်္ခါရ’တို့ ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်၌ သိသောဥပဒေတို့တည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသည်တို့ကို လေးဆယ့် လေးပါးကုန်သော ဥပဒေဟူသော တည်ရာ ‘ဥဏ္ဍဝတ္တ’တို့ဟူ၍ ဆိုအပ်ကုန်၏။

အတွင်းကိန်းနေသော ကိလေသာ

၁။ ရဟန်းတို့ အကြင်စေ့ဆော်မှုကို စေ့ဆော်၏၊ အကြင်ကြံစည်မှုကို ကြံစည်၏၊ အကြင်ကိန်းအောင်းတတ်သော တရားသည်လည်း ကိန်းအောင်း၏၊ ဤစေ့ဆော်မှု စသည်သည် ဝိညာဏ်တည်ရန် အကြောင်း ဖြစ်၏။

အကြောင်း ရှိသော် ဝိညာဏ်တည်မှု ဖြစ်၏၊ ထိုကမ္မဝိညာဏ် တည်သည်ရှိသော် စည်ပင်သည်ရှိသော် ညွတ်ခြင်း ‘တဏှာ’ ဖြစ်၏၊ ညွတ်ခြင်း ‘တဏှာ’ ရှိသော် လားရာ ‘ဂတိ’

ဖြစ်၏။ လားရာ ‘ဂတိ’ရှိသော် စုတိ ပဋိသန္ဓေ ဖြစ်၏။ စုတိ ပဋိသန္ဓေရှိသော် နောင်အခါ၌ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း အိုခြင်း သေခြင်း စိုးရိမ်ခြင်း ငိုကြွေးခြင်း ဆင်းရဲခြင်း နှလုံးမသာခြင်း ပြင်းစွာ ပင်ပန်းခြင်းတို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ဤသို့လျှင် အလုံးစုံသော ဆင်းရဲအစု ဖြစ်၏။

၂။ ရဟန်းတို့ အကယ်၍ မစေ့ဆော်စေကာမူ အကယ်၍ မကြံစည်စေကာမူ အကယ်၍ (အနုသယ) ကိန်းအောင်းငြားအံ့၊ ဤအနုသယ ကိန်းအောင်းခြင်းသည်ပင် ဝိညာဏ်တည်ရန် အကြောင်း ဖြစ်၏။

အကြောင်း ရှိသော် ဝိညာဏ်တည်မှု ဖြစ်၏။ ထိုကမ္မဝိညာဏ် တည်သည်ရှိသော် စည်ပင်သည်ရှိသော် ညွတ်ခြင်း ‘တဏှာ’ ဖြစ်၏။ ညွတ်ခြင်း ‘တဏှာ’ရှိသော် လားရာ ‘ဂတိ’ ဖြစ်၏။ လားရာ ‘ဂတိ’ရှိသော် စုတိ ပဋိသန္ဓေ ဖြစ်၏။ စုတိ ပဋိသန္ဓေရှိသော် နောင်အခါ၌ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း အိုခြင်း သေခြင်း စိုးရိမ်ခြင်း ငိုကြွေးခြင်း ဆင်းရဲခြင်း နှလုံးမသာခြင်း ပြင်းစွာ ပင်ပန်းခြင်းတို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ဤသို့လျှင် အလုံးစုံသော ဆင်းရဲအစု ဖြစ်၏။

၃။ ရဟန်းတို့ အကြင်အခါ၌ စေ့လည်း မစေ့ဆော်၊ ကြံလည်း မကြံစည်၊ (အနုသယ)လည်း မကိန်း အောင်း၊ ထိုအခါ ဤသို့ အနုသယ မကိန်းအောင်းခြင်းသည်ပင် ဝိညာဏ်တည်ရန် အကြောင်း မဖြစ်။

အကြောင်း မရှိသော် ဝိညာဏ်တည်မှု မဖြစ်။ ထိုကမ္မဝိညာဏ် မတည်သည်ရှိသော် မစည်ပင်သည်ရှိသော် ညွတ်ခြင်း ‘တဏှာ’ မဖြစ်။ ညွတ်ခြင်း ‘တဏှာ’ မဖြစ်သော် လားရာ ‘ဂတိ’ မရှိ။ လားရာ ‘ဂတိ’ မရှိသော် စုတိ ပဋိသန္ဓေ မဖြစ်။ စုတိ ပဋိသန္ဓေ မဖြစ်သော် နောင်အခါ၌ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း အိုခြင်း သေခြင်း စိုးရိမ်ခြင်း ငိုကြွေးခြင်း ဆင်းရဲခြင်း နှလုံးမသာခြင်း ပြင်းစွာ ပင်ပန်းခြင်းတို့ ချုပ်ကုန်၏။ ဤသို့လျှင် အလုံးစုံသော ဆင်းရဲအစု ချုပ်၏ဟု (ဟောတော်မူ၏)။

သောတာပန်သဘော

အကြင်အခါ၌ အရိယာတပည့်အား ငါးပါးကုန်သော ဘေး၊ ငါးပါးကုန်သော ရန်တို့သည် ငြိမ်းကုန်၏။ လေးပါးကုန်သော သောတာပတ္တိအင်္ဂါတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။ ထိုအခါ ထိုအရိယာတပည့်သည် အပြစ်ကင်းသော သိအပ်သော တရားကိုလည်း ပညာဖြင့် ကောင်းစွာ မြင်အပ်၏။ ကောင်းစွာ ထိုးထွင်း၍ သိအပ်၏။ ထိုအရိယာတပည့်သည် အလိုရှိခဲ့သော် “ငါ့အား ငရဲ၌ ကျရောက်မှု ကုန်ပြီ၊ တိရစ္ဆာန်မျိုး၌ ဖြစ်မှု ကုန်ပြီ၊ ပြိတ္တာဘုံ၌ ဖြစ်မှု ကုန်ပြီ၊ မကောင်းသော လားရာ အပါယ်ဘုံသို့ ကျရောက်မှု ကုန်ပြီ၊ ငါသည် သောတာပန်ဖြစ်၏။ ပျက်စီး၍ ကျရောက်ခြင်းသဘော မရှိ၊ ကိန်းသေမြဲ၏။ အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လဲလျောင်းရာ ရှိ၏”ဟု မိမိသည်ပင်လျှင် မိမိ ကိုယ်ကို ပြောကြားနိုင်ရာ၏။

အဘယ် ငါးပါးကုန်သော ဘေး၊ ငါးပါးကုန်သော ရန်တို့သည် ငြိမ်းကုန်သနည်း။

၁။ သူကြွယ် သူ့ အသက်ကို သတ်လေ့ရှိသူသည် သူ့အသက်ကို သတ်ခြင်းအကြောင်းကြောင့် မျက်မှောက်၌ ဖြစ်သော ဘေး ရန်သည် ပွားစီး၏။ တမလွန်၌

ဖြစ်သော ဘေးရန်သည် ပွားစီး၏။ စိတ်၌ ဖြစ်သော ဆင်းရဲခြင်း နှလုံးမသာခြင်းကိုလည်း ခံစားရ၏။ သူ့အသက်ကို သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သော သူ့အား ဤသို့သော ဘေးရန် သည် ငြိမ်းအေး၏။

၂။ သူကြွယ် မပေးသည်ကို ခိုးယူလေ့ရှိသူသည် ခိုးယူခြင်း အကြောင်းကြောင့် မျက်မှောက်၌ ဖြစ်သော ဘေးရန်သည် ပွားစီး၏။ တမလွန်၌ ဖြစ်သော ဘေးရန်သည် ပွားစီး၏။ စိတ်၌ ဖြစ်သော ဆင်းရဲခြင်း နှလုံးမသာခြင်းကိုလည်း ခံစားရ၏။ မပေးသည်ကို ခိုးယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သော သူ့အား ဤသို့သော ဘေးရန်သည် ငြိမ်းအေး၏။

၃။ သူကြွယ် ကာမတို့၌ မှားသောအားဖြင့် ကျင့်လေ့ရှိသော သူသည် ကာမတို့၌ မှားသောအားဖြင့် ကျင့်ခြင်းအကြောင်းကြောင့် မျက်မှောက်၌ ဖြစ်သော ဘေးရန်သည် ပွားစီး၏။ တမလွန်၌ ဖြစ်သော ဘေး ရန်သည် ပွားစီး၏။ စိတ်၌ ဖြစ်သော ဆင်းရဲခြင်း နှလုံးမသာခြင်းကိုလည်း ခံစားရ၏။ ကာမတို့၌ မှား သောအားဖြင့် ကျင့်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သော သူ့အား ဤသို့သော ဘေးရန်သည် ငြိမ်းအေး၏။

၄။ သူကြွယ် မဟုတ်မမှန်သော စကားကို ပြောလေ့ရှိသူသည် မမှန်စကားကို ပြောခြင်းအကြောင်း ကြောင့် မျက်မှောက်၌ ဖြစ်သော ဘေးရန်သည် ပွားစီး၏။ တမလွန်၌ ဖြစ်သော ဘေးရန်သည် ပွားစီး၏။ စိတ်၌ ဖြစ်သော ဆင်းရဲခြင်း နှလုံးမသာခြင်းကိုလည်း ခံစားရ၏။ မဟုတ်မမှန်သော စကားကို ပြောခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သော သူ့အား ဤသို့သော ဘေးရန်သည် ငြိမ်းအေး၏။

၅။ သူကြွယ် မူးယစ်မေ့လျော့ကြောင်း ဖြစ်သော သေအရက်ကို သောက်လေ့ရှိသူသည် မူးယစ်မေ့လျော့ ကြောင်း ဖြစ်သော သေအရက်ကို သောက်ခြင်းအကြောင်းကြောင့် မျက်မှောက်၌ ဖြစ်သော ဘေးရန်သည် ပွားစီး၏။ တမလွန်၌ ဖြစ်သော ဘေးရန်သည် ပွားစီး၏။ စိတ်၌ ဖြစ်သော ဆင်းရဲခြင်း နှလုံးမသာခြင်းကိုလည်း ခံစားရ၏။ မူးယစ်မေ့လျော့ကြောင်း ဖြစ်သော သေအရက်ကို သောက်စားခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သော သူ့အား ဤသို့သော ဘေးရန်သည် ငြိမ်းအေး၏။

အဘယ်လေးပါးကုန်သော သောတာပတ္တိအင်္ဂါတို့နှင့် ပြည့်စုံသနည်း။

၁။ သူကြွယ် ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘အရဟံ’မည်တော်မူ၏။ (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ’မည်တော်မူ၏။ အသိဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ , အကျင့် ‘စရဏ’တို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော အကြောင်း ကြောင့်လည်း ‘ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ဗုဒ္ဓ’မည်တော်မူ၏။ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော အကြောင်း ကြောင့်လည်း ‘သုဂတ’မည်တော်မူ၏။ လောကကို သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘လောကဝိဒ္ဓ’ မည်တော်မူ၏။ ဆုံးမထိုက်သော သူကို ဆုံးမတတ်သည့် အတုမဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ’ မည်တော်မူ၏။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်း ကြောင့်လည်း ‘သတ္တာ ဒေဝမနုဿာနံ’ မည်တော်မူ၏။ သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဗုဒ္ဓ’မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုး ကြီးတော်မူသော

အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဘဂဝါ’ မည်တော်မူ၏”ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ သက်ဝင်ယုံကြည်ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။

၂။ “မြတ်စွာဘုရား ဟောထားသော တရားတော်သည် ကောင်းစွာ ဟောထားသော တရားတော်ပါပေ တည်း။ ကိုယ်တိုင် သိမြင်နိုင်သော တရားတော်ပါပေတည်း။ အခါမလင့် အကျိုးပေးတတ်သော တရားတော် ပါပေတည်း။ ‘လာလှည့် ရှုလှည့်’ဟု ဖိတ်ခေါ်ပြုထိုက်သော တရားတော်ပါပေတည်း။ မိမိ၏ ကိုယ်ထဲ စိတ်ထဲ၌ ဆောင်ယူထားထိုက်သော တရားတော်ပါပေတည်း။ (အရိယာ) ပညာရှိတို့သာ ကိုယ်စီကိုယ်စီ သိနိုင်ခံစားနိုင် သော တရားတော်ပါပေတည်း”ဟု တရားတော်၌ သက်ဝင်ယုံကြည်ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။

၃။ “မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သား သံဃာတော်သည် ကောင်းသောအကျင့် ရှိတော်မူပါပေ၏။ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သား သံဃာတော်သည် ဖြောင့်မတ်သောအကျင့် ရှိတော်မူပါပေ၏။ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သား သံဃာတော်သည် မှန်သောအကျင့် ရှိတော်မူပါပေ၏။ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သား သံဃာ တော်သည် လျော်ကန်သောအကျင့် ရှိတော်မူပါပေ၏။ အစုံအားဖြင့် လေးစုံ၊ ပုဂ္ဂိုလ်အားဖြင့် ရှစ်ပါး အရေ အတွက်ရှိသော မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သား သံဃာတော်သည် အရပ်ဝေးမှ ဆောင်လာ၍သော်လည်း ပေးလှူပူဇော်ရန် ထိုက်တန်တော်မူပါပေ၏။ ဧည့်သည်အလိုငှါ စီမံထားသော ဝတ္ထုကိုလည်း ပေးလှူပူဇော် ရန် ထိုက်တန်တော်မူပါပေ၏။ တမလွန်အတွက် ရည်မျှော်သော အလှူကို ခံတော်မူထိုက်ပါပေ၏။ လက်အုပ် ချီခြင်းငှါ ထိုက်တော်မူပါပေ၏။ သတ္တဝါအပေါင်း၏ ကောင်းမှုပြုရန် အမြတ်ဆုံး လယ်မြေ ဖြစ်တော်မူပါပေ၏”ဟု သံဃာတော်၌ သက်ဝင်ယုံကြည်ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။

၄။ မကျိုး မပေါက် မပြောက် မကျားကုန်သော တဏှာကျွန်အဖြစ်မှ လွတ်မြောက်ကုန်သော ပညာရှိတို့ ချီးမွမ်းအပ်ကုန်သော မှားသောအားဖြင့် မသုံးသပ်အပ်ကုန်သော တည်ကြည်မှုသမာဓိကို ဖြစ်စေတတ်ကုန် သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဤလေးပါးကုန်သော သောတာပတ္တိအင်္ဂါတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။

ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် အပြစ်ကင်းသော သိအပ်သော အဘယ်မည်သော တရားကိုလည်း ပညာဖြင့် ကောင်းစွာ မြင်အပ်သနည်း၊ ကောင်းစွာ ထိုးထွင်း၍ သိအပ်သနည်း။

သူကြွယ် ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကိုသာလျှင် ကောင်းစွာ သင့်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်း၏။

- “ဤသို့ ဤအကြောင်းတရား ရှိသော် ဤအကျိုးတရား ဖြစ်၏။
- ဤအကြောင်းတရား မရှိသော် ဤအကျိုးတရား မဖြစ်။
- ဤအကြောင်းတရား ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဤအကျိုးတရား ဖြစ်၏။
- ဤအကြောင်းတရား ချုပ်ခြင်း ကြောင့် ဤအကျိုးတရား ချုပ်၏။

ယင်းအကြောင်းကြောင့် အကျိုးဖြစ်ပုံကား- မသိမှု ‘အဝိဇ္ဇာ’ အကြောင်း ခံကြောင့် ပြုစီရင်မှု ‘သင်္ခါရ’တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ပြုစီရင်မှု ‘သင်္ခါရ’တို့ အကြောင်းခံကြောင့် သိမှု ‘ဝိညာဏ်’ ဖြစ်၏။ပ။

ဤသို့လျှင် အလုံးစုံသော ဆင်းရဲအစု ဖြစ်၏။ မသိမှု ‘အဝိဇ္ဇာ’၏သာလျှင် အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ခြင်းကြောင့် ပြုစီရင်မှု ‘သင်္ခါရ’တို့ ချုပ်ကုန်၏။ ပြုစီရင်မှု ‘သင်္ခါရ’တို့ ချုပ်ခြင်းကြောင့် သိမှု ‘ဝိညာဏ်’ ချုပ်၏။ပ။ ဤသို့လျှင် အလုံးစုံသော ဆင်းရဲအစု ချုပ်၏။ ဤသည်ကား အရိယာတပည့်သည် ပညာဖြင့် ကောင်းစွာ မြင်အပ် ကောင်းစွာ ထိုးထွင်း၍ သိအပ်သော အပြစ်ကင်းသော တရားတည်း။

ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ခြင်းဟူသည် အဘယ်နည်း။

(ရဟန်းတို့ လောကဖြစ်ခြင်းဟူသည် အဘယ်နည်း။)

မျက်စိကိုလည်းကောင်း၊ အဆင်းတို့ကို လည်းကောင်း စွဲ၍ မျက်စိ၌မှီသော သိမှု ‘စက္ခုဝိညာဏ်’ ဖြစ်၏။ သုံးပါးတို့၏ ပေါင်းဆုံမိခြင်းကြောင့် တွေ့ထိမှု ‘ဖဿ’ ဖြစ်၏။ ဖဿ အကြောင်းခံကြောင့် ခံစားမှု ‘ဝေဒနာ’ ဖြစ်၏။ ဝေဒနာ အကြောင်းခံကြောင့် တပ် မက်မှု ‘တဏှာ’ ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ခြင်းတည်း။

(နားကိုလည်းကောင်း၊ အသံတို့ကိုလည်းကောင်း စွဲ၍ နား၌မှီသော သိမှု ‘သောတ ဝိညာဏ်’ ဖြစ်၏။ပ။ နှာခေါင်းကိုလည်းကောင်း၊ အနံ့တို့ကိုလည်းကောင်း စွဲ၍။ပ။ လျှာကို လည်းကောင်း၊ အရသာတို့ကိုလည်းကောင်း စွဲ၍။ပ။ ကိုယ်ကိုလည်းကောင်း၊ အတွေ့အထိ တို့ကိုလည်းကောင်း စွဲ၍။ပ။ စိတ်ကိုလည်းကောင်း၊ သဘောတရား ‘ဓမ္မာရုံ’တို့ကိုလည်း ကောင်း စွဲ၍ စိတ်ဟူသော ‘မနောဝိညာဏ်’ ဖြစ်၏။)

ဆင်းရဲချုပ်ခြင်းဟူသည် အဘယ်နည်း။

(ရဟန်းတို့ လောကချုပ်ခြင်းဟူသည် အဘယ်နည်း။)

မျက်စိကိုလည်းကောင်း၊ အဆင်းတို့ကိုလည်းကောင်း စွဲ၍ မျက်စိ၌ မှီသော သိမှု ‘စက္ခုဝိညာဏ်’ ဖြစ်၏။ သုံးပါးတို့၏ ပေါင်းဆုံမိခြင်းကြောင့် ဖဿ ဖြစ်၏။ ဖဿ အကြောင်းခံကြောင့် ဝေဒနာ ဖြစ်၏။ ဝေဒနာ အကြောင်းခံကြောင့် တဏှာ ဖြစ်၏။ ထို တဏှာ၏သာလျှင် အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ခြင်းကြောင့် ဥပါဒါန် ချုပ်၏။ ဥပါဒါန် ချုပ်ခြင်းကြောင့် ဘဝ ချုပ်၏။ ဘဝ ချုပ်ခြင်းကြောင့် ဇာတိ ချုပ်၏။ ဇာတိ ချုပ်ခြင်းကြောင့် အိုခြင်း သေခြင်း စိုးရိမ်ခြင်း ငိုကြွေးခြင်း ဆင်းရဲခြင်း နှလုံးမသာခြင်း ပြင်းစွာ ပင်ပန်းခြင်းတို့ ချုပ်ကုန်၏။ ဤသို့လျှင် အလုံးစုံသော ဆင်းရဲအစု ချုပ်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား ဆင်းရဲ၏ ချုပ်ခြင်းတည်း။

ရှိခြင်း / မရှိခြင်း

မြတ်စွာဘုရားအား “အသျှင်ဂေါတမ အသို့ပါနည်း၊ အလုံးစုံသည် ရှိပါသလော” ဟု (ဤစကားကို လျှောက်၏)။ ပုဏ္ဏား “အလုံးစုံသည် ရှိ၏” ဟူသော ဤအယူသည် တစ်ခုသော အစွန်း တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

“အသျှင်ဂေါတမ အသို့ပါနည်း၊ အလုံးစုံသည် မရှိပါသလော” ဟု မေးလျှောက်ပြန်၏။ ပုဏ္ဏား “အလုံးစုံသည် မရှိ” ဟူသော ဤအယူသည်လည်း ဒုတိယအစွန်းတည်း။ ပုဏ္ဏား ထိုနှစ်ပါးသော အစွန်းတို့သို့ မကပ်ရောက်မူ၍ အလယ်အလတ်ဖြင့် မြတ်စွာဘုရားသည် တရားကို ဟောတော်မူ၏။

မသိမှု ‘အဝိဇ္ဇာ’ အကြောင်းခံကြောင့် ပြုစီရင်မှု ‘သင်္ခါရ’တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ သင်္ခါရ အကြောင်းခံကြောင့် သိမှု ‘ဝိညာဏ်’ ဖြစ်၏။ ဤသို့လျှင် အလုံးစုံသော ဆင်းရဲအစု ဖြစ်၏။ မသိမှု ‘အဝိဇ္ဇာ’၏သာလျှင် အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ခြင်းကြောင့် သင်္ခါရတို့ ချုပ်ကုန်၏။ သင်္ခါရတို့ ချုပ်ခြင်းကြောင့် ဝိညာဏ် ချုပ်၏။ ဤသို့လျှင် အလုံးစုံသော ဆင်းရဲအစု ချုပ်၏ဟု (ဟောတော်မူ၏)။

သာယာဖွယ်ဟုမြင်လျှင်

ရဟန်းတို့ ဥပါဒါန်တို့၏ အကြောင်းဖြစ်သော (တေဘူမိက) တရားတို့၌ သာယာဖွယ်ဟု ရှုသည်ဖြစ်၍ နေသော သူအား-

တပ်မက်မှု ‘တဏှာ’ ပွား၏။ တပ်မက်မှု ‘တဏှာ’ အကြောင်းခံကြောင့် ပြင်းစွာ စွဲလမ်းမှု ‘ဥပါဒါန်’ ဖြစ်၏။ ဥပါဒါန် အကြောင်းခံကြောင့် ဘဝ ဖြစ်၏။ ဘဝ အကြောင်းခံကြောင့် ပဋိသန္ဓေနေမှု ‘ဇာတိ’ ဖြစ်၏။ ဇာတိ အကြောင်းခံကြောင့် အိုခြင်း ‘ဇရာ’၊ သေခြင်း ‘မရဏ’၊ စိုးရိမ်ခြင်း ‘သောက’၊ ငိုကြွေးခြင်း ‘ပရိဒေဝ’၊ ဆင်းရဲခြင်း ‘ဒုက္ခ’၊ နှလုံးမသာယာခြင်း ‘ဒေါမနဿ’၊ ပြင်းစွာ ပင်ပန်းခြင်း ‘ဥပါယာသ’တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ဤသို့လျှင် အလုံးစုံသော ဆင်းရဲအစု ဖြစ်၏။

တေဘူမိကတရားတို့၌ သာယာဖွယ်ဟု ရှုသူအား

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား သစ်ပင်ကြီးသည် ရှိရာ၏။ ထိုသစ်ပင်ကြီး၏ အောက်သို့ လည်းကောင်း၊ ဖိလာ (ကန့်လန့်) သို့လည်းကောင်း သွားကုန်သော အလုံးစုံသော အမြစ်တို့သည် အထက်သို့ ဩဇာဓာတ်ကို ဆောင်ကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့ ဆောင်သည်ရှိသော် ထိုသစ်ပင်ကြီးသည် ထိုဩဇာဓာတ်လျှင် အစာရှိသည် ဖြစ်၍ ထိုဩဇာဓာတ်လျှင် စွဲယူရာရှိသည် ဖြစ်၍ ကြာရှည်စွာသော ကာလပတ်လုံး တည်ရာ၏။ ရဟန်းတို့ ဤအတူသာလျှင် ဥပါဒါန်၏

အကြောင်းဖြစ်သော တေဘူမိကတရားတို့၌ သာယာဖွယ်ဟု ရှုသည် ဖြစ်၍ နေသောသူအား တပ်မက်မှု ‘တဏှာ’ ပွား၏၊ တဏှာ အကြောင်းခံကြောင့် ဥပါဒါန် ဖြစ်၏။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သည် နက်နဲ၏

“အသျှင်ဘုရား အံ့ဖွယ်ရှိစွာတကား၊ အသျှင်ဘုရား မဖြစ်ဖူးမြဲ ဖြစ်စွာတကား၊ အသျှင်ဘုရား ဤ (ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်) သည် အလွန်လည်း နက်နဲပါ၏။ နက်နဲသော အရိပ်အရောင်လည်း ထင်ပါ၏။ ထိုသို့ပင် ဖြစ်ပါသော်လည်း အကျွန်ုပ်အား တိမ်သကဲ့သို့ ထင်ပါ၏”ဟု (လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ဤသို့ မဆိုလင့်၊ အာနန္ဒာ ဤသို့ မဆိုလင့်၊ အာနန္ဒာ ဤ (ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်) သည် နက်လည်း နက်နဲ၏။ နက်နဲသော အရိပ်အရောင်လည်း ရှိ၏။ အာနန္ဒာ ဤ (ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်) တရားကို လျော်စွာ မသိနိုင်သောကြောင့် ထိုးထွင်း၍ မသိနိုင်သောကြောင့် ဤသတ္တဝါအပေါင်း သည် ရက်ကန်းချည်ထွေးကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ စာပေါင်းသိုက်ကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ဖြူဆံမြက်ပြိန်းမြက်ကဲ့သို့လည်းကောင်း ဖြစ်၍ ချမ်းသာကင်းသော မကောင်းသော လားရာ ပျက်စီး ကျရောက်ရာ ဖြစ်သော သံသရာကို မလွန်မြောက်နိုင်။

ဖြစ်ပျက်မြင်ရင် ငြီးငွေ့တယ်

ရဟန်းတို့ အကြား အမြင် မရှိသော ပုထုဇဉ်သည် မဟာဘုတ်လေးပါးဖြင့် ပြီးသော ဤကိုယ်၌ ငြီးငွေ့မှုလည်း ငြီးငွေ့ရာ၏။ တပ်ခြင်းကင်းမှုလည်း ကင်းရာ၏။ လွတ်လိုခြင်း ဖြစ်မှုလည်း ဖြစ်ရာ၏။

ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ် ကြောင့်နည်း။

ရဟန်းတို့ မဟာဘုတ်လေးပါးဖြင့် ပြီးသော ဤကိုယ်၏ တိုးပွားခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ဆုတ်ယုတ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ဖြစ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ပျက်ခြင်းသည်လည်းကောင်း ထင်၏။ ထို့ကြောင့် အကြားအမြင် မရှိသော ပုထုဇဉ်သည် ဤကိုယ်၌ ငြီးငွေ့မှုလည်း ငြီးငွေ့ရာ၏။ တပ်ခြင်းကင်း မှုလည်း ကင်းရာ၏။ လွတ်လိုခြင်း ဖြစ်မှုလည်း ဖြစ်ရာ၏။

ရဟန်းတို့ အကြားအမြင် မရှိသော ပုထုဇဉ်သည် စိတ်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ မနောဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝိညာဏ်ဟူ၍လည်းကောင်း ဆိုအပ်သော သဘောတရား၌ ငြီးငွေ့ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်၊ တပ်ခြင်း ကင်းခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်၊ လွတ်လိုခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်။

ထိုသို့ မစွမ်းနိုင်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း။

ရဟန်းတို့ အကြား အမြင် မရှိသော ပုထုဇဉ်သည် ဤစိတ်ဟူသော သဘောတရားကို “ဤသည်ကား ငါ၏ ဥစ္စာဖြစ်၏။ ဤ သည်ကား ငါ ဖြစ်၏။ ဤသည်ကား ငါ၏ အတ္တတည်း”ဟု ရှည်စွာသော ကာလပတ်လုံး (တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့်) စွဲယူအပ်၏။ မြတ်နိုးအပ်၏။ မှားသောအားဖြင့်

သုံးသပ်အပ်၏။ ထို့ကြောင့် အကြားအမြင် မရှိသော ပုထုဇဉ် သည် ထိုစိတ်ဟူသော သဘောတရား၌ ငြီးငွေ့ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်၊ တပ်ခြင်း ကင်းခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်၊ လွတ်လိုခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်။

ရုပ် စိတ် နှစ်ပါးလုံးသိအောင် လုပ်

ရဟန်းတို့ အကြားအမြင် မရှိသော ပုထုဇဉ်သည် အလိုရှိခဲ့သော် မဟာဘုတ်လေးပါးဖြင့် ပြီးသော ဤကိုယ်ကို အတ္တဟူ၍ ကပ်ရောက်ရာ၏။ စိတ်ကိုမူ မကပ်ရောက်သည်သာလျှင်တည်း။ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း။

ရဟန်းတို့ မဟာဘုတ်လေးပါးဖြင့် ပြီးသော ဤကိုယ်သည် တစ်နှစ်ပတ်လုံးတည် သည်ကိုလည်းကောင်း၊ နှစ်နှစ်ပတ်လုံး တည်သည်ကိုလည်းကောင်း၊ သုံးနှစ်ပတ်လုံး တည်သည်ကိုလည်းကောင်း၊ လေးနှစ်ပတ်လုံး တည်သည်ကိုလည်းကောင်း၊ ငါးနှစ်ပတ်လုံး တည်သည်ကိုလည်းကောင်း၊ ဆယ် နှစ်ပတ်လုံး တည်သည်ကိုလည်းကောင်း၊ အနှစ်နှစ်ဆယ် ပတ်လုံး တည်သည်ကိုလည်းကောင်း၊ အနှစ်သုံး ဆယ်ပတ်လုံး တည်သည်ကိုလည်းကောင်း၊ အနှစ်လေးဆယ်ပတ်လုံး တည်သည်ကိုလည်းကောင်း၊ အနှစ် ငါးဆယ်ပတ်လုံး တည်သည်ကို လည်းကောင်း၊ အနှစ်တစ်ရာပတ်လုံး တည်သည်ကိုလည်းကောင်း၊ အနှစ် တစ်ရာထက် အလွန် တည်သည်ကိုလည်းကောင်း ထင်မြင်အပ်၏။

ရဟန်းတို့ စိတ်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ မနောဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝိညာဏ်ဟူ၍လည်းကောင်း ဆိုအပ်သော သဘောတရားသည် ညဉ့်၌လည်းကောင်း၊ နေ့၌လည်းကောင်း တခြားတစ်ပါးသာ လျှင် ဖြစ်၏။ တခြားတစ်ပါးသည် ချုပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ကြီးစွာသော တောအုပ်၌ လှည့်လည်သော မျောက်သည် သစ်ကိုင်းကို ကိုင်ရာ၏။ ထိုသစ်ကိုင်းကို လွှတ်၍ တစ်ပါးသော သစ်ကိုင်းကို ကိုင်ရာ၏။ ထိုသစ်ကိုင်းကိုပင် လွှတ်ပြန်၍ တစ်ပါးသော သစ်ကိုင်းကို ကိုင်ယူပြန်ရာ၏။

ရဟန်းတို့ ဤအတူသာလျှင် စိတ်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ မနောဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝိညာဏ်ဟူ၍လည်းကောင်း ဆိုအပ်သော သဘောတရားသည် ညဉ့်၌လည်းကောင်း၊ နေ့၌လည်း ကောင်း တခြားတစ်ပါးသာလျှင် ဖြစ်၏။ တခြားတစ်ပါးသည် ချုပ်၏။

အာဟာရလေးမျိုး

ရဟန်းတို့ ဖြစ်ပြီးသတ္တဝါတို့ တည်ခြင်းငှါလည်းကောင်း၊ ဖြစ်ဆဲသတ္တဝါတို့အား ချီးမြှောက် (ထောက်ပံ့)ခြင်းငှါလည်းကောင်း ဖြစ်ကုန်သော ဆောင်တတ်သော သဘော 'အာဟာရ'တို့သည် ဤလေးမျိုးတို့တည်း။

အဘယ်လေးမျိုးတို့နည်းဟူမူ-

- ကြမ်းတမ်းသည်လည်းဖြစ်စေ၊ နူးညံ့ သည်လည်းဖြစ်စေ အလုပ်အလေ့ကို ပြု၍ မျိုအပ်သော ‘ကဗဠိကာရအာဟာရ’၊
- နှစ်ခုမြောက်သော ဖဿာ ဟာရ၊
- သုံးခုမြောက်သော မနောသဉ္ဇေတနာဟာရ၊
- လေးခုမြောက်သော ဝိညာဏာဟာရတို့တည်း။

ရဟန်းတို့ ဖြစ်ပြီးသတ္တဝါတို့ တည်ခြင်းငှါလည်းကောင်း၊ ဖြစ်ဆဲသတ္တဝါတို့အား ချီးမြှောက်ထောက်ပံ့ခြင်းငှါလည်းကောင်း ဖြစ်ကုန်သော ဆောင်တတ်သော သဘော ‘အာဟာရ’တို့သည် ဤလေးမျိုးတို့တည်း။

ရဟန်းတို့ ကဗဠိကာရအာဟာရကို အဘယ်သို့ မှတ်အပ်သနည်း။

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား လင်မယားနှစ်ယောက်တို့သည် အနည်းငယ်သော ရိက္ခာကို ယူ၍ (သွားလာမှုခက်သော) ခရီးခဲသို့ သွား ကုန်ရာ၏။ ထိုလင်မယားနှစ်ယောက်တို့အား ချစ်ခင်အပ် နှလုံးကို ပွားစေတတ်သော တစ်ယောက်တည်း သော သားငယ်သည်လည်း ရှိရာ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ခရီးခဲသို့ သွားကုန်သော ထိုလင်မယား နှစ် ယောက်တို့အား အနည်းငယ်သော စားနပ်ရိက္ခာသည် ကုန်ခြင်းသို့ ရောက်ရာ၏။ ထိုလင်မယား နှစ် ယောက်တို့အား မကူးမြောက်ကြရသေးသော ဤခရီးခဲသည်လည်း ကြွင်းကျန်သေး၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ထိုလင်မယားနှစ်ယောက်တို့အား ဤသို့သော အကြံ ဖြစ်၏- “ငါတို့အား အနည်းငယ်မျှသော ရိက္ခာသည်လည်း ကုန်ခန်းပြီ၊ မကူးမြောက်ကြရသေးသော ခရီးခဲသည်လည်း ကြွင်းကျန်သေး၏။ အကယ်၍ ငါတို့ သည် ချစ်ခင်အပ် နှလုံးကို ပွားစေတတ်သော တစ်ယောက်တည်းသော သားငယ်ကို သတ်၍ အသားညှင်း အသားတုံး ပြုပြီးလျှင် သားငယ်၏ အသားတို့ကို စားကြကုန်လျက် ထိုကြွင်းကျန်သေးသော ခရီးခဲကို ကူးမြောက်ကြရမူကား ကောင်းလေရာ၏။ သုံးယောက်စလုံး မပျက်စီးပါစေကုန်လင့်” ဟု (အကြံ ဖြစ်၏)။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ လင်မယားနှစ်ယောက်တို့သည် ချစ်ခင်အပ် နှလုံးကို ပွားစေတတ်သော ထိုတစ်ယောက် တည်းသော သားငယ်ကို သတ်၍ အသားညှင်း အသားတုံး ပြုပြီးလျှင် သားငယ်၏အသားတို့ကို စားကြ ကုန်လျက် ဤသို့ ကြွင်းကျန်သေးသော ထိုခရီးခဲကို ကူးမြောက်ကုန်ရာ၏။ ထိုလင်မယား နှစ်ယောက်တို့ သည် သားငယ်၏ အသားတို့ကို စားလည်း စားကုန်၏။ “တစ်ယောက်တည်းသော သားကလေး အဘယ် မှာနည်း၊ တစ်ယောက်တည်းသော သားကလေး အဘယ်မှာနည်း” ဟု ဆို၍ ရင်တို့ကိုလည်း ထုကုန်ရာ၏။

ရဟန်းတို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကုန်သနည်း၊ ထိုလင်မယားနှစ်ယောက်တို့သည် မြူး တူးခြင်းငှါလည်း အာဟာရကို သုံးဆောင်ကုန်ရာသလော၊ မာန်ယစ်ခြင်းငှါလည်း အာဟာရကို သုံးဆောင် ကုန်ရာသလော၊ တန်ဆာဆင်ခြင်းငှါလည်း အာဟာရကို သုံးဆောင်ကုန်ရာသလော၊ အပြေအပြစ် ပြုခြင်းငှါလည်း အာဟာရကို သုံးဆောင်ကုန်ရာသလောဟု မေးတော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား ဤသို့ မဟုတ်ပါ။ ရဟန်းတို့ ထိုလင်မယားနှစ်ယောက်တို့သည် ခရီးခဲကို ကူးမြောက်ရုံငှါသာလျှင် အာဟာရကို သုံးဆောင်ကြ ကုန်သည် မဟုတ်လောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အသျှင်ဘုရားဟုတ်ပါ၏။ ရဟန်းတို့ ဤအတူသာလျှင် “ကဗဠိကာရအာဟာရကို မှတ်အပ်၏” ဟူ၍

ငါဘုရား ဟောတော်မူ၏။ ရဟန်းတို့ ကဗဠိကာရအာဟာရကို ပိုင်းခြား၍ သိသည်ရှိသော် ကာမဂုဏ်ငါးပါး၌ တပ်မက်မှု ကာမရာဂကို ပိုင်းခြား သိနိုင်၏။ ကာမဂုဏ် ငါးပါး၌ တပ်မက်မှု ကာမရာဂကို ပိုင်းခြား၍ သိသည်ရှိသော် အရိယာတပည့်သည် အကြင်ကာမဂုဏ်၌ တပ်မက်နှောင်ဖွဲ့မှု ‘ကာမရာဂသံယောဇဉ်’နှင့် ယှဉ်သည်ဖြစ်၍ တစ်ဖန် ဤကာမဘုံလောကသို့ လာရောက်၏။ ထိုနှောင်ဖွဲ့မှု သံယောဇဉ်သည် မရှိ။

ရဟန်းတို့ ဖဿာဟာရကို အဘယ်သို့ မှတ်အပ်သနည်း။

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား အရေ မရှိ သော နွားမသည် နံရံကို မှီ၍ တည်ငြားအံ့၊ နံရံကို မှီနေကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် ထိုနွားမကို ကိုက်ခဲ ကုန်ရာ၏။ အကယ်၍ သစ်ပင်ကို မှီ၍ တည်ငြားအံ့၊ သစ်ပင်ကို မှီ၍ နေကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် ထို နွားမကို ကိုက်ခဲကုန်ရာ၏။ အကယ်၍ ရေကို မှီ၍ တည်ငြားအံ့၊ ရေကို မှီ၍ နေကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် ထိုနွားမကို ကိုက်ခဲကုန်ရာ၏။ အကယ်၍ လဟာပြင်ကို မှီ၍ တည်ငြားအံ့၊ လဟာပြင်ကို မှီ၍ နေကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် ထိုနွားမကို ကိုက်ခဲကုန်ရာ၏။ ရဟန်းတို့ မည်သည့် အရပ်မဆို တစ်ခုခုသော အရပ်ကို မှီ၍ တည်ငြားအံ့၊ ထိုအရပ်ကို မှီ၍ နေကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် ထိုနွားမကို ကိုက်ခဲကုန်ရာ၏။ ရဟန်းတို့ ဤအတူသာလျှင် “ဖဿာဟာရကို မှတ်အပ်၏”ဟူ၍ ငါဘုရား ဟောတော်မူ၏။ ရဟန်းတို့ ဖဿာဟာရကို ပိုင်းခြား၍ သိသည်ရှိသော် ဝေဒနာ သုံးပါးတို့ကို ပိုင်းခြား၍ သိနိုင်၏။ ဝေဒနာ သုံးပါးတို့ကို ပိုင်းခြား၍ သိသည်ရှိသော် အရိယာတပည့်အား အထက်၌ ပြုဖွယ်ကိစ္စ တစ်စုံတစ်ခုမျှ မရှိတော့ပြီဟု ငါဘုရား ဟော တော်မူ၏။

ရဟန်းတို့ မနောသဇ္ဇေတနာဟာရကို အဘယ်သို့ မှတ်အပ်သနည်း။

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား တသူ (လက်ခုပ်တစ်ဖောင်) ကျော်မျှရှိသော မီးကျိုးတွင်းသည် အခိုးအလျှံကင်းသော မီးကျိုးတို့ဖြင့် ပြည့်ရာ၏။ ထိုအခါ အသက်ရှည်လိုသော မသေလိုသော ချမ်းသာကို အလိုရှိသော ဆင်းရဲကို စက်ဆုပ်သော ယောက်ျား သည် လာရာ၏။ ထိုယောက်ျားကို အားကြီးကုန်သော ယောက်ျားနှစ်ယောက်တို့သည် လက်မောင်း အသီးသီးတို့၌ ကိုင်၍ ထိုမီးကျိုးတွင်းသို့ ဆွဲငင်ကုန်ရာ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ထိုယောက်ျားအား မီးကျိုးစုမှ ဝေးလိုသော စေတနာ ဝေးလိုသော တောင့်တမှု ဝေးလိုသော ဆောက်တည်မှုသည် ဖြစ်ရာ၏။ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း။ ရဟန်းတို့ ထိုယောက်ျားအား “ငါသည် အကယ်၍ ဤ မီးကျိုးတွင်းသို့ ကျအံ့၊ ထိုမီးကျိုးတွင်းသို့ ကျခြင်းကြောင့် သေခြင်းသို့သော်လည်းကောင်း၊ သေလောက် နီးပါး ဆင်းရဲသို့သော်လည်းကောင်း ရောက်လိမ့်မည်”ဟု ဤအကြံသည် ဖြစ်ရာသောကြောင့်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤအတူသာလျှင် “မနောသဇ္ဇေတနာဟာရကို မှတ်အပ်၏”ဟူ၍ ငါဘုရား ဟောတော်မူ၏။ ရဟန်းတို့ မနောသဇ္ဇေတနာဟာရကို ပိုင်းခြား၍ သိသည်ရှိသော် တဏှာသုံးပါးတို့ကို ပိုင်းခြား၍ သိနိုင်၏။ တဏှာသုံးပါးတို့ကို ပိုင်းခြား၍ သိသည်ရှိသော အရိယာတပည့်အား အထက်၌ ပြုဖွယ်ကိစ္စ တစ်စုံတစ်ခုမျှ မရှိတော့ပြီဟု ငါဘုရား ဟောတော်မူ၏။

ရဟန်းတို့ ဝိညာဏာဟာရကို အဘယ်သို့ မှတ်အပ်သနည်း။

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ယုတ်ညံ့ သော အကျင့်ရှိသော သူခိုးကို ဖမ်း၍ “အရှင်မင်းကြီး ဤသူသည် ယုတ်ညံ့သော အကျင့်ရှိသော သူခိုးပါ တည်း။ ဤသူအား အရှင်မင်းကြီး အလိုရှိတိုင်းသော ဒဏ်ကို စီရင်တော်မူပါလော့” ဟု မင်းအား ပြကုန် ရာ၏။ ထိုမင်းချင်းယောက်ျားတို့ကို မင်းသည် “မင်းချင်းတို့ သွားကြကုန်လော့၊ ဤယောက်ျားကို နံနက် အခါ၌ လှံပေါင်းတစ်ရာတို့ဖြင့် ထိုးသတ်ကုန်လော့” ဟု ဆို၏။ ထိုယောက်ျားကို နံနက်အခါ၌ လှံပေါင်း တစ်ရာတို့ဖြင့် ထိုးသတ်ကုန်ရာ၏။ ထိုအခါ မင်းကြီးသည် နေ့လယ်အခါ၌ “မင်းချင်းတို့ ထိုယောက်ျား သည် အဘယ်သို့ ရှိလေသနည်း” ဟု မေးရာ၏။ မင်းမြတ် ထိုအတိုင်းပင်လျှင် အသက်ရှင်လျက် နေပါ၏ဟု လျှောက်ကုန်၏။ ထိုမင်းချင်းယောက်ျားတို့ကို မင်းသည် “မင်းချင်းတို့ သွားကြကုန်၊ ထိုယောက်ျားကို နေ့လယ်အခါ၌ လှံပေါင်းတစ်ရာတို့ဖြင့် ထိုးသတ်ကြကုန်ဦးလော့” ဟု ဆိုရာ၏။ ထိုယောက်ျားကို နေ့လယ် အခါ၌ လှံပေါင်းတစ်ရာတို့ဖြင့် ထိုးသတ်ကုန်ရာ၏။ ထို့နောက် မင်းသည် ညချမ်းအခါ၌ “မင်းချင်းတို့ ထိုယောက်ျားသည် အဘယ်သို့ ရှိလေသနည်း” ဟု မေးရာ၏။ မင်းမြတ် ထိုအတိုင်းပင်လျှင် အသက်ရှင် လျက် နေပါ၏ဟု လျှောက်ကုန်၏။ ထိုမင်းချင်းယောက်ျားတို့ကို မင်းသည် “မင်းချင်းတို့ သွားကြကုန်၊ ညချမ်းအခါ၌ လှံပေါင်းတစ်ရာတို့ဖြင့် ထိုးသတ်ကြကုန်ဦးလော့” ဟု ဤသို့ ဆိုရာ၏။ ထိုယောက်ျားကို ညချမ်းအခါ၌ လှံပေါင်းတစ်ရာတို့ဖြင့် ထိုးသတ်ကုန်ရာ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကြ ကုန်သနည်း။ တစ်နေ့တည်း၌ လှံပေါင်းသုံးရာတို့ဖြင့် ထိုးသတ်ညှဉ်းဆဲအပ်သည်ရှိသော် ထိုလှံပေါင်းသုံးရာတို့ဖြင့် ထိုးခြင်းတည်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် ထိုယောက်ျားသည် ဆင်းရဲခြင်း နှလုံးမသာခြင်း ဒုက္ခ ဝေဒနာကို ခံစားရာသလော၊ အသျှင်ဘုရား တစ်ချောင်းသော လှံဖြင့်ပင်လည်း ထိုးသတ်ညှဉ်းဆဲသည်ရှိ သော် ထိုအကြောင်းကြောင့် ဆင်းရဲခြင်း နှလုံးမသာခြင်း ဝေဒနာကို ခံစားရရာ၏။ လှံပေါင်းသုံးရာတို့ဖြင့် ထိုးသတ်ညှဉ်းဆဲအပ်သော်ကား အဘယ်မှာ ဆိုဖွယ်ရာ ရှိပါတော့အံ့နည်းဟု လျှောက်ကြကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင်လျှင် “ဝိညာဏာဟာရကို မှတ်အပ်၏” ဟူ၍ ငါဘုရား ဟောတော်မူ၏။ ရဟန်းတို့ ဝိညာဏာ ဟာရကို ပိုင်းခြား၍ သိအပ်သည်ရှိသော် နာမ်ရုပ်ကို ပိုင်းခြား၍ သိနိုင်၏။ နာမ်ရုပ်ကို ပိုင်းခြား၍ သိသည် ရှိသော် အရိယာတပည့်အား အထက်၌ ပြုဖွယ်ကိစ္စ တစ်စုံတစ်ခုမျှ မရှိတော့ပြီဟု ငါဘုရား ဟော၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အာဟာရလေးပါးတွင် တပ်မက်သော်

ရဟန်းတို့ ဖြစ်ပြီးသတ္တဝါတို့ တည်ခြင်းငှါလည်းကောင်း၊ ဖြစ်ဆဲသတ္တဝါတို့အား ချီးမြှောက် (ထောက်ပံ့)ခြင်းငှါလည်းကောင်း ဖြစ်ကုန်သော ဆောင်တတ် သော သဘော ‘အာဟာရ’တို့သည် ဤလေးမျိုးတို့တည်း။ အဘယ်လေးမျိုးတို့နည်းဟူမူ- ကြမ်းတမ်း သည်လည်းဖြစ်စေ၊ နူးညံ့သည်လည်းဖြစ်စေ အလုပ်အလွေးကို ပြု၍ မျှီအပ်သော ‘ကဗဠိကာရအာဟာရ’၊ နှစ်ခုမြောက်သော ဖဿာဟာရ၊ သုံးခုမြောက်သော မနောသဇ္ဇေတနာဟာရ၊ လေးခုမြောက်သော ဝိညာဏာ ဟာရတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဖြစ်ပြီး သတ္တဝါတို့ တည်ခြင်းငှါလည်းကောင်း၊ ဖြစ်ဆဲ

သတ္တဝါတို့အား ချီးမြှောက်ထောက်ပံ့ခြင်းငှါလည်းကောင်း ဖြစ်ကုန်သော ဆောင်တတ်သော သဘော ‘အာဟာရ’တို့သည် ဤလေးမျိုးတို့တည်း။

ရဟန်းတို့ ကဗဇိကာရအာဟာရ၌ (ရဟန်းတို့ ဖဿာဟာရ၌။ပ။ ရဟန်းတို့ မနောသဓ္ဓေတနာဟာရ၌။ပ။ ရဟန်းတို့ ဝိညာဏာဟာရ၌) တပ်စွန်းမှု ‘ရာဂ’၊ နှစ်သက်မှု ‘နန္ဒီ’၊ တပ်မက်မှု ‘တဏှာ’ ရှိခဲ့မှု ထိုတေဘူမိကဝဋ်၌ ဝိညာဏ်သည် တည်၏။ စည်ပင်၏။ အကြင်တေဘူမိကဝဋ်၌ ဝိညာဏ်သည် တည်၏။ စည်ပင်၏။ ထိုတေဘူမိကဝဋ်၌ နာမ်ရုပ် သက်ဝင်၏။ အကြင်တေဘူမိကဝဋ်၌ နာမ်ရုပ် သက်ဝင်၏။ ထို တေဘူမိကဝဋ်၌ သင်္ခါရတို့ ကြီးပွားကုန်၏။ အကြင်တေဘူမိကဝဋ်၌ သင်္ခါရတို့ ကြီးပွားကုန်၏။ ထို တေဘူမိကဝဋ်၌ နောင်တစ်ဖန် ဘဝသစ်၌ ဖြစ်ခြင်းရှိ၏။ အကြင်တေဘူမိကဝဋ်၌ နောင်တစ်ဖန် ဘဝသစ်၌ ဖြစ်ခြင်း ရှိ၏။ ထိုတေဘူမိကဝဋ်၌ နောင်အခါ ပဋိသန္ဓေနေမှု အိုမှု သေမှု ရှိ၏။ အကြင်တေဘူမိကဝဋ်၌ နောင်အခါ ပဋိသန္ဓေနေမှု အိုမှု သေမှု ရှိ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုတေဘူမိကဝဋ်ကို “စိုးရိမ်ခြင်းနှင့် တကွ ဖြစ်၏။ ပူပန်ခြင်းနှင့် တကွ ဖြစ်၏။ ပြင်းစွာ ပင်ပန်းခြင်းနှင့် တကွ ဖြစ်၏”ဟူ၍ ငါဘုရား ဟောတော်မူ၏။

ကြံ့သော် အဖြေရ၏

“အဘယ်တရား ရှိသော် ပဋိသန္ဓေနေမှု ဖြစ်သနည်း။ပ။ ဘဝသစ်ဖြစ်သနည်း။ ဥပါဒါန်ဖြစ်သနည်း။ တဏှာဖြစ်သနည်း။ ဝေဒနာဖြစ်သနည်း။ ဖဿဖြစ်သနည်း။ သဠာယတနဖြစ်သနည်း။ နာမ်ရုပ်ဖြစ်သနည်း။ အဘယ်အကြောင်းခံကြောင့် နာမ်ရုပ် သည် ဖြစ်သနည်း”ဟု အကြံ ဖြစ်ပြန်၏။

ရဟန်းတို့ ထိုငါ့အား သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့် “ဝိညာဏ်ရှိသော် နာမ်ရုပ် ဖြစ်၏။ ဝိညာဏ် အကြောင်းခံကြောင့် နာမ်ရုပ်သည် ဖြစ်၏”ဟု ပညာဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည် ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ထိုငါ့အား “အဘယ်တရား ရှိသော် ဝိညာဏ် ဖြစ်သနည်း။ အဘယ်အကြောင်းခံကြောင့် ဝိညာဏ် ဖြစ်သနည်း”ဟု အကြံ ဖြစ်ပြန်၏။ ရဟန်းတို့ ထို ငါ့အား သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့် “နာမ်ရုပ်ရှိသော် ဝိညာဏ် ဖြစ်၏။ နာမ်ရုပ် အကြောင်းခံကြောင့် ဝိညာဏ် ဖြစ်၏”ဟု ပညာဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည် ဖြစ်၏။

အိုမှု သေမှုတို့၏ အကြောင်းတရား

ရဟန်းတို့ သုံးသပ်သော ရဟန်းသည် “လောက၌ များသော အပြားရှိသော အထူးထူးအပြားပြား သော အိုမှု သေမှုဟူသော ဤဆင်းရဲသည် ဖြစ်၏။ ဤဆင်းရဲသည် အဘယ်တရားလျှင် အကြောင်းရှိ သနည်း။ အဘယ်တရားလျှင် ဖြစ်ပေါ်ကြောင်းရှိသနည်း။

အဘယ်တရားကြောင့် ဖြစ်သနည်း၊ အဘယ် တရားလျှင် အမွန်အစရှိသနည်း၊ အဘယ်တရားရှိသော် ရောမရဏ ဖြစ်သနည်း၊ အဘယ်တရား မရှိသော် ရောမရဏ မဖြစ်သနည်း” ဟု အတွင်း၌ သုံးသပ်ခြင်းကို သုံးသပ်၏။

သုံးသပ်သော ထိုရဟန်းသည် “များ သော အပြားရှိသော အထူးထူးအပြားပြားသော အိုမှု သေမှုဟူသော လောက၌ ဖြစ်ပေါ်သည့် ဤဆင်းရဲ သည်ကား (ခန္ဓာဟူသော) ဥပဓိလျှင် အကြောင်းရှိ၏။ ဥပဓိလျှင် ဖြစ်ပေါ်ကြောင်းရှိ၏။ ဥပဓိကြောင့် ဖြစ်၏။ ဥပဓိလျှင် အမွန်အစရှိ၏။

(ခန္ဓာဟူသော) ဥပဓိရှိသော် အိုမှု သေမှု ဖြစ်၏။ (ခန္ဓာဟူသော) ဥပဓိ မရှိသော် အိုမှု သေမှု မဖြစ်” ဟု သိ၏။ ထိုရဟန်းသည် ရောမရဏကိုလည်း သိ၏။ ရောမရဏ၏ အကြောင်းကိုလည်း သိ၏။ ရောမရဏ၏ ချုပ်ရာကိုလည်း သိ၏။ ရောမရဏ၏ ချုပ်ရာသို့ ရောက်ခြင်းငှါ လျှောက်ပတ် သော အကျင့်ကိုလည်း သိ၏။ ထိုသို့ သိသောအတိုင်းလည်း ကျင့်၏။ တရားသို့ အစဉ်လိုက်၍ ကျင့်လေ့ ရှိ၏။ ရဟန်းတို့ ဤရဟန်းကို အချင်းခပ်သိမ်း အိုခြင်း သေခြင်း၏ ချုပ်ခြင်းငှါ ဝဋ်ဆင်းရဲ၏ ကုန်ခြင်းငှါ ကောင်းစွာ ကျင့်သူဟု ဆိုအပ်၏။

ဥပဓိ၏ အကြောင်းတရား

ထိုမှတစ်ပါး သုံးသပ်သော ရဟန်းသည် “ဤ (ခန္ဓာဟူသော) ဥပဓိသည်ကား အဘယ်တရားလျှင် အကြောင်းရှိသနည်း၊ အဘယ်တရားလျှင် ဖြစ်ပေါ်ကြောင်းရှိသနည်း၊ အဘယ်တရားကြောင့် ဖြစ်သနည်း၊ အဘယ်တရားလျှင် အမွန်အစရှိသနည်း၊ အဘယ်တရား ရှိသော် ဥပဓိ ဖြစ်သနည်း၊ အဘယ်တရား မရှိ သော် ဥပဓိ မဖြစ်သနည်း” ဟု အတွင်း၌ သုံးသပ်ခြင်းကို သုံးသပ်၏။

သုံးသပ်သော ထိုရဟန်းသည် “(ခန္ဓာဟူသော) ဥပဓိသည် တဏှာလျှင် အကြောင်းရှိ၏။ တဏှာလျှင် ဖြစ်ပေါ်ကြောင်းရှိ၏။ တဏှာကြောင့် ဖြစ်၏။ တဏှာလျှင် အမွန်အစရှိ၏။ တဏှာရှိသော် (ခန္ဓာဟူသော) ဥပဓိ ဖြစ်၏။ တဏှာမရှိသော် (ခန္ဓာ ဟူသော) ဥပဓိ မဖြစ်” ဟု သိ၏။ ထိုရဟန်းသည် (ခန္ဓာဟူသော) ဥပဓိကိုလည်း သိ၏။ ဥပဓိ၏ အကြောင်း ကိုလည်း သိ၏။ ဥပဓိ၏ ချုပ်ရာကိုလည်း သိ၏။ ဥပဓိ၏ ချုပ်ရာသို့ ရောက်ခြင်းငှါ လျှောက်ပတ်သော အကျင့်ကိုလည်း သိ၏။ ထိုသို့ သိသောအတိုင်းလည်း ကျင့်၏။ တရားသို့ အစဉ်လိုက်၍ ကျင့်လေ့ရှိ၏။ ရဟန်းတို့ ဤရဟန်းကို အချင်းခပ်သိမ်း ဥပဓိ၏ ချုပ်ခြင်းငှါ ဝဋ်ဆင်းရဲ၏ ကုန်ခြင်းငှါ ကောင်းစွာ ကျင့်သူဟု ဆိုအပ်၏။

တဏှာ၏အကြောင်းတရား

ထိုမှတစ်ပါး သုံးသပ်သော ရဟန်းသည် “ဤတဏှာ ဖြစ်သည် ရှိသော် အဘယ်၌ ဖြစ်သနည်း၊ တည်သည် ရှိသော် အဘယ်၌ တည်သနည်း” ဟု အတွင်း၌ သုံးသပ်ခြင်းကို သုံးသပ်၏။

သုံးသပ်သော ထို ရဟန်းသည် လောက၌ ချစ်အပ်သာယာအပ်သော သဘောသည် ရှိ၏။ ဤတဏှာသည် ဖြစ်သည် ရှိသော် ဤချစ်အပ်သာယာအပ်သော သဘော၌ ဖြစ်၏။ တည်သည် ရှိသော် ဤချစ်အပ်သာယာအပ်သော သဘော၌ တည်၏။

လောက၌ ချစ်အပ်သာယာအပ်သော သဘောသည် အဘယ်နည်း။

လောက၌ မျက်စိသည် ချစ်အပ်သာယာအပ်သော သဘောတည်း။ ဤတဏှာ ဖြစ်သည် ရှိသော် ဤချစ်အပ်သာယာအပ်သော သဘော၌ ဖြစ်၏။ တည်သည် ရှိသော် ဤချစ်အပ်သာယာအပ်သော သဘော၌ တည်၏။ လောက၌ နားသည် ချစ်အပ်သာယာအပ်သော သဘောတည်း။ လောက၌ နှာခေါင်းသည် ချစ်အပ်သာယာအပ်သော သဘောတည်း။ လောက၌ လျှာသည် ချစ်အပ်သာယာအပ်သော သဘောတည်း။ လောက၌ ကိုယ်သည် ချစ်အပ်သာယာအပ်သော သဘောတည်း။ လောက၌ စိတ်သည် ချစ်အပ်သာယာအပ်သော သဘောတည်း။ ဤတဏှာသည် ဖြစ်သည် ရှိသော် ဤချစ်အပ်သာယာအပ်သော သဘော၌ ဖြစ်၏။ တည်သည် ရှိသော် ဤချစ်အပ်သာယာအပ်သော သဘော၌ တည်၏။

အဆိပ်နှင့်တူသော ချစ်ခင်မှု သာယာမှု

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ကြေးခွက်တွင်းရှိ အရက်သည် အဆင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ အနံ့နှင့် ပြည့်စုံ၏။ အရသာနှင့် ပြည့်စုံ၏။ သို့ပင်ဖြစ်သော်လည်း ထိုအရက်သည် အဆိပ်နှင့် ရောနှောနေ၏။ ထိုအခါ ယောက်ျားသည် အလွန်ပူသော ကိုယ်ရှိသည် ဖြစ်၍ အပူဖြင့် နှိပ်စက်အပ်သောကြောင့် ပင်ပန်းသည် ဖြစ်ရ ကား ရေမွတ်သိပ် ဆာသည် ဖြစ်၍ လာရာ၏။ ထိုယောက်ျားကို ဤသို့ ဆိုကုန်ရာ၏- “အချင်းယောက်ျား ကြေးခွက်တွင်းရှိ အရက်သည် အဆင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ အနံ့နှင့် ပြည့်စုံ၏။ အရသာနှင့် ပြည့်စုံ၏။ သို့ပင် ဖြစ်သော်လည်း ထိုအရက်သည် အဆိပ်နှင့် ရောနှောနေ၏။ သင်သည် အကယ်၍ အလိုရှိခဲ့မှု သောက်လော့၊ သောက်သည် ရှိသော် သင့်ကို အဆင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အနံ့အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အရသာအားဖြင့်လည်းကောင်း နှစ်သက်စေလတ္တံ့။ သောက်ပြီးသော်ကား ထိုသေအရက်ကို သောက်ခြင်းအကြောင်းကြောင့် သေခြင်းသို့သော်လည်း ရောက်လတ္တံ့၊ သေလောက်သော ဆင်းရဲသို့သော်လည်း ရောက်ရလတ္တံ့” ဟု (ဆို ကုန်ရာ၏)။ ထိုယောက်ျားသည် ထိုကြေးခွက်တွင်းရှိ အရက်ကို အဆောတလျှင် မဆင်ခြင်မှု၍ သောက်ရာ၏။ မစွန့်လွှတ်ရာ။ ထိုယောက်ျားသည် ထိုသေအရက်ကို သောက်ခြင်းအကြောင်းကြောင့် သေခြင်းသို့ ဖြစ်စေ၊ သေလောက်သော ဆင်းရဲသို့ဖြစ်စေ ရောက်ရာ၏။

ရဟန်းတို့ ဤအတူသာလျှင် လွန်ပြီး ‘အတိတ်’ ကာလဝယ် လောက၌ ချစ်အပ်သာယာအပ်သော သဘောကို။ နောင် ‘အနာဂတ်’ ကာလဝယ်။ ယခု ‘ပစ္စုပ္ပန်’ အခါဝယ် လောက၌ ချစ်အပ်သာယာအပ်သော သဘောကို မြဲသောအားဖြင့် ရှုကုန်၊ ချမ်းသာသောအားဖြင့် ရှုကုန်၊ အနှစ်သာရအားဖြင့် ရှုကုန်၊ အနာကင်း သောအားဖြင့် ရှုကုန်၊ ဘေးကင်းသောအားဖြင့် ရှုကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှတို့သည် တဏှာကို ပွားစေကုန်၏။

တဏှာကို ပွားစေကုန်သော ထိုသူတို့သည် (ခန္ဓာဟူသော) ဥပဓိကို ပွားစေကုန်၏။ ဥပဓိကို ပွားစေကုန်သော ထိုသူတို့သည် ဆင်းရဲကို ပွားစေကုန်၏။ ဆင်းရဲကို ပွားစေကုန်သော ထိုသူတို့သည် ပဋိသန္ဓေနေမှု အိုမှု သေမှု စိုးရိမ်မှု ငိုကြွေးမှု ဆင်းရဲမှု နှလုံးမသာမှု ပြင်းစွာ ပင်ပန်းမှုတို့မှ မလွတ်ကုန်၊ ဆင်းရဲအပေါင်းမှ မလွတ်ကုန်ဟူ၍ ငါဘုရား ဟောတော်မူ၏။

သံသရာ၏ အစကို မသိနိုင်

ရဟန်းတို့ ဤသံသရာ၏ အစကို မသိနိုင်၊ မသိမှု ‘အဝိဇ္ဇာ’ဖြင့် ပိတ်ဖုံးအပ်ကုန်သည် တဏှာနှောင် ကြိုးဖြင့် ဖွဲ့ချည်အပ်ကုန်သည် ဖြစ်၍ ဤဘဝမှ ထိုဘဝ ထိုဘဝမှ ဤဘဝသို့ ပြေးသွားကျင်လည်ကြရကုန်သော သတ္တဝါတို့၏ ရှေ့အစွန်းသည် မထင်နိုင်။

ရဟန်းတို့ ရှေး၌ ဖြစ်ဖူးသည်ကား ဤဝေပုလ္လတောင်၏ အမည်သည် “ပါစီနဝံသတောင်”ဟူ၍သာ လျှင် ထင်ရှား၏။ ရဟန်းတို့ ထိုစဉ်အခါ၌ လူတို့၏ အမည်သည် “တိဝရ”ဟူ၍သာလျှင် ထင်ရှား၏။ ရဟန်းတို့ တိဝရအမည်ရှိသော လူတို့အား အနှစ်လေးသောင်းတို့ပတ်လုံး အသက်တမ်းပမာဏသည် ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ တိဝရမည်သော လူတို့သည် ပါစီနဝံသတောင်ကို လေးရက်ဖြင့် တက်ရကုန်၏။ လေး ရက်ဖြင့် ဆင်းရကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ အလုံးစုံသော တရားတို့ကို ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော ကကုသန်မြတ်စွာဘုရားသည် လောက၌ ပွင့်တော်မူ၏။ ရဟန်းတို့ အလုံးစုံသော တရားတို့ကို ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော ကကုသန် မြတ်စွာဘုရား၏ ဝိဓုရ၊ သဒ္ဓိဝအမည်ရှိသော ကောင်းမြတ်သော တပည့်အစုံသည် ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ ရှုကြကုန်လော့၊ ဤဝေပုလ္လတောင်၏ ထိုပါစီနဝံသဟူသော အမည်သည်လည်း ကွယ်ပျောက်လေပြီ၊ ထိုလူတို့သည်လည်း သေကုန်ပြီ၊ ထိုကကုသန်မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူလေပြီ။

ရဟန်းတို့ သင်္ခါရတရားတို့သည် ဤသို့လျှင် မမြဲကြကုန်၊ ရဟန်းတို့ သင်္ခါရတရားတို့သည် ဤသို့လျှင် သာယာဖွယ်မရှိသဖြင့် သက်သာရာ မရကုန်၊ ရဟန်းတို့ ဤအလုံးစုံသော သင်္ခါရတရားတို့၌ ငြီးငွေ့ခြင်းငှါ သင့်လှတော့သည်သာတည်း၊ တပ်ခြင်းကင်းခြင်းငှါ သင့်လှတော့သည်သာတည်း၊ လွတ်မြောက်ခြင်းငှါ သင့်လှတော့သည်သာတည်း။

အသုံးအဆောင်ကို မမက်မော၊ မတွေဝေ၊ တဏှာဖြင့် မလွမ်းမိုး၊ အပြစ်ကိုရှု

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ ဤသို့ ကျင့်ရမည် “ရတတ်သမျှသော သင်္ကန်းဖြင့် ရောင့်ရဲကုန်အံ့၊ ရတတ်သမျှသော သင်္ကန်းဖြင့် ရောင့်ရဲခြင်း၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကိုလည်း ပြောဆိုချီးမွမ်းလေ့ရှိ ကုန်အံ့၊ သင်္ကန်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် မလျှောက်ပတ်သော ရှာမှီးခြင်းသို့လည်း မရောက်ကုန်အံ့၊ သင်္ကန်းကို မရသော်လည်း မတောင့်တကုန်အံ့၊ သင်္ကန်းကို

ရ၍လည်း မမက်မော၊ မတွေဝေ၊ တဏှာဖြင့် မလွှမ်းမိုး၊ အပြစ်ကို ရှုလျက် ထွက်မြောက်ကြောင်း ပညာရှိသည် ဖြစ်၍ သုံးဆောင်ကုန်အံ့” [ဤအတူ အလုံးစုံကို ပြုအပ်၏]။

လာဘ်ပူဇော်သကာ အကျော်အစောသည် ခက်ထန်၏၊ ကြမ်းတမ်း၏။

“ရဟန်းတို့ လာဘ်ပူဇော်သကာ အကျော်အစောသည် ခက်ထန်၏၊ ထက်မြက်၏၊ ကြမ်းတမ်း၏။ အတုမရှိသော ယောဂ၏ ကုန်ရာ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရခြင်း၏ အန္တရာယ်ကို ပြုတတ်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ ဤသို့ ကျင့်ရမည်- “ဖြစ်ပေါ်လာသော လာဘ်ပူဇော်သကာ အကျော်အစောကို စွန့်ကုန်အံ့၊ ဖြစ်ပေါ်လာသော လာဘ်ပူဇော်သကာ အကျော်အစောသည်လည်း ငါတို့၏ ကုသိုလ် စိတ်ကို သိမ်းကျုံးယူငင်၍ မတည်နိုင်လတ္တံ့” ဟု ဤသို့လျှင် သင်တို့ ကျင့်ရမည်ဟု (ဟောတော်မူ၏)။

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ရှည်သော အမွှေးရှိသော သိုးသည် ဆူးချုံသို့ ဝင်ရာ၏၊ ထိုသိုးသည် ထိုထိုအရပ်၌ ငြိရာ၏၊ ထိုထိုအရပ်၌ စွဲယူရာ၏၊ ထိုထိုအရပ်၌ နှောင်ဖွဲ့ရာ၏၊ ထိုထိုအရပ်၌ ဆင်းရဲခြင်း ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်ရာ၏။

ရဟန်းတို့ ဤအတူသာလျှင် ဤသာသနာတော်၌ အချို့သော ရဟန်းသည် လာဘ်ပူဇော်သကာ အကျော်အစော နှိပ်စက်အပ်သည် သိမ်းကျုံးယူငင်အပ်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ နံနက်အခါ၌ ကောင်းစွာ ဝတ်ရုံလျက် သပိတ်သင်္ကန်းကို ဆောင်ယူပြီးလျှင် ရွာသို့ဖြစ်စေ၊ နိဂုံးသို့ဖြစ်စေ ဆွမ်းအလို့ငှါ ဝင်၏။ ထိုရဟန်းသည် ထိုထိုအရပ်၌ ကပ်ငြိ၏၊ ထိုထိုအရပ်၌ စွဲယူ၏၊ ထိုထိုအရပ်၌ နှောင်ဖွဲ့၏၊ ထိုထိုအရပ်၌ ဆင်းရဲခြင်း ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်၏။

ရဟန်းတို့ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်ကို အဆိပ်လိမ်းကျံထားသော အဆိပ်လူးမြားဖြင့် စူးဝင်သနည်း၊ အရဟတ္တမဂ်သို့ မရောက်သေးသော သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်ကို လာဘ်ပူဇော်သကာ အကျော်အစော သည် အစဉ်ကျရောက်နိုင်၏။

လာဘ်ပူဇော်သကာ အကျော်အစောလိုချင်လျှင် တောထဲမှာ မပျော်ပိုက်

အချို့သော ရဟန်းသည် လာဘ်ပူဇော်သကာ အကျော်အစော နှိပ်စက်အပ်သည် သိမ်းကျုံးယူငင်အပ်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်ရကား ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်သို့ ရောက်သော်လည်း မမွေ့လျော်၊ သစ်ပင်းရင်းသို့ ရောက်သော်လည်း မမွေ့လျော်၊ လွင်တီးခေါင်သို့ ရောက်သော်လည်း မမွေ့လျော်၊ သွားလေရာရာ ရပ်လေရာရာ ထိုင်လေရာရာ အိပ်လေရာရာ အရပ်တိုင်း၌ အကျိုးမဲ့ ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်ရ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် လာဘ်ပူဇော်သကာ အကျော်အစောသည် ခက်ထန်၏။ပ။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် သင်တို့ ကျင့်ရမည်ဟု (ဟောတော်မူ၏)။

ရဟန်းတို့ လာဘ်ပူဇော်သကာ အကျော်အစောသည် အရေပါးကို ဖြတ်၏။ အရေပါးကို ဖြတ်ပြီး၍ အရေထူကို ဖြတ်၏။ အရေထူကို ဖြတ်ပြီး၍ အသားကို ဖြတ်၏။ အသားကို ဖြတ်ပြီး၍ အကြောကို ဖြတ်၏။ အကြောကို ဖြတ် ပြီး၍ အရိုးကို ဖြတ်၏။ အရိုးကို ဖြတ်ပြီး၍ ရိုးတွင်းခြင်ဆီကို ထိလျက် တည်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် လာဘ်ပူဇော်သကာ အကျော်အစောသည် ခက်ထန်၏။ပ။

လာဘ်ပူဇော်သကာသည် ရဟန္တာအားသော်လည်း အန္တရာယ်ကို ဖြစ်နိုင်၏

ရဟန်းတို့ လာဘ်ပူဇော်သကာ အကျော်အစောသည် အာသဝေါကုန်ပြီးသော ရဟန္တာအား သော်လည်း အန္တရာယ်ကို ပြုရန် ဖြစ်နိုင်၏ဟူ၍ ငါ ဆို၏ဟု မိန့်တော်မူ၏။ ဤသို့ မိန့်တော်မူသည် ရှိသော် အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအား

“အသျှင်ဘုရား လာဘ်ပူဇော်သကာ အကျော်အစောသည် အဘယ် သို့လျှင် အာသဝေါ ကုန်ပြီးသော ရဟန္တာအား အန္တရာယ်ပြုရန် ဖြစ်ပါသနည်း”ဟု လျှောက်၏။

အာနန္ဒာ လာဘ်ပူဇော်သကာ အကျော်အစောကို ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ မပျက်စီးနိုင်သော ကိလေသာမှ လွတ်မြောက်ရာ အရဟတ္တဖိုလ်သမာဓိ၏ အန္တရာယ်ကို ပြုရန် ဖြစ်၏ဟူ၍ ငါဆိုသည် မဟုတ်။

အာနန္ဒာ လာဘ်ပူဇော် သကာ အကျော်အစောကို မမေ့မလျော့ ကိလေသာကို ပူပန်စေတတ်သော လုံ့လရှိလျက် နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်အပ်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ နေသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် ရအပ်ရောက်အပ်ကုန်သော မျက်မှောက်ဘဝ၌ ချမ်းသာစွာ နေမှု (ဖလသမာပတ်) တို့၏ အန္တရာယ်ပြုရန် ဖြစ်၏ဟူ၍ငါဆို၏။

ပူဇော်သကာ အကျော်အစောသည် မိမိကိုယ်ကို သတ်သော နက်လက်

ရဟန်းတို့ ဤအတူသာလျှင် မိမိကိုယ်ကို သတ်ခြင်းငှါ ဒေဝဒတ်အား လာဘ် ပူဇော်သကာ အကျော်အစောသည် ဖြစ်ခဲ့၏။ ပျက်စီးခြင်းငှါ ဒေဝဒတ်အား လာဘ်ပူဇော်သကာ အကျော် အစောသည် ဖြစ်ခဲ့၏။-

ရဟန်းတို့ ငှက်ပျောပင်သည် မိမိကိုယ်ကို သတ်ခြင်းငှါ အသီးကို သီးပေးရသကဲ့သို့ ပျက်စီးခြင်းငှါ အသီးကို သီးပေးရသကဲ့သို့

ရဟန်းတို့ ဝါးပင်သည် မိမိကိုယ်ကို သတ်ခြင်းငှါ အသီးကို သီးပေးရသကဲ့သို့ ပျက်စီးခြင်းငှါ အသီးကို သီးပေးရသကဲ့သို့။

ရဟန်းတို့ ကျုပ်ပင်သည် မိမိကိုယ်ကို သတ်ခြင်းငှါ အသီးကို သီးပေးရသကဲ့သို့ ပျက်စီးခြင်းငှါ အသီးကို သီးပေးရသကဲ့သို့။

ပသာဒ-အကြည်ရုပ် မမြဲ ဆင်းရဲ ငါမဟုတ်

ရာဟုလာ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်သနည်း။

- မျက်စိ ‘စက္ခုပသာဒ’သည် မြဲသလော၊ မမြဲ သလော။ အသျှင်ဘုရား မမြဲပါ။
- မမြဲသော မျက်စိ ‘စက္ခုပသာဒ’သည် ဆင်းရဲလော၊ ချမ်းသာလော။ အသျှင်ဘုရား ဆင်းရဲပါတည်း။
- မမြဲသော ဆင်းရဲ၍ ဖောက်ပြန်တတ်သော သဘောရှိသော မျက်စိ ‘စက္ခု ပသာဒ’ကို “ဤမျက်စိ ‘စက္ခုပသာဒ’သည် ငါ၏ ဥစ္စာတည်း၊ ဤမျက်စိ ‘စက္ခုပသာဒ’သည် ငါ ဖြစ်၏။ ဤ မျက်စိ ‘စက္ခုပသာဒ’သည် ငါ၏ အတ္တတည်း”ဟူ၍ ရှုခြင်းငှါ သင့်လျော်ပါမည်လော။ အသျှင်ဘုရား ဤသို့ ရှုခြင်းသည် မသင့်လျော်ပါ။

နား ‘သောတပသာဒ’သည် မြဲသလော၊ မမြဲသလော။ အသျှင်ဘုရား မမြဲပါ။။ နှာခေါင်း ‘ဃာန ပသာဒ’သည် မြဲသလော၊ မမြဲသလော။ အသျှင်ဘုရား မမြဲပါ။ လျှာ ‘ဇိဝှိပသာဒ’သည် မြဲသလော၊ မမြဲ သလော။ အသျှင်ဘုရား မမြဲပါ။ ကိုယ် ‘ကာယပသာဒ’သည် မြဲသလော၊ မမြဲသလော။ အသျှင်ဘုရား မမြဲပါ။ စိတ်သည် မြဲသလော၊ မမြဲသလော။ အသျှင်ဘုရား မမြဲပါ။ မမြဲသော စိတ်သည် ဆင်းရဲလော၊ ချမ်းသာလော။ အသျှင်ဘုရား ဆင်းရဲပါတည်း။ မမြဲသော ဆင်းရဲ၍ ဖောက်ပြန်တတ်သော သဘောရှိသော စိတ်ကို “ဤစိတ်သည် ငါ၏ ဥစ္စာတည်း၊ ဤစိတ်သည် ငါ ဖြစ်၏။ ဤစိတ်သည် ငါ၏ အတ္တတည်း”ဟူ၍ ရှုခြင်းငှါ သင့်လျော်ပါမည်လော။ အသျှင်ဘုရား ဤသို့ ရှုခြင်းသည် မသင့်လျော်ပါ။

ရာဟုလာ ဤသို့ မြင်သော အကြားအမြင်နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် မျက်စိ ‘စက္ခု ပသာဒ’၌လည်း ငြီးငွေ့၏။

အဆင်း မမြဲ ဆင်းရဲ ငါမဟုတ်

ရာဟုလာ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်သနည်း။ အဆင်း ‘ရူပါရုံ’တို့သည် မြဲကုန်သလော၊ မမြဲကုန်သလော။ အသျှင်ဘုရား မမြဲပါ။။

(အသံ ‘သဒ္ဓါရုံ’တို့သည်။ အနံ့ ‘ဂန္ဓာရုံ’တို့သည်။ အရသာ ‘ရသာရုံ’တို့သည်။ အတွေ့ ‘ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ’တို့သည်။ သဘောတရား ‘ဓမ္မာရုံ’တို့သည် မြဲကုန် သလော၊ မမြဲကုန်သလော။ အသျှင်ဘုရား မမြဲပါကုန်။)

ရာဟုလာ ဤသို့ မြင်သော အကြားအမြင်နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် အဆင်း ‘ရူပါရုံ’တို့၌လည်း ငြီးငွေ့၏။

မြင်စိတ် မမြဲ ဆင်းရဲ ငါမဟုတ်

ရာဟုလာ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်သနည်း။

မျက်စိကို မှီ၍ သိမှု ‘စက္ခုဝိညာဏ်’သည် မြဲသလော၊ မမြဲသလော။ အသျှင်ဘုရား မမြဲပါ။

(နားကို မှီ၍ သိမှု ‘သောတဝိညာဏ်’ သည်။ပ။ နှာခေါင်းကို မှီ၍ သိမှု ‘ဃာနဝိညာဏ်’သည်။ လျှာကို မှီ၍သိမှု ‘ဇိဝှိဝိညာဏ်’သည်။ ကိုယ်ကို မှီ၍ သိမှု ‘ကာယဝိညာဏ်’သည်။ စိတ်ဟူသော သိမှု ‘မနောဝိညာဏ်’သည် မြဲသလော၊ မမြဲသလော။ အသျှင် ဘုရား မမြဲပါ။)

ရာဟုလာ ဤသို့ မြင်သော အကြားအမြင်နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် မျက်စိကို မှီ၍ သိမှု ‘စက္ခုဝိညာဏ်’၌လည်း ငြီးငွေ့၏။

တွေ့ထိမှုသည် မမြဲ ဆင်းရဲ ငါမဟုတ်

ရာဟုလာ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်သနည်း။

မျက်စိကြောင့် ဖြစ်သော တွေ့ထိမှု ‘စက္ခုသမ္မဿ’သည် မြဲသလော၊ မမြဲသလော။ အသျှင်ဘုရား မမြဲပါ။

(နားကြောင့် ဖြစ်သော တွေ့ထိမှု ‘သောတသမ္မဿ’သည်။ပ။ နှာခေါင်းကြောင့် ဖြစ်သော တွေ့ထိမှု ‘ဃာနသမ္မဿ’သည်။ လျှာကြောင့် ဖြစ်သော တွေ့ထိမှု ‘ဇိဝှိသမ္မဿ’သည်။ ကိုယ့်ကြောင့် ဖြစ်သော တွေ့ထိမှု ‘ကာယသမ္မဿ’ သည်။ စိတ်ကြောင့် ဖြစ်သော တွေ့ထိမှု ‘မနောသမ္မဿ’သည် မြဲသလော၊ မမြဲသလော။ အသျှင်ဘုရား မမြဲပါ။)

ရာဟုလာ ဤသို့ မြင်သော အကြားအမြင်နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် ‘စက္ခုသမ္မဿ’၌လည်း ငြီးငွေ့၏။ပ။

ခံစားမှုသည် မမြဲ ဆင်းရဲ ငါမဟုတ်

ရာဟုလာ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်သနည်း။

မျက်စိအတွေ့ကြောင့် ဖြစ်သော ခံစားမှု ‘စက္ခုသမ္မဿဇာဝေဒနာ’သည် မြဲသလော၊ မမြဲသလော။ အသျှင်ဘုရား မမြဲပါ။

(နား အတွေ့ကြောင့် ဖြစ်သော ခံစားမှု ‘သောတသမ္မဿဇာဝေဒနာ’ သည်။ပ။ နှာခေါင်းအတွေ့ကြောင့် ဖြစ်သော ခံစားမှု ‘ဃာနသမ္မဿဇာဝေဒနာ’သည်။ လျှာအတွေ့ကြောင့် ဖြစ်သော ခံစားမှု ‘ဇိဝှိသမ္မဿဇာဝေဒနာ’ သည်။ ကိုယ်အတွေ့ကြောင့် ဖြစ်သော ခံစားမှု

‘ကာယသမ္မဿဇာဝေဒနာ’သည်။ စိတ်အတွေ့ကြောင့် ဖြစ် သော ခံစားမှု
‘မနောသမ္မဿဇာဝေဒနာ’သည် မြဲသလော၊ မမြဲသလော။ အသျှင်ဘုရား မမြဲပါ။)

ရာဟုလာ ဤသို့ မြင်သော အကြားအမြင်နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည်
‘စက္ခုသမ္မဿဇာဝေဒနာ’၌လည်း ငြီး ငွေ့၏။ပ။

မှတ်သားမှု သညာ မမြဲ ဆင်းရဲ ငါမဟုတ်

ရာဟုလာ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်သနည်း။

အဆင်း၌ မှတ်သားမှု ‘ရူပသညာ’သည် မြဲသလော၊ မမြဲသလော။ အသျှင်ဘုရား မမြဲပါ။

(အသံ၌ မှတ်သားမှု ‘သဒ္ဒသညာ’သည်။ပ။ အနံ့၌ မှတ်သားမှု ‘ဂန္ဓသညာ’သည်။
အရသာ၌ မှတ်သားမှု ‘ရသသညာ’သည်။ အတွေ့၌ မှတ်သား မှု ‘ဖောဋ္ဌဗ္ဗသညာ’သည်။
သဘောတရား၌ မှတ်သားမှု ‘ဓမ္မသညာ’သည် မြဲသလော၊ မမြဲသလော။ အသျှင် ဘုရား မမြဲပါ။)

ရာဟုလာ ဤသို့ မြင်သော အကြားအမြင်နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည်
ရူပသညာ ၌လည်း ငြီးငွေ့၏။ပ။

စေ့ဆော်မှု-စေတနာ (သင်္ခါရ)သည် မမြဲ ဆင်းရဲ ငါမဟုတ်

ရာဟုလာ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်သနည်း။

အဆင်း၌ စေ့ဆော်မှု ‘ရူပသဇ္ဈေတနာ’သည် မြဲသလော၊ မမြဲသလော။ အသျှင်ဘုရား
မမြဲပါ။

(အသံ၌ စေ့ဆော်မှု ‘သဒ္ဒသဇ္ဈေတနာ’ သည်။ပ။ အနံ့၌ စေ့ဆော်မှု ‘ဂန္ဓသဇ္ဈေတနာ’သည်။
အရသာ၌ စေ့ဆော်မှု ‘ရသသဇ္ဈေတနာ’ သည်။ အတွေ့ ၌ စေ့ဆော်မှု ‘ဖောဋ္ဌဗ္ဗသဇ္ဈေတနာ’ သည်။
သဘောတရား၌ စေ့ဆော်မှု ‘ဓမ္မသဇ္ဈေတနာ’သည် မြဲသလော၊ မမြဲသလော။ အသျှင်ဘုရား
မမြဲပါ။)

ရာဟုလာ ဤသို့ မြင်သော အကြားအမြင်နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာ တပည့်သည်
ရူပသဇ္ဈေတနာ၌လည်း ငြီးငွေ့၏။ပ။

တပ်မက်မှုသည် မမြဲ ဆင်းရဲ ငါမဟုတ်

ရာဟုလာ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်သနည်း။ အဆင်း၌ တပ်မက်မှု
‘ရူပတဏှာ’သည် မြဲသလော၊ မမြဲသလော။ အသျှင်ဘုရား မမြဲပါ။

တဏှာမကပ်အောင် သိမြင်ပုံ

“အသျှင်ဘုရား အဘယ်သို့ သိသူ အဘယ်သို့ မြင်သူအား ဝိညာဏ် နှင့် တကွဖြစ်သော ဤကိုယ်၌လည်းကောင်း၊ ပြင်ပဖြစ်သော အလုံးစုံသော နိမိတ်တို့၌လည်းကောင်း ငါ့ဟု စွဲယူမှု ‘ဒိဋ္ဌိ’၊ ငါ့ဥစ္စာဟု တပ်မက်မှု ‘တဏှာ’၊ ကိန်းဝပ်နေသော ထောင်လွှားမှု ‘မာန’တို့သည် မဖြစ်ပါကုန်သ နည်း”ဟု (လျှောက်၏)။

ရာဟုလာ အတိတ်၊ အနာဂတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော၊ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၊ ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်၌လည်းဖြစ်သော၊ ကြမ်းတမ်းသည်၊ သိမ်မွေ့သည်လည်းဖြစ်သော၊ ယုတ်သည်၊ မြတ်သည်လည်းဖြစ်သော၊ ဝေးသည်၊ နီး သည်လည်းဖြစ်သော ရုပ်အားလုံးကို-

“ဤရုပ်သည် ငါ၏ ဥစ္စာ မဟုတ်၊ ဤရုပ်သည် ငါ မဟုတ်၊ ဤရုပ် သည် ငါ၏ အတ္တ မဟုတ်”ဟူ၍ ဤသို့ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မှန်ကန်သော ပညာဖြင့် မြင်၏။

(ခံစားမှု ‘ဝေဒနာ’ အားလုံးသည်။ပ။ မှတ်သားမှု ‘သညာ’အားလုံးသည်။ ပြုစီရင်မှု ‘သင်္ခါရ’အားလုံးတို့သည်။ ဝိညာဏ်အားလုံးသည်။)

မေတ္တာစိတ်ရှိရင် ဘီးလူးမပျက်စီးနိုင်

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား မိန်းမနည်း၍ ယောက်ျားများသော အိမ်ဟူသမျှတို့ကို မီးအုပ်ဆောင်း ခိုးသူတို့သည် ပျက်ဆီးခြင်းငှါ မလွယ်ကူကုန်သကဲ့သို့

ရဟန်းတို့ ဤအတူသာလျှင် (ဆန့်ကျင်ဘက်မှ) လွတ်မြောက်သော မေတ္တာစိတ်ကို ပွားများလေ့လာသော မည်သည့်ရဟန်းကို မဆို မြေဖုတ်ဘီလူးတို့ ပျက် ဆီးရန် မလွယ်ကူ။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် “ငါတို့သည် (ဆန့်ကျင်ဘက်မှ) လွတ်မြောက်သော မေတ္တာစိတ်ကို ပွားများ အံ့၊ လေ့လာအံ့၊ ယာဉ်ကဲ့သို့ ပြုအံ့၊ တည်ရာကဲ့သို့ ပြုအံ့၊ ဆောက်တည်အံ့၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ ဆည်းပူးအံ့၊ ကောင်းစွာ အားထုတ်အံ့”ဟု ဤသို့လျှင် သင်တို့ ကျင့်ရမည်ဟု (ဟောတော်မူ၏)။

အလှူထက် မေတ္တာစိတ်ကမြတ်

ရဟန်းတို့ အကြင်သူသည် နံနက်တစ်ကြိမ် နေ့လည်တစ်ကြိမ် ညနေ တစ်ကြိမ် မွန်မြတ်သော ဘောဇဉ်တို့ဖြင့် ပြည့်သော ထမင်းအိုးတစ်ရာဖြင့် အလှူကို ပေးလှူရာ၏။

အကြင် သူသည်ကား နံနက်အချိန်ဖြစ်စေ၊ နေ့လည်အချိန်ဖြစ်စေ၊ ညနေအချိန်ဖြစ်စေ အယုတ်သဖြင့် နွားနို့တစ်ညှစ် ခန့် ကာလမျှလည်း မေတ္တာစိတ်ကို ပွားများရာ၏။

ဤနွားနို့တစ်ညှစ်ခန့်မျှ မေတ္တာစိတ်ကို ပွားများခြင်း သည် ထိုအလှူသုံးကြိမ်ထက် အထူးသဖြင့် အကျိုးကြီး၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ငါတို့သည် (ဆန့်ကျင်ဘက်မှ) လွတ်မြောက်သော မေတ္တာစိတ်ကို ပွားများအံ့၊ လေ့လာအံ့၊ ယာဉ်ကဲ့သို့ ပြုအံ့၊ တည်ရာကဲ့သို့ ပြုအံ့၊ ဆောက်တည်အံ့၊ ထက် ဝန်းကျင်မှ ဆည်းပူးအံ့၊ ကောင်းစွာ အားထုတ်အံ့” ဟု ဤသို့လျှင် သင်တို့ ကျင့်ရမည်ဟု (ဟောတော်မူ၏)။

အရိယာအတွက် ကုန်ပြီးဆုံးပြီးသော ဆင်းရဲဒုက္ခအနည်း အများ

မြေမှုန့်ပမာ

“ရဟန်းတို့ ထိုအရာ ကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကုန်သနည်း၊ လက်သည်းဖျား၌ ငါ တင်ထားအပ်သော မြေမှုန့်အနည်းငယ်နှင့် ဤမြေကြီးသည် အဘယ်က များသနည်း” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား ထိုမြေကြီးသည်သာလျှင် အလွန်များလှပါ၏။ လက်သည်းဖျား၌ မြတ်စွာဘုရား တင် ထားအပ်သော နည်းပါးလှသော မြေမှုန့်သည် အနည်းငယ်မျှသာတည်း။ မြတ်စွာဘုရား လက်သည်းဖျား၌ တင်ထားအပ်သော မြေမှုန့်အနည်းငယ်သည် ဤမြေကြီးကို ထောက်ထားလျှင် အစိတ်တစ်ရာ စိတ်၍ တစ်စိတ်ကိုမျှ မမီနိုင်၊ အစိတ်တစ်ထောင် စိတ်၍ တစ်စိတ်ကိုမျှ မမီနိုင်၊ အစိတ်တစ်သိန်း စိတ်၍ တစ်စိတ် ကိုမျှ မမီနိုင်ပါ။

ရဟန်းတို့ ဤအတူသာလျှင် အရိယာတပည့်ဖြစ်သော ဥဏ်အမြင်နှင့် ပြည့်စုံသော (သစ္စာလေးပါး တရားကို) ထိုးထွင်း၍ သိပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်အား ကုန်ပြီးဆုံးပြီးသော ဆင်းရဲဒုက္ခသည်သာလျှင် အလွန် များ၏။ ကြွင်းကျန်သော ဆင်းရဲဒုက္ခသည် အနည်းငယ်သာ တည်း။

သမန်းမြက်ဖျားပမာ

အသျှင်ဘုရား ရေကန်တွင်း၌ ရှိသော ရေသည်သာလျှင် များလှပါ၏။ သမန်းမြက်ဖျားဖြင့် ထုတ်ယူ အပ်သော ရေသည် နည်းလှပါ၏။ သမန်းမြက်ဖျားဖြင့် ထုတ်ယူအပ်သော ရေသည် ရေကန်၌ ရှိသော ရေကို ထောက်ထားလျှင် အစိတ်တစ်ရာ စိတ်၍ တစ်စိတ်ကိုမျှ မမီနိုင်၊ အစိတ်တစ်ထောင် စိတ်၍ တစ်စိတ် ကိုမျှ မမီနိုင်၊ အစိတ်တစ်သိန်း စိတ်၍ တစ်စိတ်ကိုမျှ မမီနိုင်ပါ။

ရဟန်းတို့ ဤအတူသာလျှင် အရိယာတပည့်ဖြစ်သော ဥဏ်အမြင်နှင့် ပြည့်စုံသော (သစ္စာလေးပါး တရားကို) ထိုးထွင်း၍ သိပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်အား ပြီးဆုံးပြီးသော ဆင်းရဲဒုက္ခသည်သာလျှင် အလွန်များ၏။ ကြွင်းကျန်သော ဆင်းရဲဒုက္ခသည် အနည်းငယ်မျှသာတည်း။

မုန်ညှင်းစေ့ပမာ

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား မုန်ညှင်းစေ့မျှ လောက်သော ကျောက်စရစ်ခဲ ခုနစ်ခုတို့သာ ကြွင်းကျန်၍ ဟိမဝန္တာတောင်မင်းသည် ကုန်ခန်းရာ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကုန်သနည်း။ ဟိမဝန္တာတောင်မင်း၏ ကုန်ခန်းပြီး မြေနှင့် ကြွင်းကျန်သော မုန်ညှင်းစေ့မျှလောက်သော ကျောက်စရစ်ခဲ ခုနစ်ခုတို့သည် အဘယ်က ပို၍ များသနည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား ဟိမဝန္တာတောင်မင်း၏ ကုန်ခန်းသော မြေသည်သာလျှင် များလှပါ၏။ ကြွင်းကျန်သော မုန်ညှင်းစေ့မျှလောက်သော ကျောက်စရစ်ခဲ ခုနစ်ခုတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ ကြွင်းကျန်သော မုန်ညှင်းစေ့မျှလောက်သော ကျောက်စရစ်ခဲ ခုနစ်ခုတို့သည် ဟိမဝန္တာတောင်မင်း၏ ကုန်ခန်းသော မြေကို ထောက်ထားလျှင် အစိတ်တစ်ရာ စိတ်၍ တစ်စိတ်ကိုမျှ မမီနိုင်ကုန်၊ အစိတ်တစ်ထောင် စိတ်၍ တစ်စိတ် ကိုမျှ မမီနိုင်ကုန်၊ အစိတ်တစ်သိန်း စိတ်၍ တစ်စိတ်ကိုမျှ မမီနိုင်ပါကုန်။

ရဟန်းတို့ ဤအတူသာလျှင် အရိယာတပည့်ဖြစ်သော ဥဏှိအမြင်နှင့် ပြည့်စုံသော သစ္စာလေးပါး တရားကို ထိုးထွင်း၍ သိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား ကုန်ဆုံးခြင်းသို့ ရောက်သော ဆင်းရဲဒုက္ခသည်သာလျှင် များ၏။ ကြွင်းကျန်သော ဆင်းရဲဒုက္ခသည်ကား အနည်းငယ်မျှသာ တည်း။

ဓာတ်အမျိုးမျိုး

ရဟန်းတို့ သင်တို့အား ဓာတ်အမျိုးမျိုးကို ဟောကြားအံ့၊ ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့၊ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းကြကုန်လော့၊ ဟောပေအံ့ဟု မိန့်တော်မူ၏။ “အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ”ဟု ထိုရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားအား ပြန်ကြားလျှောက်ထား ကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤတရားကို ဟောတော်မူ၏-

ရဟန်းတို့ ဓာတ်အမျိုးမျိုးဟူသည် အဘယ်နည်း။

စက္ခုဓာတ်၊ ရူပဓာတ်၊ စက္ခုဝိညာဏဓာတ်၊ သောတဓာတ်၊ သဒ္ဓဓာတ်၊ သောတဝိညာဏဓာတ်၊ ယာနဓာတ်၊ ဂန္ဓဓာတ်၊ ယာနဝိညာဏဓာတ်၊ ဇိဝှိဓာတ်၊ ရသဓာတ်၊ ဇိဝှိဝိညာဏဓာတ်၊ ကာယဓာတ်၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ်၊ ကာယဝိညာဏဓာတ်၊ မနောဓာတ်၊ ဓမ္မဓာတ်၊ မနောဝိညာဏဓာတ်တို့တည်း။

ဓာတ်အမျိုးမျိုးကို စွဲ၍ သညာ အမျိုးမျိုး-

- ရဟန်းတို့ ဓာတ်အမျိုးမျိုးကို စွဲ၍ သညာ အမျိုးမျိုး ဖြစ်၏။
- သညာအမျိုးမျိုးကို စွဲ၍ ကြံစည်မှု ‘သင်္ကပ္ပ’အမျိုးမျိုး ဖြစ်၏။

- ကြံစည်မှု ‘သင်္ကေပ’ အမျိုးမျိုးကို စွဲ၍ အလို ‘ဆန္ဒ’အမျိုးမျိုး ဖြစ်၏။
- အလို ‘ဆန္ဒ’အမျိုးမျိုးကို စွဲ၍ ပူပန်မှု ‘ပရိဇ္ဇာဟ’အမျိုးမျိုး ဖြစ်၏။
- ပူပန်မှု ‘ပရိဇ္ဇာဟ’အမျိုးမျိုးကို စွဲ၍ ရှာမှီးမှု ‘ပရိယေသန’အမျိုးမျိုး ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ဓာတ် အမျိုးမျိုးဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရူပဓာတ်။ပ။ ဓမ္မဓာတ်တို့တည်း။
ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို ဓာတ်အမျိုးမျိုးဟု ဆိုအပ်၏။

ဓာတ်အမျိုးမျိုးကို စွဲ၍ သညာအမျိုးမျိုးဖြစ်ပုံ

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ဓာတ်အမျိုးမျိုးကို စွဲ၍ သညာအမျိုးမျိုး ဖြစ်သနည်း၊ သညာ အမျိုးမျိုးကို စွဲ၍ ကြံစည်မှု ‘သင်္ကေပ’အမျိုးမျိုး ဖြစ်သနည်း၊ ကြံစည်မှု ‘သင်္ကေပ’အမျိုးမျိုးကို စွဲ၍ အလို ‘ဆန္ဒ’အမျိုးမျိုး ဖြစ်သနည်း၊ အလို ‘ဆန္ဒ’အမျိုးမျိုးကို စွဲ၍ ပူပန်မှု ‘ပရိဇ္ဇာဟ’အမျိုးမျိုး ဖြစ်သနည်း၊ ပူပန်မှု ‘ပရိဇ္ဇာဟ’အမျိုးမျိုးကို စွဲ၍ ရှာမှီးမှု ‘ပရိယေသန’အမျိုးမျိုး ဖြစ်သနည်း။

- ရဟန်းတို့ ရူပဓာတ်ကို စွဲ၍ ရူပသညာ ဖြစ်၏။
- ရူပသညာကို စွဲ၍ ရုပ်၌ ဖြစ်သော ကြံစည်မှု ‘ရူပသင်္ကေပ’ ဖြစ်၏။
- ရူပသင်္ကေပကို စွဲ၍ ရုပ်၌ ဖြစ်သော အလို ‘ရူပဆန္ဒ’ ဖြစ်၏။
- ရူပဆန္ဒကို စွဲ၍ ရုပ်၌ ဖြစ်သော ပူပန်မှု ‘ရူပပရိဇ္ဇာဟ’ ဖြစ်၏။
- ရူပပရိဇ္ဇာဟကို စွဲ၍ ရုပ်၌ ဖြစ်သော ရှာမှီးမှု ‘ရူပပရိယေသန’ ဖြစ်၏။ပ။

ဓမ္မဓာတ်ကို စွဲ၍ ဓမ္မသညာ ဖြစ်၏။ ဓမ္မသညာကို စွဲ၍ ဓမ္မသင်္ကေပ ဖြစ်၏။ ဓမ္မသင်္ကေပကို စွဲ၍ ဓမ္မဆန္ဒ ဖြစ်၏။ ဓမ္မဆန္ဒကို စွဲ၍ ဓမ္မပရိဇ္ဇာဟ ဖြစ်၏။ ဓမ္မပရိဇ္ဇာဟကို စွဲ၍ ဓမ္မပရိယေသန ဖြစ်၏။

ဝိတက်၏အကြောင်းဖြစ်ပုံ

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ကာမကို ကြံစည်မှု ‘ကာမဝိတက်’သည် အကြောင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သနည်း၊ အကြောင်း မရှိမူ၍ မဖြစ်သနည်း။ ပျက်စီးစေရန် ကြံစည်မှု ‘ဗျာပါဒဝိတက်’သည် အကြောင်းနှင့်တကွ ဖြစ် သနည်း၊ အကြောင်း မရှိမူ၍ မဖြစ်သနည်း။ ညှဉ်းဆဲရန် ကြံစည်မှု ‘ဝိဟိသာဝိတက်’သည် အကြောင်းနှင့် တကွ ဖြစ်သနည်း၊ အကြောင်း မရှိမူ၍ မဖြစ်သနည်း။

- ရဟန်းတို့ ကာမဓာတ်ကို စွဲ၍ ကာမ၌ မှတ်သားမှု ‘ကာမသညာ’သည် ဖြစ်၏။
- ကာမ၌ မှတ်သားမှု ‘ကာမသညာ’ကို စွဲ၍ ကာမကို ကြံစည်မှု ‘ကာမသင်္ကေပ’သည် ဖြစ်၏။
- ကာမကို ကြံစည်မှု ‘ကာမသင်္ကေပ’ကို စွဲ၍ ကာမ၌ ဖြစ်သော အလို ‘ကာမဆန္ဒ’သည် ဖြစ်၏။

- ကာမ၌ ဖြစ်သော အလို ‘ကာမစ္ဆန္ဒ’ကို စွဲ၍ ကာမ၌ ပူလောင်မှု ‘ကာမပရိဋ္ဌာဟ’သည် ဖြစ်၏။
- ကာမ၌ ပူလောင်မှု ‘ကာမပရိဋ္ဌာဟ’ကို စွဲ၍ ကာမကို ရှာမှီးမှု ‘ကာမပရိယေသန’သည် ဖြစ်၏။
- ရဟန်းတို့ ကာမကို ရှာမှီးမှု ‘ကာမပရိယေသန’ကို ရှာမှီးသော အကြား အမြင် မရှိသော ပုထုဇဉ်သည် ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ်ဟူသော သုံးပါးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် မှားသော အကျင့်ကို ကျင့်၏။

(ရဟန်းတို့ ဗျာပါဒဓာတ်ကို စွဲ၍ ဗျာပါဒသညာသည် ဖြစ်၏။ ဗျာပါဒသညာကို စွဲ၍ ဗျာပါဒသင်္ကပ္ပ သည် ဖြစ်၏။ပ။ ရဟန်းတို့ ဝိဟိံသာဓာတ်ကို စွဲ၍ ‘ဝိဟိံသာသညာ’သည် ဖြစ်၏။ ဝိဟိံသာသညာကို စွဲ၍ ဝိဟိံသာ သင်္ကပ္ပသည် ဖြစ်၏။ပ။)

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ယောက်ျားသည် တောက်လောင်နေသော မြက်မီးရှူးကို ခြောက်သွေ့ သော မြက်တော၌ ပစ်ချရာ၏။ ထိုမီးကို လက်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ခြေတို့ဖြင့်လည်းကောင်း လျင်မြန်စွာ မငြိမ်းသတ်ခဲ့မှု မြက်ထင်းကို မှီ၍ နေသော သတ္တဝါတို့သည် အကျိုးမဲ့ ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်ကုန်ရာ၏။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင်လျှင် မည်သည့်သမဏဖြစ်စေ၊ ပြာဟ္မဏဖြစ်စေ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့ ရောက်သော မှတ်သားမှု ‘သညာ’ကို လျင်မြန်စွာ မစွန့်ခဲ့မှု မပယ်ဖျောက်ခဲ့မှု ကင်းအောင် မပြုခဲ့မှု တစ်ဖန် မဖြစ်ခြင်းသဘောသို့ မရောက်စေခဲ့မှု ထိုသူသည် မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် ပင်ပန်းခြင်း၊ ပူဆွေးခြင်း၊ ပူလောင်ခြင်းနှင့်တကွ ဆင်းရဲစွာ နေရ၏။ ကိုယ်ခန္ဓာ ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌လည်း မကောင်းသော လားရာ ‘ဂတိ’သို့ မချွတ် ရောက်မည်ဟု မျှော်လင့်အပ်၏။

အဘယ်ကြောင့် ဘုရားမဟုတ်ဘဲ ဘုရားဟု ယူကြသနည်း

အယုတ်ဓာတ်

“အသျှင်ဘုရား ‘ဘုရား မဟုတ်ကုန်သော သူတို့၌ ဘုရားဟုတ်၏’ဟူသော ဤအယူသည် အဘယ်ကို စွဲ၍ ထင်ရှားပါသနည်း”ဟု (လျှောက်၏)။

ကစ္စာန မသိမှု ‘အဝိဇ္ဇာ’ဓာတ်သည် ကြီးမားသည်သာတည်း။

ကစ္စာန ယုတ်ညံ့သော ဓာတ်ကို စွဲ၍ ယုတ်ညံ့သော မှတ်သားမှု ‘သညာ’၊ ယုတ်ညံ့သော အယူ၊ ယုတ်ညံ့သော အကြံ၊ ယုတ်ညံ့သော စေ့ဆော်မှု၊ ယုတ်ညံ့သော တောင့်တမှု၊ ယုတ်ညံ့သော ဆောက်တည်မှု၊ ယုတ်ညံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်၊ ယုတ်ညံ့သော စကား ဖြစ်၏။

ယုတ်ညံ့သည်ကို ပြောကြား၏။ ဟော၏။ ပညတ်၏။ ဖြစ်စေ၏။ ဖွင့်ပြ၏။ ဝေဖန်၏။ ပေါ်လွင် အောင် ပြု၏။ ထိုသူ၏ ဖြစ်ခြင်းကို ယုတ်ညံ့၏ဟု (ငါ) ဟော၏။

အလတ်ဇာတ်

ကစွာန အလယ်အလတ်ဖြစ်သော ဓာတ်ကို စွဲ၍ အလယ်အလတ်ဖြစ်သော မှတ်သားမှု ‘သညာ၊ အလယ်အလတ်ဖြစ်သော အယူ၊ အလယ်အလတ်ဖြစ်သော အကြံ၊ အလယ်အလတ်ဖြစ်သော စေ့ဆော်မှု၊ အလယ်အလတ်ဖြစ်သော တောင့်တမှု၊ အလယ်အလတ်ဖြစ်သော ဆောက်တည်မှု၊ အလယ်အလတ်ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၊ အလယ်အလတ်ဖြစ်သော စကား ဖြစ်၏။ အလယ်အလတ်ကို ပြောကြား၏။ ဟော၏။ ပညတ်၏။ ဖြစ်စေ၏။ ဝေဖန်၏။ ဖွင့်ပြ၏။ ပေါ်လွင်အောင် ပြု၏။ ထိုသူ၏ ဖြစ်ခြင်းကို အလယ်အလတ် ဖြစ်၏ဟူ၍ (ငါ) ဟော၏။

မြင့်မြတ်သောဇာတ်

ကစွာန မြင့်မြတ်သော ဓာတ်ကို စွဲ၍ မြင့်မြတ်သော မှတ်သားမှု ‘သညာ’၊ မြင့်မြတ်သော အယူ၊ မြင့်မြတ်သော အကြံ၊ မြင့်မြတ်သော စေ့ဆော်မှု၊ မြင့်မြတ်သော တောင့်တမှု၊ မြင့်မြတ်သော ဆောက် တည်မှု၊ မြင့်မြတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၊ မြင့်မြတ်သော စကား ဖြစ်၏။ အမြတ်ကို ပြောကြား၏။ ဟော၏။ ပညတ်၏။ ဖြစ်စေ၏။ ဖွင့်ပြ၏။ ဝေဖန်၏။ ပေါ်လွင်အောင် ပြု၏။ ထိုသူ၏ ဖြစ်ခြင်းကို မြင့်မြတ်၏ဟူ၍ (ငါ) ဟော၏။

ဓာတ်တူရာပေါင်းတယ်

- ရဟန်းတို့ အလုံးစုံသော ထိုရဟန်းတို့သည် ဝိနည်းကို ဆောင်ကုန်၏။ ရဟန်းတို့ များစွာသော ရဟန်းတို့နှင့်အတူ စင်္ကြံ သွားသော အာနန္ဒာကို သင်တို့ မြင်ကုန်၏လောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အသျှင်ဘုရား မြင်ပါကုန်၏ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။
- ရဟန်းတို့ အလုံးစုံသော ထိုရဟန်းတို့သည် များသော အကြားအမြင် ရှိကုန်၏။ ရဟန်းတို့ များစွာသော ရဟန်းတို့နှင့်အတူ စင်္ကြံသွားသော ဒေဝဒတ်ကို သင်တို့ မြင်ကုန်၏လောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အသျှင်ဘုရား မြင်ပါကုန်၏ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။ ရဟန်းတို့ အလုံးစုံသော ထိုရဟန်းတို့သည် အလိုဆိုး ရှိကုန်၏။

ရဟန်းတို့ သတ္တဝါတို့သည် ဓာတ်အားဖြင့်သာလျှင် တပေါင်းတည်း တသားတည်း ဖြစ်ကုန်၏။ ယုတ်ညံ့သော နှလုံးသွင်းရှိကုန်သော သူတို့သည် ယုတ်ညံ့သော နှလုံးသွင်းရှိကုန်သော သူတို့နှင့်အတူ တပေါင်းတည်း တသားတည်း ဖြစ်ကုန်၏။ ကောင်းသော နှလုံးသွင်းရှိကုန်သော သူတို့သည် ကောင်းသော နှလုံးသွင်းရှိကုန်သော သူတို့နှင့်အတူ တပေါင်းတည်း တသားတည်း ဖြစ်ကုန်၏။

အတိတ်မှလည်း ထို့အတူ

ရဟန်းတို့ လွန်ပြီး ‘အတိတ်’ အခါ၌လည်း သတ္တဝါတို့သည် ဓာတ်အားဖြင့်သာလျှင် တပေါင်းတည်း တသားတည်း ဖြစ်ကုန်ပြီ၊ ယုတ်ညံ့သော နှလုံးသွင်းရှိကုန်သော သူတို့သည် ယုတ်ညံ့သော နှလုံးသွင်းရှိ ကုန်သော သူတို့နှင့်အတူ တပေါင်းတည်း တသားတည်း ဖြစ်ကုန်ပြီ။

ကောင်းသော နှလုံးသွင်းရှိကုန်သော သူတို့သည် ကောင်းသော နှလုံးသွင်းရှိကုန်သော သူတို့နှင့်အတူ တပေါင်းတည်း တသားတည်း ဖြစ်ကုန် ပြီ။

အနာဂတ်မှာလည်း ထို့အတူ

ရဟန်းတို့ နောင် ‘အနာဂတ်’ အခါ၌လည်း သတ္တဝါတို့သည် ဓာတ်အားဖြင့်သာလျှင် တပေါင်းတည်း တသားတည်း ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ယုတ်ညံ့သော နှလုံးသွင်းရှိကုန်သော သူတို့သည် ယုတ်ညံ့သော နှလုံးသွင်း ရှိကုန်သော သူတို့နှင့်အတူ တပေါင်းတည်း တသားတည်း ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ကောင်းသော နှလုံးသွင်းရှိကုန်သော သူတို့သည် ကောင်းသော နှလုံးသွင်းရှိကုန်သော သူတို့နှင့်အတူ တပေါင်းတည်း တသားတည်း ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။

ပစ္စုပ္ပန်မှာလည်း ထို့အတူ

ရဟန်းတို့ ယခု ‘ပစ္စုပ္ပန်’အခါ၌လည်း သတ္တဝါတို့သည် ဓာတ်အားဖြင့်သာလျှင် တပေါင်းတည်း တသားတည်း ဖြစ်ကုန်၏။ ယုတ်ညံ့သော နှလုံးသွင်းရှိကုန်သော သူတို့သည် ယုတ်ညံ့သော နှလုံးသွင်း ရှိကုန်သော သူတို့နှင့်အတူ တပေါင်းတည်း တသားတည်း ဖြစ်ကုန်၏။ ကောင်းသော နှလုံးသွင်းရှိကုန်သော သူတို့သည် ကောင်းသော နှလုံးသွင်းရှိကုန်သော သူတို့နှင့်အတူ တပေါင်းတည်း တသားတည်း ဖြစ်ကုန်၏ဟု (ဟောတော်မူ၏)။

ဓာတ်တူရာတူရာပေါင်းတယ်

ရဟန်းတို့ သတ္တဝါတို့သည် ဓာတ်အားဖြင့်သာ လျှင့်တပေါင်းတည်း တသားတည်း ဖြစ်ကုန်၏။

- သဒ္ဓါတရား မရှိသော သူတို့သည် သဒ္ဓါတရား မရှိသော သူတို့နှင့်အတူ တပေါင်းတည်း တသားတည်း ဖြစ်ကုန်၏။
- မကောင်းမှုမှ မရှက်တတ်ကုန်သော သူတို့သည် မကောင်းမှုမှ မရှက်တတ်ကုန်သော သူတို့နှင့်အတူ တပေါင်းတည်း တသားတည်း ဖြစ်ကုန်၏။
- ပညာမဲ့ သော သူတို့သည် ပညာမဲ့သော သူတို့နှင့်အတူ တပေါင်းတည်း တသားတည်း ဖြစ်ကုန်၏။
- သဒ္ဓါတရားရှိ သော သူတို့သည် သဒ္ဓါတရားရှိသော သူတို့နှင့်အတူ တပေါင်းတည်း တသားတည်း ဖြစ်ကုန်၏။
- မ ကောင်းမှုမှ ရှက်တတ်သော စိတ်ရှိသော သူတို့သည် မကောင်းမှုမှ ရှက်တတ်သော စိတ်ရှိသော သူတို့နှင့် အတူ တပေါင်းတည်း တသားတည်း ဖြစ်ကုန်၏။

- ပညာရှိသော သူတို့သည် ပညာရှိသော သူတို့နှင့်အတူ တပေါင်းတည်း တသားတည်း ဖြစ်ကုန်၏။

ဓာတ်လေးပါး၏ ထွက်မြောက်ရာ

ရဟန်းတို့ ငါ့အား ဤအကြံသည် ဖြစ်ပြန်၏- “ပထဝီဓာတ်ကို စွဲ၍ ဖြစ်သော ချမ်းသာမှုနှင့် ဝမ်းမြောက်မှုသည် ပထဝီဓာတ်၏ သာယာဖွယ်တည်း၊ ပထဝီဓာတ်၏ အမြဲမရှိခြင်း ဆင်းရဲခြင်း ဖောက်ပြန် တတ်သော သဘောရှိခြင်းသည်ကား ပထဝီဓာတ်၏ အပြစ်တည်း၊ ပထဝီဓာတ်၌ တပ်မက်မှု ‘ဆန္ဒရာဂ’ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းသည် ပထဝီဓာတ်၏ ထွက်မြောက်ကြောင်းတည်း။

အာပေါဓာတ်ကို စွဲ၍။ပ။ တေဇောဓာတ် ကို စွဲ၍။ပ။ ဝါယောဓာတ်ကို စွဲ၍ ဖြစ်သော ချမ်းသာမှုနှင့် ဝမ်းမြောက်မှုသည် ဝါယောဓာတ်၏ သာယာ ဖွယ်တည်း၊ ဝါယောဓာတ်၏ အမြဲမရှိခြင်း ဆင်းရဲခြင်း ဖောက်ပြန်တတ်သော သဘောရှိခြင်းသည်ကား ဝါယောဓာတ်၏ အပြစ်တည်း၊ ဝါယောဓာတ်၌ တပ်မက်မှု ‘ဆန္ဒရာဂ’ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းသည် ဝါယောဓာတ်၏ ထွက်မြောက်ကြောင်းတည်း။

ပထဝီဓာတ်ကို နှစ်သက်သူသည် ဆင်းရဲကို နှစ်သက်သူ

ရဟန်းတို့ ပထဝီဓာတ်ကို အလွန်နှစ်သက်သော သူသည် ဆင်းရဲဒုက္ခကို အလွန်နှစ်သက်၏။ ဆင်းရဲဒုက္ခကို အလွန်နှစ်သက်သော သူသည် ဆင်းရဲဒုက္ခမှ မလွတ်နိုင်ဟူ၍ ငါ ဆို၏။

အာပေါဓာတ်ကို အလွန်နှစ်သက်သော သူသည်။ပ။ တေဇောဓာတ်ကို။ ဝါယော ဓာတ်ကို အလွန်နှစ်သက်သော သူသည် ဆင်းရဲဒုက္ခကို အလွန်နှစ်သက်၏။ ဆင်းရဲဒုက္ခကို အလွန်နှစ်သက် သော သူသည် ဆင်းရဲဒုက္ခမှ မလွတ် နိုင်ဟူ၍ ငါ ဆို၏။

ရဟန်းတို့ ပထဝီဓာတ်ကို မနှစ်သက်သော သူသည် ဆင်းရဲဒုက္ခကို မနှစ်သက်၊ ဆင်းရဲဒုက္ခကို မနှစ်သက်သော သူသည် ဆင်းရဲဒုက္ခမှ လွတ်၏ဟူ၍ ငါ ဆို၏။

အာပေါဓာတ်ကို။ပ။ တေဇောဓာတ်ကို။ ဝါယောဓာတ်ကို မနှစ်သက်သော သူသည် ဆင်းရဲဒုက္ခကို မနှစ်သက်၊ ဆင်းရဲဒုက္ခကို မနှစ်သက်သော သူသည် ဆင်းရဲဒုက္ခမှ လွတ်မြောက်၏ဟူ၍ ငါ ဆို၏ဟု (ဟောတော်မူ၏)။

ဤသံသရာ၏ အစကို မသိနိုင်

ရဟန်းတို့ ဤသံသရာ၏ အစကို မသိနိုင်၊ မသိမှု ‘အဝိဇ္ဇာ’ဖြင့် ပိတ်ဖုံးအပ်ကုန်သည် တဏှာ နောင်ကြီးဖြင့် ဖွဲ့ချည်အပ်ကုန်သည် ဖြစ်၍ ဤဘဝမှ ထိုဘဝ ထိုဘဝမှ ဤဘဝသို့ ပြေးသွားကျင်လည် ကြရကုန်သော သတ္တဝါတို့၏ ရှေ့အစွန်းသည် မထင်။

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ယောက်ျားသည် ဤဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်း၌ ရှိသမျှ မြက်၊ ထင်း၊ သစ်ခက်၊ သစ်ရွက်ကို ဖြတ်၍ တပေါင်းတည်း စုရုံးပြီးလျှင် လက်လေးသစ် လက်လေးသစ် အစိတ်ကို ပြု၍ “ဤသည်ကား ငါ၏ အမိတည်း၊ ဤသည်ကား ငါ့ အမိ၏ အမိတည်း” စသည်ဖြင့် တစ်ခုစီ ချထားရာ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုယောက်ျား၏ အမိအဆက်ဆက်တို့သည် မကုန်မဆုံးနိုင်သည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ စင်စစ်သော်ကား ဤဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်း၌ ရှိသမျှ မြက်၊ ထင်း၊ သစ်ခက်၊ သစ်ရွက်သည် ကုန်ဆုံးခြင်းသို့ ရောက်ရာ၏။

ကမ္ဘာသည် အဘယ်မျှလောက် ရှည်ပါသနည်း

“အသျှင်ဘုရား ကမ္ဘာသည် အဘယ်မျှလောက် ရှည်ပါသနည်း” ဟု လျှောက်၏။ ရဟန်း ကမ္ဘာသည် ရှည် လျားလှ၏။ ထိုကမ္ဘာကို “ဤမျှသော နှစ်တို့” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ “ဤမျှသော နှစ်အရာတို့” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ “ဤမျှသော နှစ်အထောင်တို့” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ “ဤမျှသော နှစ်အသိန်းတို့” ဟူ၍လည်းကောင်း ရေတွက်ခြင်းငှါ မလွယ်ဟု မိန့်တော်မူ၏။

ရဟန်း ဥပမာသော်ကား မကွဲမပြတ်သော အခေါင်းမရှိသော တစ်ခဲနက်ဖြစ်သော ကျောက်တောင်ကြီးသည် အလျားအားဖြင့် တစ်ယူဇနာ အနံအားဖြင့် တစ်ယူဇနာ အစောက်အားဖြင့် တစ်ယူဇနာ ရှိ၏။ ထို ကျောက်တောင်ကြီးကို ယောက်ျားသည် အနှစ်တစ်ရာ အနှစ်တစ်ရာ လွန်သောအခါ၌ ကာသိတိုင်းဖြစ် အဝတ်ဖြင့် တစ်ကြိမ်တစ်ကြိမ်သာ ပွတ်တိုက်ရာ၏။ ရဟန်း ထိုကျောက်တောင်ကြီးသည် ဤလုံ့လဖြင့် လျင်စွာသာလျှင် ကုန်ခြင်းဆုံးခြင်းသို့ ရောက်ရာ၏။ ကမ္ဘာသည် ကုန်ခြင်းဆုံးခြင်းသို့ မရောက်ရာ။

ရဟန်း ဥပမာသော်ကား အလျား တစ်ယူဇနာ အနံ တစ်ယူဇနာ အစောက် တစ်ယူဇနာရှိသော မုန်ညင်းစေ့တို့ဖြင့် အစိုင်အခဲဖွဲ့လျက် ပြည့်သော သံဖြင့်ပြီးသော မြို့သည် ရှိရာ၏။ ယောက်ျားသည် ထိုမြို့တွင်းရှိ မုန်ညင်းစေ့ ပုံမှ အနှစ်တစ်ရာ အနှစ်တစ်ရာကို လွန်သောအခါ မုန်ညင်းစေ့ တစ်စေ့စီ တစ်စေ့စီ ထုတ်ယူရာ၏။ ရဟန်း ထိုကြီးစွာသော မုန်ညင်းစေ့ အစုသည် ကုန်ခြင်း ဆုံးခြင်းသို့ ရောက်ရာ၏။ ကမ္ဘာသည် ကုန်ခြင်း ဆုံးခြင်းသို့ မရောက်နိုင်ရာ။

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား အထက်ကောင်းကင်သို့ ပစ်လွှတ်အပ်သော တောင်ဝှေးသည် တစ်ကြိမ်လည်း အရင်းဖြင့် ကျ၏။ တစ်ကြိမ်လည်း အလယ်ဖြင့် ကျ၏။ တစ်ကြိမ်လည်း အဖျားဖြင့် ကျ၏။

ရဟန်းတို့ ဤဥပမာအတူသာလျှင် မသိမှု ‘အဝိဇ္ဇာ’ဖြင့် ပိတ်ဖုံးအပ်ကုန်သည် တဏှာနှောင်ကြီးဖြင့် ဖွဲ့ချည်အပ်ကုန်သည် ဖြစ်၍ ဤဘဝမှ ထိုဘဝ ထိုဘဝမှ ဤဘဝသို့ ပြေးသွားကျင်လည်ကြရကုန်သော သတ္တဝါတို့၏ ရှေ့အစွန်းသည် မထင်။

ရဟန်းတို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကုန်သနည်း။ ဤ ရှည်စွာသော အခွန်ကာလ၌ ဤဘဝမှ ထိုဘဝ ထိုဘဝမှ ဤဘဝသို့ ပြေးသွားကျင်လည်ကြရကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် တစ်ကြိမ်လည်း ဤလောကမှ တစ်ပါးသော လောကသို့ ရောက်ကုန်၏။ တစ်ကြိမ်လည်း တစ်ပါးသော လောကမှ ဤလောကသို့ ရောက်ကုန်၏။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း- ရဟန်းတို့ ဤသံသရာ၏ အစကို မသိနိုင်။ပ။ လွတ်မြောက်ခြင်းငှါ သင့်လှသည်သာလျှင်တည်းဟု (ဟော တော်မူ၏)။

အနှစ်ချုပ်

- ဘုရားမရှိခင်ကတည်းက တရားကရှိနေ
- ဖြစ်ပျက်မြင်ရင် ငြီးငွေ့တယ်
- ရုပ် စိတ် နှစ်ပါးလုံးသိအောင် လုပ်
- တည်တံ့ဖို့ အာဟာရလေးပါး
- ကြမ်းတမ်းသည်လည်းဖြစ်စေ၊ နူးညံ့ သည်လည်းဖြစ်စေ အလုပ်အလွေးကို ပြု၍ မျိုအပ်သော ‘ကဗဠိကာရအာဟာရ’၊
- နှစ်ခုမြောက်သော ဖဿာ ဟာရ၊
- သုံးခုမြောက်သော မနောသဉ္ဇေတနာဟာရ၊
- လေးခုမြောက်သော ဝိညာဏာဟာရတို့တည်း။
- ကြံသော် အဖြေရ၏
- အဆိပ်နှင့်တူသော ချစ်ခင်မှု သာယာမှု
- သံသရာ၏ အစကို မသိနိုင်
- အသုံးအဆောင်ကို မမက်မော၊ မတွေဝေ၊ တဏှာဖြင့် မလွှမ်းမိုး၊ အပြစ်ကိုရှု
- လာဘ်ပူဇော်သကာ အကျော်အစောသည် ခက်ထန်၏၊ ကြမ်းတမ်း၏၊
- လာဘ်ပူဇော်သကာ အကျော်အစောလိုချင်လျှင် တောထဲမှာ မပျော်ပိုက်
- ပူဇော်သကာ အကျော်အစောသည် မိမိကိုယ်ကို သတ်သော နက်လက်
- ပသာဒ-အကြည်ရုပ် မမြဲ ဆင်းရဲ ငါမဟုတ်
  - အဆင်း မမြဲ ဆင်းရဲ ငါမဟုတ်
  - မြင်စိတ် မမြဲ ဆင်းရဲ ငါမဟုတ်
  - တွေ့ထိမှုသည် မမြဲ ဆင်းရဲ ငါမဟုတ်
  - ခံစားမှုသည် မမြဲ ဆင်းရဲ ငါမဟုတ်
  - မှတ်သားမှု သညာ မမြဲ ဆင်းရဲ ငါမဟုတ်
  - စေ့ဆော်မှု-စေတနာ (သင်္ခါရ)သည် မမြဲ ဆင်းရဲ ငါမဟုတ်
  - တပ်မက်မှုသည် မမြဲ ဆင်းရဲ ငါမဟုတ်
  - ဓာတ်လေးပါး မမြဲ ဆင်းရဲ ငါမဟုတ်
  - ရုပ်သည်-ဝေဒနာစသည်သည် မမြဲ ဆင်းရဲ ငါမဟုတ်

- မေတ္တာစိတ်ရှိရင် ဘီးလူးမဖျက်စီးနိုင်
- အလှူထက် မေတ္တာစိတ်ကမြတ်
- အရိယာအတွက် ကုန်ပြီးဆုံးပြီးသော ဆင်းရဲဒုက္ခအနည်း အများ
- ဓာတ်တူရာတူရာပေါင်းတယ်
- ပထဝီဓာတ်ကို နှစ်သက်သူသည် ဆင်းရဲကို နှစ်သက်သူ

နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်ပြီး၏။

၂၂-နိဝင်ဘာလ-၂၀၂၀။

ခန္ဓဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

တောစဉ် သုတ္တံ-ဝိပဿနာ အပိုင်း (၁၇+၁၈)

ခန္ဓဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော် (စာအုပ်)ရှိ ဝိပဿနာမှတ်စုများကို လေ့လာခြင်း

မာတိကာ

- ၁။ ခန္ဓသံယုတ်
- ၂။ ရာဇသံယုတ်
- ၃။ ဒိဋ္ဌိသံယုတ်
- ၄။ ကြက္ခန္ဓသံယုတ်
- ၅။ ဥပ္ပါဒသံယုတ်
- ၆။ ကိလေသသံယုတ်
- ၇။ သာရိပုတ္တသံယုတ်
- ၈။ နာဂသံယုတ်
- ၉။ သုပက္ကသံယုတ်
- ၁၀။ ဂန္ဓဗ္ဗသံယုတ်
- ၁၁။ ဝလာဟကသံယုတ်
- ၁၂။ ဝစ္ဆင်္ဂါတ္တသံယုတ်
- ၁၃။ ဖျာနသံယုတ်

လူ့ဘုံစာပေ

အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် အိုမင်းပါပြီ၊ အရွယ်ကြီးပါပြီ၊ အသက်ကြီးပါပြီ၊ အရွယ်သုံးပါးသို့ ရောက်ပါပြီ၊ နောက်ဆုံးအရွယ်သို့ ရောက်ပါပြီ၊ နာကျင်သောကိုယ်ရှိပါ၏၊ မပြတ်နာကျင်၍ နေပါ၏။

အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရားကိုလည်းကောင်း၊ စိတ်နှလုံးကို ပွားစေတတ်သော ရဟန်းတော်တို့ကိုလည်းကောင်း အမြဲတစေ မဖူးမြင်နိုင်တော့ပါ။ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် အကျွန်ုပ်အား ဆုံးမတော်မူပါ၊ ကံမြစ်တော်မူပါ၊ ယင်းအဆုံးအမတော်သည် အကျွန်ုပ်အား ကြာမြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး စီးပွားချမ်းသာအလို့ငှါ ဖြစ်ရာပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

သူကြွယ် ဤစကားသည် မှန်၏။ သူကြွယ် ဤစကားသည်ဟုတ်၏။ သူကြွယ် ဤကိုယ်သည်နာကျင်သည်သာတည်း။ ဥက္ကံသို့ ဖြစ်၏။ အရေးပါးတို့ဖြင့် မြှေးယှက်ထားအပ်၏။

သူကြွယ် တစ်ဦးတစ်ယောက်သော သူသည် ဤကိုယ်ကို ရွက်ဆောင်နေရလျက် တစ်ခဏမျှသော်လည်း အနာကင်းခြင်းကို ဝန်ခံပါလျှင် ထိုသူ့အား ငိုက်သည့်အဖြစ်မှတစ်ပါး အခြားမရှိတော့ချေ။ သူကြွယ် ထို့ကြောင့် ဤအရာဝယ် “ငါသည် နာကျင်သောကိုယ်ရှိသူ ဖြစ်လျက် ငါ၏စိတ်သည် နာကျင်မှုကင်းသည်ဖြစ်လတ္တံ့”ဟု ဤသို့ သင် ကျင့်အပ်၏ဟု မိန့်တော်မူ၏။

သူကြွယ် အဘယ်သို့လျှင် နာကျင်သောကိုယ်ရှိသူသာ ဖြစ်၍ နာကျင်သော စိတ်ရှိသူ မဖြစ်သနည်း။ သူကြွယ် ဤသာသနာတော်၌ အကြားအမြင်ရှိသော၊ အရိယာတို့ကို ဖူးမြင်ဖူးသော၊ အရိယာတရား၌ လိမ္မာ သော၊ အရိယာတရား၌ ယဉ်ကျေးသော၊ သူတော်ကောင်းတို့ကို ဖူးမြင်ဖူးသော၊ သူတော်ကောင်းတရား၌ လိမ္မာသော၊ သူတော်ကောင်းတရား၌ ယဉ်ကျေးသော အရိယာတပည့်သည်-

- ရုပ်ကို အတ္တဟူ၍ မရှု။
- ရုပ်ရှိ သော အတ္တဟူ၍ သော်လည်းကောင်း၊
- အတ္တ၌ ရုပ်ဟူ၍ သော်လည်းကောင်း၊
- ရုပ်၌ အတ္တဟူ၍ သော်လည်း ကောင်း မရှု။

“ရုပ်သည် ငါ ဖြစ်၏။ ရုပ်သည် ငါ၏ ဥစ္စာဖြစ်၏ ”ဟုထင်ကြွလွှမ်းမိုးသော အခြင်းအရာ အားဖြင့် မတည်။ “ရုပ်သည် ငါ ဖြစ်၏။ ရုပ်သည် ငါ၏ဥစ္စာဖြစ်၏ ”ဟု ထင်ကြွလွှမ်းမိုးသော အခြင်းအရာ အားဖြင့် မတည်သော ထိုသူ၏ ထိုရုပ်သည်ဖောက်ပြန်၏။ တစ်မျိုးတစ်ဖုံ ဖြစ်၏။ ထိုသူအား ရုပ်၏ ဖောက်ပြန်ခြင်း တစ်မျိုးတစ်ဖုံ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် စိုးရိမ်မှု ငိုကြွေးမှုကိုယ်ဆင်းရဲမှု စိတ်ဆင်းရဲမှု ပြင်းစွာ ပင်ပန်းမှုတို့သည် မဖြစ်ကုန်။

ဘုရားဝါဒ မေးခွဲသော်

ငါ့သျှင်တို့ ပညာရှိသော လူတို့သည် “အသျှင်တို့၏ ဆရာ မြတ်စွာဘုရားသည် အဘယ်ဝါဒရှိပါသနည်း။ အဘယ်ကို ဟောလေ့ရှိပါသနည်း” ဟု စုံစမ်းတတ်ကုန်၏။ ငါ့သျှင်တို့ သင်တို့သည် ဤသို့အမေးခံကြရသော် “ငါတို့၏ ဆရာ မြတ်စွာဘုရားသည် လိုချင်တပ်မက်မှု ‘ဆန္ဒရာဂ’ ပယ်ဖျောက်ခြင်းကိုဟောလေ့ရှိ၏” ဟု ဤသို့ ဖြေကြားကုန်လော့။

ငါ့သျှင်တို့ ပညာရှိသော လူတို့သည် “အသျှင်တို့၏ ဆရာ မြတ်စွာဘုရားသည် အဘယ်၌ လိုချင်တပ်မက်မှု ‘ဆန္ဒရာဂ’ ပယ်ဖျောက်ခြင်းကို ဟောလေ့ရှိပါသနည်း” ဟု စုံစမ်းတတ်ကုန်၏။ ငါ့သျှင်တို့ သင်တို့သည် ဤသို့အမေးခံကြရသော် “ငါတို့၏ ဆရာ မြတ်စွာဘုရားသည် ရုပ်၌ လိုချင်တပ်မက်မှု ‘ဆန္ဒရာဂ’ ပယ်ဖျောက်ခြင်းကို ဟောလေ့ရှိ၏။ ဝေဒနာ၌---

ရုပ်၌ တပ်စွန်းမှု မကင်းသူ၊ လိုချင်မှု မကင်းသူ၊ ခင်တွယ်မှု မကင်းသူ၊ မွတ်သိပ်မှု မကင်းသူ၊ ပူလောင်မှုမကင်းသူ၊ တောင့်တမှု မကင်းသူအား ထိုရုပ်၏ ဖောက်ပြန်ခြင်း တစ်မျိုးတစ်ဖုံ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် စိုးရိမ်မှုငိုကြွေးမှုကိုယ်ဆင်းရဲမှု စိတ်ဆင်းရဲမှု ပြင်းစွာ ပင်ပန်းမှုတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။

ဝေဒနာကို အတ္တဟူ၍ မရှိ။---

ယောဂီကျင့်စဉ်

“အမြဲနေရာ အိမ်ကို ပယ်၍ ယာယီအိမ်တည်းဟူသော တည်ရာ မရှိသော၊ ရွာ၌ အကျွမ်းဝင် မှုတို့ကိုမပြုသော၊ ကာမတို့မှ ကင်းဆိတ်သော၊ (ဝဋ်ကို) ရှေ့သွား မပြုသော ရဟန်းသည် လူတို့နှင့် ငြင်းခုံ၍ စကားပြောမှုကို မပြုရာ” ဟု-

သူကြွယ် ဖောက်ပြန်မှု ရုပ်ဓာတ်သည် သိမှုဝိညာဏ်၏ အိမ်မည်၏။ ဖောက်ပြန်မှု ရုပ်ဓာတ်၌ တပ်မက်မှုဖြင့် ဖွဲ့စပ်နေသော ဝိညာဏ်ကိုမူကား “အိမ်ဟူသော တည်ရာ ရှိ၏” ဟု ဆိုရ၏။ သူကြွယ်ခံစားမှု ‘ဝေဒနာ’ ဓာတ်သည် သိမှု ‘ဝိညာဏ်’ ၏ အိမ်မည်၏။ (ဝေဒနာ--) သူကြွယ် ဤသို့လျှင် အမြဲနေရာ အိမ်ဟူသော တည်ရာရှိသူဖြစ်၏။

သူကြွယ် အဘယ်သို့လျှင် အမြဲနေအိမ်ဟူသော တည်ရာမရှိသူ ဖြစ်သနည်း။ သူကြွယ် ဖောက်ပြန်မှုရုပ်ဓာတ်၌ စိတ်၏ တည်ရာ အမှားနှလုံးသွင်းရာ ကိန်းဝပ်ရာဖြစ်ကုန်သော လိုချင်မှု စွဲမက်မှု နှစ်သက်မှုတပ်မက်မှု ကပ်ရောက်မှု စွဲလမ်းမှုတို့ကို မြတ်စွာဘုရားသည် ပယ်အပ်ကုန်ပြီ၊ အမြစ်ရင်းကို အကြွင်းမဲ့ဖြတ်အပ်ကုန်ပြီ၊ နုတ်ပြီးသော ထန်းပင်ရာကဲ့သို့ ပြုအပ်ကုန်ပြီ၊ နောက်တစ်ဖန် မဖြစ်ခြင်းကို ပြုအပ်ကုန်ပြီ၊ နောင်အခါ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းသဘော မရှိကုန်၊ ထို့ကြောင့်

မြတ်စွာဘုရားကို “အမြဲနေအိမ်ဟူသောတည်ရာ မရှိသူ”ဟု ဆိုရ၏။ သူကြွယ် ခံစားမှု ‘ဝေဒနာ’—

သူကြွယ် အဘယ်သို့လျှင် ယာယီအိမ်ဟူသော တည်ရာရှိသူ ဖြစ်သနည်း။ သူကြွယ် ရှုပါရုံတည်းဟူသော (ကိလေသာဖြစ်ကြောင်း) ယာယီအိမ်၌ ကိလေသာ ပျံ့နှံ့ဖွဲ့စပ်သူတို့ကို “ယာယီအိမ်ဟူသောတည်ရာ ရှိသူ”ဟု ဆိုရ၏။ သဒ္ဓါရုံ။ပ။ ဂန္ဓာရုံ။ ရသာရုံ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ။ မေဃာရုံတည်းဟူသော

သူကြွယ် အဘယ်သို့လျှင် ယာယီအိမ်ဟူသော တည်ရာမရှိသူ ဖြစ်သနည်း။ သူကြွယ် ရှုပါရုံတည်းဟူသော ယာယီအိမ်၌ ကိလေသာ ပျံ့နှံ့ဖွဲ့စပ်မှုတို့ကို မြတ်စွာဘုရားသည် ပယ်အပ်ကုန်ပြီ၊ အမြစ်ရင်းကိုအကြွင်းမဲ့ ဖြတ်အပ်ကုန်ပြီ၊ နုတ်ပြီးသော ထန်းပင်ရာကဲ့သို့ ပြုအပ်ကုန်ပြီ၊ နောက်တစ်ဖန် မဖြစ်ခြင်းကိုပြုအပ်ကုန်ပြီ၊ နောင်အခါ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းသဘော မရှိကုန်၊ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားကို “ယာယီအိမ်ဟူသော တည်ရာ မရှိသူ”ဟု ဆိုရ၏။ သဒ္ဓါရုံ။

သူကြွယ် အဘယ်သို့လျှင် ရွာ၌ အကျွမ်းဝင်မှုရှိသူ ဖြစ်သနည်း။ သူကြွယ် ဤလောက၌ အချို့သူသည်လူတို့နှင့် ပေါင်းသင်း၍ နေ၏။ တကွ နှစ်သက်ခြင်းရှိ၏။ တကွ စိုးရိမ်ခြင်းရှိ၏။ လူတို့ ချမ်းသာကြသော် ချမ်းသာ၏။ လူတို့ ဆင်းရဲကြသော် ဆင်းရဲ၏။ ကိစ္စကြီးငယ်တို့ ဖြစ်လာကုန်လတ်သော် ထိုကိစ္စကြီးငယ်တို့၌ ကိုယ်တိုင် အားထုတ်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ သူကြွယ် ဤသို့လျှင် ရွာ၌ အကျွမ်းဝင်မှုရှိသူဖြစ်၏။

သူကြွယ် အဘယ်သို့လျှင် ရွာ၌ အကျွမ်းဝင်မှု မရှိသူ ဖြစ်သနည်း။ သူကြွယ် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် လူတို့နှင့် မပေါင်းသင်းဘဲ နေ၏။ တကွ နှစ်သက်ခြင်း မရှိ၊ တကွ စိုးရိမ်ခြင်း မရှိ၊ လူတို့ချမ်းသာကြသော် မချမ်းသာ၊ လူတို့ ဆင်းရဲကြသော် မဆင်းရဲ၊ ကိစ္စကြီးငယ်တို့ ဖြစ်လာကုန်လတ်သော်ထိုကိစ္စကြီးငယ်တို့၌ ကိုယ်တိုင် အားထုတ်ခြင်းသို့ မရောက်။ သူကြွယ် ဤသို့လျှင် ရွာ၌ အကျွမ်းဝင်မှုမရှိသူ ဖြစ်၏။

သူကြွယ် အဘယ်သို့လျှင် ကာမတို့မှ မကင်းဆိတ်သူ ဖြစ်သနည်း။ သူကြွယ် ဤလောက၌ အချို့သူသည် ကာမတို့၌ စွဲမက်မှု မကင်း၊ လိုချင်မှု မကင်း၊ ခင်တွယ်မှု မကင်း၊ မွတ်သိပ်မှု မကင်း၊ ပူလောင်မှုမကင်း၊ တပ်မက်မှု မကင်း။ ဤသို့လျှင် ကာမတို့မှ မကင်းဆိတ်သူ ဖြစ်၏။

သူကြွယ် အဘယ်သို့လျှင် ကာမတို့မှ ကင်းဆိတ်သူ ဖြစ်သနည်း။ သူကြွယ် ဤလောက၌ အချို့သူသည် ကာမတို့၌ စွဲမက်မှု ကင်း၏။ လိုချင်မှု ကင်း၏။ ခင်တွယ်မှု ကင်း၏။ မွတ်သိပ်မှု ကင်း၏။ ပူလောင်မှု ကင်း၏။ တပ်မက်မှု ကင်း၏။ ဤသို့လျှင် ကာမတို့မှ ကင်းဆိတ်သူ ဖြစ်၏။

သူကြွယ် အဘယ်သို့လျှင် (ဝဋ်ကို) ရှေ့သွားပြုသူ ဖြစ်သနည်း။ သူကြွယ် ဤလောက၌ အချို့ သူအား ‘အနာဂတ်ကာလ၌ ဤသို့ ရုပ်ရှိသူ ဖြစ်ရလို၏။ အနာဂတ်ကာလ၌ ဤသို့ ခံစားမှု

‘ဝေဒနာ’ ရှိသူဖြစ်ရလို၏။ အနာဂတ်ကာလ၌ ဤသို့ မှတ်သားမှု ‘သညာ’ရှိသူ ဖြစ်ရလို၏။ အနာဂတ်ကာလ၌ ဤသို့ပြုပြင်မှု ‘သင်္ခါရ’ ရှိသူ ဖြစ်ရလို၏။ အနာဂတ်ကာလ၌ ဤသို့ သိမှု‘ဝိညာဏ်’ ရှိသူ ဖြစ်ရလို၏ ” ဟု စိတ်ဖြစ်၏။ သူကြွယ် ဤသို့လျှင် (ဝဋ်ကို) ရှေ့သွားပြုသူ ဖြစ်၏။

သူကြွယ် အဘယ်သို့လျှင် (ဝဋ်ကို) ရှေ့သွား မပြုသူ ဖြစ်သနည်း။ သူကြွယ် ဤသာသနာတော်၌ အချို့သူအား “အနာဂတ်ကာလ၌ ဤသို့ ရုပ်ရှိသူ ဖြစ်ရလို၏။ အနာဂတ်ကာလ၌ ဤသို့ခံစားမှု ‘ဝေဒနာ’ ရှိသူ ဖြစ်ရလို၏။ “အနာဂတ်ကာလ၌ ဤသို့ မှတ်သားမှု ‘သညာ’ရှိသူ ဖြစ်ရလို၏။ အနာဂတ်ကာလ၌ ဤသို့ ပြုပြင်မှု ‘သင်္ခါရ’ရှိသူ ဖြစ်ရလို၏။ အနာဂတ်ကာလ၌ ဤသို့သိမှု‘ဝိညာဏ်’ ရှိသူ ဖြစ်ရလို၏ ” ဟု စိတ် မဖြစ်။ သူကြွယ် ဤသို့လျှင် (ဝဋ်ကို) ရှေ့သွား မပြုသူ ဖြစ်၏။

သူကြွယ် အဘယ်သို့လျှင် လူတို့နှင့် ငြင်းခုံ၍ စကားပြောတတ်သူ ဖြစ်သနည်း။ သူကြွယ် ဤလောက၌ အချို့သူသည် ဤသို့ သဘောရှိသော စကားကို ဆိုတတ်၏- “သင်သည် ဤဓမ္မဝိနယကိုမသိ၊ ငါသည် ဤဓမ္မဝိနယကို သိ၏။ သင်သည် ဤဓမ္မဝိနယကို အသို့ သိနိုင်အံ့နည်း။ သင်သည်မှားသော အကျင့်ရှိသူ ဖြစ်၏။ ငါသည် မှန်သော အကျင့်ရှိသူ ဖြစ်၏။ ရှေ့ဆိုသင့်သည်ကို နောက်မှဆို၏။ နောက်မှ ဆိုသင့်သည်ကို ရှေ့ဆို၏။ ငါ၏ စကားသည် ပြေပြစ်၏။ သင်၏ စကားသည် မပြေပြစ်။ သင်၏ ကြာမြင့် စွာ လေ့လာထားသော စကားသည် သင့်ဆီသို့ ပြန်လှည့်၍ တည်လေပြီ။ သင့်အယူ၌ ရှိသော အပြစ်ကို ငါ တင်ပြပြီ။ သင် အရေးနိမ့်ပြီ။ ငါ တင်ပြသော အပြစ်မှ လွတ်မြောက်ရန်ရှာကြံချေဦးလော့၊ သင့်ကို နှိမ် အပ်ပြီ။ စွမ်းနိုင်လျှင် ဖြေဦးလော့” ဟု ဤသို့လျှင် လူတို့နှင့် ငြင်းခုံ၍ ဤသို့ သဘောရှိသော စကားကို ပြောတတ်သူ ဖြစ်၏။

သူကြွယ် အဘယ်သို့လျှင် လူတို့နှင့် ငြင်းခုံ၍ စကားပြောတတ်သူ မဖြစ်သနည်း။ သူကြွယ် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဤသို့ သဘောရှိသော စကားကို မပြောတတ် -“သင်သည် ဤဓမ္မဝိနယကိုမသိ။ပ။ စွမ်းနိုင်လျှင် ဖြေဦးလော့” ဟု ဤသို့လျှင် လူတို့နှင့် ငြင်းခုံ၍ ဤသို့ သဘောရှိသော စကားကိုပြောတတ်သူ မဖြစ်။

စိတ်သည် ကိလေသာမှ လွတ်ပုံ

သူကြွယ် စိတ်တည်ရာ အမှားနှလုံးသွင်းရာ ကိန်းဝပ်ရာဖြစ်ကုန်သော ရုပ်ဓာတ်၌ လိုချင်မှု စွဲမက်မှု နှစ်သက်မှု တပ်မက်မှု ကပ်ရောက်မှု စွဲလမ်းမှုတို့ ကုန်ခြင်းကြောင့် ကင်းခြင်းကြောင့် ချုပ်ခြင်းကြောင့် စွန့်ခြင်းကြောင့် မငြိကပ်ခြင်းကြောင့် “စိတ်သည် ကိလေသာတို့မှ ကောင်းစွာ လွတ်မြောက်၏ ” ဟု ဆိုရ၏။ သူကြွယ် ခံစားမှု ‘ဝေဒနာ’ဓာတ်၌ ။ပ။--

ဖြစ်ပုံ-ချုပ်ပုံ

ရဟန်းတို့ ရုပ်၏ ဖြစ်ပုံသည် အဘယ်နည်း။ ခံစားမှု ‘ဝေဒနာ’၏ --

ရဟန်းတို့ ဤလောက၌ ရဟန်းသည် နှစ်သက်၏၊ စွဲလမ်းပြောဆို၏၊ လွှမ်းမိုးဆုံးဖြတ်၍ တည်၏။

အဘယ်ကို နှစ်သက်သနည်း၊ စွဲလမ်းပြောဆိုသနည်း၊ လွှမ်းမိုးဆုံးဖြတ်၍ တည်သနည်း။ ရုပ်ကိုနှစ်သက်၏၊ စွဲလမ်းပြောဆို၏၊ လွှမ်းမိုးဆုံးဖြတ်၍ တည်၏။ ရုပ်ကို နှစ်သက်သော စွဲလမ်းပြောဆိုသောလွှမ်းမိုးဆုံးဖြတ်၍ တည်သော ထိုသူအား နှစ်သက်မှုသည် ဖြစ်၏၊ ရုပ်၌ နှစ်သက်မှုသည် စွဲလမ်းမှုပင်ဖြစ်၏။

စွဲလမ်းမှုဟူသော အကြောင်းကြောင့် ထိုသူအား ဘဝဖြစ်၏၊ ဘဝဟူသော အကြောင်းကြောင့်ပဋိသန္ဓေနေမှု ဖြစ်၏။ ပဋိသန္ဓေနေမှုဟူသော အကြောင်းကြောင့် အိုမှု သေမှု စိုးရိမ်မှု ငိုကြွေးမှုကိုယ်ဆင်းရဲမှု စိတ်ဆင်းရဲမှု ပြင်းစွာ ပင်ပန်းမှုတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။

ဤသို့လျှင် အလုံးစုံသော ဤဆင်းရဲအစုသည် ဖြစ်၏။ ခံစားမှု ‘ဝေဒနာ’ကို နှစ်သက်၏။ပ။

ရဟန်းတို့ ရုပ်၏ ချုပ်ပုံသည် အဘယ်နည်း။ ခံစားမှု ‘ဝေဒနာ’၏--

ရဟန်းတို့ ဤလောက၌ မနှစ်သက်၊ စွဲလမ်း၍ မပြောဆို၊ လွှမ်းမိုးဆုံးဖြတ်၍ မတည်။ အဘယ်ကို မနှစ်သက်သနည်း၊ စွဲလမ်း၍ မပြောဆိုသနည်း၊ လွှမ်းမိုးဆုံးဖြတ်၍ မတည်သနည်း။

ရုပ်ကို မနှစ်သက်၊ စွဲလမ်း၍ မပြောဆို၊ လွှမ်းမိုးဆုံးဖြတ်၍ မတည်။ ရုပ်ကို မနှစ်သက်သော စွဲလမ်း၍ မပြောဆိုသော လွှမ်းမိုးဆုံးဖြတ်၍ မတည်သော ထိုသူအား ရုပ်၌ နှစ်သက်မှုသည်ချုပ်၏၊ နှစ်သက်မှု ချုပ်ခြင်းကြောင့် ထိုသူအား စွဲလမ်းမှု ချုပ်၏၊ စွဲလမ်းမှု ချုပ်ခြင်းကြောင့် ဘဝချုပ်၏။ပ။ ဤသို့လျှင် အလုံးစုံသော ဤဆင်းရဲအစု ချုပ်မှု ဖြစ်၏။

စွဲလမ်းမှုကြောင့် ဖြစ်သော တောင့်တခြင်း

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် စွဲလမ်းမှုကြောင့် ဖြစ်သော တောင့်တခြင်း ဖြစ်သနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤလောက၌ အကြားအမြင် မရှိသော အရိယာတို့ကို မဖူးမြင်ဖူးသော အရိယာတရား၌ မလိမ္မာသောအရိယာတရား၌ မယဉ်ကျေးသော၊ သူတော်ကောင်းတို့ကို မဖူးမြင်ဖူးသော သူတော်ကောင်းတရား၌ မလိမ္မာသော သူတော်ကောင်းတရား၌ မယဉ်ကျေးသော ပုထုဇဉ်သည်

ရုပ်ကို အတ္တဟူ၍ ရှု၏။

ရုပ်ရှိသော အတ္တဟူ၍ သော်လည်းကောင်း၊

အတ္တ၌ ရုပ်ဟူ၍ သော်လည်းကောင်း၊
ရုပ်၌ အတ္တဟူ၍ သော်လည်းကောင်း ရှု၏။

ထိုသူ၏ ထိုရုပ်သည် ဖောက်ပြန်၏။ တစ်မျိုးတစ်ဖုံ ဖြစ်၏။ ထိုသူအား ရုပ်ဖောက်ပြန်ခြင်း
တစ်မျိုး တစ်ဖုံ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ရုပ်ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့ အစဉ်လိုက်သောဝိညာဏ်ဖြစ်၏။

ထိုသူအား ရုပ်ဖောက်ပြန် ခြင်းသို့ အစဉ်လိုက်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ကုန်သော
တောင့်တမှုအကုသိုလ်တရား အစုတို့သည် စိတ်ကို သိမ်း ကျုံး၍ တည်ကုန်၏။

စိတ်ကို သိမ်းကျုံး၍ တည်ခြင်းကြောင့် ထိတ်လန့်ခြင်းရှိသည်လည်း ဖြစ်၏။ ပင်ပန်း
ခြင်းရှိသည်လည်း ဖြစ်၏။ ငဲ့ကွက်ခြင်းရှိသည်လည်း ဖြစ်၏။ စွဲလမ်း၍လည်း တောင့်တ၏။

ခံစားမှု 'ဝေဒနာ' ကို--

ပစ္စုပ္ပန်ကား အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာရှိသနည်း

ရဟန်းတို့ အတိတ်အနာဂတ်ဖြစ်သော ရုပ်သည် မမြဲ၊ (ဆင်းရဲ-ငါမဟုတ်) ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော
ရုပ်၏မမြဲခြင်း၌ ကား အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာ ရှိမည်နည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသို့ မြင်သော အကြားအမြင်ရှိသောအရိယာ တပည့်သည် အတိတ်ဖြစ်သော
ရုပ်၌ ငဲ့ကွက်ခြင်း ကင်း၏။ အနာဂတ်ဖြစ်သော ရုပ်ကိုမနှစ်သက်၊ ပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်သော ရုပ်၌
ငြီးငွေ့ခြင်းငှါ တပ်မက်ခြင်းကင်းခြင်းငှါ ချုပ်ခြင်းငှါ ကျင့်၏။

အဘယ်မှာ မြဲလိမ့်မည်နည်း

ရဟန်းတို့ ရုပ်သည် မမြဲ၊ ရုပ်ဖြစ်ပေါ်ခြင်း၏ အကြောင်း အထောက်အပံ့သည်လည်း မမြဲ၊
ရဟန်းတို့ မမြဲသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ရုပ်သည်ကား အဘယ်မှာမြဲလိမ့်မည်
နည်း။ (ဆင်းရဲ၊ အစိုးမရ)

ရုပ်နာမ်သဘောသဘာဝ

အာနန္ဒာ ရုပ်သည် မမြဲ၊ အပြုပြင်ခံရ၏။ အကြောင်းကို စွဲ၍ ဖြစ်၏။ ကုန်ခြင်းသဘောရှိ၏။
ပျက်ခြင်းသဘောရှိ၏။ ကင်းပြတ်ခြင်းသဘောရှိ၏။ ချုပ်ခြင်းသဘောရှိ၏။ ထိုရုပ်၏ ချုပ်မှုကို
ချုပ်မှုဟုဆိုရ၏။ (ဝေဒနာစသည် သိလေ)။

ဝန်ထုတ်

ရဟန်းတို့ ဝန်ဟူသည် အဘယ်နည်း။ “ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးမျိုးတို့” ဟု ဆိုအပ်သည် ဖြစ်ရာ၏။ အဘယ်ငါးမျိုးတို့နည်း။ ရုပ်ဟူသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ ဝေဒနာဟူသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ သညာဟူသောဥပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရဟူသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏ်ဟူသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို ဝန်ဟု ဆိုအပ်သည် ဖြစ်ရာ၏။

ရဟန်းတို့ ဝန်ဆောင်သမားဟူသည် အဘယ်နည်း။ “ပုဂ္ဂိုလ်” ဟု ဆိုအပ်သည် ဖြစ်ရာ၏။ ဤအသျှင်ကား ဤသို့ အမည်ရှိ၏။ ဤသို့ အနွယ်ရှိ၏ဟု ဆိုရသော ပုဂ္ဂိုလ်ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤပုဂ္ဂိုလ်ကိုဝန်ဆောင်သမားဟု ဆိုရ၏။

ရဟန်းတို့ ဝန်ယူရကြောင်းဟူသည် အဘယ်နည်း။ ကာမ၌ တပ်မက်မှု ‘ကာမတဏှာ’၊ ဘဝ၌ တပ်မက်မှု ‘ဘဝတဏှာ’၊ ဘဝပြတ်ခြင်း၌ တပ်မက်မှု ‘ဝိဘဝတဏှာ’ ဟူသော ဘဝသစ်ကို ဖြစ်စေနိုင်သော နှစ်သက်စွဲမက်မှုနှင့် တကွဖြစ်သော ထိုထိုဖြစ်ရာ အာရုံတို့ကို အလွန်နှစ်သက်တတ်သော တဏှာပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤတဏှာကို ဝန်ယူရကြောင်းဟု ဆိုရ၏။

ရဟန်းတို့ ဝန်ချထားခြင်းဟူသည် အဘယ်နည်း။ ထိုတပ်မက်မှု ‘တဏှာ’၏သာလျှင် အကြွင်းမဲ့ကင်းပြတ်ချုပ်ငြိမ်းခြင်း၊ စွန့်ခြင်း၊ မကပ်ငြိခြင်း၊ လွတ်ခြင်း၊ မတွယ်တာခြင်းတည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကိုဝန်ချထားခြင်းဟု ဆိုရ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူပြီးနောက် တစ်ပါးသော ဤဂါထာကို မိန့်တော်မူ ပြန်၏ -

“ခန္ဓာငါးမျိုးတို့သည် စင်စစ် ဝန်တို့တည်း။ ပုဂ္ဂိုလ်ကား ဝန်ဆောင်သမား တည်း။ ဝန်ကိုယူရခြင်းသည် လောက၌ ဆင်းရဲ၏။ ဝန်ကို ချထားခြင်းသည် ချမ်းသာ၏။

လေးသော ဝန်ကို ချထားပြီးလျှင် တစ်ပါးသော ဝန်ကို မယူမူ၍ အမြစ်ရင်းနှင့် တကွ တဏှာကိုနုတ်ပယ်ပြီးလျှင် ဆာလောင်မှု‘တဏှာ’ ကင်းသည်ဖြစ်၍ အေးငြိမ်း ရ၏ ” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပိုင်းခြားသိရမည်

ရဟန်းတို့ ပိုင်းခြားသိသင့်သော တရားတို့ဟူသည် အဘယ်တို့နည်း။ ရဟန်းတို့ ရုပ်သည်ပိုင်းခြားသိသင့်သော တရားတည်း။ ဝေဒနာသည် ပိုင်းခြားသိသင့်သော တရားတည်း။ သညာသည်ပိုင်းခြားသိသင့်သော တရားတည်း။ သင်္ခါရတို့သည် ပိုင်းခြားသိသင့်သော

တရားတို့တည်း၊ ဝိညာဏ်သည်ပိုင်းခြားသိသင့်သော တရားတည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသည်တို့ကို ပိုင်းခြားသိသင့်သော တရားတို့ဟူ၍ ဆိုရ၏။

အထူးသိပ္ပံ တရားရမယ်

ရဟန်းတို့ ရုပ်ကို အထူးမသိသည်ရှိသော် ပိုင်းခြားမသိသည်ရှိသော် စွဲမက်မှုမကင်းသည် ရှိသော် မပယ်သည်ရှိသော် ဆင်းရဲကုန်ခြင်းငှါ မထိုက်။ (ဝေဒနာစသည်သိလေ)

ရုပ်ကို ပယ်ချင်ရင်

ရဟန်းတို့ ရုပ်၌ လိုချင်စွဲမက်မှု “ဆန္ဒရာဂ”ကို ပယ်ကြကုန်လော့၊ ဤသို့ပယ်သည်ရှိသော် ထိုရုပ်သည် ပယ်ပြီး ဖြစ်လတ္တံ့။ အမြစ်ရင်းကို အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်ပြီး ဖြစ်လတ္တံ့။ နုတ်ပြီးသော ထန်းပင်ရာကဲ့သို့ ပြုပြီး ဖြစ်လတ္တံ့၊ နောက်ထပ်မဖြစ်အောင် ပြုပြီး ဖြစ်လတ္တံ့၊ နောင်အခါ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းသဘော မရှိသည် ဖြစ်လတ္တံ့။ ဝေဒနာ၌---

ဘုရားအကြံ

ရဟန်းတို့ ငါသည် (သစ္စာလေးပါးကို) မသိမီ သစ္စာလေးပါးကို မသိသေး သောဘုရားလောင်းဖြစ်စဉ် ဤသို့ အကြံဖြစ်၏ -

- “ရုပ်၏ သာယာဖွယ်ကား အဘယ်နည်း၊
- အပြစ်ကားအဘယ်နည်း၊
- ထွက်မြောက်ရာကား အဘယ်နည်း။
- ဝေဒနာ၏- (ဤသို့ အကြံဖြစ်၏)။

ရဟန်းတို့ ထိုငါ့အား ရုပ်ကို အစွဲပြု၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော ကိုယ်ချမ်းသာမှု စိတ်ချမ်းသာမှုသည် ရုပ်၏သာယာဖွယ်တည်း။

ရုပ်၏ မမြဲသော ဆင်းရဲသော ဖောက်ပြန်သော သဘောသည် ရုပ်၏ အပြစ်တည်း။

ရုပ်၌ လိုချင် စွဲမက်မှု “ဆန္ဒရာဂ”ကို ဖျောက်ခြင်း လိုချင်စွဲမက်မှု “ဆန္ဒရာဂ”ကို ပယ်ခြင်းသည် ရုပ်၏ထွက်မြောက်ရာတည်း။ ဝေဒနာကို အစွဲပြု၍--

ရဟန်းတို့ ဤဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးမျိုးတို့၏ ဤသို့သာယာဖွယ်ကိုလည်း သာယာဖွယ်ဟူ၍ အပြစ်ကိုလည်းအပြစ်ဟူ၍ ထွက်မြောက်ရာကိုလည်း ထွက်မြောက်ရာဟူ၍ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိရသေးသမျှကာလပတ်လုံး နတ် မာန်နတ် ဗြဟ္မာနှင့် တကွသော နတ်လောကနှင့် သမဏ ဗြာဟ္မဏ မင်းများလူများ နှင့် တကွသော လူ့လောက၌ “အတုမရှိသော သဗ္ဗညုတဥဏ်ကို ရပြီ”ဟု ငါ ဝန်မခံ။

ရုပ်ကို နှစ်သက်ရင်

ရဟန်းတို့ ရုပ်ကို နှစ်သက်သော သူသည် ဆင်းရဲကို နှစ်သက်သည် မည်၏။

ဆင်းရဲကို နှစ်သက်သော သူသည် “ဆင်းရဲမှ မလွတ်သေး”ဟူ၍ (ငါ) ဆို၏။ ဝေဒနာကို နှစ်သက်သောသူသည်—

ချမ်းသာချင်ရင် ပယ်

ရဟန်းတို့ သင်တို့၏ ဥစ္စာမဟုတ်သော တရားကို ပယ်ကြကုန်လော့၊ ထိုတရားကို ပယ်သည်ရှိသော် သင်တို့အား စီးပွားခြင်းငှါ ချမ်းသာခြင်းငှါ ဖြစ်လတ္တံ့။

ရဟန်းတို့ သင်တို့၏ဥစ္စာမဟုတ်သော တရားကား အဘယ်နည်း။

ရဟန်းတို့ ရုပ်သည် သင်တို့၏ ဥစ္စာမဟုတ်၊ ထိုရုပ်ကို ပယ်ကြကုန်လော့၊ ထိုရုပ်ကို ပယ်သည်ရှိသော် သင်တို့အား စီးပွားခြင်းငှါ ချမ်းသာခြင်းငှါ ဖြစ်လတ္တံ့။ ဝေဒနာသည် သင်တို့၏ ဥစ္စာမဟုတ်---

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ဤဇေတဝန်ကျောင်း၌ မြက် ထင်း သစ်ခက် သစ်ရွက်ကို လူအပေါင်းသည် ယူဆောင်လျှင်ဖြစ်စေ၊ မီးရှို့လျှင်ဖြစ်စေ၊ အလိုရှိတိုင်း ပြုလျှင်ဖြစ်စေ “ငါတို့ကို လူအပေါင်းသည်ယူ ဆောင်၏ဟူ၍လည်းကောင်း၊ မီးရှို့၏ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အလိုရှိတိုင်းပြု၏”ဟူ၍လည်းကောင်းသင်တို့အား ဤသို့သော အထင်သည် ဖြစ်ရာသလော။ မဖြစ်ရာပါ အသျှင်ဘုရား။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ဤအရာသည် အကျွန်ုပ်တို့၏ကိုယ်လည်း မဟုတ်ပါ။ ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာလည်း မဟုတ်ပါဟုလျှောက်ကုန်၏။

ကိန်းဝပ်မှု မကိန်းဝပ်မှု

ရဟန်း အကြင်တရားကို အာရုံပြု၍ ကိန်းဝပ်၏။ ထိုကိန်းဝပ်သောတရားဖြင့် ခေါ်ဝေါ်ပညတ်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ အကြင်တရားကို အာရုံပြု၍ မကိန်းဝပ်၊ ထိုမကိန်းဝပ်သောတရားဖြင့် ခေါ်ဝေါ်ပညတ်ခြင်းသို့ မရောက်ဟု ဟောတော်မူ၏။

မြတ်စွာဘုရား သိပါပြီ၊ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာ ဘုရား သိပါပြီ’ဟု (လျှောက်၏)။

ရဟန်း သင်သည် ငါ အကျဉ်းဟောထားသော တရား၏ အကျယ်ဖြစ်သော အနက်ကို အဘယ်သို့သိသနည်း။ အသျှင်ဘုရား ရုပ်ကို အာရုံပြု၍ အကိန်းတရားသည် အကယ်၍ ကိန်းငြားအံ့၊ ထိုအကိန်းတရားဖြင့် (တပ်မက်သူ ပြစ်မှားသူ တွေဝေသူဟူ၍) ခေါ်ဝေါ်ပညတ်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ ဝေဒနာကို အာရုံပြု၍--

စိတ်ဆင်းရဲမှု၏ အကြောင်းတရား

ရဟန်းတို့ စိုးရိမ်မှု ငိုကြွေးမှု ကိုယ်ဆင်းရဲမှု စိတ်ဆင်းရဲမှု ပြင်းစွာပင်ပန်းမှုတို့သည် အဘယ်လျှင်ဖြစ်ကြောင်းရှိကုန်သနည်း၊ အဘယ်လျှင် အမွန်အစရှိကုန်သနည်းဟူမူ-

ရဟန်းတို့ ဤလောက၌ အကြားအမြင်မရှိသော၊ အရိယာတို့ကို မဖူးမြင်ဖူးသော၊ အရိယာတရား၌ မလိမ္မာသော၊ အရိယာတရား၌ မယဉ်ကျေးသော၊ သူတော်ကောင်းတို့ကို မဖူးမြင်ဖူးသော၊ သူတော်ကောင်းတရား၌ မလိမ္မာသော၊ သူတော် ကောင်းတရား၌ မယဉ်ကျေးသော ပုထုဇဉ်သည်-

- ရုပ်ကို အတ္တဟူ၍ ရှု၏။
- ရုပ်ရှိသောအတ္တဟူ၍ သော်လည်း ကောင်း၊
- အတ္တ၌ ရုပ်ဟူ၍ သော်လည်းကောင်း၊
- ရုပ်၌ အတ္တဟူ၍ သော်လည်းကောင်းရှု၏။
- ထိုသူ၏ ထိုရုပ်သည် ဖောက်ပြန်၏။ တစ်မျိုးတစ်ဖုံ ဖြစ်၏။

ထိုသူအား ရုပ်၏ ဖောက်ပြန်ခြင်းတစ်မျိုးတစ်ဖုံ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် စိုးရိမ်မှု ငိုကြွေးမှုကိုယ်ဆင်းရဲမှု စိတ်ဆင်းရဲမှု ပြင်းစွာပင်ပန်းမှုတို့သည် ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ ဝေဒနာကို---

ရဟန်းတို့ ရုပ်၏သာလျှင် မမြဲသည့်အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း ကင်းပြတ်ခြင်း ချုပ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း သိ၍-

“ရှေးကရုပ်သည်လည်းကောင်း၊ ယခုရုပ်သည်လည်းကောင်း ရုပ်အားလုံးသည်မမြဲ၊ ဆင်းရဲ၏၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိ၏” ဟု ဤသို့ ဤရုပ်ကိုဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မှန်ကန်သော ပညာဖြင့် ရှုသော သူအား- စိုးရိမ်မှု ငိုကြွေးမှုကိုယ်ဆင်းရဲမှု စိတ်ဆင်းရဲမှု ပြင်းစွာ ပင်ပန်းမှုတို့သည် ပျောက်ကင်းကုန်၏။

ထို (စိုးရိမ်မှုစသည်) တို့၏ ပျောက်ကင်းခြင်းကြောင့် မတောင့်တ၊ မတောင့်တသည်ရှိသော်ချမ်းသာစွာ နေရ၏။ ချမ်းသာစွာ နေရသော ရဟန်းကို “တစ်ခဏငြိမ်းအေးသူ” ဟု ဆိုအပ်၏။

မှန်ကန်စွာ သိမြင်လျှင်

ရုပ်သည်- ဝေဒနာသည်မမြဲ။ သညာသည် မမြဲ။ သင်္ခါရတို့သည် မမြဲကုန်။ ဝိညာဏ်သည် မမြဲ၊ မမြဲသော ဝိညာဏ်သည် ဆင်းရဲ၏။ ဆင်းရဲသော ဝိညာဏ်သည် အတ္တမဟုတ်၊ အတ္တမဟုတ်သော ဝိညာဏ်ကို “ ဤဝိညာဏ်သည် ငါ့ဥစ္စာမဟုတ်၊ ဤဝိညာဏ်သည် ငါ မဟုတ်၊ ဤဝိညာဏ်သည် ငါ၏ အတ္တမဟုတ် ” ဟုဟုတ်တိုင်းမှန်စွာမှန်ကန်သော ပညာဖြင့် ရှုရမည်။

- ဤသို့ ရုပ်ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မှန်ကန်သော ပညာဖြင့်ရှုသော သူအား ရှေးအဖို့ကို စွဲယူသော အယူတို့သည် မဖြစ်နိုင်ကုန်၊
- ရှေးအဖို့ကို စွဲယူသော အယူတို့မရှိသော် နောက်အဖို့ကို စွဲယူသော အယူတို့သည် မဖြစ်နိုင်ကုန်၊
- နောက်အဖို့ကို စွဲယူသော အယူတို့မရှိသော် ဒိဋ္ဌိအားအစွမ်းသည်လည်းကောင်း၊ အမှားသုံးသပ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း မဖြစ်နိုင်။
- ဒိဋ္ဌိအားအစွမ်းသည်လည်းကောင်း၊ အမှားသုံးသပ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း မရှိခဲ့သော် ရုပ်၌၊ ဝေဒနာ၌၊ သညာ၌၊ သင်္ခါရတို့၌၊ ဝိညာဏ်၌ စိတ်သည် တပ်မက်ခြင်း ကင်း၏။ မစွဲလမ်းမှု၍ အာသဝေါတို့မှလွတ်၏။
- လွတ် ခြင်းကြောင့် တည်တံ့၏။
- တည်တံ့ခြင်းကြောင့် ရောင့်ရဲ၏။
- ရောင့်ရဲခြင်းကြောင့်မတောင့်တ၊ မတောင့်တသည်ရှိသော် မျက်မှောက်၌ ပင်လျှင် ငြိမ်းအေး၏။

အမြတ် အယုတ်ဟု မယူအပ်

သမဏဗြာဟ္မဏအချို့သည် မမြဲသော ဆင်းရဲသော ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိသော ရုပ်ဖြင့် “ငါသည် အမြတ်ဆုံးဖြစ်၏” ဟူ၍လည်း ရှုကုန်၏။ “ငါသည် အတန်းအစားတူ ဖြစ်၏” ဟူ၍လည်း ရှုကုန်၏။ “ငါသည် အောက်တန်းစား ဖြစ်၏ ” ဟူ၍လည်း ရှုကုန်၏။

ထိုသမဏဗြာဟ္မဏတို့အား ဟုတ်မှန်တိုင်းကို မမြင်သည်မှတစ်ပါး အခြားဆိုဖွယ် မရှိနိုင်တော့ပြီ။ မမြဲသော ဆင်းရဲသောဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိသော ဝေဒနာဖြင့်--

သမဏမဟုတ်

သောဏ သမဏဗြာဟ္မဏ အချို့တို့သည် ရုပ်ကို မသိကုန်၊ ရုပ်ဖြစ်ပေါ်ကြောင်းကို မသိကုန်၊ ရုပ်ချုပ်ရာကို မသိကုန်၊ ရုပ်ချုပ်ရာသို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ကို မသိကုန်။ ဝေဒနာကို မသိကုန်--

သောဏ ထိုသမဏဗြာဟ္မဏတို့ကို သမဏတို့တွင်လည်း သမဏဟုမသမုတ်အပ်ကုန်၊ ဗြာဟ္မဏတို့တွင်လည်း ဗြာဟ္မဏဟု မသမုတ်အပ်ကုန်၊ ထိုအသျှင်တို့သည် သမဏဖြစ်ကျိုး ဗြာဟ္မဏဖြစ်ကျိုးကို မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင် ထူးသောညာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုကာ ကပ်ရောက်လျက် မနေရကုန်။

ကပ်ရောက်လျှင် မလွတ်မြောက်

ရဟန်းတို့ ကပ်ရောက်သော သူသည် မလွတ်မြောက်၊ မကပ်ရောက်သောသူသည် လွတ်မြောက်၏။

- ရဟန်းတို့ ဝိညာဏ်တည်သည်ရှိသော် ရုပ်သို့ ကပ်ရောက်၍ မူလည်း တည်ရာ၏။
- ရုပ်လျှင် အာရုံရှိသော ရုပ်လျှင် တည်ရာရှိသော ဝိညာဏ်သည် နှစ်သက်မှု ‘တဏှာ’ ဖြင့် သွန်းလောင်းအပ်သည်ဖြစ်၍ ကြီးပွား စည်ပင် ပြန့်ပြောခြင်းသို့ ရောက်ရာ၏။

ဝေဒနာသို့ ကပ်ရောက်၍ မူလည်း။။။။--

ရုပ် နာမ်ကြောင့်သာ စွဲမက်တာ

ရဟန်းတို့ တစ်ဦးတစ်ယောက်က “ငါသည် ရုပ်ကို ဖယ်ထား၍ ဝေဒနာကို ဖယ်ထား၍ သညာကိုဖယ်ထား၍ သင်္ခါရတို့ကို ဖယ်ထား၍ ဝိညာဏ်၏ လာခြင်း သွားခြင်း သေခြင်း ဖြစ်ခြင်း ကြီးပွားခြင်းစည်ပင်ခြင်း ပြန့်ပြောခြင်းကို ပညတ်အံ့” ဟု ဆိုရာ၏။ ဤအကြောင်းမျိုးသည် မရှိနိုင်။

ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် ရုပ်ဓာတ်၌ စွဲမက်မှုကို အကယ်၍ ပယ်အပ်သည် ဖြစ်ငြားအံ့၊ စွဲမက်မှုကိုပယ်ခြင်းကြောင့် အာရုံသည် ပြတ်၏။ ဝိညာဏ်၏ တည်ရာ မဖြစ်နိုင်။ ရဟန်းတို့ ဝေဒနာဓာတ်၌၊ ရဟန်းတို့ သညာဓာတ်၌၊ ရဟန်းတို့ သင်္ခါရဓာတ်၌၊ ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် ဝိညာဏဓာတ်၌-

အောက်ပိုင်းသံယောဇဉ်တို့ကို ဖြတ်မည့်တရား

- ထိုသူသည် မမြဲ (ဆင်းရဲ၊ ငါမဟုတ်၊ အပြုခံရသော)သော ရုပ်ကို “မမြဲသော ရုပ်” ဟုဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်းသိ၏။
- “ရုပ်သည် ပျက်စီးလတ္တံ့” ဟုဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း သိ၏။

ထိုသူသည် ရုပ်ပျက်စီးခြင်းကြောင့် ဝေဒနာပျက်စီးခြင်းကြောင့် သညာပျက်စီးခြင်းကြောင့် သင်္ခါရတို့ပျက်စီးခြင်းကြောင့် ဝိညာဏ်ပျက်စီးခြင်းကြောင့်-

- “ငါမည်သော တရားသည် အကယ်၍ မရှိငြားအံ့၊ ငါ့ဥစ္စာဟူ၍ ရှိသည် မဖြစ်ရာ၊
- အကယ်၍ ပြုပြင်မှု ‘ကမ္မာ ဘိသင်္ခါရ’ မဖြစ်ငြားအံ့၊ ငါ့အား ပဋိသန္ဓေနေမှု မဖြစ်တော့လတ္တံ့” ဟု-

ဤသို့ နှလုံးသွင်းသော ရဟန်းသည် အောက်ပိုင်းသံယောဇဉ်တို့ကို ဖြတ်နိုင်ရာ၏ဟု မိန့်တော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား မှန်ပါ၏။ ဤသို့ နှလုံးသွင်းသော ရဟန်းသည် အောက်ပိုင်းသံယောဇဉ်တို့ကိုဖြတ်နိုင်ရာသည်သာလျှင်တည်းဟု လျှောက်၏။

အာသဝေါကုန်နိုင်သည့် တရား

အသျှင်ဘုရား အဘယ်သို့ သိသော အဘယ်သို့ မြင်သောသူအား ကာလမခြားဘဲ အာသဝေါကုန်မှုဖြစ်ပါသနည်းဟု (လျှောက်၏)။

ရဟန်း လောက၌ အကြားအမြင်မရှိသော ပုထုဇဉ်သည် မထိတ်လန့်ထိုက်သော အရာ၌ ထိတ်လန့်ခြင်းသို့ ရောက်၏။

ရဟန်း မှန်၏။

- အကယ်၍ ငါမည်သောတရား မရှိငြားအံ့၊ ငါ့ဥစ္စာဟု ရှိသည် မဖြစ်ရာ၊
- အကယ်၍ ပြုပြင်မှု ‘ကမ္မာဘိသင်္ခါရ’မဖြစ်ငြားအံ့၊ ငါ့အား ပဋိသန္ဓေနေမှု မဖြစ်တော့လတ္တံ့ဟူသော (အနည်းငယ်သော) ဤဝိပဿနာသည်အကြားအမြင်မရှိသော ပုထုဇဉ်အား ထိတ်လန့်ခြင်းပင် မည်၏။

ရဟန်း အကြားအမြင်ရှိသော အရိယာတပည့်သည် မထိတ်လန့်ထိုက်သော အရာ၌ ထိတ်လန့်ခြင်းသို့မရောက်။ ရဟန်း မှန်၏။ ငါမည်သောတရား အကယ်၍ မရှိခဲ့သော် ငါ့ဥစ္စာဟူ၍ ရှိသည် မဖြစ်ရာ၊ အကယ်၍ ပြုပြင်မှု ‘ကမ္မာ ဘိသင်္ခါရ’ မဖြစ်ငြားအံ့၊ ငါ့အား ပဋိသန္ဓေနေမှု မဖြစ်တော့လတ္တံ့ဟူသော ဤဝိပဿနာသည် အကြားအမြင်ရှိသော အရိယာတပည့်အား ထိတ်လန့်ခြင်း မမည်။

စွဲမက်မှုကို ပယ်

ရဟန်း ရဟန်းသည် ရုပ်ဓာတ်၌ စွဲမက်မှုကို အကယ်၍ ပယ်အပ်သည် ဖြစ်ငြားအံ့၊ စွဲမက်မှုကိုပယ်ခြင်းကြောင့် အာရုံသည် ပြတ်၏။ ဝိညာဏ်၏ တည်ရာ မဖြစ်နိုင်။

အထူးသိလို့

ရဟန်းတို့ သမဏဗြာဟ္မဏအချို့တို့သည်

- ဤသို့ ရုပ်ကို အထူးသိ၍
- ဤသို့ ရုပ်ဖြစ်ကြောင်းကိုအထူးသိ၍
- ဤသို့ ရုပ်ချုပ်ရာကို အထူးသိ၍
- ဤသို့ ရုပ်ချုပ်ရာသို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ကို အထူးသိ၍

ရုပ်၌ ငြီးငွေ့ခြင်းငှါ စွဲမက်မှုကင်းခြင်းငှါ ချုပ်ခြင်းငှါ ကျင့်ကုန်၏။ ထိုသမဏဗြာဟ္မဏ တို့သည်ကောင်းစွာ ကျင့်သူတို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် ဤဓမ္မဝိနယ ‘သာသနာတော် ’ ၌ ထောက်တည်နိုင်ကုန်၏။

ရုပ် နာမ်ဟူသည်

ရဟန်းတို့ ရုပ်ဟူသည် အဘယ်နည်း။ မဟာဘုတ်လေးမျိုးနှင့် မဟာဘုတ်လေးမျိုးတို့ကို မှီ၍ ဖြစ်သော ရုပ်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို ရုပ်ဟု ဆိုရ၏။

အာဟာရဖြစ်ပေါ်မှုကြောင့် ရုပ်ဖြစ်ပေါ်၏။ အာဟာရချုပ်မှုကြောင့် ရုပ်ချုပ်၏။ မှန်ကန်သော မြင်မှု။။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှုဟူသော အင်္ဂါရှစ်မျိုးရှိသော ဤအရိယမဂ်သည်ပင် ရုပ်ချုပ်ရာသို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့် မည်၏။

- ရုပ်ကို စွဲ၍ ဖြစ်ပေါ်လာသောကိုယ်၏ ချမ်းသာမှု စိတ်၏ ချမ်းသာမှုသည် ရုပ်၏ သာယာဖွယ် မည်၏။
- မမြဲသော ဆင်းရဲသော ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောသည် ရုပ်၏ အပြစ် မည်၏။
- ရုပ်၌ လိုချင်စွဲမက်မှု 'ဆန္ဒရာဂ' ကို ဖျောက်ခြင်းလိုချင်စွဲမက်မှု 'ဆန္ဒရာဂ' ကို ပယ်ခြင်း သည် ရုပ်မှ ထွက်မြောက်မှု မည်၏။

ရဟန်းတို့ ဝေဒနာဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ဝေဒနာအပေါင်းတို့သည် ဤခြောက်ပါးတို့တည်း။ မျက်စိအတွေ့ကြောင့်ဖြစ်သော ခံစားမှု 'ဝေဒနာ'၊ နားအတွေ့ကြောင့်ဖြစ်သောခံစားမှု 'ဝေဒနာ'၊ နှာခေါင်းအတွေ့ကြောင့်ဖြစ်သော ခံစားမှု 'ဝေဒနာ'၊ လျှာအတွေ့ကြောင့်ဖြစ်သောခံစားမှု 'ဝေဒနာ'၊ ကိုယ် အတွေ့ကြောင့်ဖြစ်သော ခံစားမှု 'ဝေဒနာ'၊ စိတ်အတွေ့ကြောင့်ဖြစ်သောခံစားမှု 'ဝေဒနာ' တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို ဝေဒနာဟု ဆိုအပ်၏။

ဖဿဖြစ်ပေါ်ခြင်းကြောင့်ခံစားမှု 'ဝေဒနာ' ဖြစ်ပေါ်၏။ ဖဿ ချုပ်ခြင်းကြောင့် ခံစားမှု 'ဝေဒနာ' ချုပ်၏။ မှန်ကန်သော မြင်မှု။။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှုဟူသော အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော ဤအရိယမဂ်သည်ပင် ဝေဒနာချုပ်ရာသို့ရောက်ကြောင်းအကျင့် မည်၏။

ရဟန်းတို့ သညာဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ သညာအပေါင်းတို့သည် ဤခြောက်ပါးတို့ တည်း။ အဆင်း၌ မှတ်သားမှု 'သညာ'၊ အသံ၌ မှတ်သားမှု 'သညာ'၊ အနံ့၌ မှတ်သားမှု 'သညာ'၊ အရသာ၌ မှတ်သားမှု 'သညာ'၊ အတွေ့၌ မှတ်သားမှု 'သညာ'၊ ဓမ္မ၌ မှတ်သားမှု 'သညာ' တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို သညာဟု ဆိုအပ်၏။

ဖဿဖြစ်ပေါ်ခြင်းကြောင့် မှတ်သားမှု 'သညာ' ဖြစ်ပေါ်၏။ ဖဿချုပ်ခြင်းကြောင့် မှတ်သားမှု 'သညာ' ချုပ်၏။ မှန်ကန်သော မြင်မှု။။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှုဟူသော အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော ဤအရိယမဂ်သည်ပင် သညာချုပ်ရာသို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့် မည်၏။။။ အလုံးစုံကိစ္စ ပြီးပြီးဖြစ်ကုန်သော သူတို့အား ဝဋ်ဆင်းရဲဟူ၍ ပညတ်ရန် မရှိတော့ပြီ။

မဟာလိ ရုပ်သည် ချမ်းသာ၏။ ချမ်းသာသို့ ကျရောက်၏။ ချမ်းသာသို့ သက်ဝင်၏။ ဆင်းရဲသို့ မသက်ဝင်၊ ထို့ကြောင့် သတ္တဝါတို့သည် ရုပ်၌ ပြင်းစွာ စွဲမက်ကုန်၏။

ပြင်းစွာ စွဲမက်ခြင်းကြောင့် ယှဉ်စပ်ကုန်၏။ ယှဉ်စပ်ခြင်းကြောင့် ညစ်ညူးကုန်၏။

မဟာလိ ဤသည်ကား သတ္တဝါတို့ ညစ်ညူးရန် အကြောင်းတည်း၊ ညစ်ညူးရန် အထောက်အပံ့တည်း။ မဟာလိ ဤဝေဒနာသည်--

ပြောင်ပြောင်ထောက်လောင်နေတယ်

ရဟန်းတို့ ရုပ်သည် ပြောင်ပြောင် တောက်လောင်၏။ ဝေဒနာသည် ပြောင်ပြောင် တောက်လောင်၏။ သညာသည် ပြောင်ပြောင် တောက်လောင်၏။ သင်္ခါရတို့သည် ပြောင်ပြောင်တောက်လောင်ကုန်၏။ ဝိညာဏ်သည် ပြောင်ပြောင် တောက်လောင်၏။

ရဟန်းတို့ ဤသို့ မြင်သောအကြားအမြင်ရှိသော အရိယာတပည့်သည် ရုပ်၌လည်း ငြီးငွေ့၏။ ဝေဒနာ၌လည်း ငြီးငွေ့၏။ သညာ၌လည်း ငြီးငွေ့၏။ သင်္ခါရတို့၌လည်း ငြီးငွေ့၏။ ဝိညာဏ်၌လည်း ငြီးငွေ့၏။ ငြီးငွေ့သော် စွဲမက်မှု ကင်း၏။ စွဲမက်မှု ကင်းခြင်းကြောင့် (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်၏။

သဒ္ဓါ, အမည်, ပညတ်ကို မစွန့်အပ်

ရဟန်းတို့ ပညာရှိသမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် မတားမြစ်အပ်ကုန်သော မစွန့်အပ်ကုန်သော မစွန့်ဖူးကုန်သော သဒ္ဓါ, အမည်, ပညတ် ဤသုံးမျိုးတို့ကို ယခုလည်း မစွန့်အပ်ကုန်၊ နောင်လည်း စွန့်အပ်လိမ့်မည် မဟုတ်ကုန်။ အဘယ်သုံးမျိုးတို့နည်းဟူမူ-

- ရဟန်းတို့ လွန်ပြီး ချုပ်ပြီးဖောက်ပြန်ပြီးသော ရုပ်အား (ဝေဒနာအား-) “ဖြစ်ပြီး”ဟူသော အခေါ်အဝေါ်ကို “ဖြစ်ပြီး”ဟူသော အမည်ကို “ဖြစ်ပြီး”ဟူ သော ပညတ်ကို ရ၏။
- “ဖြစ်ဆဲ”ဟူသော အခေါ်အဝေါ်ကို မရ၊
- “ဖြစ်လတ္တံ့”ဟူသောအခေါ်အဝေါ်ကို မရ။

- ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေး မထင်ရှားသေးသော ရုပ်အား “ဖြစ်လတ္တံ့”ဟူသော---
- ရဟန်းတို့ ဖြစ်နေသော ထင်ရှားနေသော ရုပ်အား “ဖြစ်ဆဲ”ဟူသော---

ဘယ်လိုမြင်ရင် လွတ်မြောက်မလဲ

“အသျှင်ဘုရားအဘယ်သို့ သိသူ အဘယ်သို့ မြင်သူအား ဝိညာဏ်ရှိသော ဤကိုယ်၌လည်းကောင်း၊ အပဖြစ်သောအာရုံ အားလုံးတို့၌လည်းကောင်း ငါ့ဟု စွဲယူမှု ‘ဒိဋ္ဌိ’ ငါ့ဥစ္စာဟု တပ်မက်မှု ‘တဏှာ’ထောင်လွှားမှု ‘မာန’မှ ကင်း သော၊ ထောင်လွှားခြင်းအဖို့ကို ကောင်းစွာ လွန်သော၊ (ကိလေသာပူပန်မှုမှ) ငြိမ်းသော၊ (ကိလေသာမှ) ကောင်းစွာ လွတ်မြောက်သောစိတ် ဖြစ်ပါသနည်း ”ဟု လျှောက်၏။

သုရာဓအတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်လည်းဖြစ်သော။ပ။ အဝေး အနီးလည်းဖြစ်သော ရုပ်အားလုံးကို “ ဤရုပ်သည် ငါ့ဥစ္စာ မဟုတ်၊ ဤရုပ်သည် ငါ မဟုတ်၊ ဤရုပ်သည် ငါ၏ကိုယ် ‘အတ္တ’ မဟုတ်”ဟု ဤသို့ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မှန်ကန်သော ပညာဖြင့် ရှု၍ မစွဲလမ်းဘဲ ကိလေသာမှ လွတ်မြောက်၏။

အဘယ်ကြောင့် ရုပ် နာမ်ခေါ် သနည်း

ရဟန်းတို့ အဘယ်အကြောင်းကြောင့် ရုပ်ဟု ဆိုကုန်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဖောက်ပြန်တတ်သော ကြောင့် “ရုပ်”ဟု ဆိုအပ်၏။

အဘယ်တရားကြောင့် ဖောက်ပြန်သနည်း၊ အအေးကြောင့်လည်း ဖောက်ပြန်၏။ အပူကြောင့်လည်း ဖောက်ပြန်၏။ ဆာလောင်ခြင်းကြောင့်လည်း ဖောက်ပြန်၏။ မွတ်သိပ်ခြင်းကြောင့်လည်း ဖောက်ပြန်၏။ မှက် ခြင် လေ နေပူ မြေ ကင်းသန်းတို့နှင့် တွေ့ခြင်းကြောင့်လည်းဖောက်ပြန်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့ ဖောက်ပြန်တတ်သောကြောင့် “ရုပ်”ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ အဘယ်အကြောင်းကြောင့် ဝေဒနာဟု ဆိုကုန်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ခံစားတတ်သော ကြောင့် “ဝေဒနာ”ဟု ဆိုအပ်၏။

အဘယ်ကို ခံစားတတ်သနည်း၊ ချမ်းသာကိုလည်း ခံစားတတ်၏။ ဆင်းရဲကိုလည်း ခံစားတတ်၏။ ဆင်းရဲမဟုတ် ချမ်းသာမဟုတ်သည်ကိုလည်း ခံစားတတ်၏။ ရဟန်းတို့ ခံစားတတ်သောကြောင့် “ဝေဒနာ”ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ အဘယ်အကြောင်းကြောင့် သညာဟု ဆိုကုန်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ မှတ်သားတတ်သောကြောင့် “သညာ”ဟု ဆိုအပ်၏။

အဘယ်ကို မှတ်သားတတ်သနည်း၊ အညိုကိုလည်း မှတ်သားတတ်၏၊ အဝါကိုလည်း မှတ်သားတတ်၏၊ အနီကိုလည်း မှတ်သားတတ်၏၊ အဖြူကိုလည်း မှတ်သားတတ်၏။ ရဟန်းတို့ မှတ်သားတတ်သောကြောင့် “သညာ” ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ အဘယ်အကြောင်းကြောင့် သင်္ခါရတို့ဟု ဆိုကုန်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ပြုပြင်အပ်သောသဘောကို ပြုပြင်တတ်သောကြောင့် “သင်္ခါရတို့” ဟု ဆိုအပ်၏။

အဘယ်ပြုပြင်အပ်သော သဘောကိုပြုပြင်တတ်သနည်း၊ ရုပ်ကို ရုပ်အဖြစ်အကျိုးငှါ ပြုပြင်အပ်သော သဘောကို ပြုပြင်တတ်၏။ ဝေဒနာကိုဝေဒနာအဖြစ်အကျိုးငှါ ပြုပြင်အပ်သော သဘောကို ပြုပြင်တတ်၏။ သညာကို သညာအဖြစ်အကျိုးငှါပြုပြင်အပ်သော သဘောကို ပြုပြင်တတ်၏။ သင်္ခါရတို့ကို သင်္ခါရအဖြစ်အကျိုးငှါ ပြုပြင်အပ်သော သဘောကို ပြုပြင်တတ်၏။ ဝိညာဏ်ကို ဝိညာဏ်အဖြစ်အကျိုးငှါ ပြုပြင်အပ်သော သဘောကို ပြုပြင်တတ်၏။ ရဟန်းတို့ ပြုပြင်အပ်သော သဘောကို ပြုပြင်တတ်သောကြောင့် “သင်္ခါရတို့” ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ အဘယ်အကြောင်းကြောင့် ဝိညာဏ်ဟု ဆိုကုန်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ သိတတ်သောကြောင့် “ဝိညာဏ်” ဟု ဆိုအပ်၏။

အဘယ်ကို သိတတ်သနည်း၊ အချဉ်ကိုလည်း သိတတ်၏၊ အခါးကိုလည်းသိတတ်၏၊ အစပ်ကိုလည်း သိတတ်၏၊ အချိုကိုလည်း သိတတ်၏၊ အငန်ကိုလည်း သိတတ်၏၊ အငန်မဟုတ်သည်ကိုလည်း သိတတ်၏၊ ဆားအရသာကိုလည်း သိတတ်၏၊ ဆားမှ တစ်ပါး အရသာကိုလည်းသိတတ်၏။ ရဟန်းတို့ သိတတ်သောကြောင့် “ဝိညာဏ်” ဟု ဆိုအပ်၏။

ကိုက်ခဲတတ်သည့် နှစ်

“ယခု ငါ့ကို ဝေဒနာသည်ကိုက်ခဲအပ်၏။ ယခု ငါ့ကို ပစ္စုပ္ပန်ဝေဒနာသည်ကိုက်ခဲ အပ်သကဲ့သို့ အတိတ်ကာလကလည်း ဤအတူ ငါ့ကို ဝေဒနာသည်ကိုက်ခဲအပ်ဖူး၏။ ငါသည် အနာဂတ်အခါ၌ ဝေဒနာကို နှစ်သက်ငြားအံ့။ ယခုအခါ ငါ့ကို ပစ္စုပ္ပန်ဝေဒနာသည် ကိုက်ခဲအပ်သကဲ့သို့ အနာဂတ်ကာလ၌လည်းငါ့ကို ဝေဒနာသည်ကိုက်ခဲရာ၏ ” ဟု ဆင်ခြင်၍

အတိတ်ဝေဒနာ၌ ငဲ့ကွက်ခြင်း ကင်း၏။ အနာဂတ်ဝေဒနာကို မနှစ်သက်၊ ပစ္စုပ္ပန်ဝေဒနာ၌ ငြီးငွေ့ခြင်းငှါ စွဲမက်မှု ကင်းခြင်းငှါ ချုပ်ခြင်းငှါကျင့်၏။

“ယခု ငါ့ကို သညာသည်ကိုက်ခဲအပ်၏--

ရဟန်းအသစ်အား စတင်ဟောကြား

ရဟန်းတို့ အသက်မွေးမှုတို့တွင် ဤထမင်းတောင်း၍ အသက်မွေးခြင်းသည် အယုတ်ဆုံး ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ လောက၌ “ဤသူတောင်းစား ခွက်လက်စွဲသည် လှည့်လည်၏ ” ဟု ဆဲရေးခြင်းရှိ၏။

ရဟန်းတို့ ဤသို့ပင် ဖြစ်သော်လည်း အကျိုးထူးကို လိုလားကုန်သော အမျိုးသားတို့သည် အကျိုးထူးကိုအစွဲပြု၍ ထိုထမင်းတောင်းမှုသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်၏။ မင်းနှိပ်စက်၍လည်း မဟုတ်ကုန်၊ ခိုးသူနှိပ်စက်၍လည်းမဟုတ် ကုန်၊ ကြွေးမြီနှိပ်စက်၍လည်း မဟုတ်ကုန်၊ ဘေးနှိပ်စက်၍လည်း မဟုတ်ကုန်၊ အသက်မွေးမှုနှိပ်စက်၍လည်း မဟုတ်ကုန်။ စင်စစ်သော်ကား “ပဋိသန္ဓေနေမှု အိုမှု သေမှု စိုးရိမ်မှု ငိုကြွေးမှုကိုယ်ဆင်းရဲမှု စိတ်ဆင်းရဲမှု ပြင်းစွာ ပင်ပန်းမှုတို့သည် သက်ဝင်အပ်ကုန်သည် ဖြစ်၍ ဆင်းရဲခြင်းတို့သည်သက်ဝင်အပ်ကုန်၏။ ဆင်းရဲတို့သည် နှိပ်စက်အပ်ကုန်၏။ ဤအလုံးစုံသော ဆင်းရဲအစု၏အဆုံးပြုမှုသည် ထင်ကောင်း တန်ရာ၏ ” ဟု (နှလုံးပြု၍ ချဉ်းကပ်ကုန်၏)။

ရဟန်းတို့ ဤသို့ရဟန်းပြုသော အမျိုးသားသည်လည်း

- မက်မောခြင်း ‘အဘိဇ္ဈာ’ များသူ
- ကာမတို့၌ ထက်သော စွဲမက်မှုရှိသူ
- ဖျက်ဆီးလိုသော စိတ်ရှိသူ
- ပြစ်မှားလိုသော စိတ်အကြံရှိသူ
- သတိမေ့လျော့သူပညာဆင်ခြင်တုံ မရှိသူ
- မတည်ကြည်သူ တုန်လှုပ်သော စိတ်ရှိသူ
- ဣန္ဒြေတို့ကို မစောင့်စည်းသူ ဖြစ်ခဲ့အံ့။

ရဟန်းတို့ နှစ်ဖက်မှ ရဲရဲလောင်နေသော အလယ်မှ မစင်ပေနေသော သူကောင်မြို့က် ထင်းကုလားတုံးမီးစသည် ရွာ၌လည်း ထင်းကိစ္စကို မပြီးစေနိုင်၊ တော၌လည်း ထင်းကိစ္စကို မပြီးစေနိုင်သကဲ့သို့ ထိုနည်းတူစွာ ဤပုဂ္ဂိုလ်ကို လူ့စည်းစိမ်မှလည်း ယုတ်သူ ရဟန်းပြုကျိုးကိုလည်း မပြည့်စုံစေနိုင်သူဟု ငါ ဆို၏။

ရဟန်းတို့ အကုသိုလ်အကြံအစည်တို့သည် ဤသုံးမျိုးတို့တည်း။ ကာမ၌ ကြံစည်မှု ‘ကာမဝိတက်’ ၊ ဖျက်ဆီးခြင်း၌ ကြံစည်မှု ‘ဗျာပါဒဝိတက်’၊ ညှဉ်းဆဲခြင်း၌ ကြံစည်မှု ‘ဝိဟိသာဝိတက်’ တို့တည်း။

ရဟန်းတို့ ဤအကုသိုလ်အကြံအစည် သုံးမျိုးတို့သည် အဘယ်၌ အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ကုန်သနည်း၊ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့၌ ကောင်းစွာ တည်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ နေသော

သူအားလည်းကောင်း၊ နိစ္စနိမိတ်စသည်မရှိသော အနိမိတ္တသမာဓိကို ပွားနေသော သူအားလည်းကောင်း (ချုပ်ကုန်၏)။

ရဟန်းတို့ ဤအနိမိတ္တ သမာဓိကို ပွားခြင်းငှါ အလွန် သင့်သည်သာတည်း။ ရဟန်းတို့ နိစ္စနိမိတ်မရှိသော အနိမိတ္တသမာဓိကို ပွားသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုသော် အကျိုးများ၏၊ အာနိသင်များ၏။

ရဟန်းတို့ ဒိဋ္ဌိတို့သည် ဤနှစ်မျိုးတို့တည်း။ ဘဝရှိ၏ဟု စွဲယူသော ဒိဋ္ဌိလည်းကောင်း၊ ဘဝမရှိဟုစွဲယူသော ဒိဋ္ဌိလည်းကောင်းတို့တည်း။

ရဟန်းတို့ ထိုနှစ်မျိုးတို့တွင် အကြားအမြင်ရှိသောအရိယာတပည့်သည် “ငါဟု စွဲလမ်းသော် အပြစ်မရှိနိုင်ရာသော တစ်စုံတစ်ခုသော တရားမျိုးသည်လောက၌ ရှိသလော”ဟု ဆင်ခြင်၏။ ထိုသူသည် ဤသို့ “ငါဟု စွဲလမ်းသော် အပြစ်မရှိနိုင်ရာသောတစ်စုံတစ်ခုသော တရားမျိုးသည် လောက၌ မရှိ။ မှန်၏။

ငါသည် စွဲလမ်းသော် ရုပ်ကိုသာလျှင်စွဲလမ်းရာ၏။ ဝေဒနာကိုသာလျှင်။ သညာကိုသာလျှင်။ သင်္ခါရတို့ကိုသာလျှင်။ ဝိညာဏ်ကိုသာလျှင်စွဲလမ်းရာ၏။

ထိုငါ့အား ဤစွဲလမ်းမှု အကြောင်းကြောင့် ဘဝဖြစ်ရာ၏။ ဘဝအကြောင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေနေမှု ဖြစ်ရာ၏။ ပဋိသန္ဓေနေမှုအကြောင်း ကြောင့် အိုမှု သေမှု စိုးရိမ်မှု ငိုကြွေးမှုကိုယ်ဆင်းရဲမှုစိတ်ဆင်းရဲမှု ပြင်းစွာ ပင်ပန်းမှုတို့ ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ ဤသို့လျှင် အလုံးစုံသော ဤဆင်းရဲအစု၏ဖြစ်ပေါ်မှုသည် ဖြစ်ရာ၏”ဟု သိ၏။

ရဟန်းတို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကုန်သနည်း။ ရုပ်သည် မြဲသလော၊ မမြဲသလော။ မမြဲပါအသျှင်ဘုရား။ မမြဲသော ရုပ်သည် ဆင်းရဲလော၊ ချမ်းသာလော။ ဆင်းရဲပါ အသျှင်ဘုရား။ မမြဲသောဆင်းရဲသော ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိသော ရုပ်ကို “ ဤရုပ်သည် ငါ့ဥစ္စာ ဖြစ်၏။ ဤရုပ်သည် ငါ ဖြစ်၏။ ဤရုပ်သည် ငါ၏ကိုယ် ‘အတ္တ’ တည်း ”ဟု ရှုခြင်းငှါ သင့်လျော်ပါမည်လော။ မသင့်လျော်ပါအသျှင်ဘုရား။ ဝေဒနာသည်။ သညာသည်။ သင်္ခါရတို့သည်။ ဝိညာဏ်သည်။ပ။ ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့်ပင် ဤသို့ ရှုသော။ပ။ ဤမဂ်ကိစ္စ အလို့ငှါ တစ်ပါးသောပြုဖွယ် မရှိပြီဟု သိ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

လူနာဟောကြား တရားတော်

မြတ်စွာဘုရားသည် ခင်းထားသော နေရာ၌ ထိုင် တော်မူပြီးသော် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏။ အဿဇိသင် ခန့်ကျန်း၏လော၊ မျှတ၏လော။ပ။ ဆင်းရဲ ဝေဒနာတို့၏ ဆုတ်ယုတ်မှုသည် ထင်ပါသလော၊ တိုးပွားမှုသည် မထင်ဘဲ ရှိပါ၏လောဟု မိန့်တော်မူ၏။

အသျှင်ဘုရား တပည့်တော် မခန့်ကျန်းပါ။ပ။ ဆင်းရဲဝေဒနာတို့၏ တိုးပွားမှုသည် ထင်ပါ၏။ ဆုတ်ယုတ်မှုသည် မထင်ပါဟု လျှောက်၏။

အသမိ သင့်အား တစ်စုံတစ်ခု ပူပန်မှု နှလုံးမသာမှု မရှိပါသလော။ အသျှင်ဘုရား စင်စစ်အားဖြင့် တပည့်တော်အား ပူပန်မှု နှလုံးမသာမှုသည် မနည်းလှပါ။

အသမိသင့်ကို သီလအားဖြင့် မိမိကိုယ်တိုင် မစွပ်စွဲနိုင်ဘဲ ရှိပါ၏လော။ အသျှင်ဘုရား တပည့်တော်ကို သီလအားဖြင့် မိမိကိုယ်တိုင် မစွပ်စွဲဘဲ ရှိပါ၏။

အသမိ သီလအားဖြင့် မိမိကိုယ်တိုင် မစွပ်စွဲဘဲ ရှိခဲ့မှု သင်၏ပူပန်မှု နှလုံးမသာမှုကား အဘယ်နည်း။ အသျှင်ဘုရား တပည့်တော်သည် မနာမိ ရှေးအခါက ထွက်သက်ဝင်သက်တို့ကို ငြိမ်းစေ၍ ငြိမ်းစေ၍ နေထိုင်ပါ၏။ ထိုတပည့်တော်သည် ယခုအခါတည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ကို မရပါ။ အသျှင်ဘုရား ထိုတည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကို မရသဖြင့်ထိုတပည့်တော်အား “ငါသည် (သာသနာမှ) မဆုတ်ယုတ်သလော”ဟု ဤသို့ အကြံ ဖြစ်ပါ၏ဟုလျှောက်၏။

အသမိ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကို အနှစ် သာရ၊ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကိုရဟန်းအဖြစ်ဟု ထင်ကြကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ထိုတည် ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကို မရကြသဖြင့် “ငါတို့သည် (သာသနာမှ) မဆုတ်ယုတ်ကုန်သလော”ဟု ဤသို့ အကြံ ဖြစ်တတ်၏။

အသမိ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်သနည်း။ အသမိ ရုပ်သည် မြဲသလော၊ မမြဲသလော။ မမြဲပါအသျှင်ဘုရား။ပ။ ဝိညာဏ်သည်။ပ။ ထိုသို့ ဖြစ်သောကြောင့်။ပ။ ဤသို့ မြင်သော။ပ။ ဤမဂ်ကိစ္စအလို့ငှါ တစ်ပါးသောပြုဖွယ် မရှိတော့ပြီဟု သိ၏။

ထိုသူသည် သုခဝေဒနာကို ခံစားလျှင် ထိုဝေဒနာသည် “မမြဲ”ဟု သိ၏။ “တောင့်တဖွယ် မဟုတ်”ဟု သိ၏။ “နှစ်သက်ဖွယ် မဟုတ်”ဟု သိ၏။ ဒုက္ခဝေဒနာကိုခံစားလျှင် ထိုဝေဒနာသည် “မမြဲ”ဟု သိ၏။ “တောင့်တဖွယ် မဟုတ်”ဟု သိ၏။ “နှစ်သက်ဖွယ်မဟုတ်”ဟု သိ၏။ ဆင်းရဲလည်း မဟုတ်၊ ချမ်းသာလည်း မဟုတ်သော ဥပေက္ခာဝေဒနာကို ခံစားလျှင်ထိုဝေဒနာသည် “မမြဲ”ဟု သိ၏။ပ။ “နှစ်သက်ဖွယ် မဟုတ်”ဟု သိ၏။ ထိုသူသည် သုခဝေဒနာကိုခံစားလျှင် တွယ် တာခြင်း ကင်းလျက် ခံစား၏။ ဒုက္ခဝေဒနာကို ခံစားလျှင် တွယ်တာခြင်း ကင်းလျက်ခံစား၏။ ဆင်းရဲလည်း မဟုတ်၊ ချမ်းသာလည်း မဟုတ်သော ဥပေက္ခာဝေဒနာကို ခံစားလျှင်တွယ်တာခြင်း ကင်းလျက် ခံစား၏။ ထိုသူသည် ခန္ဓာကိုယ်အဆုံးရှိသော ဝေဒနာကို ခံစားလျှင် “ခန္ဓာကိုယ်အဆုံးရှိသော ဝေဒနာကို ခံစား၏”ဟု သိ၏။ အသက်အဆုံးရှိသော ဝေဒနာကို ခံစားလျှင် “အသက်အဆုံးရှိသော ဝေဒနာကို ခံစား၏”ဟု သိ၏။ “ခန္ဓာကိုယ် ပျက်၍ အသက်ကုန်သည်မှအထက်၌ ဤဘဝ၌ ပင် ဝေဒနာအားလုံးတို့သည် နှစ်သက်ဖွယ် မရှိကုန်သည် ဖြစ်၍ အေးငြိမ်းကုန်လတ္တံ့”ဟု သိ၏။

အသမိဇိ ဥပမာသော်ကား ဆီနှင့် မီးစာကို စွဲ၍ ဆီမီးသည် တောက်လောင်ရာ၏။ ထိုဆီနှင့် မီးစာကုန်ခြင်းကြောင့် လောင်စာ မရှိသည် ဖြစ်၍ ငြိမ်းသကဲ့သို့ အသမိဇိ ဤအတူပင် ရဟန်းသည် ခန္ဓာကိုယ်အဆုံးရှိသော ဝေဒနာကို ခံစားလျှင် “ခန္ဓာကိုယ်အဆုံးရှိသော ဝေဒနာကို ခံစား၏” ဟု သိ၏။ အသက်အဆုံးရှိသော ဝေဒနာကို ခံစားလျှင် “အသက်အဆုံးရှိသော ဝေဒနာကို ခံစား၏” ဟု သိ၏။ “ခန္ဓာကိုယ်ပျက်၍ အသက် ကုန်သည်မှ အထက်၌ ဤဘဝ၌ ပင် ဝေဒနာအားလုံးတို့ သည် နှစ်သက်ဖွယ် မရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ အေးငြိမ်းကုန်လတ္တံ့” ဟု သိ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ရုပ်နာမ် မမြဲ ဆင်းရဲ အစိုးမရသိနေသော်လည်း တရားမရနိုင်သောသူ

ငါ့သျှင်အာနန္ဒာ ငါသည် ဗာရာဏသီပြည် ဣသိပတနအမည်ရှိသော မိဂဒါဝုန်တော၌ နေ၏။ ထိုအခါငါသည် ညချမ်းအခါ တစ်ပါတည်း ကိန်းအောင်းရာမှ ထ၍ သံကောက်ကို ယူပြီးလျှင် တစ်ကျောင်းမှ တစ်ကျောင်းသို့ ချဉ်းကပ်ကာ မထေရ်ရဟန်းတို့အား “အသျှင်မထေရ်တို့သည် တပည့်တော်ကို ဆုံးမကြပါလော့၊ အသျှင်မထေရ်တို့သည် တပည့်တော်ကို ကံမြစ်ကြပါလော့၊ တပည့်တော် သိမြင်နိုင်မည့် အခြင်းအရာအားဖြင့် အသျှင်မထေရ်တို့သည် တပည့်တော်အား တရားစကားကို ပြကြပါကုန်လော့” ဟု ဆို၏။ ဤသို့ ဆိုသော် မထေရ်ရဟန်းတို့သည် ငါ့အား ဤသို့ ပြောကြပါကုန်၏ -

“ငါ့သျှင်ဆန္ဒ ရုပ်သည် မမြဲ၊ ဝေဒနာသည်။ သညာသည်။ သင်္ခါရတို့သည်။ ဝိညာဏ်သည် မမြဲ၊ ရုပ်သည် ကိုယ် ‘အတ္တ’ မဟုတ်။ ဝိညာဏ်သည် ကိုယ် ‘အတ္တ’ မဟုတ်။ သင်္ခါရတရားအားလုံးတို့သည် မမြဲကုန်၊ သဘောတရားအားလုံးတို့သည် ကိုယ် ‘အတ္တ’ မဟုတ်ကုန်ဟု ဆိုကြကုန်၏။

ငါ့သျှင် ထိုငါ့အား ဤသို့ အကြံ ဖြစ်၏- “ငါ့အားလည်း ရုပ်သည် မမြဲ။ ဝိညာဏ်သည် မမြဲ၊ ရုပ်သည် ကိုယ် ‘အတ္တ’ မဟုတ်၊ ဝေဒနာသည်။ သညာသည်။ သင်္ခါရတို့သည်။ ဝိညာဏ်သည် ကိုယ် ‘အတ္တ’ မဟုတ်၊ သင်္ခါရတရားအားလုံးတို့သည် မမြဲကုန်၊ သဘောတရားအားလုံးတို့သည် ကိုယ် ‘အတ္တ’ မဟုတ်ကုန်ဟု ဤသို့ အသိဉာဏ် ဖြစ်ပါ၏။

ထိုသို့ ဖြစ်လျက် ငါ၏ စိတ်သည် သင်္ခါရတရားအားလုံး ငြိမ်းရာဥပဓိအားလုံး ကင်းရာ တဏှာ ကုန်ရာ စွဲမက်မှု ကင်းရာ ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်၌ မသက်ဝင်၊ မကြည်လင်၊ မတည်၊ လွတ်လွတ် မဆုံးဖြတ်နိုင်၊ တောင့်တခြင်း စွဲလမ်းခြင်း ဖြစ်၏။ ဤသို့ဖြစ်လျှင် ငါ၏ကိုယ် ‘အတ္တ’ ကား အဘယ်နည်းဟု စိတ်သည် ပြန်၍ လည်၏။ တရားကို သိမြင်သော သူအား ဤသို့မဖြစ်နိုင်၊ ငါ သိမြင်နိုင်မည့် အခြင်းအရာအားဖြင့် ငါ့ကို အဘယ်သူသည် တရားဟောနိုင်ပါမည်နည်း” ဟု ဤသို့ အကြံ ဖြစ်၏။

- ကစွာန ဤလောကသည် များသောအားဖြင့် ရှိသည်၏အဖြစ် မရှိသည်၏အဖြစ်ဟူသော နှစ်ဖက်ကို မှီနေ၏။

- ကစွာနလောကဖြစ်ပေါ်ပုံကိုဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မှန်ကန်သော ဝိပဿနာပညာဖြင့် မြင်သော သူအား လောက၌ မရှိခြင်းသည် မဖြစ်နိုင်။
- ကစွာန လောကချုပ်ပုံကိုဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မှန်ကန်သော ဝိပဿနာပညာဖြင့်မြင် သော သူအား လောက၌ ရှိခြင်းဟူသည် မဖြစ်နိုင်။
- ကစွာန ဤလောကကို များသောအားဖြင့် ကပ်ရောက်ခြင်း စွဲလမ်းခြင်း အမှားနှလုံးသွင်း ခြင်းတို့က နှောင်ဖွဲ့ထား၏။
- ထိုကပ်ရောက်ခြင်းစွဲလမ်းခြင်းသည် စိတ်၏ ဆောက်တည်ခြင်း အမှားနှလုံးသွင်းခြင်း အနုသယသို့ မကပ်ရောက် မစွဲလမ်း။
- ငါ၏ ကိုယ် 'အတ္တ'ဟု စွဲ၍ မတည်၊ ဖြစ်သည်ရှိသော် ဆင်းရဲမှုသည်သာ ဖြစ်၏။ ချုပ်သည်ရှိသော်ဆင်းရဲမှုသည်သာ ချုပ်၏။
- မယုံမှား၊ တွေးတောခြင်း မရှိ၊ တစ်ပါးသော ယုံကြည်မှု မရှိသောကြောင့် ဤအရာ၌ ထိုသူအား အသိဉာဏ်သည်သာ လျှင် ဖြစ်၏။ ကစွာန ဤမျှဖြင့် မှန်ကန်သော အယူ ဖြစ်၏။
- ကစွာန အားလုံး ရှိ၏ဟူသော ဤအယူသည် အစွန်းတစ်ဖက်တည်း၊ အားလုံး မရှိဟူသော ဤအယူသည်အစွန်းတစ်ဖက်တည်း၊
- ဤအစွန်းနှစ်ဖက် တို့သို့ မကပ်ရောက်မှု၍ အလယ်အလတ်အားဖြင့်မြတ်စွာဘုရားသည် တရားကို ဟောတော်မူ၏ -
- အဝိဇ္ဇာ အကြောင်းခံကြောင့် သင်္ခါရတို့ ဖြစ်ကုန်၏။ သင်္ခါရအကြောင်းခံကြောင့် ဝိညာဏ် ဖြစ်၏။ပ။

ရှုထောင့်ဘက်စုံမျှ

ရာဟုလာ

- အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်လည်းဖြစ်သော
- အတွင်း အပြင်လည်းဖြစ်သော
- အကြမ်း အနုလည်းဖြစ်သော
- အယုတ် အမြတ်လည်းဖြစ်သော
- အဝေး အနီးလည်းဖြစ်သော

ရုပ်အားလုံးကို “ ဤရုပ်သည် ငါ့ဥစ္စာ မဟုတ်၊ ဤရုပ်သည် ငါ မဟုတ်၊ ဤရုပ်သည် ငါ၏ ကိုယ် 'အတ္တ' မဟုတ်”ဟုဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မှန်ကန်သော ပညာဖြင့် ရှု၏။ ဝေဒနာအားလုံးကို။

ရာဟုလာ ဤသို့ သိသူ ဤသို့မြင်သူအား ဤဝိညာဏ်ရှိသော ကိုယ်၌လည်းကောင်း၊ အပဖြစ်သော နိမိတ် (အာရုံ) အားလုံးတို့၌လည်းကောင်း ငါဟု စွဲယူမှု ‘ဒိဋ္ဌိ’၊ ငါ့ဥစ္စာဟု တပ်မက်မှု ‘တဏှာ’၊ ထောင်လွှားမှု ‘မာနာနုသယ’ တို့မဖြစ်ကုန်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ရုပ်သည် ရေမြှုပ်ပမာ

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ဤဂင်္ဂါမြစ်သည်ကြီးစွာသော ရေမြှုပ်စိုက်ကို ဆောင်လာရာ၏။ ထိုရေမြှုပ်စိုက်ကြီးကို မျက်စိအမြင်ရှိသော ယောက်ျားသည်ကြည့်ရာ၏။ တစ်မုံစိမုံ ရှုရာ၏။ အသင့်အားဖြင့် ဆင်ခြင်ရာ၏။ ထိုယောက်ျားသည် ကြည့်နေစဉ်တစ်မုံစိမုံ ရှုနေစဉ် အသင့်အားဖြင့် ဆင်ခြင်နေစဉ် ရေမြှုပ်စိုက်ကြီးသည် အသုံးမဝင်ဟူ၍သာ ထင်ရာ၏။ အချည်းနီးဟူ၍ သာ ထင်ရာ၏။ အနှစ်မဲ့ဟူ၍ သာ ထင်ရာ၏။ ရဟန်းတို့ ရေမြှုပ်စိုက်၌ အနှစ်ဟူ၍ အဘယ်မှာ ရှိနိုင် မည်နည်း။

ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်လည်းဖြစ်သော။ပ။ အဝေး အနီးလည်းဖြစ်သော ရုပ်အားလုံးကို ရဟန်းသည် ကြည့်၏။ တစ်မုံစိမုံ ရှု၏။ အသင့်အားဖြင့် ဆင်ခြင်၏။ ထိုရဟန်းသည်ထိုကြည့်နေစဉ် တစ်မုံစိမုံ ရှုနေစဉ် အသင့်အားဖြင့် ဆင်ခြင်နေစဉ် ထိုရုပ်သည် အသုံးမဝင်ဟူ၍ သာ ထင်ရာ၏။ အချည်းနီးဟူ၍ သာ ထင်ရာ၏။ အနှစ်မဲ့ဟူ၍ သာ ထင်ရာ၏။ ရဟန်းတို့ ရုပ်၌ အနှစ်ဟူ၍ အဘယ်မှာ ရှိနိုင်မည်နည်း။

ဝေဒနာသည် ရေပွက်ပမာ

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား တန်ဆောင်မုန်းလ အခါ၌ မိုးကြီးသည်ထန်စွာ ရွာသွန်းလတ်သော် ရေ၌ ရေပွက်သည် ဖြစ်လည်း ဖြစ်၏။ ချုပ်လည်း ချုပ်၏။ ထိုရေပွက်ကို မျက်စိအမြင်ရှိသော ယောက်ျားသည် ကြည့်ရာ၏။ တစ်မုံစိမုံ ရှုရာ၏။ အသင့်အားဖြင့် ဆင်ခြင်ရာ၏။ ထိုယောက်ျားသည် ကြည့်နေစဉ်တစ်မုံစိမုံ ရှုနေစဉ် အသင့်အားဖြင့် ဆင်ခြင်နေစဉ် ထိုရေပွက်သည် အသုံးမဝင်ဟူ၍ သာ ထင်ရာ၏။ အချည်း နီးဟူ၍ သာ ထင်ရာ၏။ အနှစ်မဲ့ဟူ၍ သာ ထင်ရာ၏။ ရဟန်းတို့ ရေပွက်၌ အနှစ်ဟူ၍ အဘယ်မှာ ရှိနိုင် မည်နည်း။

ရဟန်းတို့ ဤအတူ အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်လည်းဖြစ်သော။ပ။ အဝေး အနီးလည်းဖြစ်သောဝေဒနာအားလုံးကို ရဟန်းသည် ကြည့်၏။ တစ်မုံစိမုံ ရှု၏။ အသင့်အားဖြင့် ဆင်ခြင်၏။ ထိုရဟန်းသည်ကြည့်နေစဉ် တစ်မုံစိမုံ ရှုနေစဉ် အသင့်အားဖြင့် ဆင်ခြင်နေစဉ် ထိုဝေဒနာသည် အသုံးမဝင်ဟူ၍ သာထင်ရာ၏။ အချည်းနီးဟူ၍ သာ ထင်ရာ၏။ အနှစ်မဲ့ဟူ၍ သာ ထင်ရာ၏။ ရဟန်းတို့ ဝေဒနာ၌ အနှစ်ဟူ၍ အဘယ်မှာ ရှိနိုင်မည်နည်း။

သညာသည် တံလျှပ်ပမာ

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား နွေဥတုတို့၏ နောက်ဆုံးလဝယ် မွန်းတည့်အချိန်၌ တံလျှပ်သည်တဖြတ်ဖြတ် တုန်လှုပ်၏။ ထိုတံလျှပ်ကို မျက်စိအမြင်ရှိသော ယောက်ျားသည် ကြည့်ရာ၏။ တစ်မိမိမိ ရှုရာ၏။ အသင့်အားဖြင့် ဆင်ခြင်ရာ၏။ ထိုယောက်ျားသည် တစ်မိမိမိ ရှုနေစဉ် အသင့်အားဖြင့် ဆင်ခြင်နေစဉ်ထိုတံလျှပ်သည် အသုံးမဝင်ဟူ၍ သာ ထင်ရာ၏။ အချည်းနှီးဟူ၍ သာ ထင်ရာ၏။ အနှစ်မဲ့ဟူ၍ သာထင်ရာ၏။ပ။ ရဟန်းတို့ တံလျှပ်၌ အနှစ်ဟူ၍ အဘယ်မှာ ရှိနိုင်မည်နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤအတူသညာအားလုံးပ။

သင်္ခါရသည် ငှက်ပျောတုံးပမာ

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား အနှစ်ကို အလိုရှိ၍ အနှစ်ကို ရှာလေ့ရှိသော အနှစ်ရှာမိုးရန် လှည့်လည်နေသော ယောက်ျားသည် ထက်လှသော ဓားမကို ယူ၍ တောသို့ ဝင်ရာ၏။ ထိုယောက်ျားသည်ထိုတော၌ ဖြောင့်မတ်သော လတ်ဆတ်သော အတွင်း၌ သီးခိုင်တံ မရောက်သေးသော ငှက်ပျောတုံးကြီးကိုမြင်ရာ၏။ ထိုငှက်ပျောတုံးကို အရင်း၌ ဖြတ်ရာ၏။ အရင်း၌ ဖြတ်ပြီးလျှင် အဖျား၌ ဖြတ်ရာ၏။ အဖျား၌ ဖြတ်ပြီးလျှင် အထပ်ထပ်သော အပပ်ကို ခွါရာ၏။ ထိုယောက်ျားသည် ငှက်ပျောတုံး၏ အထပ်ထပ်သောအပပ်ကို ခွါသော် အကာကိုမျှ မရရာ၊ အနှစ်ကို အဘယ်မှာ ရမည်နည်း။ ထိုငှက်ပျောတုံးကို မျက်စိအမြင်ရှိသော ယောက်ျားသည် ကြည့်ရာ၏။ တစ်မိမိမိ ရှုရာ၏။ အသင့်အားဖြင့် ဆင်ခြင်ရာ၏။ ထိုယောက်ျားသည် ကြည့်နေစဉ် တစ်မိမိမိ ရှုနေစဉ် အသင့်အားဖြင့် ဆင်ခြင်နေစဉ် ထိုငှက်ပျောတုံးသည် အသုံးမဝင်ဟူ၍ သာ ထင်ရာ၏။ အချည်းနှီးဟူ၍ သာ ထင်ရာ၏။ အနှစ်မဲ့ဟူ၍ သာ ထင်ရာ၏။ ရဟန်းတို့ငှက်ပျောတုံး၌ အနှစ်ဟူ၍ အဘယ်မှာ ရှိနိုင်မည်နည်း။

ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်လည်းဖြစ်သော။ပ။ အဝေး အနီးလည်းဖြစ်သောသင်္ခါရအားလုံးတို့ကို ရဟန်းသည် ကြည့်၏။ တစ်မိမိမိ ရှု၏။ အသင့်အားဖြင့် ဆင်ခြင်၏။ ထိုရဟန်းသည်ကြည့်နေစဉ် တစ်မိမိမိ ရှုနေစဉ် အသင့်အားဖြင့် ဆင်ခြင်နေစဉ် ထိုသင်္ခါရတို့သည် အသုံးမဝင်ဟူ၍ သာထင်ရာ၏။ အချည်းနှီးဟူ၍ သာ ထင်ရာ၏။ အနှစ်မဲ့ဟူ၍ သာ ထင်ရာ၏။ ရဟန်းတို့ သင်္ခါရတို့၌ အနှစ်ဟူ၍ အဘယ်မှာ ရှိနိုင်မည်နည်း။

ဝိညာဏ်သည် မျက်လှည့်ပမာ

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား မျက်လှည့်သမားဖြစ်စေ၊ မျက်လှည့်သမား၏ တပည့်ဖြစ်စေ လမ်းဆုံလမ်းမ၌ မျက်လှည့်ပြရာ၏။ ထိုမျက်လှည့်ကို မျက်စိအမြင်ရှိသော ယောက်ျားသည် ကြည့်ရာ၏။ တစ်မိမိမိရှုရာ၏။ အသင့်အားဖြင့် ဆင်ခြင်ရာ၏။ ထိုယောက်ျားသည် ကြည့်နေစဉ် တစ်မိမိမိ ရှုနေစဉ်အသင့်အားဖြင့် ဆင်ခြင်နေစဉ် ထိုမျက်လှည့်သည် အသုံးမဝင်ဟူ၍ သာ

ထင်ရာ၏။ အချည်းနှီးဟူ၍ သာထင်ရာ၏။ အနှစ်မဲ့ ဟူ၍ သာ ထင်ရာ၏။ ရဟန်းတို့ မျက်လှည့်၍ အနှစ်ဟူ၍ အဘယ်မှာ ရှိနိုင်မည်နည်း။

ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်လည်းဖြစ်သော။ပ။ အဝေး အနီးလည်းဖြစ်သောဝိညာဏ်အားလုံးကို ရဟန်းသည် ကြည့်၏။ တစ်စုံစီမုံ ရှု၏။ အသင့်အားဖြင့် ဆင်ခြင်၏။ ထိုရဟန်းသည့်ကြည့်နေစဉ် တစ်စုံစီမုံ ရှုနေစဉ် အသင့်အားဖြင့် ဆင်ခြင်နေစဉ် အသုံးမဝင်ဟူ၍ သာ ထင်ရာ၏။ အချည်းနှီး ဟူ၍ သာ ထင်ရာ၏။ အနှစ်မဲ့ဟူ၍ သာ ထင်ရာ၏။ ရဟန်းတို့ ဝိညာဏ်၌ အနှစ်ဟူ၍ အဘယ်မှာ ရှိနိုင်မည် နည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသို့ မြင်သော အကြားအမြင်ရှိသော အရိယာတပည့်သည် ရုပ်၌လည်း ငြီးငွေ့၏။ ဝေဒနာ၌လည်း ငြီးငွေ့၏။ သညာ၌လည်း ငြီးငွေ့၏။ သင်္ခါရတို့၌လည်း ငြီးငွေ့၏။ ဝိညာဏ်၌လည်းငြီးငွေ့၏။ ငြီးငွေ့သော် စွဲမက်မှု ကင်း၏။ စွဲမက်မှု ကင်းခြင်းကြောင့် ကိလေသာမှ လွတ်မြောက်၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို ဟောတော်မူပြီးနောက် ထိုမှတစ်ပါးသော ဤဂါထာကို ဟောတော်မူပြန်၏-

ရုပ်ကို ရေမြှုပ်စိုင်းနှင့် တူ၏ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝေဒနာကို ရေပွက်နှင့် တူ၏ဟူ၍လည်းကောင်း၊ သညာကို တံလျှပ်နှင့် တူ၏ဟူ၍လည်းကောင်း၊ သင်္ခါရတို့ကို ငှက် ပျောတုံးနှင့် တူ၏ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝိညာဏ်ကို မျက်လှည့်နှင့် တူ၏ဟူ၍လည်း ကောင်း နေမင်းအဆွေ ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်ဟောတော်မူအပ်၏။

ကြည့်လေ အသုံးမဝင်လေ

အကြင်ပညာရှိသည် ထိုခန္ဓာငါးပါးကို အကြင်အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်ဟုတ် တိုင်းမှန်စွာ တစ်စုံစီမုံရှု၏။ အသင့်အားဖြင့် ဆင်ခြင်၏။ ထိုထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ကြည့်ရှုဆင်ခြင်သော်ထိုပညာရှိအား ထိုခန္ဓာငါးပါးသည် အသုံး မဝင်ဟူ၍သာ ထင်၏။ အချည်းအနှီးဟူ၍သာ ထင်၏။

ဤခန္ဓာကိုယ်ကို အကြောင်းပြု၍ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူ၏။ တရားသုံးပါး တို့၏ကင်းပျောက်ခြင်းကြောင့် စွန့်ပစ်အပ်သော ရုပ်ကို ရှုကြကုန်လော့။

ဇီဝိတိန္ဒြေဟူသော အသက်၊ ကမ္မဇတေဇောဟူသော အခိုးအငွေ့၊ ဝိညာဏ် (ဤ တရားသုံးပါးတို့သည်) ဤကိုယ်ကို စွန့်သွားကြသောအခါ ဤခန္ဓာကိုယ်သည် စွန့် ပစ်အပ်သည် ဖြစ်၍ စိတ်စေတနာ စေ့ဆော်မှုမရှိဘဲ ပိုးလောက်စသည်တို့၏ အစာ ဖြစ်၍ အိပ်နေရ၏။

ဤခန္ဓာကိုယ်သည် ဤသို့ သဘောရှိ၏။ ဤဝိညာဏ်ကွဉ်သည် လူမိုက်တို့ကိုယောင်မှား ပြောဆိုစေသော မျက်လှည့်သည် ဖြစ်၏။ ဤခန္ဓာကိုယ်ကို သူသတ်သမားဟု ဆိုရ၏။ ဤခန္ဓာတို့၌ အနှစ်ဟူ၍ မရှိ။

ထက်သန်သော လုံ့လရှိသော ရဟန်းသည် နေ့၌ ဖြစ်စေ၊ ည၌၌ ဖြစ်စေ ဆင်ခြင် ဥဏ်ရှိသည်အောက်မေ့မှု သတိရှိသည် ဖြစ်၍ ခန္ဓာတို့ကို ဤသို့ ရှုဆင်ခြင်ရာ၏။

သေခြင်း မရှိသော နိဗ္ဗာန်ကို တောင့်တသော ရဟန်းသည် အနှောင်အဖွဲ့ သံယောဇဉ်အားလုံးကိုပယ်စွန့်ရာ၏။ မိမိ၏ ကိုးကွယ်ရာ အားထားရာကို ပြုရာ၏။ ‘ ဦးထိပ်၌ မီးလောင်နေသော သူကဲ့သို့ ’ ကျင့်ရာ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သင်္ခါရတရား မခိုင်ခံ့

ရဟန်း ဤသို့ ထိုသင်္ခါရအားလုံးတို့ကား လွန်ပြီးကုန်ပြီ၊ ချုပ်ပြီးကုန်ပြီ၊ ဖောက်ပြန်ပြောင်းလဲပြီးကုန်ပြီ၊ ရဟန်း သင်္ခါရတရားတို့ကား ဤသို့ မမြဲကြကုန်၊ ရဟန်း သင်္ခါရတရားတို့ကား ဤသို့ မခိုင်ခံ့ကြကုန်၊ ရဟန်း သင်္ခါရတရားတို့ကား ဤသို့ သာယာဖွယ် မရှိကြကုန်၊ ရဟန်း သင်္ခါရတရားတို့၌ ငြီးငွေ့ရန် အလွန်သင့်လှ၏။ စွဲမက်ခြင်း ကင်းရန် အလွန်သင့်လှ၏။ လွတ်မြောက်ရန် အလွန်သင့်လှ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မြေမှုန့်လောက်ပင် တည်တံ့သောတရားမရှိ

ထိုနောက် မြတ်စွာဘုရားသည် လက်သည်းဖျား၌ မြေမှုန့်အနည်းငယ်ကို တင်ထား၍ ထိုရဟန်း အား ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏-

ရဟန်း မြီသော ခိုင်ခံ့သော တည်တံ့သော ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘော မရှိသောနေလတို့ကဲ့သို့ ထိုအတိုင်း တည်မြဲသော ရုပ်ဟူ၍ ဤမြေမှုန့်မျှလောက်ပင် မရှိ။

ရဟန်း မြီသောခိုင်ခံ့သော တည်တံ့သော ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘော မရှိသော ရုပ်ဟူ၍ ဤမြေမှုန့်မျှလောက်ပင် ရှိခဲ့ငြားအံ့၊ အကြွင်းမဲ့ ဆင်းရဲ ကုန်ခြင်းငှါ ဤအကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးမှုဟူ၍ မထင်ရှားရာ။

ရဟန်း မြီသောခိုင်ခံ့သော တည်တံ့သော ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘော မရှိသော ရုပ်ဟူ၍ ဤမြေမှုန့်မျှလောက်ပင်မရှိသောကြောင့် အကြွင်းမဲ့ ဆင်းရဲ ကုန်ခြင်းငှါ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးမှုဟူ၍ ထင်ရှား၏။

ဤဥပါဒါနုက္ခာငါးမျိုးကို ငါထင်ကာ သွားလာနေကြ

အကြားအမြင် မရှိသော ပုထုဇဉ်သည် ရုပ်ကို “ ဤရုပ်သည် ငါ့ဥစ္စာ ဖြစ်၏။ ဤရုပ်သည် ငါ ဖြစ်၏။ ဤရုပ်သည် ငါ၏ ကိုယ် ‘အတ္တ’ တည်း” ဟု ရှု၏။ ဝေဒနာကို။ သညာကို။ သင်္ခါရတို့ကို။ ဝိညာဏ်ကို “ ဤဝိညာဏ်သည် ငါ့ဥစ္စာ ဖြစ်၏။ ဤဝိညာဏ်သည် ငါ ဖြစ်၏။ ဤဝိညာဏ်သည်ငါ၏ ကိုယ် ‘အတ္တ’ တည်း” ဟု ရှု၏။

ထိုပုထုဇဉ်သည် သွားသော်လည်း ဤဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးမျိုးတို့ကိုကပ်၍ သွားရ၏။ ရပ်သော်လည်း ဤဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးမျိုးတို့ကို ကပ်၍ ရပ်ရ၏။ ထိုင်သော်လည်း ဤဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးမျိုးတို့ကို ကပ်၍ ထိုင်ရ၏။ အိပ်သော်လည်း ဤဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးမျိုးတို့ကို ကပ်၍ အိပ်ရ၏။

ရဟန်းတို့ ထိုသို့ဖြစ်သောကြောင့် “ ဤစိတ်ကို စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’၊ အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’၊ တွေဝေမှု ‘မောဟ’ တို့က ညစ်ညူးအောင် ပြုထားသည်မှာ အချိန်ကြာလှပြီ ” ဟု မိမိစိတ်ကို မပြတ်ဆင်ခြင်ရမည်။ ရဟန်းတို့ ထိုစိတ် ညစ်ညူးခြင်းကြောင့် သတ္တဝါတို့ ညစ်ညူးကုန်၏။ ထိုစိတ်ဖြူစင်ခြင်းကြောင့် သတ္တဝါတို့ ဖြူစင်ကုန်၏။

တိရစ္ဆာန်သတ္တဝါတို့သည် ဆန်းကြယ်သော စိတ်

ရဟန်းတို့ တိရစ္ဆာန်သတ္တဝါတို့သည် ဆန်းကြယ်သကဲ့သို့ ဆန်းကြယ်သော အခြားသော အပေါင်း အစုတစ်ခုကိုမျှ ငါ မမြင်၊ ရဟန်းတို့ ထိုတိရစ္ဆာန်သတ္တဝါတို့ကိုလည်း စိတ်ဖြင့်သာ ဆန်းကြယ်အောင်ပြုထား၏။ ရဟန်းတို့ ထိုတိရစ္ဆာန်သတ္တဝါတို့ထက်လည်း စိတ်သည်သာလျှင် သာ၍ ဆန်းကြယ်၏။

ထိုသို့ဖြစ်သောကြောင့် “ဤစိတ်ကို စွဲမက်မှု အမျက်ထွက်မှု တွေဝေမှုတို့က ညစ်ညူးအောင် ပြုထားသည်မှာအချိန်ကြာလှပြီ” ဟု မိမိစိတ်ကို မပြတ် ဆင်ခြင်ရမည်။ ရဟန်းတို့ စိတ်ညစ်ညူးခြင်းကြောင့် သတ္တဝါတို့ညစ်ညူးကုန်၏။ စိတ်ဖြူစင်ခြင်းကြောင့် သတ္တဝါတို့ ဖြူစင်ကုန်၏။

အားမထုတ်ဘဲ တရားမရ

ရဟန်းတို့ ပွားများအားထုတ်မှုကို အားမထုတ်ဘဲ နေသော ရဟန်းအား “ငါ၏ စိတ်သည် မစွဲလမ်းမှု၍ အာသဝေါတို့မှ လွတ်မြောက်မှု ကောင်းလေစွ” ဟု ဤသို့ အလို ဖြစ်ပေါ်စေကာမူ ထိုသူ၏စိတ်သည် မစွဲလမ်းမှု၍ အာသဝေါတို့မှ မလွတ်မြောက်နိုင်၊ ထိုအရာသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူ- မပွားများသောကြောင့်ဟု ဆိုရမည်။

အဘယ်ကို မပွားများသောကြောင့်နည်း၊ သတိပဋ္ဌာန်လေးမျိုးတို့ကိုမပွားများသောကြောင့်၊ သမ္မပ္ပဓာန်လေးမျိုးတို့ကို မပွားများသောကြောင့်၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးမျိုးတို့ကို မပွားများသောကြောင့်၊ ဣန္ဒြေငါးမျိုးတို့ကို မပွားများသောကြောင့်၊ ဗိုလ်ငါးမျိုးတို့ကို မပွားများသောကြောင့်၊ ဗောဇ္ဇင်ခုနစ်မျိုးတို့ကို မပွားများသောကြောင့်၊ အင်္ဂါရှစ်မျိုးရှိသော အရိယမဂ်ကို မပွားများသောကြောင့်တည်း။

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ကြက်မ၌ ဥတို့သည် ရှစ်လုံးသော်လည်းကောင်း၊ ဆယ်လုံးသော်လည်းကောင်း၊ ဆယ့်နှစ်လုံးသော်လည်းကောင်း ရှိကုန်ရာ၏။ ထိုဥတို့ကို ကြက်မသည် ကောင်းစွာ မဝပ်အပ်ကုန်၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ ကောင်းစွာ အငွေ့ မပေးအပ်ကုန်၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ ကောင်းစွာ (ကြက်နံ့ကို) မထုံစေအပ်ကုန်၊ ထိုကြက်မအား “ငါ၏

ကြက်ကလေးတို့သည် ခြေသည်းဖျားဖြင့် ဖြစ်စေ၊ နှုတ်သီးဖျားဖြင့် ဖြစ်စေ ဥခွံကို ဖောက်ခွဲ၍ ချမ်းချမ်းသာသာ ပေါက်ဖွားလာကြမှု ကောင်းလေစွာ’ ဟု ဤသို့ အလို ဖြစ်ပေါ် စေကာမူ ထိုကြက်ကလေးတို့သည် ခြေသည်းဖျားဖြင့် ဖြစ်စေ၊ နှုတ်သီးဖျားဖြင့်ဖြစ်စေ ဥခွံကို ဖောက်ခွဲ၍ ချမ်းချမ်းသာသာ ပေါက်ဖွားလာရန် မထိုက်ကုန်သည်သာတည်း။

ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း ဟူမူ- ရဟန်းတို့ ရှစ်လုံး ဆယ်လုံး ဆယ်နှစ်လုံးသော ဥတို့ရှိသော်လည်း ကြက်မသည် ထိုဥတို့ကို ကောင်းစွာ မဝပ်၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ ကောင်းစွာ အငွေ့ မပေး၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ ကောင်းစွာ (ကြက်နံ့ကို) မထုံစေသောကြောင့်တည်း။

အနိစ္စသည်ာ ကိပ္ပာရင် ကိလေသာကုန်နိုင်

ရဟန်းတို့ မမြဲဟူသော အမှတ် ‘အနိစ္စသည်ာ’ကို ပွားများအပ် လေ့လာအပ်သော်

- ကာမဂုဏ်တို့၌ စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ အားလုံးကို ကုန်စေနိုင်၏။
- ရုပ်၌ စွဲမက်မှု ‘ရူပရာဂ’ အားလုံးကို ကုန်စေနိုင်၏။
- ဘဝ၌ စွဲမက်မှု ‘ဘဝရာဂ’ အားလုံးကို ကုန်စေနိုင်၏။
- အဝိဇ္ဇာအားလုံးကို ကုန်စေနိုင်၏။
- ငါဟူသော မာနအားလုံးကို နုတ်ပယ်နိုင်၏။

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား သရက်သီးခိုင်သည် အညှာ ပြတ်ကျသော် အညှာ၌ တွဲနေသောသရက်သီးအားလုံးတို့သည် အညှာနောက်သို့ ပါကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ဤအတူ မမြဲဟူသော အမှတ် ‘အနိစ္စသည်ာ’ကို ပွားများအပ် လေ့လာအပ်သော် ကာမဂုဏ်တို့၌ စွဲမက်မှုအားလုံးကို ကုန်စေနိုင်၏။ ရုပ်၌ တပ်မက်မှုအားလုံးကို ကုန်စေနိုင်၏။ ဘဝ၌ စွဲမက်မှုအားလုံးကို ကုန်စေနိုင်၏။ အဝိဇ္ဇာအားလုံးကို ကုန်စေနိုင်၏။ ငါဟူသော မာနအားလုံးကို နုတ်ပယ်နိုင်၏။

အဖို့အစုလေးမျိုး

ရဟန်းတို့ အဖို့အစုတို့သည် ဤလေးမျိုးတို့တည်း။ အဘယ်လေးမျိုးတို့နည်းဟူမူ-

- သက္ကာယ အဖို့အစု၊
- သက္ကာယဖြစ်ပေါ်ကြောင်း အဖို့အစု၊
- သက္ကာယချုပ်ရာ အဖို့အစု၊
- သက္ကာယချုပ်ရာသို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့် အဖို့အစုတို့တည်း။

ရဟန်းတို့ သက္ကာယ အဖို့အစုဟူသည် အဘယ်နည်း။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးမျိုးတို့တည်းဟု ဆိုအပ်သည် ဖြစ်၏။ အဘယ်ငါးမျိုးတို့နည်း။ ရုပ်ဟူသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ ဝေဒနာဟူသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ၊

သညာဟူသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရတို့ဟူသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏ်ဟူသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို သက္ကာယ အဖို့အစုဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ သက္ကာယဖြစ်ပေါ်ကြောင်း အဖို့အစုဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ကာမ၌ တပ်မက်မှု၊ ဘဝ၌ တပ်မက်မှု၊ ဘဝပြတ်ခြင်း၌ တပ်မက်မှုဟူသော တစ်ဖန်ဘဝသစ်ကို ဖြစ်စေနိုင်သော နှစ်သက်တပ်မက်မှုနှင့် တကွဖြစ်သော ထိုထိုအာရုံ ထိုထိုဘဝတို့၌ နှစ်သက်တတ်သော တဏှာတည်း။ ရဟန်းတို့ ဤတဏှာကို သက္ကာယဖြစ်ပေါ်ကြောင်း အဖို့အစုဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ သက္ကာယချုပ်ရာ အဖို့အစုဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ထိုတဏှာ၏သာ အကြွင့်မဲ့ကင်းပြတ် ချုပ်ငြိမ်းမှု စွန့်မှု မကပ်ငြိမှု လွတ်မြောက်မှု မတွယ်တာမှုတည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကိုသက္ကာယချုပ်ရာ အဖို့အစုဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ သက္ကာယချုပ်ရာသို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့် အဖို့အစုဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့မှန်ကန်သော မြင်မှု။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှုဟူသော အင်္ဂါရှစ်မျိုးရှိသော ဤအရိယမဂ်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို သက္ကာယချုပ်ရာသို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့် အဖို့အစုဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်လျှင် အဖို့အစု လေးမျိုးတို့တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

- (ရဟန်းတို့ သင်တို့အား ဆင်းရဲကိုလည်းကောင်း၊ ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)ကိုလည်းကောင်း၊ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကို လည်းကောင်း ဟောပေအံ့၊ ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့။)
- (ဤဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးမျိုးတို့၏ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ကွယ်ပျောက်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ သာယာဖွယ်ကိုလည်းကောင်း၊ အပြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ထွက်မြောက်ရာကိုလည်းကောင်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာမသိကုန်။)

အမှားနှလုံးသွင်းမှု အနုသယတို့ကိုပယ်

ရဟန်းတို့ ရုပ်၌ လိုချင်မှု စွဲမက်မှု နှစ်သက်မှု တပ်မက်မှု ကပ်ရောက် စွဲလမ်းမှု စိတ်၏ ဆောက်တည်မှု အမှားနှလုံးသွင်းမှု အနုသယတို့ကို ပယ်ကြကုန်လော့။ ဤသို့ ပယ်သည်ရှိသော် ထိုရုပ်သည် ပယ်အပ်ပြီး အမြစ်ရင်းကို အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်အပ်ပြီး။ပ။
ဝေဒနာ၌ ။ သညာ၌ ။ သင်္ခါရတို့၌ လိုချင်မှု။ပ။--

အဝိဇ္ဇာဟူသည်

ထိုအခါ ရဟန်းတစ်ပါးသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင်။ပ။ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား “အသျှင်ဘုရား ‘အဝိဇ္ဇာ အဝိဇ္ဇာ’ဟုဆိုအပ်ပါ၏။ အသျှင်ဘုရား အဘယ်သည် အဝိဇ္ဇာပါနည်း။ အဘယ်မျှဖြင့် အဝိဇ္ဇာသို့ ရောက်သူဖြစ်ပါသနည်း”ဟု ဤ စကားကို လျှောက်၏။ ရဟန်း ဤလောက၌ အကြားအမြင် မရှိသောပုထုဇဉ်သည် ရုပ်ကို မသိ၊ ရုပ် ဖြစ်ပေါ်ကြောင်းကို မသိ၊ ရုပ်ချုပ်ရာကို မသိ၊

ရုပ်ချုပ်ရာသို့ရောက်ကြောင်းအကျင့်ကို မသိ။ ဝေဒနာကို မသိ။ သညာကို မသိ။ သင်္ခါရတို့ကို မသိ။ပ။ ဝိညာဏ်ချုပ်ရာသို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ကို မသိ။ ရဟန်း ဤသို့ မသိခြင်းကို အဝိဇ္ဇာဟု ဆိုအပ်၏။ ဤမျှဖြင့် အဝိဇ္ဇာသို့ ရောက်သူ ဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တရားဟော တရားနာ အင်္ဂါ

ရဟန်း ရုပ်ကို ငြီးငွေ့ရန် စွဲမက်မှု ကင်းရန် ချုပ်စေရန် တရားကို ဟောခဲ့မှု “ဓမ္မကထိကရဟန်း”ဟုဆိုထိုက်၏။ ရဟန်း ရုပ်ကို ငြီးငွေ့ရန် စွဲမက်မှု ကင်းရန် ချုပ်စေရန် ကျင့်ခဲ့မှု “တရားအား လျော် သောအကျင့်ကို ကျင့်သော ရဟန်း”ဟု ဆိုထိုက်၏။ ရဟန်း ရုပ်ကို ငြီးငွေ့၍ စွဲမက်မှု ကင်းလျက် ချုပ်စေပြီးလျှင် မစွဲလမ်းမှု၍ ကိလေသာမှ လွတ်မြောက်ခဲ့မှု “မျက်မှောက်၌ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သော ရဟန်း”ဟု ဆိုထိုက်၏။ ရဟန်း ဝေဒနာကို။ပ။ သညာကို။ သင်္ခါရတို့ကို သိ၏။ပ။ ဝိညာဏ်ကို—

သံယောဇဉ်နှင့် သံယောဇနိယ

ရဟန်းတို့ နှောင်ဖွဲ့အပ်သော (သံယောဇနိယ) တရားတို့ကိုလည်းကောင်း၊ အနှောင်အဖွဲ့ (သံယောဇန) သံယောဇဉ်ကိုလည်းကောင်း ဟောပေအံ့၊ ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့။

ရဟန်းတို့ နှောင်ဖွဲ့အပ်သော (သံယောဇနိယ) တရားဟူသည် အဘယ်နည်း။

အနှောင်အဖွဲ့ (သံယောဇန) သံယောဇဉ်ဟူသည် အဘယ်နည်း။

ရဟန်းတို့ ရုပ်သည် နှောင်ဖွဲ့အပ်သော (သံယောဇနိယ) တရားမည်၏။ ထိုရုပ်၌ လိုချင်မှု စွဲမက်မှုသည် အနှောင်အဖွဲ့ (သံယောဇန) သံယောဇဉ် မည်၏။ ဝေဒနာသည်။ သညာသည်။ သင်္ခါရတို့သည်။ ဝိညာဏ်သည်---

စွဲလမ်းအပ်သောတရား

ရဟန်းတို့ စွဲလမ်းအပ်သော တရားတို့ဟူသည် အဘယ်တို့နည်း။ စွဲလမ်းမှု ဥပါဒါန်ဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ရုပ်သည် စွဲလမ်းအပ်သော တရားမည်၏။ ရုပ်၌ လိုချင်မှု စွဲမက်မှုသည် စွဲလမ်းမှုဥပါဒါန်မည်၏။ ဝေဒနာသည်။ပ။ သညာသည်။ သင်္ခါရတို့သည်။ ဝိညာဏ်သည်

အင်္ဂါယာဖြစ်ကြောင်း တရား

ငါ့သျှင်ကောဠိက သီလရှိသော ရဟန်းသည် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးမျိုးတို့ကို မမြီဟူ၍ ဆင်းရဲဟူ၍ ရောဂါဟူ၍ အနာဟူ၍ ငြောင့်ဟူ၍ ပင်ပန်းမှုဟူ၍ နာကျင်မှုဟူ၍ သူစိမ်းပြင်ပဟူ၍ အပျက်တရားဟူ၍ ဆိတ်သုဉ်းသောတရားဟူ၍ အတ္တအနှစ်သာရမရှိဟူ၍ အသင့်အားဖြင့်

နှလုံးသွင်းအပ်ကုန်၏။ ငါ့သျှင်သီလရှိသော ရဟန်းသည် ဤဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးမျိုး တို့ကို မမြဲဟူ၍ ။ပ။ အတ္တအနှစ်သာရ မရှိဟူ၍ အသင့်အားဖြင့် နှလုံးသွင်းသည် ရှိသော် သောတာပတ္တိဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်ရာသောအကြောင်းသည် ရှိ၏။

ငါ့သျှင်သာရိပုတြာ သောတာပန်ရဟန်းသည် အဘယ်တရားတို့ကို အသင့်အားဖြင့် နှလုံးသွင်းအပ်ကုန်သနည်း။

ငါ့သျှင်ကောဠိက သောတာပန်ရဟန်းသည်လည်း ဤဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးမျိုးတို့ကို မမြဲဟူ၍ ။ပ။ အတ္တအနှစ်သာရ မရှိဟူ၍ အသင့်အားဖြင့် နှလုံးသွင်းအပ်ကုန်၏။ ငါ့သျှင် သောတာပန်အဖြစ်သို့ ရောက်သောရဟန်းသည် ဤဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးမျိုးတို့ကို မမြဲဟူ၍ ။ပ။ အတ္တအနှစ်သာရ မရှိဟူ၍ အသင့်အားဖြင့် နှလုံးသွင်းသည် ရှိသော် သကဒါဂါမိဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်ရာသော အကြောင်းသည် ရှိ၏။

ငါ့သျှင်သာရိပုတြာ သကဒါဂါမိရဟန်းသည် အဘယ်တရားတို့ကို အသင့်အားဖြင့် နှလုံးသွင်းအပ်ပါကုန်သနည်း။

ငါ့သျှင်ကောဠိက သကဒါဂါမိရဟန်းသည်လည်း ဤဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးမျိုးတို့ကို မမြဲဟူ၍ ။ပ။ အတ္တအနှစ်သာရ မရှိဟူ၍ အသင့်အားဖြင့် နှလုံးသွင်းအပ်ကုန်၏။ ငါ့သျှင် သကဒါဂါမိရဟန်းသည် ဤဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးမျိုးတို့ကို မမြဲဟူ၍ ။ပ။ အတ္တအနှစ်သာရ မရှိဟူ၍ အသင့်အားဖြင့် နှလုံးသွင်းသည် ရှိသော်အနာဂါမိဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်ရာသော အကြောင်းသည် ရှိ၏။

ငါ့သျှင်သာရိပုတြာ အနာဂါမိရဟန်းသည် အဘယ်တရားတို့ကို အသင့်အားဖြင့် နှလုံးသွင်းအပ်ပါကုန်သနည်း။

ငါ့သျှင်ကောဠိက အနာဂါမိရဟန်းသည်လည်း ဤဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးမျိုးတို့ကို မမြဲဟူ၍ ။ပ။ အတ္တအနှစ်သာရ မရှိဟူ၍ အသင့်အားဖြင့် နှလုံးသွင်းအပ်ကုန်၏။ ငါ့သျှင် အနာဂါမိရဟန်းသည် ဤဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးမျိုးတို့ကို မမြဲဟူ၍ ။ပ။ အတ္တအနှစ်သာရ မရှိဟူ၍ အသင့်အားဖြင့် နှလုံးသွင်းသည် ရှိသော် အရဟတ္တဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်ရာသော အကြောင်းသည် ရှိ၏။

ငါ့သျှင်သာရိပုတြာ ရဟန္တာသည် အဘယ်တရားတို့ကို အသင့်အားဖြင့် နှလုံးသွင်းအပ်ပါကုန် သနည်း။

ငါ့သျှင်ကောဠိက ရဟန္တာသည်လည်း ဤဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးမျိုးတို့ကို မမြဲဟူ၍ ဆင်းရဲဟူ၍ ရောဂါ ဟူ၍ အနာဟူ၍ ငြောင့်ဟူ၍ ပင်ပန်းမှုဟူ၍ နာကျင်မှုဟူ၍ သူစိမ်းပြင်ပဟူ၍ အပျက်တရားဟူ၍ ဆိတ်သုဉ်းသော တရားဟူ၍ အတ္တအနှစ်သာရ မရှိဟူ၍ အသင့်အားဖြင့် နှလုံးသွင်းအပ်ကုန်၏။

တကျာ မာန ဒိဋ္ဌိ မဖြစ်သောတရား

အသျှင်ကပ္ပသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်၍ ဤစကားကို လျှောက်၏-“အသျှင်ဘုရား အဘယ်သို့ သိသူ အဘယ်သို့မြင်သူအား

ဤဝိညာဏ်ရှိသောကိုယ်၌လည်းကောင်း၊ အပြင်ပဖြစ်သော နိမိတ်အားလုံးတို့၌လည်းကောင်း၊ ငါ့ဟု
စွဲယူမှု ‘ဒိဋ္ဌိ’၊ ငါ့ဥစ္စာဟု တပ်မက်မှု ‘တဏှာ’၊ ထောင်လွှားမှု ‘မာနာနုဿယ’ တို့
မဖြစ်ပါကုန်သနည်း” ဟု (လျှောက်၏)။

ကပ္ပ အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်လည်းဖြစ်သော အတွင်း အပြင်လည်းဖြစ်သော အကြမ်း
အနုလည်းဖြစ်သော အယုတ် အမြတ်လည်းဖြစ်သော အဝေး အနီးလည်းဖြစ်သော ရုပ်အားလုံးကို
“ ဤရုပ်သည် ငါ့ဥစ္စာ မဟုတ်၊ ဤရုပ်သည် ငါ မဟုတ်၊ ဤရုပ်သည် ငါ၏ ကိုယ် ‘အတ္တ’ မဟုတ်
” ဟု ဤသို့ဟုတ် တိုင်းမှန်စွာ မှန်ကန်သော ပညာဖြင့် ရှု၏။ ဝေဒနာအားလုံးကို။ပ။
သညာအားလုံးကို။ပ။

ရုပ်နာမ်သည် ပြာပူနှင့်တူတယ်

ရုပ်သည် ပြာပူနှင့် တူ၏။ ဝေဒနာသည် ပြာပူနှင့် တူ၏။ သညာသည် ပြာပူနှင့်တူ၏။
သင်္ခါရတို့သည် ပြာပူနှင့် တူကုန်၏။ ဝိညာဏ်သည် ပြာပူနှင့် တူ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့
မြင်သောအကြားအမြင်ရှိသော အရိယာတပည့်သည် ရုပ်၌လည်း ငြီးငွေ့၏။ ဝေဒနာ၌လည်း
ငြီးငွေ့၏။ သညာ၌လည်း ငြီးငွေ့၏။ သင်္ခါရတို့၌လည်း ငြီးငွေ့၏။ ဝိညာဏ်၌လည်း ငြီးငွေ့၏။
ငြီးငွေ့သော် စွဲမက်မှုကင်း၏။ စွဲမက်မှု ကင်းခြင်းကြောင့် (ကိလေသာ) မှ လွတ်မြောက်၏။

လိုချင်မှုကိုပယ်

ရဟန်းတို့ သင်တို့သည် မမြဲသော (ဆင်းရဲ၊ အစိုးမရသော) တရား၌ လိုချင်မှု ‘ဆန္ဒ’ ကို
ပယ်ရမည်။ (စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကို ပယ်ရမည်။) (လိုချင်စွဲမက်မှု ‘ဆန္ဒရာဂ’ ကိုပယ်ရမည်။)

ရဟန်းတို့ အဘယ်သည် မမြဲသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ရုပ်သည် မမြဲ၊ သင်တို့သည် ထိုရုပ်၌
လိုချင်မှု ‘ဆန္ဒ’ ကိုပယ်ရမည်။ ဝေဒနာသည် မမြဲ။ပ။ သညာသည်။ သင်္ခါရတို့သည်။ ဝိညာဏ်သည်
မမြဲ။

မြဲသည် ခိုင်ခံ့သည်ဟူသော အယူ

ရဟန်းတို့ အဘယ်တရားရှိလျှင် အဘယ်တရားကို အစွဲပြု၍ အဘယ်တရားကို
အမှားနှလုံးသွင်း၍ “ထိုအတ္တသည် ထိုလောကသည် ထိုငါသည် တမလွန်ဘဝ၌ မြဲသည်
ခိုင်ခံ့သည်တည်တံ့သည် ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘော မရှိသည် ဖြစ်ရအံ့” ဟု ဤသို့သော အယူ
ဖြစ်သနည်း။

အသျှင်ဘုရား တပည့်တော်တို့အား တရားတို့သည် မြတ်စွာဘုရားသာ အရင်းခံ ရှိပါကုန်၏။ပ။

ရဟန်းတို့ ရုပ်ရှိလျှင် ရုပ်ကို အစွဲပြု၍ ရုပ်ကို အမှားနှလုံးသွင်း၍ “ထိုအတ္တသည် ထိုလောကသည် ထိုငါသည် တမလွန်ဘဝ၌ မြဲသည် ခိုင်ခံ့သည် တည်တံ့သည် ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘော မရှိသည် ဖြစ်ရအံ့” ဟု ဤသို့သော အယူ ဖြစ်ပေါ်၏။ ဝေဒနာ။ သညာ။ သင်္ခါရ။ ဝိညာဏ်ရှိလျှင် ဝိညာဏ်ကို အစွဲပြု၍ ဝိညာဏ်ကို အမှားနှလုံးသွင်း၍ “ထိုအတ္တသည် ထိုလောကသည် ထိုငါသည် တမလွန်ဘဝ၌ မြဲသည် ခိုင်ခံ့သည်တည်တံ့သည် ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘော မရှိသည် ဖြစ်ရအံ့” ဟု ဤသို့သော အယူ ဖြစ်၏။

ငါမရှိသောကြောင့် ငါ၏-- ဟူသည်မရှိ

ရဟန်းတို့ အဘယ်တရားရှိလျှင် အဘယ်တရားကို အစွဲပြု၍ အဘယ်တရားကို အမှားနှလုံးသွင်း၍ “ငါ မဖြစ်ခဲ့မူ ငါ့ဥစ္စာဟူ၍ မဖြစ်ရာ၊ ငါသည် မဖြစ်တော့ဆိုလျှင် ငါ့ဥစ္စာဟူ၍ မဖြစ်လတ္တံ့” ဟု ဤသို့သော အယူ ဖြစ်သနည်း။

အသျှင်ဘုရား တပည့်တော်တို့အား တရားတော်တို့သည် မြတ်စွာဘုရားသာ အရင်းခံ ရှိပါကုန်၏။ပ။

ရဟန်းတို့ ရုပ်ရှိလျှင် ရုပ်ကို အစွဲပြု၍ ရုပ်ကို အမှားနှလုံးသွင်း၍ “ငါ မဖြစ်ခဲ့လျှင် ငါ့ဥစ္စာဟူ၍ မဖြစ်ရာ၊ ငါသည် မဖြစ်တော့ဆိုလျှင် ငါ့ဥစ္စာဟူ၍ မဖြစ်လတ္တံ့” ဟု ဤသို့သော အယူ ဖြစ်၏။ ဝေဒနာရှိလျှင်။ သညာရှိလျှင်။ သင်္ခါရတို့ရှိလျှင်။ ဝိညာဏ်ရှိလျှင် ဝိညာဏ်ကိုအစွဲပြု၍ ဝိညာဏ်ကို အမှားနှလုံးသွင်း၍ “ငါ မဖြစ်ခဲ့မူ ငါ့ဥစ္စာဟူ၍ မဖြစ်ရာ၊ ငါသည် မဖြစ်တော့ဆိုလျှင်ငါ့ဥစ္စာဟူ၍ မဖြစ်တော့လတ္တံ့” ဟု ဤသို့သော အယူ ဖြစ်၏။

အနှောင်အဖွဲ့ဖြစ်ပုံ

ရဟန်းတို့ အဘယ်တရားရှိလျှင် အဘယ်တရားကို အစွဲပြု၍ အဘယ်တရားကို အမှားနှလုံးသွင်း၍ နှောင်ဖွဲ့ကြောင်း အမှားနှလုံးသွင်းကြောင်း အနှောင်အဖွဲ့တို့ ဖြစ်ပေါ်ကုန် သနည်း။

အသျှင်ဘုရား တပည့်တော်တို့အား တရားတို့သည် မြတ်စွာဘုရားသာ အရင်းခံ ရှိပါကုန်၏။ပ။

ရဟန်းတို့ရုပ်ရှိလျှင် ရုပ်ကို အစွဲပြု၍ ရုပ်ကို အမှားနှလုံးသွင်း၍ နှောင်ဖွဲ့ကြောင်း အမှားနှလုံးသွင်းကြောင်းအနှောင် အဖွဲ့တို့ ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ ဝေဒနာရှိလျှင်။ သညာရှိလျှင်။ သင်္ခါရတို့ရှိလျှင်။ ဝိညာဏ်ရှိလျှင်ဝိညာဏ်ကို အစွဲပြု၍ ဝိညာဏ်ကို အမှားနှလုံးသွင်း၍ နှောင်ဖွဲ့ကြောင်း အမှားနှလုံးသွင်းကြောင်းအနှောင်အဖွဲ့တို့ ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။

သေခြင်းဟူသည်

မြတ်စွာဘုရားအား အသျှင်ဘုရား “သေခြင်း သေခြင်း”ဟု ဆိုအပ်၏။ အဘယ်မျှဖြင့် သေခြင်း ဖြစ်ပါသနည်းဟု လျှောက်၏။

ရာဇ ရုပ်ရှိလျှင် သေခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ သေစေသူသည်လည်းကောင်း၊ သေသူသည်လည်းကောင်း ရှိရာ၏။

ရာဇ ထိုသို့ဖြစ်သောကြောင့် သင်သည် ရုပ်ကို သေခြင်းတရားဟု ရှုလော့၊ သေစေသူဟု ရှုလော့၊ သေသူဟု ရှုလော့၊ ရောဂါဟု ရှုလော့၊ အနာဟု ရှုလော့၊ ငြောင့်ဟု ရှုလော့၊ ဆင်းရဲဟု ရှုလော့၊ ဆင်းရဲကြောင်း ဖြစ်၏ဟု ရှုလော့၊ ထိုရုပ်ကို ဤသို့ ရှုသူတို့သည် ကောင်းစွာရှုသူတို့ မည် ကုန်၏။

ဝေဒနာရှိလျှင်။ပ။ သညာရှိလျှင်။ သင်္ခါရတို့ရှိလျှင်။ ဝိညာဏ်ရှိလျှင်---

ကောင်းစွာ ရှုခြင်း၏အကျိုး

အသျှင်ဘုရား ကောင်းစွာ ရှုခြင်းသည် အဘယ်အကျိုး ရှိပါသနည်း။ ရာဇ ကောင်းစွာ ရှုခြင်းသည်ငြီးငွေ့ခြင်း အကျိုးရှိ၏။

အသျှင်ဘုရား ငြီးငွေ့ခြင်းသည် အဘယ်အကျိုး ရှိပါသနည်း။ ရာဇ ငြီးငွေ့ခြင်းသည် စွဲမက်မှု ကင်းခြင်း အကျိုးရှိ၏။

အသျှင်ဘုရား စွဲမက်မှု ကင်းခြင်းသည် အဘယ်အကျိုး ရှိပါသနည်း။ ရာဇ စွဲမက်မှု ကင်းခြင်းသည် လွတ်မြောက်ခြင်း အကျိုးရှိ၏။

အသျှင်ဘုရားလွတ်မြောက်ခြင်းသည် အဘယ်အကျိုးရှိပါသနည်း။ လွတ်မြောက်ခြင်းသည် နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းအကျိုးရှိ၏။

အသျှင်ဘုရား နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ခြင်းသည် အဘယ်အကျိုးရှိပါသနည်း။ ရာဇ ပြဿနာလွန်သွားပြီ၊ ပြဿနာ၏ အဆုံးကို ယူရန် မစွမ်းနိုင်၊ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်သုံးခြင်းသည်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်၏။ နိဗ္ဗာန်လျှင် လဲ လျောင်းရာရှိ၏။ နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ကပ်ငြိမှုဟူသည်

မြတ်စွာဘုရားအားအသျှင်ဘုရား “ကပ်ငြိမှု ကပ်ငြိမှု”ဟု ဆိုအပ်၏။ အသျှင်ဘုရား အဘယ်မျှလောက်ဖြင့် “ကပ်ငြိမှု”ဟု ဆိုအပ်ပါသနည်းဟု လျှောက်၏။

ရာဇ ရုပ်၌ လိုချင်မှု ‘ဆန္ဒ’၊ စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’၊ နှစ်သက်မှု ‘နန္ဒီ’၊ တပ်မက်မှု‘တဏှာ’ကို ထိုရုပ်၌ ကပ်ငြိတတ် အလွန်ကပ်ငြိသောကြောင့် “ကပ်ငြိမှု”ဟု ဆိုအပ်၏။ ဝေဒနာ၌ ။ သညာ၌ ။ သင်္ခါရတို့၌ ။ ဝိညာဏ်၌ လိုချင်မှု ‘ဆန္ဒ’၊ စွဲမက်မှု‘ရာဂ’၊ နှစ်သက်မှု ‘နန္ဒီ’၊ တပ်မက်မှု‘တဏှာ’ကိုထို ဝိညာဏ်၌ ကပ်ငြိတတ် အလွန်ကပ်ငြိသောကြောင့် “ကပ်ငြိမှု”ဟု ဆိုအပ်၏။

ရာဇ ဥပမာသော်ကား သူငယ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ သူငယ်မတို့သည်လည်းကောင်း မြေမှုန့်အိမ်ငယ်တို့ဖြင့် ကစားကုန်၏။ ထိုမြေမှုန့်အိမ်ငယ်တို့၌ စွဲမက်မှု ကင်းခြင်း လိုချင်မှု ကင်းခြင်းခင်တွယ်မှု ကင်းခြင်း မွတ်သိပ်မှု ကင်းခြင်း ပူလောင်မှု ကင်းခြင်း တပ်မက်မှု ကင်းခြင်းမဖြစ်ကြသေးသမျှ ထိုမြေ မှုန့်အိမ်ငယ်တို့ကို တွယ်တာကုန်၏။ ကစားကုန်၏။ လိုလားကုန်၏။ မြတ်နိုးကုန်၏။ ရာဇ သူငယ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ သူငယ်မတို့ သည်လည်းကောင်းထိုမြေမှုန့်အိမ်ငယ်တို့၌ စွဲမက်မှု ကင်းခြင်း လိုချင်မှု ကင်း ခြင်း ခင်တွယ်မှု ကင်းခြင်း မွတ်သိပ်မှုကင်းခြင်း ပူလောင်မှု ကင်းခြင်း တပ်မက်မှု ကင်းခြင်း ဖြစ်လာကြ သော အခါ ထိုမြေမှုန့်အိမ်ငယ်တို့ကိုလက်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ခြေတို့ဖြင့်လည်းကောင်း ကြဲဖြန့်ကုန်၏။ လွှင့်ပစ်ကုန်၏။ ဖျက်ဆီးကုန်၏။ ကစားမှု ပြီးဆုံးသည်ကို ပြုကုန်၏။

ရာဇ ဤအတူ သင်တို့လည်း ရုပ်ကို ကြဲဖြန့်ကုန်လော့၊ လွှင့်ပစ်ကုန်လော့၊ ဖျက်ဆီးကုန်လော့၊ ကစားမှု ပြီးဆုံးသည်ကို ပြုကုန်လော့၊ တဏှာကုန်အောင် ကျင့်ကုန်လော့။ ဝေဒနာကို ကြဲဖြန့်ကုန်လော့၊ လွှင့်ပစ်ကုန်လော့၊ ဖျက်ဆီးကုန်လော့၊ ကစားမှု ပြီးဆုံးသည်ကို ပြုကုန်လော့၊ တဏှာကုန်အောင် ကျင့်ကုန်လော့။ သညာကို။ သင်္ခါရတို့ကို။ ဝိညာဏ်ကို ကြဲဖြန့်ကုန်လော့၊ လွှင့်ပစ်ကုန်လော့၊ ဖျက်ဆီးကုန်လော့၊ ကစားမှု ပြီးဆုံးသည်ကို ပြုကုန်လော့၊ တဏှာကုန်အောင် ကျင့်ကုန်လော့။ ရာဇ မှန်၏။ တဏှာကုန်ခြင်းသည် နိဗ္ဗာန် မည်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မြတ်စွာဘုရားအားအသျှင်ဘုရား “ဘဝနှောင်ကြီး၏ ချုပ်ငြိမ်းရာ ဘဝနှောင်ကြီး၏ ချုပ်ငြိမ်းရာ”ဟု ဆိုအပ်ပါ၏။ အသျှင်ဘုရား အဘယ်သည် ဘဝနှောင်ကြီးပါနည်း၊ အဘယ်သည် ဘဝနှောင်ကြီး၏ ချုပ်ငြိမ်းရာပါနည်းဟု ဤစကားကို လျှောက်၏။

ရာဇ ရုပ်၌ လိုချင်မှု စွဲမက်မှု နှစ်သက်မှု တပ်မက်မှု ကပ်ရောက်စွဲလမ်းမှု စိတ်၏ ဆောက်တည်ကြောင်း အမှားနှလုံးသွင်းကြောင်း အနုသယတို့ကို ဘဝနှောင်ကြီးဟု ဆိုအပ်၏။ ထိုလိုချင်မှုစသည်တို့၏ ချုပ်ငြိမ်းရာကို ဘဝနှောင်ကြီး၏ ချုပ်ငြိမ်းရာဟု ဆိုအပ်၏။ ဝေဒနာ၌ ။

ပိုင်းခြားသိသင့်သော တရား

ရာဇ ပိုင်းခြားသိသင့်သော တရားတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ပိုင်းခြားသိခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ပိုင်းခြားသိပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်းကောင်း ဟောပြောအံ့၊ ထိုတရားကို နာလော့၊ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းလော့ဟုမိန့်တော်မူ၏။ “အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ”ဟု အသျှင်ရာဇသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံ၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏-

ရာဇ ပိုင်းခြားသိသင့်သော တရားတို့ဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရာဇ ရုပ်သည် ပိုင်းခြားသိသင့်သောတရားတည်း၊ ဝေဒနာသည် ပိုင်းခြားသိသင့်သော တရားတည်း၊ သညာသည်။ သင်္ခါရတို့သည်။ ဝိညာဏ်သည် ပိုင်းခြားသိသင့်သော တရားတည်း၊ ဤတရားတို့ကို ပိုင်းခြားသိသင့်သော တရားတို့ဟု ဆိုအပ်ကုန်၏။

ရာဇ ပိုင်းခြားသိခြင်းဟူသည် အဘယ်နည်း။ စွဲမက်မှု ကုန်ခြင်း၊ အမျက်ထွက်မှု ကုန်ခြင်း၊ တွေဝေမှု ကုန်ခြင်းကို ပိုင်းခြားသိခြင်းဟု ဆိုအပ်၏။ ရာဇ ပိုင်းခြားသိပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသည်အဘယ်နည်း။ “ရဟန္တာ”ဟု ဆိုအပ်၏။ ထိုအသျှင်ကား ဤသို့ အမည်ရှိ၏။ ဤသို့ အနွယ်ရှိ၏။ ရာဇ ဤအသျှင်ကို ပိုင်းခြားသိပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ထန်းပင်ကဲ့သို့ပြု

တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော အသျှင်ရာဇအား မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏ -

ရာဇ ရုပ်၌ လိုချင်မှု စွဲမက်မှု နှစ်သက်မှု တပ်မက်မှုကို ပယ်ကြကုန်လော့၊ ဤသို့ ပယ်သော် ထိုရုပ်သည် ပယ်အပ်ပြီး၊ အမြစ်ရင်းကို အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်အပ်ပြီး၊ နုတ်ပြီးသော ထန်းပင်ရာကဲ့သို့ ပြုအပ်ပြီး၊ တစ်ဖန် မဖြစ်အောင် ပြုအပ်ပြီး၊ နောင်အခါ ထပ်၍ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းသဘော မရှိသည်ဖြစ်လတ္တံ့။ ဝေဒနာ၌—

ဖြစ်ပေါ်ခြင်းသဘောဟူသည်

အသျှင်ရာဇသည် မြတ်စွာဘုရားအားအသျှင်ဘုရား “ဖြစ်ပေါ်ခြင်းသဘော ဖြစ်ပေါ်ခြင်းသဘော”ဟု ဆိုအပ်ပါ၏။ အသျှင်ဘုရား အဘယ်သည်ဖြစ်ပေါ်ခြင်းသဘောပါနည်းဟု လျှောက်၏။

ရာဇ ရုပ်သည် ဖြစ်ပေါ်ခြင်းသဘောတည်း၊ ဝေဒနာသည်ဖြစ် ပေါ်ခြင်းသဘောတည်း၊ သညာသည်။ သင်္ခါရတို့သည်။ ဝိညာဏ်သည် ဖြစ်ပေါ်ခြင်းသဘောတည်း၊ ဤသို့ မြင်သော။ပ။ ဤမဂ်ကိစ္စအလို့ငှါ တစ်ပါးသောပြုဖွယ် မရှိတော့ပြီဟု သိ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ချုပ်ခြင်းသဘောဟူသည်

အသျှင်ရာဇသည် မြတ်စွာဘုရားအားအသျှင်ဘုရား “ချုပ်ခြင်းသဘော ချုပ်ခြင်းသဘော”ဟု ဆိုအပ်ပါ၏။ အသျှင်ဘုရား အဘယ်သည်ချုပ်ခြင်း သဘောပါနည်းဟု လျှောက်၏။ ရာဇ ရုပ်သည် ချုပ်ခြင်းသဘောတည်း၊ ဝေဒနာသည်ချုပ်ခြင်းသဘော တည်း၊ သညာသည်။ သင်္ခါရတို့သည်။

ဝိညာဏ်သည် ချုပ်ခြင်းသဘောတည်း၊ ဤသို့မြင်သော။ပ။ ဤ မဂ်ကိစ္စအလို့ငှါ တစ်ပါးသောပြုဖွယ် မရှိတော့ပြီဟု သိ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ထိုထိုတရားများ၌ စွဲမက်မှုကို ပယ်

ရာဇ သေခြင်းသဘောရှိသော တရား၌/မမြဲသော တရား၌/ မမြဲသော သဘောတရား၌/ ဆင်းရဲသော တရား၌/ ဆင်းရဲသော သဘောတရား၌/ ကိုယ် 'အတ္တ' မဟုတ်သော တရား၌/ ကိုယ် 'အတ္တ' မဟုတ်သော သဘောတရား၌/ ကုန်ခြင်းသဘော၌/ ပျက်ခြင်းသဘောတရား၌/ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း သဘောတရား၌-

လိုချင်မှု 'ဆန္ဒ'ကို စွဲမက်မှု'ရာဂ'ကို လိုချင်စွဲမက်မှု'ဆန္ဒရာဂ'ကို သင် ပယ်ရမည်။

မြင်-ကြား ရှုမှတ်ပါ

မြင်အပ်သော အရာ၊ ကြားအပ်သော အရာ၊ တွေ့အပ်သော အရာ၊ သိအပ်သော အရာ၊ ရောက်အပ်သော အရာ၊ ရှာအပ်သော အရာ၊ စိတ်ဖြင့် တွေးဆအပ်သော အရာသည်

မြဲသလော၊ မမြဲသလော။ မမြဲပါ အသျှင်ဘုရား။ မမြဲသော အရာသည် ဆင်းရဲလော၊ ချမ်းသာလော။ ဆင်းရဲပါ အသျှင်ဘုရား။ မမြဲသော ဆင်းရဲသော ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိသော အရာကို အစွဲ မပြုခဲ့မှု “ ဤတရားသည် ငါ့ဥစ္စာဖြစ်၏၊ ဤတရားသည် ငါ ဖြစ်၏၊ ဤတရားသည် ငါ၏ကိုယ် 'အတ္တ'တည်း”ဟု ဤသို့သော အယူသည်ဖြစ်နိုင် ရာသလော။ မဖြစ်နိုင်ရာပါ အသျှင်ဘုရား။

ရှုစား အရှင်များ

ရဟန်းတို့ မျက်စိသည် မမြဲ၊ ဖောက်ပြန်တတ်၏။ တစ်မျိုးတစ်ပုံ ဖြစ်တတ်၏။ နားသည် မမြဲ၊ ဖောက်ပြန်တတ်၏။ တစ်မျိုးတစ်ပုံ ဖြစ်တတ်၏။ နှာခေါင်းသည် မမြဲ၊ ဖောက်ပြန်တတ်၏။ တစ်မျိုးတစ်ပုံ ဖြစ်တတ်၏။ လျှာသည် မမြဲ၊ ဖောက်ပြန်တတ်၏။ တစ်မျိုးတစ်ပုံ ဖြစ်တတ်၏။ ကိုယ်သည် မမြဲ၊ ဖောက်ပြန်တတ်၏။ တစ်မျိုးတစ်ပုံ ဖြစ်တတ်၏။ စိတ်သည် မမြဲ၊ ဖောက်ပြန်တတ်၏။ တစ်မျိုးတစ်ပုံ ဖြစ်တတ်၏။

ရဟန်းတို့ ဤတရားတို့ကို ဤသို့ ယုံကြည်သက်ဝင်သူကို သဒ္ဓါသို့ အစဉ်လျှောက်၍ မဖောက်ပြန်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် မြဲခြင်းသို့ သက်ဝင်သူ၊ သူတော်ကောင်းတို့ ဖြစ်ရာဘုံသို့ သက်ဝင်သူ၊ ပုထုဇဉ်တို့ဖြစ်ရာဘုံကို လွန်မြောက်သူ၊ ငရဲ တိရစ္ဆာန်မျိုး ပြိတ္တာဘုံတို့၌ ဖြစ်ရမည့် ကံကို ပြုခြင်းငှါ မထိုက်သူ၊ သောတာပတ္တိဖိုလ်ကို မျက်မှောက် မပြုရဘဲ သေခြင်းငှါလည်း မထိုက်သူဟု ဆိုအပ်၏။

- အဆင်းတို့သည် မမြဲကုန်၊ -
- အနံ့တို့သည် မမြဲကုန်၊ -
- ရဟန်းတို့ စက္ခုဝိညာဏ်သည် မမြဲ၊ -
- ရဟန်းတို့ မျက်စိအတွေ့သည် မမြဲ၊ -
- ရဟန်းတို့ မျက်စိအတွေ့ကြောင့် ဖြစ်သော ဝေဒနာသည် မမြဲ၊ -
- ရဟန်းတို့ အဆင်း၌ ဖြစ်သော မှတ်သားမှု ‘သညာ’သည် မမြဲ၊ -
- ရဟန်းတို့ အဆင်း၌ စေ့ဆော်မှု ‘စေတနာ’သည် မမြဲ၊ -
- ရဟန်းတို့ အဆင်း၌ တပ်မက်မှု ‘တဏှာ’သည် မမြဲ၊ -
- ရဟန်းတို့ မြေဓာတ်သည် မမြဲ၊ ဖောက်ပြန်တတ်၏။ တစ်မျိုးတစ်ဖုံ ဖြစ်တတ်၏။ ရေဓာတ်သည်။ မီးဓာတ်သည်။ လေဓာတ်သည်။ ကောင်းကင်ဓာတ်သည်။ ဝိညာဏ်ဓာတ်သည် မမြဲ၊ ဖောက်ပြန်တတ်၏။ တစ်မျိုးတစ်ဖုံ ဖြစ်တတ်၏။
- ရဟန်းတို့ ရုပ်သည် မမြဲ၊ ဖောက်ပြန်တတ်၏။ တစ်မျိုးတစ်ဖုံ ဖြစ်တတ်၏။ ဝေဒနာသည် မမြဲ၊ ဖောက်ပြန်တတ်၏။ တစ်မျိုးတစ်ဖုံ ဖြစ်တတ်၏။ သညာသည်။

ဂ္ဂမ္ဘာတမျိုး

ရဟန်းတို့ မျက်စိ၏ စ၍ ဖြစ်မှု၊ တည်တံ့မှု၊ အသစ်ဖြစ်ပေါ်မှု၊ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်မှုသည် ဆင်းရဲ၏ စ၍ ဖြစ်မှု၊ ရောဂါတို့၏ တည်တံ့မှု၊ အိုခြင်း သေခြင်း၏ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်မှုမည်၏။

ရဟန်းတို့ မျက်စိ၏ ချုပ်မှု ငြိမ်းမှု ကွယ်ပျောက်မှုသည် ဆင်းရဲ၏ ချုပ်မှု၊ ရောဂါတို့၏ငြိမ်းမှု၊ အိုခြင်းသေခြင်း၏ ကွယ်ပျောက်မှု မည်၏။ နား၏--

ရဟန်းတို့ အဆင်းတို့၏ စ၍ ဖြစ်မှု၊ တည်တံ့မှု၊ အသစ်ဖြစ်ပေါ်မှု၊

ရဟန်းတို့ စက္ခုဝိညာဏ်၏ စ၍ ဖြစ်မှု တည်တံ့မှုသည်။ပ----- သိလေ

လိုချင်မှုသည် စိတ်ညစ်ညူးကြောင်း

ရဟန်းတို့ မျက်စိ၌ လိုချင်တပ်မက်မှု ‘ဆန္ဒရာဂ’သည် စိတ်၏ ညစ်ညူးမှုမည်၏။ နား၌ လိုချင်တပ်မက်မှု ‘ဆန္ဒရာဂ’သည် စိတ်၏ ညစ်ညူးမှု မည်၏။ နှာခေါင်း၌ လိုချင်တပ်မက်မှု ‘ဆန္ဒရာဂ’သည် စိတ်၏ ညစ်ညူးမှု မည်၏။ လျှာ၌ လိုချင်တပ်မက်မှု ‘ဆန္ဒရာဂ’သည်စိတ်၏ ညစ်ညူးမှု မည်၏။ကိုယ်၌ လိုချင်တပ်မက်မှု ‘ဆန္ဒရာဂ’သည် စိတ်၏ ညစ်ညူးမှု မည်၏။ စိတ်၌ လိုချင်တပ်မက်မှု ‘ဆန္ဒရာဂ’သည် စိတ်၏ ညစ်ညူးမှု မည်၏။

ရဟန်းတို့ အကြင်အခါ ရဟန်းသည် ဤခြောက်ဋ္ဌာနတို့၌ စိတ်ညစ်ညူးမှုကို ပယ်အပ်ပြီး ဖြစ်၏။ ထိုအခါ ထိုရဟန်း၏ စိတ်သည် ထွက်မြောက်ခြင်းသို့ ညွတ်၏။ ထွက်မြောက်ခြင်း၌

အထုံရပြီးသော စိတ်သည် ထူးသော ဥဏ်ဖြင့် သိ၍ မျက်မှောက်ပြုအပ်သော တရားတို့၌ ပြုရန် သင့်လျော်သည် ဖြစ်၍ ထင်၏ဟု (ဟောတော်မူ၏)။

ရဟန်းတို့ အဆင်းတို့၌ လိုချင်တပ်မက်မှု ‘ဆန္ဒရာဂ’သည် စိတ်၏ ညစ် ညူးမှုမည်၏။ -
--- သိလေ။

စွာန်စိတ်နှင့်နေလို့ ကြည်လင်တယ်

အသျှင်အာနန္ဒာသည် အသျှင်သာရိပုတြာ ကြွလာသည်ကို အဝေးမှပင် မြင်၍ အသျှင်သာရိပုတြာအား “ငါ့သျှင်သာရိပုတြာ သင်၏ ဣန္ဒြေတို့သည် အလွန်ကြည်လင်ကုန်၏။ မျက်နှာအဆင်းသည် အလွန်စင်ကြယ်၏။ အလွန်ဖြူစင်တောက်ပ၏။ အသျှင်သည့်ယနေ့ အဘယ်နေခြင်းဖြင့် နေခဲ့ပါသနည်း” ဟု လျှောက်၏။

ပဌမဈာန်။ ။ငါ့သျှင် ငါသည် ကာမတို့မှ ကင်းဆိတ်၍ သာလျှင် အကုသိုလ်တရားတို့မှ ကင်းဆိတ်၍ သာလျှင်ကြံစည်ခြင်း ‘ဝိတက်’ နှင့် တကွဖြစ်သော သုံးသပ်ဆင်ခြင်ခြင်း ‘ဝိစာရ’နှင့် တကွဖြစ်သော ‘နိဝရဏ’ ကင်းဆိတ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်ခြင်း ‘ပီတိ’ ချမ်းသာခြင်း ‘သုခ’ ရှိသော ပဌမဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။ ငါ့သျှင် ထိုငါ့အား “ပဌမဈာန်ကို ငါ ဝင်စား၏” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ “ပဌမဈာန်ကို ငါဝင်စားခဲ့ပြီ” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ “ပဌမဈာန်မှ ငါ ထွက်ပြီ” ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့ စိတ်အကြံမဖြစ်ဟု မိန့်တော်မူ၏။ ထိုသို့ စိတ်အကြံ မဖြစ်သောကြောင့်သာလျှင် အသျှင်သာရိပုတြာသည် ငါ့ဟုစွဲယူမှု ‘ဒိဋ္ဌိ’၊ ငါ့ဥစ္စာဟု တပ် မက်မှု ‘တဏှာ’၊ ထောင်လွှားမှု ‘မာနာနုဿ’ တို့ကို အချိန်ကြာမြင့်စွာကပင်ကောင်းစွာ ပယ်နုတ်အပ်ခဲ့လေ ပြီ။ ထို့ကြောင့် အသျှင်သာရိပုတြာအား “ပဌမဈာန်ကို ငါဝင်စားနေ၏” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ “ပဌမဈာန်ကို ငါ ဝင်စားခဲ့ပြီ” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ “ပဌမဈာန်မှ ငါထွက်ပြီ” ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့ စိတ်အကြံ မဖြစ် နိုင်တော့ချေဟု (မိန့်ဆို၏)။

ဒုတိယဈာန်။ ။ငါ့သျှင် ငါသည် ဝိတက်ဝိစာရ ငြိမ်းခြင်းကြောင့် မိမိသန္တာန်၌ စိတ်ကို ကြည်လင်စေတတ်သောစိတ်တည် ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကို ဖြစ်ပွားစေတတ်သော၊ ကြံစည်ခြင်း ‘ဝိတက်’ မရှိသော၊ သုံးသပ်ဆင်ခြင်ခြင်း ‘ဝိစာရ’ မရှိသော၊ တည်ကြည်ခြင်း ‘သမာဓိ’ ကြောင့် ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်ခြင်း ‘ပီတိ’ ချမ်းသာခြင်း ‘သုခ’ ရှိသော ဒုတိယဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။ ---

တတိယဈာန်။ ။ငါ့သျှင် ငါသည် နှစ်သိမ့်ခြင်း ‘ပီတိ’ ကိုလည်း မတပ်မက်ခြင်းကြောင့် သတိ၊ သမ္မဇဉ်နှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ လျစ်လျူရှုလျက် နေ၏။ ချမ်းသာခြင်း ‘သုခ’ ကိုလည်းကိုယ်ဖြင့် ခံစားရ၏။ အကြင် (တတိယဈာန်) ကြောင့် ထိုသူကို “လျစ်လျူရှုသူ၊ သတိရှိသူ၊ ချမ်းသာစွာ နေလေ့ရှိသူ” ဟု အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ပြောကြားကုန်၏။ ထိုတတိယဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။ ---

စတုတ္ထဈာန်။ ။ငါ့သျှင် ငါသည် ချမ်းသာဆင်းရဲကို ပယ်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဝမ်းမြောက်ခြင်း နှလုံးမသာခြင်းတို့၏ ရှေးဦးကပင် ချုပ်နှောင်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊

ဆင်းရဲချမ်းသာ မရှိသော ‘ဥပေက္ခာ’ ကြောင့်ဖြစ်သည့် သတိ၏ စင်ကြယ်ခြင်းရှိသော စတုတ္ထဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။---

ဈာန်ရသူလေးမျိုး

ရဟန်းတို့ ဈာန်ရသူတို့သည် ဤလေးမျိုးတို့တည်း။ အဘယ်လေးမျိုးတို့နည်းဟူမူ-

- ရဟန်းတို့ ဤလောက၌ အချို့သော ဈာန်ရသူသည် ဈာန်၌သာ လိမ္မာ၏။ ဈာန်၏ကသိုဏ်းအာရုံတို့၌ မလိမ္မာ။
- ရဟန်းတို့ ဤလောက၌ အချို့သော ဈာန်ရသူသည် ဈာန်၏ ကသိုဏ်းအာရုံတို့၌ သာ လိမ္မာ၏။ ဈာန်၌ မလိမ္မာ။
- ရဟန်းတို့ ဤလောက၌ အချို့သော ဈာန်ရသူသည် ဈာန်၌လည်း မလိမ္မာ၊ ဈာန်၏ ကသိုဏ်းအာရုံတို့၌လည်း မလိမ္မာ။
- ရဟန်းတို့ ဤလောက၌ အချို့သော ဈာန်ရသူသည် ဈာန်၌လည်း လိမ္မာ၏။ ဈာန်၏ ကသိုဏ်းအာရုံတို့၌လည်း လိမ္မာ၏။

ရဟန်းတို့ ထိုလေးမျိုးတို့တွင် ဈာန်၌လည်း လိမ္မာ၊ ဈာန်၏ ကသိုဏ်းအာရုံတို့၌လည်း လိမ္မာသူသည်အထက်ဆုံး ဖြစ်၏။ အမြတ်ဆုံး ဖြစ်၏။ အကြီးဆုံး ဖြစ်၏။ အလွန်ဆုံး ဖြစ်၏။ အမွန်ဆုံး ဖြစ်၏။

- ဈာန်နှင့်/ဈာန်ဝင်စားမှုနှင့် ဈာန်ကိုတည်တံ့ ရန် (ထားမှု)
- ဈာန်နှင့်/ဈာန်ဝင်စားမှုနှင့် ဈာန်မှ ထမှု
- ဈာန်နှင့်/ဈာန်ဝင်စားမှုနှင့် ဈာန်ကိုခံအောင် ပြုမှု
- ဈာန်နှင့်/ဈာန်ဝင်စားမှုနှင့် ဈာန်၏ကသိုဏ်းအာရုံ
- ဈာန်နှင့်/ဈာန်ဝင်စားမှုနှင့် ဈာန်၏ ကျက်စားရာ (အာရုံ)
- ဈာန်နှင့်/ဈာန်ဝင်စားမှုနှင့် ဈာန်ကို ရှေးရှုဆောင်မှု
- ဈာန်နှင့်/ဈာန်ဝင်စားမှုနှင့် ဈာန်၌ အရိအသေ ပြုမှု
- ဈာန်နှင့်/ဈာန်ဝင်စားမှုနှင့် ဈာန်၌ အမြဲမပြတ် ပြုမှု
- ဈာန်နှင့်/ဈာန်ဝင်စားမှုနှင့် ဈာန်အားလျောက်ပတ်သည်ကို ပြုမှု။

အနှစ်ချုပ်

- ရုပ်သည် ရေမြုပ်ပမာ
- ဝေဒနာသည် ရေပွက်ပမာ
- သညာသည် တံလျှပ်ပမာ
- သင်္ခါရသည် ငှက်ပျောတုံးပမာ
- ဝိညာဏ်သည် မျက်လှည့်ပမာ
- သင်္ခါရတရား မခိုင်ခံ့
- မြေမှုန့်လောက်ပင် တည်တဲ့သောတရားမရှိ
- ဤဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးမျိုးကို ငါထင်ကာ သွားလာနေကြ
- “ဤစိတ်ကို စွဲမက်မှု အမျက်ထွက်မှု တွေဝေမှုတို့က ညစ်ညူးအောင် ပြုထားသည်မှာအချိန်ကြာလှပြီ”
- ရုပ်နာမ်သည် ပြာပူနှင့်တူတယ်
- ငါမရှိသောကြောင့် ငါ၏-- ဟူသည်မရှိ
- လိုချင်မှုသည် စိတ်ညစ်ညူးကြောင်း
- ဈာန်စိတ်နှင့်နေလို့ ကြည်လင်တယ်

ခန္ဓဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော် ပြီး၏

သဠာယတနဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

ဟောစဉ် သုတ္တံ-ဝိပဿနာ အပိုင်း [၁၉+၂၀]

သဠာယတနဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော် (စာအုပ်)ရှိ ဝိပဿနာမှတ်စရာများကို ရေးလှာခြင်း

မာတိကာ

- ၁။ သဠာယတနသံယုတ်
- ၂။ ဝေဒနာသံယုတ်
- ၃။ မာတုဂါမသံယုတ်
- ၄။ ဇမ္ဗုဒါဒကသံယုတ်
- ၅။ သာမဏ္ဍကသံယုတ်
- ၆။ မောဂ္ဂလာနသံယုတ်
- ၇။ စိတ္တသံယုတ်
- ၈။ ဂါမဏိသံယုတ်
- ၉။ အသင်္ခံတသံယုတ်
- ၁၀။ အဗျာကတသံယုတ်

မျက်စိသည် မမြဲ ဆင်းရဲ ငါမဟုတ်

- ရဟန်းတို့ မျက်စိသည် မမြဲ၊ မမြဲသော မျက်စိသည် ဆင်းရဲ၏။
- ဆင်းရဲသော မျက်စိသည်ကိုယ် 'အတ္တ'မဟုတ်၊
- ကိုယ် 'အတ္တ' မဟုတ်သော မျက်စိကို “ဤမျက်စိသည် ငါ့ဥစ္စာ မဟုတ်၊ ဤမျက်စိသည် ငါမဟုတ်၊ ဤမျက်စိသည် ငါ၏ကိုယ် 'အတ္တ' မဟုတ်”ဟု ဤသို့ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မှန်ကန်သော ပညာဖြင့်ရှုရမည်။ နားသည် မမြဲ—

ရဟန်းတို့ ဤသို့ ရှုသော အကြားအမြင်ရှိသော အရိယာတပည့်သည် မျက်စိ၌လည်း ငြီးငွေ့၏။ နား၌လည်း ငြီးငွေ့၏။ နှာခေါင်း၌လည်း ငြီးငွေ့၏။ လျှာ၌လည်း ငြီးငွေ့၏။ ကိုယ်၌လည်း ငြီးငွေ့၏။ စိတ် ၌လည်း ငြီးငွေ့၏။ ငြီးငွေ့သော် စွဲမက်မှု ကင်း၏။ စွဲမက်မှု ကင်းသောကြောင့် (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်၏။

အဆင်းသည် မမြဲ ဆင်းရဲ ငါမဟုတ်

ရဟန်းတို့ အဆင်းတို့သည် မမြဲကုန်၊ မမြဲသော အဆင်းသည် ဆင်းရဲ၏။ ဆင်းရဲသောအဆင်းသည်ကိုယ် 'အတ္တ' မဟုတ်၊ ကိုယ် 'အတ္တ' မဟုတ်သော အဆင်းကို “ဤအဆင်းသည် ငါ့ဥစ္စာမဟုတ်၊ ဤအဆင်းသည် ငါ မဟုတ်၊ ဤအဆင်းသည် ငါ၏ကိုယ် 'အတ္တ' မဟုတ်”ဟု ဤသို့ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မှန်ကန်သော ပညာဖြင့် ရှုရမည်။ အသံတို့သည်။

ရဟန်းတို့ ဤသို့ ရှုသော အကြားအမြင်ရှိသော အရိယာတပည့်သည် အဆင်းတို့၌လည်း ငြီးငွေ့၏။ အသံတို့၌လည်း ငြီးငွေ့၏။ အနံ့တို့၌လည်း ငြီးငွေ့၏။ အရသာတို့၌လည်း ငြီးငွေ့၏။ အတွေ့အထိတို့၌လည်း ငြီးငွေ့၏။ သဘောတရားတို့၌လည်း ငြီးငွေ့၏။ ငြီးငွေ့သော် စွဲမက်မှု ကင်း၏။ စွဲမက်မှုကင်းသော် (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်၏။

အတိတ် အနာဂတ် မျက်စိသည် မမြဲ-ဆင်းရဲဆိုလျှင်-

ရဟန်းတို့ အတိတ် အနာဂတ်ဖြစ်သော မျက်စိသည် မမြဲ၊ ပစ္စုပ္ပန်မျက်စိ၏ မမြဲမှု၌ ကားအဘယ်ဆိုဖွယ်ရာ ရှိမည်နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသို့ ရှုသော အကြားအမြင်ရှိသော အရိယာတပည့်သည်အတိတ်ဖြစ်သော မျက်စိ၌ ငဲ့ကွက်မှု ကင်း၏။ အနာဂတ်ဖြစ်သော မျက်စိကို မနှစ်သက်၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သောမျက်စိကို ငြီးငွေ့ခြင်းငှါ စွဲမက်မှု ကင်းခြင်းငှါ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းငှါ ကျင့်၏။ နားသည် မမြဲ။--

ရဟန်းတို့ အတိတ် အနာဂတ်ဖြစ်သော မျက်စိသည် ဆင်းရဲ၏၊ ပစ္စုပ္ပန်မျက်စိ၏ ဆင်းရဲမှု၌ ကားအဘယ်ဆိုဖွယ်ရာ ရှိမည်နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသို့ရှုသော အကြားအမြင်ရှိသော အရိယာတပည့်သည်အတိတ်ဖြစ်သော မျက်စိ၌ ငဲ့ကွက်မှု ကင်း၏၊ အနာဂတ်ဖြစ်သော မျက်စိကို မနှစ်သက်၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော မျက်စိကို ငြီးငွေ့ခြင်းငှါ စွဲမက်မှု ကင်းခြင်းငှါ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းငှါ ကျင့်၏။ နားသည်။ပ။--

အတိတ် အနာဂတ် အဆင်းစသည် မမြဲ-ဆင်းရဲဆိုလျှင်-

ရဟန်းတို့ အတိတ် အနာဂတ်ဖြစ်ကုန်သော အဆင်းတို့သည် ဆင်းရဲကုန်၏၊ ပစ္စုပ္ပန်အဆင်း တို့၏ဆင်းရဲမှု၌ ကား အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာ ရှိမည်နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသို့ ရှုသော အကြားအမြင်ရှိသောအရိယာတပည့်သည် အတိတ်ဖြစ်ကုန်သော အဆင်းတို့၌ ငဲ့ကွက်မှု ကင်း၏၊ အနာဂတ်ဖြစ်ကုန်သောအဆင်း တို့ကို မနှစ်သက်၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်ကုန်သော အဆင်းတို့ကို ငြီးငွေ့ခြင်းငှါ စွဲမက်မှု ကင်းခြင်းငှါချုပ်ငြိမ်းခြင်းငှါ ကျင့်၏။ပ။

မျက်စိစသည်၏ သာယာဖွယ် အပြစ် ထွက်မြောက်ရာ

ရဟန်းတို့ ဘုရားမဖြစ်မီ သစ္စာလေးပါးကို မသိသေးသော ဘုရားအလောင်းဖြစ်စဉ် ငါ့အား ဤသို့ အကြံ ဖြစ်၏ -

- အဘယ်သည် မျက်စိ၏ သာယာဖွယ် ဖြစ်သနည်း၊
- အဘယ်သည် အပြစ် ဖြစ်သနည်း၊
- အဘယ်သည် ထွက်မြောက်ရာ ဖြစ်သနည်း။ အဘယ်သည် နား၏။

အဘယ်သည် နှာခေါင်း၏။ အဘယ်သည် လျှာ၏။ အဘယ်သည်ကိုယ်၏။ အဘယ်သည် စိတ်၏သာယာဖွယ် ဖြစ်သ နည်း၊ အဘယ်သည် အပြစ် ဖြစ်သနည်း၊ အဘယ်သည် ထွက်မြောက်ရာဖြစ်သနည်း’’ဟု အကြံ ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ထိုသို့ (အကြံဖြစ်ပေါ်သော) ငါ့အား ဤသို့ အကြံ ဖြစ်ပြန်၏ -မျက်စိကို စွဲ၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော ချမ်းသာမှု ဝမ်းမြောက်မှုသည် မျက်စိ၏ သာယာဖွယ်တည်း၊ မျက်စိ၏ မမြဲခြင်း ဆင်းရဲခြင်းဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောသည် မျက်စိ၏ အပြစ်တည်း၊ မျက်စိ၌ လိုချင်စွဲမက်မှု

‘ဆန္ဒရာဂ’ကို ဖျောက်ခြင်းပယ်ခြင်းသည် မျက်စိ၏ ထွက်မြောက်ရာတည်း။ နားကို စွဲ၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော။ပ။

အဆင်းစသည်၏ သာယာဖွယ် အပြစ် ထွက်မြောက်ရာ

ရဟန်းတို့ ဘုရားမဖြစ်မီ သစ္စာလေးပါးကို မသိသေးသော ဘုရားအလောင်းဖြစ်စဉ် ငါ့အား ဤသို့အကြံ ဖြစ်၏-’

- အဘယ်သည် အဆင်းတို့၏ သာယာဖွယ် ဖြစ်သနည်း၊
- အဘယ်သည် အပြစ် ဖြစ်သနည်း၊
- အဘယ်သည် ထွက်မြောက်ရာ ဖြစ်သနည်း။

အဘယ်သည် အသံတို့၏။ အဘယ်သည် အနံ့တို့၏။ အဘယ်သည် အရသာတို့၏။ အဘယ်သည် အတွေ့အထိတို့၏။ အဘယ်သည် သဘောတရားတို့၏ သာယာဖွယ် ဖြစ်သနည်း၊ အဘယ်သည် အပြစ် ဖြစ်သနည်း၊ အဘယ်သည် ထွက်မြောက်ရာဖြစ်သနည်း’ဟု အကြံ ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ထိုသို့ (အကြံဖြစ်ပေါ်သော) ငါ့အား ဤသို့ အကြံ ဖြစ်ပေါ်ပြန်၏-

- အဆင်းတို့ကို စွဲ၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော ချမ်းသာမှု ဝမ်းမြောက်မှုသည် အဆင်းတို့၏ သာယာဖွယ်တည်း၊
- အဆင်းတို့၏ မမြဲခြင်းဆင်းရဲခြင်း ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောသည် အဆင်းတို့၏ အပြစ်တည်း။
- အဆင်းတို့၌ လိုချင်စွဲမက်မှု ‘ဆန္ဒရာဂ’ကို ဖျောက်ခြင်း ပယ်ခြင်းသည် အဆင်းတို့၏ ထွက်မြောက်ရာတည်း။

ဂြိုဟ် ထွက်မြောက်တယ်

- ရဟန်းတို့ အကယ်၍ မျက်စိ၏ သာယာဖွယ် မရှိခဲ့ပါမူ သတ္တဝါတို့သည် မျက်စိ၌ မစွဲလမ်းကုန်ရာ၊ ရဟန်းတို့ မျက်စိ၏ သာယာဖွယ် ရှိနေခြင်းကြောင့်သာလျှင် သတ္တဝါတို့သည် မျက်စိ၌ စွဲလမ်းကုန်၏။
- ရဟန်းတို့ အကယ်၍ မျက်စိ၏ အပြစ် မရှိခဲ့ပါမူ သတ္တဝါတို့သည် မျက်စိ၌ မငြီးငွေ့ကုန်ရာ၊ ရဟန်းတို့ မျက်စိ၏ အပြစ် ရှိနေခြင်းကြောင့်သာလျှင် သတ္တဝါတို့သည် မျက်စိ၌ ငြီးငွေ့ကုန်၏။

- ရဟန်းတို့ အကယ်၍ မျက်စိ၏ ထွက်မြောက်ရာ မရှိခဲ့ပါမူ သတ္တဝါတို့သည် မျက်စိမှထွက်မြောက်နိုင်ကုန်ရာ၊ ရဟန်းတို့ မျက်စိ၏ ထွက်မြောက်ရာ ရှိနေခြင်းကြောင့်သာလျှင်သတ္တဝါတို့သည် မျက်စိမှ ထွက်မြောက်နိုင် ကုန်၏။

မသိသေးသမျှ ကာလပတ်လုံး မလွတ်နိုင်

ရဟန်းတို့ သတ္တဝါတို့သည် ဤခြောက်ပါးကုန်သောကိုယ်တွင်းဖြစ် တည်ရာ ‘အဇ္ဈတ္တိကာယတန’ တို့၏ သာယာဖွယ်ကိုလည်း သာယာဖွယ်အားဖြင့်၊ အပြစ်ကိုလည်း အပြစ်အားဖြင့်၊ ထွက်မြောက်ရာကိုလည်းထွက်မြောက်ရာအားဖြင့် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိကြသေး သမျှ ကာလပတ်လုံး နတ် မာရ်နတ် ဗြဟ္မာနှင့်တကွသော နတ်လောကနှင့် သမဏဗြာဟ္မဏ မင်းများ လူများနှင့် တကွသော လူ့လောကမှ ကျွတ်လွတ်ကွေ့ကင်း လွတ်ကင်းကြကုန်သည် ဖြစ်၍ (ကိလေသာ) အပိုင်းအခြား ကင်းသော စိတ်ဖြင့် မနေကြရကုန်။

မျက်စိသည်ကို နှစ်သက်ရင် ဆင်းရဲကို နှစ်သက်မည်တယ်

ရဟန်းတို့ အကြင်သူသည် မျက်စိကို နှစ်သက်၏။ ထိုသူသည် ဆင်းရဲကို နှစ်သက်၏။ အကြင်သူသည် ဆင်းရဲကို နှစ်သက်၏။ ထိုသူသည် ဝဋ်ဆင်းရဲမှ မလွတ်နိုင်ဟု ငါ ဆို၏။

မျက်စသည်ဖြစ်ပေါ် မှုသည် ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ် မှုသာ

ရဟန်းတို့ မျက်စိ၏ ဖြစ်ပေါ်မှု တည်မှု အသစ်ဖြစ်မှု ထင်ရှားဖြစ်မှုသည် ဆင်းရဲ၏ ဖြစ်မှုပင်တည်း၊ ရောဂါတို့၏ တည်တံ့မှုပင်တည်း၊ အိုခြင်း သေခြင်း၏ ထင်ရှားဖြစ်မှုပင်တည်း။ နား၏။ပ။-

ရဟန်းတို့ မျက်စိ၏ ချုပ်မှု ငြိမ်းမှု ကွယ်ပျောက်မှုသည် ဆင်းရဲ၏ ချုပ်မှုပင်တည်း၊ ရောဂါတို့၏ငြိမ်းမှုပင်တည်း၊ အိုခြင်း သေခြင်း၏ ကွယ်ပျောက်မှုပင်တည်း။ နား၏။ပ။-

အစုံတရားများကိုသာ ပြောစရာရှိ

ရဟန်းတို့ အလုံးစုံကို သင်တို့အား ဟောကြားပေအံ့၊ ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့။ ရဟန်းတို့ အလုံးစုံဟူသည် အဘယ်နည်း။ မျက်စိနှင့် အဆင်းတို့လည်းကောင်း၊ နားနှင့်အသံ

တို့လည်းကောင်း၊ လျှာနှင့် အရသာတို့လည်းကောင်း၊ ကိုယ်နှင့် အတွေ့အထိတို့လည်းကောင်း၊ စိတ်နှင့် သဘောတရားတို့လည်းကောင်းတည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို အလုံးစုံဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ “ငါသည် ဤအလုံးစုံကို ပယ်စွန့်၍ တစ်ပါးသော အလုံးစုံကို ပညတ်မည်” ဟု တစ်ဦးတစ်ယောက်က ဆိုခဲ့ပါလျှင် ထိုသူ၏ စကားသည် အပြောမျှသာ ဖြစ်ရာ၏။ မေးသည်ရှိသော်ကား အပြည့်အစုံ မဖြေဆိုနိုင်ရုံသာမက ပင်ပန်းခြင်းသို့လည်း ရောက်ရာ၏။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း။ ရဟန်းတို့ အရာ မဟုတ်သောကြောင့်တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မျက်စိစသည်ကို အထူးသိကာ ပယ်

- ရဟန်းတို့ မျက်စိကို အထူးသိ၍ ပိုင်းခြားသိ၍ ပယ်ရမည်။
- အဆင်းတို့ကို အထူးသိ၍ ပိုင်းခြား သိ၍ ပယ်ရမည်။
- စက္ခုဝိညာဏ်ကို အထူးသိ၍ ပိုင်းခြားသိ၍ ပယ်ရမည်။
- စက္ခုသမ္မဿကို အထူးသိ၍ ပိုင်းခြားသိ၍ ပယ်ရမည်။
- စက္ခုသမ္မဿဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ခံစားမှု သုခ ဒုက္ခဥပေက္ခာကိုလည်း အထူးသိ၍ ပိုင်းခြားသိ၍ ပယ်ရမည်။ နားကို။-

မျက်စိစသည် အထူးမသိလျှင် ဆင်းရဲကုန်ခြင်းငှါမထိုက်

ရဟန်းတို့ အလုံးစုံကို အထူးမသိသေးလျှင် ပိုင်းခြား၍ မသိသေးလျှင် မခွါနိုင်သေးလျှင်မပယ်နိုင်သေးလျှင် ဆင်းရဲကုန်ခြင်းငှါ မထိုက်။ ရဟန်းတို့ အလုံးစုံကို အထူးမသိသေးလျှင် ပိုင်းခြား၍ မသိသေးလျှင် မခွါနိုင်သေးလျှင် မပယ်နိုင်သေးလျှင် ဆင်းရဲကုန်ခြင်းငှါ မထိုက်ဟူသည် အဘယ်နည်း။

ရဟန်းတို့ မျက်စိကို အထူးမသိသေးလျှင် ပိုင်းခြား၍မသိသေးလျှင် မခွါနိုင်သေးလျှင် မပယ်နိုင်သေးလျှင် ဆင်းရဲကုန်ခြင်းငှါ မထိုက်။ အဆင်းတို့ကို အထူးမသိသေးလျှင် ပိုင်းခြား၍ မသိသေးလျှင် မခွါနိုင်သေးလျှင် မပယ်နိုင်သေးလျှင် ဆင်းရဲကုန်ခြင်းငှါ မထိုက်။ စက္ခုဝိညာဏ်ကို အထူးမသိသေးလျှင် ပိုင်းခြား၍ မသိသေးလျှင် မခွါနိုင်သေးလျှင် မပယ်နိုင်သေးလျှင် ဆင်းရဲကုန်ခြင်းငှါ မထိုက်။ စက္ခုသမ္မဿကို အထူးမသိသေးလျှင် ပိုင်းခြား၍ မသိသေးလျှင် မခွါနိုင်သေးလျှင် မပယ်နိုင်သေးလျှင် ဆင်းရဲကုန်ခြင်းငှါမထိုက်။ စက္ခုသမ္မဿဟူသော

အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ခံစားမှု သုခ ဒုက္ခဥပေက္ခာကိုလည်း အထူးမသိသေးလျှင် ပိုင်းခြား၍ မသိသေးလျှင် မခွဲနိုင်သေးလျှင် မပယ်နိုင်သေးလျှင်ဆင်းရဲကုန်ခြင်းငှါ မထိုက်။

မျက်စိသည် ပြောင်ပြောင်တောက်လောင်နေတယ်

မျက်စိသည် ပြောင်ပြောင်တောက်လောင်၏။ အဆင်းတို့သည် ပြောင်ပြောင်တောက်လောင် ကုန်၏။ စက္ခုဝိညာဏ်သည် ပြောင်ပြောင်တောက်လောင်၏။ စက္ခုသမ္ဗုဒ္ဓိသည် ပြောင်ပြောင်တောက်လောင်၏။ စက္ခု သမ္ဗုဒ္ဓိဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ခံစားမှု သုခ ဒုက္ခ ဥပေက္ခာသည်လည်းပြောင် ပြောင်တောက်လောင်၏။

အဘယ်ဖြင့် ပြောင်ပြောင်တောက်လောင်သနည်း။ စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ မီးဖြင့်, အမျက် ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ မီးဖြင့်, တွေဝေမှု ‘မောဟ’ မီးဖြင့် ပြောင်ပြောင်တောက်လောင်၏။ ပဋိသန္ဓေနေမှု ‘ဇာတိ’ အိုမှု ‘ဇရာ’ သေမှု ‘မရဏ’ စိုးရိမ်မှု ‘သောက’ ငိုကြွေးမှု ‘ပရိဒေဝ’ ကိုယ်ဆင်းရဲမှု ‘ဒုက္ခ’ စိတ်ဆင်းရဲမှု ‘ဒေါမနဿ’ ပြင်းစွာ ပင်ပန်းမှု ‘ဥပါယာသ’ တို့ဖြင့်ပြောင်ပြောင်တောက်လောင်၏ဟု ငါ ဆို၏။

မျက်စိသည် အနှိပ်စက်ခံရတယ်

ရဟန်းတို့ မျက်စိသည် အနှိပ်စက်ခံရ၏။ အဆင်းတို့သည် အနှိပ်စက်ခံရကုန်၏။ စက္ခုဝိညာဏ်သည်အနှိပ်စက်ခံရ၏။ စက္ခုသမ္ဗုဒ္ဓိသည် အနှိပ်စက်ခံရ၏။ စက္ခုသမ္ဗုဒ္ဓိဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ခံစားမှု သုခ ဒုက္ခ ဥပေက္ခာသည်လည်း အနှိပ်စက်ခံရ၏။

အဘယ်တရားက နှိပ်စက်အပ်သနည်း။ ပဋိသန္ဓေနေမှု အိုမှု သေမှု စိုးရိမ်မှု ငိုကြွေးမှုကိုယ်ဆင်းရဲမှု စိတ်ဆင်းရဲမှု ပြင်းစွာ ပင်ပန်းမှုတို့က နှိပ်စက်အပ်၏ဟု ငါ ဆို၏။ပ။

မျက်စိသည်ကို အထင်မမှားရာ

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် မျက်စိကို အထင်မမှား၊ မျက်စိ၌ အထင်မမှား၊ မျက်စိမှအထင်မမှား၊ ငါ၏ မျက်စိဟု အထင်မမှား။ အဆင်းတို့ကို အထင်မမှား။ပ။ စက္ခုဝိညာဏ်ကိုအထင်မမှား။ စက္ခုသမ္ဗုဒ္ဓိကို အထင်မမှား။ စက္ခုသမ္ဗုဒ္ဓိဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည့်ခံစားမှု သုခ ဒုက္ခ ဥပေက္ခာကိုလည်း အထင်မမှား။

ထိုခံစားမှုလည်း အထင်မမှား၊ ထိုခံစားမှုလည်းအထင်မမှား၊ ငါ၏ ခံစားမှုဟုလည်း အထင်မမှား။

ရဟန်းတို့ အကြင်သဘောကို အထင်မှား၏၊ အကြင်သဘော၌ အထင်မှား၏၊ အကြင်သဘောမှအထင်မှား၏၊ အကြင်သဘောသည် ငါဟု အထင်မှား၏၊ ထိုသဘောတရားသည် ထိုအထင်မှားမှုမှ တစ်မျိုးတစ်ဖုံအားဖြင့် ဖြစ်တတ်၏။ တစ်မျိုးတစ်ဖုံအားဖြင့် ဖြစ်၍ ဘဝတို့၌ ကပ်ငြိတတ်သော သတ္တဝါအပေါင်းသည် ဘဝကိုသာ နှစ်သက်တတ်၏။ပ။

မမြဲသော မျက်စိစသည်

ရဟန်းတို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်သနည်း။ မျက်စိသည် မြဲသလော၊ မမြဲသလော။ မမြဲပါအသျှင်ဘုရား။ မမြဲသော မျက်စိသည် ဆင်းရဲလော၊ ချမ်းသာလော။ ဆင်းရဲပါ အသျှင်ဘုရား။ မမြဲသော ဆင်းရဲသော ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိသော မျက်စိကို “ ဤမျက်စိသည် ငါ့ဥစ္စာ ဖြစ်၏။ ဤမျက်စိသည် ငါ ဖြစ်၏။ ဤမျက်စိသည် ငါ၏ကိုယ် ‘အတ္တ’ တည်း”ဟု ရှုခြင်းငှါသင့်လျော်ပါမည်လော။ မသင့်လျော်ပါ အသျှင်ဘုရား။ အဆင်းတို့သည်။ပ။ စက္ခုဝိညာဏ်သည်။ စက္ခုသမ္မဿသည် မြဲသလော၊ မမြဲသလော။

ဖြစ်ခြင်းသဘောရှိသော မျက်စိစသည်

မျက်စိသည် ဖြစ်ခြင်း‘ဇာတိ’သဘောရှိ၏။ အဆင်းတို့သည်။ စက္ခုဝိညာဏ်သည်။ စက္ခုသမ္မဿသည်ဖြစ်ခြင်း‘ဇာတိ’သဘောရှိ၏။ စက္ခုသမ္မဿဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ခံစားမှု သုခဒုက္ခ ဥပေက္ခာသည်လည်း ဖြစ်ခြင်း‘ဇာတိ’သဘောရှိ၏။ပ။ ရဟန်းတို့ အလုံးစုံသည် အိုခြင်းသဘောရှိ၏။ [ချိုးအပ်၏။]

- ရဟန်းတို့ အလုံးစုံသည် နာခြင်းသဘောရှိ၏။ [ချိုးအပ်၏။]
- ရဟန်းတို့ အလုံးစုံသည် သေခြင်းသဘောရှိ၏။ [ချိုးအပ်၏။]
- ရဟန်းတို့ အလုံးစုံသည် စိုးရိမ်ခြင်းသဘောရှိ၏။ [ချိုးအပ်၏။]
- ရဟန်းတို့ အလုံးစုံသည် ညစ်ညူးခြင်းသဘောရှိ၏။ [ချိုးအပ်၏။]
- ရဟန်းတို့ အလုံးစုံသည် ကုန်ခန်းခြင်းသဘောရှိ၏။ [ချိုးအပ်၏။]
- ရဟန်းတို့ အလုံးစုံသည် ပျက်စီးခြင်းသဘောရှိ၏။ [ချိုးအပ်၏။]
- ရဟန်းတို့ အလုံးစုံသည် ဖြစ်ပေါ်ခြင်းသဘောရှိ၏။ [ချိုးအပ်၏။]

- ရဟန်းတို့ အလုံးစုံသည် ချုပ်ခြင်းသဘောရှိ၏။ [ချိုးအပ်၏။]

မျက်စိသည် အညှဉ်းဆဲခံရတယ်

ရဟန်းတို့ မျက်စိသည် အညှဉ်းဆဲခံရ၏။ အဆင်းတို့သည် အညှဉ်းဆဲခံရကုန်၏။ စက္ခုဝိညာဏ်သည်အညှဉ်းဆဲခံရ၏။ စက္ခုသမ္ပဿသည် အညှဉ်းဆဲခံရ၏။ စက္ခုသမ္ပဿဟူသော အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ခံစားမှု သုခ ဒုက္ခ ဥပေက္ခာသည်လည်း အညှဉ်းဆဲခံရ၏။ပ။

ဘယ်လိုသိရင် သံယောဇဉ် ပျောက်နိုင်မလဲ

အသျှင်ဘုရား အဘယ်သို့ သိသူ အဘယ်သို့ မြင်သူအား သံယောဇဉ် ‘အနှောင်အဖွဲ့’ တရားတို့ပျောက်ကင်းနိုင်ကြပါသနည်း။

ရဟန်း မျက်စိကို မမြဲ (ဆင်းရဲ- ငါမဟုတ်)ဟု သိသူ မြင်သူအား သံယောဇဉ် ‘အနှောင်အဖွဲ့’ တရားတို့ ပျောက်ကင်းနိုင်ကုန်၏။ အဆင်းတို့ကို။ စက္ခုဝိညာဏ်ကို။ စက္ခုသမ္ပဿကို။ စက္ခုသမ္ပဿဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ခံစားမှု သုခ ဒုက္ခ ဥပေက္ခာကို မမြဲဟု သိသူ မြင်သူအားသံယောဇဉ် ‘အနှောင်အဖွဲ့’ တရား တို့ ပျောက်ကင်းနိုင်ကုန်၏။ နားကို--

ဥပါဒါန်” အားလုံးကို ပိုင်းခြား၍သိရန်

ရဟန်းတို့ စွဲလမ်းမှု ‘ဥပါဒါန်’ အားလုံးကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ သင်တို့အား တရားဟောပေအံ့။ ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့။ ရဟန်းတို့ စွဲလမ်းမှု ‘ဥပါဒါန်’ အားလုံးကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ငါဟောကြားမည့် တရားဟူသည် အဘယ်နည်း။

မျက်စိကိုလည်းကောင်း၊ အဆင်းတို့ကိုလည်းကောင်း စွဲ၍ စက္ခုဝိညာဏ် ဖြစ်၏။ (မျက်စိ အဆင်းစက္ခုဝိညာဏ်) သုံးမျိုးတို့၏ ပေါင်းဆုံမှုကြောင့် တွေ့ထိမှု ‘ဖဿ’ ဖြစ်၏။ တွေ့ထိမှု ‘ဖဿ’ဟူသောအကြောင်းကြောင့် ခံစားမှု ‘ဝေဒနာ’ ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ဤသို့ ရှုသော အကြားအမြင်ရှိသော အရိယာတပည့်သည် မျက်စိ၌လည်း ငြီးငွေ့၏။ အဆင်းတို့၌လည်း ငြီးငွေ့၏။ စက္ခုဝိညာဏ်၌လည်း ငြီးငွေ့၏။ စက္ခုသမ္ပဿ၌လည်း ငြီးငွေ့၏။ ခံစားမှု၌လည်း ငြီးငွေ့၏။ ငြီးငွေ့သော် စွဲမက်မှု ကင်း၏။ စွဲမက်မှုကင်း ခြင်းကြောင့်

(ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်၏။ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်သော် “ငါသည်စွဲလမ်းမှု ‘ဥပါဒါန်’ကို ပိုင်းခြား၍ သိအပ်ပြီး ”ဟု ပိုင်းခြား၍ သိ၏။

အဖော် နှင့် အတူနေသူ

မိဂဇာလ အလိုရှိအပ်ကုန် နှစ်သက်အပ်ကုန်သော စိတ်နှလုံးကို ပွားစေတတ်ကုန်သော ချစ်ခင်ဖွယ်သဘောရှိကုန်သော ကာမနှင့် စပ်ကုန်သော စွဲမက်အပ်ကုန်သော စက္ခုဝိညာဏ်ဖြင့် သိအပ်ကုန်သော အဆင်းတို့သည် ရှိကုန်၏။

ထိုအဆင်းကို ရဟန်းသည် အကယ်၍ အလွန်နှစ်သက်အံ့၊ အလွန်ပြောဆိုအံ့၊ လွှမ်းမိုး၍ တည်အံ့၊ ထိုအဆင်းကို အလွန်နှစ်သက် အလွန်ပြောဆို လွှမ်းမိုး၍ တည်သော ထိုရဟန်းအားနှစ်သက်မှု ဖြစ်၏။ နှစ်သက်မှု ရှိသော် ပြင်းစွာစွဲမက်မှု ဖြစ်၏။ ပြင်းစွာစွဲမက်မှု ရှိသော် စပ်ယှဉ် ‘နှောင်ဖွဲ့’မှုဖြစ်၏။

မိဂဇာလ နှစ်သက်မှု သံယောဇဉ်ကြိုး အချည်ခံရသော ရဟန်းကို “အဖော်နှင့် အတူနေသူ”ဟုဆို အပ်၏။

တစ်ယောက်တည်း နေသူ

မိဂဇာလ အလိုရှိအပ်ကုန် နှစ်သက်အပ်ကုန်သော စိတ်နှလုံးကို ပွားစေတတ်ကုန်သော ချစ်ခင်ဖွယ်သဘောရှိကုန်သော ကာမနှင့် စပ်ကုန်သော စွဲမက်အပ်ကုန်သော စက္ခုဝိညာဏ်ဖြင့် သိအပ်ကုန်သောအဆင်းတို့သည် ရှိကုန်၏။

ထိုအဆင်းကို ရဟန်းသည် အကယ်၍ အလွန် မနှစ်သက်အံ့၊ အလွန် မပြောဆိုအံ့၊ လွှမ်းမိုး၍ မတည်အံ့၊ ထိုအဆင်းကို အလွန်မနှစ်သက် အလွန်မပြောဆို လွှမ်းမိုး၍ မတည်သောထိုရဟန်းအား နှစ်သက်မှုသည် ချုပ်ငြိမ်း၏။ နှစ်သက်မှု မရှိသော် ပြင်းစွာတပ်မက်မှု မဖြစ်နိုင်၊ ပြင်းစွာတပ်မက်မှု မရှိသော် စပ်ယှဉ် ‘နှောင်ဖွဲ့’မှု မဖြစ်။

မိဂဇာလ နှစ်သက်မှု သံယောဇဉ်ကြိုး အချည်မခံရသောရဟန်းကို “တစ်ယောက်တည်း နေသူ”ဟု ဆိုအပ်၏။ပ။

မြင်သိသော နေရာတိုင်း မာရ်နဂိုတယ်

သမိဒ္ဓိ မျက်စိရှိရာ အဆင်းတို့ ရှိရာ စက္ခုဝိညာဏ်ရှိရာ စက္ခုဝိညာဏ်ဖြင့် သိအပ်သော တရားတို့ ရှိရာအရပ်၌ မာရ်သည်လည်းကောင်း၊ မာရ်ဟူသော အခေါ်အဝေါ်ပညတ် သည်လည်းကောင်း ရှိ၏။ နားရှိရာ--

လောကဟူသောအခေါ် အဝေါ်

အသျှင်ဘုရား “လောက လောက” ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ အသျှင်ဘုရား အဘယ်မျှလောက်ဖြင့်လောကသည်လည်းကောင်း၊ လောကဟူသော အခေါ်အဝေါ်ပညတ်သည် လည်းကောင်း ဖြစ်ရာပါသနည်းဟု (ဤစကားကို လျှောက်၏)။

သမိဒ္ဓိ မျက်စိရှိရာ အဆင်းတို့ ရှိရာ စက္ခုဝိညာဏ်ရှိရာ စက္ခုဝိညာဏ်ဖြင့် သိအပ်သော တရားတို့ ရှိရာအရပ်၌ လောကသည်လည်းကောင်း၊ လောကဟူသောအခေါ်အဝေါ် ပညတ်သည်လည်းကောင်း ရှိ၏။ လျှာရှိရာ။ပ။--

မိမိမဟုတ်သော တရားတွင် လိုချင်မှု ‘ဆန္ဒ’ ကို ပယ်

ရာဇ အကြင်တရားသည်ကိုယ် ‘အတ္တ’ မဟုတ်၊ ထိုကိုယ် ‘အတ္တ’ မဟုတ်သော တရား၌ သင်သည် လိုချင်မှု ‘ဆန္ဒ’ ကို ပယ်ရမည်။ ရာဇ ထိုတရား၌ သင်သည် လိုချင်မှု ‘ဆန္ဒ’ ကို ပယ်ရမည်ဟူသောကိုယ် ‘အတ္တ’ မဟုတ်သော တရားကား အဘယ်နည်း။

ရာဇ မျက်စိသည်ကိုယ် ‘အတ္တ’ မဟုတ်၊ ထိုမျက်စိ၌ သင်သည် လိုချင်မှု ‘ဆန္ဒ’ ကို ပယ်ရမည်။ အဆင်းတို့သည်။ စက္ခုဝိညာဏ်သည်။ စက္ခုသမ္ပဿသည်။ စက္ခုသမ္ပဿဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ပ။

စိတ်သည်ကိုယ် ‘အတ္တ’ မဟုတ်။ သဘောတရားတို့သည်။ မနောဝိညာဏ်သည်။ မနောသမ္ပဿသည်။ မနောသမ္ပဿဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ခံစားမှု သုခ ဒုက္ခ ဥပေက္ခာဝေဒနာသည်ကိုယ် ‘အတ္တ’ မဟုတ်၊ ထိုခံစားမှု ‘ဝေဒနာ’၌ သင်သည် လိုချင်မှု ‘ဆန္ဒ’ ကို ပယ်ရမည်။

မသိမှု “အဝိဇ္ဇာ” ပျောက်၍ သိမှု “ဝိဇ္ဇာ” ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်ပုံ

အသျှင်ဘုရား အဘယ်သို့ သိသူ အဘယ်သို့ မြင်သူ ရဟန်းအား မသိမှု ‘အဝိဇ္ဇာ’ ပျောက်၍ သိမှု ‘ဝိဇ္ဇာ’ ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်ပါသနည်း။

ရဟန်း မျက်စိကို မမြဲဟူ၍ သိသူ မြင်သူ ရဟန်းအား မသိမှု ‘အဝိဇ္ဇာ’ ပျောက်၍ သိမှု ‘ဝိဇ္ဇာ’ ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်၏။ အဆင်းတို့ကို။ စက္ခုဝိညာဏ်ကို။ စက္ခုသမ္ပဿကို။ စက္ခုသမ္ပဿဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ခံစားမှု သုခ ဒုက္ခ ဥပေက္ခာဝေဒနာကို မမြဲဟူ၍ သိသူမြင်သူ ရဟန်းအား မသိမှု ‘အဝိဇ္ဇာ’ ပျောက်၍ သိမှု ‘ဝိဇ္ဇာ’ ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်၏။

“လောက လောက” ဟူသည်

“လောက လောက” ဟု ဆိုအပ်ပါ၏။ အသျှင်ဘုရား အဘယ်မျှလောက်သော အကြောင်းကြောင့် “လောက” ဟု ဆိုအပ်ပါသနည်း။ ရဟန်း ပျက်စီးတတ် သောကြောင့် “လောက” ဟု ဆိုအပ်၏။

အဘယ်သည် ပျက်စီးတတ်သနည်း။ ရဟန်း မျက်စိသည် ပျက်စီးတတ်၏။ အဆင်းတို့သည် ပျက်စီးတတ်ကုန်၏။ စက္ခုဝိညာဏ်သည် ပျက်စီးတတ်၏။ စက္ခုသမ္ပဿသည် ပျက်စီးတတ်၏။ စက္ခုသမ္ပဿဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ခံစားမှု သုခ ဒုက္ခ ဥပေက္ခာဝေဒနာသည် ပျက်စီးတတ်၏။ပ။

ဆိတ်သုဉ်းပုံ

“အသျှင် ဘုရား “လောကသည် (ဆိတ်) သုဉ်း၏။ လောကသည် (ဆိတ်) သုဉ်း၏ ” ဟု ဆိုအပ်ပါ၏။ အသျှင်ဘုရားအဘယ်မျှလောက်သော အကြောင်းဖြင့် “လောကသည် (ဆိတ်) သုဉ်း၏ ” ဟု ဆိုအပ်ပါသနည်း။ အာနန္ဒာ ငါမှလည်းကောင်း ငါ့ဥစ္စာမှလည်းကောင်း (ဆိတ်) သုဉ်းသောကြောင့် “လောကသည် (ဆိတ်) သုဉ်း၏” ဟု ဆိုအပ်၏။

အာနန္ဒာ အဘယ်အရာသည် ငါမှလည်းကောင်း၊ ငါ့ဥစ္စာမှလည်းကောင်း (ဆိတ်) သုဉ်းသနည်း။ အာနန္ဒာ-

- မျက်စိသည် ငါမှလည်းကောင်း၊ ငါ့ဥစ္စာမှလည်းကောင်း (ဆိတ်) သုဉ်း၏။
- အဆင်းတို့သည် ငါမှလည်းကောင်း၊ ငါ့ဥစ္စာမှလည်းကောင်း (ဆိတ်) သုဉ်းကုန်၏။
- စက္ခုဝိညာဏ်သည် ငါမှလည်းကောင်း၊ ငါ့ဥစ္စာမှလည်းကောင်း (ဆိတ်) သုဉ်း၏။

- စက္ခုသမ္ဗုဒ္ဓသသည် ငါမှလည်းကောင်း၊ ငါ့ဥစ္စာမှလည်းကောင်း (ဆိတ်) သုဉ်း၏။ပ။
မနောသမ္ဗုဒ္ဓဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ခံစားမှု သုခ ဒုက္ခ ဥပေက္ခာဝေဒနာသည် ငါမှလည်းကောင်း၊ ငါ့ဥစ္စာမှလည်းကောင်း (ဆိတ်) သုဉ်း၏။

အာနန္ဒာ ငါမှလည်းကောင်း၊ ငါ့ဥစ္စာမှလည်းကောင်း (ဆိတ်) သုဉ်းသောကြောင့် “လောကသည် (ဆိတ်) သုဉ်း၏ ”ဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တဏှာသည် ရောဂါနှင့်တူ၏

ရဟန်းတို့ တဏှာသည်ကား ရောဂါတည်း၊ တဏှာသည် အိုင်းအမာတည်း၊ တဏှာသည် ငြောင့်တံသင်းတည်း။ ရဟန်းတို့ ထိုသို့ဖြစ်သောကြောင့် ငါဘုရားသည် တဏှာ မရှိသည်ဖြစ်၍ ငြောင့်တံသင်း ကင်းသည်ဖြစ်၍ နေ၏။

ရဟန်းတို့ ထိုသို့ဖြစ်သောကြောင့် ရဟန်းသည်လည်း “တဏှာ မရှိသည်ဖြစ်၍ ငြောင့်တံသင်း ကင်းသည်ဖြစ်၍ နေလိုခဲ့မှု”

- မျက်စိကို အထင်မမှားရာ၊ မျက်စိ၌ အထင်မမှားရာ၊ မျက်စိမှ အထင်မမှားရာ၊ မျက်စိကို ငါ့ဥစ္စာဟု အထင်မမှားရာ။
- အဆင်းတို့ကို အထင်မမှားရာ၊ အဆင်းတို့၌ အထင်မမှားရာ၊ အဆင်းတို့မှ အထင်မမှားရာ၊ အဆင်းတို့ကို ငါ့ဥစ္စာဟု အထင်မမှားရာ။
- စက္ခုဝိညာဏ်ကိုအထင်မမှားရာ၊ စက္ခုဝိညာဏ်၌ အထင်မမှားရာ၊ စက္ခုဝိညာဏ်မှ အထင်မမှားရာ၊ စက္ခုဝိညာဏ်ကိုငါ့ဥစ္စာဟု အထင်မမှား ရာ။
- စက္ခုသမ္ဗုဒ္ဓကို အထင်မမှားရာ၊ စက္ခုသမ္ဗုဒ္ဓ၌ အထင်မမှားရာ၊ စက္ခုသမ္ဗုဒ္ဓမှ အထင်မမှားရာ၊ စက္ခုသမ္ဗုဒ္ဓကို ငါ့ဥစ္စာဟု အထင်မမှားရာ။ စက္ခုသမ္ဗုဒ္ဓဟူသောအကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ခံစားမှု သုခ ဒုက္ခ ဥပေက္ခာဝေဒနာကိုလည်း အထင်မမှားရာ၊
- ထိုဝေဒနာ၌လည်း အထင်မမှားရာ၊ ထို ဝေဒနာမှလည်း အထင်မမှားရာ၊ ထိုဝေဒနာကို ငါ့ဥစ္စာဟုလည်းအထင်မမှားရာ။

နားကို အထင်မမှားရာ။---

မျက်စိစသည်သည် တုန်လှုပ်ပျက်စီးတတ်သောတရားသာ

- မျက်စိနှင့် အဆင်းတို့ကို စွဲ၍ စက္ခုဝိညာဏ် ဖြစ်ပေါ်၏။ မျက်စိသည် မမြဲ၊ ဖောက်ပြန်လေ့ရှိ၏။ တစ်မျိုးတစ်ဖုံ ဖြစ်လေ့ရှိ၏။
- အဆင်းတို့သည် မမြဲကုန်၊ ဖောက်ပြန်လေ့ရှိကုန်၏။ တစ်မျိုးတစ်ဖုံ ဖြစ်လေ့ရှိကုန်၏။
- ဤသို့သဘောရှိသော တရားနှစ်ခုအစုသည် တုန်လှုပ်လည်း တုန်လှုပ်တတ်၏။ ပျက်စီးလည်းပျက်စီးတတ်၏။ မမြဲ၊ ဖောက်ပြန်လေ့ရှိ၏။ တစ်မျိုးတစ်ဖုံ ဖြစ်လေ့ရှိ၏။
- စက္ခုဝိညာဏ်သည် မမြဲ၊ ဖောက်ပြန်လေ့ရှိ၏။ တစ်မျိုးတစ်ဖုံ ဖြစ်လေ့ရှိ၏။ စက္ခုဝိညာဏ် ဖြစ်ပေါ်လာရန် အကြောင်းအထောက်အပံ့သည်လည်း မမြဲ၊ ဖောက်ပြန်လေ့ရှိ၏။ တစ်မျိုးတစ်ဖုံ ဖြစ်လေ့ရှိ၏။
- ရဟန်းတို့ မမြဲသော အကြောင်းကို စွဲ၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော စက္ခုဝိညာဏ်သည်ကား အဘယ်မှာ မြဲနိုင်လိမ့်မည်နည်း။

ရဟန်းတို့ (မျက်စိ အဆင်းစက္ခုဝိညာဏ်) ဤသုံးပါးတို့၏ ပေါင်းဆုံ စုဝေး အညီအညွတ် ဖြစ်မှုကို စက္ခုသမ္မဿဟု ဆိုအပ်၏။

- စက္ခုသမ္မဿသည်လည်း မမြဲ၊ ဖောက်ပြန်လေ့ရှိ၏။ တစ်မျိုးတစ်ဖုံ ဖြစ်လေ့ရှိ၏။ စက္ခုသမ္မဿ ဖြစ်ပေါ်လာရန်အကြောင်းအထောက်အပံ့သည်လည်း မမြဲ၊ ဖောက်ပြန်လေ့ရှိ၏။ တစ်မျိုးတစ်ဖုံ ဖြစ်လေ့ရှိ၏။ ရဟန်းတို့မမြဲသော အကြောင်းကို စွဲ၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော စက္ခုသမ္မဿသည်ကား အဘယ်မှာ မြဲနိုင်လိမ့်မည်နည်း။

ရဟန်းတို့ တွေ့ထိမှုရှိသော သူသည် ခံစား၏။ တွေ့ထိမှုရှိသော သူသည် စေ့ဆော်၏။ တွေ့ထိမှုရှိသော သူသည် မှတ်သား၏။ ဤသို့သဘောရှိသော တရားတို့သည် တုန်လှုပ်လည်း တုန်လှုပ်တတ်ကုန်၏။ ပျက်စီးလည်း ပျက်စီးတတ်ကုန်၏။ မမြဲကုန်၊ ဖောက်ပြန်လေ့ရှိကုန်၏။ တစ်မျိုးတစ်ဖုံ ဖြစ်လေ့ရှိကုန်၏။ပ။

မပိတ်ဆို့ရှင် ဆင်းရဲမယ်

ရဟန်းတို့ တွေ့ထိမှု၏ တည်ရာ ‘ဖဿာယတန’ ခြောက်မျိုးတို့ကို မဆုံးမအပ်မလုံခြုံစေအပ် မစောင့်ရှောက်အပ် မပိတ်ဆို့အပ်ကုန်သော် လွန်ကဲသော ဆင်းရဲကို ဆောင်တတ်ကုန်၏။ အဘယ်ခြောက်မျိုးတို့နည်း။

ရဟန်းတို့ မျက်စိတည်းဟူသော တွေ့ထိမှု၏ တည်ရာ ‘ဖဿာယတန’ကို မဆုံးမအပ် မလုံခြုံစေ အပ်မစောင့်ရှောက်အပ် မပိတ်ဆို့အပ်ကုန်သော် လွန်ကဲသော ဆင်းရဲကို ဆောင်တတ်ကုန်၏။ပ။

မြင်လျှင် မြင်ကာမျှ ဟူသည်

မာလုကျပုတ္တ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်သနည်း။ သင်သည် မမြင်အပ်ကုန်သော မမြင်ဖူးကုန်သော မြင်ဆဲ မဟုတ်ကုန်သော မြင်ရလို၏ဟု နှလုံးသွင်းလည်း မရှိကုန်သော (စက္ခုဝိညာဏ်ဖြင့်) သိအပ်ကုန်သော အဆင်းတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုအဆင်းတို့၌ လိုချင်မှုသော်လည်းကောင်း၊ စွဲမက်မှုသော်လည်းကောင်း၊ ခင်မင်မှုသော်လည်းကောင်း သင့်အား ရှိပါသလော။ မရှိပါ အသျှင်ဘုရား။

မာလုကျပုတ္တ အကြင်အခါ မြင်အပ် ကြားအပ် တွေ့ထိအပ် သိအပ်ကုန်သော ဤအာရုံခြောက်မျိုးတို့၌ သင့်အား မြင်လျှင် မြင်ကာမျှ ဖြစ်လတ္တံ့၊ ကြားလျှင် ကြားကာမျှ ဖြစ်လတ္တံ့၊ တွေ့ထိလျှင် တွေ့ထိကာမျှ ဖြစ်လတ္တံ့၊ သိလျှင် သိကာမျှ ဖြစ်လတ္တံ့။

မာလုကျပုတ္တ ထိုအခါ သင်သည် ထို (စွဲမက်ခြင်း အမျက်ထွက်ခြင်း တွေ့ဝေခြင်းဖြင့်) မဖြစ်လတ္တံ့။ မာလုကျပုတ္တ အကြင်အခါ သင်သည် ထို (စွဲမက်ခြင်း အမျက်ထွက်ခြင်း တွေ့ဝေခြင်းဖြင့်) မဖြစ်လတ္တံ့။ မာလုကျပုတ္တ ထိုအခါ သင်သည်ထိုအာရုံခြောက်ပါးတို့၌ မတည်လတ္တံ့။

မာလုကျပုတ္တ အကြင်အခါ သင်သည် ထိုအာရုံခြောက်ပါးတို့၌ မတည်လတ္တံ့။ မာလုကျပုတ္တ ထိုအခါ သင်သည် ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌လည်း မဖြစ်လတ္တံ့၊ တမလွန်ဘဝ၌လည်းမဖြစ်လတ္တံ့၊ နှစ်ဘဝလုံး၌လည်း မဖြစ်လတ္တံ့။ ဤ (ပစ္စုပ္ပန်တမလွန် နှစ်တန်သော ဘဝ၌) မဖြစ်မှုသည်ပင်ဆင်းရဲ၏ အဆုံး (နိဗ္ဗာန်) မည်၏ဟု မိန့်တော်မူ၏။

အဆင်းကို မြင်သော် နှစ်သက်ဖွယ်အာရုံဟု နှလုံးသွင်းသော သူအား သတိ မေ့ပျောက်သည်ဖြစ်၍ ပြင်းစွာ စွဲလမ်းသော စိတ်ရှိလျက် ခံစား၏။ ထိုအဆင်းအာရုံကိုလည်း လွှမ်းမိုး၍ တည်၏။ ထိုသူအား အဆင်းအာရုံကြောင့် ဖြစ်ကုန်သော များစွာသော ဝေဒနာတို့သည် တိုးပွားကုန်၏။

ရှေးရှုကြံစည်မှု စိတ်ပင်ပန်းမှုဟူသော ဆင်းရဲကို ဆည်းပူးနေရင် တရားရှင့်မည်။

သူတစ်ပါးစည်းစိမ်ကို ရှေးရှုကြံစည်မှု ‘အဘိဇ္ဈာ’သည်လည်းကောင်း၊ စိတ်ပင်ပန်းမှုသည်လည်းကောင်း ထိုသူ၏ စိတ်ကို ကပ်၍ ညှဉ်းဆဲအပ်၏။ ဤသို့ ဆင်းရဲကို ဆည်းပူးနေသော သူအား နိဗ္ဗာန်မှဝေးလှ၏ဟု ဆိုအပ်၏။

ထိုသူသည် အဆင်းကို မြင်လတ်သော် ထင်သော သတိရှိသည် ဖြစ်၍ အဆင်းတို့၌ မစွဲမက်၊ စွဲမက်မှုကင်းသော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ခံစား၏။ ထိုအဆင်းကို လွှမ်းမိုး၍ မတည်။

အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် အဆင်းကို ရှုသော်လည်းကောင်း၊ ဝေဒနာကို မှီဝဲသော်လည်းကောင်းထိုသူအား ဆင်းရဲ ကုန်ခန်း၏။ မတိုးပွား။ ဤသို့သော အခြင်း အရာအားဖြင့် ထိုသူသည် သတိရှိသည်ဖြစ်၍ ကျင့်၏။ ဤသို့ ဆင်းရဲကို ဖျက်ဆီး သော သူအား နိဗ္ဗာန်နှင့် နီး၏ဟု ဆိုအပ်၏။

အဆင်းကို မြင်သော် နှစ်သက်ဖွယ်အာရုံဟု နှလုံးသွင်းသော သူအား သတိမေပျောက်သည်ဖြစ်၍ ပြင်းစွာ စွဲလမ်းသော စိတ်ရှိလျက် ခံစား၏။ ထိုအဆင်းကိုလည်း လွှမ်းမိုး၍ တည်၏။ ထိုသူအား အဆင်းကြောင့် ဖြစ်ကုန်သော များစွာသော ဝေဒနာတို့သည် တိုးပွား ကုန်၏။ သူတစ်ပါးစည်းစိမ်ကို ရှေးရှုကြံစည်မှု ‘အဘိဇ္ဈာ’သည်လည်းကောင်း၊ စိတ်ပင်ပန်းမှုသည်လည်းကောင်းထိုသူ၏ စိတ်ကို ကပ်၍ ညှဉ်းဆဲအပ်၏။ ဤသို့ ဆင်းရဲကို ဆည်းပူးနေသော သူအား နိဗ္ဗာန်မှဝေးလှ၏ဟု ဆိုအပ်၏။ပ။

ယုတ်လျော့မှုဟူသော ဟူသည်

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ယုတ်လျော့မှုဟူသော ဖြစ်သနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းအား မျက်စိဖြင့် အဆင်းကို မြင်သော် ပြေးသွားကြံစည်တတ်ကုန် နှောင်ဖွဲ့ကြောင်းဖြစ်ကုန်သောယုတ်ညံ့ကုန်သော အကုသိုလ်တရားတို့သည် ဖြစ်ပေါ်လာကုန်၏။

ထိုဖြစ်ပေါ်လာသော အကုသိုလ်တရားကိုရဟန်းသည် လက်ခံနေခဲ့မှု မပယ်စွန့်ခဲ့မှု မဖျောက်ဖျက်ခဲ့မှု ကင်းအောင် မပြုခဲ့မှု နောက်ထပ် မဖြစ်ခြင်းသို့ မရောက်စေခဲ့မှု ရဟန်းတို့ ဤသို့ ဖြစ်မှုကို ရဟန်းသည် “(ငါကား) ကုသိုလ်တရားတို့မှ ယုတ်လျော့နေ၏။

အကြောင်းသော်ကား ဤသို့ ဖြစ်မှုကို ယုတ်လျော့မှုဟူ၍ မြတ်စွာဘုရားဟောတော်မူသော ကြောင့် တည်း”ဟု သိသင့်သိထိုက်၏။--

မေ့မေ့လျော့လျော့နေတတ်သူ ဟူသည်

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် မေ့မေ့လျော့လျော့ နေတတ်သူ ဖြစ်သနည်း။ ရဟန်းတို့ စက္ခုမြေ့ကိုမပိတ်ဆို့သည် ဖြစ်၍ နေသော သူ၏ စိတ်သည် စက္ခုဝိညာဏ်ဖြင့် မြင်အပ်ကုန်သော အဆင်းတို့၌ စိုစွတ်လျက်ဖြစ်၏။ ထိုစိုစွတ်လျက် ဖြစ်သော စိတ်ရှိသူအား -

- ဝမ်းမြောက်မှု မဖြစ်နိုင်၊
- ဝမ်းမြောက်မှု မရှိသော် နှစ်သက်မှု မဖြစ်နိုင်၊
- နှစ်သက်မှု မရှိသော် ငြိမ်းချမ်းမှု မဖြစ်နိုင်၊
- ငြိမ်းချမ်းမှု မရှိသော် ဆင်းရဲ၏။
- ဆင်းရဲသော သူ၏ စိတ်သည် မတည်ငြိမ်၊
- စိတ် မတည်ငြိမ်သော် တရားတို့သည် ထင်စွာမဖြစ်ပေါ်နိုင်ကြကုန်၊
- တရားတို့ ထင်စွာ မဖြစ်ပေါ်ခြင်းကြောင့် မေ့မေ့လျော့လျော့ နေတတ်သူဟူ၍ သာရေတွက်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ပ။

မစောင့်စည်းမှု ဟူသည်

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် မစောင့်စည်းမှု ဖြစ်သနည်း။ ရဟန်းတို့ အလိုရှိအပ်ကုန် နှစ်သက်အပ် ကုန်စိတ်နှလုံးကို ပွားစေတတ်ကုန် ချစ်ခင်ဖွယ်သဘောရှိကုန်သော ကာမနှင့် စပ်ကုန်သော စွဲမက်အပ်ကုန်သော စက္ခုဝိညာဏ်ဖြင့် မြင်အပ်ကုန်သော အဆင်းတို့သည် ရှိကုန်၏။

ထိုအဆင်းကို ရဟန်းသည် အလွန်နှစ်သက်ခဲ့မှု စွဲလမ်းခဲ့မှု လွှမ်းမိုး၍ တည်ခဲ့မှု ရဟန်းတို့ ဤသို့ ဖြစ်နေမှုကို ရဟန်းသည် “ကုသိုလ်တရားတို့မှ ယုတ်လျော့နေ၏။

အကြောင်းသော်ကား ဤသို့ ဖြစ်နေမှုကို ယုတ်လျော့မှုဟူ၍ မြတ်စွာဘုရားဟော တော်မူသောကြောင့်တည်း”ဟု သိသင့်သိထိုက်၏။ပ။

စောင့်စည်းမှု

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် စောင့်စည်းမှု ဖြစ်သနည်း။ ရဟန်းတို့ အလိုရှိအပ်ကုန် နှစ်သက်အပ် ကုန်စိတ်နှလုံးကို ပွားစေတတ်ကုန် ချစ်ခင်ဖွယ်သဘောရှိကုန်သော ကာမနှင့် စပ်ကုန်သော စွဲမက်အပ်ကုန်သော စက္ခုဝိညာဏ်ဖြင့် မြင်အပ်ကုန်သော အဆင်းတို့သည် ရှိကုန်၏။

ထိုအဆင်းကို ရဟန်းသည် အလွန်မနှစ်သက်ခဲ့မှု မစွဲလမ်းခဲ့မှု လွှမ်းမိုး၍ မတည်ခဲ့မှု ရဟန်းတို့ ဤသို့ ဖြစ်နေမှုကို ရဟန်းသည် “ကုသိုလ်တရားတို့မှ မယုတ်လျော့၊

အကြောင်းသော်ကား ဤသို့ ဖြစ်နေမှုကို မယုတ်လျော့မှုဟူ၍ မြတ်စွာဘုရားဟော တော်မူသော ကြောင့်တည်း”ဟု သိသင့်သိထိုက်၏။ပ။

သမာဓိကို ပွားများပါ

ရဟန်းတို့ စိတ်တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ကို ပွားများကြကုန်လော့၊ ရဟန်းတို့ စိတ်တည်ကြည် သောရဟန်းသည်ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိနိုင်၏။

အဘယ်သို့လျှင်ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိနိုင်သနည်း။ “**မျက်စိသည် မမြဲ**”ဟုဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိနိုင်၏။ “**အဆင်းတို့သည် မမြဲကုန်**”ဟုဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိနိုင်၏။ “**စက္ခုဝိညာဏ်သည် မမြဲ**”ဟုဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိနိုင်၏။ “**စက္ခုသမ္ပဿသည် မမြဲ**”ဟုဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိနိုင်၏။ **စက္ခုသမ္ပဿ**ဟူသောအကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် “ခံစားမှု သုခ ဒုက္ခ ဥပေက္ခာဝေဒနာသည် မမြဲ”ဟုဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိနိုင်၏။ပ။

ရဟန်းတို့ စိတ်တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ကို ပွားများကြကုန်လော့၊ ရဟန်းတို့ စိတ်တည်ကြည်သောရဟန်းသည်ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိနိုင်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မိမိဥစ္စာမဟုတ်သော တရားကို ပယ်ရင် ချမ်းသာမယ်

ရဟန်းတို့ သင်တို့၏ ဥစ္စာ မဟုတ်သော တရားကို ပယ်ကြကုန်လော့၊ ထိုတရားကို ပယ်သည်ရှိသော် သင်တို့အား စီးပွားခြင်းငှါ ချမ်းသာခြင်းငှါ ဖြစ်လတ္တံ့။

ရဟန်းတို့ အဘယ်တရားသည် သင်တို့၏ ဥစ္စာ မဟုတ်သနည်း။ ရဟန်းတို့ မျက်စိသည် သင်တို့၏ဥစ္စာ မဟုတ်၊ ထိုမျက်စိကို ပယ်ကြကုန်လော့၊ ထိုမျက်စိကို ပယ်သည်ရှိသော် သင်တို့အား စီးပွား ခြင်းငှါချမ်းသာခြင်းငှါ ဖြစ်လတ္တံ့။

အဆင်းတို့သည် သင်တို့၏ ဥစ္စာ မဟုတ်ကုန်၊ ထိုအဆင်းတို့ကို ပယ်ကြကုန်လော့၊ ထိုအဆင်းတို့ကို ပယ်ကြကုန်သည်ရှိသော် သင်တို့အား စီးပွားခြင်းငှါ ချမ်းသာခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။

စက္ခုဝိညာဏ်သည် သင်တို့၏ ဥစ္စာ မဟုတ်၊ ထိုစက္ခုဝိညာဏ်ကို ပယ်ကြကုန်လော့၊ ထိုစက္ခုဝိညာဏ်ကို ပယ်သည်ရှိသော် သင်တို့အား စီးပွားခြင်းငှါ ချမ်းသာခြင်းငှါ ဖြစ်လတ္တံ့။

စက္ခုသမ္ပဿသည်သင်တို့၏ ဥစ္စာ မဟုတ်၊ ထိုစက္ခုသမ္ပဿကို ပယ်ကြကုန်လော့၊ ထိုစက္ခုသမ္ပဿကို ပယ်သည်ရှိသော်သင် တို့အား စီးပွားခြင်းငှါ ချမ်းသာခြင်းငှါ ဖြစ်လတ္တံ့။

စက္ခုသမ္မတဟူသော အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ခံစားမှု သုခ ဒုက္ခ ဥပေက္ခာဝေဒနာသည် သင်တို့၏ ဥစ္စာ မဟုတ်၊ ထိုဝေဒနာကိုပယ်ကြကုန်လော့၊ ထိုဝေဒနာကို ပယ်သည်ရှိသော် သင်တို့အား စီးပွားခြင်းငှါ ချမ်းသာခြင်းငှါ ဖြစ်လတ္တံ့။ပ။

ပညာရှိဖြစ်ဖို့

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ပညာရှိဖြစ်သနည်း။ ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် တွေ့ထိမှုတည်ရာခြောက်မျိုးတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ချုပ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ သာယာဖွယ်ကိုလည်းကောင်း၊ အပြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ထွက်မြောက်ရာကိုလည်းကောင်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင်ရဟန်းသည် ပညာရှိ ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် အလုံးစုံသော ဝဋ်ဆင်းရဲကို အောင်ပြီးသူ ဖြစ်သနည်း။ ရဟန်းတို့ရဟန်းသည် တွေ့ထိမှုတည်ရာ ခြောက်မျိုးတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ချုပ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ သာယာဖွယ်ကိုလည်းကောင်း၊ အပြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ထွက်မြောက်ရာကိုလည်းကောင်းဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိသောကြောင့် အဘယ်အရာကိုမျှ မစွဲလမ်းတော့ဘဲ ကိလေသာမှ လွတ်မြောက်၏။

ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် အလုံးစုံသော ဝဋ်ဆင်းရဲကို အောင်ပြီးသူ ဖြစ်၏။

ဆင်းရဲဖြစ်ပုံ

ရဟန်းတို့ ဆင်းရဲ၏ ဖြစ်ခြင်းကား အဘယ်နည်း။ မျက်စိကိုလည်းကောင်း၊ အဆင်းတို့ကိုလည်းကောင်း စွဲ၍ စက္ခုဝိညာဏ် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ (မျက်စိ အဆင်း စက္ခုဝိညာဏ်) သုံးမျိုးတို့၏ ပေါင်းဆုံမှုကြောင့် တွေ့ထိမှု ‘ဖဿ’ ဖြစ်၏။ တွေ့ထိမှု ‘ဖဿ’ ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ခံစားမှု ‘ဝေဒနာ’ ဖြစ်၏။ ခံစားမှု ‘ဝေဒနာ’ ဟူသော အကြောင်းကြောင့် တပ်မက်မှု ‘တဏှာ’ ဖြစ်ပေါ်လာ၏။

ဤတပ်မက်မှု ‘တဏှာ’သည် ဆင်းရဲ၏ ဖြစ်ကြောင်းတည်း။ပ။

လောကဖြစ်ပုံ-ချုပ်ပုံ

ရဟန်းတို့ လောက၏ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ချုပ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း ဟောပြုပေ အံ့၊ ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့။

ရဟန်းတို့ လောက၏ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းကား အဘယ်နည်း။ မျက်စိကိုလည်းကောင်း၊ အဆင်းတို့ကိုလည်းကောင်း စွဲ၍ စက္ခုဝိညာဏ် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ (မျက်စိ အဆင်း စက္ခုဝိညာဏ်) သုံးမျိုးတို့၏ ပေါင်းဆုံမှုကြောင့် တွေ့ထိမှု ‘ဖဿ’ ဖြစ်၏။ တွေ့ထိမှု ‘ဖဿ’ ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ခံစားမှု ‘ဝေဒနာ’ ဖြစ်၏။ ခံစားမှု ‘ဝေဒနာ’ ဟူသော အကြောင်းကြောင့် တပ်မက်မှု ‘တဏှာ’ ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ တပ်မက်မှု ‘တဏှာ’ ဟူသော အကြောင်းကြောင့် စွဲလမ်းမှု ‘ဥပါဒါန်’ ဖြစ်၏။ စွဲလမ်းမှု ‘ဥပါဒါန်’ ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဘဝ ဖြစ်၏။ ဘဝဟူသော အကြောင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေနေမှု ‘ဇာတိ’ ဖြစ်၏။ ပဋိသန္ဓေနေမှု ‘ဇာတိ’ ဟူသော အကြောင်းကြောင့် အိုမှု ‘ဇရာ’၊ သေမှု ‘မရဏ’၊ စိုးရိမ်မှု ‘သောက’၊ ငိုကြွေးမှု ‘ပရိဒေဝ’၊ ကိုယ်ဆင်းရဲမှု ‘ဒုက္ခ’၊ စိတ်ဆင်းရဲမှု ‘ဒေါမနဿ’၊ ပြင်းစွာ ပင်ပန်းမှု ‘ဥပါယာသ’ တို့ ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။

မြင့်မြတ်သူ-တန်းတူသူ-ယုတ်ညံ့သူမရှိ

ရဟန်းတို့ မျက်စိရှိလျှင် မျက်စိကို အကြောင်းပြု၍ မျက်စိကို အမှားနှလုံးသွင်း၍ “ငါ မြင့်မြတ်သူ” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ “ငါ တန်းတူသူ” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ “ငါ ယုတ်ညံ့သူ” ဟူ၍လည်းကောင်း ဖြစ်၏။ပ။

သံယောဇဉ်နှင့် သံယောဇနိယ

ရဟန်းတို့ နှောင်ဖွဲ့အပ်သော (သံယောဇနိယ) တရားတို့ဟူသည် အဘယ်တို့နည်း။ အနှောင်အဖွဲ့ (သံယောဇန) ‘သံယောဇဉ်’ တရားကား အဘယ်နည်း။

ရဟန်းတို့ မျက်စိသည် နှောင်ဖွဲ့အပ်သော (သံယောဇနိယ) တရားတည်း။ ထိုမျက်စိ၌ လိုချင်စွဲမက်မှုသည် ထိုမျက်စိ၌ အနှောင်အဖွဲ့ (သံယောဇန) ‘သံယောဇဉ်’ မည်၏။ပ။

ရဟန်းတို့ ဤတရားတို့ကို နှောင်ဖွဲ့အပ်သော (သံယောဇနိယ) တရားတို့ဟူ၍ ဤတရားကို အနှောင်အဖွဲ့ (သံယောဇန) ‘သံယောဇဉ်’ တရားဟူ၍ ဆိုအပ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အာရုံကို အထူးမသိလျှင် မပယ်လျှင် ဆင်းရဲပယ်ခြင်းငှါမထိုက်

ရဟန်းတို့ အဆင်းတို့ကို အထူးမသိလျှင် ပိုင်းခြား၍မသိလျှင် မခွါနိုင်လျှင် မပယ်စွန့်နိုင်လျှင် ဆင်းရဲကုန်ခြင်းငှါ မထိုက်။ အသံတို့ကို။ အနံ့တို့ကို။ အရသာတို့ကို။ အတွေ့အထိတို့ကို။

သဘောတရားတို့ကို အထူးမသိလျှင် ပိုင်းခြား၍ မသိလျှင် မခွဲနိုင်လျှင် မပယ်စွန့်နိုင်လျှင် ဆင်းရဲကုန်ခြင်းငှါမထိုက်။

ရဟန်းတို့ အဆင်းတို့ကို အထူးသိလျှင် ပိုင်းခြား၍ သိလျှင် ခွဲနိုင်လျှင် ပယ်စွန့်နိုင်လျှင် ဆင်းရဲကုန်ခြင်းငှါ ထိုက်၏။ အသံတို့ကို။ အနံ့တို့ကို။ အရသာတို့ကို။ အတွေ့အထိတို့ကို။ သဘောတရားတို့ကိုအထူးသိလျှင် ပိုင်းခြား၍ သိလျှင် ခွဲနိုင်လျှင် ပယ်စွန့်နိုင်လျှင် ဆင်းရဲကုန်ခြင်း ငှါ ထိုက်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆင်းရဲ စတင်ဖြစ်ပေါ် လာပုံ

“မျက်စိကိုလည်းကောင်း၊ အဆင်းတို့ကိုလည်းကောင်း စွဲ၍ စက္ခုဝိညာဏ် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ (မျက်စိအဆင်း စက္ခုဝိညာဏ်) သုံးမျိုးတို့၏ ပေါင်းဆုံမှုကြောင့် တွေ့ထိမှု ‘ဖဿ’ ဖြစ်၏။ တွေ့ထိမှု ‘ဖဿ’ ဟူသောကြောင်းကြောင့် ခံစားမှု‘ဝေဒနာ’ ဖြစ်၏။ ခံစားမှု ‘ဝေဒနာ’ ဟူသော အကြောင်းကြောင့် တပ်မက်မှု‘တဏှာ’ ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ တပ်မက်မှု ‘တဏှာ’ ဟူသော အကြောင်းကြောင့် စွဲလမ်းမှု ‘ဥပါဒါန်’ ဖြစ်၏။ စွဲလမ်းမှု ‘ဥပါဒါန်’ ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဘဝ ဖြစ်၏။ ဘဝဟူသော အကြောင်းကြောင့်ပဋိသန္ဓေနေမှု ‘ဇာတိ’ ဖြစ်၏။ ပဋိသန္ဓေနေမှု ‘ဇာတိ’ ဟူသော အကြောင်းကြောင့် အိုမှု ‘ဇရာ’၊ သေမှု ‘မရဏ’၊ စိုးရိမ်မှု ‘သောက’၊ ငိုကြွေးမှု ‘ပရိဒေဝ’၊ ကိုယ်ဆင်းရဲမှု ‘ဒုက္ခ’၊ စိတ်ဆင်းရဲမှု ‘ဒေါမနဿ’၊ ပြင်းစွာ ပင်ပန်းမှု ‘ဥပါ ယာသ’ တို့ ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။

ဤသို့လျှင် အလုံးစုံသော ဆင်းရဲအစုသည်ဖြစ်ပေါ်၏။ပ။--

နှစ်သက်ရင် မာရ်၏အလိုအတိုင်း အပြုခံရမယ်

ရဟန်းတို့ အလိုရှိအပ်ကုန် နှစ်သက်အပ်ကုန် စိတ်နှလုံးကို ပွားစေတတ်ကုန် ချစ်ခင်ဖွယ်သဘောရှိကုန်သော ကာမနှင့် စပ်ယှဉ်ကုန်သော စွဲမက်အပ်ကုန်သော စက္ခုဝိညာဏ်ဖြင့် မြင်အပ်ကုန်သောအဆင်းတို့သည် ရှိကုန်၏။

ထိုအဆင်းကို ရဟန်းသည် အလွန်နှစ်သက်ခဲ့မှု စွဲလမ်းခဲ့မှု လွှမ်းမိုး၍ တည်ခဲ့မှုရဟန်းတို့ ဤရဟန်းကို မာရ်၏ နေရာအိမ်သို့ ရောက်နေသူ၊ မာရ်၏ အလိုသို့ လိုက်နေရသူ၊ မာရ်၏ကျော့ကွင်းကို (လည်ပင်း၌) စွပ်ထားသူဟု ဆိုအပ်၏။ ထိုရဟန်းသည် မာရ်၏ အနှောင်အဖွဲ့ဖြင့် နှောင်ဖွဲ့ခံနေရ၏။ ယုတ်မာသော မာရ်၏ အလိုရှိတိုင်း အပြုခံနေရ၏။ပ။

လောက၏အဆုံးကို မရောက်နိုင်

ရဟန်းတို့ (ခြေဖြင့်) သွားခြင်းဖြင့် လောက၏ အဆုံးကို သိအပ်၏။ မြင်အပ်၏။ ရောက်အပ်၏ဟူ၍ ငါ မဆို။ ရဟန်းတို့ လောက၏ အဆုံးသို့ မရောက်ဘဲလည်း ဝဋ်ဆင်းရဲ၏ အဆုံးကိုပြုအပ်၏ဟု ငါ မဆို။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို ဟောတော်မူပြီးလျှင် နေရာမှ ထ၍ ကျောင်းတော်သို့ ဝင်တော် မူ၏။

ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရား ကြွသွားတော်မူ၍ မကြာမြင့်မီ ထိုရဟန်းတို့အား- “ငါ့သျှင်တို့ မြတ်စွာဘုရားသည် ‘ရဟန်းတို့ (ခြေဖြင့်) သွားခြင်းဖြင့် လောက၏ အဆုံးကို သိအပ်၏။ မြင်အပ်၏။ ရောက်အပ်၏ဟူ၍ ငါ မဆို၊ ရဟန်းတို့ လောက၏ အဆုံးသို့ မရောက်ဘဲလည်း ဝဋ်ဆင်းရဲ၏ အဆုံးကိုပြုအပ်၏ဟု ငါ မဆို’ဟု ဤအကျဉ်းအားဖြင့် ညွှန်ပြချက်ကို ငါတို့အား ညွှန်ပြတော်မူပြီးလျှင်အကျယ်အားဖြင့် အနက် အဓိပ္ပါယ်ကို ဝေဖန်တော် မမူဘဲ နေရာမှ ထကာ ကျောင်းတော်သို့ဝင်တော်မူခဲ့၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် အကျယ်အားဖြင့် အနက်ကို မဝေဖန်ဘဲ အကျဉ်းအားဖြင့် ပြအပ်သော ဤညွှန်ပြချက်၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို အကျယ်အားဖြင့် အဘယ်သူ ဝေဖန်နိုင်ရာသနည်း”ဟု အကြံ ဖြစ်၏။

ရာဟုလာအထွက် ကိလေသာကုန်ဖို့ နောက်ဆုံးတရား

“ယနေ့ မြတ်စွာဘုရားသည် အသျှင်ရာဟုလာကိုအထက်ဖြစ်သော အာသဝေါတရား ကုန်ခြင်း၌ ဆုံးမလတ္တံ့”ဟု မြတ်စွာဘုရားနောက်သို့ ထက်ကြပ်မကွာလိုက်ကြကုန်၏။ ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် အန္တဝန်တောအုပ်သို့ ဝင်တော်မူ၍ တစ်ခုသော သစ်ပင်ရင်းဝယ် ခင်းထားသော နေရာ၌ ထိုင်နေတော်မူ၏။ အသျှင်ရာဟုလာသည်လည်း မြတ်စွာဘုရားကို ရိုခိုးပြီးလျှင် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေ၏။ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် အသျှင်ရာဟုလာအားမြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏-

“ရာဟုလာ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်သနည်း။ မျက်စိသည် မြီသလော၊ မမြီသလော။ မမြီပါအသျှင်ဘုရား။ မမြီသော မျက်စိသည် ဆင်းရဲလော၊ ချမ်းသာလော။ ဆင်းရဲပါ အသျှင်ဘုရား။ မမြီသောဆင်းရဲသော ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိသော မျက်စိကို “ ဤမျက်စိသည် ငါ့ဥစ္စာ ဖြစ်၏။ ဤမျက်စိသည်ငါ ဖြစ်၏။ ဤမျက်စိသည် ငါ၏ကိုယ် ‘အတ္တ’ တည်း”ဟု ရှုခြင်းငှါ သင့်လျော်ပါမည်လော။ မသင့်လျော်ပါအသျှင်ဘုရား။ အဆင်းအာရုံတို့သည် မြီကုန်သလော၊ မမြီကုန်သလော။ မမြီပါကုန် အသျှင်ဘုရား။ စက္ခုဝိညာဏ်သည် မြီသလော၊ မမြီသလော။ မမြီပါ အသျှင်ဘုရား။ စက္ခုသမ္ပဿသည် မြီသလော၊ မမြီသလော။ မမြီပါ အသျှင်ဘုရား။ စက္ခုသမ္ပဿဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည့်ခံစားမှု ‘ဝေဒနာ’၊ မှတ်သားမှု ‘သညာ’၊

ပြုပြင်မှု ‘သင်္ခါရ’၊ သိမှု ‘ဝိညာဏ်’သည်လည်း မြဲသလော၊ မမြဲသလော။ မမြဲပါ အသျှင်ဘုရား။ မမြဲသော အရာသည် ဆင်းရဲလော၊ ချမ်းသာလော။ ဆင်းရဲပါ အသျှင်ဘုရား။ မမြဲသော ဆင်းရဲသော ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိသော အရာကို “ ဤအရာသည် ငါ့ဥစ္စာ ဖြစ်၏။ ဤအရာသည် ငါ ဖြစ်၏။ ဤအရာသည် ငါ၏ကိုယ် ‘အတ္တ’ တည်း”ဟု ရှုခြင်းငှါ သင့်လျော်ပါမည်လော။ မသင့်လျော်ပါ အသျှင်ဘုရား။ပ။

ရာဟုလာ ဤသို့ မြင်သော အကြားအမြင်ရှိသော အရိယာတပည့်သည် မျက်စိ၌လည်း ငြီးငွေ့၏။ အဆင်းအာရုံတို့၌လည်း ငြီးငွေ့၏။ စက္ခုဝိညာဏ်၌လည်း ငြီးငွေ့၏။ စက္ခုသမ္ပဿ၌လည်း ငြီးငွေ့၏။ စက္ခုသမ္ပဿဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ခံစားမှု ‘ဝေဒနာ’၊ မှတ်သားမှု ‘သညာ’၊ ပြုပြင်မှု ‘သင်္ခါရ’၊ သိမှု ‘ဝိညာဏ်’ ၌လည်း ငြီးငွေ့၏။ပ။

ဓာတ်တို့၏ ထူးခြားမှုဟူသည်

“အသျှင်အာနန္ဒာ ဓာတ်တို့၏ထူးခြားမှု၊ ဓာတ်တို့၏ ထူးခြားမှုဟု ဆိုအပ်၏။ အသျှင်ဘုရား အဘယ်မျှလောက်ဖြင့် ဓာတ်တို့၏ထူးခြားမှုကို မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားအပ်ပါသနည်း”ဟု (လျှောက်၏)။

သူကြွယ် စက္ခုဓာတ်သည်လည်း ရှိ၏။ စိတ်နှလုံးကို ပွားစေတတ်သော အဆင်းတို့ သည်လည်း ရှိကုန်၏။ စက္ခုဝိညာဏ်သည်လည်း ရှိ၏။ -

- သုခဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သော တွေ့ထိမှု ‘ဖဿ’ကို စွဲ၍ သုခ ဝေဒနာသည် ဖြစ်၏။
- ဒုက္ခဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သောတွေ့ထိမှု ‘ဖဿ’ကို စွဲ၍ ဒုက္ခဝေဒနာသည် ဖြစ်၏။
- ဥပေက္ခာ ဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သော တွေ့ထိမှု ‘ဖဿ’ကို စွဲ၍ ဥပေက္ခာဝေဒနာသည် ဖြစ်၏။ပ။

မျက်စိ၌မြင်တိုင်း တပ်မက်ရင် မလုံခြုံသော တံခါးရှိသူ

“(ကုဋေတို့၌) မလုံခြုံသော တံခါးရှိသူ”ဟု အသျှင်ကစွည်း ဆို၏။ အဘယ်မျှလောက်ဖြင့် မလုံခြုံသော တံခါးရှိသူ ဖြစ်ပါသနည်းဟု လျှောက်၏။

ပုဏ္ဏား ဤလောက၌ တစ်စုံတစ်ယောက်သော သူသည် မျက်စိဖြင့် အဆင်းကို မြင်သော် ချစ်ခင်ဖွယ်သဘောရှိသော အဆင်း၌ တပ်မက်၏။ မချစ်ခင်ဖွယ်သဘောရှိသော အဆင်း၌ အမျက်ထွက်၏။

လုံခြုံသောတံခါးရှိသူ

အသျှင်ကစွည်းသည် “ (ကုဋေတို့၌) လုံခြုံသော တံခါးရှိသူ”ဟု ဆို၏။ အသျှင်ကစွည်း အဘယ်မျှလောက်ဖြင့် (ကုဋေတို့၌) လုံခြုံသော တံခါးရှိသူ ဖြစ်ပါသနည်းဟု လျှောက်၏။

ပုဏ္ဏား ဤလောက၌ ရဟန်းသည် မျက်စိဖြင့် အဆင်းကို မြင်သော် ချစ်ခင်ဖွယ်သဘောရှိသောအဆင်း၌ မတပ်မက်၊ မချစ်ခင်ဖွယ်သဘောရှိသော အဆင်း၌ အမျက်မထွက်၊ ထင်သော သတိရှိရကားကျယ်ဝန်းသော စိတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။

ထိုသူအား အကြင်ဝိမုတ္တိတရား၌ ဖြစ်ပြီး ဖြစ်ဆဲ ဖြစ်ကုန်သောယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့သည် အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ကုန်၏။ ထိုကိလေသာမှ လွတ်မြောက်သော အရဟတ္တဖိုလ်စိတ်နှင့် ကိလေသာမှ လွတ်မြောက်သော အရဟတ္တဖိုလ်ပညာကိုဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။

အရဟတ္တဖိုလ်သို့မရောသေးသော အရိယာများ ကျင့်ရမည့်တရား

ရဟန်းတို့ ကျင့်ဆဲဖြစ်ကုန်သော အရဟတ္တဖိုလ်သို့ မရောက်သေးကုန်သော အတုမရှိသော ယောဂ၏ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်ကို တောင့်တလျက် နေကုန်သော ရဟန်းတို့သည်ကား တွေ့ထိမှု၏ တည်ရာ ‘ဖဿာယတန’ ခြောက်မျိုးတို့၌ မမေ့မလျော့ ပြုရမည်ဟု ငါ ဆို၏။

ထိုသို့ဆိုခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊

ရဟန်းတို့ စိတ်နှလုံးမွေ့လျော်ဖွယ်လည်းဖြစ်ကုန်သော စိတ်နှလုံးမမွေ့လျော်ဖွယ်လည်း ဖြစ်ကုန်သော စက္ခုဝိညာဏ်ဖြင့် မြင်အပ်ကုန်သော အဆင်းတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုအဆင်းတို့သည် ထိုရဟန်း၏ စိတ်ကိုတွေ့၍ တွေ့၍ သိမ်းကျုံးဆွဲဆောင်ကာ မတည်နိုင်ကုန်၊ စိတ်ကို မသိမ်းကျုံး မဆွဲဆောင်နိုင်ခြင်းကြောင့်မတွန့်တိုသော လုံ့လကို အားထုတ်အပ်၏။ မေ့လျော့ခြင်း မရှိသော သတိသည် ထင်၏။ ကိုယ်သည်ပူပန်ခြင်းမရှိ ငြိမ်းအေး၏။ စိတ်သည် တစ်ခုတည်းသော အာရုံရှိသည် ဖြစ်၍ ကောင်းစွာ တည်၏။

ရဟန်းတို့ ဤမမေ့မလျော့ခြင်း၏ အကျိုးကို မြင်သည် ဖြစ်၍ ထိုရဟန်းတို့အားသာ တွေ့ထိမှု၏ တည်ရာ‘ဖဿာယတန’ ခြောက်မျိုးတို့၌ မမေ့မလျော့ ပြုရမည်ဟု ငါ ဆို၏။ပ။

အရတော်လေ့

ရဟန်းတို့ သင်တို့သည် အရတော်ကြကုန်၏။ ရဟန်းတို့ သင်တို့သည် ကောင်းစွာ ရအပ်ကုန်၏။ သင်တို့သည် အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးခြင်းငှါ အခွင့်ကို ရအပ်၏။

ရဟန်းတို့ တွေ့ထိမှု၏ တည်ရာ ‘ဖဿာယတန’ ခြောက်မျိုးရှိသော ‘ဆဖဿာယတနိက’ ငရဲတို့ကိုငါဘုရား မြင်အပ်ကုန်၏။

ထိုငရဲ၌ မျက်စိဖြင့် အဆင်းအားလုံးကို ကြည့်သော် မလိုလားအပ်သော သဘောကိုသာ မြင်၏။ လိုလားအပ်သော သဘောကို မမြင်။ မနှစ်သက်အပ်သော သဘောကိုသာ မြင်၏။ နှစ်သက် အပ်သော သဘောကို မမြင်။ စိတ်နှလုံးကို မပွားစေတတ်သော သဘောကိုသာ မြင်၏။ စိတ်နှလုံးကို ပွားစေ တတ်သော သဘောကို မမြင်။

နတ်လူတွေ အာဂုံမှာ ပျော်ပိုက်တယ်

ရဟန်းတို့ နတ်လူတို့သည် အဆင်းလျှင် ပျော်မွေ့ရာရှိကုန်၏။ အဆင်း၌ ပျော်ပိုက်ကုန်၏။ အဆင်း၌ ဝမ်းမြောက်ကုန်၏။ ရဟန်းတို့ နတ်လူတို့သည် အဆင်း၏ ဖောက်ပြန်ခြင်း ကင်းပြတ်ချုပ်ငြိမ်း ခြင်းကြောင့် ဆင်းရဲစွာ နေရကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာသိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်ကား အဆင်းတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ချုပ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ သာယာဖွယ်ကိုလည်းကောင်း၊ အပြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ထွက်မြောက်ရာကိုလည်းကောင်းဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိသောကြောင့် အဆင်းလျှင် ပျော်မွေ့ရာမရှိ၊ အဆင်း၌ ပျော်ပိုက်ခြင်းမရှိ၊ အဆင်း၌ ဝမ်းမြောက်ခြင်းမရှိ။ ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရားသည် အဆင်း၏ဖောက်ပြန်ခြင်း ကင်းပြတ်ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကြောင့် ချမ်းသာစွာ နေရ၏။

မိမိပိုင်မဟုတ်သောတရားဟူသည်

ရဟန်းတို့ သင်တို့၏ ဥစ္စာ မဟုတ်သော တရားဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ မျက်စိသည်သင်တို့၏ ဥစ္စာ မဟုတ်၊ သင်တို့၏ ဥစ္စာ မဟုတ်သော ထိုမျက်စိကို ပယ်ကြကုန်လော့၊ ထိုမျက်စိကို ပယ်အပ်သည်ရှိသော် သင်တို့အား စီးပွားခြင်းငှါ ချမ်းသာခြင်းငှါ ဖြစ်လတ္တံ့။ပ။--

မျက်စိသည် ကံဟောင်း ကိုယ်/နှုတ်/စိတ်သည် ကံသစ်

ရဟန်းတို့ အဘယ်သည် ကံဟောင်းမည်သနည်း။ ရဟန်းတို့ မျက်စိသည် ကံဟောင်းမည်၏။ ပြုပြင်အပ်၏။ စီမံအပ်၏။ ခံစားမှု၏ အကြောင်းဟု ရှုရမည်။ပ။ လျှာသည် ကံဟောင်းမည်၏။ ပြုပြင်အပ်၏။ စီမံအပ်၏။ ခံစားမှု၏ အကြောင်းဟု ရှုရမည်။ပ။ စိတ်သည် ကံဟောင်းမည်၏။ ပြုပြင်အပ်၏။ စီမံအပ်၏။ ခံစားမှု၏ အကြောင်းဟု ရှုရမည်။ ရဟန်းတို့ ဤ (အလုံးစုံ)ကို ကံဟောင်းဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ အဘယ်သည် ကံသစ်မည်သနည်း။ ရဟန်းတို့ ယခု ‘ပစ္စုပ္ပန်’ အခါ၌ အကြင် (တစ်စုံတစ်ရာ) အမှုကိုကိုယ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ နှုတ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ စိတ်ဖြင့်လည်းကောင်း ပြု၏။ ရဟန်းတို့ကိုယ်နှုတ်စိတ်ဖြင့် ယခု ပြုအပ်သော ဤအမှုကို ကံသစ်ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ အဘယ်သည် ကံ၏ ချုပ်ရာမည်သနည်း။ ရဟန်းတို့ အကြင်နိဗ္ဗာန်သည် ကာယကံ ဝစီကံမနောကံ၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့် (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု အရဟတ္တဖိုလ်သို့ အာရုံ၏ အဖြစ်ဖြင့်ရောက်၏။ ရဟန်းတို့ ဤနိဗ္ဗာန်ကို ကံ၏ ချုပ်ရာဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ အဘယ်သည် ကံ၏ ချုပ်ရာသို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်မည်သနည်း။ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော ဤအရိယာမဂ်ပင်တည်း။ ဤမဂ်ဟူသည် အဘယ်နည်း။ မှန်ကန်စွာ မြင်ခြင်း၊ မှန်ကန်စွာ ကြံခြင်း၊ မှန်ကန်စွာ ဆိုခြင်း၊ မှန်ကန်စွာ ပြုလုပ်ခြင်း၊ မှန်ကန်စွာ အသက်မွေးခြင်း၊ မှန်ကန်စွာ အားထုတ်ခြင်း၊ မှန်ကန်စွာ အောက်မေ့ခြင်း၊ မှန်ကန်စွာ တည်ကြည်ခြင်းတည်း။ ရဟန်းတို့ ဤမဂ်ကို ကံ၏ ချုပ်ရာသို့ရောက်ကြောင်းအကျင့်ဟု ဆိုအပ်၏။

ဆင်းရဲစွာနေရသော သူ

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် အတွင်းနေတပည့်ရှိသော ဆရာရှိသော ရဟန်းသည် ဆင်းဆင်းရဲရဲနေရသနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းအား မျက်စိဖြင့် အဆင်းကို မြင်သော် ပြေးသွားကြံစည်တတ်ကုန် နောင်ဖွဲ့ကြောင်းဖြစ်ကုန်သော ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုအကုသိုလ်တရားတို့သည် ထိုရဟန်း၏ အတွင်း၌ နေကုန်၏။ ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့သည်ထိုရဟန်း၏ အတွင်း၌ နေကုန်သောကြောင့် အတွင်းနေတပည့်ရှိသူဟု ဆိုအပ်၏။

အကုသိုလ်တရားတို့သည် ထိုရဟန်းကို လွှမ်းမိုးကုန်၏။ ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရား တို့သည် ထိုရဟန်းကို လွှမ်းမိုးကုန်သော ကြောင့် ဆရာရှိသူဟု ဆိုအပ်၏။ပ။

သိပါ

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် မျက်စိဖြင့် အဆင်းကို မြင်သော် အတွင်းသန္တာန်၌ ထင်ရှားရှိသော တပ်မက်မှု အမျက်ထွက်မှု တွေဝေမှု ‘ရာဂ ဒေါသ မောဟ’ကိုလည်း ငါ၏ အတွင်းသန္တာန်၌ တပ်မက်မှု အမျက်ထွက်မှု တွေဝေမှု ‘ရာဂ ဒေါသ မောဟ’သည် ရှိ၏ဟု သိ၏။

အတွင်းသန္တာန်၌ ထင်ရှား မရှိသော တပ်မက်မှု အမျက်ထွက်မှု တွေဝေမှု ‘ရာဂ ဒေါသ မောဟ’ကိုလည်း ငါ၏အတွင်းသန္တာန်၌ တပ်မက်မှု အမျက်ထွက်မှု တွေဝေမှု ‘ရာဂ ဒေါသ မောဟ’သည် မရှိဟု သိ၏။

- ရဟန်းတို့ ဤတရားတို့ကို ယုံကြည်စေမှုဖြင့်လည်းသိအပ်ကုန်သလော၊ နှစ်သက် စေမှုဖြင့်လည်း သိအပ်ကုန်သလော၊ တဆင့်ကြားဖြင့်လည်းသိအပ်ကုန်သလော၊ အကြောင်းအရာ ကြံဆမှု ဖြင့်လည်း သိအပ်ကုန်သလော၊ မှားသော အယူကိုနှစ်သက်မှုဖြင့်လည်း သိအပ်ကုန်သလော။ မဟုတ်ပါ အသျှင်ဘုရား။
- ရဟန်းတို့ ဤတရားတို့ကို ပညာဖြင့်မြင်၍ သိအပ်ကုန်သည် မဟုတ်လော။ မှန်ပါသည် အသျှင်ဘုရား။

မှန်ကန်စွာ မြင်ခြင်း “သမ္မာဒိဋ္ဌိ” ဟူသည်

ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် မမြဲသည်သာ ဖြစ်သော မျက်စိကို မမြဲဟု ရှု၏။ ထိုရဟန်း၏ထိုသို့ရှုခြင်းသည် မှန်ကန်စွာ မြင်ခြင်း ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ဖြစ်၏။ မှန်ကန်စွာ မြင်သူသည် ငြီးငွေ့၏။ နှစ်သက်မှုကုန်ခြင်းကြောင့် စွဲမက်မှု ကုန်၏။ စွဲမက်မှု ကုန်ခြင်းကြောင့် နှစ်သက်မှု ကုန်၏။ နှစ်သက်မှု စွဲမက်မှုကုန်ခြင်းကြောင့် စိတ်သည် ကောင်းစွာ လွတ်မြောက်ပြီဟု ဆိုအပ်၏။ပ။

အသင့်အားဖြင့် နှလုံးသွင်းပါ

ရဟန်းတို့ အဆင်းတို့ကို အသင့်အားဖြင့် နှလုံးသွင်းကုန်လော့၊ အဆင်းတို့၏ မမြဲခြင်းကိုလည်းဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ အဖန်ဖန် ရှုကုန်လော့၊

ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် အဆင်းတို့ကို အသင့်အားဖြင့်နှလုံးသွင်းသော် အဆင်းတို့၏ မမြဲခြင်းကိုလည်းဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ အဖန်ဖန် ရှုသော် အဆင်းတို့၌လည်းငြီးငွေ့၏။ နှစ်သက်မှု

ကုန်ခြင်းကြောင့် စွဲမက်မှု ကုန်၏။ စွဲမက်မှု ကုန်ခြင်းကြောင့် နှစ်သက်မှုကုန်၏။ နှစ်သက်မှု စွဲမက်မှု ကုန်ခြင်းကြောင့် စိတ်သည် ကောင်းစွာ လွတ်မြောက်ပြီဟု ဆိုအပ်၏။

မမြဲသောတရားမှာ လိုချင်မှုကိုပယ်

ကောဠိက အကြင်တရားသည် မမြဲ၊ ထိုတရား၌ သင်သည် လိုချင်မှု‘ဆန္ဒ’ကို ပယ်ရမည်။ ကောဠိကမမြဲသော တရားဟူသည် အဘယ်နည်း။

- ကောဠိက မျက်စိသည် မမြဲ၊ ထိုမမြဲသော မျက်စိ၌ သင်သည်လိုချင်မှု ‘ဆန္ဒ’ကို ပယ်ရမည်။
- အဆင်းတို့သည် မမြဲကုန်၊ ထိုမမြဲသော အဆင်းတို့၌ သင်သည် လိုချင်မှု‘ဆန္ဒ’ကို ပယ်ရမည်။
- စက္ခုဝိညာဏ်သည် မမြဲ၊ ထိုမမြဲသော စက္ခုဝိညာဏ်၌ သင်သည် လိုချင်မှု‘ဆန္ဒ’ကိုပယ်ရမည်။
- စက္ခုသမ္ပဿသည် မမြဲ၊ ထိုမမြဲသော စက္ခုသမ္ပဿ၌ သင်သည် လိုချင်မှု‘ဆန္ဒ’ကို ပယ်ရမည်။
- စက္ခုသမ္ပဿဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ခံစားမှု သုခ ဒုက္ခဥပေက္ခာဝေဒနာသည်လည်း မမြဲ၊ ထိုမမြဲသော ဝေဒနာ၌ သင်သည် လိုချင်မှု‘ဆန္ဒ’ကို ပယ်ရမည်။ပ။

ဘယ်လိုမြင်ရင် အယူမှား ကင်းပျောက်မလဲ

“အသျှင်ဘုရား အဘယ်သို့ သိသူ အဘယ်သို့ မြင်သူအား မှားသောအယူ ‘မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ’ (အယူမှား ‘သက္ကာယဒိဋ္ဌိ’)ပျောက်ကင်းပါသနည်း”ဟု လျှောက်၏။

ရဟန်း မျက်စိကို မမြဲဟု (ဆင်းရဲဟု /ငါမဟုတ်ဟု) သိသူ မြင်သူအား မှားသော အယူ ပျောက်ကင်း၏။ စက္ခုဝိညာဏ်ကို-

မမြဲသောတရားတွင် လိုချင်မှုကို ပယ်/ စွဲမက်မှုကိုပယ်/ လိုချင်စွဲမက်မှုကိုပယ်

ရဟန်းတို့ အကြင်တရားသည် မမြဲ၊ ထိုမမြဲသော တရား၌ သင်တို့သည် လိုချင်မှု ‘ဆန္ဒ’ ကိုပယ်ရမည်။ ရဟန်းတို့ အဘယ်တရားသည် မမြဲသနည်း။

ရဟန်းတို့ မျက်စိသည် မမြဲ၊ ထိုမမြဲသော မျက်စိ၌ သင်တို့သည် လိုချင်မှု ‘ဆန္ဒ’ ကို ပယ်ရမည်။ပ။ -

ရဟန်းတို့ အကြင်တရားသည် မမြဲ၊ ထိုမမြဲသော တရား၌ သင်တို့သည် လိုချင်မှု ‘ဆန္ဒ’ ကို ပယ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

- ရဟန်းတို့ အကြင်တရားသည် မမြဲ၊ ထိုမမြဲသော တရား၌ သင်တို့သည် စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ကိုပယ်ရမည်။ ရဟန်းတို့ အဘယ်တရားသည် မမြဲသနည်း။
ရဟန်းတို့ မျက်စိသည် မမြဲ၊ --
- ရဟန်းတို့ အကြင်တရားသည် မမြဲ၊ ထိုမမြဲသော တရား၌ သင်တို့သည် လိုချင်စွဲမက်မှု ‘ဆန္ဒရာဂ’ ကို ပယ်ရမည်။ ရဟန်းတို့ အဘယ်တရားသည် မမြဲသနည်း။
ရဟန်းတို့ မျက်စိသည် မမြဲ၊ --

ကာလသုံးပါးတွင် မျက်စိသည်ကို မမြဲဟူ

ရဟန်းတို့ အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော မျက်စိသည် ဆင်းရဲ၏၊ ထိုဆင်းရဲသောမျက်စိသည် အတ္တ မဟုတ်၊ ထိုအတ္တမဟုတ်သော မျက်စိကို “ ဤမျက်စိသည် ငါ၏ ဥစ္စာ မဟုတ်၊ ဤမျက်စိသည် ငါ မဟုတ်၊ ဤမျက်စိသည် ငါ၏ အတ္တ မဟုတ်”ဟု ဤသို့ ထိုမျက်စိကိုဟုတ်တိုင်းမှန်စွာမှန်ကန်သော ပညာဖြင့် ရှုရမည်။ပ။ လျှာသည် ဆင်းရဲ၏။ပ။

မျက်စိသည် သမုဒ္ဒရာ

ရဟန်းတို့ အကြားအမြင် မရှိသော ပုထုဇဉ်သည် “သမုဒ္ဒရာ သမုဒ္ဒရာ”ဟု ပြောဆို၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့ ပြောဆိုအပ်သော အရာသည် မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမ၌ သမုဒ္ဒရာ မဟုတ်။ ရဟန်းတို့ ဤသို့ ပြောဆိုအပ်သော အရာသည် ကြီးကျယ်များပြားသော ရေအစုသာ ဖြစ်၏။ ကြီးကျယ်များပြားသော ရေပြင်သာ ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ မျက်စိသည် သတ္တဝါ၏ သမုဒ္ဒရာမည်၏။ ထိုမျက်စိသမုဒ္ဒရာအား အဆင်းတည်းဟူသောအဟုန်သည် ရှိ၏။ အကြင်သူသည် ထိုအဆင်းတည်းဟူသော အဟုန်ကို သည်းခံနိုင်၏။

ရဟန်းတို့ ဤသူကို လှိုင်းနှင့် တကွသော ဝဲနှင့် တကွသော ဖမ်းယူတတ်သော ရေသတ္တဝါအထူးနှင့်တကွသော ရေစောင့်ဘီလူးနှင့်တကွသော မျက်စိသမုဒ္ဒရာကို ကူးမြောက်ပြီးဖြစ်၍ တစ်ဖက်ကမ်းသို့ ရောက်သူ ကြည်းကုန်း၌ တည်သူ ရဟန္တာဟု ဆိုအပ်၏။ပ။

နှစ်သက်ရင် ငါးလှို များခံရမယ်

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား တံငါသည်သည် အစာတပ်ထားသော ငါးများချိတ်ကို နက်သောရေအိုင်၌ ချရာ၏။ ထိုငါးများချိတ်ကို အစာ၌ သာ မျက်စိရှိသော ငါးတစ်ကောင်သည် မျိုရာ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ထိုငါးသည် တံငါသည်၏ ငါးများချိတ်ကို မျိုမိသည်ဖြစ်၍ အကျိုးမဲ့သို့ ရောက်၏။ ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်၏။ တံငါသည်၏ အလိုရှိတိုင်း အပြုခံရ၏။

ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် လောက၌ သတ္တဝါတို့ အကျိုးမဲ့ရန် သတ္တဝါတို့ကို သတ်ဖြတ်ရန် ငါးများချိတ်တို့သည် ခြောက်မျိုးတို့တည်း။ **ခြောက်မျိုးတို့ဟူသည် အဘယ်တို့နည်း။**

ရဟန်းတို့ အလိုရှိအပ်ကုန်နှစ်သက်အပ်ကုန် စိတ်နှလုံးကို ပွားစေတတ်ကုန် ချစ်ခင်ဖွယ်သဘောရှိကုန်သော ကာမနှင့် စပ်ယှဉ်ကုန်သော စွဲမက်အပ်ကုန်သော စက္ခုဝိညာဏ်ဖြင့် မြင်အပ်ကုန်သော **အဆင်းတို့သည်** ရှိကုန်၏။ ထိုအဆင်းကိုရဟန်းသည် အလွန်နှစ်သက်ခဲ့မှု စွဲလမ်းခဲ့မှု လွှမ်းမိုး၍ တည်ခဲ့မှု ရဟန်းတို့ ဤရဟန်းကို မာရ်နတ်၏ငါးများချိတ်ကို မျိုမိသည် ဖြစ်၍ အကျိုးမဲ့သို့ ရောက်သူ၊ ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်သူ၊ မာရ်မင်း၏ အလိုရှိတိုင်း အပြုခံရသူဟု ဆိုအပ်၏။ပ။ -

မပယ်ရသေးတဲ့ ကိလေသာတွေ ထိတာနှင့်ထွက်လာတတ်တယ်

ရဟန်းတို့ တစ်ဦးတစ်ယောက်သော ရဟန်းယောက်ျားအားလည်းကောင်း၊ ရဟန်းမိန်းမအားလည်းကောင်း စက္ခုဝိညာဏ်ဖြင့် မြင်အပ်ကုန်သော အဆင်းတို့၌ စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ရှိနေ၏။ အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ ရှိနေ၏။ တွေဝေမှု ‘မောဟ’ ရှိနေ၏။

စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ကို မပယ်အပ်သေး၊ အမျက်ထွက်မှု‘ဒေါသ’ ကို မပယ်အပ်သေး၊ တွေဝေမှု ‘မောဟ’ ကို မပယ်အပ်သေး။

ထိုသူ၏ မျက်စိအား စက္ခုဝိညာဏ်ဖြင့် မြင်အပ်ကုန်သော အနည်းငယ်မျှ ဖြစ်သော အဆင်းအာရုံတို့ပင် ထိခိုက်လာစေကုန်မှု ထိုသူ၏စိတ်ကို ဆွဲဆောင်နိုင်ကုန်သည်သာလျှင်တည်း။ များပြားသော အဆင်းတို့၏ ထိခိုက်လာခြင်း၌ ကားအဘယ်ဆိုဖွယ်ရာ ရှိမည်နည်း။

ထိုဆွဲဆောင်နိုင်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း။ ရဟန်းတို့ ထိုသူအားစွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ရှိနေ၏။ အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ ရှိနေ၏။ တွေဝေမှု ‘မောဟ’ ရှိနေ၏။ ထိုသူသည်စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ကို မပယ် အပ်သေး။ အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ကို မပယ်အပ်သေး။ တွေဝေမှု ‘မောဟ’ကိုမပယ်အပ် သေးသောကြောင့် ပင်တည်း။ပ။

သံယောဇဉ်ကာလ

ငါ့သျှင်သာရိပုတြာ မျက်စိသည် အဆင်းတို့၏ အနှောင်အဖွဲ့ ‘သံယောဇဉ်’လော၊ အဆင်းတို့သည်မျက်စိ၏ အနှောင်အဖွဲ့ ‘သံယောဇဉ်’လော။ပ။ လျှာသည် အရသာတို့၏ အနှောင်အဖွဲ့ ‘သံယောဇဉ်’လော၊ အရသာတို့သည် လျှာ၏ အနှောင်အဖွဲ့ ‘သံယောဇဉ်’လော။ပ။ စိတ်သည် သဘောတရားတို့၏ အနှောင်အဖွဲ့ ‘သံယောဇဉ်’လော၊ သဘောတရားတို့သည် စိတ်၏ အနှောင်အဖွဲ့ ‘သံယောဇဉ်’လောဟု လျှောက်၏။

ငါ့သျှင်ကောဠိက မျက်စိသည် အဆင်းတို့၏ အနှောင်အဖွဲ့ ‘သံယောဇဉ်’ မဟုတ်၊ အဆင်းတို့သည်မျက်စိ၏ အနှောင်အဖွဲ့ ‘သံယောဇဉ်’ မဟုတ်။

အမှန်အားဖြင့်သော်ကား ထိုမျက်စိ အဆင်း နှစ်မျိုးလုံးကိုစွဲ၍ ဖြစ်သော လိုချင်စွဲမက်မှု ‘ဆန္ဒရာဂ’သည် ထိုနှစ်မျိုးလုံး၌ အနှောင်အဖွဲ့ ‘သံယောဇဉ်’ မည်၏။ပ။

လိုချင်စွဲမက်မှုသာ သံယောဇဉ်

ငါ့သျှင် မြတ်စွာဘုရားအား မျက်စိတော် ရှိ၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် မျက်စိဖြင့် အဆင်းကို ရှုကြည့်တော်မူ၏။ မြတ်စွာဘုရားအား လိုချင်စွဲမက်မှု ‘ဆန္ဒရာဂ’ မရှိ၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ကိလေသာမှကောင်းစွာ လွတ်မြောက်သော စိတ် ရှိတော်မူ၏။

ငါ့သျှင် မြတ်စွာဘုရားအား နားတော် ရှိ၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် နားဖြင့် အသံကို နားထောင်တော်မူ၏။ မြတ်စွာဘုရားအားလိုချင်စွဲမက်မှု ‘ဆန္ဒရာဂ’သည် မရှိ၊ မြတ်စွာ ဘုရားသည် ကိလေသာမှ ကောင်းစွာ လွတ်မြောက်သောစိတ် ရှိတော်မူ၏။ -

ငါ့သျှင်မြတ်စွာဘုရားအား စိတ် ရှိတော်မူ၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် စိတ်တော်ဖြင့် သဘောတရားကို သိတော်မူ၏။ မြတ်စွာဘုရားအား လိုချင်စွဲမက်မှု ‘ဆန္ဒရာဂ’သည် မရှိ။ မြတ်စွာဘုရားသည် ကိလေသာမှ ကောင်းစွာလွတ်မြောက်သော စိတ် ရှိတော်မူ၏။

ငါ့သျှင် မျက်စိသည် အဆင်းတို့၏ အနှောင်အဖွဲ့ ‘သံယောဇဉ်’ မဟုတ်၊ အဆင်းတို့သည် မျက်စိ၏အနှောင်အဖွဲ့ ‘သံယောဇဉ်’ မဟုတ်၊ အမှန်အားဖြင့်သော်ကား ထိုနှစ်မျိုးလုံးကို စွဲ၍ ဖြစ်သော လိုချင်စွဲမက်မှု ‘ဆန္ဒရာဂ’သည် ထိုနှစ်မျိုးလုံး၌ အနှောင်အဖွဲ့ ‘သံယောဇဉ်’ မည်၏။

အာရုံတို့သည် မမြတ်

မျက်စိ။ ။ရဟန်းတို့ လောလောပူသော ရဲရဲညီသော ပြောင်ပြောင်တောက်ပသော အလှုံနှင့် တကွသော သံချောင်းဖြင့် မျက်စိကို ထိုးဖောက်ခြင်းသည် မြတ်သေး၏။ စက္ခုဝိညာဏ်ဖြင့် မြင်အပ်ကုန်သောအဆင်းတို့၌ အမှတ်လက္ခဏာအားဖြင့် သဏ္ဍာန်နိမိတ်ကို ယူခြင်းသည် မမြတ်သည်သာလျှင်တည်း။

ရဟန်းတို့ တည်ဆဲ ဝိညာဏ်သည် သဏ္ဍာန်နိမိတ်ကို သာယာသောအားဖြင့် ဖွဲ့အပ်သည်ဖြစ်၍ သော်လည်းကောင်း၊ အမှတ် လက္ခဏာကို သာယာသောအားဖြင့် ဖွဲ့အပ်သည်ဖြစ်၍ သော်လည်းကောင်း တည်ရာ၏။ ထိုအခါဝယ် သေခွဲမှု ငရဲသို့ဖြစ်စေ၊ တိရစ္ဆာန်မျိုးသို့ဖြစ်စေ လားရာ ‘ဂတိ’ နှစ်မျိုးတို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးသော လားရာ ‘ဂတိ’သို့ ရောက်ရာသောအကြောင်းသည် ရှိ၏။

နား။ ။ရဟန်းတို့ ရဲရဲညီသော ပြောင်ပြောင်တောက်ပသော အလှုံနှင့် တကွသော ချွန်ထက်သော သံချွန်ဖြင့်နားကို ထိုးဖောက်ခြင်းသည် မြတ်သေး၏။ သောတဝိညာဏ်ဖြင့် ကြားအပ်ကုန်သော အသံတို့၌ အမှတ်လက္ခဏာအားဖြင့် သဏ္ဍာန်နိမိတ်ကို ယူခြင်းသည် မမြတ်သည်သာလျှင်တည်း။

ရဟန်းတို့ တည်ဆဲဝိညာဏ်သည် သဏ္ဍာန်နိမိတ်ကို သာယာသောအားဖြင့် ဖွဲ့အပ်သည်ဖြစ်၍ သော်လည်းကောင်း၊ အမှတ်လက္ခဏာကို သာယာသောအားဖြင့် ဖွဲ့အပ်သည်ဖြစ်၍ သော်လည်းကောင်း တည်ရာ၏။ ထိုအခါဝယ်သေခွဲမှု ငရဲသို့ဖြစ်စေ၊ တိရစ္ဆာန်မျိုးသို့ဖြစ်စေ လားရာ ‘ဂတိ’ နှစ်မျိုးတို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးသောလားရာ ‘ဂတိ’ သို့ ရောက်ရာသော အကြောင်းသည် ရှိ၏။ ရဟန်းတို့ ဤအပြစ်ကို မြင်၍ ဤသို့ ငါဟော၏။

နှာခေါင်း။ ။ရဟန်းတို့ ရဲရဲညီသော ပြောင်ပြောင်တောက်ပသော အလှုံနှင့် တကွသော ထက်လှစွာသော လက်သည်းလှီးစားဖြင့် နှာခေါင်းကို ထိုးဖောက်ခြင်းသည် မြတ်သေး၏။

ဃာနဝိညာဏ်ဖြင့် နမ်းရှူအပ်ကုန်သောအနံ့တို့၌ အမှတ်လက္ခဏာအားဖြင့် သဏ္ဍာန်နိမိတ်ကို ယူခြင်းသည် မမြတ်သည်သာလျှင်တည်း။

ရဟန်းတို့တည်ဆဲဝိညာဏ်သည် သဏ္ဍာန်နိမိတ်ကို သာယာသောအားဖြင့် ဖွဲ့အပ်သည်ဖြစ်၍ သော်လည်းကောင်း၊ အမှတ်လက္ခဏာကို သာယာသောအားဖြင့် ဖွဲ့အပ်သည်ဖြစ်၍ သော်လည်းကောင်း တည်ရာ၏။ ထိုအခါဝယ်သေခဲ့မှု ငရဲသို့ဖြစ်စေ၊ တိရစ္ဆာန်မျိုးသို့ဖြစ်စေ လားရာ ‘ဂတိ’ နှစ်မျိုးတို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးသော လားရာ ‘ဂတိ’ သို့ ရောက်ရာသော အကြောင်းသည် ရှိ၏။ ရဟန်းတို့ ဤအပြစ်ကို မြင်၍ ဤသို့ ငါ ဟော၏။

လျှာ။ ။ရဟန်းတို့ ရဲရဲညီသော ပြောင်ပြောင်တောက်ပသော အလှူနှင့် တကွသော ထက်လှစွာသော သင်တန်းခားဖြင့် လျှာကို လှီးဖြတ်ခြင်းသည် မြတ်သေး၏။ ဇိဝှိဝိညာဏ်ဖြင့် လျက်အပ်ကုန်သော အရသာတို့၌ အမှတ်လက္ခဏာအားဖြင့် သဏ္ဍာန်နိမိတ်ကို ယူခြင်းသည် မမြတ်သည်သာလျှင်တည်း။

ရဟန်းတို့ တည်ဆဲဝိညာဏ်သည် သဏ္ဍာန်နိမိတ်ကို သာယာသောအားဖြင့် ဖွဲ့အပ်သည်ဖြစ်၍ သော်လည်းကောင်း၊ အမှတ်လက္ခဏာကို သာယာသောအားဖြင့် ဖွဲ့အပ်သည်ဖြစ်၍ သော်လည်းကောင်း တည်ရာ၏။ ထိုအခါဝယ်သေခဲ့မှု ငရဲသို့ဖြစ်စေ၊ တိရစ္ဆာန်မျိုးသို့ဖြစ်စေ လားရာ ‘ဂတိ’ နှစ်မျိုးတို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးသောလားရာ ‘ဂတိ’ သို့ ရောက်ရာသော အကြောင်းသည် ရှိ၏။ ရဟန်းတို့ ဤအပြစ်ကို မြင်၍ ဤသို့ ငါဟော၏။

ကိုယ်။ ။ရဟန်းတို့ ရဲရဲညီသော ပြောင်ပြောင်တောက်ပသော အလှူနှင့် တကွသော ထက်လှစွာသော လုံဖြင့်ကိုယ်ကို ထိုးဆွခြင်းသည် မြတ်သေး၏။ ကာယဝိညာဏ်ဖြင့် တွေ့ထိအပ်ကုန်သော အတွေ့အထိတို့၌ အမှတ်လက္ခဏာအားဖြင့် သဏ္ဍာန်နိမိတ်ကို ယူခြင်းသည် မမြတ်သည်သာလျှင်တည်း။

ရဟန်းတို့ တည်ဆဲဝိညာဏ်သည် သဏ္ဍာန်နိမိတ်ကို သာယာသောအားဖြင့် ဖွဲ့အပ်သည်ဖြစ်၍ သော်လည်းကောင်း၊ အမှတ်လက္ခဏာကို သာယာသောအားဖြင့် ဖွဲ့အပ်သည်ဖြစ်၍ သော်လည်းကောင်း တည်ရာ၏။ ထိုအခါဝယ်သေခဲ့မှု ငရဲသို့ဖြစ်စေ၊ တိရစ္ဆာန်မျိုးသို့ဖြစ်စေ လားရာ ‘ဂတိ’ နှစ်မျိုးတို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးသောလားရာ ‘ဂတိ’ သို့ ရောက်ရာသော အကြောင်းသည် ရှိ၏။ ရဟန်းတို့ ဤအပြစ်ကို မြင်၍ ဤသို့ ငါဟော၏။

အတွေ့။ ။ရဟန်းတို့ အိပ်ပျော်နေခြင်းသည် မြတ်သေး၏။ ရဟန်းတို့ အမှန်အားဖြင့်သော်ကား အိပ်ပျော်နေခြင်းကို အသက်ရှင်နေသူတို့၏။ မမြင်ဟူ၍ ငါ ဟော၏။ အသက်ရှင်နေသူတို့၏ အကျိုး မရှိခြင်းဟူ၍ ငါဟော၏။ အသက်ရှင်နေသူတို့၏ တွေ့ဝေခြင်းဟူ၍ ငါ ဟော၏။ အကြင်သို့သဘောရှိသော အကြံအစည်တို့၏ အလိုသို့ လိုက်ပါသော သူသည်

သံဃာကို သင်းခွဲရာ၏။ ထိုသို့သဘောရှိသော အကြံအစည်တို့ကိုမကြံစည်ရာ။ ရဟန်းတို့ ငါဘုရားသည် အသက်ရှင်နေသူတို့၏ အပြစ်ကို မြင်၍ ဤသို့ ငါ ဟော၏။

ရဟန်းတို့ ထိုတရားတို့၌ အကြားအမြင်ရှိသော အရိယာတပည့်သည် ဤသို့ ဆင်ခြင်၏-
လောလော့ပူသော ရဲရဲညိုသော ပြောင်ပြောင်တောက်သော အလျှံနှင့် တကွသော သံချောင်းဖြင့် မျက်စိကို ထိုးဖောက်ခြင်းကို ထားဘိဦး။ “မျက်စိသည် မမြဲ၊ အဆင်းတို့သည် မမြဲကုန်၊ စက္ခုဝိညာဏ်သည် မမြဲ၊ စက္ခုသမ္ပဿသည် မမြဲ၊ စက္ခုသမ္ပဿဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ခံစားမှု သုခ ဒုက္ခ ဥပေက္ခာဝေဒနာသည်လည်း မမြဲ” ဟု ဤအကြောင်းကိုသာ ယခုအခါ ငါ နှလုံးသွင်းနေတော့အံ့။

ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာတယ်

ရဟန်းတို့ လက်တို့ ရှိကုန်သော် ယူမှုချထားမှုသည် ထင်ရှား၏။ ခြေတို့ ရှိကုန်သော် ရှေ့သို့တက်မှု နောက်သို့ ဆုတ်မှုသည် ထင်ရှား၏။ အဆစ်တို့ ရှိကုန်သော် ကွေးမှုဆန့်မှုသည် ထင်ရှား၏။ ဝမ်းဗိုက်ရှိသော် ဆာလောင်မှုမွတ်သိပ်မှုသည် ထင်ရှား၏။

ရဟန်းတို့ ဤအတူ စက္ခုရှိသော် စက္ခုသမ္ပဿဟူသော အကြောင်းကြောင့် ကိုယ်တွင်းသန္တာန်၌ ချမ်းသာဆင်းရဲသည် ဖြစ်၏။ပ။-

အာသိဝိသောပမသုတ်

မြွေလေးကောင်း။ ။ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား လျင်သော အဆိပ်ရှိကုန်သော ထက်သော အခိုးရှိကုန်သောပြင်းထန်သော အဆိပ်ရှိကုန်သော မြွေလေးကောင်တို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုအခါ အသက်ရှင်လိုသော မသေလိုသော ချမ်းသာကို လိုလားသော ဆင်းရဲကို စက်ဆုပ်သော ယောက်ျားသည် လာရောက်ရာ၏။

ထိုယောက်ျားကို ဤသို့ ဆိုကုန်ရာ၏- “အချင်းယောက်ျား သင်သည် လျင်သော အဆိပ်ရှိကုန်သော ထက်သော အခိုးရှိကုန်သော ပြင်းထန်သော အဆိပ်ရှိကုန်သော ဤမြွေလေးကောင်တို့ကို အချိန်မှန်မှန် ထစေရမည်၊ အချိန်မှန်မှန် ရေချိုးပေးရမည်၊ အချိန်မှန်မှန် အစာကျွေးရမည်၊ အချိန်မှန်မှန် အိပ်စေရမည်။ အချင်းယောက်ျား သင့်အား လျင်သော အဆိပ်ရှိကုန်သော ထက်သော အခိုးရှိကုန်သော ပြင်းထန်သော အဆိပ်ရှိကုန်သော မြွေလေးကောင်တို့တွင် တစ်ကောင်ကောင်သည် အမျက်ထွက်သော အခါ သင်သည့်သေခြင်းသို့

ဖြစ်စေ၊ သေလောက်နီးပါး ဆင်းရဲသို့ဖြစ်စေ ရောက်လတ္တံ့။ အချင်းယောက်ျား သင်သည်ပြုသင့်ပြုထိုက်သည်ကို ပြုလေလော့” ဟု ဆိုကုန်ရာ၏။

မြွေးဘေးမှပြေး။ ။ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ထိုယောက်ျားသည် လျင်သော အဆိပ်ရှိကုန်သော ထက်သော အခိုးရှိကုန်သောပြင်းထန်သော အဆိပ်ရှိကုန်သော မြွေလေးကောင်တို့မှ ကြောက်လန့်သည် ဖြစ်၍ ထိုထို ဤ ဤခြေဦးတည့် ရာ အရပ်သို့ ပြေးလေရာ၏။

လူသတ်သမားငါးဦးရန်မှပြေး။ ။ ထိုယောက်ျားကို ဤသို့ ဆိုကုန်ရာ၏- “အချင်းယောက်ျားသင့်ကို တွေ့မြင် ရာ အရပ်၌ သတ်ဖြတ်ကုန်အံ့ဟု ဤရန်သူ လူသတ်သမားငါးဦးတို့သည် နောက်မှနောက်မှ ထက်ကြပ် မကွာ လိုက်ပါနေကုန်၏။ အချင်းယောက်ျား သင် ပြုသင့်ပြုထိုက်သည်ကိုပြုလေလော့” ဟု ဆိုကုန်ရာ၏။

ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ထိုယောက်ျားသည် လျင်သော အဆိပ်ရှိကုန်သော ထက်သော အခိုးရှိကုန်သောပြင်းထန်သော အဆိပ်ရှိကုန်သော မြွေလေးကောင်တို့မှ ကြောက်လန့်သည် ဖြစ်၍ ရန်သူ လူသတ်သမားငါးဦးတို့မှ ကြောက်လန့်သည်ဖြစ်၍ ထိုထို ဤ ဤ ခြေဦးတည့်ရာ အရပ်သို့ ပြေးလေရာ၏။

အတွင်းသူလျှိုရန်မှပြေး။ ။ထိုယောက်ျားကို ဤသို့ဆို ကုန်ရာ၏-“အချင်းယောက်ျား သင့်ကို တွေ့မြင်ရာအရပ်၌ ဦးခေါင်းကိုဖြတ်အံ့ဟု သင်၏ အတွင်းသူလျှိုဖြစ်သော ဤခြောက်ယောက်မြောက် လူသတ်သမားသည် သန်လျက်ကိုမြှောက်မိုး လျက် နောက်မှ နောက်မှ ထက်ကြပ်မကွာ လိုက်ပါနေကုန်၏။ အချင်းယောက်ျား သင်ပြုသင့်ပြုထိုက်သည်ကို ပြုလေလော့” ဟု ဆိုကုန်ရာ၏။

အိမ်ခြောက်အိမ်သို့ဝင်။ ။ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ထိုယောက်ျားသည် လျင်သော အဆိပ်ရှိကုန်သော ထက်သော အခိုးရှိကုန်သောပြင်းထန်သော အဆိပ်ရှိကုန်သော မြွေလေးကောင်တို့မှ ကြောက်လန့်သည်ဖြစ်၍-
ရန်သူလူသတ်သမားငါးဦးတို့မှ ကြောက်လန့်သည်ဖြစ်၍-
ခြောက်ယောက်မြောက် အတွင်းသူလျှိုသန်လျက်မိုးထားသော လူသတ် သမားမှ ကြောက်လန့်သည်ဖြစ်၍ ထိုထို ဤ ဤ ခြေဦးတည့်ရာ အရပ်သို့ပြေးလေရာ၏။

ထိုသူသည် လူသူ ဆိတ်သုဉ်းသော ရွာကို မြင်၍ အကြင်အကြင်အိမ်သို့ ဝင်ငြားအံ့၊ တစ်စုံတစ်ခုမျှ မရှိသော အိမ်သို့သာ ဝင်မိရာ၏။ အချည်းနှီးသော အိမ်သို့သာ ဝင်မိရာ၏။ ဆိတ်သုဉ်းသော အိမ်သို့သာ ဝင်မိရာ၏။ အကြင်အကြင် အိုးခွက်ကို ကိုင်တွယ်ငြားအံ့၊ တစ်စုံတစ်ခုမျှ မရှိသော အိုးခွက်ကိုသာ ကိုင်မိရာ၏။ အချည်းနှီးသော အိုးခွက် ကိုသာ ကိုင်မိရာ၏။ ဆိတ်သုဉ်းသော အိုးခွက်ကိုသာ ကိုင်မိရာ၏။

ခင်းမြဲဘေး။ ။ထိုယောက်ျားကို ဤသို့ ဆိုကုန်ရာ၏- “အချင်းယောက်ျားယခုအခါ ရွာကို နှိပ်စက်ဖျက်ဆီးတတ်သော ခိုးသူတို့သည် ဤလူသူဆိတ်သုဉ်းသော ရွာသို့ဝင်လာကြကုန်၏။ အချင်းယောက်ျား သင် ပြုသင့်ပြုထိုက်သည်ကို ပြုလေလော့”ဟု ဆိုကုန်ရာ၏။

ပင်လယ်ပြင်ကြီးကိုမြင်။ ။ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ထိုယောက်ျားသည် လျင်သော အဆိပ်ရှိကုန်သော ထက်သော အခိုးရှိကုန်သောပြင်းထန်သော အဆိပ်ရှိကုန်သော မြွေလေးကောင်တို့မှ ကြောက်လန့်သည်ဖြစ်၍-

ရန်သူလူသတ်သမားငါးဦး တို့မှ ကြောက်လန့်သည်ဖြစ်၍-

ခြောက်ယောက်မြောက် အတွင်းသူလျှိုသန်လျက်မိုးထားသော လူသတ် သမားမှ ကြောက်လန့်သည်ဖြစ်၍-

ရွာကို နှိပ်စက်ဖျက်ဆီးတတ်သောခိုးသူတို့မှ ကြောက်လန့်သည်ဖြစ်၍-

ထိုထို ဤ ဤ ခြေဦး တည့်ရာ အရပ်သို့ ပြေးလေရာ၏။ ထိုသူသည် ဤမှာဘက်ကမ်းသည် စိုးရိမ်ဖွယ်နှင့် တကွ ဘေးဘျမ်းနှင့် တကွ ဖြစ်၍ ထိုမှာဘက်ကမ်းကား စိုးရိမ်ဖွယ်မရှိ ဘေးဘျမ်း မရှိသော နက်ကျယ် သော ရေပင်လယ်ကြီးကို မြင်လေရာ၏။ သို့သော်လည်း ဤဘက်မှထိုဘက်သို့ သွားရောက်ရန် ကူးခပ် နိုင်သော လှေလည်း မရှိ၊ တံတားလည်း မရှိ။

တစ်ဖက်သို့သွားရင် ချမ်းသာမယ်လို့ အကြံဖြစ်။ ။ရဟန်းတို့ ထိုအခါထို ယောက်ျား အား ဤသို့ အကြံ ဖြစ်၏ - “ဤကား နက်ကျယ်သော ရေပင်လယ်ကြီးတည်း။ ဤဘက်ကမ်းသည် စိုးရိမ်ဖွယ်နှင့် တကွဖြစ်၏။ ဘေးဘျမ်းနှင့် တကွဖြစ်၏။ ထိုဘက်ကမ်းကား စိုးရိမ်ဖွယ်မရှိ၊ ဘေးဘျမ်း မရှိ၊ ဤဘက်မှ ထိုဘက်သို့ သွားရောက်ရန် ကူးခပ်နိုင်သော လှေလည်း မရှိ၊ တံတားလည်း မရှိ၊ ငါသည် မြက် ထင်း သစ်ခက် သစ်ရွက်ကို စုဆောင်း၍ ဖောင်ဖွဲ့ပြီးလျှင် ထိုဖောင်ကိုအမှီပြုကာ လက်ခြေတို့ဖြင့် လုံ့လပြုလျက် ချမ်းသာစွာ တစ်ဖက်ကမ်းသို့ သွားရမူ ကောင်းလေစွ”ဟုအကြံ ဖြစ်ရာ၏။

မြက် သစ်ရွက်စုဆောင်း။ ။ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ထိုယောက်ျားသည် မြက် ထင်း သစ်ခက် သစ်ရွက်ကို စုဆောင်း၍ ဖောင်ဖွဲ့ပြီးလျှင် ထိုဖောင်ကို အမှီပြုကာ လက်ခြေတို့ဖြင့် လုံ့လပြုလျက် ချမ်းသာစွာ တစ်ဖက်ကမ်းသို့ သွားရာ၏။ ကူးမြောက်ပြီးဖြစ်၍ တစ်ဖက်ကမ်းသို့ ရောက်ပြီးသော ဘေးရန်တို့ကို အပပြုပြီးသော သူမြတ်သည်ကြည်းကုန်းထက်၌ တည်၏။

===

ရဟန်းတို့ ငါဘုရားသည် အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို သိလွယ်စေရန် ဤဥပမာကို ပြုအပ်ပြီ၊ ဤဆိုလတ္တံ့သည်ကား ဤဆိုအပ်ပြီးသော ဥပမာစကား၌ အနက်အဓိပ္ပါယ်တည်း။

ရဟန်းတို့ “လျင်သော အဆိပ်ရှိကုန်သော ထက်သော အခိုးရှိကုန်သော ပြင်းထန်သော အဆိပ်ရှိကုန်သော မြွေလေးကောင်တို့” ဟူသော ဤအမည်သည်ကား ပထဝီဓာတ်၊ အာပေါဓာတ်၊ တေဇောဓာတ်၊ ဝါယောဓာတ်ဟူသော မဟာဘုတ်လေးပါးတို့၏ အမည်တည်း။

ရဟန်းတို့ “ရန်သူလူသတ်သမားငါးဦးတို့” ဟူသော အမည်သည်ကား ရူပုပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ ဝေဒနုပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ သညုပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရုပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏုပါဒါနက္ခန္ဓာဟူသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးတို့၏အမည်တည်း။

ရဟန်းတို့ “ခြောက်ယောက်မြောက် အတွင်းသူလျှို သန်လျက်မိုးထားသော လူသတ်သမား” ဟူသော ဤအမည်သည်ကား နှစ်သက်စွဲလမ်းမှု ‘နန္ဒီရာဂ’ ၏ အမည်တည်း။

ရဟန်းတို့ “လူသူဆိတ်သုဉ်းသော ရွာ” ဟူသော ဤအမည်သည်ကား အတွင်းဖြစ်သော တည်ရာ ‘အဇ္ဈတ္တိကာယတန’ တို့၏ အမည်တည်း။ ရဟန်းတို့ လိမ္မာသော ထက်မြက်သော ပညာရှိသူသည် ထိုခန္ဓာကောင်ကြီးကို မျက်စိအားဖြင့်လည်း ဆင်ခြင်ခဲ့မှု တစ်စုံတစ်ခုမျှ မရှိသည်ဖြစ်၍ သာ ထင်၏။ အချည်းနှီးဖြစ်၍ သာ ထင်၏။ ဆိတ်သုဉ်းသည်ဖြစ်၍ သာ ထင်၏။ပ။ ရဟန်းတို့ ထိုခန္ဓာကောင်ကြီးကို လျှာအားဖြင့်လည်း။ပ။ ရဟန်းတို့ လိမ္မာသော ထက်မြက်သော ပညာရှိသူသည် ထိုခန္ဓာကောင်ကြီးကို စိတ်အားဖြင့်လည်း ဆင်ခြင်ခဲ့မှု တစ်စုံတစ်ခုမျှ မရှိသည်ဖြစ်၍ သာ ထင်၏။ အချည်းနှီးဖြစ်၍ သာ ထင်၏။ ဆိတ်သုဉ်းသည်ဖြစ်၍ သာ ထင်၏။

ရဟန်းတို့ “ရွာကို နှိပ်စက်ဖျက်ဆီးသော ခိုးသူ” ဟူသော ဤအမည်သည် အပဖြစ်သော တည်ရာ ‘ဗာဟိရာယတန’ တရားခြောက်ပါးတို့၏ အမည်တည်း။ ရဟန်းတို့ နှစ်သက်ဖွယ် မနှစ်သက်ဖွယ် အဆင်းတို့သည် မျက်စိကို နှိပ်စက်အပ်၏။ ရဟန်းတို့ နားကို။ပ။ ရဟန်းတို့ နှာခေါင်းကို။ပ။ ရဟန်းတို့ နှစ်သက်ဖွယ် မနှစ်သက်ဖွယ် အရသာတို့သည် လျှာကို နှိပ်စက်အပ်၏။ ရဟန်းတို့ ကိုယ်ကို။ပ။ ရဟန်းတို့နှစ်သက်ဖွယ် မနှစ်သက်ဖွယ် သဘောတရားတို့သည် စိတ်ကို နှိပ်စက်အပ်၏။

ရဟန်းတို့ “ရေပင်လယ်ကြီး” ဟူသော ဤအမည်ကား ကာမောဃ၊ ဘဝေါဃ၊ ဒိဋ္ဌောဃ၊ အဝိဇ္ဇောဃဟူသော ဩဇာလေးပါးတို့၏ အမည်တည်း။

ရဟန်းတို့ “စိုးရိမ်ဖွယ်နှင့် တကွ ဘေးဘျမ်းနှင့် တကွဖြစ်သော ဤဘက်ကမ်း” ဟူသော ဤအမည်သည်ကား ထင်ရှားရှိသော ခန္ဓာကောင် ‘သက္ကာယ’ ၏ အမည်တည်း။

ရဟန်းတို့ “စိုးရိမ်ဖွယ် ကင်းရာ ဘေးမရှိရာ ထိုဘက်ကမ်း” ဟူသော ဤအမည်သည် (နိဗ္ဗာန်) ၏အမည်တည်း။ ရဟန်းတို့ “ဖောင်” ဟူသော ဤအမည်သည် မှန်ကန်စွာ မြင်ခြင်း ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’။ပ။ မှန်ကန်စွာတည်ကြည်ခြင်း ‘သမ္မာသမာဓိ’ ဟူသော အင်္ဂါရုပ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်၏ အမည်တည်း။

ရဟန်းတို့ “လက်ခြေတို့ဖြင့် ထိုသူ၏ကြိုးစားမှု” ဟူသော ဤအမည်သည် လုံ့လကြိုးကုတ်အားထုတ်မှု၏ အမည်တည်း။

ရဟန်းတို့ “ကူးမြောက်ပြီးသည် ဖြစ်၍ တစ်ဖက်ကမ်းသို့ ရောက်သော ကြည်းကုန်းထက်၌ တည်သောသူမြတ်” ဟူသော ဤအမည်သည်ကား ရဟန္တာ၏ အမည်ပေတည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဣန္ဒြေတို့၌ လုံခြုံသောတံခါးရှိရင်၊ အစားအစာ၌ အတိုင်းအရှည်ပမာဏကို သိရင်၊ နိုးကြားမှုနှင့် ယှဉ်ရင် ချမ်းသာမယ်

ရဟန်းတို့ တရားသုံးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် ကိုယ် ချမ်းသာစိတ်ချမ်းသာ များသည်ဖြစ်၍ နေရ၏။ ထိုရဟန်းသည် ယိုစီးတတ်သော ‘အာသဝေါ’ တရားတို့ကုန်ခန်းရန် အကြောင်းကိုလည်း အားထုတ်အပ်၏။ အဘယ်သုံးပါးတို့နည်း။

- ဣန္ဒြေတို့၌ လုံခြုံသောတံခါးရှိ၏။
- အစားအစာ၌ အတိုင်းအရှည်ပမာဏကို သိ၏။
- နိုးကြားမှုနှင့် ယှဉ်၏။

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ဣန္ဒြေတို့၌ လုံခြုံသော တံခါးရှိသူ ဖြစ်သနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် မျက်စိဖြင့် အဆင်း ‘ရူပါရုံ’ ကို မြင်သော် (မိန်းမယောက်ျားစသော) သဏ္ဍာန်နိမိတ်ကို စွဲယူလေ့ မရှိ၊ (လက်ခြေစသော အင်္ဂါ၊ ပြုံးဟန်၊ ရယ်ဟန်စသော အမူအရာ) အမှတ်လက္ခဏာကို စွဲယူလေ့ မရှိ။

စက္ခုဇြေကို မစောင့်စည်းဘဲနေလျှင် ယင်းစက္ခုဇြေဟူသောအကြောင်းကြောင့် မက်မောခြင်း ‘အဘိဇ္ဈာ’ နှလုံးမသာခြင်း ‘ဒေါမနဿ’ ဟူသော ယုတ်ညံ့သောအကုသိုလ်တရားတို့သည် ထို မစောင့်စည်းသူကို လိုက်၍ နှိပ်စက်ကုန်ရာ၏။ --

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ညီညာသော မြေ လမ်းလေးခွဆုံဝယ် ရထားအလယ်၌ ဖီလာထားအပ်သော နှင်တံရှိသော အာဇာနည်မြင်း ကသော ရထားသည် တည်ရှိရာ၏။ မြင်းတို့ကို ဆုံးမနိုင်သောလိမ္မာသော ရထားထိန်းသည် ထိုရထားကို တက်စီး၍ လက်ဝဲလက်ဖြင့် ကြိုးတို့ကို ကိုင်ကာလက်ယာလက်ဖြင့် နှင်တံကို ကိုင်ပြီးလျှင် အလိုရှိရာအရပ်သို့ အလိုရှိတိုင်း မောင်းလည်း မောင်းနိုင်ရာ၏။ ဆုတ်လည်း ဆုတ်နိုင်ရာ၏။

ရဟန်းတို့ ဤအတူ ရဟန်းသည် ဤဣန္ဒြေခြောက်ပါးတို့ကိုစောင့်ရှောက်ရန် ကျင့်၏။ စောင့်စည်းရန် ကျင့်၏။ ဆုံးမရန် ကျင့်၏။ ငြိမ်းအေးရန် ကျင့်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် ဣန္ဒြေ တို့၌ လုံခြုံသော တံခါးရှိသူ ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် အစားအစာ၌ အတိုင်းအရှည် ပမာဏကို သိသူ ဖြစ်သ နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် အသင့်အားဖြင့် ပညာဖြင့် ဆင်ခြင်၍ အစားအစာကို မှီဝဲ၏။ “မြူးတူးရန် မာန်ယစ်ရန် တန်ဆာဆင်ရန် အရေအဆင်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးပွားရန် အစားအစာကို မှီဝဲသည်မဟုတ်။ ဤကိုယ် တည်တံ့ရန်မျှသာ မျှတရန်မျှသာ ပင်ပန်းခြင်းကို ပယ်ဖျောက်ရန်မျှသာ မြတ်သောအကျင့်ကို ချီးမြှောက်ရန်မျှသာ အစားအစာကို မှီဝဲ၏။ ဤသို့ မှီဝဲခြင်းဖြင့် ဝေဒနာဟောင်းကိုလည်း ပယ်ဖျောက်နိုင်အံ့၊ ဝေဒနာသစ်ကိုလည်း မဖြစ်စေအံ့၊ ငါ့အား မျှတခြင်း အပြစ်မရှိခြင်းနှင့် ချမ်းသာစွာ နေရခြင်း ဖြစ်လတ္တံ့” ဟု နှလုံးသွင်းဖြင့် အစားအစာကို မှီဝဲ၏။

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ယောက်ျားသည် အနာကို အသားနု တက်စေရန်သာ ဆေးလိမ်း သကဲ့သို့တစ်နည်းသော်ကား ဝန်ကို ဆောင်နိုင်ရန်သာ ဝင်ရိုးကို ဆီလိမ်းသကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ဤအတူရဟန်းသည် အသင့်အားဖြင့် ပညာဖြင့် ဆင်ခြင်၍ အစားအစာကို မှီဝဲ၏။

- မြူးတူးရန် မာန်ယစ်ရန်တန်ဆာဆင်ရန် အရေအဆင်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးပွားရန် အစားအစာကို မှီဝဲသည် မဟုတ်။
- ဤကိုယ် တည်တံ့ရန်မျှသာ မျှတရန်မျှသာ ပင်ပန်းခြင်းကို ပယ်ဖျောက်ရန်မျှသာ မြတ်သော အကျင့်ကို ချီးမြှောက်ရန်မျှသာအစားအစာကို မှီဝဲ၏။
- ဤသို့ မှီဝဲခြင်းဖြင့် ဝေဒနာဟောင်းကိုလည်း ပယ်ဖျောက်နိုင်အံ့၊ ဝေဒနာသစ်ကိုလည်း မဖြစ်စေအံ့။
- ငါ့အား မျှတခြင်း အပြစ်မရှိခြင်းနှင့် ချမ်းသာစွာ နေရခြင်း ဖြစ်လတ္တံ့ ” ဟု နှလုံးသွင်းဖြင့် အစားအစာကို မှီဝဲ၏။

ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် အစားအစာ၌ အတိုင်းအရှည်ပမာဏကို သိသူ ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် နိုးကြားမှုနှင့် ယှဉ်သူ ဖြစ်သနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည်-

- နေ့အခါ စင်္ကြံသွားခြင်း ထိုင်ခြင်းဖြင့် ပိတ်ဆို့တတ်သော တရားတို့မှ စိတ်ကို သန့်ရှင်းစေ၏။
- ညဉ့်၏ ပဌမယာမ၌ စင်္ကြံသွားခြင်း ထိုင်ခြင်းဖြင့် ပိတ်ဆို့တတ်သော တရားတို့မှစိတ် ကို သန့်ရှင်းစေ၏။
- ညဉ့်၏ မဇ္ဈိမယာမဝယ် ခြေတစ်ဖက်၌ ခြေတစ်ဖက်ကို စဉ်းငယ်လွန်ကာတင်ထား၍ အောက်မေ့ခြင်း ‘သတိ’ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မုဇဉ်’ နှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ ထအံ့ဟု အမှတ်ကိုနှလုံးသွင်းလျက် လက်ယာဘက်နံတောင်းဖြင့် မြတ်သော အိပ်ခြင်းကို ပြု၏။

- ညဉ့်၏ ပစ္စိမယာမ်၌ အိပ်ရာမှ ထပြီးသော် စကြံသွားခြင်း ထိုင်ခြင်းဖြင့် ပိတ်ဆို့တတ်သော တရားတို့မှ စိတ်ကိုသန့်ရှင်းစေ၏။

ရဟန်းတို့ ဤသို့ လျှင် ရဟန်းသည် နိုးကြားမှုနှင့် ယှဉ်သူ ဖြစ်၏။

လူ-နတ် မဆယ်စေနှင့်

ရဟန်းတို့ သင်တို့သည်လည်း-

- ဤမှာဘက်ကမ်းသို့ မရောက်ခဲ့ပါလျှင်၊
- ထိုမှာဘက်ကမ်းသို့မကပ်ရောက်ကြပါလျှင်၊
- အလယ်၌ မနစ်မြုပ်ကြပါလျှင်၊
- ကြည်းကုန်း၌ မတင်ကြပါလျှင်၊
- လူတို့ မဆယ်ယူကြပါလျှင်၊
- နတ်တို့ မဆယ်ယူကြပါလျှင်၊
- ဝဲစုပိယူကြပါလျှင်၊
- အတွင်း၌ မဆွေးမပုပ်ကြပါလျှင်

သင်တို့သည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကုန်သည် နိဗ္ဗာန်သို့ ကိုင်းကုန်သည် နိဗ္ဗာန်သို့ ရှိုင်းကုန်သည် ဖြစ်လတ္တံ့။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း။ ရဟန်းတို့ ကောင်းစွာ မြင်ခြင်း ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’သည် နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သည် နိဗ္ဗာန်သို့ ကိုင်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ရှိုင်းသည် ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

ဆိုလိုရင်းအဘယ်နည်း-

ဤသို့ မိန့်တော်မူလျှင် ရဟန်းတစ်ပါးသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏-
 “မြတ်စွာဘုရား ဤမှာဘက်ကမ်းဟူသည် အဘယ်ပါနည်း၊ ထိုမှာဘက်ကမ်းဟူသည် အဘယ်ပါနည်း၊ အလယ်၌ နစ်မြုပ်ခြင်းဟူသည် အဘယ်ပါနည်း၊ ကြည်းကုန်း၌ တင်မှုဟူသည် အဘယ်ပါနည်း၊ လူတို့ ဆယ်ယူမှုဟူသည် အဘယ်ပါနည်း၊ နတ်တို့ ဆယ်ယူမှုဟူသည် အဘယ်ပါနည်း၊ ဝဲစုပိယူမှုဟူသည် အဘယ်ပါနည်း၊ အတွင်း၌ ပုပ်ဆွေးမှုဟူသည် အဘယ်ပါနည်း” ဟု (လျှောက်၏)။

- ရဟန်း “ဤမှာဘက်ကမ်း” ဟူသော ဤအမည်သည် အတွင်းဖြစ်သော တည်ရာ ‘အဇ္ဈတ္တိကာယတန’ ခြောက်ပါးတို့၏ အမည်တည်း။

- ရဟန်း “ထိုမှာဘက်ကမ်း” ဟူသော ဤအမည်သည်အပဖြစ်သောတည်ရာ ‘ဗဟိရာယ တန’ ခြောက်ပါးတို့၏ အမည်တည်း။
- ရဟန်း “အလယ်၌ နှစ်မြှုပ်ခြင်း” ဟူသော ဤအမည်သည် နှစ်သက်စွဲမက်မှု ‘နန္ဒီရာဂ’၏ အမည်တည်း။
- ရဟန်း“ကြည်းကုန်း၌ တင်မှု”ဟူသော ဤအမည်သည် ငါဟူသော ထောင်လွှားသည့် ‘မာန’၏ အမည်တည်း။
- ရဟန်း “လူတို့ ဆယ်ယူမှု”ဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်း ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် လူတို့နှင့်ရောနှောသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ အတူတကွ နှစ်သက်မှုရှိ၏။ အတူတကွ စိုးရိမ်မှုရှိ၏။ လူတို့ချမ်းသာသည်ရှိသော် ချမ်းသာ၏။ လူတို့ ဆင်းရဲသည်ရှိ သော် ဆင်းရဲ၏။ ပြုဖွယ်ကိစ္စတို့ ပေါ်ပေါက်လာကုန်သည်ရှိသော် မိမိသည်ပင် ထိုကိစ္စတို့ ၌ အားထုတ်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ ရဟန်း ဤသို့ ဖြစ်မှုကို ‘လူတို့ဆယ်ယူမှု’ဟု ဆိုအပ်၏။
- ရဟန်း “နတ်တို့ ဆယ်ယူမှု”ဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်း ဤသာသနာတော်၌ အချို့သောရဟန်းသည် “ငါသည် ဤသီလအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဤခြီးခြံမှုအကျင့် အားဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဤအကျင့် မြတ်အားဖြင့်လည်းကောင်း ထင်ရှားသော နတ်သော်လည်းကောင်း၊ မထင်ရှားသောနတ်သော်လည်း ကောင်း ဖြစ်ရလိမ့်မည်”ဟု တစ်ခုခုသော နတ်အဖြစ်ကို တောင့်တ၍ အကျင့်မြတ်ကိုကျင့်သုံး၏။ ရဟန်း ဤသို့ တောင့်တမှုကို ‘နတ်တို့ ဆယ်ယူမှု’ဟု ဆိုအပ်၏။
- ရဟန်း “ဝဲစုပ်မှု” ဟူသော ဤအမည်သည် ကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့၏ အမည်တည်း။
- ရဟန်း “အတွင်း၌ ပုပ်ဆွေးမှု” ဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်း ဤသာသနာတော်၌ အချို့သောရဟန်းသည် သီလမရှိ၊ ယုတ်ညံ့သော သဘောရှိ၏။ မစင်ကြယ်သည် ဖြစ်၍ ယုံမှားအပ်သောအကျင့်ရှိ၏။ ဖုံးလွှမ်းအပ်သော အမှုရှိ၏။ ရဟန်း မဟုတ်ဘဲလျက် ရဟန်းဟု ဝန်ခံ၏။ အကျင့်မြတ်ကိုကျင့်သုံးသူ မဟုတ်ဘဲလျက် အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးသူဟု ဝန်ခံ၏။ အတွင်းပုပ်၏။ ကိလေသာဖြင့်စိုစွတ်၏။ အမှိုက် သရိုက်ကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ ရဟန်း ဤသည်ကို ‘အတွင်း၌ ပုပ်ဆွေးမှု’ဟု ဆိုအပ်၏။

ကိလေသာစိုစွတ်ကြောင်းတရား

ငါ့သျှင်တို့ သင်တို့အား ကိလေသာစိုစွတ်ကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ ကိလေသာ မစိုစွတ်ကြောင်းကိုလည်းကောင်း ဟောပေအံ့။ ထိုတရားကိုနာကြကုန်လော့၊ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းကြကုန်လော့၊ ဟောပေအံ့။ “ငါ့သျှင် ကောင်းပါပြီ”ဟု ထိုရဟန်းတို့သည် အသျှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်အား ဝန်ခံကြကုန်၏။ အသျှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်သည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏-

ငါ့သျှင်တို့ အဘယ်သို့လျှင် ကိလေသာစိုစွတ်သူ ဖြစ်သနည်း။ ငါ့သျှင်တို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် မျက်စိဖြင့် အဆင်းကို မြင်သော် နှစ်သက်ဖွယ်သဘောရှိသော အဆင်း၌ တပ်မက်၏။ မနှစ်သက်ဖွယ်သဘောရှိသော အဆင်း၌ အမျက်ထွက်၏။ ခန္ဓာကိုယ်၌ မထင်သော သတိရှိသည် ဖြစ်ရကားယုတ်ညံ့သော စိတ်ရှိလျက် နေ၏။ ဖြစ်ပြီး ဖြစ်ဆဲဖြစ်ကုန်သော ထိုယုတ်ညံ့ကုန်သော အကုသိုလ်တရားတို့အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ငြိမ်းရာ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်သော အရဟတ္တဖိုလ်စိတ်နှင့် လွတ်မြောက်သော အရဟတ္တဖိုလ်ပညာကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိ။ပ။--

ကာမတို့ကို မြင်ပုံ

- ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် ကာမတို့ကို မြင်ကုန်သနည်း။
- ယင်းသို့ မြင်သော ရဟန်းအား ကာမတို့၌ လိုချင်မှု ငြိကပ်မှု မိန်းမောမှု ပူပန်မှုတရားသည် မကိန်းအောင်းနိုင်သနည်း။

ရဟန်းတို့ဥပမာသော်ကား အလှုံကင်းသော မီးကျိုးတို့ဖြင့် ပြည့်လျက်ရှိသော တစ်သူထက် လွန်သော မီးကျိုးတွင်းသည် ရှိရာ၏။ ထို့နောက် အသက်ရှင်လိုသော မသေလိုသော ချမ်းသာကို အလိုရှိသော ဆင်းရဲကိုစက်ဆုပ်သော ယောက်ျားသည် ရောက်လာရာ၏။ ထိုယောက်ျားကို အားကောင်းသော ယောက်ျားနှစ်ယောက်တို့သည် လက်ရုံးတစ်ဖက်စီ ကိုင်၍ ထိုမီးကျိုးတွင်းသို့ ဆွဲငင်ကုန်ရာ၏။ ထိုယောက်ျားသည် ဤသို့ထိုသို့လည်း ကိုယ်ကို ရုံးဖယ်ရာ၏။ ထိုသို့ရုံးဖယ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း။ ရဟန်းတို့ ထိုယောက်ျားသည် “ ဤမီးကျိုးတွင်းသို့ ငါ ကျရောက်ရတော့အံ့။ ထိုကျရောက်မှု အကြောင်းကြောင့်သေခြင်း သို့သော်လည်းကောင်း၊ သေလောက်နီးပါး ဖြစ်သော ဆင်းရဲဒုက္ခသို့သော်လည်းကောင်းရောက်ရအံ့” ဟု သိပြီးဖြစ်သော ကြောင့်တည်း။

ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ရဟန်းသည် ကာမတို့ကို မီးကျိုးတွင်းနှင့် တူစွာ မြင်ကုန်၏။ ကာမတို့ကိုယင်းသို့ မြင်နေသော ရဟန်းအား ကာမတို့၌ လိုချင်မှု ငြိကပ်မှု မိန်းမောမှု ပူပန်မှုတရားသည် မကိန်းအောင်းနိုင်။

- ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် သွားခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ နေခြင်းကိုလည်းကောင်း လျော်စွာသိသနည်း။

ယင်းသို့ လျော်စွာ သိ၍ နေသော ရဟန်းသို့ ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့သည် လိုက်၍ မနှိပ်စက်နိုင်ကုန်။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ယောက်ျားသည် ဆူးများစွာရှိသော

တောသို့ဝင်ရာ၏။ ယောက်ျား၏ အရှေ့မှလည်း ဆူးရှိ၏။ အနောက်မှလည်း ဆူးရှိ၏။ မြောက်မှလည်း ဆူးရှိ၏။ တောင်မှလည်း ဆူးရှိ၏။ အောက်မှလည်း ဆူးရှိ၏။ အထက်မှလည်း ဆူးရှိ၏။ ထိုသူသည် “ငါ့ကို ဆူးမစူးပါစေနှင့်”ဟု သတိရှိလျက်သာလျှင် ရှေ့သို့လည်း တက်ရာ၏။ သတိရှိလျက်သာလျှင်နောက်သို့လည်း ဆုတ်ရာ၏။

ရဟန်းတို့ ဤအတူ လောက၌ ဤချစ်ခင်ဖွယ်သဘော သာယာဖွယ်သဘောကို အရိယာဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမတော်၌ ဆူးဟု ဆိုအပ်၏။ ဤသို့ ဆူးဟု သိ၍ စောင့်စည်းမှုကိုလည်းကောင်း၊ မစောင့်စည်းမှုကိုလည်းကောင်း သိအပ်၏။

မစောင့်စည်းမှု ဖြစ်ပုံ

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် မစောင့်စည်းမှု ဖြစ်သနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည်မျက်စိဖြင့် အဆင်းကို မြင်သော် ချစ်ခင်ဖွယ်သဘောရှိသော အဆင်း၌ တပ်မက်၏။ မချစ်ခင်ဖွယ်သဘောရှိသော အဆင်း၌ အမျက်ထွက်၏။ ခန္ဓာကိုယ်၌ မထင်သော သတိရှိသည် ဖြစ်ရကားယုတ်ညံ့သော စိတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ဖြစ်ပြီး ဖြစ်ဆဲဖြစ်ကုန်သော ထိုယုတ်ညံ့သောအကုသိုလ်တရားတို့ အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ငြိမ်းရာ ကိလေသာမှ လွတ်မြောက်သော အရဟတ္တဖိုလ်စိတ်နှင့်ကိလေသာမှ လွတ်မြောက်သော အရ ဟတ္တဖိုလ်ပညာကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိ။ပ။--

စောင့်စည်းမှု ဖြစ်ပုံ

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် စောင့်စည်းမှု ဖြစ်သနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည်မျက်စိဖြင့် အဆင်းကို မြင်သော် ချစ်ခင်ဖွယ်သဘောရှိသော အဆင်း၌ မတပ်မက်၊ မချစ်ခင်ဖွယ်သဘောရှိသော အဆင်း၌ အမျက်မထွက်၊ ခန္ဓာကိုယ်၌ ထင်သော သတိရှိသည် ဖြစ်ရကား မြင့်မြတ်သောစိတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ဖြစ်ပြီး ဖြစ်ဆဲဖြစ်ကုန်သော ထိုယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့ အကြွင်းမဲ့ချုပ်ငြိမ်းရာ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်သော အရဟတ္တဖိုလ်စိတ်နှင့် (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်သောအရဟတ္တဖိုလ်ပညာကိုလည်း ဟုတ်တိုင်း မှန်စွာသိ၏။ပ။-

အမြင်သန့်ရှင်းမှု ဟူသည်

ထိုအခါ ရဟန်းတစ်ပါးသည် အခြား ရဟန်းတစ်ပါးထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ထိုရဟန်းကို “ငါ့သျှင်အဘယ်မျှလောက်ဖြင့် ရဟန်းအား အမြင်သန့်ရှင်းမှု ဖြစ်ပါသနည်း” ဟူသော ဤစကားကို ပြောဆို၏။

ငါ့သျှင် ရဟန်းသည် တွေ့ထိမှု၏ တည်ရာ ‘ဖဿာယတန’ ခြောက်ပါးတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ချုပ်ခြင်းကိုလည်းကောင်းဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။ ငါ့သျှင် ဤမျှလောက်ဖြင့် ရဟန်းအားအမြင်သန့်ရှင်းမှု ဖြစ်ပါ၏ဟု (ဤသို့ ဖြေဆို၏)။

နောက်တစ်ယောက်ထံမေး။ ။ထိုအခါ ထိုရဟန်းသည် ထိုရဟန်း၏ ပြဿနာဖြေဆိုခြင်းဖြင့် မရောင့်ရဲသေးသည် ဖြစ်၍ အခြားရဟန်းတစ်ပါးထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ထိုရဟန်းကို “ငါ့သျှင် အဘယ်မျှလောက်ဖြင့် ရဟန်းအား အမြင်သန့်ရှင်းမှု ဖြစ်ပါသနည်း”ဟု ဤစကားကို ပြောဆိုပြန်၏။ ငါ့သျှင် ရဟန်းသည် (ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ) ငါးမျိုးတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ချုပ်ခြင်းကိုလည်းကောင်းဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။ ငါ့သျှင် ဤမျှ လောက်ဖြင့် ရဟန်းအား အမြင်သန့်ရှင်းမှု ဖြစ်နိုင်၏ဟု ဤသို့ ဖြေဆို၏။

နောက်တစ်ယောက်ထံမေး။ ။ထိုအခါ ရဟန်းသည် ထိုရဟန်း၏ ပြဿနာဖြေဆိုခြင်း ဖြင့်လည်း မရောင့်ရဲသေးသည် ဖြစ်၍ အခြားရဟန်းတစ်ပါးထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြန်၍ ထိုရဟန်းကို “ငါ့သျှင် အဘယ်မျှလောက်ဖြင့် ရဟန်းအား အမြင်သန့်ရှင်းမှု ဖြစ်ပါသနည်း” ဟူသော ဤစကားကို ပြောဆိုပြန်၏။ ငါ့သျှင် ရဟန်းသည် မဟာဘုတ်လေးပါးတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကိုလည်း ကောင်း၊ ချုပ်ခြင်းကိုလည်းကောင်းဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။ ငါ့သျှင် ဤမျှ လောက်ဖြင့် ရဟန်းအား အမြင်သန့်ရှင်းမှု ဖြစ်နိုင်၏ဟု ဤသို့ ဖြေဆို၏။

နောက်တစ်ယောက်ထံမေး။ ။ထိုအခါ ရဟန်းသည် ထိုရဟန်း၏ ပြဿနာဖြေဆိုခြင်းဖြင့် လည်း မရောင့်ရဲသေးသည် ဖြစ်၍ အခြားရဟန်းတစ်ပါးထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြန်၍ ထိုရဟန်းကို “ငါ့သျှင် အဘယ်မျှလောက်ဖြင့် ရဟန်းအား အမြင်သန့်ရှင်းမှု ဖြစ်ပါသနည်း” ဟူသော ဤစကားကို ပြောဆိုပြန်၏။ ငါ့သျှင် ရဟန်းသည် ဖြစ်ခြင်းသဘောရှိသော တရားအားလုံးသည် ချုပ်ခြင်းသဘော ရှိ၏ဟုဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။ ငါ့သျှင် ဤမျှလောက်ဖြင့် ရဟန်းအား အမြင်သန့်ရှင်းမှု ဖြစ်နိုင်၏ဟု ဤသို့ ဖြေဆို၏။

မြတ်စွာဘုရားထံမေး။ ။ အသျှင်ဘုရား ထိုအခါ တပည့်တော်သည် ထိုရဟန်း၏ပြဿနာဖြေဆိုခြင်းဖြင့် မရောင့်ရဲသေးသည်ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားအားအသျှင်ဘုရား အဘယ် မျှလောက်ဖြင့် ရဟန်းအား အမြင်သန့်ရှင်းမှု ဖြစ်ပါသနည်းဟု ဤစကားကိုလျှောက်ထားပါ၏”ဟု လျှောက်၏။

ရဟန်း ဥပမာသော်ကား ပေါက်ပင်ကို မမြင်ဖူးသော ယောက်ျားတစ်ယောက် ရှိရာ၏။ ထိုသူသည်ပေါက်ပင်ကို မြင်ဖူးသော အခြား ယောက်ျားတစ်ယောက်ထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် ထိုယောက်ျားကို “အိုယောက်ျား ပေါက်ပင်သည် အဘယ်သို့ သဘောရှိသနည်း”ဟု မေးမြန်းရာ၏။ “အိုယောက်ျား ပေါက်ပင်သည် မီးလောင်ငုတ်ကဲ့သို့ မည်းနက်လျက် ရှိ၏ ”ဟု

ထိုအမေးခံရသူသည် ဖြေဆိုရာ၏။ ရဟန်း ထိုအချိန်အခါ ပေါက်ပင်သည် ထိုယောက်ျား မြင်သည့်အတိုင်းပင် မည်းနက်သော သဘောရှိ၏။

ရဟန်း ထိုအခါထိုမေးသော ယောက်ျားသည် ထိုဖြေဆိုသူယောက်ျား၏ ပြဿနာဖြေဆိုခြင်းဖြင့် မရောင့်ရဲသေးသည်ဖြစ်၍ ပေါက်ပင် မြင်ဖူးသော ယောက်ျားတစ်ယောက်ထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် ထိုယောက်ျားကို “အိုယောက်ျားပေါက်ပင်သည် အဘယ်သို့ သဘောရှိသနည်း”ဟု မေးမြန်းပြန်ရာ၏။ “အိုယောက်ျား ပေါက်ပင်ဟူသည်သား တစ်ကဲ့သို့ ခြင်းခြင်းနီလျက် ရှိ၏”ဟု ထိုအမေးခံရသူသည် ဖြေဆိုရာ၏။ ရဟန်း ထိုအချိန်အခါပေါက်ပင်သည် ထိုယောက်ျား မြင်သည့်အတိုင်းပင် ခြင်းခြင်းနီသော သဘောရှိ၏။ ရဟန်း ထိုအခါ မေးသော ယောက်ျားသည် ထိုဖြေဆိုသူယောက်ျား၏ ပြဿနာဖြေဆိုခြင်းဖြင့် မရောင့်ရဲသေးသည်ဖြစ်၍ ပေါက်ပင် မြင်ဖူးသော ယောက်ျားတစ်ယောက်ထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် ထိုယောက်ျားကို “အိုယောက်ျား ပေါက်ပင်သည် အဘယ်သို့ သဘောရှိသနည်း”ဟု မေးမြန်းပြန်၏။ “အိုယောက်ျား ပေါက်ပင်သည် ကုက္ကိုပင်ကဲ့သို့ သန်လျက်အိမ်သဖွယ် တွဲရရွဲ ကျသော အသီးရှိ၏”ဟု ထိုအမေးခံရသူသည် ဖြေဆိုရာ၏။ ရဟန်းထိုအချိန်အခါ ပေါက်ပင်သည် ထိုယောက်ျား မြင်သည့်အတိုင်းပင် တွဲရရွဲ ကျနေသော အသီးရှိ၏။ ရဟန်းထိုအခါ ထိုမေးသော ယောက်ျားသည် ထိုဖြေဆိုသူ ယောက်ျား၏ ပြဿနာဖြေဆိုခြင်းဖြင့် မရောင့်ရဲသေးသည်ဖြစ်၍ ပေါက်ပင်မြင်ဖူးသော အခြား ယောက်ျားတစ်ယောက်ထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် ထိုယောက်ျားကို“အို ယောက်ျား ပေါက်ပင်ဟူသည် အဘယ်သို့ သဘောရှိသနည်း”ဟု မေးမြန်းပြန်ရာ၏။ “အိုယောက်ျားပေါက်ပင်သည် ပညောင်ပင်ကဲ့သို့ ထူထပ်သော ရွက်နုရွက်ရင့်ရှိ၏။ စပ်နေသော အရိပ်ရှိ၏”ဟု ထိုအမေးခံရသူသည် ဖြေဆိုရာ၏။ ရဟန်း ထိုအချိန်အခါ ပေါက်ပင်သည် ထိုယောက်ျား မြင်သည့်အတိုင်းပင်ထူထပ် သော ရွက်နုရွက်ရင့် ရှိ၍ စပ်နေသော အရိပ်ရှိ၏။

ရဟန်း ဤအတူ အကြင်အကြင်အခြင်းအရာဖြင့် နှလုံး သွင်းကုန်သော ထိုသူတော်ကောင်း တို့အား အမြင်သန့်ရှင်းစင်ကြယ်၏။ ထိုထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်သာ ထို သူတော်ကောင်းတို့သည် ဖြေဆိုအပ်၏။

ဥပမာဆောင်က ထုတ်ဆောင်ပြ

ရဟန်း ဥပမာသော်ကား မင်းအား ခိုင်ခံ့သော တံတိုင်းခြေရှိသော ခိုင်ခံ့သော မြို့ရိုးတုရိုက်တိုင်ရှိ သောတံခါးခြောက်ပေါက်ရှိသော အစွန်အဖျားမြို့သည် ရှိရာ၏။

ထိုမြို့၌ လိမ္မာသော ထက်မြက်သောအသိဥဏ်ရှိသော မသိသူတို့ကို တားမြစ်၍ သိသူတို့ကိုသာ ဝင်ခွင့်ပြုသော တံခါးစောင့်ယောက်ျားရှိရာ၏။

အရှေ့အရပ်မှ လျင်မြန်သော သံတမန်အစုံသည် လာလတ်၍ ထိုတံခါးစောင့်ကို “အိုယောက်ျား ဤမြို့၏ ပိုင်ရှင်ကား အဘယ်မှာနည်း”ဟု မေးရာ၏။ ထိုတံခါးစောင့်သည် “အသျှင် ဤမြို့ပိုင်ရှင်ကားအလယ်လမ်း ဆုံ၌ နေပါ၏”ဟု ဤသို့ ဖြေဆိုရာ၏။

ထိုအခါ လျင်မြန်သော သံတမန်အစုံသည်ပိုင်ရှင်အားဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း သတင်းစကား ပြောကြားခဲ့ပြီးလျှင် လာခဲ့သည့်အတိုင်းလမ်းသို့လျှောက်လေရာ၏။ အနောက်အရပ်မှ လျင်မြန်သော သံတမန်အစုံသည် လာလတ်၍ ။ပ။ မြောက်အရပ်မှ။ တောင်အရပ်မှ လျင်မြန် သော သံတမန်အစုံသည် လာလတ်၍ ထိုတံခါးစောင့်ကို “အိုယောက်ျား ဤမြို့၏ ပိုင်ရှင်ကား အဘယ်မှာ နည်း ”ဟု မေးရာ၏။ ထိုတံခါးစောင့်သည် “အသျှင် ဤမြို့ပိုင်ရှင်ကား အလယ်လမ်းဆုံ၌ နေပါ၏”ဟု ဖြေဆိုရာ၏။ ထိုအခါ လျင်မြန်သော သံတမန်အစုံသည်ပိုင်ရှင်အားဟုတ်မှန်သည့် အတိုင်း သတင်းစကား ပြောကြားခဲ့ပြီးလျှင် လာခဲ့သည့်အတိုင်း လမ်းသို့လျှောက်လေရာ၏။

ရဟန်း အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို သိလွယ်စေရန် ဤဥပမာကို ငါ ပြုအပ်၏။ ဤဥပမာ၌ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကား ဤသည်ပင်တည်း။

- ရဟန်း “မြို့”ဟူသော ဤအမည်သည် အမိအဖတို့၏ သုက်သွေးကို မှီ၍ ဖြစ်သော ထမင်းမှယောမုံတို့ဖြင့် ကြီးပွားရသော မမြဲခြင်း လိမ်းကျံခြင်း ဆုပ်နယ်ခြင်း ပြိုကွဲပျက်စီးခြင်းသဘောရှိသော မဟာဘုတ်လေးပါးကို မှီ၍ ဖြစ်သော ဤကိုယ်၏ အမည်တည်း။
- ရဟန်း “တံခါးခြောက်ပေါက်”ဟူသော ဤအမည်သည် အဇ္ဈတ္တိကာယတနခြောက်ပါး တို့၏ အမည်တည်း။
- ရဟန်း “တံခါးစောင့်”ဟူသော ဤအမည်သည် အောက်မေ့မှု ‘သတိ’၏ အမည်တည်း။
- ရဟန်း “လျင်မြန်သောသံတမန်အစုံ”ဟူ သော ဤအမည်သည် သမထဝိပဿနာတို့၏ အမည်တည်း။
- ရဟန်း“မြို့ပိုင်ရှင်”ဟူသော ဤအမည်သည် ဝိညာဏ်၏ အမည်တည်း။
- ရဟန်း “အလယ်လမ်းဆုံ”ဟူသော ဤအမည်သည် ပထဝီဓာတ်, အာပေါဓာတ်, တေဇောဓာတ်, ဝါယောဓာတ်ဟူသောမဟာဘုတ်လေးပါးတို့၏ အမည်တည်း။
- ရဟန်း “ဟုတ်မှန်တိုင်း သော စကား”ဟူသော ဤအမည်သည်နိဗ္ဗာန်၏ အမည်တည်း။
- ရဟန်း “လာခဲ့တိုင်းသော လမ်း”ဟူ သော ဤအမည်သည် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ။ပ။ ‘သမ္မာသမာဓိ’ ဟူသော အင်္ဂါရုပ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်၏ အမည် တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ရဟန်းတို့ ရဟန်းအားလည်းကောင်း၊ ရဟန်းမအားလည်းကောင်း မျက်စိဖြင့် မြင်အပ်ကုန်
သော အဆင်းတို့၌ လိုချင်မှုသည်လည်းကောင်း၊ စွဲမက်မှုသည်လည်းကောင်း၊
အမျက်ထွက်မှုသည်လည်းကောင်း၊ ကောင်း၊ တွေဝေမှုသည်လည်းကောင်း၊ စိတ်၏
ထိခိုက်မှုသည်လည်းကောင်း ဖြစ်ရာ၏။

အဆင်းတို့မှ စိတ်ကို တားမြစ်ရာ၏။

“ဤလမ်းခရီးသည် ဘေးလည်း ရှိ၏၊ ကြောက်မက်ဖွယ်လည်းရှိ၏၊ ဆူးငြောင့်လည်း ရှိ၏၊
ခြုံနွယ်ပိတ်ပေါင်းလည်း ရှိ၏။ အထက်သို့ သွားရန် လမ်းခရီးလည်း မဟုတ်၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်
လမ်းခရီးလည်း ဖြစ်၏။ ဆင်းရဲစွာ သွားရသော လမ်းခရီးလည်း ဖြစ်၏။
ဤလမ်းခရီးသည်မသူတော်တို့ မှီဝဲအပ်သော လမ်းခရီးလည်း ဖြစ်၏။ သူတော်ကောင်းတို့
မှီဝဲအပ်သော လမ်းခရီး မဟုတ်၊ သင်သည် ဤလမ်းခရီးနှင့် မထိုက်တန်”

ဤသို့ စဉ်းစားဆင်ခြင်ပြီးလျှင် ထိုမျက်စိဖြင့် မြင်အပ်ကုန်သောအဆင်းတို့မှ စိတ်ကို
တားမြစ်ရာ၏။ပ။

စိတ်သည် ခြိမ်းချောက်ပြီးမှ တည်တယ်

ရဟန်းတို့ ဤအတူ ရဟန်း၏ စိတ်သည် တွေ့ထိမှု၏ တည်ရာ ‘ဖဿာယတန’
ခြောက်ပါးတို့၌ ခြိမ်းချောက်ပြီး ကောင်းစွာ ခြိမ်းချောက်ပြီး ဖြစ်သော အခါမှစ၍
ကိုယ်တွင်းသန္တာန်၌ သာလျှင်ကောင်းစွာ တည်၏။ ကောင်းစွာ နစ်မြုပ်၏။ တစ်ခုတည်းသော
အဖြစ်သို့ ရောက်၍ တည်ကြည်၏။

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား စောင်းသံကို မကြားဖူးသော မင်းအားလည်းကောင်း၊
မင်းအမတ်အားလည်းကောင်း စောင်းသံကို ကြားလေရာ၏။ ထိုမင်းသည် “အချင်းတို့ ဤသို့
စွဲမက်ဖွယ်ရှိသော ဤသို့နှစ်သက်ဖွယ်ရှိသော ဤသို့ ယစ်မူးဖွယ်ရှိသော ဤသို့ တွေဝေဖွယ်ရှိသော
ဤသို့ ဖွဲ့ချည်တတ်သော ဤအသံကား အဘယ်အရာ၏ အသံဖြစ်လေသနည်း”ဟု ဤသို့
မေးမြန်းရာ၏။

ထိုမင်းကို “အသျှင် ဤအရာကား စောင်းမည်ပါ၏။ ဤသို့ စွဲမက်ဖွယ်ရှိသော ဤသို့
နှစ်သက်ဖွယ်ရှိသော ဤသို့ ယစ်မူးဖွယ်ရှိသော ဤသို့ တွေဝေဖွယ်ရှိသော ဤသို့
ဖွဲ့ချည်တတ်သော အသံသည် ယင်းစောင်း၏ အသံပင်ဖြစ်ပါ၏”ဟု ပြောဆိုရာ၏။ ထိုမင်းသည်
အချင်းတို့ သွားကြကုန်၊ ငါ၏ ထံသို့ ထိုစောင်းကိုယူခဲ့ကြကုန်ဟု ပြော ဆိုရာ၏။ ထိုမင်းထံသို့
ထိုစောင်းကို ယူခဲ့ကုန်၍ ထိုမင်းကို “အသျှင် ဤသည်ပင်ထို (အသျှင် အလိုရှိသော) စောင်း
ဖြစ်ပါ၏။ ဤသို့ စွဲမက်ဖွယ်ရှိသော ဤသို့ နှစ်သက်ဖွယ်ရှိသော ဤသို့ယစ်မူးဖွယ်ရှိသော ဤသို့
တွေဝေဖွယ်ရှိသော ဤသို့ ဖွဲ့ချည်တတ်သော ဤအသံကား ယင်းစောင်း၏အသံပင် ဖြစ်ပါ၏”ဟု

ပြော ဆိုကုန်ရာ၏။ ထိုမင်းသည် “အချင်းတို့ ငါ့အား ထိုစောင်းဖြင့် အလို မရှိ၊ ထိုအသံကိုသာ ငါ၏ ထံသို့ ယူခဲ့ကြကုန်”ဟု ပြောဆိုရာ၏။ ထိုမင်းကို “အသျှင် ဤစောင်းမည်သည်ကားများပြားသော အဆောက် အဦရှိ၏။ ကြီးကျယ်သော အဆောက်အဦရှိ၏။ များပြားသောအဆောက်အဦတို့ဖြင့် ကောင်းစွာ တီးခတ် အပ်သည် ဖြစ်၍ မြည်ပါ၏။

များပြားကြီးကျယ်သောအဆောက်အဦဟူသည် အဘယ်နည်း၊ စောင်းခွက်ကို စွဲ၍လည်းကောင်း၊ သားရေကို စွဲ၍လည်းကောင်း၊ စောင်းလက်တံရိုးကို စွဲ၍လည်းကောင်း၊ စောင်းကြိုး အလျှော့အတင်း ခလုတ်များကို စွဲ၍လည်းကောင်း၊ စောင်းကြိုးတို့ကို စွဲ၍လည်းကောင်း၊ လက်ခတ်ကို စွဲ၍လည်းကောင်း၊ ယောက်ျား၏ ထိုစောင်းအားလျော်သော လုံ့လကို စွဲ၍လည်းကောင်း မြည်ပါ၏။ အသျှင် ဤစောင်းမည်သည်ကား ဤသို့များပြားသော အဆောက်အဦရှိ၏။ ကြီးကျယ်သော အဆောက်အဦရှိ၏။ များပြားသောအဆောက်အဦတို့ဖြင့် ကောင်းစွာ တီးခတ်အပ်သည် ဖြစ်၍ မြည်ပါ၏”ဟု ပြောဆိုကုန်၏။

ထိုမင်းသည်ထိုစောင်းကို ဆယ်စိတ်သော်လည်းကောင်း၊ အစိတ်တစ်ရာသော်လည်းကောင်း ခွဲရာ၏။ ဆယ်စိတ်သော်လည်းကောင်း၊ အစိတ်တစ်ရာသော်လည်းကောင်း ခွဲပြီးလျှင် အစိတ်စိတ်အမှုန်မှုန် ပြုလုပ်ရာ၏။

အစိတ်စိတ်အမှုန်မှုန် ပြုလုပ်ပြီး၍ မီးဖြင့် တိုက်ရာ၏။ မီးတိုက်ပြီးလျှင် ပြာဖြစ်အောင် ပြုရာ၏။ ပြာဖြစ်အောင် ပြုပြီးလျှင် လေပြင်း၌ သော်လည်း လွင့်ရာ၏။ လျင်မြန်သော အလျှင်ရှိသော မြစ်၌ သော်လည်းမျှော လေရာ၏။ ထိုမင်းသည် “အချင်းတို့ ဤစောင်းမည်သည်ကား ယုတ်မာလေစွ၊ ဤစောင်းကဲ့သို့ပင်အခြား ကြိုးတပ်အရာဟူသမျှ အားလုံးသည် ယုတ်မာလှ၏။ ယင်းသို့ ယုတ်မာပါလျက် ဤစောင်း၌ လူအများသည် လွန်စွာ မေ့လျော့ဘိ၏။ မြူးတူးဘိ၏ ”ဟု ပြောဆိုရာ၏။

ရဟန်းတို့ ဤအတူ ရဟန်းသည် ရုပ်၏ ဖြစ်ရာ ‘ဂတိ’ ကို စူးစမ်းရှာဖွေရာ၏။ ခံစားမှု ‘ဝေဒနာ’၏ဖြစ်ရာ ‘ဂတိ’ ကို စူးစမ်းရှာဖွေရာ၏။ မှတ်သားမှု ‘သညာ’၏ ဖြစ်ရာ ‘ဂတိ’ကို စူးစမ်းရှာဖွေရာ၏။ ပြုပြင်မှု ‘သင်္ခါရ’ တို့၏ ဖြစ်ရာ ‘ဂတိ’ ကို စူးစမ်းရှာဖွေရာ၏။ ဝိညာဏ်၏ ဖြစ်ရာ ‘ဂတိ’ ကို စူးစမ်းရှာဖွေရာ၏။ ရုပ်ဖြစ်ရာ ‘ဂတိ’ ကို စူးစမ်းရှာဖွေသော ခံစားမှု ‘ဝေဒနာ’ကို။ပ။ မှတ်သားမှု ‘သညာ’ကို။ ပြုပြင်မှု ‘သင်္ခါရ’တို့ကို။ ဝိညာဏ်၏ ဖြစ်ရာ ‘ဂတိ’ကို စူးစမ်းရှာဖွေသော ထိုရဟန်းအား ငါ့ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ငါ၏ဥစ္စာဟူ၍လည်းကောင်း၊ ငါ၏ အတ္တဟူ၍လည်းကောင်း စွဲလမ်းမှုသည် မဖြစ်နိုင်တော့ချေဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆူးငြောင့်ကို သိ

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ကိုယ်၌ အနာရှိ၍ ကိုယ်အနာ မှည့်နေသော ယောက်ျားသည်ဆူးငြောင့်တောသို့ ဝင်ရာ၏။ ထိုယောက်ျား၏ ခြေတို့ကို သမန်းဆူးတို့သည် စူးကုန်ရာ၏။ မှည့်သောအနာရှိသော ကိုယ်တို့ကို ခြစ်မိကုန်ရာ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ထိုယောက်ျားသည် အတိုင်းထက်အလွန်ထိုဆူးစူးမှုဟူသော အကြောင်းကြောင့် ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲကို ခံစားရရာ၏။

ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းအချို့သည် ရွာသို့ သွားသော်လည်းကောင်း၊ တောသို့သွားသော်လည်းကောင်း “ဤအသျှင်သည်ကား ဤသို့ ပြုလေ့ရှိ၏။ ဤသို့သော အကျင့်ရှိ၏။ မစင်ကြယ်သော ရွာသူတို့၏ ဆူးငြောင့် ဖြစ်ရာ၏”ဟု ကဲ့ရဲ့ခြင်းကို ခံရ၏။ ထိုရဟန်းကို“ဆူးငြောင့်”ဟူ၍ သိပြီးလျှင် စောင့်စည်းမှုကိုလည်းကောင်း၊ မစောင့်စည်းမှုကိုလည်းကောင်း သိအပ်၏။

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် မစောင့်စည်းမှု ဖြစ်သနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည်မျက်စိဖြင့် အဆင်းကို မြင်သော် ချစ်ခင်ဖွယ်သဘောရှိသော အဆင်း၌ တပ်မက်၏။ မချစ်ခင်ဖွယ်သဘောရှိသော အဆင်း၌ အမျက်ထွက်၏။ ခန္ဓာကိုယ်၌ မထင်သော သတိရှိသည် ဖြစ်ရကားယုတ်ညံ့သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ဖြစ်ပြီးဖြစ်ဆဲသော ထိုယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ငြိမ်းရာ ကိလေသာမှ လွတ်မြောက်သော အရဟတ္တဖိုလ်စိတ်နှင့် ကိလေသာမှလွတ်မြောက်သော အရဟတ္တဖိုလ်ပညာ ကိုလည်းဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိ။

ကာလသုံးပါးလုံး အထင်မှားသာ

ရဟန်းတို့

- “ငါ ဖြစ်ဖူး၏”ဟူသော ဤအထင်သည် အထင်မှားတည်း။ ‘
- ‘ဤကား ငါ ဖြစ်၏’ဟူသော ဤအထင်သည် အထင်မှားတည်း။
- “ငါ ဖြစ်ရလိမ့်ဦးမည်”ဟူသော ဤအထင်သည် အထင်မှားတည်း။
- “ငါဖြစ်ရလိမ့်မည် မဟုတ်”ဟူသော ဤအထင်သည် အထင်မှားတည်း။
- “ရုပ်ရှိသူ ဖြစ်ရလိမ့်မည်”ဟူသော ဤအထင်သည် အထင်မှားတည်း။
- “ရုပ် မရှိသူ ဖြစ်ရလိမ့်မည်”ဟူသော ဤအထင်သည် အထင်မှားတည်း။
- “သညာရှိသူ ဖြစ်ရလိမ့်မည်”ဟူသော ဤအထင်သည် အထင်မှားတည်း။
- “သညာ မရှိသူ ဖြစ်ရလိမ့်မည်”ဟူသော ဤအထင်သည် အထင်မှားတည်း။

- “သညာရှိသူလည်း မဟုတ် မရှိသူလည်း မဟုတ်သူ ဖြစ်ရလိမ့်မည်”ဟူသော ဤအထင်သည် အထင်မှားတည်း။

ရဟန်းတို့ အထင်မှားမှုသည် ရောဂါတည်း။ အထင်မှားမှုသည် အနာဆိုးတည်း။ အထင်မှားမှုသည် ဆူးငြောင့်တည်း။ ရဟန်းတို့ ထိုသို့ဖြစ်သောကြောင့်ပင်လျှင်“အထင် မမှားသော စိတ်ဖြင့် နေကုန်အံ့ဟု” ဤသို့သာ သင်တို့ ကျင့်ရမည်။

- ရဟန်းတို့ “ငါ ဖြစ်၏ ”ဟူသော ဤအထင်သည် တုန်လှုပ်မှုတည်း။
- ရဟန်းတို့ “ငါ ဖြစ်၏”ဟူသော ဤအထင်သည် လှုပ်ရှားမှုတည်း။
- ရဟန်းတို့ “ငါ ဖြစ်၏”ဟူသော ဤအထင်သည် ချဲ့ထွင်မှုတည်း။
- ရဟန်းတို့ “ငါ ဖြစ်၏”ဟူသော ဤအထင်သည် မာန်တက်မှုတည်း။

ဝေဒနာသုံးပါး

ရဟန်းတို့ ခံစားမှု ‘ဝေဒနာ’ တို့ကား ဤသုံးမျိုးတို့တည်း။ အဘယ်သုံးမျိုးတို့နည်း။ သုခဝေဒနာ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဝေဒနာတို့သည် ဤသုံးမျိုးတို့တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ဆင်ခြင်မှု ‘ပညာ’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသော မြတ်စွာ ဘုရား၏တပည့်သာဝကသည် ဝေဒနာတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဝေဒနာတို့၏ ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဝေဒနာတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းရာကိုလည်းကောင်း၊ ဝေဒနာတို့၏ ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်သို့) ရောက်ကြောင်းမဂ်ကိုလည်းကောင်း သိ၍ ဝေဒနာတို့၏ ကုန်ခြင်းကြောင့် ရဟန်းသည် တဏှာဟူသော ဆာလောင်မှုကင်းသည် ဖြစ်၍ ချုပ်ငြိမ်းနိုင်၏။

ဝေဒနာနှင့် အနုဿ

ရဟန်းတို့ ဝေဒနာတို့သည် ဤသုံးမျိုးတို့တည်း။ အဘယ်သုံးမျိုးတို့နည်း။ သုခဝေဒနာ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာတို့တည်း။

- ရဟန်းတို့ သုခဝေဒနာ၌ စွဲမက်မှု ‘ရာဂါနုဿ’ ကို ပယ်အပ်၏။
- ဒုက္ခဝေဒနာ၌ အမျက်ထွက်မှု ‘ပဋိဿာနုဿ’ ကို ပယ်အပ်၏။
- ဥပေက္ခာဝေဒနာ၌ မသိမှု ‘အဝိဇ္ဇာနုဿ’ ကို ပယ်အပ်၏။

- ခံစားမှု ‘ဝေဒနာ’ ကို မသိသည်ဖြစ်၍ သုခဝေဒနာကို ခံစားသော ထွက်မြောက်ရာ လမ်းကိုမတွေ့မြင်သော သူအား ထိုစွဲမက်မှု ‘ရာဂါနုဿ’ ဖြစ်၏။
- ခံစားမှု ‘ဝေဒနာ’ ကို မသိသည်ဖြစ်၍ ဒုက္ခဝေဒနာကို ခံစားသော ထွက်မြောက်ရာ လမ်းကိုမတွေ့မြင်သော သူအား အမျက်ထွက်မှု ‘ပဋိဃာနုဿ’ ဖြစ်၏။
- ငြိမ်သက်ကောင်းမြတ်လှ၏ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောထားတော်မူအပ်သော ဥပေက္ခာ ကိုပင်အလွန်နှစ်သက်နေပါလျှင် ဆင်းရဲဒုက္ခမှ မလွတ်နိုင်။

လုံ့လရှိသော ရဟန်းသည် ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ ကို မစွန့်ခွဲသော် ထိုပညာရှိ ရဟန်းသည်ခံစားမှု ‘ဝေဒနာ’ အားလုံးတို့ကို ပိုင်းခြားသိနိုင်၏။

ထိုရဟန်းသည် ဝေဒနာတို့ကို ပိုင်းခြား သိသော် ယခုဘဝ၌ ပင် အာသဝေါ ကင်း ကွာနိုင်၏။ လောကုတ္တရာဓမ္မ၌တည်သော ရဟန္တာဖြစ်၍ ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီးသော် ဘဝသုံးပါး၌ ဖြစ်သူဟူသောအရေအတွက်သို့ မရောက်ရတော့ချေ။

အကြားအမြင်မရှိရင် ဆင်းရဲဝေဒနာထိသော် ငိုကြွေးရတယ်

ရဟန်းတို့ အကြားအမြင် မရှိသော ပုထုဇဉ်သည် ဒုက္ခဝေဒနာဖြင့် တွေ့ထိခံရသော် စိုးရိမ်ရ၏။ ပင်ပန်းရ၏။ ငိုကြွေးရ၏။ ရင်ထုလျက် မြည်တမ်းရ၏။ မိန်းမောခြင်းသို့ ရောက်ရ၏။ ကိုယ်၌လည်းဖြစ်သောစိတ်၌လည်းဖြစ်သော နှစ်မျိုးသော ဝေဒနာတို့ကို ခံစားရ၏။

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ယောက်ျားကို ငြောင့်စူးမိရာ၏။ ထိုသူကို ဒုတိယငြောင့်သည် ပဌမငြောင့်စူးရာ အနီး၌ စူးပြန်ရာ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ထိုယောက်ျားသည် ငြောင့်နှစ်ချောင်းဖြင့်ဝေဒနာ ခံစားနေရ၏။

ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် အကြားအမြင် မရှိသော ပုထုဇဉ်သည် ဒုက္ခဝေဒနာဖြင့် တွေ့ထိခံရသော် စိုးရိမ်ရ၏။ ပင်ပန်းရ၏။ ငိုကြွေးရ၏။ ရင်ထုလျက် မြည်တမ်းရ၏။ မိန်းမောခြင်းသို့ ရောက်ရ၏။ ထိုသူသည် ကိုယ်၌လည်းဖြစ်သော စိတ်၌လည်းဖြစ်သော နှစ်မျိုးသော ဝေဒနာတို့ကို ခံစားရ၏။ ထိုသူသည်ဒုက္ခဝေဒနာဖြင့် တွေ့ထိအပ်သော် အမျက်ထွက်၏။ ဒုက္ခဝေဒနာဖြင့် အမျက်ထွက်သူအားဒုက္ခဝေဒနာကြောင့် ဖြစ်သော ပဋိဃာနုဿသည် ကိန်း၏။

ထိုသူသည် ဒုက္ခဝေဒနာဖြင့် တွေ့ထိရသော် ကာမချမ်းသာကို နှစ်သက်၏။ ထိုသို့နှစ်သက်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း။ ရဟန်းတို့ ထိုအကြားအမြင်မရှိသော ပုထုဇဉ်သည် ကာမချမ်းသာမှ တစ်ပါး ဒုက္ခဝေဒနာမှ ထွက်မြောက်ရာကို မသိသောကြောင့်တည်း။

ကာမချမ်းသာကို နှစ်သက်သော ထိုသူအား သုခဝေဒနာကြောင့် ဖြစ်သောရာဂါနု သယသည် ကိန်း၏။

ထိုသူသည် ထိုဝေဒနာတို့၏ ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ ချုပ်ကြောင်းကို လည်းကောင်း၊ သာယာဖွယ်ကိုလည်း ကောင်း၊ အပြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ထွက်မြောက်ရာကို လည်းကောင်းဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိ။

ထိုဝေဒနာတို့၏ ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ ချုပ်ကြောင်း ကိုလည်းကောင်း၊ သာယာဖွယ်ကိုလည်းကောင်း၊ အပြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ထွက်မြောက်ရာကို လည်းကောင်းဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိသော ထိုသူအား ဥပေက္ခာဝေဒနာ ကြောင့်ဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာနုသယသည် ကိန်း၏။ ထိုသူသည် သုခဝေဒနာကို ခံစားအံ့၊ (ကိလေသာနှင့်) ယှဉ်သည်ဖြစ်၍ ထိုသုခဝေဒနာကို ခံစား၏။ ဒုက္ခဝေဒနာကို ခံစားအံ့၊ (ကိလေသာနှင့်) ယှဉ်သည် ဖြစ်၍ ထိုဒုက္ခဝေဒနာကို ခံစား၏။ ဥပေက္ခာဝေဒနာကို ခံစားအံ့၊ (ကိလေသာနှင့်) ယှဉ်သည် ဖြစ်၍ ထိုဥပေက္ခာဝေဒနာကို ခံစား၏။

အောက်မေ့မှု “သတိ” ဆင်ခြင်ဉာဏ် “သမ္မုဇ်” ရှိသည် ဖြစ်၍ အချိန်အခါကို စောင့်မျှော်နေပါ

ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မုဇ်’ ရှိသည် ဖြစ်၍ အချိန်အခါကို စောင့်မျှော်နေရာ၏။ ဤသည်ကား သင်တို့အား ငါတို့၏အဆုံးအမတည်း။

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသူ ဖြစ်သနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလျက် ပြင်းစွာ အားထုတ်အပ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မုဇ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ မက်မောခြင်း ‘အဘိဇ္ဈာ’ နှလုံးမသာခြင်း ‘ဒေါမနဿ’ ကို ပယ်ဖျောက်၍ နေထိုင်၏။ ဝေဒနာတို့၌ ။ပ။ စိတ်၌ ။ပ။ သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလျက် ပြင်းစွာ အားထုတ်အပ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မုဇ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ မက်မောခြင်း ‘အဘိဇ္ဈာ’ နှလုံး မသာခြင်း ‘ဒေါမနဿ’ ကို ပယ်ဖျောက်၍ နေထိုင်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင်ရဟန်းသည် သတိရှိသူ ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မုဇ်’ ရှိသူ ဖြစ်သနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ရှေ့သို့ တက်ရာ နောက်သို့ ဆုတ်ရာ၌ သိလျက် ပြုလေ့ရှိ၏။ တူရုကြည့်ရာ တစောင်းကြည့်ရာ၌ သိလျက် ပြုလေ့ရှိ၏။ ကွေးရာဆန့်ရာ၌ သိလျက် ပြုလေ့ရှိ၏။ ဒုက္ခဋ္ဌသပိတ် သင်္ကန်းကို ဆောင်ရာ၌ သိလျက် ပြုလေ့ရှိ၏။ စားရာ သောက်ရာ ခဲရာ လျက်ရာ၌ သိလျက်ပြုလေ့ရှိ၏။ ကျင်ကြီး ကျင်ငယ် စွန့်ရာ၌ သိလျက် ပြုလေ့ရှိ၏။ သွားရာ ရပ်ရာ

ထိုင်ရာ အိပ်ရာ နိုးရာပြောဆိုရာ ဆိတ်ဆိတ် နေရာ၌ သိလျက် ပြုလေ့ရှိ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ ရှိသူ ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ ရှိသည်ဖြစ်၍ အချိန်အခါကို စောင့်မျှော်နေရာ၏။ ဤသည်ကား သင်တို့အား ငါတို့၏ အဆုံးအမတည်း။

အကြောင်းကိုသိရင် လွယ်ကူစွာ ပယ်နိုင်တယ်

သုခဝေဒနာ

ရဟန်းတို့ ဤသို့အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ ရှိသည် ဖြစ်၍ မမေ့မလျော့ ပြင်းစွာအားထုတ်လျက် နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်အပ်သော စိတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ နေသော သူအား-

သုခဝေဒနာ ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့မှု ထိုသူသည် “ငါ့အား ဤသုခဝေဒနာ ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ပေပြီ၊ ထိုသုခဝေဒနာကား အစွဲပြု၍သာ ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့၏။ အစွဲမပြုဘဲ ဖြစ်ပေါ်လာသည် မဟုတ်။ အဘယ်ကို အစွဲပြု၍ ဖြစ်ပေါ်လာသနည်း။ ဤခန္ဓာကိုယ်ကိုပင် အစွဲပြု၍ ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ဤခန္ဓာကိုယ်သည်ကား မမြဲသောသဘော ပြုပြင်အပ်သောသဘော အကြောင်းကို အစွဲပြု၍ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းသဘော ရှိ၏။ မမြဲသောသဘော ပြုပြင်အပ်သောသဘောအကြောင်းကို အစွဲပြု၍ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းသဘောရှိသော ခန္ဓာကိုယ်ကို အစွဲပြု၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော သုခဝေဒနာကား အဘယ်မှာ မြဲနိုင်လိမ့်မည်နည်း” ဟု သိ၏။

ထိုသူသည် ခန္ဓာကိုယ်၌လည်းကောင်း၊ သုခဝေဒနာ၌လည်းကောင်း မမြဲခြင်းသဘောကို မပြတ်ရှုလျက် နေ၏။ ပျက်စီးခြင်းသဘောကို မပြတ်ရှုလျက် နေ၏။ စွဲမက်မှု ကင်းကွာခြင်းသဘောကို မပြတ်ရှုလျက် နေ၏။ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသဘောကို မပြတ်ရှုလျက် နေ၏။ စွန့်ပစ်ခြင်းသဘောကို မပြတ်ရှုလျက် နေ၏။ ခန္ဓာကိုယ်၌လည်းကောင်း၊ သုခဝေဒနာ၌လည်းကောင်း မမြဲခြင်းသဘောကို မပြတ်ရှုလျက် နေသော ပျက်စီးခြင်းသဘောကို မပြတ်ရှုလျက် နေသော စွဲမက်မှုကင်းကွာခြင်းသဘောကို မပြတ်ရှုလျက် နေသော ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသဘောကို မပြတ်ရှုလျက် နေသောစွန့်ပစ် ခြင်းသဘောကို မပြတ်ရှုလျက် နေသော ထိုရဟန်းအား ခန္ဓာကိုယ်၌လည်းကောင်း၊ သုခဝေဒနာ၌လည်း ကောင်း ရာဂါနုသယသည် ပျောက်ကင်း၏။

ဒုက္ခဝေဒနာ

ရဟန်းတို့ ဤသို့ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ ရှိသည် ဖြစ်၍ မမေ့မလျော့ ပြင်းစွာအားထုတ်လျက် နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်အပ်သော စိတ်ရှိသော ထိုရဟန်းအား-

ဒုက္ခဝေဒနာ ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့မှုထိုသူသည် “ငါ့အား ဤဒုက္ခဝေဒနာ ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ပေပြီ၊ ထိုဒုက္ခဝေဒနာကား အစွဲပြု၍ သာ ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့၏။ အစွဲမပြုဘဲ ဖြစ်ပေါ်လာသည် မဟုတ်။ အဘယ်ကို အစွဲပြု၍ ဖြစ်ပေါ်လာသနည်း၊ ဤခန္ဓာကိုယ်ကိုပင် အစွဲပြု၍ ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ဤခန္ဓာကိုယ်သည်ကား မမြဲသော သဘော ပြုပြင်အပ်သော သဘောအကြောင်းကို အစွဲပြု၍ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း သဘောရှိ၏။ မမြဲသော သဘော ပြုပြင်အပ်သော သဘောအကြောင်းကို အစွဲပြု၍ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းသဘောရှိသော ခန္ဓာကိုယ်ကို အစွဲပြု၍ ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ဒုက္ခဝေဒနာကား အဘယ်မှာ မြဲနိုင်လိမ့်မည်နည်း” ဟု သိ၏။

ထိုသူသည် ခန္ဓာကိုယ်၌လည်းကောင်း၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၌လည်းကောင်း မမြဲခြင်းသဘောကို မပြတ်ရှုလျက် နေ၏။ ပျက်စီးခြင်းသဘောကို မပြတ်ရှုလျက် နေ၏။ စွဲမက်မှု ကင်းကွာခြင်းသဘောကို မပြတ်ရှုလျက် နေ၏။ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသဘောကို မပြတ်ရှုလျက် နေ၏။ စွန့်ပစ်ခြင်းသဘောကို မပြတ်ရှုလျက် နေ၏။ ခန္ဓာကိုယ်၌လည်းကောင်း၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၌လည်းကောင်း မမြဲခြင်းသဘောကို မပြတ်ရှုလျက် နေသော။ပ။ စွန့်ပစ်ခြင်းသဘောကို မပြတ်ရှုလျက် နေသော ထိုရဟန်းအား ခန္ဓာကိုယ်၌လည်းကောင်း၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၌လည်းကောင်း ပဋိဿာနုဿယသည် ပျောက်ကင်း၏။

ရဟန်းတို့ ဤသို့ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ဆင်ခြင်ဥဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ ရှိသည် ဖြစ်၍ မမေ့မလျော့ ပြင်းစွာအားထုတ်လျက် နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်အပ်သော စိတ်ရှိသော ထိုရဟန်းအား

ဥပေက္ခာဝေဒနာ

ဥပေက္ခာဝေဒနာဖြစ်ပေါ်လာခဲ့မှု ထိုသူသည် “ငါ့အား ဤဥပေက္ခာဝေဒနာ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပေပြီ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာကားအစွဲပြု၍ သာ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့၏။ အစွဲမပြုဘဲ ဖြစ်ပေါ်လာသည် မဟုတ်။ အဘယ်ကို အစွဲပြု၍ ဖြစ်ပေါ်လာသနည်း၊ ဤခန္ဓာကိုယ်ကိုပင် အစွဲ ပြု၍ ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ဤခန္ဓာကိုယ်သည်ကား မမြဲသောသဘော ပြုပြင်အပ်သော သဘော အကြောင်းကို အစွဲပြု၍ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းသဘောရှိ၏။ မမြဲသော သဘောပြုပြင်အပ်သော သဘော အကြောင်းကို အစွဲပြု၍ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းသဘောရှိသော ခန္ဓာကိုယ်ကို အစွဲပြု၍ ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ဥပေက္ခာဝေဒနာကား အဘယ်မှာ မြဲနိုင်လိမ့်မည်နည်း” ဟု သိ၏။

ထိုသူသည်ခန္ဓာကိုယ်၌လည်းကောင်း၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာ၌လည်းကောင်း မမြဲခြင်းသဘောကို မပြတ်ရှုလျက် နေ၏။ ပျက်စီးခြင်းသဘောကို မပြတ်ရှုလျက် နေ၏။ စွဲမက်မှု ကင်းကွာ ခြင်းသဘောကို မပြတ်ရှုလျက် နေ၏။ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသဘောကို မပြတ်ရှုလျက် နေ၏။ စွန့်ပစ်ခြင်းသဘောကို မပြတ်ရှုလျက် နေ၏။

ခန္ဓာကိုယ်၌လည်းကောင်း၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာ၌လည်းကောင်း မမြဲခြင်းသဘောကို မပြတ်ရှုလျက်နေသော။ပ။ စွန့်ပစ်ခြင်းသဘောကို မပြတ်ရှုလျက် နေသော ထိုရဟန်းအား ခန္ဓာကိုယ်၌လည်းကောင်း၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာ၌လည်းကောင်း အဝိဇ္ဇာနုဿသည် ပျောက်ကင်း၏။

ဖြစ်ပေါ်ခြင်း ပျက်စီးခြင်းသဘောရှိသော ဝေဒနာ

ရဟန်းတို့ မမြဲခြင်းသဘော ပြုပြင်အပ်သော သဘော အကြောင်းကို စွဲ၍ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း သဘောကုန်ခြင်းသဘော ပျက်စီးခြင်းသဘော စွဲမက်မှုကင်းကွာခြင်းသဘော ချုပ်ခြင်းသဘော ရှိကြသော ဤဝေဒနာတို့ကား သုံးမျိုးတို့တည်း။ အဘယ်သုံးမျိုးတို့နည်း၊ သုခဝေဒနာ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာတို့တည်း။

ရဟန်းတို့ မမြဲခြင်းသဘော ပြုပြင်အပ်သော သဘော အကြောင်းကို စွဲ၍ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းသဘော ကုန်ခြင်းသဘော ပျက်ခြင်းသဘော စွဲမက်မှု ကင်းကွာခြင်းသဘော ချုပ်ခြင်းသဘောရှိကြသော ဝေဒနာသုံးမျိုးတို့ဟူသည် ဤသည်တို့ပင်တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

“ဖဿ” ဟူသောအထောက်အပံ့ရှိကုန်သော “ဝေဒနာ”

ရဟန်းတို့ တွေ့ထိမှု ‘ဖဿ’ ကြောင့် ဖြစ်ကုန်သော တွေ့ထိမှု ‘ဖဿ’ လျှင် အရင်းမူလရှိကုန်သော တွေ့ထိမှု ‘ဖဿ’ဟူသော အကြောင်းရှိကုန်သော တွေ့ထိမှု ‘ဖဿ’ဟူသောအထောက်အပံ့ရှိကုန်သော ဤခံစားမှု ‘ဝေဒနာ’ တို့ကား သုံးမျိုးတို့တည်း။ အဘယ်သုံးမျိုးတို့နည်း၊ သုခဝေဒနာ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာတို့တည်း။

ရဟန်းတို့ ခံစားမှု၏ အကြောင်းဖြစ်သော တွေ့ထိမှုကို အစွဲပြု၍ သုခဝေဒနာသည် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ သုခဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သော ထိုတွေ့ထိမှု၏ပင်လျှင် ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကြောင့် ထိုအားလျော်စွာဖြစ်သော ခံစားအပ်သော သုခဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သော တွေ့ထိမှုကို အစွဲပြု၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော သုခဝေဒနာသည် ချုပ်၏။ ငြိမ်း၏။

ရဟန်းတို့ ခံစားမှု၏ အကြောင်းဖြစ်သောတွေ့ထိမှုကို အစွဲပြု၍ ဒုက္ခဝေဒနာသည် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ဒုက္ခဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သောထိုတွေ့ထိမှု၏ပင်လျှင် ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကြောင့် ထိုအား လျော်စွာဖြစ်သော ခံစားအပ်သော ဒုက္ခဝေဒနာ၏အကြောင်းဖြစ်သော တွေ့ထိမှုကို အစွဲပြု၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဒုက္ခဝေဒနာသည် ချုပ်၏။ ငြိမ်း၏။

ရဟန်းတို့ ဥပေက္ခာဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သော တွေ့ထိမှုကို အစွဲပြု၍ ဥပေက္ခာဝေဒနာသည်ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ဥပေက္ခာဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သော ထိုတွေ့ထိမှု၏

ပင်လျှင် ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကြောင့်ထိုအား လျော်စွာဖြစ်သော ခံစားအပ်သော ဥပေက္ခာဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သော တွေ့ထိမှုကို အစွဲပြု၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဥပေက္ခာဝေဒနာသည် ချုပ်၏ ငြိမ်း၏။

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ထင်းချောင်း နှစ်ခုတို့၏ ထိခိုက်မှုကြောင့် ထိုထင်းချောင်း နှစ်ခုတို့၏ပေါင်းဆုံ (ပွတ်တိုက်) မှုကြောင့် အပူငွေ့ဟူ၍ ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ မီးဟူ၍ ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ထိုထင်းချောင်းတို့၏ပင်လျှင် တခြားစီ ဖြစ်နေခြင်း ခွဲထားခြင်းကြောင့် ထိုအား လျော်စွာဖြစ်သော အပူသည် ချုပ်၏၊ ငြိမ်း၏။

ဝေဒနာဟူသမျှသည် ဆင်းရဲ “ဒုက္ခ”

“သုခဝေဒနာ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာ ဟူ၍ ဝေဒနာသုံးမျိုးတို့ကို မြတ်စွာဘုရား ဟောအပ်ကုန်၏။ ဤဝေဒနာသုံးမျိုးတို့ကို မြတ်စွာဘုရား ဟောပါလျက် ဝေဒနာဟူသမျှသည် ဆင်းရဲ ‘ဒုက္ခ’ မည်၏ဟူသော ဤစကားကို (လည်း) မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူပြန်၏။ ဝေဒနာဟူသမျှသည် ဆင်းရဲ ‘ဒုက္ခ’မည်၏ဟူသော ဤစကားကို အဘယ်ကို ရည်ရွယ်၍ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူလေသနည်း ” ဟု စိတ်အကြံ ဖြစ်ပါသည်ဟု လျှောက်၏။

ရဟန်း ကောင်းပေစွ၊ ကောင်းပေစွ။ ရဟန်း သုခဝေဒနာ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာဟူ၍ ဝေဒနာသုံးမျိုးတို့ကို ငါ ဟောထားအပ်ကုန်၏။ ဤဝေဒနာသုံးမျိုးတို့ကို ငါ ဟောပြီး၍ ဝေဒနာဟူသမျှသည် ဆင်းရဲ ‘ဒုက္ခ’ မည်၏ဟူသော ဤစကားကို (လည်း) ငါဘုရား ဟောတော်မူပြန်၏။

ရဟန်း ဝေဒနာဟူသမျှသည် ဆင်းရဲ ‘ဒုက္ခ’ မည်၏ဟူသော ထိုစကားကို ပြုပြင်ဖန်တီးအပ်သော သင်္ခါရတို့၏ အမြဲမရှိခြင်း ကိုသာလျှင် ရည်ရွယ်၍ ငါ ဟောတော်မူ၏။ ရဟန်း ဝေဒနာဟူသမျှသည်ဆင်းရဲ ‘ဒုက္ခ’ တည်းဟူသော ဤစကားကို ပြုပြင်ဖန်တီးအပ်သော သင်္ခါရတို့၏ ကုန်ခြင်းသဘောရှိခြင်း။ပ။ ပျက်ခြင်းသဘောရှိခြင်း။ပ။ စွဲမက်မှု ကင်းခြင်းသဘောရှိခြင်း။ပ။ ချုပ်ခြင်းသဘောရှိခြင်း။ပ။ ဖောက်ပြန်ပြောင်းလဲသော သဘောရှိခြင်း ကို ရည်ရွယ်၍ ငါဘုရား ဟောတော်မူ၏။

ရဟန်း ငြိမ်းချမ်းမှုတို့ကား ဤခြောက်ပါးတို့တည်း။ ပဌမဈာန်ကို ဝင်စားသော သူအား စကား ပြောမှုငြိမ်းချမ်း၏။ ဒုတိယဈာန်ကို ဝင်စားသော သူအား ကြံစည်မှု ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု ‘ဝိတက်ဝိစာရ’ တို့ငြိမ်းချမ်းကုန်၏။ တတိယဈာန်ကို ဝင်စားသော သူအား နှစ်သိမ့်မှု ‘ပီတိ’ ငြိမ်းချမ်း၏။ စတုတ္ထဈာန်ကို ဝင်စားသော သူအား ထွက်သက်ဝင်သက်တို့ ငြိမ်းချမ်းကုန်၏။ နိရောဓသမာပတ်ကို ဝင်စားသော သူအား သညာဝေဒနာတို့ ငြိမ်းချမ်းကုန်၏။ အာသဝေါ

ကုန်ပြီးသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ငြိမ်းချမ်း၏။ အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ ငြိမ်းချမ်း၏။ တွေဝေမှု ‘မောဟ’ ငြိမ်းချမ်း၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရပ်မျက်နှာမှ လေတိုက်ခတ်သကဲ့သို့ ဝေဒနာဖြစ်

ကောင်းကင်၌ အထူးထူးအပြားပြား များစွာသော လေတို့သည် တိုက်ခတ်ကုန် သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ အရှေ့မှ လာသောလေ၊ အနောက်မှ လာသောလေ၊ မြောက် မှ လာသောလေ၊ ထိုမှတစ်ပါး တောင်မှလာသောလေ၊ ဝိမ္ဘုမုန်ပါသောလေ၊ မြူမုန်မပါသောလေ၊ အေးမြသောလေ၊ တစ်ခါတစ်ရံ ပူသော လေ၊ လွန်ကဲပြင်းထန်သောလေ၊ အားနည်းသော လေဟု ဆိုအပ်သော များစွာသော လေတို့တိုက်ခတ်ကုန်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ထို့အတူပင် ဤခန္ဓာကိုယ်၌ သုခဝေဒနာ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။

အကြင်အခါ ရဟန်းသည် ထက်သန်သော လုံ့လရှိ၏။ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ မဆိတ်သုဉ်း၊ ထိုအခါထိုပညာရှိရဟန်းသည် ဝေဒနာအားလုံးတို့ကို ပိုင်းခြား၍သိ၏။

ထိုရဟန်းသည် ဝေဒနာတို့ကို ပိုင်းခြား၍ သိသော် ယခုဘဝ၌ပင် အာသဝေါ ကင်းကွာနိုင်၏။ လောကုတ္တရာဓမ္မ၌ တည်သော ရဟန္တာဖြစ်၍ ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီးသော် ဘဝသုံးပါး၌ ဖြစ်သူဟူသောအရေအတွက်သို့ မရောက်ရတော့ချေဟု (မိန့်တော် မူ၏)။

ရဟန်းတို့ ဝေဒနာတို့သည် သုခဝေဒနာ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာ ဤသုံးပါးတို့ တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤတရားတို့ကို ဝေဒနာတို့ဟူ၍ ဆိုအပ်ကုန်၏။

- တွေ့ထိမှု ဖြစ်ပေါ်ခြင်းကြောင့် ဝေဒနာဖြစ်၏။
- တွေ့ထိမှု ချုပ်ခြင်းကြောင့် ဝေဒနာချုပ်ငြိမ်း၏။
- မှန်ကန်သော အမြင်။ပ။ မှန်ကန်သောတည်ကြည်မှုဟူသော ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်သည်ပင် ဝေဒနာချုပ်ငြိမ်းရာသို့ရောက်ကြောင်းအကျင့် မည်၏။
- ဝေဒနာ ကို အစွဲပြု၍ ကိုယ်ချမ်းသာ စိတ်ချမ်းသာ ဖြစ်၏။ ဤသည်ကားဝေဒနာ၏ သာယာဖွယ်တည်း။
- ဝေဒနာသည် မမြဲခြင်း၊ ဆင်းရဲခြင်း၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိ၏။ ဤကားဝေဒနာ၏ အပြစ်တည်း။

- ဝေဒနာ၌ လိုချင်စွဲမက်မှုကို ဖျောက်ခြင်း လိုချင်စွဲမက်မှုကို ပယ်ခြင်းသည် ရှိ၏။ ဤကား ဝေဒနာ၏ ထွက်မြောက်ရာ မည်၏။

တစ်ကုဏ္ဍမျိုးသော ဝေဒနာ

ရဟန်းတို့ သင်တို့အား အကြောင်းပရိယာယ် တစ်ရာရှစ်မျိုးဟူသော တရားဒေသနာကိုဟောပြပေအံ့။ ထိုတရားဒေသနာကို နာကြကုန်လော့။ ရဟန်းတို့ အကြောင်းပရိယာယ် တစ်ရာရှစ်မျိုးဟူသော တရားဒေသနာကား အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ နှစ်ပါးသော ဝေဒနာတို့ကိုလည်း အကြောင်းပရိယာယ်အားဖြင့် ငါဘုရား ဟောအပ်ကုန်၏။ သုံးပါးသော ဝေဒနာတို့ကိုလည်းအကြောင်းပရိယာယ်အား ဖြင့် ငါဘုရား ဟောအပ်ကုန်၏။ ငါးပါးသော ဝေဒနာတို့ကိုလည်းအကြောင်းပရိယာယ်အားဖြင့် ငါဘုရား ဟောအပ်ကုန်၏။ ခြောက်ပါးသော ဝေဒနာတို့ကိုလည်းအကြောင်းပရိယာယ်အားဖြင့် ငါဘုရား ဟောအပ် ကုန်၏။ တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးသော ဝေဒနာတို့ကိုလည်းအကြောင်းပရိယာယ်အားဖြင့် ငါဘုရား ဟောအပ်ကုန်၏။ သုံးဆယ့်ခြောက်ပါးသော ဝေဒနာတို့ကိုလည်းအကြောင်းပရိယာယ်အားဖြင့် ငါဘုရား ဟောအပ်ကုန်၏။ တစ်ရာရှစ်ပါးသော ဝေဒနာတို့ကိုလည်းအကြောင်းပရိယာယ်အားဖြင့် ငါဘုရား ဟောအပ်ကုန်၏။

- ရဟန်းတို့ နှစ်ပါးသော ဝေဒနာတို့ဟူသည် အဘယ်တို့နည်း။ ကိုယ်၌ ဖြစ်သော ဝေဒနာ၊ စိတ်၌ ဖြစ်သော ဝေဒနာတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသည်တို့ကို ဝေဒနာနှစ်ပါးတို့ဟု ဆိုအပ်ကုန်၏။
- ရဟန်းတို့သုံးပါးသော ဝေဒနာတို့ဟူသည် အဘယ်တို့နည်း။ သုခဝေဒနာ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို ဝေဒနာသုံးပါးတို့ဟု ဆိုအပ်ကုန်၏။
- ရဟန်းတို့ ငါးပါးသော ဝေဒနာတို့ဟူသည်အဘယ်တို့နည်း။ သုခိန္ဒြေ၊ ဒုက္ခိန္ဒြေ၊ သောမနဿိန္ဒြေ၊ ဒေါမနဿိန္ဒြေ၊ ဥပေက္ခိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသည်တို့ကို ဝေဒနာငါးပါးတို့ဟု ဆိုအပ်ကုန်၏။
- ရဟန်းတို့ ခြောက်ပါးသော ဝေဒနာတို့ဟူသည်အဘယ် တို့နည်း။ စက္ခုသမ္ပဿဇာ ဝေဒနာ၊ ဗူ၊ မနောသမ္ပဿဇာဝေဒနာတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသည်တို့ကို ဝေဒနာ ခြောက်ပါးတို့ဟု ဆိုအပ်ကုန်၏။
- ရဟန်းတို့ တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးသောဝေဒနာတို့ဟူသည် အဘယ်တို့နည်း။ သောမနဿဝေဒနာ နှင့် တကွသော သုံးသပ်မှုခြောက်ပါး၊ ဒေါမနဿဝေဒနာနှင့် တကွသော သုံးသပ်မှုခြောက်ပါး၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာနှင့် တကွသောသုံးသပ်မှုခြောက်ပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသည် တို့ကို ဝေဒနာတစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးတို့ဟု ဆိုအပ်ကုန်၏။

- ရဟန်းတို့ သုံးဆယ့်ခြောက်ပါးသော ဝေဒနာတို့ဟူသည် အဘယ်တို့နည်း။ ကာမဂုဏ်၌ မှီသောသောမနဿဝေဒနာခြောက်ပါး၊ ကာမဂုဏ်မှ ထွက်မြောက် မှု၌ မှီသော သောမနဿဝေဒနာခြောက်ပါး၊ ကာမဂုဏ်၌ မှီသော ဒေါမနဿဝေဒနာခြောက်ပါး၊ ကာမဂုဏ်မှ ထွက်မြောက်မှု၌ မှီသောဒေါမနဿဝေဒနာခြောက်ပါး၊ ကာမဂုဏ်၌ မှီသော ဥပေက္ခာဝေဒနာခြောက်ပါး၊ ကာမဂုဏ်မှထွက်မြောက်မှု၌ မှီသော ဥပေက္ခာဝေဒနာခြောက်ပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသည်တို့ကို ဝေဒနာသုံးဆယ့် ခြောက်ပါးတို့ဟု ဆိုအပ်ကုန်၏။
- ရဟန်းတို့ တစ်ရာ့ရှစ်ပါးသော ဝေဒနာတို့ဟူသည်အဘယ်တို့နည်း။ အတိတ်ဝေဒနာ သုံးဆယ့်ခြောက်ပါး၊ အနာဂတ်ဝေဒနာ သုံးဆယ့်ခြောက်ပါး၊ ပစ္စုပ္ပန်ဝေဒနာ သုံးဆယ့်ခြောက်ပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသည်တို့ကို ဝေဒနာတစ်ရာ့ရှစ်ပါးတို့ဟု ဆိုအပ်ကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား အကြောင်းပရိယာယ် တစ်ရာ့ရှစ်မျိုးဟူသော တရားဒေသနာပေတည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပိတိ သုခ ဥပေက္ခာ ပိမောက္ခ အမျိုးအစား

ရဟန်းတို့ ကိလေသာ ‘အာမိသ’ ရှိသော ပိတိသည် ရှိ၏။ ကိလေသာ ‘အာမိသ’ မရှိသောပိတိသည် ရှိ၏။ ကိလေသာ ‘အာမိသ’ မရှိသည်ထက် သာ၍ ကိလေသာ ‘အာမိသ’ မရှိသော ပိတိသည်ရှိ၏။

ကိလေသာ ‘အာမိသ’ ရှိသော သုခသည် ရှိ၏။ ကိလေသာ ‘အာမိသ’ မရှိသော သုခသည် ရှိ၏။ ကိလေသာ ‘အာမိသ’ မရှိသည်ထက် သာ၍ ကိလေသာ ‘အာမိသ’ မရှိသော သုခသည် ရှိ၏။

ကိလေသာ ‘ အာမိသ ’ ရှိသော ဥပေက္ခာသည် ရှိ၏။ ကိလေသာ ‘ အာမိသ ’ မရှိသော ဥပေက္ခာသည်ရှိ၏။ ကိလေသာ ‘ အာမိသ ’ မရှိသည်ထက် သာ၍ ကိလေသာ ‘ အာမိသ ’ မရှိသော ဥပေက္ခာသည်ရှိ၏။

ကိလေသာ ‘ အာမိသ ’ ရှိသော လွတ်မြောက်မှု ‘ ပိမောက္ခ ’ သည် ရှိ၏။ ကိလေသာ ‘ အာမိသ ’ မရှိသော လွတ်မြောက်မှု ‘ ပိမောက္ခ ’ သည် ရှိ၏။ ကိလေသာ ‘ အာမိသ ’ မရှိသည်ထက် သာ၍ ကိလေသာ ‘ အာမိသ ’ မရှိသော လွတ်မြောက်မှု ‘ ပိမောက္ခ ’ သည် ရှိ၏။

ရဟန်းတို့ ကိလေသာ ‘အာမိသ’ ရှိသော ပိတိသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ကာမဂုဏ်တို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း။ အလိုရှိအပ်ကုန် နှစ်သက်အပ်ကုန်

စိတ်နှလုံးကို ပွားစေတတ်ကုန်သော ချစ်ခင်ဖွယ်သဘောရှိကုန်လျက် ကာမနှင့် စပ်ကုန်သော စွဲမက်အပ်ကုန်သော စက္ခုဝိညာဏ်ဖြင့်မြင်အပ်ကုန်သော ရူပါရုံတို့လည်းကောင်း။ပ။ အလိုရှိအပ်ကုန် နှစ်သက်အပ်ကုန် စိတ်နှလုံးကို ပွားစေတတ်ကုန်သော ချစ်ခင်ဖွယ်သဘော ရှိကုန်လျက် ကာမနှင့် စပ်ကုန်သော စွဲမက်အပ်ကုန်သော ကာယဝိညာဏ်ဖြင့်တွေ့ထိအပ်ကုန်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံတို့လည်းကောင်းတည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသည်တို့ကား ကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ကို စွဲ၍ နှစ်သိမ့်မှု ‘ပီတိ’သည် ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ ဤနှစ်သိမ့်မှု ‘ပီတိ’ မျိုးကို ကိလေသာ ‘ အာမိသ ’ ရှိသော ပီတိဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ကိလေသာ ‘ အာမိသ ’ မရှိသော ပီတိဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ကာမတို့မှ ကင်းဆိတ်၍ သာလျှင် အကုသိုလ်တရားတို့မှ ကင်းဆိတ်၍ သာလျှင် ကြံစည်ခြင်း ‘ ပီတိ ’ သုံးသပ်ခြင်း ‘ ပီတိ ’ နှင့် တကွသော နိဝရဏကင်းဆိတ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သောနှစ်သိမ့် ခြင်း ‘ ပီတိ ’ ချမ်းသာခြင်း ‘ သုခ ’ ရှိသော ပဌမဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။ ပီတိကိရိယာကင်းခြင်းကြောင့် ကိုယ်တွင်းသန္တာန်၌ စိတ်ကို ကြည်လင်စေတတ်သော တည်ကြည်ခြင်း ‘ သမာဓိ ’ ကိုပွားစေတတ်သော ပီတိကိရိယာ မရှိသော တည်ကြည်ခြင်း ‘ သမာဓိ ’ ကြောင့် ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်ခြင်း ‘ ပီတိ ’ ချမ်းသာခြင်း ‘ သုခ ’ ရှိသော ဒုတိယဈာန်သို့ ရောက်လျက် နေ၏။ ရဟန်းတို့ ဤနှစ်သိမ့်မှု ‘ ပီတိ ’ မျိုးကိုကိလေသာ ‘ အာမိသ ’ မရှိသော ပီတိဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ကိလေသာ ‘ အာမိသ ’ မရှိသည်ထက် သာ၍ ကိလေသာ ‘ အာမိသ ’ မရှိသော ပီတိဟူသည်အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ရာဂတရားမှ လွတ်မြောက်သော စိတ်ကို ဆင်ခြင်သော ဒေါသတရားမှ လွတ်မြောက်သော စိတ်ကို ဆင်ခြင်သော မောဟတရားမှ လွတ်မြောက်သော စိတ်ကို ဆင်ခြင်သော အာသဝေါကုန်ပြီးသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား နှစ်သိမ့်ခြင်း ‘ ပီတိ ’ သည် ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ ဤနှစ်သိမ့်မှု ‘ ပီတိ ’ မျိုးကိုကိလေသာ ‘ အာမိသ ’ မရှိသည်ထက် သာ၍ ကိလေသာ ‘ အာမိသ ’ မရှိသော နှစ်သိမ့်မှု ‘ ပီတိ ’ ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ကိလေသာ ‘ အာမိသ ’ ရှိသော သုခဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ကာမဂုဏ်တို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း။ အလိုရှိအပ်ကုန် နှစ်သက်အပ်ကုန် စိတ်နှလုံးကို ပွားစေတတ်ကုန်သော ချစ်ခင်ဖွယ်သဘောရှိကုန်လျက် ကာမနှင့် စပ်ကုန်သော စွဲမက်အပ်ကုန်သော စက္ခုဝိညာဏ်ဖြင့် မြင်အပ်ကုန်သော ရူပါရုံတို့လည်းကောင်း။ပ။ အလိုရှိအပ်ကုန် နှစ်သက်အပ်ကုန် စိတ်နှလုံးကို ပွားစေတတ်ကုန်သော ချစ်ခင်ဖွယ်သဘော ရှိကုန်လျက် ကာမနှင့် စပ်ကုန်သော စွဲမက်အပ်ကုန်သော ကာယဝိညာဏ် ဖြင့် တွေ့ထိအပ်ကုန်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံတို့လည်းကောင်းတည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသည်တို့ကား ကာမဂုဏ် ငါးပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ကို စွဲ၍ ကိုယ်ချမ်းသာစိတ်ချမ်းသာသည် ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ ဤချမ်းသာမျိုးကို ကိလေသာ ‘ အာမိသ ’ ရှိသော သုခဟုဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ကိလေသာ ‘ အာမိသ ’ မရှိသော သုခဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ကာမတို့မှ ကင်းဆိတ်၍ သာလျှင် အကုသိုလ်တရားတို့မှ ကင်းဆိတ်၍ သာလျှင် ကြံစည်ခြင်း ‘ ဝိတက် ’ သုံးသပ်ခြင်း ‘ ဝိစာရ ’ နှင့် တကွသော နိဝရဏကင်းဆိတ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်ခြင်း ‘ ပီတိ ’ ချမ်းသာခြင်း ‘ သုခ ’ ရှိသော ပဌမဈာန်သို့ ရောက်လျက် နေ၏။ ဝိတက်ဝိစာရ ကင်းခြင်းကြောင့် ကိုယ်တွင်းသန္တာန်၌ စိတ်ကို ကြည်လင်စေတတ်သော တည်ကြည်ခြင်း ‘ သမာဓိ ’ ကို ပွားစေတတ်သော ဝိတက်ဝိစာရ မရှိသော တည်ကြည်ခြင်း ‘ သမာဓိ ’ ကြောင့် ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်ခြင်း ‘ ပီတိ ’ ချမ်းသာခြင်း ‘ သုခ ’ ရှိသော ဒုတိယဈာန်သို့ ရောက်လျက် နေ၏။ နှစ်သိမ့်ခြင်း ‘ ပီတိ ’ ကိုလည်း မတပ်မက်ခြင်းကြောင့် အောက်မေ့မှု ‘ သတိ ’ ဆင်ခြင်ဥဏ် ‘ သမ္ပဗ္ဗေ ’ နှင့် ပြည့်စုံသည် ဖြစ်၍ လျစ်လျူရှုလျက် ချမ်းသာခြင်း ‘ သုခ ’ ကိုလည်း ကိုယ်ဖြင့် ခံစား၏။ အကြင် (တတိယဈာန်) ကြောင့် ထိုသူကို “ လျစ်လျူရှုသူ၊ သတိ ရှိသူ၊ ချမ်းသာစွာ နေလေ့ရှိသူ ” ဟု အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ပြောကြားကုန်၏။ ထိုတတိယဈာန်သို့ရောက် လျက် နေ၏။ ရဟန်းတို့ ဤချမ်းသာမျိုးကို ကိလေသာ ‘ အာမိသ ’ မရှိသော သုခဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ကိလေသာ ‘ အာမိသ ’ မရှိသည်ထက် သာ၍ ကိလေသာ ‘ အာမိသ ’ မရှိသော သုခဟူသည်အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ရာဂတရားမှ လွတ်မြောက်ပြီးသော စိတ်ကို ဆင်ခြင်သော ဒေါသတရားမှလွတ်မြောက်ပြီးသော စိတ်ကို ဆင်ခြင်သော မောဟတရားမှ လွတ်မြောက်ပြီးသော စိတ်ကို ဆင်ခြင်သော အာသဝေါ ကုန်ပြီးသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား ကိုယ်ချမ်းသာ စိတ်ချမ်းသာသည် ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ ဤချမ်းသာမျိုးကို ကိလေသာ ‘ အာမိသ ’ မရှိသည်ထက် သာ၍ ကိလေသာ ‘ အာမိသ ’ မရှိသော သုခဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ကိလေသာ ‘ အာမိသ ’ ရှိသော ဥပေက္ခာဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ကာမဂုဏ်တို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း။ အလိုရှိအပ်ကုန် နှစ်သက်အပ်ကုန် စိတ်နှလုံးကိုပွားစေတတ်ကုန်သော ချစ်ခင်ဖွယ်သဘောရှိကုန်လျက် ကာမနှင့် စပ်ကုန်သော စွဲမက်အပ်ကုန်သော စက္ခုဝိညာဏ်ဖြင့် မြင်အပ်ကုန်သော ရူပါရုံတို့လည်းကောင်း။ ပ။ အလိုရှိအပ်ကုန် နှစ်သက်အပ်ကုန် စိတ်နှလုံးကိုပွားစေတတ်ကုန်သော ချစ်ခင်ဖွယ်သဘောရှိကုန် လျက် ကာမနှင့် စပ်ကုန်သော စွဲမက်အပ်ကုန်သော ကာယဝိညာဏ်ဖြင့် တွေ့ထိအပ်ကုန်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံတို့လည်းကောင်းတည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသည်တို့ကား ကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ကို အစွဲပြုပြီးလျှင် လျစ်လျူရှုမှု ‘ ဥပေက္ခာ ’ သည်ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ ဤလျစ်လျူရှုမှုကို ကိလေသာ ‘ အာမိသ ’ ရှိသော လျစ်လျူရှုမှု ‘ ဥပေက္ခာ ’ ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ကိလေသာ ‘ အာမိသ ’ မရှိသော လျစ်လျူရှုမှု ‘ ဥပေက္ခာ ’ ဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ချမ်းသာဆင်းရဲကို ပယ်ခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ ဝမ်းသာခြင်းနှလုံးမသာခြင်းတို့၏ ရှေးဦးကပင် ချုပ်နှံခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း

ချမ်းသာဆင်းရဲ မရှိသော လျစ်လျူရှုမှု ‘ ဥပေက္ခာ ’ ကြောင့် ဖြစ်သည့် သတိ၏ စင်ကြယ်ခြင်းရှိသော စတုတ္ထဈာန်သို့ ရောက်လျက် နေ၏။ ရဟန်းတို့ ဤလျစ်လျူရှုမှုကို ကိလေသာ ‘ အာမိသ ’ မရှိသော လျစ်လျူရှုမှု ‘ ဥပေက္ခာ ’ ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ကိလေသာ ‘ အာမိသ ’ မရှိသည်ထက် သာ၍ ကိလေသာ ‘ အာမိသ ’ မရှိသော လျစ်လျူရှုမှု ‘ ဥပေက္ခာ ’ ဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ရာဂတရားမှ လွတ်မြောက်ပြီးသော စိတ်ကို ဆင်ခြင်သော ဒေါသတရားမှ လွတ်မြောက်ပြီးသော စိတ်ကို ဆင်ခြင်သော မောဟတရားမှ လွတ်မြောက်ပြီးသောစိတ်ကို ဆင်ခြင်သော အာသဝေါကုန်ပြီးသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား လျစ်လျူရှုမှုသည် ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ ဤလျစ်လျူရှုမှုကို ကိလေသာ ‘ အာမိသ ’ မရှိသည်ထက် သာ၍ ကိလေသာ ‘ အာမိသ ’ မရှိသော လျစ်လျူရှုမှု ‘ ဥပေက္ခာ ’ ဟု ဆိုအပ်၏။

ကိလေသာ ‘ အာမိသ ’ ရှိသော လွတ်မြောက်မှုဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရုပ်နှင့် စပ်ယှဉ်သော လွတ်မြောက်မှုသည် ကိလေသာ ‘ အာမိသ ’ ရှိသော လွတ်မြောက်မှုတည်း။ ရဟန်းတို့ ကိလေသာ ‘ အာမိသ ’ ကင်းသော လွတ်မြောက်မှုဟူသည် အဘယ်နည်း။ နာမ်နှင့် စပ်ယှဉ်သော လွတ်မြောက်မှုသည် ကိလေသာ ‘ အာမိသ ’ ကင်းသော လွတ်မြောက်မှုတည်း။ ရဟန်းတို့ ကိလေသာ ‘ အာမိသ ’ မရှိသည်ထက် သာ၍ ကိလေသာ ‘ အာမိသ ’ မရှိသော လွတ်မြောက်မှုဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ရာဂတရားမှ လွတ်မြောက်ပြီးသော စိတ်ကို ဆင်ခြင်သော, ဒေါသတရားမှ လွတ်မြောက်ပြီးသော စိတ်ကို ဆင်ခြင်သော, မောဟတရားမှ လွတ်မြောက်ပြီးသော စိတ်ကို ဆင်ခြင်သော အာသဝေါကုန်ပြီးသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အားလွတ်မြောက်မှုသည် ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ ဤလွတ်မြောက်မှုကို ကိလေသာ ‘ အာမိသ ’ မရှိသည်ထက် သာ၍ ကိလေသာ ‘ အာမိသ ’ မရှိသော လွတ်မြောက်မှုဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရဟတ္တဖိုလ်ဟူသည်

ငါ့သျှင် သာရိပုတြာ “အရဟတ္တဖိုလ် အရဟတ္တဖိုလ် ” ဟု ဆိုအပ်၏။ ငါ့သျှင် အဘယ်သည်အရဟတ္တဖိုလ်နည်းဟု မေး၏။ ငါ့သျှင် ရာဂကုန်ရာ ဒေါသကုန်ရာ မောဟကုန်ရာကို “အရဟတ္တဖိုလ်” ဟုဆိုအပ်၏ဟု မိန့်ဆို၏။

လောက၌ ကောင်းစွာ သွားသူတို့ဟူသည်

ငါ့သျှင် သာရိပုတြာ လောက၌ တရားကို ဆိုလေ့ရှိသူတို့သည် အဘယ်သူတို့နည်း၊ လောက၌ ကောင်းစွာ ကျင့်သူတို့သည် အဘယ်သူတို့နည်း၊ လောက၌ ကောင်းစွာ သွားသူတို့သည် အဘယ်သူတို့နည်းဟု မေး၏။

ငါ့သျှင် အကြင်သူတို့သည် ရာဂကို ပယ်ခြင်းငှါ တရားဟောကြကုန်၏။ ဒေါသကို ပယ်ခြင်းငှါ တရားဟောကြကုန်၏။ မောဟကို ပယ်ခြင်းငှါ တရားဟောကြကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် လောက၌ တရားကိုဆိုလေ့ ရှိသူတို့တည်း။

ငါ့သျှင် အကြင်သူတို့သည် ရာဂပယ်ခြင်းငှါ ကျင့်ကုန်၏။ ဒေါသပယ်ခြင်းငှါကျင့်ကုန်၏။ မောဟပယ်ခြင်းငှါ ကျင့်ကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် လောက၌ ကောင်းစွာ ကျင့်သူတို့တည်း။

ငါ့သျှင် အကြင် သူတို့သည်ကား ရာဂကို (ဒေါသ/မောဟကို) ပယ်အပ်၏။ အမြစ်ရင်းကို အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်ပြီး ဖြစ်၏။ နတ်ပြီးသော ထန်းပင် ရာကဲ့သို့ ပြုပြီး ဖြစ်၏။ နောင်တစ်ဖန် ဖြစ်ခြင်း မရှိသည်ကို ပြုအပ်၏။ နောင်အခါ မဖြစ်ပေါ်ခြင်းသဘော ရှိ၏။ ထိုသူတို့သည် လောက၌ ကောင်းစွာ သွားသူတို့တည်းဟု မိန့်ဆို၏။

စွန့်တို့ဟူသည်

ပထမဈာန်။ ။ငါ့သျှင်တို့ ငါသည် ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်သို့ ကပ်ရောက်လျက် တစ်ပါးတည်း ကိန်းအောင်းစဉ် “ပဌမ ဈာန်ပဌမဈာန်”ဟု ဆိုအပ်၏။ အဘယ်သည် ပဌမဈာန်နည်းဟု စိတ်အကြံ ဖြစ်၏။ ငါ့သျှင်တို့ ထိုငါ့အား ဤသို့ အကြံ ဖြစ်ပြန်၏-

“ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ကာမတို့မှ ဆိတ်၍ သာလျှင် အကုသိုလ်တရားတို့မှ ဆိတ်၍ သာလျှင် ကြံစည်မှု ‘ဝိတက်’ နှင့်တကွ သုံးသပ်မှု ‘ဝိစာရ’ နှင့်တကွ ဖြစ်သော နိဝရဏဆိတ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်မှု ‘ပီတိ’ ချမ်းသာမှု ‘သုခ’ရှိသော ပဌမဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။ ဤသည်ကို ပဌမဈာန်ဟု ဆိုအပ်၏ ”ဟု အကြံ ဖြစ်၏။

ငါ့သျှင်တို့ ထိုငါသည် ကာမတို့မှ ဆိတ်၍ သာလျှင်အကုသိုလ်တရားတို့မှ ဆိတ်၍ သာလျှင် ကြံစည်မှု ‘ဝိတက်’ နှင့်တကွ သုံးသပ်မှု ‘ဝိစာရ’ နှင့်တကွ ဖြစ်သောနိဝရဏဆိတ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်မှု‘ပီတိ’ ချမ်းသာမှု ‘သုခ’ရှိသော ပဌမဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။

ငါ့သျှင်တို့ ဤနေခြင်းဖြင့် နေသော ထိုငါ့အား ကာမနှင့် တကွဖြစ်သော အမှတ် ‘သညာ’ နှလုံးသွင်း‘မနသိကာရ’တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။

ဒုတိယဈာန်။ ။အဘယ်သည် ဒုတိယဈာန်နည်းဟု စိတ်အကြံ ဖြစ်၏။ ငါ့သျှင်တို့ ထိုငါ့အား ဤသို့ အကြံ ဖြစ်ပြန်၏-

“ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဝိတက်ဝိစာရငြိမ်းခြင်းကြောင့် မိမိသန္တာန်၌ စိတ်ကို ကြည်လင်စေသော တည်ကြည်ခြင်း ‘သမာဓိ’ကို ပွားစေတတ်သောကြံစည်ခြင်း ‘ဝိတက်’ မရှိသော သုံးသပ်ခြင်း ‘ဝိစာရ’ မရှိသော တည်ကြည်ခြင်း ‘သမာဓိ’ ကြောင့် ဖြစ်သောနှစ်သိမ့်ခြင်း ‘ပီတိ’ ချမ်းသာခြင်း ‘သုခ’ ရှိသော ဒုတိယဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။ ဤသည်ကိုဒုတိယဈာန်ဟု ဆိုအပ်၏ ”ဟု အကြံ ဖြစ်၏။

ငါ့သျှင်တို့ ထိုငါသည် ဝိတက်ဝိစာရငြိမ်းခြင်းကြောင့်မိမိသန္တာန်၌ စိတ်ကို ကြည်လင်စေ သော တည်ကြည်ခြင်း ‘သမာဓိ’ကို ပွားစေတတ်သောကြံစည်ခြင်း ‘ဝိတက်’ မရှိသော သုံးသပ် ခြင်း ‘ဝိစာရ’ မရှိသော တည်ကြည်ခြင်း ‘သမာဓိ’ ကြောင့်ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်ခြင်း ‘ပီတိ’ ချမ်းသာခြင်း ‘သုခ’ ရှိသော ဒုတိယဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။

ငါ့သျှင်တို့ ဤနေခြင်းဖြင့် နေသော ထိုငါ့အား **ကြံစည်ခြင်း ‘ဝိတက်’ နှင့် တကွသော အမှတ် ‘သညာ’**နှလုံးသွင်း **‘မနသိကာရ’** တို့သည် **ဖြစ်ကုန်၏။**

တတိယဈာန်။ ။အဘယ်သည် တတိယဈာန်နည်းဟု ဤသို့ အကြံဖြစ်၏။

“ငါ့သျှင်တို့ ထိုငါ့အား ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် နှစ်သိမ့်ခြင်း ‘ပီတိ’ကိုလည်း မတပ်မက်ခြင်းကြောင့် လျစ်လျူရှုလျက် သတိ၊ သမ္ပဇဉ်နှင့် ပြည့်စုံသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ သတိ၊ သမ္ပဇဉ်နှင့်ပြည့်စုံသည် ဖြစ်၍ ချမ်းသာခြင်း ‘သုခ’ကိုကိုယ်ဖြင့် ခံစား၏။ အကြင် (တတိယဈာန်) ကြောင့် ထိုသူကို “လျစ်လျူ ရှုသူ၊ သတိရှိသူ၊ ချမ်းသာစွာ နေလေ့ရှိသူ”ဟု အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ပြောကြားကုန်၏။ ထိုတတိယဈာန် သို့ ရောက်၍ နေ၏။ ဤသည်ကို တတိယဈာန်ဟု ဆိုအပ်၏ ”ဟု ဤအကြံသည် ဖြစ်၏။

ငါ့သျှင်တို့ ထိုငါသည် နှစ်သိမ့်ခြင်း ‘ပီတိ’ကိုလည်း မတပ်မက်ခြင်းကြောင့် လျစ်လျူရှုလျက် နေ၏။ သတိသမ္ပဇဉ်နှင့် ပြည့်စုံသည် ဖြစ်၍ ချမ်းသာခြင်း ‘သုခ’ကိုလည်းကိုယ်ဖြင့် ခံစား၏။ အကြင်တတိယဈာန်ကြောင့် ထိုသူကို “လျစ် လျူရှုသူ၊ သတိရှိသူ၊ ချမ်းသာစွာ နေလေ့ ရှိသူ”ဟုအရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ပြောကြားကုန်၏။ ထိုတတိယ ဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။

ငါ့သျှင်တို့ ဤနေခြင်းဖြင့် နေသော ထိုငါ့အား **နှစ်သိမ့်ခြင်း ‘ပီတိ’ နှင့် တကွ ဖြစ်သော အမှတ် ‘သညာ’**နှလုံးသွင်း **‘မနသိကာရ’** တို့သည် **ဖြစ်ကုန်၏။**

စတုတ္ထဈာန်။ ။အဘယ်သည် စတုတ္ထဈာန်နည်းဟု ဤသို့ အကြံဖြစ်၏။ “ငါ့သျှင်တို့ ထိုငါ့အား ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ချမ်းသာ ဆင်းရဲကိုပယ်ခြင်းကြောင့်လည်း ကောင်း၊ ရှေးဦးကပင်လျှင် ဝမ်းသာခြင်း နှလုံးမသာခြင်းတို့၏ချုပ်နှံခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း ဆင်းရဲ ချမ်းသာ မရှိသော လျစ်လျူရှုမှု ‘ဥပေက္ခာ’ ကြောင့် ဖြစ်သည့်သတိ၏ စင်ကြယ်ခြင်းရှိသော စတုတ္ထဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။ ဤသည်ကို စတုတ္ထဈာန်ဟုဆိုအပ်၏” ဟု ဤအကြံသည် ဖြစ်၏။

ငါ့သျှင်တို့ ထိုငါ့သည် ချမ်းသာဆင်းရဲကိုပယ်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ရှေးဦးကပင်လျှင် ဝမ်းသာခြင်း နှလုံးမသာခြင်းတို့၏ချုပ်နှံခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း ဆင်းရဲချမ်းသာ မရှိသော လျစ်လျူရှုမှု ‘ဥပေက္ခာ’ ကြောင့် ဖြစ်သည့်သတိ၏ စင်ကြယ်ခြင်းရှိသော စတုတ္ထဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။

ငါ့သျှင်တို့ ဤနေခြင်းဖြင့် နေသော ထိုငါ့အား ချမ်းသာခြင်း‘သုခ’နှင့် တကွသော အမှတ် ‘သညာ’ နှလုံးသွင်း ‘မနသိကာရ’ တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။

အာကာသာနဉ္စာယတနဈာန်။ ။“အာကာသာနဉ္စာယတနဈာန် အာကာသာနဉ္စာယတန ဈာန်”ဟု ဆိုအပ်၏။ အဘယ်သည်အာကာသာနဉ္စာယတနဈာန်နည်းဟု ဤသို့ အကြံ ဖြစ်၏။

“ငါ့သျှင်တို့ ထိုငါ့အား ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ရူပသညာတို့ကို လုံးဝလွန်မြောက်ခြင်းကြောင့်၊ ပဋိပသညာတို့၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့် နာနတ္တသညာတို့ကို နှလုံးမသွင်းခြင်းကြောင့် “ကောင်းကင်သည် အဆုံးမရှိ”ဟု စီးဖြန်းလျက် အာကာသာနဉ္စာယတနဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။ ဤသည်ကို အာကာသာနဉ္စာယတနဈာန်ဟု ဆိုအပ်၏”ဟု ဤအကြံသည် ဖြစ်၏။

ငါ့သျှင်တို့ ထိုငါ့သည် ရူပသညာတို့ကို လုံးဝလွန်မြောက်ခြင်းကြောင့်ပဋိပသညာတို့၏ ချုပ်ခြင်း ကြောင့် နာနတ္တသညာတို့ကို နှလုံးမသွင်းခြင်းကြောင့် “ကောင်းကင်သည်အဆုံးမရှိ” ဟု စီးဖြန်းလျက် အာကာသာနဉ္စာယတနဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။

ငါ့သျှင်တို့ ဤနေခြင်းဖြင့်နေသော ထိုငါ့အား ရုပ်နှင့် တကွသော အမှတ် ‘သညာ’ နှလုံးသွင်း ‘မနသိကာရ’ တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။

ဝိညာဏဉ္စာယတနဈာန်။ ။“ဝိညာဏဉ္စာယတနဈာန် ဝိညာဏဉ္စာယတနဈာန်”ဟု ဆိုအပ်၏။ အဘယ်သည် ဝိညာဏဉ္စာယတနဈာန်နည်းဟု ဤသို့ အကြံ ဖြစ်၏။

“ငါ့သျှင်တို့ ထိုငါ့အား ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည်အာကာသာနဉ္စာယတနဈာန်ကို လုံးဝလွန်မြောက်၍ ‘ဝိညာဏ်သည် အဆုံးမရှိ’ဟု စီးဖြန်းလျက် ဝိညာဏဉ္စာယတနဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။ ဤသည်ကို ဝိညာဏဉ္စာယတနဈာန်ဟု ဆိုအပ်၏”ဟု ဤအကြံသည် ဖြစ်၏။

ငါ့သျှင်တို့ ထိုငါ့သည် အာကာသာနဉ္စာယတနဈာန်ကို လုံးဝလွန်မြောက်၍ “ဝိညာဏ်သည်အဆုံးမရှိ ”ဟု စီးဖြန်းလျက် ဝိညာဏဉ္စာယတနဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။

ငါ့သျှင်တို့ ဤနေခြင်းဖြင့် နေသော ထိုငါ့အား အာကာသာနဉ္စာယတနဈာန်နှင့် တကွသော အမှတ် ‘သညာ’ နှလုံးသွင်း ‘မနသိကာရ’ တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။

အာကိဉ္စညာယတနဈာန်။ ။“အာကိဉ္စညာယတနဈာန် အာကိဉ္စညာယတနဈာန်”ဟု ဆိုအပ်၏။ အဘယ်သည် အာကိဉ္စညာယတနဈာန်နည်းဟု ဤသို့ အကြံ ဖြစ်၏။

“ငါ့သျှင်တို့ ထိုငါ့အား ဤသာသနာတော်၌ ဝိညာဏဉ္စာယတနဈာန်ကို လုံးဝလွန်မြောက်၍ ‘စိုးစဉ်းမျှ မရှိ’ဟု စီးဖြန်းလျက် အာကိဉ္စညာယတနဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။ ဤသည်ကို အာကိဉ္စညာယတနဈာန်ဟု ဆိုအပ်၏”ဟု ဤအကြံသည် ဖြစ်၏။

ငါ့သျှင်တို့ထိုငါ့သည် ဝိညာ ဏဉ္စာယတနဈာန်ကို လုံးဝလွန်မြောက်၍ “စိုးစဉ်းမျှ မရှိ ”ဟု စီးဖြန်းလျက်အာကိဉ္စညာယတနဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။

ငါ့သျှင်တို့ ဤနေခြင်းဖြင့် နေသော ထိုငါ့အားဝိညာဏဉ္စာယတနဈာန်နှင့် တကွသော အမှတ် ‘သညာ’ နှလုံးသွင်း ‘မနသိကာရ’ တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။

နေဝသညာနာသညာယတနဈာန်။ ။“နေဝသညာနာသညာယတနဈာန် နေဝသညာနာ သညာယတနဈာန်”ဟု ဆိုအပ်၏။ အဘယ်သည် နေဝသညာနာသညာယတနဈာန်နည်းဟု ဤသို့ အကြံ ဖြစ်၏။

ငါ့သျှင်တို့ ထိုငါ့အား“ ဤသာသနာ တော်၌ ရဟန်းသည် အာကိဉ္စညာယတနဈာန်ကို လုံးဝလွန်မြောက်၍ နေဝသညာနာသညာယတနဈာန်သို့ ရောက်လျက် နေ၏။ ဤသည်ကို နေဝသညာနာသညာယတနဈာန်ဟုဆိုအပ်၏”ဟု ဤအကြံသည် ဖြစ်၏။

ငါ့သျှင်တို့ ထိုငါ့သည် အာကိဉ္စညာယတနဈာန်ကိုလုံးဝလွန်မြောက်၍ နေဝသညာနာသညာယတနဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။

ဤနေခြင်းဖြင့် နေသောထိုငါ့အား အာကိဉ္ဇညာယတနဈာန်နှင့် တကွသော အမှတ်‘သညာ’ နှလုံးသွင်း ‘မနသိကာရ’ တို့သည်ဖြစ်ကုန်၏။

အနိမိတ္တစေတောသမာဓိ။ ။“အနိမိတ္တစေတောသမာဓိ အနိမိတ္တစေတောသမာဓိ”ဟု ဆိုအပ်၏။ အဘယ်သည် အနိမိတ္တစေတောသမာဓိနည်းဟု ဤသို့ အကြံ ဖြစ်၏။

“ငါ့သျှင်တို့ ထိုငါ့အား ဤသာသနာတော်၌ နိစ္စနိမိတ်စသည် အလုံးစုံတို့ကို နှလုံး မသွင်းခြင်းကြောင့် နိစ္စနိမိတ်စသည် ကင်းဆိတ်သော စိတ်၏တည်ကြည်ခြင်းသို့ ရောက်၍ နေ၏။ ဤသည်ကို အနိမိတ္တစေတောသမာဓိဟု ဆိုအပ်၏”ဟု ဤအကြံသည်ဖြစ်၏။

ငါ့သျှင်တို့ ထိုငါသည် နိစ္စနိမိတ်စသည် အလုံးစုံတို့ကို နှလုံးမသွင်းခြင်းကြောင့် နိစ္စနိမိတ်စသည်ကင်းဆိတ်သော စိတ်၏ တည်ကြည်ခြင်းသို့ ရောက်၍ နေ၏။

ငါ့သျှင်တို့ ဤနေခြင်းဖြင့် နေသောထိုငါ့အား နိစ္စနိမိတ် စသည်သို့ အစဉ်လျှောက်သော ဝိညာဏ်သည် ဖြစ်၏။

အနှောင်အဖွဲ့ မဟုတ်ကြ

အသျှင်ဘုရားတို့ ဤအတူ မျက်စိသည် ရူပါရုံတို့၏ အနှောင်အဖွဲ့ မဟုတ်၊ ရူပါရုံတို့သည် မျက်စိ၏အနှောင်အဖွဲ့ မဟုတ်၊ အမှန်ကား ထိုနှစ်ပါးကို စွဲ၍ ဖြစ်သော လိုချင်စွဲမက်မှု၊ ‘ဆန္ဒရာဂ’သည် ထိုနှစ်ပါးတို့၏ အနှောင်အဖွဲ့တည်း။

ရထားဥပမာအဖြေ

တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေသော စိတ္တသူကြွယ်အား အသျှင်ကာမဘူသည်“သူကြွယ် မြတ်စွာဘုရားသည်-

‘အပြစ်ကင်းသော အစိတ်အပိုင်းရှိသော ဖြူသော အမိုးရှိသော တစ်ခုသော အကန်ရှိသော ရထားသည်လည်၏။ ဆင်းရဲခြင်း ကင်းလျက် အယဉ်ကို ဖြတ်ပြီး လျှင် အနှောင်အဖွဲ့ မရှိမှု၍ လာနေသူကိုရှုလော့’ဟု ဤဂါထာကို ဟောတော်မူ၏။

သူကြွယ် အကျဉ်းအားဖြင့် ဟောအပ်သော ဤစကား၏ အနက်ကို အကျယ်အားဖြင့် အဘယ်သို့မှတ်သင့်ပါသနည်း’ဟု မိန့်၏။ အသျှင်ဘုရား ဤစကားကို မြတ်စွာဘုရား

ဟောအပ်ပါသလော၊ သူကြွယ်ဟောအပ်သည် မှန်၏။ အသျှင်ဘုရား သို့ဖြစ်လျှင် ထိုစကား၏ အနက်ကို ဆင်ခြင်ရန် တစ်ခဏမျှ ဆိုင်းငံ့ပါလော့၊ ထိုအခါ စိတ္တသူကြွယ်သည် တစ်ခဏမျှ ဆိတ်ဆိတ် နေ၍ အသျှင်ကာမဘူအား ဤစကားကိုလျှောက်၏-

အသျှင်ဘုရား “အပြစ်ကင်းသော အစိတ်အပိုင်း” ဟူသော ဤအမည်သည် သီလတို့၏ အမည်ပါ တည်း။

အသျှင်ဘုရား “ဖြူသော အမိုး” ဟူသော ဤအမည်သည် လွတ်မြောက်ခြင်း အရဟတ္တဖိုလ်၏အမည်ပါတည်း။

အသျှင်ဘုရား “တစ်ခုသော အကန့်” ဟူသော ဤအမည်သည် သတိ၏ အမည်ပါတည်း။

အသျှင်ဘုရား “လည်၏” ဟူသော ဤအမည်သည် ရှေ့သို့ တက်ခြင်း နောက်သို့ ဆုတ်ခြင်း၏ အမည်ပါတည်း။

အသျှင်ဘုရား “ရထား” ဟူသော ဤအမည်သည် မိဘတို့၏ သုက်သွေးကို မှီ၍ ဖြစ်သော ထမင်းမုယောမုန့်တို့ဖြင့် ကြီးပွားရသော မမြဲခြင်း လိမ်းကျံပေးရခြင်း နှိပ်နယ်ပေးရခြင်း ပြိုကွဲပျက်စီးခြင်းသဘောရှိသော မဟာဘုတ်လေးပါးကို မှီသော ဤခန္ဓာကိုယ်၏ အမည်ပါတည်း။

အသျှင်ဘုရား စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’သည် ဆင်းရဲတည်း၊ အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’သည် ဆင်းရဲတည်း၊ တွေဝေမှု ‘မောဟ’သည် ဆင်းရဲတည်း။ ထိုဆင်းရဲတို့သည် အာသဝေါကုန်ပြီးဖြစ်သော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အားပယ်အပ်ကုန်ပြီ၊ အမြစ်ရင်းကို အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်ပြီးကုန်ပြီ၊ နုတ်ပြီးသော ထန်းပင်ရာကဲ့သို့ ပြုပြီးကုန်ပြီ၊ အသစ် မဖြစ်ခြင်းကို ပြုပြီးကုန်ပြီ၊ နောင်အခါ ဖြစ်ခြင်းသဘော မရှိကုန်။ ထို့ကြောင့် အာသဝေါ ကုန်ပြီးသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကို “ဆင်းရဲခြင်း မရှိသူ” ဟု ဆိုအပ်၏။

အသျှင်ဘုရား “လာနေသူ” ဟူသော ဤအမည်သည် ရဟန္တာ၏ အမည်ပါတည်း။

အသျှင်ဘုရား “အယဉ်” ဟူသော ဤအမည်သည် တပ်မက်မှု ‘တဏှာ’၏ အမည်ပါတည်း။

ထိုတပ်မက်မှု ‘တဏှာ’သည်အာသဝေါ ကုန်ပြီးဖြစ်သော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား ပယ်အပ်ကုန်ပြီ၊ အမြစ်ရင်းကို အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်ပြီးကုန်ပြီ၊ နုတ်ပြီးသော ထန်းပင်ရာကဲ့သို့ ပြုပြီးကုန်ပြီ၊ အသစ်မဖြစ်ခြင်းကို ပြုပြီးကုန်ပြီ၊ နောင်အခါ ဖြစ်ခြင်းသဘော မရှိကုန်။ ထို့ကြောင့် အာသဝေါကုန်ပြီးသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကို “အယဉ်ကို ဖြတ်ပြီးသူ” ဟုဆိုအပ်၏။

အသျှင်ဘုရား စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’သည် အနှောင်အဖွဲ့တည်း၊ အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’သည် အနှောင်အဖွဲ့တည်း၊ တွေဝေမှု ‘မောဟ’သည် အနှောင်အဖွဲ့တည်း၊ ထိုအနှောင်အဖွဲ့တို့သည်

အာသဝေါကုန်ပြီးဖြစ်သော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား ပယ်အပ်ကုန်ပြီ၊ အမြစ်ရင်းကို အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်ပြီးကုန်ပြီ၊ နုတ်ပြီးသော ထန်းပင်ရာ ကဲ့သို့ ပြုပြီးကုန်ပြီ၊ အသစ် မဖြစ်ခြင်းကို ပြုပြီးကုန်ပြီ၊ နောင်အခါဖြစ်ခြင်းသဘော မရှိကုန်။ ထို့ကြောင့် အာသဝေါကုန်ပြီးသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကို “အယဉ်ကိုဖြတ်ပြီးသူ” ဟု ဆိုအပ်၏။

အသျှင်ဘုရား စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’သည် အနှောင်အဖွဲ့တည်း၊ အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’သည် အနှောင်အဖွဲ့တည်း၊ တွေဝေမှု ‘မောဟ’သည် အနှောင်အဖွဲ့တည်း။ ထိုအနှောင်အဖွဲ့တို့သည် အာသဝေါကုန်ပြီးဖြစ်သော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား ပယ်အပ်ကုန်ပြီ၊ အမြစ်ရင်းကို အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်ပြီးကုန်ပြီ၊ နုတ်ပြီးသော ထန်းပင်ရာ ကဲ့သို့ ပြုပြီးကုန်ပြီ၊ အသစ် မဖြစ်ခြင်းကို ပြုပြီးကုန်ပြီ၊ နောင်အခါဖြစ်ခြင်းသဘော မရှိကုန်။ ထို့ကြောင့် အာသဝေါကုန်ပြီးသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကို “အနှောင်အဖွဲ့မရှိသူ” ဟု ဆိုအပ်၏။

သင်္ခါရဒမည်

“အသျှင်ဘုရား အဘယ်သည် ကာယသင်္ခါရဖြစ်သနည်း၊ အဘယ်သည် ဝစီသင်္ခါရဖြစ်သနည်း၊ အဘယ်သည် စိတ္တသင်္ခါရဖြစ်သနည်း”။

သူ့ကြွယ်ထွက်သက်ဝင်သက်တို့ သည် ကာယသင်္ခါရတည်း၊ ဝိတက် ဝိစာရတို့သည် ဝစီသင်္ခါရတည်း၊ သညာဝေဒနာတို့သည် စိတ္တသင်္ခါရတည်းဟု မိန့်ဆို၏။

“အသျှင်ဘုရား အဘယ့်ကြောင့် ထွက်သက်ဝင်သက်တို့သည် ကာယသင်္ခါရမည်ပါသနည်း၊ အဘယ့်ကြောင့်ဝိတက်ဝိစာရတို့သည် ဝစီသင်္ခါရမည်ပါသနည်း၊ အဘယ့်ကြောင့် သညာဝေဒနာတို့သည် စိတ္တသင်္ခါရမည်ပါသနည်း ” ဟု လျှောက်၏။

သူ့ကြွယ် ထွက်သက်ဝင်သက်တို့သည် ကိုယ်၌ မှီကုန်၏။ ထိုတရားတို့သည်ကိုယ်နှင့် စပ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထွက်သက်ဝင်သက်တို့သည် ကာယသင်္ခါရမည်ပေ၏။ သူ့ကြွယ်ရှေးဦးစွာ ကြံစည်၍ သုံးသပ်၍ နောက်မှ စကားကို မြွက်ဆို၏။ ထို့ကြောင့် ဝိတက်ဝိစာရတို့သည်ဝစီသင်္ခါရမည်ပေ၏။ မှတ်သားမှု၊ ‘သညာ’သည်လည်းကောင်း၊ ခံစားမှု၊ ‘ဝေဒနာ’သည်လည်းကောင်းစိတ်၌ မှီ၏။ ထိုတရား တို့သည် စိတ်နှင့် စပ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် သညာဝေဒနာတို့သည်စိတ္တသင်္ခါရမည်ပေ၏။

“အသျှင်ဘုရား အဘယ်သို့လျှင် သညာဝေဒနာတို့၏ ချုပ်မှု နိရောဓသမာပတ်သည် ဖြစ်သနည်း” ဟု ထပ်မံလျှောက်ပြန်၏။

သူကြွယ် သညာဝေဒနာတို့၏ ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်သောရဟန်းအား “ငါသည် သညာဝေဒနာတို့၏ ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်အံ့” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ “ငါသည် သညာဝေဒနာတို့၏ ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်၏” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ “ငါသည် သညာဝေဒနာတို့၏ ချုပ်ခြင်းသို့ရောက်ပြီ” ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့ စိတ်မဖြစ်။ စင်စစ်သော်ကား ထိုနိရောဓမာပတ်ကို ဝင်စားသောရဟန်းအား သညာဝေဒနာတို့ ချုပ်ရန်အလို့ငှါ ရှေးရှုဆောင်နိုင်လောက်သော စိတ်ကို ရှေးမဆွကပင် ပွားပြီးဖြစ်၏။

“အသျှင်ဘုရား သညာဝေဒနာတို့၏ ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်သော ရဟန်းအားအဘယ်တရားတို့သည် ရှေးဦးစွာ ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်ပါကုန်သနည်း။

ကာယသင်္ခါရလော၊ သို့မဟုတ်ဝစီသင်္ခါရလော၊ သို့မဟုတ် စိတ္တသင်္ခါရလော ” ဟု ပြဿနာကို ထပ်မံမေးလျှောက်ပြန်၏။ သူကြွယ်သညာ ဝေဒနာတို့၏ ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်သော ရဟန်းအား ဝစီသင်္ခါရသည် ရှေးဦးစွာ ချုပ်၏။ ထို့နောက် ကာယသင်္ခါရ ချုပ်၏။ ထို့နောက် စိတ္တသင်္ခါရ ချုပ်၏။

“အသျှင်ဘုရား သေသော ဘဝတစ်ပါးသို့ ပြောင်းသွားသော သူ (လူသေကောင်) နှင့်သညာဝေဒနာတို့၏ ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်သော (နိရောဓမာပတ်ဝင်စားသော) ရဟန်းတို့၏ ထူးခြားခြင်းကား အဘယ်ပါနည်း” ဟု ပြဿနာကို ထပ်မံမေးလျှောက်ပြန်၏။

သူကြွယ် သေသော ဘဝတစ်ပါးသို့ပြောင်းသွားသော သူ(လူသေကောင်)အား ကာယသင်္ခါရ၊ ဝစီသင်္ခါရ၊ စိတ္တသင်္ခါရ ချုပ်ငြိမ်း၏။ အသက်သည် ကုန်၏။ အငွေ့ (ကမ္မဇတေဇာ)သည် ငြိမ်း၏။ ဣန္ဒြေတို့သည် ပျက်စီးကုန်၏။ သူကြွယ် သညာဝေဒနာတို့၏ ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်သော (နိရောဓမာပတ်ဝင်စားသော) ရဟန်းအားမူ ကာယသင်္ခါရ၊ ဝစီသင်္ခါရ၊ စိတ္တသင်္ခါရ ချုပ်ငြိမ်း၏။ အသက်သည် မကုန်၊ အငွေ့သည် မငြိမ်း၊ ဣန္ဒြေတို့သည် အလွန်ကြည်လင်ကုန်၏။ သူကြွယ် သေသော ဘဝတစ်ပါးသို့ ပြောင်းသွားသော သူ (လူသေကောင်)နှင့် သညာဝေဒနာတို့၏ ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်သော (နိရောဓမာပတ်ဝင်စားသော) ရဟန်းတို့၏ ထူးခြားခြင်းကား ဤသည်ပင်တည်း။

“အသျှင်ဘုရား အဘယ်သို့လျှင် သညာဝေဒနာတို့၏ ချုပ်မှု နိရောဓမာပတ်မှ ထပါသနည်း” ဟု ပြဿနာကို ထပ်မံမေးလျှောက်ပြန်၏။

သူကြွယ် သညာဝေဒနာတို့၏ ချုပ်မှု နိရောဓမာပတ်မှ ထသော ရဟန်းအား “ငါသည် သညာဝေဒနာတို့၏ ချုပ်မှု နိရောဓမာပတ်မှ ထအံ့” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ “ငါသည် သညာဝေဒနာတို့၏ ချုပ်မှု နိရောဓမာပတ်မှ ထ၏” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ “ငါသည် သညာဝေဒနာတို့၏ ချုပ်မှု နိရောဓမာပတ်မှ ထပြီ” ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့ စိတ်မဖြစ်။ စင်စစ်သော်ကား ထိုနိရောဓမာပတ်မှ ထသော ရဟန်းအား သညာဝေဒနာတို့ ချုပ်ရာ

နိရောဓသမာပတ်မှထရန်အလို့ငှါ ရှေးရှု ဆောင်နိုင်လောက်သော စိတ်ကို ရှေးမဆွကပင် ပွားပြီး ဖြစ်၏။

“အသျှင်ဘုရား သညာဝေဒနာတို့၏ ချုပ်မှု နိရောဓသမာပတ်မှ ထသောရဟန်း အားအဘယ်တရားတို့သည် ရှေးဦးစွာ ဖြစ်ပါသနည်း။ ကာယသင်္ခါရသည်ပင် ရှေးဦးစွာ ဖြစ်ပါသလော၊ ဝစီသင်္ခါရသည်ပင် ရှေးဦးစွာ ဖြစ်ပါသလော၊ စိတ္တသင်္ခါရသည်ပင် ရှေးဦးစွာ ဖြစ်ပါသလော ” ဟု ပြဿနာကို ထပ်မံမေးလျှောက်ပြန်၏။

သူကြွယ် သညာဝေဒနာတို့၏ ချုပ်မှု နိရောဓသမာပတ်မှ ထသော ရဟန်းအား စိတ္တသင်္ခါရသည် ရှေးဦးစွာ ဖြစ်၏။ ထို့နောက် ကာယသင်္ခါရသည် ဖြစ်၏။ ထို့နောက် ဝစီသင်္ခါရသည် ဖြစ်၏။

“အသျှင်ဘုရား သညာဝေဒနာတို့၏ ချုပ်မှု နိရောဓသမာပတ်မှ ထသော ရဟန်းကိုအဘယ်မျှသော တွေ့ထိမှု ‘ဖဿ’ တို့သည် တွေ့ထိပါကုန်သနည်း” ဟု ပြဿနာကို ထပ်မံမေးလျှောက်ပြန်၏။

သူကြွယ် သညာဝေဒနာတို့၏ ချုပ်မှု နိရောဓသမာပတ်မှ ထသော ရဟန်းကို သုညတဖဿ၊ အနိမိတ္တဖဿ၊ အပ္ပဏိဟိတဖဿဟူ၍ သုံးပါးကုန်သော တွေ့ထိခြင်း ‘ဖဿ’ တို့သည် တွေ့ထိကုန်၏။

“အသျှင်ဘုရား သညာဝေဒနာတို့၏ ချုပ်မှု နိရောဓသမာပတ်မှ ထသော ရဟန်း၏စိတ်သည် အဘယ်သို့ ညွတ်ပါသနည်း၊ အဘယ်သို့ ကိုင်းပါသနည်း၊ အဘယ်သို့ ရှိုင်းပါသနည်း” ဟုပြဿနာကို ထပ်မံမေးလျှောက်ပြန်၏။

သူကြွယ် သညာဝေဒနာတို့၏ ချုပ်မှု နိရောဓသမာပတ်မှ ထသောရဟန်း၏ စိတ်သည် ဆိတ်ငြိမ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ညွတ်၏။ ဆိတ်ငြိမ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ကိုင်း၏။ ဆိတ်ငြိမ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရှိုင်း၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

အပ္ပမာဏမည်သော စိတ်၏ လွတ်မြောက်ခြင်း

အသျှင်ဘုရား ယင်းအကြောင်းပရိယာယ်ကို စွဲ၍ ဤတရားတို့သည် အနက်လည်း ထူးကုန်၏။ သဒ္ဓါလည်း ထူးကုန်၏ဟူသော အကြောင်းကား အဘယ်နည်း။

အသျှင်ဘုရား ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ချမ်းသာစေလိုခြင်း မေတ္တာနှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် တစ်ခုသော အရပ်မျက်နှာကို ပျံ့နှံ့စေ၍ နေ၏။ ထို့အတူ နှစ်ခုမြောက် အရပ်မျက်နှာကို။ သုံးခုမြောက် အရပ်မျက်နှာကို။ လေးခုမြောက်အရပ်မျက်နှာကို ပျံ့နှံ့စေ၍ နေ၏။

ဤနည်းဖြင့် အထက် အောက် ဖီလာ အလုံးစုံသော အရပ်မျက်နှာတို့၌ ရှိသော သတ္တဝါ အားလုံးကို မိမိနှင့် အတူပြု၍ သတ္တဝါအားလုံး ပါဝင်သော သတ္တလောကကိုပြန်ပြောသော မြင့်မြတ်သော အတိုင်းအရှည် မရှိသော ရန် မရှိသော ငြိငြင်ခြင်း မရှိသော မေတ္တာနှင့်ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် ပျံ့နှံ့စေ၍ နေ၏။

သနားခြင်း ‘ကရုဏာ’ နှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့်။။ ဝမ်းမြောက်ခြင်း ‘မုဒိတာ’ နှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့်။။ လျစ်လျူရှုခြင်း ‘ဥပေက္ခာ’ နှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့်တစ်ခုသော အရပ်မျက်နှာကို ပျံ့နှံ့စေ၍ နေ၏။ ထို့အတူ နှစ်ခုမြောက် အရပ်မျက်နှာကို။ သုံးခုမြောက်အရပ်မျက်နှာကို။ လေးခုမြောက် အရပ်မျက်နှာကို ပျံ့နှံ့စေ၍ နေ၏။

ဤနည်းဖြင့် အထက် အောက် ဖီလာအလုံးစုံသော အရပ်မျက်နှာတို့၌ ရှိသော သတ္တဝါ အားလုံးကို မိမိနှင့် အတူပြု၍ သတ္တဝါအားလုံးပါဝင်သော သတ္တလောကကို ပြန်ပြောသော မြင့်မြတ်သော အတိုင်းအရှည် မရှိသော ရန် မရှိသောငြိငြင်ခြင်း မရှိသော လျစ်လျူရှုခြင်း ‘ဥပေက္ခာ’ နှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် ပျံ့နှံ့စေ၍ နေ၏။ အသျှင်ဘုရား ဤသည်ကို အပ္ပမာဏမည်သော စိတ်၏ လွတ်မြောက်ခြင်းဟု ဆိုအပ်၏။

အာကိဉ္ဇညာမည်သော စိတ်၏ လွတ်မြောက်ခြင်း

အသျှင်ဘုရား အာကိဉ္ဇညာမည်သော စိတ်၏ လွတ်မြောက်ခြင်းဟူသည် အဘယ်နည်း။

အသျှင်ဘုရား ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဝိညာဏဉ္ဇာယတနစွာရန်ကို လုံးဝလွန်မြောက်၍ “စိုးစဉ်းမျှမရှိ” ဟုစီးဖြန်းလျက် အာကိဉ္ဇညာယတနစွာရန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။ အသျှင်ဘုရား ဤသည်ကို အာကိဉ္ဇညာမည်သော စိတ်၏ လွတ်မြောက်ခြင်းဟု ဆိုအပ်၏။

သုညတမည်သော စိတ်၏ လွတ်မြောက်ခြင်း

အသျှင်ဘုရား သုညတမည်သော စိတ်၏ လွတ်မြောက်ခြင်းဟူသည် အဘယ်နည်း။

အသျှင်ဘုရား ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် တောသို့ ကပ်၍ ဖြစ်စေ၊ သစ်ပင်ရင်းသို့ ကပ်၍ ဖြစ်စေ၊ ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်သို့ ကပ်၍ ဖြစ်စေ “ဤတရားကား အတ္တမှလည်းကောင်း၊ အတ္တနိယမှလည်းကောင်း ဆိတ်သုဉ်း၏” ဟု ဆင်ခြင်၏။ အသျှင်ဘုရား ဤသည်ကို သုညတမည်သော စိတ်၏ လွတ်မြောက်ခြင်းဟု ဆိုအပ်၏။

အနိမိတ္တမည်သော စိတ်၏ လွတ်မြောက်ခြင်း

အသျှင်ဘုရား အနိမိတ္တမည်သော စိတ်၏ လွတ်မြောက်ခြင်းဟူသည် အဘယ်နည်း။

အသျှင်ဘုရား ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် အလုံးစုံသော နိစ္စနိမိတ်စသည်တို့ကို နှလုံးမသွင်းခြင်းကြောင့် နိစ္စနိမိတ်စသည် မရှိသော စိတ်၏ တည်ကြည်ခြင်းသို့ ကပ်ရောက်ဝင်စား၍ နေ၏။ အသျှင်ဘုရား ဤသည်ကိုအနိမိတ္တမည်သောစိတ်၏ လွတ်မြောက်ခြင်းဟု ဆိုအပ်၏။ အသျှင်ဘုရား ယင်းအကြောင်းပရိယာယ်ကို စွဲ၍ ဤတရားတို့သည် အနက်လည်းထူး သဒ္ဓါလည်းထူးကုန်၏ဟူသော အကြောင်းပရိယာယ်ကား ဤသည်ပင်တည်း။

ကြမ်းတမ်းသူ/သိမ်မွေ့သူ ဟူသည်

“အသျှင်ဘုရား ဤလောက၌ အချို့သော သူကို ‘ကြမ်းတမ်းသူ ကြမ်းတမ်းသူ’ ဟူ၍ သာလျှင်ခေါ်ဝေါ်ကြ၏။ ထိုခေါ်ဝေါ်ခြင်း၏ အကြောင်းကား အဘယ်ပါနည်း၊ အထောက်အပံ့ကား အဘယ်ပါနည်း။

အသျှင်ဘုရား ဤလောက၌ အချို့သော သူကို ‘သိမ်မွေ့သူ သိမ်မွေ့သူ’ ဟူ၍ သာလျှင် ခေါ်ဝေါ်ကြ၏။ ထိုခေါ်ဝေါ်ခြင်း၏ အကြောင်းကား အဘယ်ပါနည်း၊ အထောက်အပံ့ကား အဘယ်ပါနည်းဟု (လျှောက်၏)။

- ရွာသူကြီး ဤလောက၌ အချို့သော သူသည် စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကို မပယ်အပ်၊ စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကိုမပယ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သူတစ်ပါးတို့က အမျက်ထွက်စေအပ်သော် အမျက်ကို ထင်စွာ ပြု၏။ ထိုသူကို ကြမ်းတမ်းသူဟု ခေါ်ဝေါ်ကြ၏။
- အမျက် ‘ဒေါသ’ ကို မပယ်အပ်၊ အမျက် ‘ဒေါသ’ ကို မပယ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သူတစ်ပါးတို့က အမျက်ထွက်စေအပ်သော် အမျက်ကို ထင်စွာ ပြု၏။ ထိုသူကိုကြမ်းတမ်းသူဟု ခေါ်ဝေါ်ကြ၏။
- တွေဝေမှု ‘မောဟ’ ကို မပယ်အပ်၊ တွေဝေမှု ‘မောဟ’ ကိုမပယ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သူတစ်ပါးတို့က အမျက်ထွက်စေအပ်သော် အမျက်ကို ထင်စွာ ပြု၏။ ထိုသူကို ကြမ်းတမ်း သူဟု ခေါ်ဝေါ်ကြ၏။

ရွာသူကြီး ဤလောက၌ အချို့သော သူကို “ကြမ်းတမ်းသူကြမ်းတမ်းသူ” ဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်ကြ၏။ ထိုခေါ်ဝေါ်ခြင်း၏ အကြောင်းကား ဤသည်ပင်တည်း၊ အထောက်အပံ့ကား ဤသည်ပင် တည်း။

ကံအတိုင်းသာ ဆုတောင်းနေလို့မရ

ရွာသူကြီး ဥပမာသော်ကား ယောက်ျားတစ်ယောက်သည် ကြီးစွာသော ကျောက်တုံးကို နက်စွာသောရေအိုင်၌ ချရာ၏။ ထိုကျောက်တုံးကို များစွာသော လူအပေါင်းသည် စည်းဝေး၍ “ကျောက်တုံးထပါလော့၊ ကျောက်တုံး ပေါ်ပါလော့၊ ကျောက်တုံး ကုန်းသို့ တက်ပါလော့” ဟူ၍ တောင်းပန်ရာ၏။ ချီးမွမ်း ရာ၏။ လက်အုပ်ချီကာ အဖန်တစ်လဲလဲ ဆုတောင်းရာ၏။

ရွာသူကြီး ထိုအရာကို အဘယ်သို့မှတ်ထင်သ နည်း၊ ထိုကျောက်တုံးသည် များစွာသော လူအပေါင်း၏တောင်းပန်ချီးမွမ်းခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ လက်အုပ်ချီကာ အဖန်တစ်လဲလဲ ဆုတောင်းခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း ထရာသလော၊ ပေါ်ရာသလော၊ ကုန်းသို့ တက်ရာသလော။ အသျှင်ဘုရား ဤသို့ မဖြစ်နိုင်ရာပါ။

ရွာသူကြီး ဤအတူ အကြင်ယောက်ျားသည် အသက်သတ်လေ့ရှိ၏။ မပေးသည်ကို ယူလေ့ရှိ၏။ ကာမတို့၌ မှားယွင်းစွာ ကျင့်လေ့ရှိ၏။ မမှန် ပြောလေ့ရှိ၏။ ကုန်းစကား ပြောတတ်၏။ ကြမ်းတမ်းသော စကားကို ပြောတတ်၏။ ပြိန်ဖျင်းသော စကား ကိုပြောတတ်၏။ မက်မောမှု ‘အဘိဇ္ဈ’ များ၏။ အမျက်ထွက်သော စိတ်ရှိ၏။ မှားသော အယူရှိ၏။ ထိုယောက်ျားကို များစွာသော လူအပေါင်းသည် စည်းဝေး၍ “ဤယောက်ျားသည် ခန္ဓာပျက်ကြွေသေပြီးသည် မှ နောက်၌ ကောင်းသော လားရာ နတ်ပြည်သို့ ရောက်ပါစေ” ဟူ၍ တောင်းပန်စေကာမူ ချီးမွမ်းစေကာမူ လက်အုပ်ချီကာ အဖန်တစ်လဲလဲ ဆုတောင်းစေကာမူ ခန္ဓာပျက်ကြွေ သေပြီးသည်မှနောက်၌ မကောင်းသော လားရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ်ငရဲသို့ ရောက်ရာ၏။

အသစ်တ တရားလမ်းညွှန်ပြီးပြီ

ရဟန်းတို့ မပြုပြင်အပ်သော ‘အသစ်တ’ တရားကိုလည်းကောင်း၊ မပြုပြင်အပ်သော ‘အသစ်တ’ တရားသို့ ရောက်ကြောင်းလမ်းကိုလည်းကောင်း သင်တို့အား ဟောပေအံ့။ ထိုတရား ကို နာကြကုန်လော့။

ရဟန်းတို့ မပြုပြင်အပ်သော ‘အသစ်တ’ တရားဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရာဂကုန်ရာ ဒေါသကုန်ရာမောဟကုန်ရာ (နိဗ္ဗာန်) ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို မပြုပြင်အပ်သော ‘အသစ်တ’ တရားဟုဆိုရ၏။

ရဟန်းတို့ မပြုပြင်အပ်သော ‘အသစ်တ’ တရားသို့ ရောက်ကြောင်းလမ်းဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရုပ်အပေါင်း ကာယ၌ ရုပ်အပေါင်းကာယဟု အောက်မေ့ဆင်ခြင်မှု ‘ကာယဂတာသတိ’ ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို မပြုပြင်အပ်သော ‘အသစ်တ’ တရားသို့ ရောက်ကြောင်းလမ်းဟု ဆိုရ၏။

ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ငါသည် သင်တို့အား မပြုပြင်အပ်သော ‘အသင်္ခတ’ တရားကို ဟောခဲ့ပြီ၊ မပြုပြင်အပ်သော ‘အသင်္ခတ’ တရားသို့ ရောက်ကြောင်းလမ်းကို ဟောခဲ့ပြီ။ ရဟန်းတို့ တပည့်တို့၏စီးပွားကို လိုလားသော သနားတတ်သော ဆရာသည် သနားမှုကို အစွဲပြု၍ သင်တို့အတွက် ပြုသင့်သည်ကို ငါပြုပြီးပြီ။

ရဟန်းတို့ ဤသည်တို့ကား သစ်ပင်ရင်းတို့တည်း။ ဤသည်တို့ကား ဆိတ်ငြိမ်ရာ ကျောင်းတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ကပ်၍ ရှုကြကုန်လော့၊ မမေ့လျော့ကုန်လင့်၊ နောက်မှ နောင်တရသူတို့ မဖြစ်ကြကုန်လင့်၊ ဤသည်ကား သင်တို့အတွက် ငါတို့၏ အဆုံးအမတည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသင်္ခတသို့ရောက်ကြောင်းလမ်း

ရဟန်းတို့ မပြုပြင်အပ်သော ‘အသင်္ခတ’ တရားသို့ ရောက်ကြောင်းလမ်းဟူသည် အဘယ်နည်း။

ဈာန်(သမာဓိ)လမ်း။ ။ကြံစည်မှု ‘ဝိတက်’ သုံးသပ်မှု ‘ဝိစာရ’နှင့် တကွသော တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ပင်တည်း။ ဤသည်ကို မပြုပြင်အပ်သော ‘အသင်္ခတ’တရားသို့ ရောက်ကြောင်းလမ်းဟု ဆိုရ၏။ပ။

ရဟန်းတို့မပြုပြင်အပ်သော ‘အသင်္ခတ’ တရားသို့ ရောက်ကြောင်းလမ်းဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ကြံစည်မှု ‘ဝိတက်’ မရှိ၊ သုံးသပ်မှု ‘ဝိစာရ’ မျှသာရှိသော တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ပင်တည်း။ ဤသည်ကိုမပြုပြင်အပ်သော ‘အသင်္ခတ’ တရားသို့ ရောက်ကြောင်းလမ်းဟု ဆိုရ၏။ပ။

ရဟန်းတို့မပြုပြင်အပ်သော ‘အသင်္ခတ’ တရားသို့ ရောက်ကြောင်း လမ်းဟူသည် အဘယ်နည်း။ ကြံစည်မှု ‘ဝိတက်’မရှိ၊ သုံးသပ်မှု ‘ဝိစာရ’ မရှိသော တည်ကြည်မှု‘သမာဓိ’ ပင်တည်း။ ဤသည်ကိုမပြုပြင်အပ်သော ‘အသင်္ခတ’တရားသို့ ရောက်ကြောင်းလမ်းဟု ဆိုရ၏။ပ။
(၃-၅)

ရဟန်းတို့ မပြုပြင်အပ်သော ‘အသင်္ခတ’ တရားသို့ ရောက်ကြောင်းလမ်းဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ အတ္တမှ ဆိတ်သော တည်ကြည်မှု ‘သုညတသမာဓိ’ ပင်တည်း။ ဤသည်ကို မပြုပြင်အပ်သော ‘အသင်္ခတ’ တရားသို့ ရောက်ကြောင်းလမ်းဟု ဆိုရ၏။ပ။

ရဟန်းတို့မပြုပြင်အပ်သော ‘အသင်္ခတ’ တရားသို့ ရောက်ကြောင်းလမ်းဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ နိစ္စနိမိတ်မရှိသော တည်ကြည်မှု ‘အနိမိတ္တသမာဓိ’ ပင်တည်း။ ဤသည်ကို မပြုပြင်အပ်သော ‘အသင်္ခတ’ တရားသို့ရောက်ကြောင်းလမ်းဟု ဆိုရ၏။ပ။

ရဟန်း တို့ မပြုပြင်အပ်သော ‘အသင်္ခတ’ တရားသို့ရောက်ကြောင်းလမ်းဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရာဂဟူသော တောင့်တမှုမရှိသောတည်ကြည်မှု ‘အပ္ပဏိဟိတသမာဓိ’ပင်တည်း။ ဤသည်ကို မပြုပြင်အပ်သော ‘အသင်္ခတ’ တရားသို့ရောက်ကြောင်းလမ်းဟု ဆိုရ၏။ပ။ (၆-၈)

ရဟန်းတို့ မပြုပြင်အပ်သော ‘အသင်္ခတ’ တရားသို့ ရောက်ကြောင်းလမ်းဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မှေမှု ‘သတိ’ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်၍ ရုပ်အပေါင်း ‘ကာယ’၌ ရုပ်အပေါင်း ‘ကာယ’ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို မပြု ပြင်အပ်သော ‘အသင်္ခတ’ တရားသို့ ရောက်ကြောင်းလမ်းဟု ဆိုရ၏။ပ။

ရဟန်းတို့မပြုပြင်အပ်သော ‘အသင်္ခတ’ တရားသို့ ရောက်ကြောင်းလမ်းဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဝေဒနာတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ပ။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို မပြုပြင်အပ်သော ‘အသင်္ခတ’ တရားသို့ ရောက်ကြောင်းလမ်းဟု ဆိုရ၏။ပ။

ရဟန်းတို့မပြုပြင်အပ်သော ‘အသင်္ခတ’ တရား သို့ ရောက်ကြောင်းလမ်းဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် စိတ်၌ စိတ်ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ပ။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို မပြုပြင်အပ်သော ‘အသင်္ခတ’ တရားသို့ ရောက်ကြောင်းလမ်းဟု ဆိုရ၏။ပ။

ရဟန်းတို့မပြုပြင်အပ်သော ‘အသင်္ခတ’ တရားသို့ ရောက် ကြောင်းလမ်းဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ဟု အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ပ။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို မပြုပြင်အပ် သော ‘အသင်္ခတ’ တရားသို့ ရောက်ကြောင်းလမ်းဟုဆိုရ၏။ပ။ (၉-၁၂)

ရဟန်းတို့ မပြုပြင်အပ်သော ‘အသင်္ခတ’ တရားသို့ ရောက်ကြောင်းလမ်းဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် မဖြစ်သေးသော ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့ မဖြစ်ရန် အလို ‘ဆန္ဒ’ကို ဖြစ်စေ၏။ အားထုတ်၏။ လုံ့လပြု၏။ စိတ်ကို မြှင့်တင်၏။ ဆောက်တည်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို မပြုပြင်အပ်သော ‘အသင်္ခတ’တရားသို့ ရောက်ကြောင်းလမ်းဟု ဆိုရ၏။ပ။

ရဟန်းတို့ မပြုပြင်အပ်သော ‘အသင်္ခတ’ တရားသို့ ရောက်ကြောင်းလမ်းဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဖြစ်ပြီးသော ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့ ပျောက်ရန် အလို ‘ဆန္ဒ’ ကို ဖြစ်စေ၏။ အားထုတ်၏။ လုံ့လပြု၏။ စိတ်ကို မြှင့်တင်၏။ ဆောက်တည်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို မပြုပြင်အပ်သော ‘အသင်္ခတ’ တရားသို့ ရောက်ကြောင်းလမ်းဟု ဆိုရ၏။ပ။

ရဟန်းတို့ မပြုပြင်အပ်သော ‘အသင်္ခတ’ တရားသို့ ရောက်ကြောင်းလမ်းဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် မဖြစ်သေးသော ကုသိုလ်တရားတို့ ဖြစ်ရန် အလို ‘ဆန္ဒ’ ကို ဖြစ်စေ၏။ အားထုတ်၏။ လုံ့လပြု၏။ စိတ်ကို မြှင့်တင်၏။ ဆောက်တည်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို မပြုပြင်အပ်သော ‘အသင်္ခတ’ တရားသို့ ရောက်ကြောင်းလမ်းဟု ဆိုရ၏။ပ။

ရဟန်းတို့ မပြုပြင်အပ်သော ‘အသင်္ခတ’ တရားသို့ ရောက်ကြောင်းလမ်းဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဖြစ်ပြီးသော ကုသိုလ်တရားတို့ တည်တံ့ရန်မပျောက်ပျားရန် လွန်စွာဖြစ်ပွားရန် ပြန်ပြောရန် တိုးပွားရန် ပြည့်စုံရန် အလို ‘ဆန္ဒ’ ကို ဖြစ်စေ၏။ အားထုတ်၏။ လုံ့လပြု၏။ စိတ်ကို မြှင့်တင်၏။ ဆောက်တည်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို မပြုပြင်အပ်သော ‘အသင်္ခတ’ တရားသို့ ရောက်ကြောင်းလမ်းဟု ဆိုရ၏။ပ။ (၁၃-၁၆)

ရဟန်းတို့ မပြုပြင်အပ်သော ‘အသင်္ခတ’ တရားသို့ ရောက်ကြောင်းလမ်းဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် အလို ‘ဆန္ဒ’ကြောင့် ဖြစ်သော သမာဓိ၊ အားထုတ်ခြင်း ‘ဝီရိယ’ နှင့် ပြည့်စုံသော တန်ခိုး၏ အခြေခံ ‘ဣဒ္ဓိပါဒ်’ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို မပြုပြင်အပ်သော ‘အသင်္ခတ’ တရားသို့ ရောက်ကြောင်းလမ်းဟု ဆိုရ၏။ပ။

ရဟန်းတို့ မပြုပြင်အပ်သော ‘အသင်္ခတ’ တရားသို့ ရောက်ကြောင်းလမ်းဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည်လုံ့လကြောင့် ဖြစ်သော သမာဓိ၊ အားထုတ်ခြင်း ‘ဝီရိယ’ နှင့် ပြည့်စုံသော တန်ခိုး၏ အခြေခံ ‘ဣဒ္ဓိပါဒ်’ ကိုပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို မပြုပြင်အပ်သော ‘အသင်္ခတ’ တရားသို့ ရောက်ကြောင်းလမ်းဟု ဆိုရ၏။ပ။

ရဟန်းတို့ မပြုပြင်အပ်သော ‘အသင်္ခတ’ တရားသို့ ရောက်ကြောင်းလမ်းဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် စိတ်ကြောင့် ဖြစ်သော သမာဓိ၊ အားထုတ်ခြင်း ‘ဝီရိယ’ နှင့် ပြည့်စုံသော တန်ခိုး၏ အခြေခံ ‘ဣဒ္ဓိပါဒ်’ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို မပြုပြင်အပ်သော ‘အသင်္ခတ’ တရားသို့ ရောက်ကြောင်းလမ်းဟု ဆိုရ၏။ပ။

ရဟန်းတို့ မပြုပြင်အပ်သော ‘အသင်္ခတ’ တရားသို့ ရောက်ကြောင်းလမ်းဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ စူးစမ်းမှုပညာကြောင့် ဖြစ်သော သမာဓိ၊ အားထုတ်ခြင်း ‘ဝီရိယ’ နှင့်

ရဟန်းတို့ မပြုပြင်အပ်သော ‘အသင်္ခတ’ တရားသို့ ရောက်ကြောင်းလမ်းဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည်။ပ။ သတိဗိုလ်ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို မပြုပြင်အပ်သော ‘အသင်္ခတ’ တရားသို့ ရောက်ကြောင်းလမ်းဟု ဆိုရ၏။ပ။

ရဟန်းတို့ မပြုပြင်အပ်သော ‘အသင်္ခတ’ တရားသို့ ရောက်ကြောင်းလမ်းဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည်။ပ။ သမာဓိဗိုလ်ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို မပြုပြင်အပ်သော ‘အသင်္ခတ’ တရားသို့ ရောက်ကြောင်းလမ်းဟု ဆိုရ၏။ပ။

ရဟန်းတို့မပြုပြင်အပ်သော ‘အသင်္ခတ’ တရားသို့ ရောက်ကြောင်းလမ်းဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်မှုကို မှီသော ရာဂကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသောနိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော ပညာဗိုလ်ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကိုမပြုပြင်အပ်သော ‘အသင်္ခတ’ တရားသို့ ရောက်ကြောင်းလမ်းဟု ဆိုရ၏။ပ။ (၂၆-၃၀)

ရဟန်းတို့ မပြုပြင်အပ်သော ‘အသင်္ခတ’ တရားသို့ ရောက်ကြောင်းလမ်းဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်မှုကို မှီသော ရာဂကင်းခြင်းကို မှီသော။ပ။ သတိသမ္ပောဇ္ဇင်ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို မပြုပြင်အပ်သော ‘အသင်္ခတ’ တရားသို့ ရောက်ကြောင်းလမ်းဟု ဆိုရ၏။ပ။

ရဟန်းတို့ မပြုပြင်အပ်သော ‘အသင်္ခတ’ တရားသို့ ရောက်ကြောင်းလမ်းဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည်။ပ။ ဓမ္မဝိစယသမ္ပောဇ္ဇင်ကို ပွားများ၏။ ဝိရိယသမ္ပောဇ္ဇင်ကို ပွားများ၏။ပ။ ပီတိသမ္ပောဇ္ဇင်ကို ပွားများ၏။ပ။ ပဿဒ္ဓိသမ္ပောဇ္ဇင်ကို ပွားများ၏။ပ။ သမာဓိသမ္ပောဇ္ဇင်ကို ပွားများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်မှုကို မှီသော ရာဂကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော ဥပေက္ခာသမ္ပောဇ္ဇင်ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို မပြုပြင်အပ်သော ‘အသင်္ခတ’ တရားသို့ ရောက်ကြောင်းလမ်းဟု ဆိုရ၏။ပ။ (၃၁-၃၇)

ရဟန်းတို့ မပြုပြင်အပ်သော ‘အသင်္ခတ’ တရားသို့ ရောက်ကြောင်းလမ်းဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်မှုကို မှီသော ရာဂကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော အမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို မပြုပြင်အပ်သော ‘အသင်္ခတ’ တရားသို့ ရောက်ကြောင်းလမ်းဟု ဆိုရ၏။ပ။

ရဟန်းတို့ မပြုပြင်အပ်သော ‘အသင်္ခတ’ တရားသို့ ရောက်ကြောင်းလမ်းဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည်မှန်ကန်သော အကြံ ‘သမ္မာသင်္ကပ္ပ’ ကို ပွားများ၏။ပ။ မှန်ကန်သော စကား ‘သမ္မာဝါစာ’ ကို ပွားများ၏။ပ။ မှန်ကန်သော အလုပ် ‘သမ္မာကမ္မန္တ’ကို ပွားများ၏။ပ။ မှန်ကန်သော အသက်မွေးမှု ‘သမ္မာအာဇီဝ’ ကို ပွားများ၏။ပ။

မှန်ကန်သော အားထုတ်မှု ‘သမ္မာဝါယာမ’ ကို ပွားများ၏။ မှန်ကန်သော အောက်မေ့မှု ‘သမ္မာသတိ’ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ မပြုပြင်အပ်သော ‘အသင်္ခတ’ တရားကိုလည်းကောင်း၊ မပြုပြင်အပ်သော ‘အသင်္ခတ’ တရားသို့ ရောက်ကြောင်းလမ်းကိုလည်းကောင်း သင်တို့အား ဟောပေအံ့၊ ထိုတရားကို နာကုန် လော့။

ရဟန်းတို့ မပြုပြင်အပ်သော ‘အသင်္ခတ’ တရားဟူသည် အဘယ်နည်း။

ရဟန်းတို့ မပြုပြင်အပ် သော ‘အသင်္ခတ’ တရားသို့ ရောက်ကြောင်းလမ်းဟူသည် အဘယ်နည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်မှုကို မှီသော ရာဂကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို မပြုပြင်အပ်သော ‘အသင်္ခတ’ တရားသို့ ရောက်ကြောင်းလမ်းဟု ဆိုရ၏။

သတ္တဝါသည် သေသည်မှဖြစ်/မဖြစ်

ထိုအခါ ပသေနဒီကောသလမင်းသည် ရဟန်းမ ခေမာထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် ရှိခိုးလျက် တစ်ခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော်

“အရှင်မ သတ္တဝါသည် သေသည်မှ နောက်၌ ဖြစ်ပါသလော”ဟု လျှောက်၏။ မင်းမြတ် “သတ္တဝါသည် သေသည်မှ နောက်၌ ဖြစ်၏”ဟူသော ဤစကားကို မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူ။ အရှင်မ သို့ဖြစ်လျှင် သတ္တဝါသည် သေသည်မှ နောက်၌ မဖြစ်ပါသလော၊ မင်းမြတ် “သတ္တဝါသည် သေသည်မှ နောက်၌ မဖြစ်”ဟူသော ဤစကားကိုလည်း မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူ။ အရှင်မသတ္တဝါသည် သေသည်မှ နောက်၌ ဖြစ်လည်း ဖြစ် မဖြစ်လည်း မဖြစ်ပါသလော၊ မင်းမြတ် “သတ္တဝါသည် သေသည်မှ နောက်၌ ဖြစ်လည်း ဖြစ် မဖြစ်လည်း မဖြစ်”ဟူသော ဤစကားကိုလည်း မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူ။ အရှင်မ သို့ဖြစ်လျှင် သတ္တဝါသည် သေသည်မှ နောက်၌ ဖြစ်သည်လည်း မဟုတ်မဖြစ်သည်လည်း မဟုတ်ပါသလော၊ မင်းမြတ် “သတ္တဝါသည် သေသည်မှ နောက်၌ ဖြစ်သည်လည်းမဟုတ် မဖြစ်သည်လည်း မဟုတ်”ဟူသော ဤစကားကိုလည်း မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူဟု ဆို၏။

အရှင်မ ဤစကားကို မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူခြင်း၏ အကြောင်းအထောက်အပံ့ကား အဘယ်ပါနည်းဟု (လျှောက်၏)။

အခါတစ်ပါး၌ အသျှင်သာရိပုတြာနှင့် အသျှင်မဟာကောဠိကတို့သည် ဗာရာဏသီပြည် ကူသိပတန မိဂဒါဝုန်တော၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူကုန်၏။ [ထိုအမေးမျိုးပင်တည်း။]

ငါ့သျှင် မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူခြင်း၏ အကြောင်းအထောက်အပံ့ကား အဘယ်ပါနည်း။ ငါ့သျှင်ရုပ်ကိုဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း မသိမမြင်သူအား ရုပ်ဖြစ်ကြောင်းကို ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း မသိမမြင်သူအားရုပ်ချုပ်ရာကိုဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း မသိမမြင်သူအား ရုပ်ချုပ်ရာသို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ကိုဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း မသိမမြင်သူအား “သတ္တဝါသည် သေသည်မှ နောက်၌ ဖြစ်၏” ဟူ၍လည်း (အယူ) ဖြစ်၏။ “သတ္တဝါသည် သေသည်မှ နောက်၌ မဖြစ်” ဟူ၍လည်း (အယူ) ဖြစ်၏။ “သတ္တဝါသည် သေသည်မှ နောက် ၌ ဖြစ်လည်းဖြစ် မဖြစ်လည်း မဖြစ်” ဟူ၍လည်း (အယူ) ဖြစ်၏။ “သတ္တဝါသည် သေသည်မှ နောက်၌ ဖြစ်သည်လည်း မဟုတ် မဖြစ်သည်လည်း မဟုတ်” ဟူ၍လည်း (အယူ) ဖြစ်၏။ ဝေဒနာကို။ သညာကို။ သင်္ခါရ တို့ကို။ ဝိညာဏ်ကိုဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း မသိမမြင်သူအား ဝိညာဏ်ဖြစ်ကြောင်းကိုဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း မသိမမြင်သူအား ဝိညာဏ်ချုပ်ရာကိုဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း မသိမမြင်သူအားဝိညာဏ်ချုပ်ရာသို့ ရောက် ကြောင်းအကျင့်ကိုဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း မသိမမြင်သူအား “သတ္တဝါသည်သေသည်မှ နောက်၌ ဖြစ်၏” ဟူ၍လည်း (အယူ) ဖြစ်၏။ “ သတ္တဝါသည် သေသည်မှ နောက်၌ မဖြစ်” ဟူ၍လည်း (အယူ) ဖြစ်၏။ “သတ္တဝါသည် သေသည်မှ နောက်၌ ဖြစ်လည်းဖြစ် မဖြစ်လည်းမဖြစ် ” ဟူ၍လည်း (အယူ) ဖြစ်၏။ “သတ္တဝါသည် သေသည်မှ နောက်၌ ဖြစ်သည်လည်း မဟုတ်မဖြစ်သည်လည်း မဟုတ် ” ဟူ၍လည်း (အယူ) ဖြစ်၏။

ငါ့သျှင် ရုပ်ဟူသော မွေ့လျော်ရာရှိသော ရုပ်၌ ပျော်ပိုက်သော ရုပ်ကို နှစ်ခြိုက်သော ရုပ်ချုပ်ရာကိုဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း မသိမမြင်သော သူအား “ သတ္တဝါသည် သေသည်မှ နောက်၌ ဖြစ်၏ ” ဟူ၍လည်းအယူဖြစ်၏။ “ သတ္တဝါသည် သေသည်မှ နောက်၌ မဖြစ် ” ဟူ၍လည်း အယူဖြစ်၏။ “ သတ္တဝါသည် သေသည်မှ နောက်၌ ဖြစ်လည်းဖြစ် မဖြစ်လည်း မဖြစ် ” ဟူ၍လည်း အယူဖြစ်၏။ “ သတ္တဝါသည် သေသည်မှ နောက်၌ ဖြစ်သည်လည်း မဟုတ် မဖြစ်သည်လည်း မဟုတ် ” ဟူ၍လည်း အယူဖြစ်၏။ ငါ့သျှင် ဝေဒနာဟူသော မွေ့လျော်ရာရှိသော ဝေဒနာ၌ ပျော်ပိုက်သော ဝေဒနာကို နှစ်ခြိုက်သော ဝေဒနာချုပ်ရာကိုဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း မသိမမြင်သော သူအား “သတ္တဝါသည် သေသည်မှ နောက်၌ ဖြစ်၏ ” ဟူ၍လည်းအယူ ဖြစ်၏။ ငါ့သျှင် သညာဟူသော မွေ့လျော်ရာရှိသော။ ငါ့သျှင် သင်္ခါရဟူသောမွေ့လျော်ရာရှိသော။ ငါ့သျှင် ဝိညာဏ်ဟူသော မွေ့လျော်ရာရှိသော ဝိညာဏ်၌ ပျော်ပိုက်သောဝိညာဏ်ကို နှစ်ခြိုက်သော ဝိညာဏ်ချုပ်ရာကိုဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း မသိမမြင်သော သူအား “ သတ္တဝါသည် သေသည်မှ နောက်၌ ဖြစ်၏ ” ဟူ၍လည်း အယူဖြစ်၏။ “

သတ္တဝါသည် သေသည်မှနောက်၌ ဖြစ်သည်လည်း မဟုတ် မဖြစ်သည်လည်း မဟုတ် ” ဟူ၍လည်း အယူဖြစ်၏။

ငါ့သျှင် မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူခြင်း၏ အကြောင်းပရိယာယ်တစ်မျိုးလည်း ရှိနိုင်သေးသလော။ ငါ့သျှင် ရှိနိုင်သေး၏။ ငါ့သျှင် ဥပါဒါန်ဟူသော ဓမ္မလျော်ရာရှိသော ဥပါဒါန်၌ ပျော်ပိုက်သော ဥပါဒါန်ကိုနှစ်ခြိုက်သော ဥပါဒါန်ချုပ်ရာကိုဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း မသိမမြင်သော သူအား “သတ္တဝါသည်သေသည်မှ နောက်၌ ဖြစ်၏”ဟူ၍လည်း အယူဖြစ်၏။ပ။ “ သတ္တဝါသည် သေသည်မှ နောက်၌ ဖြစ်သည်လည်း မဟုတ် မဖြစ်သည်လည်း မဟုတ် ”ဟူ၍လည်း အယူဖြစ်၏။ ငါ့သျှင် ဥပါဒါန်ဟူသော ဓမ္မလျော်ရာ မရှိသော ဥပါ ဒါန်၌ မပျော်ပိုက်သော ဥပါဒါန်ကို မနှစ်ခြိုက်သော ဥပါဒါန်ချုပ်ရာကိုဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း သိမြင်သော သူအား “ သတ္တဝါသည် သေသည်မှ နောက်၌ ဖြစ်၏ ”ဟူ၍လည်းအယူ မဖြစ်။ပ။ “ သတ္တဝါသည် သေသည်မှ နောက်၌ ဖြစ်သည်လည်း မဟုတ် မဖြစ်သည်လည်းမဟုတ် ” ဟူ၍လည်း အယူ မဖြစ်။ ငါ့သျှင် မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူခြင်း၏အကြောင်းပရိယာယ်ကား ဤသည်ပင်တည်း။

အနှစ်ချုပ်

- အတိတ် အနာဂတ် မျက်စိစသည် မမြဲ-ဆင်းရဲဆိုလျှင်- ပစုပန်လည်းမမြဲသည်သာ
- ရုပ်နာမ်တို့၏ သာယာဖွယ်ကိုလည်း သာယာဖွယ်အားဖြင့်၊ အပြစ်ကိုလည်း အပြစ်အားဖြင့်၊ ထွက်မြောက်ရာကိုလည်းထွက်မြောက်ရာအားဖြင့် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိကြသေး သမျှ ကာလပတ်လုံး မချမ်းသာနိုင်
- မျက်စိစသည်ကို နှစ်သက်ရင် ဆင်းရဲကို နှစ်သက်မည်တယ်
- မျက်စသည်ဖြစ်ပေါ်မှုသည် ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်မှုသာ
- မျက်စိစသည် အထူးမသိလျှင် ဆင်းရဲကုန်ခြင်းငှါမထိုက်
- မျက်စိစသည် ပြောင်ပြောင်ထောက်လောင်နေတယ်
- မျက်စိစသည် အနှိပ်စက်ခံရတယ်
- မျက်စိစသည်ကို အထင်မမှားရာ
- ရဟန်းတို့ အလုံးစုံသည် အိုခြင်းသဘောရှိ၏။
 ရဟန်းတို့ အလုံးစုံသည် နာခြင်းသဘောရှိ၏။
 ရဟန်းတို့ အလုံးစုံသည် သေခြင်းသဘောရှိ၏။
 ရဟန်းတို့ အလုံးစုံသည် စိုးရိမ်ခြင်းသဘောရှိ၏။
 ရဟန်းတို့ အလုံးစုံသည် ညစ်ညူးခြင်းသဘောရှိ၏။
 ရဟန်းတို့ အလုံးစုံသည် ကုန်ခန်းခြင်းသဘောရှိ၏။
 ရဟန်းတို့ အလုံးစုံသည် ပျက်စီးခြင်းသဘောရှိ၏။
 ရဟန်းတို့ အလုံးစုံသည် ဖြစ်ပေါ်ခြင်းသဘောရှိ၏။
 ရဟန်းတို့ အလုံးစုံသည် ချုပ်ခြင်းသဘောရှိ၏။
- တွယ်တာမှုရှိရင် အဖော်နှင့် အတူနေသူဟုခေါ်
- မြင်သိသော နေရာတိုင်း မာရ်နရှိတယ်
- မိမိမဟုတ်သော တရားတွင် လိုချင်မှု 'ဆန္ဒ' ကို ပယ်
- တဏှာသည် ရောဂါနှင့်တူ၏
- ရုပ်နာမ်သည် တုန်လှုပ်ပျက်စီးတတ်သောတရား
- ဒွါရကို မပိတ်ဆို့ရင် ဆင်းရဲမယ်
- မမြင်ဘူးတော့ မစွဲမက်။ မစွဲမက်ရင် မြင်လျှင် မြင်ကာမျှဖြစ်၏။
- ရှေးရှူးကြံစည်မှု စိတ်ပင်ပန်မှုဟူသော ဆင်းရဲကို ဆည်းပူနေရင် တရားနျင့်မည်။

- သမာဓိကို ပွားများပါ
- မိမိဥစ္စာမဟုတ်သော တရားကို ပယ်ရင် ချမ်းသာမယ်
- မြင့်မြတ်သူ-တန်းတူသူ-ယုတ်ညံ့သူမရှိ
- အာရုံကို အထူးမသိလျှင် ပိုင်းခြား၍ မသိလျှင် မခွဲနိုင်လျှင် မပယ်စွန့်နိုင်လျှင် ဆင်းရဲပယ်ခြင်းငှါမထိုက်
- အဆင်းစသည်ကို နှစ်သက်ရင် မာရ်၏အလိုအတိုင်း အပြုခံရမယ်
- မျက်စိနှင့်မြင်တိုင်း တပ်မက်ရင် မလုံခြုံသော တံခါးရှိသူ
- နတ်လူတွေ အာရုံမှာ ပျော်ပိုက်တယ်
- မျက်စိသည် ကံဟောင်း ကိုယ်/နတ်/စိတ်သည် ကံသစ်
- မမြဲဆင်းရဲ အတမဟုတ်ဟု အသင့်အားဖြင့် နှလုံးသွင်းပါ
- မမြဲသောတရားတွင် လိုချင်မှုကို ပယ်/ စွဲမက်မှုကိုပယ်/ လိုချင်စွဲမက်မှုကိုပယ်
- ကာလသုံးပါးတွင် မျက်စိစသည်ကို မမြဲဟူရူ
- နှစ်သက်ရင် ငါးလို များခံရမယ်
- မပယ်ရသေးတဲ့ ကိလေသာတွေ ထိတာနှင့်ထွက်လာတတ်တယ်
- လိုချင်စွဲမက်မှုသာ သံယောဇဉ်၊ မျက်စိနှင့် အဆင်းသည် သံယောဇဉ်မဟုတ်
- အာရုံတို့သည် မမြတ်
- ရုပ်နာမ်၏ ဖြစ်ရာ‘ဂတိ’ ကို စူးစမ်းရှာဖွေရာသော် အတမတွေ့ရ
- မိမိတရား၏ ဆူးငြောင့်ကို သိ
- အကြားအမြင်မရှိရင် ဆင်းရဲဝေဒနာထိသော် ငိုကြွေးရတယ်
- အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ ရှိသည် ဖြစ်၍ တရားသိရေး အချိန်အခါကို စောင့်မျှော်နေပါ
- အကြောင်းကိုသိရင် လွယ်ကူစွာ ပယ်နိုင်တယ်
- ဝေဒနာ(သင်္ခါရ)ဟူသမျှသည် ဆင်းရဲ ‘ဒုက္ခ’
- ကံအတိုင်းသာ ဆုတောင်နေလို့မရ (ခဲလုံး မထ/တောင်ပေါ်သို့မရောက်သကဲ့သို့)

သဗ္ဗာဿတနဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော် ပြီး၏

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

တောစဉ် သုတ္တံ-ဝိပဿနာ အပိုင်း (၂၁+၂၂)

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော် (စာအုပ်) ရှိ ဝိပဿနာမှတ်စုများကို လေ့လာခြင်း

မာတိကာ

- ၁။ မဂ္ဂသံယုတ်
- ၂။ ဗောဇ္ဇင်္ဂသံယုတ်
- ၃။ သတိပဋ္ဌာနသံယုတ်
- ၄။ ဣန္ဒြိယသံယုတ်
- ၅။ သမ္မပ္ပဓာနသံယုတ်
- ၆။ ဗလသံယုတ်
- ၇။ ဣဒ္ဓိပါဒသံယုတ်
- ၈။ အနုရုဒ္ဓသံယုတ်
- ၉။ စျာနသံယုတ်
- ၁၀။ အာနာပါနသံယုတ်
- ၁၁။ သောတာပတ္တိသံယုတ်

အကြောင်းသည် အကျိုးဖြစ်လာ

- ရဟန်းတို့ မသိမှု ‘အဝိဇ္ဇာ’သည် အကုသိုလ်တရားတို့ဖြစ်ရန် ရှေ့သွားခေါင်းဆောင် ဖြစ်၏။
  - မရက်မှု ‘အဟိရိက’ မလန့်မှု ‘အနောတ္တပ္ပ’သည် နောက်လိုက်သာလျှင် ဖြစ်၏။
  - ရဟန်းတို့ အဝိဇ္ဇာနှင့် ပြည့်စုံသော ပညာမဲ့သူအား မှားသောအမြင် ‘မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ’ ဖြစ်နိုင်၏။
  - မှားသောအမြင်ရှိသူအား မှားသောအကြံ ‘မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပ’ ဖြစ်နိုင်၏။
  - မှားသောအကြံရှိသူအား မှားသော စကား ‘မိစ္ဆာဝါစာ’ ဖြစ်နိုင်၏။
  - မှားသော စကားရှိသူအား မှားသောအလုပ် ‘မိစ္ဆာကမ္မန္တ’ ဖြစ်နိုင်၏။
  - မှားသောအလုပ်ရှိသူအား မှားသောအသက်မွေးမှု ‘မိစ္ဆာဇီဝ’ ဖြစ်နိုင်၏။
  - မှားသောအသက်မွေးမှုရှိသူအား မှားသောအားထုတ်မှု ‘မိစ္ဆာဝါယာမ’ ဖြစ်နိုင်၏။
  - မှားသောအားထုတ်မှုရှိသူအား မှားသော အောက်မေ့မှု ‘မိစ္ဆာသတိ’ ဖြစ်နိုင်၏။
  - မှားသော အောက်မေ့မှုရှိသူအား မှားသော တည်ကြည်မှု ‘မိစ္ဆာသမာဓိ’ ဖြစ်နိုင်၏။
-
- ရဟန်းတို့ အသိဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’သည်ကား ကုသိုလ်တရားတို့ ဖြစ်ရန် ရှေ့သွားခေါင်းဆောင် ဖြစ်၏။
  - ရှက်မှု ‘ဟိရိ’ လန့်မှု ‘ဩတ္တပ္ပ’သည် နောက်လိုက်သာလျှင် ဖြစ်၏။
  - ရဟန်းတို့ အသိဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’နှင့် ပြည့်စုံသူ ပညာရှိသူအား မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ဖြစ်နိုင်၏။
  - မှန်ကန်သောအမြင်ရှိသူအား မှန်ကန်သောအကြံ ‘သမ္မာသင်္ကပ္ပ’ ဖြစ်နိုင်၏။
  - မှန်ကန်သောအကြံရှိသူအား မှန်ကန်သော စကား ‘သမ္မာဝါစာ’ဖြစ်နိုင်၏။
  - မှန်ကန်သော စကားရှိသူအား မှန်ကန်သောအလုပ် ‘သမ္မာကမ္မန္တ’ ဖြစ်နိုင်၏။
  - မှန်ကန်သောအလုပ်ရှိသူ အား မှန်ကန်သောအသက်မွေးမှု ‘သမ္မာအာဇီဝ’ ဖြစ်နိုင်၏။
  - မှန်ကန်သောအသက်မွေးမှုရှိသူအား မှန်ကန် သောအားထုတ်မှု ‘သမ္မာဝါယာမ’ ဖြစ်နိုင်၏။
  - မှန်ကန်သောအားထုတ်မှုရှိသူအား မှန်ကန်သော အောက်မေ့မှု ‘သမ္မာသတိ’ ဖြစ်နိုင်၏။
  - မှန်ကန်သောအောက်မေ့မှုရှိသူအား မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ ဖြစ်နိုင်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မိတ်ဆွေကောင်း လိုအပ်

အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီးလျှင် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော်မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏-

“အသျှင်ဘုရား မိတ်ဆွေကောင်းရှိသည်၏ အဖြစ် အပေါင်းအသင်းကောင်းရှိသည်၏ အဖြစ် မိတ်ဆွေကောင်းတို့၌ ကိုင်းရှိုင်းသည်၏ အဖြစ်သည် အကျင့်မြတ်ကို ထက်ဝက်ပြီးစေနိုင် ပါ၏”ဟု (လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ဤသို့ မဆိုလင့်၊ အာနန္ဒာ ဤသို့ မဆိုလင့်၊ အာနန္ဒာ မိတ်ဆွေကောင်းရှိသည်၏ အဖြစ်အပေါင်းအသင်းကောင်းရှိသည်၏ အဖြစ် မိတ်ဆွေကောင်းတို့၌ ကိုင်းရှိုင်းသည်၏ အဖြစ်သည် အကျင့်မြတ်ကို အလုံးစုံပင် ပြီးစေနိုင်၏။ အာနန္ဒာ မိတ်ဆွေကောင်း၊ အပေါင်းအသင်း ကောင်းရှိ၍ မိတ်ဆွေကောင်းတို့၌ ကိုင်းရှိုင်းသော ရဟန်းအား အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသောအရိယမဂ်ကို ပွားများနိုင်လိမ့်မည်၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသောအရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုနိုင်လိမ့်မည်ဟူသော ဤအကြောင်းကို မချွတ် (ရလိမ့်မည်ဟု) မျှော်လင့်အပ်၏။

ဥပမာနှင့် တရားလမ်းကြောင်း

“အကြင်မဂ္ဂင်ရထားအား သဒ္ဓါနှင့် ပညာ တရားနှစ်ပါးတို့ကို အခါခပ်သိမ်း (ဥပေက္ခာ ဟူသော) ထမ်းပိုး၌ ကအပ်ကုန်၏။ ရှက်မှု ‘ဟိရီ’ သည် ရထားသံမည်၏။ ဝိပဿနာစိတ် (မဂ်စိတ်) သည် ဇော်ကြိုးမည်၏။ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ သည် စောင့်ရှောက်သော ရထားထိန်းမည်၏။

(မဂ္ဂင်) ရထားသည် သီလတည်းဟူသော တန်ဆာရှိ၏။ ဈာန်တည်းဟူသော ဝင်ရိုး ရှိ၏။ ဝီရိယတည်းဟူသော ဘီးရှိ၏။ ဥပေက္ခာသည် ရထားဦးကို တည်ငြိမ်စေ၏။ အလောဘသည် အကာအရံဖြစ်ပေ၏။

မပျက်စီးစေလိုမှု ‘အဗျာပါဒ’ မညှဉ်းဆဲလိုမှု ‘အဝိဟိံသာ’ ဆိတ်ငြိမ်မှု ‘ဝိဝေက’သည် အကြင်မဂ္ဂင်ရထား၌တည်သူ၏ လက်နက်မည်၏။ သည်းခံခြင်းသည် ချုပ်ဝတ်တန်ဆာမည်၏။ ထိုမဂ္ဂင်ရထား၌ တည်သူသည်ယောဂ၏ ကုန်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရှေးရှု သွား၏။

မသေရာဟူသည်

အသျှင်ဘုရား “မသေရာ မသေရာ”ဟု ဆိုအပ်၏။ မသေရာကား အဘယ်ပါနည်း၊ မသေရာသို့ ရောက်ကြောင်းလမ်းစဉ်ကား အဘယ်ပါနည်းဟု လျှောက်၏။ ရဟန်း စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ကုန်ရာ၊ အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ကုန်ရာ၊ တွေဝေမှု ‘မောဟ’ကုန်ရာကို မသေရာဟု ဆိုအပ်၏။ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသာဤအရိယမဂ်ကိုပင်လျှင် မသေရာသို့ ရောက်ကြောင်းလမ်းစဉ်ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ဆင်းရဲကို သိသော ဥဏ်၊ ဆင်းရဲဖြစ်ကြောင်းကို သိသော ဥဏ်၊ ဆင်းရဲချုပ်ငြိမ်းရာကို သိသော ဥဏ်၊ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ရောက်ကြောင်းအကျင့်ကို သိသော ဥဏ်ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ မှန်ကန်သောအကြံ ‘သမ္မာသင်္ကပ္ပ’ဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ထွက်မြောက်လို သောကြံစည်မှု၊ မပျက်စီးစေလိုသော ကြံစည်မှု၊ မညှဉ်းဆဲလိုသော ကြံစည်မှုသည် ရှိ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို မှန်ကန်သောအကြံ ‘သမ္မာသင်္ကပ္ပ’ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ မှန်ကန်သော စကား ‘သမ္မာဝါစာ’ဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ မမှန်ပြောဆိုခြင်းမှရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊ ကုန်းစကားကို ပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊ ကြမ်းတမ်းသော စကားကို ပြောဆိုခြင်းမှရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊ ပြိန်ဖျင်းသော စကားကို ပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းသည် ရှိ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို မှန်ကန်သော စကား ‘သမ္မာဝါစာ’ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ မှန်ကန်သောအလုပ် ‘သမ္မာကမ္မန္တ’ ဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ အသက်သတ်မှုမှရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊ မပေးသည်ကို ယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊ မမြတ်သော မေထုန်အကျင့်မှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းသည် ရှိ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို မှန်ကန်သောအလုပ် ‘သမ္မာကမ္မန္တ’ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ မှန်ကန်သောအသက်မွေးမှု ‘သမ္မာအာဇီဝ’ ဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာဖြစ်သော တပည့်သည် မှားယွင်းသောအသက်မွေးမှု ‘မိစ္ဆာ ဇီဝ’ကို ပယ်၍ မှန်ကန်သောအသက်မွေးမှု ‘သမ္မာအာဇီဝ’ ဖြင့် အသက်မွေး၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို မှန်ကန်သောအသက် မွေးမှု ‘သမ္မာအာဇီဝ’ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ မှန်ကန်သောအားထုတ်မှု ‘သမ္မာဝါယာမ’ဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် မဖြစ်ကုန်သေးသော ယုတ်ညံ့သောအကုသိုလ်တရားတို့ကို မဖြစ်စေရန်ဆန္ဒကို ဖြစ်စေ၏။ အားထုတ်၏။ လုံ့လပြု၏။ စိတ်ကို ချီမြှောက်၏။ ဆောက်တည်၏။ ဖြစ်ပြီးကုန်သောယုတ်ညံ့သောအကုသိုလ်တရားတို့ကို ပယ်ရန် ဆန္ဒကို ဖြစ်စေ၏။ပ။ မဖြစ်ကုန်သေးသော ကုသိုလ်တရားတို့ကို ဖြစ်စေရန် ဆန္ဒကို ဖြစ်စေ၏။ပ။ ဖြစ်ပြီးကုန်သော ကုသိုလ်တရားတို့ကို တည်မြဲစေရန်၊ မပျောက်ပျက်စေရန်၊ တိုးတက်ဖြစ်ပွားစေရန်၊ ပြန့်ပြောစေရန်၊ ပွားများမှု ပြည့်စုံစေရန် ဆန္ဒကို ဖြစ်စေ၏။ အားထုတ်၏။ လုံ့လပြု၏။ စိတ်ကို ချီမြှောက်၏။ ဆောက်တည်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို မှန်ကန်သောအား ထုတ်မှု ‘သမ္မာဝါယာမ’ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ မှန်ကန်သော အောက်မေ့မှု ‘သမ္မာသတိ’ဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဥဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ မက်မောမှု ‘အဘိဇ္ဈာ’ နှလုံးမသာမှု

‘ဒေါမနဿ’ကို ပယ်ဖျောက်လျက်ရုပ် အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိ သည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဥဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌မက်မောမှု ‘အဘိဇ္ဈာ’ နှလုံးမသာမှု ‘ဒေါမနဿ’ ကို ပယ်ဖျောက်လျက် ဝေဒနာတို့၌ ဝေဒနာတို့ကိုအကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ဆင်ခြင်ဥဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ မက်မောမှု ‘အဘိဇ္ဈာ’နှလုံးမသာမှု ‘ဒေါမနဿ’ကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘော တရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို မှန် ကန်သော အောက်မေ့မှု ‘သမ္မာသတိ’ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ကာမတို့မှ ဆိတ်၍သာလျှင် အကုသိုလ်တရားတို့မှ ဆိတ်၍သာလျှင် ကြံစည်မှု ‘ဝိတက်’ နှင့် တကွဖြစ်သော သုံးသပ်မှု ‘ဝိစာရ’နှင့် တကွဖြစ်သော နိဝရဏဆိတ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်မှု ‘ပီတိ’ ချမ်းသာမှု ‘သုခ’ရှိသော ပဌမဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။ ကြံစည်မှု ‘ဝိတက်’သုံးသပ်မှု ‘ဝိစာရ’ တို့၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့် ကြံစည်မှု ‘ဝိတက်’ သုံးသပ်မှု ‘ဝိစာရ’ မရှိသော စိတ်ကိုကြည်လင်စေတတ်သော စိတ်၏ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကို ဖြစ်စေတတ်သောတည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကြောင့် ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်မှု ‘ပီတိ’ ချမ်းသာမှု ‘သုခ’ရှိသော ဒုတိယဈာန်သို့ရောက်၍ နေ၏။ နှစ်သိမ့်မှု ‘ပီတိ’ကိုလည်း မစွဲမက်ခြင်း ကြောင့် လျစ်လျူရှု၍သာလျှင် နေ၏။ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ဆင်ခြင်ဥဏ် ‘သမ္မဇဉ်’နှင့် ပြည့်စုံသည် ဖြစ်၍ ချမ်းသာမှု ‘သုခ’ကိုလည်း ကိုယ်ဖြင့်ခံစား၏။ (အကြင်တတိယဈာန်ကြောင့်) ထိုသူကို “လျစ်လျူရှုသူ၊ သတိ ရှိသူ၊ ချမ်းသာစွာနေလေ့ရှိသူ”ဟု အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ချီးမွမ်းပြောဆိုကုန်၏။ ထိုတတိယဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။ ချမ်းသာမှု ‘သုခ’ကိုလည်း ပယ်ခြင်းကြောင့် ဆင်းရဲမှု ‘ဒုက္ခ’ကိုလည်း ပယ်ခြင်းကြောင့်ဝမ်းသာမှု ‘သောမနဿ’ နှလုံးမသာမှု ‘ဒေါမနဿ’တို့ ရှေးဦးကပင်လျှင် ချုပ်နှင်ခြင်းကြောင့် ဆင်းရဲချမ်းသာကင်းသော လျစ်လျူရှုမှုကြောင့် ဖြစ်သော သတိ၏ စင်ကြယ်ခြင်းရှိသော စတုတ္ထဈာန်သို့ ရောက်၍နေ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ကျင့်ဆဲဟူသည်

အသျှင်ဘုရား “ကျင့်ဆဲ ‘သေက္ခ’ ပုဂ္ဂိုလ် ကျင့်ဆဲ ‘သေက္ခ’ ပုဂ္ဂိုလ်”ဟု ပြောဆိုပါ၏။ အသျှင်ဘုရား အဘယ်မျှလောက်ဖြင့် ကျင့်ဆဲ ‘သေက္ခ’ ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်နိုင်ပါသနည်းဟု (လျှောက်၏)။

ရဟန်း ဤသာသနာတော်၌ ကျင့်ဆဲ ‘သေက္ခ’ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဥစ္စာဖြစ်သော မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ နှင့်ပြည့်စုံ၏။ပ။ ကျင့်ဆဲ ‘သေက္ခ’ ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဥစ္စာဖြစ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု

‘သမ္မာသမာဓိ’နှင့်ပြည့်စုံ၏။ ရဟန်း ဤမျှဖြင့် ကျင့်ဆဲ ‘သေက္ခ’ ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်နိုင်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဉာဏ်ဖြင့် စူးစမ်းခြင်းသည် ကောင်း၏

ငါ့သျှင်ဘဒ္ဒ ကောင်းပေစွ ကောင်းပေစွ၊ ငါ့သျှင်ဘဒ္ဒ သင်၏ ဉာဏ်ဖြင့် စူးစမ်းခြင်းသည် ကောင်းပေစွ၊ ဉာဏ်အမြင်သည် ကောင်းပေစွ၊ ဆွေးနွေးမေးမြန်းမှုသည် ကောင်းပေစွ။

ငါ့သျှင်ဘဒ္ဒ သင်သည်“ငါ့သျှင်အာနန္ဒာ အကျင့်မြတ် ‘ဗြဟ္မစရိယ’ အကျင့်မြတ် ‘ဗြဟ္မစရိယ’ဟု ဆိုအပ်၏။ ငါ့သျှင် အကျင့်မြတ် ‘ဗြဟ္မစရိယ’ ဟူသည် အဘယ်ပါနည်း။

အကျင့်မြတ် ‘ဗြဟ္မစရိယ’၏ အဆုံးကား အဘယ်ပါနည်း”ဟု ဤသို့မေးမြန်းသည် မဟုတ်လောဟု ဆို၏။ ငါ့သျှင်အာနန္ဒာဟုတ်ပါ၏ဟု ဆို၏။ ငါ့သျှင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသောအရိယမဂ် သည်ပင်လျှင် အကျင့်မြတ် ‘ဗြဟ္မစရိယ’ တည်း။

ကာမဂုဏ်ငါးပါး

ဥတ္တိယ ကောင်းပေစွ ကောင်းပေစွ၊ ဥတ္တိယ ငါဘုရားသည် ဤကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ကို ဟောကြားအပ်ကုန်၏။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း။

အလိုရှိအပ်ကုန် နှစ်သက်အပ်ကုန် စိတ်နှလုံးကို ပွားစေတတ်ကုန် ချစ်ခင်ဖွယ်သဘော ရှိကုန် ကာမနှင့်စပ်ကုန်သော တပ်မက်ဖွယ်ကောင်းကုန်သော စက္ခုဝိညာဏ်ဖြင့်မြင်အပ် ကုန်သောအဆင်း ‘ရူပါရုံ’တို့လည်းကောင်း ။ပ။‘ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ’ တို့လည်းကောင်းတည်း။ ဥတ္တိယ ငါဘုရား ဟောကြားအပ်ကုန်သောကာမဂုဏ်တရားတို့သည်ကား ဤငါးပါးတို့တည်း။

ဥတ္တိယ ဤကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ကို ပယ်စွန့်ရန် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသောအရိယမဂ်ကို ပွားများအပ်၏။

အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသောအရိယမဂ်ဟူသည် အဘယ်နည်း။ ဤအရိယမဂ်တရားကား မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ တို့တည်း။ ဥတ္တိယ ဤကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ကို ပယ်ရန်အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသောအရိယမဂ်ကို ပွားများအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

“အပ္ပမာဒ” တရားသည် အမြတ်ဆုံး

ရဟန်းတို့ အခြေမရှိသော သတ္တဝါ အခြေနှစ်ချောင်းရှိသော သတ္တဝါ၊ အခြေလေးချောင်းရှိသော သတ္တဝါ အခြေများစွာရှိသော သတ္တဝါ၊ ရုပ်ရှိသော သတ္တဝါ ရုပ်မရှိသော သတ္တဝါ၊ သညာရှိသော သတ္တဝါ သညာမရှိသော သတ္တဝါ၊ သညာရှိသည်လည်း မဟုတ်မရှိသည်လည်း မဟုတ်သော သတ္တဝါဟူသမျှတို့ထက်-

ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို အမြတ်ဆုံးဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ထို့အတူပင် ကုသိုလ်တရားဟူသမျှ တို့သည် မမေ့လျော့မှု ‘အပ္ပမာဒ’ တရားလျှင် အကြောင်းရင်းရှိကုန်၏။ မမေ့လျော့မှု ‘အပ္ပမာဒ’ တရားလျှင် စုဝေးရာရှိကုန်၏။ မမေ့လျော့မှု ‘အပ္ပမာဒ’ တရားကို ထိုကုသိုလ်တရားဟူသမျှတို့ထက် မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ မမေ့လျော့သော ရဟန်းအားအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသောအရိယမဂ်ကို ပွားများလတ္တံ့၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိ သောအရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်လတ္တံ့ဟု မျှော်လင့်အပ်၏။

ရဟန်းတို့ မမေ့လျော့သော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသောအရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ပွားများသနည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသောအရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊

ရဟန်းတို့ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ကို ပွားများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသောစွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် မမေ့လျော့သော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသောအရိယမဂ်ကို ပွားများ၏။ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသောအရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အကုသိုလ်တွေ အန်ကြောင်းတရား

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ရေအိုးကို မှောက်သည်ရှိသော် ရေသည် အန်ထွက်သည်သာ တည်း။ ပြန်၍ ဝင်တော့မည် မဟုတ်။ **ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင်** ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသောအရိယမဂ် ကိုပွားများသည်ရှိသော် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသောအရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် ယုတ်ညံ့ သောအကုသိုလ်တရားတို့သည် အန်ထွက်ကုန်၏။ ပြန်၍ ဝင်တော့မည် မဟုတ်ကုန်။

ရဟန်းတို့ ထူးသော ဥဏ်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ သိအပ်သော တရားတို့ကား အဘယ်တို့နည်း၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးပါးတို့တည်းဟု ဖြေဆိုရာ၏။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးပါးတို့ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရူပပါဒါနက္ခန္ဓာ။ပ။

ရှာမှီးခြင်းသုံးပါး

ရဟန်းတို့ ရှာမှီးခြင်းတို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ အဘယ်သုံးပါးတို့နည်း၊

- ကာမကို ရှာမှီးခြင်း၊
- ဘဝကိုရှာမှီးခြင်း၊
- အကျင့်မြတ်ကို ရှာမှီးခြင်းတို့တည်း။

ရဟန်းတို့ ရှာမှီးခြင်းတို့သည် ဤသုံးပါးတို့ပင် တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤရှာမှီးခြင်းသုံးပါးတို့ကို ထူးသော ဥဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသောအရိယ မဂ်ကိုပွားများအပ်၏။

မာန သုံးပါး

ရဟန်းတို့ ထောင်လွှားမှု ‘မာန’တို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ သုံးပါးတို့ဟူသည် အဘယ်တို့နည်း၊

- ငါသည် (သူ့ထက်) မြတ်၏ဟု ထောင်လွှားမှု ‘မာန’၊
- ငါသည် (သူနှင့်) တူ၏ဟု ထောင်လွှားမှု ‘မာန’၊
- ငါသည် (သူ့အောက်) ယုတ်၏ဟု ထောင်လွှားမှု ‘မာန’တို့တည်း။

ရဟန်းတို့ ထောင်လွှားမှု ‘မာန’တို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤထောင်လွှားမှု ‘မာန’သုံးပါးတို့ကို ထူးသော ဥဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသောအရိယမဂ်ကို ပွားများအပ်၏။

အာသဝသုံးပါး

ရဟန်းတို့ ယိုစီးတတ်သော ‘အာသဝ’ တရားတို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ အဘယ်သုံးပါးတို့နည်း၊ ကာမတဏှာဟူသောအာသဝ၊ ဘဝတဏှာဟူသောအာသဝ၊ မသိမှု ‘အဝိဇ္ဇာ’ ဟူသောအာသဝတို့တည်း။

ရဟန်းတို့ ယိုစီးတတ်သော ‘အာသဝ’ တရားတို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤအာသဝတရား သုံးပါးတို့ကို ထူးသော ဥဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါပယ်ခြင်း ငှါ။ပ။ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသောအရိယမဂ်ကို ပွားများအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုက္ခသုံးမျိုး

ရဟန်းတို့ ဆင်းရဲခြင်း ‘ဒုက္ခ’ တို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ အဘယ်သုံးပါးတို့နည်း။

- ဆင်းရဲစစ်အဖြစ်ဖြင့် ဆင်းရဲခြင်း ဒုက္ခ ဒုက္ခ^၁၊
- ပြုပြင်အပ်သည့် အဖြစ်ဖြင့် ဆင်းရဲခြင်း သင်္ခါရဒုက္ခ^၂၊
- ဖောက်ပြန်တတ်သည့် အဖြစ်ဖြင့် ဆင်းရဲခြင်း ဝိပရိဏာမဒုက္ခ^၃တို့တည်း။

ရဟန်းတို့ ဆင်းရဲခြင်း ‘ဒုက္ခ’ တို့သည် ဤသုံးပါး တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဆင်းရဲခြင်း ‘ဒုက္ခ’ သုံးပါးတို့ကို ထူးသော ဥဏ်ဖြင့်သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ။ပ။ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသောအရိယမဂ်ကိုပွားများအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

၁။ ကိုယ်စိတ်၌ဖြစ်သော ဆင်းရဲခြင်း‘ဒုက္ခဝေဒနာ’ကို သဘောအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အမည်အားဖြင့်လည်းကောင်း ဆင်းရဲသောကြောင့် “ဒုက္ခဒုက္ခ”ဟု ခေါ်သည်။

၂။ ဥပေက္ခာဝေဒနာနှင့် တေဘူမကသင်္ခါရတရားတို့ကို ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းဖြင့် နှိပ်စက်အပ်သောကြောင့် သင်္ခါရဒုက္ခဟု ခေါ်သည်။

၃။ သုခဝေဒနာကို ဖောက်ပြန်သဖြင့် ဆင်းရဲခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် ဝိပရိဏာမဒုက္ခဟုခေါ်သည်။

တဏှာသုံးမျိုး

ရဟန်းတို့ တပ်မက်မှု ‘တဏှာ’တို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ အဘယ်သုံးပါးတို့နည်း။ ကာမ၌တပ်မက်မှု ‘ကာမတဏှာ’၊ ဘဝမပြတ်ဟူသောအယူနှင့် တကွဖြစ်သော တပ်မက်မှု ‘ဘဝတဏှာ’၊ ဘဝပြတ်၏ဟူသောအယူနှင့် တကွဖြစ်သော တပ်မက်မှု ‘ဝိဘဝတဏှာ’ တို့တည်း။

ရဟန်းတို့ တပ်မက်မှု ‘တဏှာ’ တို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤတပ်မက်မှု ‘တဏှာ’ သုံးပါးတို့ကို ထူးသော ဥဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ။ပ။ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသောအရိယမဂ်ကိုပွားများအပ်၏။

မွတ်သိပ်မှု တသိနာ သုံးပါး

ရဟန်းတို့ မွတ်သိပ်မှု ‘တသိနာ’တို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ အဘယ်သုံးပါးတို့နည်း။ ကာမဋ္ဌမွတ်သိပ်မှု ‘ကာမတသိနာ’၊ ဘဝမပြတ်ဟူသောအယူနှင့် တကွဖြစ်သော မွတ်သိပ်မှု ‘ဘဝတသိနာ’၊ ဘဝပြတ်၏ဟူသောအယူနှင့် တကွဖြစ်သော မွတ်သိပ်မှု ‘ဝိဘဝတသိနာ’တို့တည်း။

သီလကိမ္မိကာ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးကို ပွားပါ

ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည် သီလကို မှီ၍ သီလဋ္ဌ တည်၍ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများသည်ရှိသော် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် တရားတို့၌ ကြီးမားပြန့်ပြောသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်၏။ ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် သီလကို မှီ၍ သီလဋ္ဌ တည်၍ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများသည်ရှိသော် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် တရားတို့၌ ကြီးမားပြန့်ပြောသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်သနည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ပ။ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ပ။ ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ပ။ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ပ။ ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ပ။ သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ပ။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။

ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် သီလကို မှီ၍ သီလဋ္ဌ တည်၍ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများသည်ရှိသော် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်သည်ရှိ သော် တရားတို့၌ ကြီးမားပြန့်ပြောသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နိဝရဏဖြစ်ကြောင်းတရား

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ဤကိုယ်သည် အကြောင်း ‘အာဟာရ’ လျှင်တည်ရာရှိ၏။ အကြောင်း ‘အာဟာရ’ ကို စွဲ၍ တည်၏။ အကြောင်း ‘အာဟာရ’ မရှိဘဲ မတည်နိုင်။

ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင် နိဝရဏငါးပါးတို့သည် အကြောင်း ‘အာဟာရ’လျှင် တည်ရာရှိကုန်၏။ အကြောင်း ‘အာဟာရ’ကို စွဲ၍ တည်ကုန်၏။ အကြောင်း ‘အာဟာရ’ မရှိဘဲ မတည်နိုင်ကုန်။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော ကာမဂုဏ်ကို လိုလားမှု ‘ကာမစ္ဆန္ဒ’ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ကာမဂုဏ်ကိုလိုလားမှု ‘ကာမစ္ဆန္ဒ’ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန့်ပြောစေရန် အကြောင်းကား အဘယ်နည်း။

ရဟန်းတို့ တင့်တယ်သောအာရုံ ‘နိမိတ်’ သည် ရှိ၏။ ထိုအာရုံ၌ မသင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း။ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော ကာမဂုဏ်ကို လိုလားမှု ‘ကာမစ္ဆန္ဒ’ ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ကာမဂုဏ်ကို လိုလားမှု ‘ကာမစ္ဆန္ဒ’ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန့်ပြောစေရန် အကြောင်းဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော ပျက်စီးစေလိုမှု ‘ဗျာပါဒ’ ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ပျက်စီးစေလိုမှု ‘ဗျာပါဒ’ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန့်ပြောစေရန် အကြောင်းကား အဘယ်နည်း။

ရဟန်းတို့ထိပါးမှု ‘ပဋိဃ’၏ အာရုံ ‘နိမိတ်’ သည် ရှိ၏။ ထိုအာရုံ၌ မသင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း။ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော ပျက်စီးစေလိုမှု ‘ဗျာပါဒ’ကို ဖြစ်စေရန်ဖြစ်ပြီးသော ပျက်စီးစေလိုမှု ‘ဗျာပါဒ’ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန့်ပြောစေရန် အကြောင်းဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု ‘ထိနမိဒ္ဒ’ ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု ‘ထိနမိဒ္ဒ’ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန့်ပြောစေရန် အကြောင်းကား အဘယ်နည်း။

ရဟန်း တို့ မမွေ့လျော်ခြင်း၊ ပျင်းရိခြင်း၊ ကိုယ်လက် ဆန့်ငင်ဖြစ်ခြင်း၊ ထမင်းဆီယစ်ခြင်း၊ စိတ်၏ဆုတ်နစ်ခြင်း တို့သည် ရှိကုန်၏။ ထို (မမွေ့လျော်ခြင်းစသည်) ၌ မသင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကိုကြိမ်ဖန် များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း။ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု ‘ထိနမိဒ္ဒ’ကိုဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု ‘ထိနမိဒ္ဒ’ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန့်ပြောစေရန်အကြောင်း ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော စိတ်ပျံ့လွင့်မှု ‘ဥဒ္ဒစ္စ’ နောင်တတစ်ဖန် ပူပန်မှု ‘ကုက္ကုစ္စ’ကို ဖြစ်စေရန်ဖြစ်ပြီးသော စိတ်ပျံ့လွင့်မှု ‘ဥဒ္ဒစ္စ’ နောင်တတစ်ဖန် ပူပန်မှု ‘ကုက္ကုစ္စ’ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန်ပြန့်ပြောစေရန် အကြောင်းကား အဘယ်နည်း။

ရဟန်းတို့ စိတ်၏ မငြိမ်းအေးမှုသည် ရှိ၏။ ထို (စိတ်၏မငြိမ်းအေးမှု) ၌ မသင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း။ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော စိတ်ပျံ့လွင့်မှု ‘ဥဒ္ဒစ္စ’ နောင်တတစ်ဖန် ပူပန်မှု ‘ကုက္ကုစ္စ’ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော စိတ်ပျံ့လွင့်မှု ‘ဥဒ္ဒစ္စ’ နောင်တတစ်ဖန် ပူပန်မှု ‘ကုက္ကုစ္စ’ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန့်ပြောစေရန် အကြောင်းဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော မဝေခွဲနိုင်မှု ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော မဝေခွဲနိုင်မှု ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ ကိုအတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန့်ပြောစေရန် အကြောင်းကား အဘယ်နည်း။

ရဟန်းတို့ မဝေခွဲနိုင်မှု ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ ၏ တည်ရာ အာရုံတရားတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထို (အာရုံတရားတို့) ၌မသင့်လျော်သောအား ဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း။ ဤသည်ကားမဖြစ်သေးသော မဝေခွဲနိုင်မှု ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော မဝေခွဲနိုင်မှု ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ကိုအတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန့်ပြော စေရန် အကြောင်းဖြစ်၏။

တရားဂြုဗတ်နေရင် ဗောဇ္ဈင်တရားပွားများပြီးသာ ဖြစ်တယ်

ရဟန်းတို့ အကြင်အခါ ရဟန်းသည် ထိုသို့ ငြိမ်းချမ်းစွာ နေလျက် ထို (ဆုံးမဟောကြားအပ်သော) တရားကို အဖန်ဖန် အောက်မေ့၏။ အဖန်ဖန် ကြံစည်၏။ ထိုအခါ ရဟန်းအား သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို အားထုတ်ပြီး ဖြစ်၏။ ထိုအခါ ရဟန်းသည် သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ထိုအခါ ရဟန်းအား သတိသမ္မောဇ္ဈင်သည် ပွားများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ ထိုရဟန်းသည် ထိုသို့ သတိနှင့် ပြည့်စုံစွာ နေလျက် ထို (ဆုံးမဟောကြားအပ်သော) တရားကို ပညာဖြင့် စိစစ်၏။ ဥဏှ်ကို ဖြစ်စေ၏။ စူးစမ်းရှာဖွေခြင်းသို့ ရောက်၏။ (၁)

ရဟန်းတို့ အကြင်အခါ ရဟန်းသည် ထိုသို့ သတိနှင့် ပြည့်စုံစွာ နေလျက် ထို (ဆုံးမဟောကြားအပ်သော) တရားကို ပညာဖြင့် စိစစ်၏။ ဥဏှ်ကို ဖြစ်စေ၏။ စူးစမ်းရှာဖွေခြင်းသို့ ရောက်၏။ ထိုအခါရဟန်းအား ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်ကို အားထုတ်ပြီး ဖြစ်၏။ ထိုအခါ ရဟန်းသည် ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်ကိုပွားများ၏။ ထိုအခါ ရဟန်းအား ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်သည် ပွားများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ ထို (ဆုံးမဟောကြားအပ်သော) တရားကို ပညာဖြင့် စိစစ်သော ဥဏှ်ကို ဖြစ်စေသော စူးစမ်းရှာဖွေခြင်းသို့ရောက် သော ထိုရဟန်းအား မတွန့်တိုသော လုံ့လကို အားထုတ်ပြီး ဖြစ်၏။ (၂)

ရဟန်းတို့ အကြင်အခါ ထို (ဆုံးမဟောကြားအပ်သော) တရားကို ပညာဖြင့် စိစစ်သော ဥဏှ်ကိုဖြစ်စေသော စူးစမ်းရှာဖွေခြင်းသို့ ရောက်သော ရဟန်းအား မတွန့်တိုသော လုံ့လကို အားထုတ်ပြီး ဖြစ်၏။ ထိုအခါ ရဟန်းအား ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်ကို အားထုတ်ပြီး ဖြစ်၏။ ထိုအခါ ရဟန်းသည် ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ထိုအခါ ရဟန်းအား ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်သည် ပွားများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ မြဲမြံစွာအားထုတ်ပြီးသော ရဟန်းအား ကာမဂုဏ် ‘အာမိသ’ ကင်းသော နှစ်သိမ့်မှု ‘ပီတိ’ ဖြစ်၏။ (၃)

ရဟန်းတို့ အကြင်အခါ မြဲမြံစွာ အားထုတ်ပြီးသော ရဟန်းအား ကာမဂုဏ် ‘အာမိသ’ ကင်းသော နှစ်သိမ့်မှု ‘ပီတိ’ ဖြစ်၏။ ထိုအခါ ရဟန်းသည် ပီတိသမ္မောဇ္ဇင်ကို အားထုတ်ပြီး ဖြစ်၏။ ထိုအခါ ရဟန်းသည် ပီတိသမ္မောဇ္ဇင်ကို ပွားများ၏။ ထိုအခါ ရဟန်းအား ပီတိသမ္မောဇ္ဇင်သည် ပွားများပြည့်စုံခြင်းသို့ရောက်၏။ နှစ်သိမ့်သော စိတ်ရှိသော ရဟန်းအား ကိုယ်သည်လည်း ငြိမ်းချမ်း၏။ စိတ်သည်လည်း ငြိမ်းချမ်း၏။ (၄)

ရဟန်းတို့ အကြင်အခါ နှစ်သိမ့်သော စိတ်ရှိသော ရဟန်းအား ကိုယ်သည်လည်း ငြိမ်းချမ်း၏။ စိတ်သည်လည်း ငြိမ်းချမ်း၏။ ထိုအခါ ရဟန်းသည် ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဇင်ကို အားထုတ်ပြီး ဖြစ်၏။ ထိုအခါရဟန်းသည် ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဇင်ကို ပွားများ၏။ ထိုအခါ ရဟန်းအား ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဇင်သည် ပွားများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ ငြိမ်းချမ်းသော ကိုယ်ရှိသော ချမ်းသာသော ရဟန်း၏ စိတ်သည် တည်ကြည်၏။ (၅)

ရဟန်းတို့ အကြင်အခါ ငြိမ်းချမ်းသော ကိုယ်ရှိသော ချမ်းသာသော ရဟန်း၏ စိတ်သည် တည်ကြည်၏။ ထိုအခါ ရဟန်းအား သမာဓိသမ္မောဇ္ဇင်ကို အားထုတ်ပြီး ဖြစ်၏။ ထိုအခါ ရဟန်းသည် သမာဓိသမ္မောဇ္ဇင်ကို ပွားများ၏။ ထိုအခါ ရဟန်းအား သမာဓိသမ္မောဇ္ဇင်သည် ပွားများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ ထိုရဟန်းသည် ထိုသို့ တည်ကြည်သော စိတ်ကို ကောင်းစွာ လျစ်လျူရှု၏။ (၆)

ရဟန်းတို့ အကြင်အခါ ရဟန်းသည် ထိုသို့ တည်ကြည်သော စိတ်ကို ကောင်းစွာ လျစ်လျူရှု၏။ ထိုအခါ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဇင်ကို အားထုတ်ပြီး ဖြစ်၏။ ထိုအခါ ရဟန်းသည် ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဇင်ကိုပွားများ ၏။ ထိုအခါ ရဟန်းအား ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဇင်သည် ပွားများပြည့်စုံခြင်း သို့ ရောက်၏။ (၇)

မြင်ကြားစသည် ကျင့်စရာ

မျက်စိဖြင့် နှစ်သက်ဖွယ်အဆင်း ‘ရူပါရုံ’ကို မြင်သည်ရှိသော် မမက်မော၊ မရွှင်ပျ၊ စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ မဖြစ်။ ထိုရဟန်း၏ နာမကာယသည်လည်း (ကမ္မဋ္ဌာန်း) အာရုံ (အဇ္ဈတ္တ) ၌ တည်၏။ စိတ်သည်လည်း (ကမ္မဋ္ဌာန်း) အာရုံ (အဇ္ဈတ္တ) ၌ တည်၏။ ကောင်းစွာတည်၏။ (ကိလေသာမှ) ကောင်းစွာ လွတ်မြောက်၏။

- မျက်စိဖြင့် မနှစ်သက်ဖွယ် အဆင်း ‘ရူပါရုံ’ ကိုမြင်သည်ရှိသော် မျက်နှာမသာယာမှု မဖြစ်။ (ကိလေသာ၏ အစွမ်းဖြင့်) တည်သော စိတ် မရှိ၊ ဆင်းရဲသော စိတ်မရှိ၊ ဖျက်ဆီးတတ်သော ‘ဒေါသ’စိတ် မရှိ၊ ထိုရဟန်း၏ နာမကာယသည်လည်း (ကမ္မဋ္ဌာန်း)

အာရုံ (အဇ္ဈတ္တ) ၌ တည်၏။ စိတ်သည်လည်း (ကမ္မဋ္ဌာန်း) အာရုံ (အဇ္ဈတ္တ) ၌ တည်၏။
ကောင်းစွာ တည်၏။ (ကိလေသာမှ) ကောင်းစွာ လွတ်မြောက်၏။

သင့်လျော်သောနှလုံးသွင်းခြင်း၏ ရှေးသွား

အရုဏ်တက်ခြင်းသည် နေထွက်ပေါ်လာခြင်း၏ ရှေးသွားဖြစ်သကဲ့သို့ ပုဗ္ဗနိမိတ်ဖြစ်သကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းအား သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုနှင့် ပြည့်စုံခြင်းသည် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ ဖြစ်ပေါ်ရန် ရှေးသွားဖြစ်၏။ ပုဗ္ဗနိမိတ်ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းအား ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများလတ္တံ့၊ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါး တို့ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်လတ္တံ့ဟု မျှော်လင့်အပ်၏။

ကုသိုလ်ဖြစ်ကြောင်း

ရဟန်းတို့ ကုသိုလ်အဖို့ရှိကုန်သော ကုသိုလ်အသင်းအပင်းဖြစ်ကုန်သော ကုသိုလ်တရား ဟူသမျှတို့သည် ယောနိသောမနသိကာရလျှင် အကြောင်းရင်းရှိကုန်၏။ ယောနိသောမနသိကာရ လျှင် စုဝေးရာရှိကုန်၏။ ယောနိသောမနသိကာရကို ထိုကုသိုလ်တရားတို့ထက် မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ယောနိသော မနသိကာရနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းအား ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများလိမ့်မည်၊ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်လိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်အပ်၏။

ကုသိုလ်စိတ်ကို ပိတ်တတ်သည့်တရား

ရဟန်းတို့ ဤငါးပါးတို့သည် (ကုသိုလ်တရားကို) ပိတ်ပင်တတ်ကုန်၏။ (ကုသိုလ်တရားကို) တားဆီးတတ်ကုန်၏။ စိတ်ကို ညစ်ညူးစေတတ်ကုန်၏။ ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုလုပ်တတ်ကုန်၏။ အဘယ်ခုနစ်ပါးတို့နည်း။

ရဟန်းတို့ ကာမ၌လိုချင်မှု ‘ကာမစ္ဆန္ဒ’သည် ကုသိုလ်တရားကို ပိတ်ပင်တတ်၏။ ကုသိုလ်တရားကိုတားဆီးတတ်၏။ စိတ်ကို ညစ်ညူးစေတတ်၏။ ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုလုပ်တတ်၏။

ရဟန်းတို့ပျက်စီးစေလိုမှု ‘ဗျာပါဒ’သည် ကုသိုလ်တရားကို ပိတ်ပင်တတ်၏။ ကုသိုလ်တရားကို တားဆီးတတ်၏။ စိတ်ကို ညစ်ညူးစေတတ်၏။ ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုလုပ်တတ်၏။

ရဟန်းတို့ လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု ‘ထိနမိဒ္ဒ’ သည် ကုသိုလ်တရားကို ပိတ်ပင်တတ်၏။ ကုသိုလ်တရားကို တားဆီးတတ်၏။ စိတ်ကို ညစ်ညူးစေတတ်၏။ ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုလုပ်တတ်၏။

ရဟန်းတို့ စိတ်ပျံ့လွင့်မှု နောင်တတစ်ဖန်ပူပန်မှု ‘ဥဒ္ဒစ္စကုက္ကုစ္စ’ သည် ကုသိုလ်တရားကို ပိတ်ပင်တတ်၏။ ကုသိုလ်တရားကို တားဆီးတတ်၏။ စိတ်ကို ညစ်ညူးစေတတ်၏။ ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုလုပ်တတ်၏။

ရဟန်းတို့ မဆုံးဖြတ်နိုင်မှု ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ သည်ကုသိုလ်တရားကို ပိတ်ပင်တတ်၏။ ကုသိုလ်တရားကို တားဆီးတတ်၏။ စိတ်ကို ညစ်ညူးစေတတ်၏။ ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုလုပ်တတ်၏။

နိဝရဏသည် ကန်းအောင် ပြုတယ်

ရဟန်းတို့ ကာမဉ္စလိုချင်မှု ‘ကာမစ္ဆန္ဒနိဝရဏ’ သည် ကန်းအောင် ပြုလုပ်တတ်၏။ မျက်စိမရှိအောင်ပြုလုပ်တတ်၏။ အသိဉာဏ်မဲ့အောင် ပြုလုပ်တတ်၏။ ပညာကို ချုပ်ပျောက်စေတတ်၏။ ပင်ပန်းဆင်းရဲခြင်းအဖို့ရှိ၏။ (ကိလေသာမှ) ငြိမ်းအေးခြင်းငှါ မဖြစ်စေနိုင်။

ရဟန်းတို့ ပျက်စီးစေလိုမှု ‘ဗျာပါဒနိဝရဏ’ သည်။ပ။ ရဟန်းတို့ လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု ‘ထိနမိဒ္ဒနိဝရဏ’ သည်။ ရဟန်းတို့ စိတ်ပျံ့လွင့်မှု နောင်တတစ်ဖန်ပူပန်မှု ‘ဥဒ္ဒစ္စကုက္ကုစ္စနိဝရဏ’ သည်။ ရဟန်းတို့ မဝေခွဲနိုင်မှု ‘ဝိစိကိစ္ဆာနိဝရဏ’ သည် ကန်းအောင် ပြုလုပ်တတ်၏။ မျက်စိမရှိအောင် ပြုလုပ်တတ်၏။ အသိဉာဏ်မဲ့အောင် ပြုလုပ်တတ်၏။ ပညာကို ချုပ်ပျောက်စေတတ်၏။ ပင်ပန်းဆင်းရဲခြင်းအဖို့ ရှိ၏။ (ကိလေသာမှ) ငြိမ်းအေးခြင်းငှါ မဖြစ်စေနိုင်။

နိဝရဏ ငါးပါးအကြောင်းတရား

ရဟန်းတို့ နိဝရဏငါးပါး အကြောင်းဖြစ်သောတရားကိုလည်းကောင်း၊ အကြောင်း မဖြစ်သော တရားကိုလည်းကောင်း ဟောပေအံ့၊ ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော ကာမ၌ လိုချင်မှု ‘ကာမစ္ဆန္ဒ’ ကို ဖြစ်စေရန်၊ ဖြစ်ပြီးသော ကာမ၌လိုချင်မှု ‘ကာမစ္ဆန္ဒ’ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန်ပြောစေရန် အကြောင်းကား အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ တင့်တယ်သော သုဘနိမိတ်အာရုံမျိုးသည် ရှိ၏။ ထိုသုဘနိမိတ်အာရုံ၌ မသင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း။ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော ကာမ၌လိုချင်မှု ‘ကာမစ္ဆန္ဒ’ ကို ဖြစ်စေရန်၊ ဖြစ်ပြီးသော ကာမ၌ လိုချင်မှု ‘ကာမစ္ဆန္ဒ’ ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန်ပြောစေရန် အကြောင်းတည်း။ (၁)

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော ပျက်စီးစေလိုမှု ‘ဗျာပါဒ’ ကို ဖြစ်စေရန်၊ ဖြစ်ပြီးသော ပျက်စီးစေလိုမှု ‘ဗျာပါဒ’ ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန်ပြောစေရန် အကြောင်းကား အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ထိပါးမှု ‘ပဋိယ’နိမိတ်အာရုံသည် ရှိ၏။ ထိုပဋိယနိမိတ်အာရုံ၌ မသင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကိုကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း။ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော ပျက်စီးစေလိုမှု ‘ဗျာပါဒ’ကို ဖြစ်စေရန်၊ ဖြစ်ပြီးသော ပျက်စီးစေလိုမှု ‘ဗျာပါဒ’ ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန်ပြောစေရန် အကြောင်းတည်း။ (၂)

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု ‘ထိနမိဒ္ဓ’ ကို ဖြစ်စေရန်၊ ဖြစ်ပြီးသော လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု ‘ထိနမိဒ္ဓ’ ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန်ပြောစေရန် အကြောင်းကား အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ မမွေ့လျော်ခြင်း၊ ပျင်းရိခြင်း၊ ကိုယ်လက် ဆန့်ငင်ဖြစ်ခြင်း၊ ထမင်းဆီယစ်ခြင်း၊ စိတ်၏ ဆုတ်နစ်ခြင်းသည် ရှိ၏။ ထို (မမွေ့လျော်ခြင်းစသည်) ၌ မသင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း။ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု ‘ထိနမိဒ္ဓ’ကို ဖြစ်စေရန်၊ ဖြစ်ပြီးသော လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု ‘ထိနမိဒ္ဓ’ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန်ပြောစေရန် အကြောင်းတည်း။ (၃)

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော စိတ်ပျံ့လွင့်မှု ‘ဥဒ္ဓစ္စ’၊ နောင်တတစ်ဖန်ပူပန်မှု ‘ကုက္ကုစ္စ’ ကို ဖြစ်စေရန်၊ ဖြစ်ပြီးသော စိတ်ပျံ့လွင့်မှု ‘ဥဒ္ဓစ္စ’၊ နောင်တတစ်ဖန်ပူပန်မှု ‘ကုက္ကုစ္စ’ ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန်ပြန်ပြောစေရန် အကြောင်းကား အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ စိတ်မအေးငြိမ်းမှုသည် ရှိ၏။ ထိုစိတ်မအေးငြိမ်းမှု၌ မသင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း။ ဤသည်ကားမဖြစ်သေးသော စိတ်ပျံ့လွင့်မှု ‘ဥဒ္ဓစ္စ’၊ နောင်တတစ်ဖန်ပူပန်မှု ‘ကုက္ကုစ္စ’ ကို ဖြစ်စေရန်၊ ဖြစ်ပြီးသော စိတ်ပျံ့လွင့်မှု ‘ဥဒ္ဓစ္စ’၊ နောင်တတစ်ဖန်ပူပန်မှု ‘ကုက္ကုစ္စ’ ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန်ပြောစေရန်အကြောင်း တည်း။ (၄)

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော မဝေခွဲနိုင်မှု ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ ကို ဖြစ်စေရန်၊ ဖြစ်ပြီးသော မဝေခွဲနိုင်မှု ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန်ပြောစေရန် အကြောင်းကား အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့မဝေခွဲနိုင်မှု ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ ၏ တည်ရာအာရုံတရားတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုတရားတို့၌ မသင့်လျော်သောအားဖြင့်နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း။ ဤသည်ကား

မဖြစ်သေးသော မဝေခွဲနိုင်မှု ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ ကို ဖြစ်စေရန်၊ ဖြစ်ပြီးသော မဝေခွဲနိုင်မှု ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန့်ပြောစေရန် အကြောင်းတည်း။ (၅)

နီဝရဏငါးပါးတို့ကို ပယ်စွန့်ကာ “မေတ္တာ” ထား

“ငါ့သျှင်တို့ ရဟန်းဂေါတမသည် တပည့် ‘သာဝက’ တို့အား ဤသို့ တရားကို ဟောကြား၏ - ‘ရဟန်းတို့ လာကြကုန်၊ သင်တို့သည် စိတ်ကို ညစ်ညူးစေတတ်ကုန်သော ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုလုပ်တတ်ကုန်သော နီဝရဏငါးပါးတို့ကို ပယ်စွန့်ကုန်၍ ချမ်းသာစေလိုခြင်း ‘မေတ္တာ’နှင့် ယှဉ်သောစိတ်ဖြင့် တစ်ခုသောအရပ်မျက်နှာကို ပျံ့နှံ့စေ၍ နေကုန်လော့။

- ထို့အတူ နှစ်ခုမြောက် အရပ်မျက်နှာကို။ သုံးခုမြောက် အရပ်မျက်နှာကို။ လေးခုမြောက် အရပ်မျက်နှာကို ပျံ့နှံ့စေ၍ နေကုန်လော့။
  - ဤနည်းအားဖြင့် အထက် အောက် ဖိလာ အရပ်မျက်နှာ အလုံးစုံသောအရပ်မျက်နှာ တို့၌သတ္တဝါအားလုံးကို မိမိနှင့် အတူ ပြု၍
  - သတ္တဝါအားလုံး ပါဝင်သော သတ္တလောကကို ပြန့်ပြောသောမြင့်မြတ်သော အတိုင်းအရှည် မရှိသော
  - ရန်မရှိသော
  - ငြိုငြင်ခြင်း မရှိသော
  - မေတ္တာနှင့် ယှဉ်သောစိတ်ဖြင့် ပျံ့နှံ့စေ၍ နေကုန်လော့။
- သနားခြင်း ‘ကရုဏာ’
  - ဝမ်းမြောက်ခြင်း ‘မုဒိတာ’
  - လျစ်လျူရှုခြင်း ‘ဥပေက္ခာ’

အဋ္ဌိကသညာ

ရဟန်းတို့ အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု ‘အဋ္ဌိကသညာ’ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရနိုင်ခြင်း၊ စွဲလမ်းမှု ‘ဥပါဒါန်’ အကြွင်းအကျန် ရှိခဲ့သော်အနာဂါမ်ဖြစ်နိုင်ခြင်းဟူသောအကျိုးနှစ်ပါးတို့တွင် အကျိုးတစ်ပါးပါးကို (မချွတ် ရလိမ့်မည်ဟု) မျှော်လင့်အပ်၏။

ရဟန်းတို့ အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု ‘အဋ္ဌိကသညာ’ကို အဘယ်သို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရနိုင်ခြင်း၊ စွဲလမ်းမှု ‘ဥပါဒါန်’ အကြွင်းအကျန် ရှိခဲ့သော် အနာဂါမ်ဖြစ်နိုင်ခြင်းဟူသောအကျိုးနှစ်ပါးတို့တွင်အကျိုးတစ်ပါးပါးကို (မချွတ် ရလိမ့်မည်ဟု) မျှော်လင့်အပ်သနည်း။

တရားရကြောင်း ပွားများစရာများ

ရဟန်းတို့ အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု ‘အဋ္ဌိကသညာ’ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီးခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု ‘အဋ္ဌိကသညာ’ကို အဘယ်သို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီး ခြင်းငှါ ဖြစ်သနည်း။

- ရဟန်းတို့ ပိုးလောက်တို့ဖြင့် ပြည့်နေသော သူသေကောင်ဟု မှတ်သားမှု ‘ပုဠဝကသညာ’ ကိုပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော်။ပ။
- ရဟန်းတို့ ချစ်ခြင်း ‘မေတ္တာ’ ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော်။ပ။
- ရဟန်းတို့ (မုချ သေရလိမ့်မည်ဟု) သေရခြင်း၌ မှတ်သားမှု ‘မရဏသညာ’ ကို။ပ။
- ရဟန်းတို့ ချစ်ခြင်း ‘မေတ္တာ’ ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော်။ပ။
- ရဟန်းတို့ စားမျိုအပ်သောအစာ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ်ဟု မှတ်သားမှု ‘အာဟာရေ ပဋိကူလသညာ’ကို။ပ။
- ရဟန်းတို့ အလုံးစုံသောလောက၌ မမွေ့လျော်ဖွယ်ဟု မှတ်သားမှု ‘သဗ္ဗလောကေ အနဘိရတိသညာ’ကို။ပ။
- ရဟန်းတို့ မမြဲဟု မှတ်သားမှု ‘အနိစ္စသညာ’ ကို။ပ။
- ရဟန်းတို့ မမြဲသော တရားသည် ဆင်းရဲ၏ဟု မှတ်သားမှု ‘အနိစ္စေ ဒုက္ခသညာ’ ကို။ပ။
- ရဟန်းတို့ ပယ်စွန့်အပ်၏ဟု မှတ်သားမှု ‘ပဟာနသညာ’ ကို။ပ။
- ရဟန်းတို့ စွဲမက်ခြင်း ကင်း၏ဟု မှတ်သားမှု ‘ဝိရာဂသညာ’ ကို။ပ။

ရဟန်းတို့ ချုပ်ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်ဟု မှတ်သားမှု ‘နိရောဓသညာ’ ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန် များစွာပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးအာနိသင်ကြီး၏။ ရဟန်းတို့ ချုပ်ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်ဟု မှတ်သားမှု ‘နိရောဓသညာ’ကို အဘယ်သို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးအာနိသင်ကြီး သနည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော ချုပ်ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်ဟု မှတ်သားမှု ‘နိရောဓသညာ’ နှင့်တကွဖြစ်သော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော ချုပ်ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်ဟု မှတ်သားမှု ‘နိရောဓသညာ’နှင့်တကွဖြစ်သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။

ရဟန်းတို့ ချုပ်ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်ဟု မှတ်သားမှု ‘နိရောဓသညာ’ကို ဤသို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ် အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးအာနိသင်ကြီး၏။

အောက်ဖျေမှု “သတိ” ဆင်ခြင်ဉာဏ် “သမ္မဇဉ်” ဟူသည်

ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ ရှိသည်ဖြစ်၍ နေရာ၏။ ဤသည်ကား သင်တို့အား ငါတို့၏ အဆုံးအမပင်တည်း။

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် သတိရှိသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်း သည်ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကိုပယ်ဖျောက် လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့ နေလျှင် ရဟန်းသည် သတိရှိပေ၏။

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ ရှိသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ရှေ့သို့ တိုးရာ နောက်သို့ ဆုတ်ရာ၌ သိလျက် ပြုလေ့ရှိ၏။ တူရှုကြည့်ရာတစောင်းကြည့်ရာ၌ သိလျက် ပြုလေ့ရှိ၏။ ကွေးရာ ဆန့်ရာ၌ သိလျက် ပြုလေ့ရှိ၏။ ဒုက္ခ၌ သပိတ်သင်္ကန်းကို ဆောင်ရာ၌ သိလျက် ပြုလေ့ရှိ၏။ စားရာ သောက်ရာ ခဲရာ လျက်ရာ၌ သိလျက်ပြုလေ့ရှိ၏။ ကျင်ကြီးကျင်ငယ်စွန့်ရာ၌ သိလျက် ပြုလေ့ရှိ၏။ သွားရာ ရပ်ရာ ထိုင်ရာ အိပ်ရာ နိုးရာပြောရာ ဆိတ်ဆိတ် နေရာ၌ သိလျက် ပြုလေ့ရှိ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည်ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ ရှိ၏။

အရပ်ဒေသကို ကြည့်

ရဟန်းတို့ ရှေး၌ ဖြစ်ဖူးသည်ကား သိမ်းငှက်သည် လျင်မြန်စွာ ရောက်လာ၍ ဗီလုံးငှက်ကိုဖမ်းသုတ်လေ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ဗီလုံးငှက်သည် သိမ်းငှက် ထိုးသုတ်ဆောင်ယူ အပ်သည် ဖြစ်၍ ဤသို့ငိုကြွေးမြည်တမ်းလေ၏- “ငါတို့သာ ကျက်သရေမဲ့ကုန်၏။ ငါတို့သာ ဘုန်းကံနည်းပါးကုန်၏။ ငါတို့သည်မကျက်စားသင့်သော သူတစ်ပါးတို့၏ နေရာ (အရပ်) ၌ ကျက်စားမိကုန်၏။ ယနေ့ ငါသည် မိမိအဖ၏နေရာ (မိရိုးဖလာအရပ်) ဖြစ်သော စားကျက်၌ ကျက်စားခဲ့မှု ဤသိမ်းငှက်သည် ငါ့အား မဖမ်းနိုင်ရာ၊ စစ်ထိုးခြင်းသာ ဖြစ်လေရာ၏ဟု (မြည်တမ်း၏)။ ဗီလုံးငှက် မိမိအဖ၏ နေရာဖြစ်သော သင်၏ စားကျက်ကား အဘယ်နည်းဟု (သိမ်းငှက်က မေးလေ၏)။ ထွန်ဖြင့် ထွန်ယက်ခြင်းကို ပြုရာ ထွန်ချေးခဲရှိရာအရပ်ပင်တည်းဟု ပြောလေ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ သိမ်းငှက်သည် မိမိ၏ အားအစွမ်းကို အားကိုးယုံကြည်လျက် မိမိ၏ အားအစွမ်းကို (အထူးအထွေ) မပြောဆိုတော့ဘဲ “ဗီလုံးငှက် သင် သွားလေလော့၊ ထိုအရပ် သို့ ရောက်ပါသော်လည်း ငါ့လက်မှ မလွတ်နိုင်လတ္တံ့”ဟု (ဆို၍) ဗီလုံးငှက်ကို လွှတ်လိုက်လေ၏။

ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ဗီလုံးငှက်သည် ထွန်ဖြင့် ထွန်ယက်ခြင်းကို ပြုရာ ထွန်ချေးခဲရှိရာ အရပ်သို့သွားပြီးလျှင် ထွန်ချေးခဲကြီးထက်သို့ တက်၍ “သိမ်းငှက် ယခု ငါ့နေရာသို့ လာခဲ့လော့၊ သိမ်းငှက် ယခုငါ့နေရာသို့ လာခဲ့လော့”ဟု သိမ်းငှက်ကို ပြောလျက် ရပ်နေလေ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ သိမ်းငှက်သည်မိမိ၏ အားအစွမ်းကို အားကိုးယုံကြည်လျက် မိမိ၏ အားအစွမ်းကို (အထူးအထွေ) မပြောဆိုတော့ဘဲအတောင်နှစ်ဖက်တို့ကို ယှက်၍ ဗီလုံးငှက်ထံသို့ လျင်မြန်စွာ ရောက်လာလေ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသိမ်းငှက်သည် ငါ့ကို (ဖမ်းရန်) များစွာ နီးကပ်လာပြီဟု ဗီလုံးငှက် သိသောအခါ ထိုထွန်ချေးခဲ၏ အကြားသို့သာဝင်သွားလေ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ သိမ်းငှက်သည် ထိုထွန်ချေးခဲ၌ပင် ရင်ဘတ်ကို ပြင်းစွာ တိုက်ခတ်မိလေ၏။ ရဟန်းတို့ မကျက်စားသင့်သော သူတစ်ပါးတို့၏ နေရာ (အရပ်) ၌ ကျက်စားသွားလာသော သူသည် ဤအတူပင် ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့်ပင် မကျက်စားသင့်သော သူတစ်ပါးတို့၏ နေရာ (အရပ်) ၌ မကျက်စားသွားလာကြကုန်လင့်၊ ရဟန်းတို့ မကျက်စားသင့်သော သူတစ်ပါးတို့၏ နေရာ (အရပ်) ၌ ကျက်စားသွားလာကုန်သူတို့အား ကိလေသမာရ်သည် (ဖျက်ဆီးရန်) အခွင့်ကို ရ၏။ ကိလေသမာရ်သည် (ဖျက်ဆီးရန်) အကြောင်းကို ရ၏။

ရဟန်းတို့ ရဟန်း၏ မကျက်စားသင့်သော သူတစ်ပါးတို့၏ နေရာ (အရပ်) ကား အဘယ်နည်း၊ ဤကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ပင်တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ အလိုရှိအပ်ကုန် နှစ်သက်အပ်ကုန် စိတ်နှလုံးကိုပွားစေတတ်ကုန်သော ချစ်ခင်ဖွယ်သဘောရှိ၍ ကာမနှင့် စပ်ကုန်သော တပ်မက်ဖွယ်ကောင်းကုန်သောစက္ခု ဝိညာဏ်ဖြင့် မြင်အပ်သော ရူပါရုံ။ပ။ သောတ ဝိညာဏ်ဖြင့် ကြားအပ်သော သဒ္ဓါရုံ။ပ။

တရားကိုသာ အားကိုးပါ

အာနန္ဒာ ယခု အဘယ်ကြောင့် ရဟန်းသံဃာသည် ငါဘုရား၌ တောင့်တသနည်း၊ အာနန္ဒာ ငါသည်အတွင်းအပြင် မထားမှု၍ တရားတော်ကို ဟောခဲ့၏။ အာနန္ဒာ မြတ်စွာဘုရားအား တရားတို့၌ ဆရာစားချန်ထားသော တရားဟူ၍ မရှိ။ အာနန္ဒာ ရဟန်းသံဃာကို ငါသာလျှင် ဆောင်အံ့ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ရဟန်းသံဃာသည် ငါ့ကိုသာ (ကိုးကွယ်ရာဆရာဟု) ညွှန်ပြလိမ့်မည်ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သောအကြံဖြစ်သူသည် ရဟန်းသံဃာကို အကြောင်းပြု၍ တစ်စုံတစ်ခုကို ပြောရာ၏။ အာနန္ဒာ ရဟန်းသံဃာကိုငါသာလျှင် ဆောင်အံ့ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ရဟန်းသံဃာသည် ငါ့ကိုသာ (ကိုးကွယ်ရာဆရာဟု) ညွှန်ပြလိမ့်မည်ဟူ၍လည်းကောင်း မြတ်စွာဘုရားအား ဤသို့ အကြံ မဖြစ်။

အာနန္ဒာ သံဃာကို အကြောင်းပြု၍မြတ်စွာဘုရားသည် အဘယ်ကြောင့် တစ်စုံတစ်ရာကို ပြောဆိုအံ့နည်း၊ အာနန္ဒာ ယခုအခါ၌သော်ကား ငါသည် အိုမင်းကြီးမြင့် အရွယ်ရင့်ခဲ့ပြီ၊ ရှည်သော ကာလသို့ ရောက်ခဲ့ပြီ၊ အဆုံးအရွယ်သို့ ရောက်ခဲ့ပြီ၊ ငါ၏အသက်သည် ရှစ်ဆယ်ရှိပြီ။ အာနန္ဒာ လှည်းအိုသည် ချည်တုပ်နှောင်ဖွဲ့ခြင်းဖြင့် မျှတစေသကဲ့သို့ အာနန္ဒာထို့အတူပင် မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်တော်သည် ပြုပြင်ခြင်းနှင့် ရောနှောသည် ဖြစ်၍ မျှတယောင်တကား။

အာနန္ဒာ မြတ်စွာဘုရားသည် အလုံးစုံသောအာရုံ (နိမိတ်) တို့ကို နှလုံးမသွင်းခြင်းကြောင့် အချို့ သောဝေဒနာတို့ ချုပ်ခြင်းကြောင့် အာရုံ (နိမိတ်) မရှိသော စိတ်၏ တည်ကြည်မှု ‘အရဟတ္တဖိုလ်သမာဓိ’ ကိုဝင်စားနေသောအခါ မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်သည် အလွန်ချမ်းသာ (ကျန်းမာ) ခြင်း ဖြစ်၏။ အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့်ပင် သူတစ်ပါးကို အားမကိုးမှု၍ မိမိကိုယ်ကို မှီခိုအားကိုးကာ နေကြကုန်လော့၊ အခြားတရားကိုအားမကိုးမှု၍ (လောကုတ္တရာ) တရားတော်ကို မှီခိုအားကိုးကာ နေကြကုန်လော့။

အာနန္ဒာ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် သူတစ်ပါးကို အားမကိုးမှု၍ မိမိကိုယ်ကို မှီခိုအားကိုးကာနေရသနည်း၊ အခြားတရားကို အားမကိုးမှု၍ (လောကုတ္တရာ) တရားတော်ကို မှီခိုအားကိုးကာ နေရသနည်း။

အာနန္ဒာ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဥဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက်ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။

စိတ်ကို အာရုံတွင်မထားနှင့်

အာနန္ဒာ အဘယ်သို့လျှင် စိတ်ကို မထားမှု၍ ပွားများခြင်း ဖြစ်သနည်း။ အာနန္ဒာ ရဟန်းသည်ပြင်ပ (အာရုံ) ၌ စိတ်ကို မထားမှု၍ ‘ငါ၏ စိတ်ကို ပြင်ပ (အာရုံ) ၌ မထား’ဟု သိ၏။ ထို့နောက် ‘ငါ၏စိတ်သည် နောက်ဥ္စလည်းကောင်း၊ ရှေ့ဥ္စလည်းကောင်း မကျုံ့၊ လွတ်၏။ မတောင့်တ’ဟု သိ၏။

ထို့ပြင်လည်း ‘(ငါသည်) ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဥဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ချမ်းသာ၏’ဟု သိ၏။

အရာအားလုံး ဖြစ်ခြင်း ကြီးပွားခြင်း ပြုပြင်ရခြင်း ပျက်စီးခြင်းသဘောရှိ၏

အာနန္ဒာ အလုံးစုံသော ချစ်အပ်သော နှလုံးကို ပွားစေတတ်သော သူတို့နှင့် ရှင်ကွဲ ကွဲရခြင်း သေကွဲကွဲရခြင်း ဘဝတခြားစီ ဖြစ်ရခြင်းကို ရှေးမဆွကပင် ငါဟောထားအပ်သည် မဟုတ်ပါလော။

အာနန္ဒာ “ဖြစ်ခြင်း ကြီးပွားခြင်း ပြုပြင်ရခြင်း ပျက်စီးခြင်းသဘောရှိသော တရားကို စင်စစ်အားဖြင့် မပျက်စီးပါလင့်”ဟု ဤသို့သော တောင့်တခြင်းကို ဤအရာ၌ အဘယ်မှာလျှင် ရနိုင်ပါမည်နည်း၊ ဤအကြောင်းမျိုးသည် မရှိပေ။

အာနန္ဒာ အနှစ်ရှိသော သစ်ပင်ကြီးသည် တည်ရှိနေစဉ် အကြီးဆုံးသောအကိုင်းသည် ပျက်စီးရာသကဲ့သို့ အာနန္ဒာ ထို့အတူပင် အနှစ်ရှိသော များစွာသော ရဟန်းအပေါင်းသည် တည်ရှိနေစဉ်သာရိပုတြာသည် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုပြီ။

အာနန္ဒာ “ဖြစ်ခြင်း ကြီးပွားခြင်း ပြုပြင်ရခြင်း ပျက်စီးခြင်းသဘောရှိသော တရားကို စင်စစ်အားဖြင့် မပျက်စီးပါလင့်”ဟု ဤသို့သော တောင့်တခြင်းကို ဤအရာ၌အဘယ်မှာ လျှင် ရနိုင်ပါမည်နည်း၊ ဤအကြောင်းမျိုးသည် မရှိပေ။ အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့်ပင် သူတစ်ပါးကိုအားမကိုး ကြမှု၍ မိမိကိုယ်ကို မှီခိုအားကိုးကာ နေကြကုန်လော့၊ အခြားတရားကို အားမကိုးကြမှု၍ (လောကုတ္တရာ) တရားတော်ကို မှီခိုအားကိုးကာ နေကြကုန်လော့။

မိမိကိုယ်ကို စောင့်ရှောက်သည်ရှိသော် သူတစ်ပါးကို စောင့်ရှောက်ရာရောက်၏

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် မိမိကိုယ်ကို စောင့်ရှောက်သည်ရှိသော် သူတစ်ပါးကို စောင့်ရှောက်ရာရောက်သနည်း။ အဖန်ဖန် မှီဝဲခြင်း ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့်

မိမိကိုယ်ကို စောင့်ရှောက်သည်ရှိသော် သူတစ်ပါးကိုလည်း စောင့်ရှောက်ရာ ရောက်၏။ ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် သူတစ်ပါးကို စောင့်ရှောက်သည်ရှိသော် မိမိကိုယ်ကို စောင့်ရှောက်ရာ ရောက်သနည်း။ သည်းခံခြင်း မညှဉ်းဆဲခြင်း မေတ္တာစိတ်ရှိခြင်း အစဉ်သနားခြင်းဖြင့် သူတစ်ပါးကို စောင့်ရှောက်သည်ရှိသော် မိမိကိုယ်ကိုလည်းစောင့်ရှောက်ရာ ရောက်ပေ၏။

“ရဟန်းတို့ မိမိကိုယ်ကို စောင့်ရှောက်အံ့”ဟု သတိပဋ္ဌာန်ကို မှီဝဲအပ်၏။ “သူတစ်ပါးကို စောင့်ရှောက်အံ့”ဟု သတိပဋ္ဌာန်ကို မှီဝဲအပ်၏။ ရဟန်းတို့ မိမိကိုယ်ကို စောင့်ရှောက်သည်ရှိသော် သူတစ်ပါးကိုလည်း စောင့်ရှောက်ရာ ရောက်၏။ သူတစ်ပါးကို စောင့်ရှောက်သည်ရှိသော် မိမိကိုယ်ကိုလည်း စောင့်ရှောက်ရာ ရောက်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆီခွက်ကိုင်သူကဲ့သို့ သတိထားကာကျင့်

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား “ကောင်းခြင်း ပြည့်ကြွယ် တိုင်းကြီးမယ်၊ ကောင်းခြင်း ပြည့်ကြွယ်တိုင်းကြီးမယ်”ဟု (ပြောကြားကာ) များစွာသော လူအပေါင်းသည် စုဝေးရာ၏။ ထိုကောင်းခြင်း ပြည့်ကြွယ် တိုင်းကြီးမယ်သည် ကသည်ရှိသော် ကောင်းမြတ်သော ကိုယ်ဟန်အမူအရာ ရှိရာ၏။ သီဆိုသည်ရှိသော် ကောင်းမြတ်သော သံနေသံထား အမူအရာ ရှိရာ၏။ ရဟန်းတို့ “ကောင်းခြင်း ပြည့်ကြွယ် တိုင်းကြီးမယ်သည် က၏။ သီဆို၏”ဟု များစွာသော လူအပေါင်းသည် အတိုင်းထက်အလွန် စုဝေးရာ၏။

ထိုအခါ အသက်ရှင်လိုသော မသေလိုသော ချမ်းသာလိုသော ဆင်းရဲခြင်းကို စက်ဆုပ်သော ယောက်ျားသည် လာရာ၏။ ထိုသူအား

“အမောင်ယောက်ျား ဤအနားနှင့်အညီ ပြည့်နေသော ဆီခွက်ကိုပွဲသဘင်ကြီး နှင့် ကောင်းခြင်း ပြည့်ကြွယ် တိုင်းကြီးမယ်၏ အကြားသို့ ဆောင်ယူသွားရမည်။ ‘ထိုဆီကိုအနည်းငယ်မျှ ကျသောအရပ်၌ပင် သင်၏ ဦးခေါင်းကို ဖြတ်အံ့’ဟု (ပြောကာ) သန်လျက် မိုးနေသောယောက်ျားသည် လည်း သင်၏ နောက်မှ အစဉ်လိုက်လတ္တံ့”ဟု ဤသို့ ပြောဆိုရာ၏။

ရဟန်းတို့ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကုန်သနည်း။ စင်စစ်အားဖြင့် ထိုယောက်ျားသည် ထိုဆီခွက်ကိုနှလုံးမသွင်းမူ၍ ပြင်ပအာရုံကြောင့် မေ့လျော့ကာ ဆောင်ယူရာသလော။ အသျှင်ဘုရား ဤသို့ မဖြစ်နိုင်ပါ။

ရဟန်းတို့ အနက်ကို သိစေခြင်းငှါ ဤဥပမာကို ငါ ပြု၏။ ဤဆိုလတ္တံ့သည်ကား ဤအရာ၌ အနက်ပေတည်း။ ရဟန်းတို့

“အနားနှင့်အညီ ပြည့်နေသော ဆီခွက်”ဟူသောအမည် သည် ကာယဂတာသတိ၏ အမည်တည်း။ ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ ဤသို့ ကျင့်ရမည်- “ငါတို့သည် ကာယဂတာသတိကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ် ယာဉ်ကဲ့သို့ ပြုအပ် တည်ရာသကဲ့သို့ ပြုအပ် အဖန်ဖန်တည်စေအပ် အဖန်ဖန် လေ့ကျင့်အပ် ကောင်းစွာ အားထုတ်အပ်သည် ဖြစ်လတ္တံ့”။ ရဟန်းတို့၌သို့လျှင် သင်တို့ ကျင့်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ကုသိုလ်သီလ၏ အကျိုး

“ငါ့သျှင်အာနန္ဒာ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူကုန်သော ကုသိုလ်သီလတို့သည် အဘယ်အကျိုး ရှိပါ ကုန်သနည်း”ဟု ဆို၏။

ငါ့သျှင်ဘဒ္ဒ ကောင်းပေစွ ကောင်းပေစွ၊ ငါ့သျှင်ဘဒ္ဒ သင်၏ ပြဿနာရှာခြင်းသည် ကောင်းပေ၏။ သင်၏ စုံစမ်းခြင်း ဥဏှိအမြင်သည် ကောင်းပေ၏။ သင်၏ ဆွေးနွေးမေးမြန်းခြင်းသည် ကောင်းပေ၏။

ငါ့သျှင်ဘဒ္ဒ သင်သည် “ငါ့သျှင်အာနန္ဒာ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူကုန်သော ကုသိုလ်သီလတို့သည်အဘယ်အကျိုး ရှိပါကုန်သနည်း”ဟု ဤသို့ မေးမြန်းသည် မဟုတ်ပါလောဟု (ဆို၏)။ ငါ့သျှင်အာနန္ဒာဟုတ်ပါ၏ဟု (ဆို၏)။ ငါ့သျှင်ဘဒ္ဒ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူကုန်သော ကုသိုလ်သီလတို့ကို သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို အလွန်ပွားများခြင်းငှါ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူကုန်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။ ငါ့သျှင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဥဏှိ ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဥဏှိ ‘သမ္ပဇဉ်’အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။

သူတော်ကောင်းတရားမတည်ကြောင်း

“ငါ့သျှင်အာနန္ဒာ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူသည်ရှိသော် သူတော်ကောင်းတရား ကြာရှည်စွာ မတည်ခြင်း၏ အကြောင်းအထောက်အပံ့ကား အဘယ်ပါနည်း၊ မြတ်စွာဘုရား

ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူသည်ရှိသော် သူတော်ကောင်းတရား ကြာရှည်စွာ တည်ခြင်း၏အကြောင်း အထောက်အပံ့ကား အဘယ်ပါနည်း”ဟု (လျှောက်၏)။

ငါ့သျှင်ဘဒ္ဒ ကောင်းပေစွ ကောင်းပေစွ၊ ငါ့သျှင်ဘဒ္ဒ သင်၏ ပြဿနာရှာခြင်းသည် ကောင်းပေ၏။ သင်၏ စုံစမ်းခြင်း ဥဏှိအမြင်သည် ကောင်းပေ၏။ သင်၏ ဆွေးနွေး မေးမြန်းခြင်းသည် ကောင်းပေ၏။ ငါ့သျှင်ဘဒ္ဒ သင်သည် “ငါ့သျှင်အာနန္ဒာ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူသည်ရှိသော် သူတော်ကောင်းတရား ကြာရှည်စွာ မတည်ခြင်း၏ အကြောင်းအထောက်အပံ့ကား အဘယ်ပါနည်း၊ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူသည်ရှိသော် သူတော်ကောင်းတရား ကြာရှည်စွာ တည်ခြင်း၏ အကြောင်းအထောက်အပံ့ကား အဘယ်ပါနည်း”ဟု ဤသို့ မေးမြန်းသည် မဟုတ်ပါလောဟု (ဆို၏)။ ငါ့သျှင် (အာနန္ဒာ)ဟုတ်ပါ၏။ ငါ့သျှင်ဘဒ္ဒ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို မပွားများခြင်းကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာမပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူသည်ရှိသော် သူတော်ကောင်းတရား ကြာရှည်စွာမတည်၊ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး တို့ကို ပွားများခြင်းကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့်မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူသည်ရှိ သော် သူတော်ကောင်းတရား ကြာရှည်စွာ တည်၏။

သူတော်ကောင်းတရား မဆုတ်ယုတ်ကြောင်း

“ငါ့သျှင် အာနန္ဒာ သူတော်ကောင်းတရား ဆုတ်ယုတ်ခြင်း အကြောင်းအထောက်အပံ့ကား အဘယ်ပါနည်း၊ ငါ့သျှင် အာနန္ဒာ သူတော်ကောင်းတရား မဆုတ်ယုတ်ခြင်း အကြောင်းအထောက် အပံ့ကားအဘယ်ပါနည်း”ဟု (ဆို၏)။

ငါ့သျှင်ဘဒ္ဒ ကောင်းပေစွ ကောင်းပေစွ၊ ငါ့သျှင်ဘဒ္ဒ သင်၏ ပြဿနာရှာခြင်းသည် ကောင်းပေ၏။ သင်၏ စုံစမ်းခြင်း ဥဏှိအမြင်သည် ကောင်းပေ၏။ သင်၏ ဆွေးနွေးမေးမြန်း ခြင်းသည် ကောင်းပေ၏။

ငါ့သျှင်ဘဒ္ဒ သင်သည် “ငါ့သျှင်အာနန္ဒာ သူတော်ကောင်းတရား ဆုတ်ယုတ်ခြင်း၏ အကြောင်းအထောက်အပံ့ကား အဘယ်ပါနည်း၊ ငါ့သျှင်အာနန္ဒာ သူတော်ကောင်းတရား မဆုတ်ယုတ်ခြင်း၏ အကြောင်းအထောက်အပံ့ကား အဘယ်ပါနည်း”ဟု ဤသို့ မေးမြန်းသည်မဟုတ်ပါလောဟု (ဆို၏)။

ငါ့သျှင် (အာနန္ဒာ)ဟုတ် ပါ၏။ ငါ့သျှင်ဘဒ္ဒ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကိုမပွားများခြင်းကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ မပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် သူတော်ကောင်းတရား ဆုတ်ယုတ်ခြင်း ဖြစ်၏။ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်းကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် သူတော်ကောင်း တရား မဆုတ်ယုတ်ခြင်း ဖြစ်၏။

အဘိညာဉ်သို့ ကျောက်ရန်

“ငါ့သျှင်အနုရုဒ္ဓါ အဘယ်တရားတို့ကို ပွားများခြင်းကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မြတ်သောအဘိညာဉ်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်ပါသနည်း”ဟု (ဆို၏)။ ငါ့သျှင်သာရိပုတြာ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်းကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မြတ်သောအဘိညာဉ်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။

သတိပဋ္ဌာန်တို့ကား လေးပါး

ရဟန်းတို့ သတိပဋ္ဌာန်တို့ကား ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။

ရဟန်းတို့ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဥဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’၊ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေသော ထိုရဟန်းသည် ရုပ်အပေါင်းကို ပိုင်းခြား၍ သိ၏။ ရုပ်အပေါင်းကို ပိုင်းခြား၍သိခြင်း ကြောင့် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်၏။

- ဝေဒနာတို့ကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းကြောင့် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်ကိုမျက်မှောက်ပြုနိုင်၏။
- စိတ်ကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းကြောင့် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်၏။
- သဘောတရားတို့ကိုပိုင်းခြား၍ သိခြင်းကြောင့် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့၏ ဖြစ်ကြောင်း/ချုပ်ကြောင်း

ရဟန်းတို့ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့၏ ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ ချုပ်ကြောင်းကို လည်းကောင်း ဟောပေအံ့။ ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့။ ရဟန်းတို့ ရုပ်အပေါင်း၏ ဖြစ်ကြောင်းကားအဘယ်နည်း။

- အာဟာရ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ရုပ်အပေါင်း ဖြစ်ပေါ်၏။ အာဟာရ ချုပ်ခြင်းကြောင့် ရုပ်အပေါင်း ချုပ်၏။
- ဖဿ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဝေဒနာတို့ ဖြစ်၏။ ဖဿ ချုပ်ခြင်းကြောင့် ဝေဒနာတို့ ချုပ်၏။
- နာမ်ရုပ် ဖြစ်ခြင်းကြောင့် စိတ် ဖြစ်၏။ နာမ်ရုပ် ချုပ်ခြင်းကြောင့် စိတ် ချုပ်၏။

- နှလုံးသွင်းမှု ဖြစ်ခြင်းကြောင့် သဘောတရားတို့ ဖြစ်၏။ နှလုံးသွင်းမှု ချုပ်ခြင်းကြောင့် သဘောတရားတို့ ချုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အထက်ပိုင်းသံယောဇဉ် ငါးပါး

ရဟန်းတို့ အထက်ပိုင်းသံယောဇဉ်တို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း။

ရူပရာဂ၊ အရူပရာဂ၊ မာန၊ ဥဒ္ဒစ္စ၊ အဝိဇ္ဇာတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤအထက်ပိုင်းသံယောဇဉ်တို့ကား ဤငါးပါးတို့ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤအထက်ပိုင်းသံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ကို ထူးသော ဥဏှဖြင့် သိခြင်းငှါပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပြီးများအပ်ကုန်၏။

ဣန္ဒြေ ငါးပါး

ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း။ သဒ္ဓိန္ဒြေ။ပ။ ပညိန္ဒြေတို့တည်း။

ရဟန်းတို့ သဒ္ဓိန္ဒြေဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် ယုံကြည်မှု ‘သဒ္ဓါ’တရားရှိ၏။ “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သောအကြောင်း ကြောင့်လည်း ‘အရဟံ’ မည်တော်မူ၏။ (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာသိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ’ မည်တော်မူ၏။ အသိဥဏှ ‘ဝိဇ္ဇာ’အကျင့် ‘စရဏ’ နှင့် ပြည့်စုံတော်မူ သောအကြောင်းကြောင့် လည်း ‘ဝိဇ္ဇာစရဏ သမ္ဗန္ဓ’ မည်တော်မူ၏။ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ် သောအကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သုဂတ’ မည်တော်မူ၏။ လောကကို သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့် လည်း ‘လောကဝိဒ္ဓ’ မည်တော်မူ၏။ ဆုံးမထိုက်သူကိုဆုံးမတတ်သည့် အတုမဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘အနတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ’ မည်တော်မူ၏။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သတ္တာ ဒေဝမနုဿာနံ’ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့် လည်း ‘ဗုဒ္ဓ’ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့် လည်း ‘ဘဂဝါ’ မည်တော်မူ၏”ဟု မြတ်စွာဘုရား၏ ဗောဓိဥဏှကို ယုံကြည်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို သဒ္ဓိန္ဒြေဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဝီရိယိန္ဒြေဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည်အကုသိုလ်တရားတို့ကို ပယ်ခြင်းငှါ ကုသိုလ်တရားတို့နှင့် ပြည့်စုံစေခြင်းငှါ

အားထုတ်အပ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ကုသိုလ်တရားတို့၌ အားအစွမ်းရှိ၏။ မြဲမြံစွာ အားထုတ်၏။ တာဝန်ကို ပစ်ချထားသူမဟုတ်။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို ဝီရိယိန္ဒြေဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ သတိန္ဒြေဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် သတိရှိ၏။ လွန်ကဲသော ပညာနှင့် ယှဉ်သော သတိနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ကြာမြင့်စွာက ပြုအပ်သောအမှုကိုလည်းကောင်း၊ ကြာမြင့်စွာက ပြောအပ်သော စကားကိုလည်း ကောင်း အောက်မေ့နိုင်၏။ အဖန်ဖန်အောက် မေ့နိုင်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို သတိန္ဒြေဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ သမာဓိန္ဒြေဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာ တပည့်သည်နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုလျက် တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ကို ရ၏။ စိတ်၏ အာရုံတစ်ခုတည်း၌ တည်ကြည်မှု ‘ဧကဂ္ဂတာ’ကို ရ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို သမာဓိန္ဒြေဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ပညိန္ဒြေဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် ပညာရှိ၏။ အဖြစ်အပျက်ကို သိမ်းဆည်းတတ်သော ရုပ်နာမ်ကို ထွင်းဖောက်၍ သိနိုင်သော ဆင်းရဲကုန်ရာနိဗ္ဗာန်သို့ ကောင်းစွာ ရောက်စေတတ်သော မြတ်သော ပညာနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို ပညိန္ဒြေဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့ပင်တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဣန္ဒြေ ငါးပါးနှင့် အရိယာ

ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း။ သဒ္ဓါန္ဒြေ။ပ။ ပညိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့ပင်တည်း။

- ရဟန်းတို့ ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့၏ ပြီးစီးပြည့်စုံခြင်းကြောင့် ရဟန္တာ ဖြစ်၏။
- ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့် အနာဂါမ် ဖြစ်၏။
- ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့် သကဒါဂါမ် ဖြစ်၏။
- ထို့အောက် အထူးသဖြင့်နံ့သော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့် သောတာပန် ဖြစ်၏။
- ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့်ဓမ္မာနုသာရီ မည်သော သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်၏။
- ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့် သဒ္ဓါနုသာရီမည်သော သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် အပြည့်အစုံ (အရဟတ္တမဂ်) ကို ပြုလေ့ရှိသူသည် အပြည့်အစုံ (အရဟတ္တဖိုလ်) ကိုပြီးစေနိုင်၏။ တစ်စိတ်တစ်ဒေသ (အောက်မဂ်သုံးခု) ကို ပြုလေ့ရှိသူသည် တစ်စိတ်တစ်ဒေသ (အောက်ဖိုလ်သုံးခု) ကို ပြီးစေနိုင်၏။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေငါးပါးတို့သည် မပြုကုန်ဟူ၍သာ ငါဆို၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဣန္ဒြေ ငါးပါးနှင့် အဂါယာ [၂]

ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓါန္ဒြေ။ပ။ ပညိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့ပင်တည်း။

၁။ ရဟန်းတို့ ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့၏ ပြီးစီး ပြည့်စုံခြင်းကြောင့် ရဟန္တာဖြစ်၏။

၂။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့် အသက်တမ်း၏ အလယ်၌ (အရဟတ္တဖိုလ် သို့ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသောအန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီမည်သောအနာဂါမ်ဖြစ်၏။

၃။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့် အသက်တမ်း၏ ထက်ဝက်ကို လွန်၍ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသော ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယီမည်သောအနာဂါမ်ဖြစ်၏။

၄။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့် ပယောဂလုံလ မပါဘဲ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသောအသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီမည်သောအနာဂါမ်ဖြစ်၏။

၅။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့် ပယောဂလုံလနှင့် တကွ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသော သသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီမည်သောအနာဂါမ်ဖြစ်၏။

၆။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့် အထက်ဘုံသို့ အစဉ်အတိုင်း တက်၍အကနိဋ္ဌဘုံ၌ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသော ဥဒ္ဓံသောတ အကနိဋ္ဌဂါမိမည်သောအနာဂါမ်ဖြစ်၏။

၇။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့် သကဒါဂါမ်ဖြစ်၏။

၈။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့် တစ်ဘဝသာ ဖြစ်၍ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ရောက်ရသော ဧကဗီဇိသောတာပန်ဖြစ်၏။

၉။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့် နှစ်ဘဝ သုံးဘဝ စသည်ဖြစ်၍ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ရသော ဧကလံကောလသောတာပန်ဖြစ်၏။

၁၀။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့် ဘဝခုနစ်ကြိမ် ဖြစ်၍ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ရောက်ရသော သတ္တကုတ္တုပရမသောတာပန်ဖြစ်၏။

၁၁။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့် ဓမ္မာနုသာရီမည်သော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏။

၁၂။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့် သဒ္ဓါနုသာရီမည်သော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤခြောက်ပါးတို့တည်း။ အဘယ်ခြောက်ပါးတို့နည်း၊ စက္ခုန္ဒြေ၊ သောတိန္ဒြေ၊ ဃာနိန္ဒြေ၊ ဇိဝှိန္ဒြေ၊ ကာယိန္ဒြေ၊ မနိန္ဒြေ တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤခြောက်ပါးတို့ပင်တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဣန္ဒြေ ငါးပါး ပွင့်ဆိုချက်

ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သုခိန္ဒြေ၊ ဒုက္ခိန္ဒြေ၊ သောမနဿိန္ဒြေ၊ ဒေါမနဿိန္ဒြေ၊ ဥပေက္ခိန္ဒြေတို့တည်း။

ရဟန်းတို့ သုခိန္ဒြေဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ကိုယ်၌ ဖြစ်သော ချမ်းသာမှု ကိုယ်၌ ဖြစ် သောသာယာမှု ကိုယ်အတွေ့ကြောင့် ဖြစ်သော ချမ်းသာမှု သာယာမှု ခံစားမှုကို သုခိန္ဒြေဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဒုက္ခိန္ဒြေဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ကိုယ်၌ ဖြစ်သော ဆင်းရဲမှု ကိုယ်၌ ဖြစ် သောမသာယာမှု ကိုယ်အတွေ့ကြောင့် ဖြစ်သော ဆင်းရဲမှု မသာယာမှု ခံစားမှုကို ဒုက္ခိန္ဒြေဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ သောမနဿိန္ဒြေဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ စိတ်၌ ဖြစ်သော ချမ်းသာမှု စိတ်၌ဖြစ်သော သာယာမှု စိတ်အတွေ့ကြောင့် ဖြစ်သော ချမ်းသာမှု သာယာမှု ခံစားမှုကို သောမနဿိန္ဒြေဟုဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဒေါမနဿိန္ဒြေဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ စိတ်၌ ဖြစ်သော ဆင်းရဲမှု စိတ်၌ဖြစ်သော မသာယာမှု စိတ်အတွေ့ကြောင့် ဖြစ်သော ဆင်းရဲမှု မသာယာမှု ခံစားမှုကို ဒေါမနဿိန္ဒြေဟုဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဥပေက္ခိန္ဒြေဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ကိုယ်၌ ဖြစ်သော သာယာမှုလည်း မဟုတ်မသာယာမှုလည်း မဟုတ်သော ခံစားမှုကိုလည်းကောင်း၊ စိတ်၌ ဖြစ်သော သာယာမှုလည်း

မဟုတ်မသာယာမှုလည်း မဟုတ်သော ခံစားမှုကိုလည်းကောင်း ဥပေက္ခိန္ဒြေဟု ဆိုအပ်၏။
ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့ ပင်တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဣန္ဒြေ ငါးပါးပွားပွားခြင်း

ဒုက္ခိန္ဒြေ။ ။ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း။
သုခိန္ဒြေ၊ ဒုက္ခိန္ဒြေ၊ သောမနဿိန္ဒြေ၊ ဒေါမနဿိန္ဒြေ၊ ဥပေက္ခိန္ဒြေတို့တည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ မမေ့မလျော့ ပြင်းစွာ အားထုတ်လျက် နိဗ္ဗာန်သို့
စေလွှတ်သောစိတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ နေသော ရဟန်းအား **ဒုက္ခိန္ဒြေသည် ဖြစ်၏။**

ထိုရဟန်းသည် “ငါ့အား ဤဒုက္ခိန္ဒြေသည်ဖြစ်ခဲ့ပြီ၊ ထိုဒုက္ခိန္ဒြေသည်လည်း စင်စစ်အားဖြင့်
အကြောင်း ‘နိမိတ်’နှင့်တကွ ဖြစ်၏။ အကြောင်းခံနှင့်တကွဖြစ်၏။ ပြုပြင်မှုနှင့်တကွ ဖြစ်၏။
အထောက်အပံ့နှင့်တကွ ဖြစ်၏။

ထိုဒုက္ခိန္ဒြေသည် အကြောင်း ‘နိမိတ်’မရှိလတ်သော် အကြောင်းခံ မရှိလတ်သော် ပြုပြင်မှု
မရှိလတ်သော် အထောက်အပံ့ မရှိလတ်သော် ဖြစ်လိမ့်မည်ဟူသော ဤအကြောင်းမျိုးသည်
မရှိ”ဟု ဤသို့ သိ၏။

ထိုရဟန်းသည် ဒုက္ခိန္ဒြေကိုလည်း သိ၏။ ဒုက္ခိန္ဒြေ၏ ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း သိ၏။
ဒုက္ခိန္ဒြေ၏ ချုပ်ရာကိုလည်း သိ၏။ ဖြစ်ပြီးသော ဒုက္ခိန္ဒြေ၏အကြွင်းမဲ့ချုပ်ရာ တရားကိုလည်း သိ၏။

ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ဒုက္ခိန္ဒြေသည် အဘယ်တရား၌ အကြွင်းမဲ့ချုပ်သနည်း။ ရဟန်းတို့
ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ကာမတို့မှ ဆိတ်၍သာလျှင် အကုသိုလ်တရားတို့မှ
ဆိတ်၍သာလျှင် ကြံစည်မှု ‘ဝိတက်’နှင့် တကွဖြစ်သော သုံးသပ်မှု ‘ဝိစာရ’နှင့် တကွဖြစ်သော
နိဝရဏဆိတ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်ခြင်း ‘ပီတိ’ ချမ်းသာခြင်း ‘သုခ’ ရှိသော ပဌမဈာန်သို့
ရောက်၍နေ၏။ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဒုက္ခိန္ဒြေသည် ဤပဌမဈာန်၌ အကြွင်းမဲ့ ချုပ်၏။ ရဟန်းတို့
ဤရဟန်းကိုဒုက္ခိန္ဒြေ၏ ချုပ်ရာကို သိပြီးသူ၊ ထိုဒုက္ခိန္ဒြေ၏ ချုပ်ရာ (ပဌမဈာန်) အကျိုးငှါ စိတ်ကို
ကပ်၍ ဆောင်သူဟုဆိုအပ်၏။

ဒေါမနဿိန္ဒြေ။ ။ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ မမေ့မလျော့ ပြင်းစွာ အားထုတ်လျက်
နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်သောစိတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ နေသော ရဟန်းအား **ဒေါမနဿိန္ဒြေသည် ဖြစ်၏။**

ထိုရဟန်းသည် “ငါ့အား ဤဒေါမနသိန္ဓေသည် ဖြစ်ခဲ့ပြီ၊ ထိုဒေါမနသိန္ဓေသည်လည်း စင်စစ်အားဖြင့် အကြောင်း ‘နိမိတ်’ နှင့်တကွ ဖြစ်၏။ အကြောင်းခံနှင့် တကွဖြစ်၏။ ပြုပြင်မှုနှင့်တကွ ဖြစ်၏။ အထောက်အပံ့နှင့်တကွ ဖြစ်၏။

ထိုဒေါမနသိန္ဓေသည် အကြောင်း ‘နိမိတ်’ မရှိလတ်သော် အကြောင်းခံ မရှိလတ်သော် ပြုပြင်မှု မရှိလတ်သော် အထောက်အပံ့ မရှိလတ်သော် ဖြစ်လိမ့်မည်ဟူသော ဤအကြောင်းမျိုးသည် မရှိ”ဟု ဤသို့ သိ၏။

ထိုရဟန်းသည်ဒေါမနသိန္ဓေကိုလည်း သိ၏။ ဒေါမနသိန္ဓေ၏ ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း သိ၏။ ဒေါမနသိန္ဓေ၏ ချုပ်ရာကိုလည်း သိ၏။ ဖြစ်ပြီးသော ဒေါမနသိန္ဓေ၏ အကြွင်းမဲ့ချုပ်ရာ တရားကိုလည်း သိ၏။

ဖြစ်ပေါ်လာသည့်ဒေါမနသိန္ဓေသည် အဘယ်တရား၌ အကြွင်းမဲ့ ချုပ် သနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ကြံစည်မှု ‘ဝိတက်’ သုံးသပ်မှု ‘ဝိစာရ’ တို့၏ ငြိမ်းခြင်းကြောင့် မိမိကိုယ်၌ စိတ်ကို ကြည်လင်စေတတ်သော စိတ်၏ တည်ကြည်ခြင်း ‘သမာဓိ’ ကို ပွားစေတတ်သော ကြံစည်မှု ‘ဝိတက်’ သုံးသပ်မှု ‘ဝိစာရ’ မရှိသော တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကြောင့် ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်မှု ‘ပီတိ’ ချမ်းသာမှု ‘သုခ’ ရှိသော ဒုတိယဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဒေါမနသိန္ဓေသည်ဤဒုတိယဈာန်၌ အကြွင်းမဲ့ ချုပ်၏။ ရဟန်းတို့ ဤရဟန်းကို ဒေါမနသိန္ဓေ၏ ချုပ်ရာကို သိပြီးသူ၊ ထိုဒေါမနသိန္ဓေ၏ ချုပ်ရာ (ဒုတိယဈာန်) အကျိုးငှါ စိတ်ကို ကပ်၍ ဆောင်သူဟု ဆိုအပ်၏။

သုခိန္ဓေ။ ။ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ မမေ့မလျော့ ပြင်းစွာ အားထုတ်လျက် နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်သောစိတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ နေသော ရဟန်းအား **သုခိန္ဓေသည် ဖြစ်၏။**

ထိုရဟန်းသည် “ငါ့အား ဤသုခိန္ဓေသည်ဖြစ်ခဲ့ပြီ၊ ထိုသုခိန္ဓေသည်လည်း စင်စစ်အားဖြင့် အကြောင်း ‘နိမိတ်’ နှင့်တကွ ဖြစ်၏။ အကြောင်းခံနှင့်တကွဖြစ်၏။ ပြုပြင်မှုနှင့်တကွ ဖြစ်၏။ အထောက်အပံ့နှင့်တကွ ဖြစ်၏။

ထိုသုခိန္ဓေသည် အကြောင်း ‘နိမိတ်’ မရှိလတ်သော် အကြောင်းခံ မရှိလတ်သော် ပြုပြင်မှု မရှိလတ်သော် အထောက်အပံ့ မရှိလတ်သော် ဖြစ်လိမ့်မည်ဟူသော ဤအကြောင်းမျိုးသည် မရှိ”ဟု ဤသို့ သိ၏။

ထိုရဟန်းသည် သုခိန္ဓေကိုလည်း သိ၏။ သုခိန္ဓေ၏ ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း သိ၏။ သုခိန္ဓေ၏ ချုပ်ရာကိုလည်း သိ၏။ ဖြစ်ပြီးသော သုခိန္ဓေ၏အကြွင်းမဲ့ချုပ်ရာ တရားကိုလည်း သိ၏။

ဖြစ်ပေါ်လာသည့် သုခိန္ဒြေသည် အဘယ်တရား၌ အကြွင်းမဲ့ချုပ် သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် နှစ်သိမ့်မှု ‘ပီတိ’ ကိုလည်းမတပ်မက်ခြင်းကြောင့် လျစ်လျူရှုလျက်သာလျှင် နေ၏။ သတိသမ္ပဇဉ်နှင့် ပြည့်စုံသည် ဖြစ်၍ချမ်းသာမှု ‘သုခ’ကိုလည်း ကိုယ်ဖြင့် ခံစား၏။ အကြင်တတိယစာနာကြောင့် ထိုသူ့ကို “လျစ်လျူရှုသူ၊ သတိရှိသူ၊ ချမ်းသာစွာ နေလေ့ရှိသူ” ဟု အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ပြောကြားကုန်၏။ ရဟန်းသည်ထိုတတိယစာနာသို့ ရောက်၍ နေ၏။ ဖြစ်ပေါ်လာ သော သုခိန္ဒြေသည် ဤတတိယစာနာ၌ အကြွင်းမဲ့ချုပ်၏။ ရဟန်းတို့ ဤရဟန်းကို သုခိန္ဒြေ၏ ချုပ်ရာကို သိပြီးသူ၊ ထိုသုခိန္ဒြေ၏ချုပ်ရာ (တတိယစာနာ) အကျိုးငှါ စိတ်ကို ကပ်၍ ဆောင်သူဟု ဆိုအပ်၏။

သောမနဿိန္ဒြေ။ ။ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ မမေ့မလျော့ ပြင်းစွာ အားထုတ်လျက် နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်သောစိတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ နေသော ရဟန်းအား သောမနဿိန္ဒြေသည် ဖြစ်၏။

ထိုရဟန်းသည် “ငါ့အား ဤသောမနဿိန္ဒြေသည် ဖြစ်ခဲ့ပြီ၊ ထိုသောမနဿိန္ဒြေ သည်လည်း စင်စစ်အားဖြင့် အကြောင်း ‘နိမိတ်’ နှင့်တကွဖြစ်၏။ အကြောင်းခံနှင့်တကွ ဖြစ်၏။ ပြုပြင်မှုနှင့်တကွ ဖြစ်၏။ အထောက်အပံ့နှင့်တကွ ဖြစ်၏။

ထိုသောမနဿိန္ဒြေသည် အကြောင်း ‘နိမိတ်’ မရှိလတ်သော် အကြောင်းခံ မရှိလတ်သော် ပြုပြင်မှုမရှိလတ်သော် အထောက်အပံ့ မရှိလတ်သော် ဖြစ်လိမ့်မည်ဟူသော ဤအကြောင်းမျိုးသည် မရှိ” ဟုဤသို့ သိ၏။

ထို ရဟန်းသည် သောမနဿိန္ဒြေကိုလည်း သိ၏။ သောမနဿိန္ဒြေ၏ ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်းသိ၏။ သောမနဿိန္ဒြေ၏ ချုပ်ရာကိုလည်း သိ၏။ ဖြစ်ပြီးသော သောမနဿိန္ဒြေ၏ အကြွင်းမဲ့ချုပ်ရာတရားကိုလည်း သိ၏။

ဖြစ်ပေါ်လာသည့် သောမနဿိန္ဒြေသည် အဘယ်တရား၌ အကြွင်းမဲ့ ချုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ချမ်းသာဆင်းရဲကို ပယ်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ရှေးဦးကပင်လျှင် ဝမ်းသာခြင်းနှလုံးမသာခြင်းတို့၏ ချုပ်နှင့်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း ဆင်းရဲချမ်းသာမရှိသော လျစ်လျူရှုမှု ‘ဥပေက္ခာ’ ကြောင့် ဖြစ်သည့် သတိ၏ စင်ကြယ်ခြင်းရှိသော စတုတ္ထစာနာသို့ရောက်၍ နေ၏။ ဖြစ်ပေါ်လာ သော သောမနဿိန္ဒြေသည် ဤစတုတ္ထစာနာ၌ အကြွင်းမဲ့ ချုပ်၏။ ရဟန်းတို့ ဤရဟန်းကို သောမနဿိ န္ဒြေ၏ ချုပ်ရာကို သိပြီးသူ၊ ထိုသောမနဿိန္ဒြေ၏ချုပ်ရာ (စတုတ္ထစာနာ) အကျိုးငှါ စိတ်ကို ကပ်၍ ဆောင်သူဟု ဆိုအပ်၏။

ဥပေက္ခိန္ဒြေ။ ။ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ မမေ့မလျော့ ပြင်းစွာ အားထုတ်လျက် နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်သောစိတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ နေသော ရဟန်းအား ဥပေက္ခိန္ဒြေသည် ဖြစ်၏။

ထိုရဟန်းသည် “ငါ့အားဤဥပေက္ခိန္ဒြေ သည် ဖြစ်ခဲ့ပြီ၊ ထိုဥပေက္ခိန္ဒြေသည်လည်း စင်စစ်အားဖြင့် အကြောင်း ‘နိမိတ်’ နှင့်တကွဖြစ်၏။ အကြောင်းခံ နှင့်တကွ ဖြစ်၏။ ပြုပြင်မှုနှင့်တကွ ဖြစ်၏။ အထောက်အပံ့နှင့်တကွ ဖြစ်၏။

ထိုဥပေက္ခိန္ဒြေသည် အကြောင်း ‘နိမိတ်’ မရှိလတ်သော် အကြောင်းခံ မရှိလတ်သော် ပြုပြင်မှုမရှိလတ်သော် အထောက်အပံ့ မရှိလတ် သော် ဖြစ်လိမ့်မည်ဟူသော ဤအကြောင်းမျိုးသည် မရှိ”ဟုဤသို့ သိ၏။

ထိုရဟန်းသည် ဥပေက္ခိန္ဒြေကို လည်း သိ၏။ ဥပေက္ခိန္ဒြေ၏ ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း သိ၏။ ဥပေက္ခိန္ဒြေ၏ ချုပ်ရာကိုလည်း သိ၏။ ဖြစ်ပြီး သော ဥပေက္ခိန္ဒြေ၏ အကြွင်းမဲ့ချုပ်ရာ တရားကိုလည်းသိ၏။

ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ဥပေက္ခိန္ဒြေသည် အဘယ် တရား၌ အကြွင်းမဲ့ ချုပ်သနည်း။
ရဟန်းတို့ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် အလုံးစုံသော နေဝသညာ နာသညာယတနစွာကို ကောင်းစွာလွန်မြောက်လျက် သညာဝေဒနာတို့၏ ချုပ်ရာ နိရောဓသမာပတ်သို့ ရောက်၍ နေ၏။ ဖြစ်ပေါ်လာသောဥပေက္ခိန္ဒြေသည် ဤနိရောဓသမာပတ်၌ အကြွင်းမဲ့ ချုပ်၏။ ရဟန်းတို့ ဤရဟန်းကို ဥပေက္ခိန္ဒြေ၏ချုပ်ရာကို သိပြီးသူ၊ ထိုဥပေက္ခိန္ဒြေ၏ ချုပ်ရာ (နိရောဓသမာပတ်) အကျိုးငှါ စိတ်ကို ကပ်၍ ဆောင်သူဟုဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ကျက်စားရာအာရုံကို မခံစားသော ဣန္ဒြေငါးပါး

ပုဏ္ဏား အာရုံအမျိုးမျိုး ကျက်စားရာအမျိုးမျိုးရှိကုန်၍ အချင်းချင်း၏ ကျက်စားရာအာရုံ ကို မခံစားကုန်သော ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း။ စက္ခုန္ဒြေ၊ သောတိန္ဒြေ၊ ဃာနိန္ဒြေ၊ ဇိတိန္ဒြေ၊ ကာယိန္ဒြေတို့တည်း။

ပုဏ္ဏား အာရုံအမျိုးမျိုး ကျက်စားရာ အမျိုးမျိုးရှိကုန်၍ အချင်းချင်း၏ ကျက်စားရာ အာရုံကို မခံစားကုန်သော ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့၏ မှီခိုရာကား စိတ်တည်း။ ထိုဣန္ဒြေတို့၏ ကျက်စားရာအာရုံကို စိတ်ကပင် ခံစား၏ဟု မိန့်တော်မူ၏။

အသျှင်ဂေါတမ စိတ်၏ မှီခိုရာသည် အဘယ်ပါနည်း။ ပုဏ္ဏား စိတ်၏ မှီခိုရာသည် အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ တည်း။

အသျှင်ဂေါတမ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’၏ မှီခိုရာသည် အဘယ်ပါနည်း။ ပုဏ္ဏား
အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ၏ မှီခိုရာသည် (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု ‘ဝိမုတ္တိ’ တည်း။

အသျှင်ဂေါတမ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု ‘ဝိမုတ္တိ’၏ မှီခိုရာသည် အဘယ်ပါနည်း။
ပုဏ္ဏား (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု ‘ဝိမုတ္တိ’၏ မှီခိုရာသည် နိဗ္ဗာန်တည်း။

ယုံကြည်မှုအခြေခံ

သာရိပုတြာ ကောင်းပေစွ၊ ကောင်းပေစွ၊ သာရိပုတြာ (ငါ) ဘုရား၌ စင်စစ် သက်ဝင်လျက်
အလွန်ယုံကြည်သောအရိယာတပည့်သည် (ငါ) ဘုရား၌လည်းကောင်း၊ (ငါ) ဘုရား၏ အဆုံးအမ
‘သာသနာ’၌လည်းကောင်း ယုံမှားခြင်းလည်း မဖြစ်ရာ၊ မဝေခွဲနိုင်ခြင်းလည်း မဖြစ်ရာ။

သာရိပုတြာ ယုံကြည်မှု ‘သဒ္ဓါ’ ရှိသောအရိယာတပည့်အား အကုသိုလ်တရားတို့ကို
ပယ်ခြင်းငှါကုသိုလ်တရားတို့နှင့် ပြည့်စုံစေခြင်းငှါ ထက်သန်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ နေလိမ့်မည်၊
ကုသိုလ်တရားတို့၌ အားအစွမ်းရှိလျက် မြဲမြံစွာ အားထုတ်ကာ တာဝန်ကို ပစ်ချထားသူ မဟုတ်မူ၍
နေလိမ့်မည်ဟူသောဤအကြောင်းကို မျှော်လင့်အပ်၏။ သာရိပုတြာ မှန်၏။ ထိုအရိယာတပည့်၏
ဝီရိယသည် ဝီရိယိန္ဒြေဖြစ်၏။

သာရိပုတြာ ယုံကြည်မှု ‘သဒ္ဓါ’ ရှိသော ထက်သန်သော လုံ့လရှိသောအရိယာတပည့်သည်
သတိရှိလိမ့်မည်၊ လွန်ကဲသော ပညာနှင့် ယှဉ်သော သတိနှင့် ပြည့်စုံလိမ့်မည်။ ကြာမြင့်စွာက
ပြုလုပ်အပ်သောအမှုကိုလည်းကောင်း၊ ကြာမြင့်စွာက ပြောအပ်သော စကားကိုလည်းကောင်း
အောက်မေ့နိုင် အဖန်ဖန်အောက်မေ့နိုင်လိမ့်မည်ဟူသော ဤအကြောင်းကို မျှော်လင့်အပ်၏။
သာရိပုတြာ မှန်၏။ ထိုအရိယာတပည့်၏ သတိသည် သတိန္ဒြေဖြစ်၏။

သာရိပုတြာ ယုံကြည်မှု ‘သဒ္ဓါ’ ရှိ၍ ထက်သန်သော လုံ့လရှိသော ထင်သော
သတိရှိသောအရိယာတပည့်အား နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြု၍ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ကို ရလိမ့်မည်၊
စိတ်၏ အာရုံတစ်ခုတည်း၌တည်မှု ‘ဧကဂ္ဂတာ’ကို ရလိမ့်မည်ဟူသော ဤအကြောင်းကို
မျှော်လင့်အပ်၏။ သာရိပုတြာ မှန်၏။ ထိုအရိယာ တပည့်၏ သမာဓိသည် သမာဓိန္ဒြေဖြစ်၏။

သာရိပုတြာ ယုံကြည်မှု ‘သဒ္ဓါ’ ရှိ၍ ထက်သန်သော လုံ့လရှိသော ထင်သော သတိရှိသော
စိတ်တည်ကြည်သောအရိယာတပည့်အား “အဝိဇ္ဇာ ပိတ်ပင်ခံရကုန်သည်တဏှာနှောင်ကြီး
‘သံယောဇဉ်’ ရှိကုန်သည် ဖြစ်၍ ပြေးသွားကျင်လည်နေရကုန်သော သတ္တဝါတို့၏ရုပ်နာမ်အစဉ်
‘သံသရာ’သည် စင်စစ်အားဖြင့် အစ ကို မသိအပ်၊ ရှေ့အစွန်းသည် မထင်။ အမှန်မသိမှု
‘အဝိဇ္ဇာ’ဟူသောအမှောင်ထု၏ အကြွင်းမဲ့ ကင်းချုပ်ရာ အလုံးစုံသောပြုစီရင်မှု ‘သင်္ခါရ’ တို့၏
ငြိမ်းရာ အလုံးစုံသော တည်ရာ ‘ဥပဓိ’ တို့ကို စွန့်ရာ တဏှာကုန်ရာ မစွဲမက်ရာချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သည်

ငြိမ်သက်၏၊ မြတ်၏”ဟု ဤသို့ သိလိမ့်မည်ဟူသော ဤအကြောင်းကိုမျှော်လင့်အပ်၏။ သာရိပုတြာ မှန်၏၊ ထိုအရိယာတပည့်၏ ပညာသည် ပညာဖြင့်ဖြစ်၏။

သာရိပုတြာ ယုံကြည်မှု ‘သဒ္ဓါ’ ရှိသောအရိယာတပည့်သည် ဤသို့ အားထုတ်၍ အားထုတ်၍ ဤသို့အောက်မေ့၍ အောက်မေ့၍ ဤသို့ ဆောက်တည်၍ ဆောက်တည်၍ ဤသို့ သိ၍ သိ၍ “ငါ ရှေးကကြား ဖူးသော တရားတို့သည် ဤတရားတို့ပင်တည်း၊ ထို့ကြောင့် ငါသည် ယခု ကိုယ်ဖြင့်လည်းတွေ့ထိ၍ နေရ၏။ ပညာဖြင့်လည်း ထိုးထွင်း၍ မြင်ရ၏”ဟု ဤသို့ ယုံကြည်၏။ သာရိပုတြာ မှန်၏၊ ထိုအရိယာ တပည့်၏ သဒ္ဓါသည် သဒ္ဓါဖြင့်ဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရိယာဉာဏ်ဖြစ်သောအခါ ဣန္ဒြေတို့ ကောင်းစွာ တည်၏၊ စွဲမြဲစွာ တည်၏

ရဟန်းတို့ အရိယာတပည့်အား အရိယာဉာဏ် မဖြစ်သေးသမျှကာလပတ်လုံး ဣန္ဒြေလေးပါးတို့၏ ကောင်းစွာ တည်မှု စွဲမြဲစွာ တည်မှု မဖြစ်သေး၊ ရဟန်းတို့ အရိယာတပည့်အား အရိယာဉာဏ်ဖြစ်သောအခါ ဣန္ဒြေလေးပါးတို့၏ ကောင်းစွာ တည်မှု စွဲမြဲစွာ တည်မှု ဖြစ်၏။

ဣန္ဒြေငါးပါးကို ကျင့်ဆဲသူသည် သိ၏

ရဟန်းတို့ နောက်တစ်မျိုးကား ကျင့်ဆဲ ‘သေခ’ ရဟန်းသည် သဒ္ဓါဖြင့်၊ ဝီရိယံဖြင့်၊ သတိဖြင့်၊ သမာဓိဖြင့်၊ ပညာဖြင့်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော ဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို သိ၏။

အလားအလာရှိကုန်သော လွန်မြတ်ကုန်သောအကျိုးရှိကုန်သော ပြီးဆုံးခြင်းရှိကုန်သော ဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ကိုယ်ဖြင့် တွေ့ထိ၍ မနေနိုင်၊ ပညာဖြင့်ကား ထိုးထွင်း၍ မြင်၏။

ရဟန်းတို့ ဤသည်လည်း အကြောင်းပရိယာယ်ကို စွဲ၍ကျင့်ဆဲ ‘သေခ’ ရဟန်းသည် ကျင့်ဆဲ ‘သေခ’ ဘုံ၌ တည်၍ (ငါသည်) “ကျင့်ဆဲ ‘သေခ’ ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်၏”ဟုသိသောအကြောင်း ပရိယာယ် ပင်တည်း။

ပညာဖြင့်အစုသည် အမြတ်ဆုံး

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား မြေ၌ နေကုန်သောအခြေရှိသော သတ္တဝါတို့၏ ခြေရာဟူသမျှအားလုံးတို့သည် ဆင်ခြေရာ၌ အတွင်းဝင်ကုန်၏၊ ဆင်ခြေရာကို ကြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ထိုခြေရာဟူသမျှ အားလုံးတို့ထက် မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်၏။

ဤအတူပင် သိရန်အလို့ငှါ ဖြစ်ကုန်သောတရားအစု ဟူသမျှတို့ ထက် သိရန်အလို့ငှါ ပညိဋ္ဌေအစုကို မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့အဘယ်တရားအစုတို့သည် သိရန် အလို့ငှါ ဖြစ်ကုန်သနည်း။ ရဟန်းတို့ သဒ္ဓိဋ္ဌေအစုသည် သိရန်အလို့ငှါဖြစ်၏။ ဝီရိယိဋ္ဌေအစုသည် သိရန် အလို့ငှါ ဖြစ်၏။ သတိဋ္ဌေအစုသည် သိရန်အလို့ငှါ ဖြစ်၏။ သမာဓိဋ္ဌေအစုသည် သိရန်အလို့ငှါ ဖြစ်၏။ ပညိဋ္ဌေအစုသည် သိရန်အလို့ငှါ ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား မြေဥ နေကုန်သောအခြေရှိသော သတ္တဝါတို့၏ ခြေရာဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် ဆင်ခြေရာ၌ အတွင်းဝင်ကုန်၏။ ဆင်ခြေရာကို ကြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ထိုခြေရာဟူသမျှအားလုံးတို့ထက် မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်၏။ ဤအတူပင် သိရန်အလို့ငှါ ဖြစ်ကုန်သော တရားအစု ဟူသမျှတို့ထက် သိရန်အလို့ငှါ ပညိဋ္ဌေအစုကို မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဗောဓိပက္ခိယတရား အားလုံးတို့ထက် ပညိဋ္ဌေအစုသည် မြတ်၏

ရဟန်းတို့ စန္ဒကူးနီကို အနှစ်နံ့သာဟူသမျှ အားလုံးတို့ထက် မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်သကဲ့သို့ ဤအတူပင် ဗောဓိပက္ခိယတရား အားလုံးတို့ထက် သိရန်အလို့ငှါ ပညိဋ္ဌေအစုကို မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့သည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ သဒ္ဓိဋ္ဌေသည် ဗောဓိပက္ခိယတရားတည်း။ ထိုသဒ္ဓိဋ္ဌေသည် သိရန်အလို့ငှါ ဖြစ်၏။ ဝီရိယိဋ္ဌေ။ပ။ သတိဋ္ဌေ။ပ။ သမာဓိဋ္ဌေ။ပ။ ပညိဋ္ဌေသည်ဗောဓိပက္ခိယတရားတည်း။ ထိုပညိဋ္ဌေသည် သိရန်အလို့ငှါ ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ စန္ဒကူးနီကို အနှစ်နံ့သာဟူသမျှ အားလုံးတို့ထက် မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်သကဲ့သို့ ဤအတူပင် ဗောဓိပက္ခိယတရား အားလုံးတို့ထက်သိရန်အလို့ငှါ ပညိဋ္ဌေကို မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဣန္ဒြေနှင့် အရိယာ

ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း။ သဒ္ဓိဋ္ဌေ။ပ။

ပညိဋ္ဌေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကိုပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ခုနစ်ပါးသောအကျိုးအာနိသင်

တို့ကို (မချွတ် ရလိမ့်မည်ဟု) မျှော်လင့်အပ်၏။ ခုနစ်ပါးသောအကျိုးအာနိသင်တို့ဟူသည် အဘယ်တို့နည်း-

- မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် မသေမိက အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြီးစေနိုင်၏။
- မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် မသေမိက အရဟတ္တဖိုလ်ကို မပြီးစေနိုင်ခဲ့မှု သေခါနီးအခါ၌ အရဟတ္တ ဖိုလ် ကိုပြီးစေနိုင်၏။
- မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် မသေမိက အရဟတ္တဖိုလ်ကို မပြီးစေနိုင်ခဲ့မှု သေခါနီးအခါ၌ အရဟတ္တဖိုလ် ကိုမပြီးစေနိုင်ခဲ့မှု အောက်ပိုင်းသံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ ကုန်ခြင်းကြောင့် (အသက်တမ်း ၏) အလယ်၌ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသော အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီမည်သော အနာဂါမ်ဖြစ်နိုင်၏။
- အသက်တမ်း၏ ထက်ဝက်ကို လွန်၍ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြု ရသော ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယီ မည်သောအနာဂါမ်ဖြစ်နိုင်၏။
- ပယောဂလုံလ မပါဘဲ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသောအသင်္ခါရ ပရိနိဗ္ဗာယီ မည်သောအနာဂါမ်ဖြစ်နိုင်၏။
- ပယောဂလုံလနှင့်တကွ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသော သသင်္ခါရ ပရိနိဗ္ဗာယီ မည်သောအနာဂါမ်ဖြစ်နိုင်၏။
- အထက်ဘုံ၌ ဖြစ်၍ အစဉ်အတိုင်း တက်ကာ အကနိဋ္ဌဘုံ၌ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသော ဥဒ္ဓံသောတအကနိဋ္ဌဂါမီ မည်သောအနာဂါမ်ဖြစ်နိုင်၏။

ရဟန်းတို့ ဤကုန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ဤခုနစ်ပါး သောအကျိုးအာနိသင်တို့ကို (မချွတ် ရလိမ့်မည်ဟု) မျှော်လင့်အပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အထက်ပိုင်းသံယောဇဉ်

ရဟန်းတို့ အထက်ပိုင်းသံယောဇဉ်တို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ ရူပရာဂ၊ အရူပရာဂ၊ မာန၊ ဥဒ္ဓစ္စ၊ အဝိဇ္ဇာတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ အထက်ပိုင်းသံယောဇဉ်တို့သည် ဤငါးပါးတို့ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ အထက်ပိုင်းသံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ ဤသမ္ပပ္ပဓာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကုန်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် မဖြစ်ကုန်သေးသော ယုတ်ညံ့သောအကုသိုလ် တရားတို့ကို မဖြစ်စေရန် အလို ‘ဆန္ဒ’ ကို ဖြစ်စေ၏။ အားထုတ်၏။ လုံ့လပြု၏။ စိတ်ကို ချီမြောက်၏။ ဆောက်တည်၏။ပ။ ဖြစ်ကုန်ပြီးသော ကုသိုလ်တရားတို့ကို တည်မြဲစေရန်

မပျောက်ပျက်စေရန် တိုးတက်ဖြစ်ပွားစေရန် ပြန်ပြောစေရန် ပွားများမှု ပြည့်စုံစေရန် အလို ‘ဆန္ဒ’ကို ဖြစ်စေ၏။ အားထုတ်၏။ လုံ့လပြု၏။ စိတ်ကိုချီမြောက်၏။ ဆောက်တည်၏။

မိုလ်ငါးပါးကို ပွားများသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကင်းရှိုင်း၏

ရဟန်းတို့ ဗိုလ်တို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း။ သဒ္ဓါဗိုလ်၊ ဝီရိယဗိုလ်၊ သတိဗိုလ်၊ သမာဓိဗိုလ်၊ ပညာဗိုလ်တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဗိုလ်တို့သည် ဤငါးပါးတို့ပင်တည်း။

ရဟန်းတို့ ဂင်္ဂါမြစ်သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ်ကင်းရှိုင်းသကဲ့သို့ ဤအတူပင် ရဟန်းသည်ဗိုလ် ငါးပါးတို့ကို ပွားများသည်ရှိသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကင်းရှိုင်း၏။ ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် ဗိုလ်ငါးပါးတို့ကို ပွားများသည်ရှိသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကင်းရှိုင်းသနည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် (ကိလေသာမှ) ဆိတ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော သဒ္ဓါဗိုလ်ကို ပွားများ၏။ ဝီရိယဗိုလ်ကို။။ သတိဗိုလ်ကို။ သမာဓိဗိုလ်ကို။ (ကိလေသာမှ) ဆိတ်ခြင်းကို မှီသောစွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော ပညာဗိုလ်ကို ပွားများ၏။

ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် ဗိုလ်ငါးပါးတို့ကို ပွားများသည်ရှိသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကင်းရှိုင်း၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဣဒ္ဓိပါဒ် ကို ပွားများသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကင်းရှိုင်း၏

ရဟန်းတို့ ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် သံသရာဟူသော ဤဘက်ကမ်းမှ (နိဗ္ဗာန်ဟူသော) ထိုဘက်ကမ်းသို့ သွားရောက်ခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။

- ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆန္ဒကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့်ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။
- ဝီရိယကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့်ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။
- စိတ်ကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့်ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။
- ပညာကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့်ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။

ရဟန်းတို့ ဤကုဒ္ဒိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် (သံသရာ ဟူသော) ဤဘက်ကမ်းမှ (နိဗ္ဗာန်ဟူသော) ထိုဘက်ကမ်းသို့ သွားရောက်ခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ကုဒ္ဒိပါဒ်ကို ပွားများခြင်း အကြောင်းအထောက်အပံ့

ရဟန်းတို့ သစ္စာတရားကို မသိမိ (ဘုရား မဖြစ်သေး၍) ဘုရားလောင်းသာဖြစ်သော ငါ့အား “ကုဒ္ဒိပါဒ်ကို ပွားများခြင်း အကြောင်းအထောက်အပံ့သည် အဘယ်နည်း”ဟု ဤအကြံသည် ဖြစ်ဖူး၏။

ရဟန်းတို့- ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆန္ဒကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိအားထုတ်မှု တို့နှင့် ပြည့်စုံသော ကုဒ္ဒိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ ဤသို့ ပွားများသည်ရှိသော်

- ငါ၏အလို ‘ဆန္ဒ’သည် အလွန်လည်း မတွန့်ဆုတ်လတ္တံ့၊ အလွန်လည်း မတက်ကြွလတ္တံ့၊ အတွင်း၌လည်းမကျုံ့လတ္တံ့၊ အပ၌လည်း မပျံ့လွင့်လတ္တံ့။
- ရှေးအဖို့၌ကဲ့သို့ နောက်အဖို့၌လည်းကောင်း၊ နောက်အဖို့၌ကဲ့သို့ ရှေးအဖို့၌ လည်းကောင်း၊ အောက်အဖို့၌ကဲ့သို့ အထက်အဖို့၌လည်းကောင်း၊ အထက်အဖို့၌ကဲ့သို့ အောက်အဖို့၌ လည်းကောင်း၊
- နေ့အဖို့၌ကဲ့သို့ ည၌အဖို့၌လည်းကောင်း၊ ည၌အဖို့၌ကဲ့သို့ နေ့အဖို့၌လည်းကောင်း
- ရှေး အဖို့နောက်အဖို့တို့၌ အမှတ်သညာရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။

ဤသို့ မြှေးယှက်ခြင်း မရှိသော ပွင့်လင်းသော စိတ်ဖြင့် အရောင်အလင်းရှိလာအောင် စိတ်ကို ပွားများ၏။

ဝီရိယကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှုတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ကုဒ္ဒိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ ဤသို့ပွားများသည်ရှိသော် ငါ၏ ဝီရိယသည် အလွန်လည်း မတွန့်ဆုတ်လတ္တံ့၊ အလွန်လည်း မတက်ကြွလတ္တံ့၊ အတွင်း၌လည်း မကျုံ့လတ္တံ့၊ အပ၌လည်း မပျံ့လွင့်လတ္တံ့၊ ရှေးအဖို့၌ကဲ့သို့ နောက်အဖို့၌လည်းကောင်း၊ နောက်အဖို့၌ကဲ့သို့ ရှေးအဖို့၌လည်းကောင်း၊ အောက်အဖို့၌ကဲ့သို့ အထက်အဖို့၌လည်းကောင်း၊ အထက်အဖို့၌ကဲ့သို့ အောက်အဖို့၌လည်းကောင်း၊ နေ့အဖို့၌ကဲ့သို့ ည၌အဖို့၌လည်းကောင်း၊ ည၌အဖို့၌ကဲ့သို့နေ့အဖို့၌လည်းကောင်း ရှေးအဖို့နောက်အဖို့တို့၌ အမှတ်သညာရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ဤသို့ မြှေးယှက်ခြင်း မရှိသော ပွင့်လင်းသော စိတ်ဖြင့် အရောင်အလင်းရှိလာအောင် စိတ်ကို ပွားများ၏။

စိတ်ကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှုတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣန္ဒြိယကို ပွားများ၏။ ဤသို့ပွားများသည်ရှိသော် ငါ၏ စိတ်သည် အလွန်လည်း မတွန့်ဆုတ်လတ္တံ့၊ အလွန်လည်း မတက်ကြွလတ္တံ့၊ အတွင်း၌လည်း မကျုံ့လတ္တံ့၊ အပ၌လည်း မပျံ့လွင့်လတ္တံ့၊ ရှေးအဖို့၌ကဲ့သို့ နောက်အဖို့၌လည်းကောင်း၊ နောက်အဖို့၌ကဲ့သို့ ရှေးအဖို့၌လည်းကောင်း၊ အောက်အဖို့၌ကဲ့သို့ အထက်အဖို့၌လည်းကောင်း၊ အထက်အဖို့၌ကဲ့သို့ အောက်အဖို့၌လည်းကောင်း၊ နေ့အဖို့၌ကဲ့သို့ ည၌အဖို့၌လည်းကောင်း၊ ည၌အဖို့၌ကဲ့သို့နေ့အဖို့၌လည်းကောင်း ရှေးအဖို့နောက်အဖို့တို့၌ အမှတ်သညာရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ဤသို့ မြှေးယှက်ခြင်း မရှိသော ပွင့်လင်းသော စိတ်ဖြင့် အရောင်အလင်းရှိလာအောင် စိတ်ကို ပွားများ၏။

ပညာကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှုတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣန္ဒြိယကို ပွားများ၏။ ဤသို့ပွားများသည်ရှိသော် ငါ၏ ပညာသည် အလွန်လည်း မတွန့်ဆုတ်လတ္တံ့၊ အလွန်လည်း မတက်ကြွလတ္တံ့၊ အတွင်း၌လည်း မကျုံ့လတ္တံ့၊ အပ၌လည်း မပျံ့လွင့်လတ္တံ့၊ ရှေးအဖို့၌ကဲ့သို့ နောက်အဖို့၌လည်းကောင်း၊ နောက်အဖို့၌ကဲ့သို့ ရှေးအဖို့၌လည်းကောင်း၊ အောက်အဖို့၌ကဲ့သို့ အထက်အဖို့၌လည်းကောင်း၊ အထက်အဖို့၌ကဲ့သို့ အောက်အဖို့၌လည်းကောင်း၊ နေ့အဖို့၌ကဲ့သို့ ည၌အဖို့၌လည်းကောင်း၊ ည၌အဖို့၌ကဲ့သို့နေ့အဖို့၌လည်းကောင်း ရှေးအဖို့နောက်အဖို့တို့၌ အမှတ်သညာရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ဤသို့ မြှေးယှက်ခြင်း မရှိသော ပွင့်လင်းသော စိတ်ဖြင့် အရောင်အလင်းရှိလာအောင် စိတ်ကို ပွားများ၏။

ဣန္ဒြိယ သမာဓိ

ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် ဆန္ဒကို မှီ၍ သမာဓိကို ရခဲ့မှု စိတ်၏ အာရုံတစ်ခုတည်း၌ ဖြစ်မှု ‘ဧကဂ္ဂတာ’ကိုရခဲ့မှု ဤသမာဓိမျိုးကို ဆန္ဒသမာဓိဟု ဆိုအပ်၏။

ထိုရဟန်းသည် မဖြစ်ကုန်သေးသောယုတ်ညံ့သောအကုသိုလ်တရားတို့ကို မဖြစ်စေရန် အလို ‘ဆန္ဒ’ကို ဖြစ်စေ၏။ ကြိုးစား၏။ ဝီရိယကို အားထုတ်၏။ စိတ်ကို ချီမြှောက်၏။ ဆောက်တည်၏။

ဖြစ်ကုန်ပြီးသော ယုတ်ညံ့သောအကုသိုလ်တရားတို့ကိုပယ်စွန့်ရန် အလို ‘ဆန္ဒ’ကို ဖြစ်စေ၏။ ကြိုးစား၏။ ဝီရိယကို အားထုတ်၏။ စိတ်ကို ချီမြှောက်၏။ ဆောက်တည်၏။ မဖြစ်ကုန်သေးသော ကုသိုလ်တရားတို့ကို ဖြစ်စေရန် အလို ‘ဆန္ဒ’ကို ဖြစ်စေ၏။ ကြိုးစား၏။ ဝီရိယကို အားထုတ်၏။ စိတ်ကို ချီမြှောက်၏။ ဆောက်တည်၏။

ဖြစ်ကုန်ပြီးသော ကုသိုလ်တရားတို့ကိုတည်တံ့စေရန် မပျောက်ပျက်စေရန် အလွန်တိုးပွားစေရန် ပြန်ပြောစေရန် ပွားများမှု ပြည့်စုံစေရန် အလို ‘ဆန္ဒ’ကို ဖြစ်စေ၏။ ကြိုးစား၏။ ဝီရိယကို အားထုတ်၏။ စိတ်ကို ချီမြှောက်၏။ ဆောက်တည်၏။

ဤတရား တို့ကို အားထုတ်မှုတို့ဟု ဆိုအပ်ကုန်၏။ ဤသို့လျှင် ဤသည်ကား ဆန္ဒတည်း။ ဤသည်ကားဆန္ဒကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိတည်း။ ဤသည်တို့ကား အားထုတ်မှုတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကိုဆန္ဒကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှုတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် ဝီရိယကို မှီ၍ သမာဓိကို ရခဲ့မှု စိတ်၏ အာရုံတစ်ခုတည်း၌ ဖြစ်မှု ‘ဧကဂ္ဂတာ’ ကို ရခဲ့မှု ဤသမာဓိမျိုးကို ဝီရိယသမာဓိဟု ဆိုအပ်၏။ ထိုရဟန်းသည် မဖြစ်ကုန်သေးသောယုတ်ညံ့ကုန်သော။။။ ဖြစ်ကုန်ပြီးသော ကုသိုလ်တရားတို့ကို တည်တံ့စေရန် မပျောက်ပျက်စေရန် အလွန်တိုးပွားစေရန် ပြန့်ပြောစေရန် ပွားများမှု ပြည့်စုံစေရန် အလို ‘ဆန္ဒ’ကို ဖြစ်စေ၏။ ကြိုးစား၏။ ဝီရိယကိုအားထုတ်၏။ စိတ်ကို ချီမြှောက်၏။ ဆောက်တည်၏။ ဤတရားတို့ကို အားထုတ်မှုတို့ဟု ဆိုအပ်ကုန်၏။ ဤသို့လျှင် ဤသည်ကား အားထုတ်မှု ‘ဝီရိယ’တည်း။ ဤသည်ကား အားထုတ်မှု ‘ဝီရိယ’ကို မှီ၍ ဖြစ်သောတည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’တည်း။ ဤသည်တို့ကား အားထုတ်မှုတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို ဝီရိယကိုမှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှုတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် စိတ်ကို မှီ၍ သမာဓိကို ရခဲ့မှု စိတ်၏ အာရုံတစ်ခုတည်း၌ ဖြစ်မှု ‘ဧကဂ္ဂတာ’ ကို ရခဲ့မှု ဤသမာဓိမျိုးကို စိတ္တသမာဓိဟု ဆိုအပ်၏။ ထိုရဟန်းသည် မဖြစ်ကုန်သေးသောယုတ်ညံ့ကုန်သော။။။ ဖြစ်ကုန်ပြီးသော ကုသိုလ်တရားတို့ကို တည်တံ့စေရန် မပျောက်ပျက်စေရန် အလွန်တိုးပွားစေရန် ပြန့်ပြောစေရန် ပွားများမှု ပြည့်စုံစေရန် အလို ‘ဆန္ဒ’ကို ဖြစ်စေ၏။ ကြိုးစား၏။ ဝီရိယကိုအားထုတ်၏။ စိတ်ကို ချီမြှောက်၏။ ဆောက်တည်၏။ ဤတရားတို့ကို အားထုတ်မှုတို့ဟု ဆိုအပ်ကုန်၏။ ဤသို့လျှင် ဤသည်ကား စိတ်တည်း။ ဤသည်ကား စိတ်ကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိတည်း။ ဤသည်တို့ကား အားထုတ်မှုတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို စိတ်ကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှုတို့နှင့်ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် ပညာကို မှီ၍ သမာဓိကို ရခဲ့မှု စိတ်၏ အာရုံတစ်ခုတည်း၌ ဖြစ်မှု ‘ဧကဂ္ဂတာ’ ကို ရခဲ့မှု ဤသမာဓိမျိုးကို ဝိမံသာသမာဓိဟု ဆိုအပ်၏။ ထိုရဟန်းသည် မဖြစ်ကုန်သေးသောယုတ်ညံ့ကုန်သောအကုသိုလ်တရားတို့ကို မဖြစ်စေရန် အလို ‘ဆန္ဒ’ကို ဖြစ်စေ၏။ ကြိုးစား၏။ ဝီရိယကိုအားထုတ်၏။ စိတ်ကို ချီမြှောက်၏။ ဆောက်တည်၏။။။ ဖြစ်ကုန်ပြီးသော ကုသိုလ်တရားတို့ကို တည်တံ့စေရန် မပျောက်ပျက်စေရန် အလွန်တိုးပွားစေရန် ပြန့်ပြောစေရန် ပွားများမှု ပြည့်စုံစေရန် အလို ‘ဆန္ဒ’ကိုဖြစ်စေ၏။ ကြိုးစား၏။ ဝီရိယကို အားထုတ်၏။ စိတ်ကို ချီမြှောက်၏။ ဆောက်တည်၏။ ဤတရားတို့ကိုအားထုတ်မှုတို့ဟု ဆိုအပ်ကုန်၏။ ဤသို့လျှင် ဤသည်ကား ပညာတည်း။ ဤသည်ကား ပညာကို မှီ၍ဖြစ်သော

သမာဓိတည်း၊ ဤသည်တို့ကား အားထုတ်မှုတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို ပညာကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှုတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ဟု ဆိုအပ်၏။

အထက်ပိုင်းသံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ကို ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများအပ်

ရူပရာဂ၊ အရူပရာဂ၊ မာန၊ ဥဒ္ဒစ္စ၊ အဝိဇ္ဇာတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ အထက်ပိုင်းသံယောဇဉ် တို့ကားဤငါးပါးတို့ပင်တည်း။

ရဟန်းတို့ ဤအထက်ပိုင်းသံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ကို ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများအပ်ကုန်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် အလို ‘ဆန္ဒ’ကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ၊ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့်ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။

ဝီရိယကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။

စိတ်ကို မှီ၍ ဖြစ်သောသမာဓိ။ပ။

ပညာကို မှီ၍ ဖြစ်သော--

ရဟန်းတို့ ဤအထက်ပိုင်းသံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ကို ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ ဤဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများအပ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဈာန်လေးပါး

ရဟန်းတို့ ဈာန်တို့ကား ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ကာမတို့မှ ကင်းဆိတ်၍သာလျှင် အကုသိုလ်တရားတို့မှ ကင်းဆိတ်၍သာလျှင် ကြံစည်မှု ‘ဝိတက်’နှင့် တကွဖြစ်သော သုံးသပ်မှု ‘ဝိစာရ’နှင့် တကွဖြစ်သော နိဝရဏ ကင်းဆိတ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်မှု ‘ပီတိ’ ချမ်းသာမှု ‘သုခ’ရှိသော ပဌမဈာန်သို့ရောက်၍ နေ၏။

ဝိတက်ဝိစာရ ငြိမ်းခြင်းကြောင့် မိမိသန္တာန်၌ စိတ်ကို ကြည်လင်စေတတ်သော စိတ်၏တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ကို ပွားစေတတ်သော ကြံစည်မှု ‘ဝိတက်’ သုံးသပ်မှု ‘ဝိစာရ’ မရှိသော တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကြောင့် ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်မှု ‘ပီတိ’ ချမ်းသာမှု ‘သုခ’ ရှိသော ဒုတိယဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။

နှစ်သိမ့်မှု ‘ပီတိ’ ကိုလည်း မတပ်မက်ခြင်းကြောင့် လျစ်လျူရှုသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ သတိ၊ သမ္မုဇဉ်ရှိသည် ဖြစ်၍ ချမ်းသာမှု ‘သုခ’ကိုလည်း ကိုယ်ဖြင့် ခံစား၏။ အကြင်တတိယစုချာန်ကြောင့် ထိုသူ့ကို “လျစ်လျူရှုသူ၊ သတိရှိသူ၊ ချမ်းသာစွာ နေလေ့ရှိသူ”ဟု အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ပြောကြားကုန်၏။ ရဟန်းသည် ထိုတတိယစုချာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။

ချမ်းသာဆင်းရဲကို ပယ်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ရှေးဦးကပင်လျှင်ဝမ်းသာခြင်း နှလုံးမသာခြင်းတို့၏ ချုပ်နှံခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း ချမ်းသာဆင်းရဲ မရှိသော လျစ်လျူရှုမှု ‘ဥပေက္ခာ’ ကြောင့် ဖြစ်သည့် သတိ၏ စင်ကြယ်ခြင်းရှိသော စတုတ္ထစုချာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ စုချာန်တို့ကား ဤလေးပါးတို့ပင်တည်း။

အကျိုးကြီးသော “အာနာပါနဿတိ”

ရဟန်းတို့ တစ်ခုသော တရားကိုပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီး၏။ အာနိသင်ကြီး၏။ တစ်ခုသောတရားဟူသည် အဘယ်နည်း။ ထွက်သက်ဝင်သက်ကို အောက်မေ့မှု ‘အာနာပါနဿတိ’ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့အဘယ်သို့လျှင် အာနာပါနဿတိကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီးသနည်း။ အာနိသင်ကြီးသနည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် တောသို့ သွားရောက်၍ဖြစ်စေ၊ သစ်ပင်ရင်းသို့ သွားရောက်၍ဖြစ်စေ၊ ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ သွားရောက်၍ဖြစ်စေ တင်ပလွှင်ခွေပြီးလျှင် ကိုယ်ကို ဖြောင့်မတ်စွာထား၍ သတိကို (ကမ္မဋ္ဌာန်းသို့) ရှေးရှုဖြစ်စေလျက် ထိုင်နေ၏။

ထိုရဟန်းသည် သတိရှိလျက်သာလျှင်ထွက်သက် လေကို ထုတ်၏။ သတိရှိလျက်သာလျှင် ဝင်သက်လေကို ရှူ၏။

ရှည်ရှည် ထွက်သက်လေကိုထုတ်လျှင် လည်း “ရှည်ရှည် ထွက်သက်လေကို ထုတ်၏”ဟု သိ၏။ ရှည်ရှည် ဝင်သက်လေကိုရှူလျှင်လည်း “ရှည် ရှည် ဝင်သက်လေကို ရှူ၏”ဟု သိ၏။ တိုတို ထွက်သက်လေကို ထုတ်လျှင်လည်း “တိုတို ထွက်သက် လေကို ထုတ်၏”ဟု သိ၏။ တိုတို ဝင်သက်လေကို ရှူလျှင်လည်း “တိုတိုဝင်သက်လေကို ရှူ၏”ဟု သိ၏။

အစအလယ်အဆုံး အလုံးစုံသော ထွက်လေအပေါင်းကို “ထင်ရှားသိလျက် ထွက်သက်လေကို ထုတ် မည်”ဟု ကျင့်၏။ အစအလယ်အဆုံး အလုံးစုံသောဝင်လေအပေါင်းကို “ထင်ရှားသိလျက် ဝင်သက်လေကို ရှူမည်”ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။

ရန်ရင်းသောထွက်သက်လေကို ငြိမ်းအေးစေလျက် “ထွက်သက်လေကို ထုတ်မည်”ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ ရန်ရင်းသော ဝင်သက်လေကို ငြိမ်းအေးစေလျက် “ဝင်သက်လေကို ရှူမည်”ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။

နှစ်သိမ့်မှု ‘ပီတိ’ကို ထင်ရှားသိလျက် “ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့”ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ နှစ်သိမ့်မှု ‘ပီတိ’ကို ထင်ရှားသိလျက် “ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့”ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။

ချမ်းသာခြင်း ‘သုခ’ကို ထင်ရှားသိလျက် “ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့”ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ ချမ်းသာခြင်း ‘သုခ’ကို ထင်ရှားသိလျက် “ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့”ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။

(ဝေဒနာ, သညာဟူသော) စိတ္တသင်္ခါရကို ထင်ရှားသိလျက် “ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့”ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ (ဝေဒနာ, သညာဟူသော) စိတ္တသင်္ခါရကို ထင်ရှားသိလျက် “ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့”ဟုအားထုတ်၍ ကျင့်၏။ (ဝေဒနာ, သညာဟူသော) စိတ္တသင်္ခါရကို ချုပ်ငြိမ်းစေလျက် “ထွက်သက်လေကိုထုတ်အံ့”ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ (ဝေဒနာ, သညာဟူသော) စိတ္တသင်္ခါရကို ချုပ်ငြိမ်းစေလျက် “ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့”ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။

စိတ်ကို ထင်ရှားသိလျက် “ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့”ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ စိတ်ကို ထင်ရှားသိလျက် “ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့”ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ စိတ်ကိုလွန်စွာ ဝမ်းမြောက်စေလျက် “ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့”ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ စိတ်ကို လွန်စွာဝမ်းမြောက်စေလျက် “ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့”ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ စိတ်ကို ကောင်းစွာ ထားလျက် “ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့”ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ စိတ်ကို ကောင်းစွာ ထားလျက် “ဝင်သက်လေကိုရှူအံ့”ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ စိတ်ကို လွတ်စေလျက် “ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့”ဟု အားထုတ်၍ကျင့်၏။ စိတ်ကို လွတ်စေလျက် “ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့”ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။

အနိစ္စဟု အဖန်တစ်လဲလဲ ရှုလျက် “ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့”ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ အနိစ္စဟုအဖန်တစ်လဲလဲ ရှုလျက် “ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့”ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။

ရာဂကင်းမှုကိုအဖန်တစ်လဲလဲ ရှုလျက် “ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့”ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ ရာဂကင်းမှုကိုအဖန်တစ်လဲလဲ ရှုလျက် “ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့”ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။

ချုပ်ငြိမ်းမှုကို အဖန်တစ်လဲလဲရှုလျက် “ထွက်သက်လေ ကို ထုတ်အံ့”ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ ချုပ်ငြိမ်းမှုကို အဖန်တစ်လဲလဲ ရှုလျက် “ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့”ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။

စွန့်လွှတ်မှုကို အဖန်တစ်လဲလဲ ရှုလျက်“ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့”ဟု အားထုတ် ၍ ကျင့်၏။ စွန့်လွှတ်မှုကို အဖန်တစ်လဲလဲ ရှုလျက်“ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့”ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။

ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် အာနာပါနဿတိကို ပွားများအပ်ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုး ကြီး၏။ အာနိသင်ကြီး၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိကို ဤသို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီး၏။ အာနိသင်ကြီး၏။

ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိကို ဤသို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် ခုနစ်ပါးသောအကျိုးအာနိသင်တို့ကို (မချွတ် ရလိမ့်မည်ဟု) မျှော်လင့်အပ်၏။ ခုနစ်ပါးသောအကျိုးအာနိသင်ဟူသည် အဘယ်တို့နည်း-

- (၁) မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် မသေမီ စောစောက အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြီးစေနိုင်၏။
- (၂) မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် မသေမီ စောစောက အရဟတ္တဖိုလ်ကို မပြီးစေနိုင်ခဲ့မှု သေခါနီးအခါ၌အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြီးစေနိုင်၏။
- (၃) မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် မသေမီ စောစောက အရဟတ္တဖိုလ်ကို မပြီးစေနိုင်ခဲ့မှု အောက်ပိုင်းသံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ ကုန်ခြင်းကြောင့် အသက်တမ်း၏ အလယ် ၌ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသောအန္တရာ ပရိနိဗ္ဗာယ်မည်သောအနာဂါမ် ဖြစ်နိုင်၏။
- (၄) အသက်တမ်း၏ ထက်ဝက်ကို လွန်လျက် အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသောဥပဟစပရိနိဗ္ဗာယ် မည်သောအနာဂါမ် ဖြစ်နိုင်၏။
- (၅) ပယောဂလုံလ မပါဘဲ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသော အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယ် မည်သောအနာဂါမ် ဖြစ်နိုင်၏။
- (၆) ပယောဂလုံလနှင့် တကွ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသော သသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယ် မည်သောအနာဂါမ်ဖြစ် နိုင်၏။
- (၇) အထက်အထက်ဘုံသို့ အဆင့်ဆင့် တက်၍ (အကနိဋ္ဌဘုံသို့ ရောက်လျက် အရဟတ္တဖိုလ်သို့ရောက်သော) ဥဒ္ဒံသောတအကနိဋ္ဌဂါမိ မည်သောအနာဂါမ် ဖြစ်နိုင်၏။

ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိကို ဤသို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် ဤခုနစ်ပါးသောအကျိုးအာနိသင်တို့ကို (မချွတ် ရလိမ့်မည်ဟု) မျှော်လင့်အပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အာနာပါနကြောင့် မပင်ပန်းခဲ

ရဟန်းတို့ ငါသည် ဘုရားမဖြစ်မီ ရှေးအခါက သစ္စာလေးပါးကို မသိသေးသော ဘုရားလောင်း ဖြစ်စဉ် ဤနေခြင်းမျိုးဖြင့် အနေများခဲ့၏။ ရဟန်းတို့ ဤနေခြင်းမျိုးဖြင့် အနေများခဲ့သော ငါ့အား ကိုယ်သည်မပင်ပန်း၊ မျက်စိတို့သည် မပင်ပန်းကုန်၊ ငါ၏ စိတ်သည်လည်း မစွဲလမ်းမှု၍ အာသဝတို့မှ လွတ်မြောက်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့်ပင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် “ငါ၏ ကိုယ်သည် မပင်ပန်းရာ၊ မျက်စိတို့သည် မပင်ပန်းကုန်ရာ၊ ငါ၏ စိတ်သည်လည်း မစွဲလမ်းမှု၍ အာသဝတို့မှ လွတ်မြောက်ရာ၏” ဟုအလိုရှိခဲ့မှု အာနာပါနဿတိနှင့် ယှဉ်သော သမာဓိကိုသာ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့်ပင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် “ငါသည် အိမ်၌ နေသူ လူတို့၏ ကာမဂုဏ်ကို မှီသော အောက်မေ့မှု ကြံစည်မှုတို့ကို ပယ်ကုန်ရာ၏” ဟုလည်း အလိုရှိခဲ့မှု အာနာပါနဿတိနှင့် ယှဉ်သော သမာဓိကိုသာ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့်ပင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် “စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ်သောအာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ် အမှတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ နေလို၏” ဟုလည်း အလိုရှိခဲ့မှု ဤအာနာပါနဿတိနှင့် ယှဉ်သော သမာဓိကိုသာ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့်ပင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် “စက်ဆုပ်ဖွယ်အာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ်မဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ နေလို၏” ဟုလည်း အလိုရှိခဲ့မှု ဤအာနာပါနဿတိနှင့် ယှဉ်သော သမာဓိ ကိုသာ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့်ပင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် “စက်ဆုပ်ဖွယ်အာရုံ၌လည်းကောင်း၊ စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ်သောအာရုံ၌လည်းကောင်း စက်ဆုပ်ဖွယ်ဟု အမှတ်ရှိသည် ဖြစ်၍နေလို၏” ဟုလည်း အလိုရှိခဲ့မှု ဤအာနာပါနဿတိနှင့် ယှဉ်သော သမာဓိကိုသာ ကောင်းစွာနှလုံးသွင်းအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့်ပင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် “စက်ဆုပ်ဖွယ်အာရုံ၌ လည်းကောင်း၊ စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ်သောအာရုံ၌လည်းကောင်း စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိသည် ဖြစ်၍နေလို၏” ဟုလည်း အလိုရှိခဲ့မှု ဤအာနာပါနဿတိနှင့် ယှဉ်သော သမာဓိကိုသာ ကောင်းစွာနှလုံးသွင်းအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့်ပင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် “စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ်သောအာရုံကိုလည်းကောင်း၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်အာရုံကိုလည်းကောင်း ထိုနှစ်မျိုးစုံကို ကြည့်၍

ဆင်ခြင်ဥဏ် ‘သမ္မဇဉ်’အောက် မေ့မှု ‘သတိ’ရှိသည် ဖြစ်၍ အညီအမျှ ရှုလျက် နေလို၏”ဟုလည်း အလိုရှိခဲ့မှုဤအာနာပါနဿတိနှင့် ယှဉ် သော သမာဓိကိုသာ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းအပ်၏။

ထိုသေက္ခပုဂ္ဂိုလ်၏ နေခြင်း

အခါတစ်ပါး၌ အသျှင်လောမသကံဘိယသည် သက္ကတိုင်း ကပိလဝတ်ပြည် နိဂြောဓာရုံ ကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ မဟာနာမ်သာကီဝင်မင်းသည် အသျှင်လောမသကံဘိယထံ သို့ချဉ်းကပ်၍ ရှိခိုးပြီးလျှင် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် အသျှင်လောမသကံဘိယအား ဤစကားကို လျှောက်၏-

“အသျှင်ဘုရား ထိုသေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ နေခြင်းမျိုးသည်ပင် မြတ်စွာဘုရား၏နေခြင်းမျိုး ဖြစ်ပါသလော၊ သို့မဟုတ် သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ နေခြင်းမျိုးသည် တခြားဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရား၏ နေခြင်းမျိုးသည် တခြားဖြစ်ပါသလော”ဟု လျှောက်၏။

ဒါယကာမဟာနာမ် ထိုသေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ နေခြင်းမျိုးသည် မြတ်စွာဘုရား၏ နေခြင်းမျိုး မဟုတ်သည်သာတည်း။ ဒါယကာမဟာနာမ် သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ နေခြင်းမျိုးသည် တခြားဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရား၏နေခြင်းမျိုးသည် တခြားသာဖြစ်၏။ ဒါယကာမဟာနာမ် သေက္ခဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ်သို့မရောက်သေး ကုန်သောအတုမရှိသော ယောဂ၏ ကုန်ရာ (နိဗ္ဗာန်)ကို တောင့်တ၍ နေကုန်သောရဟန်းတို့သည် နီဝရဏငါးပါးတို့ကို ပယ်၍ နေကုန်၏။ အဘယ်ငါးပါး တို့နည်း၊ ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏကိုပယ်၍ နေကုန်၏။ ဗျာပါဒနီဝရဏကို။ပ။ ထိနမိဒ္ဓနီဝရဏကို။ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စနီဝရဏကို။ ဝိစိကိစ္ဆာနီဝရဏကိုပယ်၍ နေကုန်၏။

ဒါယကာမဟာနာမ် သေက္ခဖြစ်ကုန်သောအရဟတ္တဖိုလ်သို့ မရောက်သေးကုန်သော အတုမရှိသောယောဂ၏ ကုန်ရာ (နိဗ္ဗာန်) ကို တောင့်တ၍ နေကုန်သော ရဟန်းတို့သည် ဤနီဝရဏငါးပါးတို့ကို ပယ်၍နေကုန်၏။

ဒါယကာမဟာနာမ် ပူဇော်အထူးကို ခံထိုက်ကုန်သောအာသဝကုန်ပြီးကုန်သော (မဂ်အကျင့်ကို) ကျင့်သုံးပြီးကုန်သော မဂ်ကိစ္စကို ပြုပြီးကုန်သော ခန္ဓာဝန်ကို ချပြီးကုန်သော မိမိအကျိုး (အရဟတ္တဖိုလ်) သို့ ရောက်ပြီးကုန်သော ဘဝသံယောဇဉ် ကုန်ပြီးကုန်သော ကောင်းစွာ သိ၍ လွတ်မြောက်ပြီးကုန်သောရဟန္တာရဟန်းတို့သည် နီဝရဏငါးပါးတို့ကို ပယ်ပြီး ဖြစ်ကုန်၏။ (အဝိဇ္ဇာတဏှာ) အမြစ်ရင်းကို အကြွင်းမဲ့ဖြတ်ပြီး ဖြစ်ကုန်၏။ နုတ်ပြီးသော ထန်းပင်ရာကဲ့သို့ ပြုပြီး ဖြစ်ကုန်၏။ နောင်တစ်ဖန် မဖြစ်ခြင်းကို ပြုပြီး ဖြစ်ကုန်၏။ နောင်အခါ ဖြစ်ခြင်းသဘော မရှိကုန်။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏကို ပယ်ပြီး ဖြစ်၏။ အမြစ်ရင်းကို အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်ပြီး ဖြစ်၏။ နုတ်ပြီးသော ထန်းပင်ရာကဲ့သို့ ပြုပြီးဖြစ်၏။ နောင်တစ်ဖန် မဖြစ်ခြင်းကို ပြုပြီး ဖြစ်၏။

နောင်အခါ ဖြစ်ခြင်းသဘော မရှိ။ ဗျာပါဒနိဝရဏကို ပယ်ပြီးဖြစ်၏။ပ။ ထိနမိဒ္ဓနိဝရဏကို။ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စနိဝရဏကို။ ဝိစိကိစ္ဆာနိဝရဏကို ပယ်ပြီး ဖြစ်၏။ အမြစ်ရင်းကိုအကြွင်းမဲ့ ဖြတ်ပြီး ဖြစ်၏။ နုတ်ပြီးသော ထန်းပင်ရာကဲ့သို့ ပြုပြီး ဖြစ်၏။ နောင်အခါ ဖြစ်ခြင်းသဘောမရှိ။

သတိပဋ္ဌာန်ကိုပွားရင် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးပွားများပြီးဖြစ်

အာနန္ဒာ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို အဘယ်သို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပြည့်စေကုန်သနည်း။

အာနန္ဒာ အကြင်အခါ၌ ရဟန်းသည် ထင်သော သတိရှိသည် ဖြစ်၍ ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကိုအကြိမ်ကြိမ် ရှုလျက် နေ၏။ ထိုအခါ၌ ရဟန်းအား သတိမလွတ်။ အာနန္ဒာ အကြင်အခါ၌ ရဟန်းအားထင်သော သတိရှိသည် ဖြစ်၍ သတိမလွတ်၊ ထိုအခါ၌ ရဟန်းအား သတိသမ္မောဇ္ဈင်သည် ပြည့်စုံ၏။ ထိုအခါ၌ ရဟန်းသည် သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ထိုအခါ၌ သတိသမ္မောဇ္ဈင်သည် ရဟန်းအား ပွားများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ (၁)

ထိုရဟန်းသည် ထိုသို့သတိရှိသည် ဖြစ်၍ နေလတ်သော် ထိုတရားကို ပညာဖြင့် စိစစ်၏။ လှည့်လည်ကျက်စား၏။ အထပ်ထပ် ဆင်ခြင်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ အာနန္ဒာ အကြင်အခါ၌ ရဟန်းသည် ထိုသို့သတိရှိသည် ဖြစ်၍ နေလတ်သော် ထိုတရားကို ပညာဖြင့် စိစစ်၏။ လှည့်လည်ကျက်စား၏။ အထပ်ထပ်ဆင်ခြင်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ ထိုအခါ၌ ရဟန်းအား ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်သည် ပြည့်စုံ၏။ ထိုအခါ၌ ရဟန်းသည် ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ထိုအခါ၌ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်သည် ရဟန်းအား ပွားများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ (၂)

ထိုတရားကို ပညာဖြင့် စိစစ်သော လှည့်လည်ကျက်စားသောအထပ်ထပ် ဆင်ခြင်ခြင်းသို့ ရောက် သောရဟန်းအား မတွန့်မဆုတ် ကြိုးစားအားထုတ်မှု ‘ဝီရိယ’သည် ဖြစ်၏။ အာနန္ဒာ အကြင်အခါ၌ ထိုတရားကို ပညာဖြင့် စိစစ်သော လှည့်လည်ကျက်စားသောအထပ်ထပ် ဆင်ခြင်ခြင်းသို့ ရောက်သောရဟန်းအား မတွန့်မဆုတ် ကြိုးစားအားထုတ်မှု ‘ဝီရိယ’သည် ဖြစ်၏။ ထိုအခါ၌ ရဟန်းအား ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်သည် ပြည့်စုံ၏။ ထိုအခါ၌ ရဟန်းသည် ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ထိုအခါ၌ ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်သည် ရဟန်းအား ပွားများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ (၃)

ကြိုးစားအားထုတ်မှု ‘ဝီရိယ’ ရှိသော ရဟန်းအား (ကိလေသာဟူသော) အာမိသကင်းသော နှစ်သိမ်ခြင်း ‘ပီတိ’ သည် ဖြစ်၏။ အာနန္ဒာ အကြင်အခါ၌ ကြိုးစားအားထုတ်မှု ‘ဝီရိယ’ ရှိသော ရဟန်းအား (ကိလေသာဟူသော) အာမိသကင်းသော နှစ်သိမ်ခြင်း ‘ပီတိ’ သည် ဖြစ်၏။ ထိုအခါ၌ ရဟန်းအား ဝီတိသမ္မောဇ္ဈင်သည် ပြည့်စုံ၏။ ထိုအခါ၌ ရဟန်းသည်

ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ထိုအခါ၌ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်သည် ရဟန်းအား ပွားများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ (၄)

နှစ်သိမ်သော စိတ်ရှိသော ရဟန်းအား ကိုယ်သည်လည်း ငြိမ်းအေး၏။ စိတ်သည်လည်း ငြိမ်းအေး ၏။ အာနန္ဒာ အကြင်အခါ၌ နှစ်သိမ်သော စိတ်ရှိသော ရဟန်းအား ကိုယ်သည်လည်း ငြိမ်းအေး၏။ စိတ်သည်လည်း ငြိမ်းအေး၏။ ထိုအခါ၌ ရဟန်းအား ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်သည် ပြည့်စုံ၏။ ထိုအခါ၌ရဟန်းသည် ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ထိုအခါ၌ ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်သည် ရဟန်းအားပွားများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ (၅)

ငြိမ်းအေးသော ကိုယ်ရှိသော ချမ်းသာသော ရဟန်း၏ စိတ်သည် တည်ကြည်၏။ အာနန္ဒာ အကြင်အခါ၌ ငြိမ်းအေးသော ကိုယ်ရှိသော ချမ်းသာသော ရဟန်း၏ စိတ်သည် တည်ကြည်၏။ ထိုအခါ၌ ရဟန်းအား သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်သည် ပြည့်စုံ၏။ ထိုအခါ၌ ရဟန်းသည် သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ထိုအခါ၌ သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်သည် ရဟန်းအား ပွားများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ (၆)

ထိုရဟန်းသည် ထိုသို့တည်ကြည်သော စိတ်ကို ကောင်းစွာ အညီအမျှ ရှု၏။ အာနန္ဒာ အကြင်အခါ၌ရဟန်းသည် ထိုသို့တည်ကြည်သော စိတ်ကို ကောင်းစွာ အညီအမျှ ရှု၏။ ထိုအခါ၌ ရဟန်းအားဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်သည် ပြည့်စုံ၏။ ထိုအခါ၌ ရဟန်းသည် ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ထိုအခါ၌ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်သည် ရဟန်းအား ပွားများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ (၇)

အာနာပါနဿတိသမာဓိသည် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးကို ပြည့်စေ

ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိသမာဓိကို အဘယ်သို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိ သော်သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပြည့်စေသနည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် တောသို့ သွားရောက်၍ဖြစ်စေ၊ သစ်ပင်ရင်းသို့ သွားရောက်၍ဖြစ်စေ၊ ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်သို့ သွားရောက်၍ဖြစ်စေ တင်ပလွင်ခွေပြီးလျှင် ကိုယ်ကို ဖြောင့်မတ်စွာထားလျက် သတိကို ကမ္မဋ္ဌာန်းသို့ ရှေးရှုဖြစ်စေ၍ ထိုင်နေ၏။ ထိုရဟန်းသည် သတိရှိလျက်သာလျှင်ထွက်သက်လေကို ထုတ်၏။ သတိရှိလျက်သာလျှင် ဝင်သက်လေကို ရှူ၏။ပ။ စွန့်လွှတ်မှုကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက် ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ စွန့်လွှတ်မှုကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလျက်ဝင်သက် လေကို ရှူအံ့ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။

ရဟန်းတို့ အကြင်အခါ၌ ရဟန်းသည် ရှည်ရှည်ထွက်သက်လေကို ထုတ်လျှင်လည်း “ရှည်ရှည်ထွက်သက်လေကို ထုတ်၏”ဟု သိ၏။ ရှည်ရှည်ဝင်သက်လေကို ရှုလျှင်လည်း “ရှည်ရှည်ဝင်သက်လေကိုရှု၏”ဟု သိ၏။ တိုတိုထွက်သက်လေကို ထုတ်လျှင်လည်း။ပ။

အစအလယ်အဆုံး အလုံးစုံသောထွက်သက်လေ အပေါင်းကို ထင်ရှားသိလျက်။ပ။ “ရန်ရင်းသော ထွက်သက်လေကို ငြိမ်းစေလျက်ထွက်သက်လေကို ထုတ် အံ့”ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ ရန်ရင်းသော ဝင်သက်လေကို ငြိမ်းစေလျက်ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့”ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။

ကာယ။ ။ရဟန်းတို့ ထိုအခါ၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိ သည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကိုပယ်ဖျောက်၍ ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်း ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလျက်နေ၏။

ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည်အဘယ်ကြောင့်နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤထွက်သက်လေ ဝင်သက်လေကို (ပထဝီစသော) ကာယတို့တွင်တစ်ပါး ပါဝင်သော ဝါယောကာယဟု ငါဆို၏။ ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့်ပင် ရဟန်းသည် ထိုအခါ၌ပြင်းစွာ အားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိ သည်ဖြစ်၍ လောက၌အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလျက် နေ၏။ (၁)

ဝေဒနာ။ ။ရဟန်းတို့ အကြင်အခါ၌ ရဟန်းသည် နှစ်သိမ့်ခြင်း ‘ပီတိ’ကို ထင်ရှားသိသည်ဖြစ်၍။ပ။

ချမ်းသာခြင်း ‘သုခ’ ကို ထင်ရှားသိသည်ဖြစ်၍။ပ။

(ဝေဒနာသညာဟူသော) စိတ္တသင်္ခါရကို ထင်ရှားသိသည်ဖြစ်၍။ပ။

(ဝေဒနာသညာဟူသော) စိတ္တသင်္ခါရကို ငြိမ်းစေလျက် ထွက်သက်လေ ထုတ်အံ့”ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ (ဝေဒနာသညာဟူသော) စိတ္တသင်္ခါရကို ငြိမ်းစေလျက် ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့”ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ဝေဒနာတို့၌ ဝေဒနာတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက် နေ၏။

ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤထွက်သက်လေ ဝင်သက်လေတို့ကို ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းခြင်းကို ဝေဒနာတို့တွင် ဝေဒနာတစ်ပါးဟု ငါဆို၏။ ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့်ပင် ရဟန်းသည် ထိုအခါ၌ ပြင်းစွာ အားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ဝေဒနာတို့၌ ဝေဒနာတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလျက်နေ၏။ (၂)

စိတ်။ ။ရဟန်းတို့ အကြင်အခါ၌ ရဟန်းသည် စိတ်ကို ထင်ရှားသိသည်ဖြစ်၍။ပ။ စိတ်ကို ဝမ်းမြောက်စေလျက်။ပ။ “စိတ်ကို ကောင်းစွာ တည်ကြည်စေလျက် ထွက်သက်လေ ထုတ်အံ့”ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ “စိတ်ကို ကောင်းစွာ တည်ကြည်စေလျက် ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့”ဟု

အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ “စိတ်ကိုနီဝရဏစသည်မှ လွတ်မြောက်စေလျက် ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့”ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ “စိတ်ကိုနီဝရဏစသည်မှ လွတ်မြောက်စေလျက် ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့”ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် စိတ်၌ စိတ်ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလျက် နေ၏။

ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း။ ရဟန်းတို့ သတိလွတ်သော ဆင်ခြင်ဉာဏ် မရှိသော သူ့အားအာနာပါနဿတိ သမာဓိကို ပွားများခြင်းကို ငါ မဆို။ ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့်ပင် ရဟန်းသည် ထိုအခါ၌ပြင်းစွာ အားထုတ် သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက် လျက် စိတ်၌ စိတ်ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလျက် နေ၏။ (၃)

သဘောတရား။ ။ရဟန်းတို့ အကြင်အခါ၌ ရဟန်းသည် မမြဲဟု အကြိမ်ကြိမ် ရှုလျက်။ပ။ စွဲမက်မှု ကင်းခြင်းကိုအကြိမ်ကြိမ် ရှုလျက်။ပ။ ချုပ်မှုကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလျက်။ပ။ “စွန့်လွှတ်မှုကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလျက် ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့”ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ “စွန့်လွှတ်မှုကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလျက် ဝင်သက်လေကိုရှူအံ့”ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလျက် နေ၏။ ထိုရဟန်းသည် အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကင်းပျောက် သည်ကို ပညာဖြင့် မြင်၍ ကောင်းစွာ လျစ်လျူရှု၏။ ရဟန်းတို့ ထိုကြောင့်ပင် ရဟန်းသည်ထိုအခါ၌ ပြင်းစွာ အားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿ ကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက် နေ၏။ (၄)

သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးသည် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပြည့်စုံစေ

ရဟန်းတို့ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို အဘယ်သို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပြည့်စေကုန်သနည်း။

ရဟန်းတို့ အကြင်အခါ၌ ရဟန်းသည် ထင်သော သတိရှိသည် ဖြစ်၍ ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကိုအကြိမ်ကြိမ် ရှုလျက် နေ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ၌ ရဟန်းအား သတိ မလွတ်။ ရဟန်းတို့ ရဟန်းအားထင်သော သတိရှိသည် ဖြစ်၍ သတိ မလွတ်သောအခါ၌ ရဟန်းအား သတိသမ္မောဇ္ဈင်သည် ပြည့်စုံ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ၌ ရဟန်းသည် သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ထိုအခါ၌ သတိသမ္မောဇ္ဈင်သည်ရဟန်း အား ပွားများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ (၅)

ထိုရဟန်းသည် ထိုသို့သတိရှိသည် ဖြစ်၍ နေလတ်သော် ထိုတရားကို ပညာဖြင့် စိစစ်၏။ လှည့်လည်ကျက်စား၏။ အထပ်ထပ် ဆင်ခြင်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ ရဟန်းတို့ အကြင်အချို့ ရဟန်းသည် ထိုသို့သတိရှိသည် ဖြစ်၍ နေလတ်သော် ထိုတရားကို ပညာဖြင့် စိစစ်၏။ လှည့်လည်ကျက်စား၏။ အထပ်ထပ်ဆင်ခြင်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ ထိုအချို့ ရဟန်းအား မေ့ဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်သည် ပြည့်စုံ၏။ ထိုအချို့ ရဟန်းသည် မေ့ဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ထိုအချို့ မေ့ဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်သည် ရဟန်းအား ပွားများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ (၂)

ထိုတရားကို ပညာဖြင့် စိစစ်သော လှည့်လည်ကျက်စားသောအထပ်ထပ် ဆင်ခြင်ခြင်းသို့ ရောက် သောထိုရဟန်းအား မတွန့်မဆုတ် ကြိုးစားအားထုတ်မှု 'ဝီရိယ' သည် ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ အကြင်အချို့ထိုတရားကို ပညာဖြင့် စိစစ်သော လှည့်လည်ကျက်စားသောအထပ်ထပ် ဆင်ခြင်ခြင်းသို့ ရောက်သောထို ရဟန်းအား မတွန့်မဆုတ် ကြိုးစားအားထုတ်မှု 'ဝီရိယ' သည် ဖြစ်၏။ ထိုအချို့ ရဟန်းအား ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်သည် ပြည့်စုံ၏။ ထိုအချို့ ရဟန်းသည် ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ထိုအချို့ ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်သည် ရဟန်းအား ပွားများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ (၃)

ကြိုးစားအားထုတ်မှု 'ဝီရိယ' ရှိသော ရဟန်းအား (ကိလေသာဟူသော) အာမိသကင်းသော နှစ်သိမ်ခြင်း 'ပီတိ' သည် ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ ကြိုးစားအားထုတ်မှု 'ဝီရိယ' ရှိသော ရဟန်းအား (ကိလေသာဟူသော) အာမိသကင်းသော နှစ်သိမ်ခြင်း 'ပီတိ' ဖြစ်သောအခါ ရဟန်းအား ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်သည်ပြည့်စုံ၏။ ထိုအချို့ ရဟန်းသည် ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ထိုအချို့ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်သည်ရဟန်းအား ပွားများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ (၄)

နှစ်သိမ်သော စိတ်ရှိသော ရဟန်းအား ကိုယ်သည်လည်း ငြိမ်းအေး၏။ စိတ်သည်လည်း ငြိမ်းအေး ၏။ ရဟန်းတို့ အကြင်အချို့ နှစ်သိမ်သော စိတ်ရှိသော ရဟန်းအား ကိုယ်သည်လည်း ငြိမ်းအေး၏။ စိတ်သည်လည်း ငြိမ်းအေး၏။ ထိုအချို့ ရဟန်းအား ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်သည် ပြည့်စုံ၏။ ထိုအချို့ ရဟန်းသည် ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ထိုအချို့ ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်သည် ရဟန်းအား ပွားများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ (၅)

ငြိမ်းအေးသော ကိုယ်ရှိသော ချမ်းသာသော ရဟန်း၏ စိတ်သည် တည်ကြည်၏။ ရဟန်းတို့ငြိမ်းအေးသော ကိုယ်ရှိသော ချမ်းသာသော ရဟန်း၏ စိတ်သည် တည်ကြည်သောအခါ၌ ရဟန်းအားသမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်သည် ပြည့်စုံ၏။ ထိုအချို့ ရဟန်းသည် သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ထိုအချို့သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်သည် ရဟန်းအား ပွားများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ (၆)

ထိုရဟန်းသည် ထိုသို့တည်ကြည်သော စိတ်ကို ကောင်းစွာ အညီအမျှ ရှု၏။ ရဟန်းတို့ ရဟန်း သည်ထိုသို့တည်ကြည်သော စိတ်ကို ကောင်းစွာ အညီအမျှ ရှုသောအခါ ရဟန်းအား

ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဇင်သည် ပြည့်စုံ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ၌ ရဟန်းသည် ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဇင်ကို ပွားများ၏။ ထိုအခါ၌ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဇင်သည် ရဟန်းအား ပွားများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ (၇)

သောတာပန်ဖြစ်ကြောင်းတရား

“သာရိပုတြာ သောတာပန်ဖြစ်ကြောင်း သောတာပန်ဖြစ်ကြောင်းဟု ဆိုအပ်၏။ သာရိပုတြာ သောတာပန်ဖြစ်ကြောင်းဟူသည် အဘယ်နည်း”ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

- (၁) အသျှင်ဘုရား သူတော်ကောင်းကို မှီဝဲခြင်းသည် သောတာပန်ဖြစ်ကြောင်းတည်း။
- (၂) သူတော်ကောင်းတို့၏ တရားကို ကြားနာခြင်းသည် သောတာပန်ဖြစ်ကြောင်းတည်း။
- (၃) သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းသည် သောတာပန်ဖြစ်ကြောင်းတည်း။
- (၄) လောကုတ္တရာအား လျော်သော တရားကို ကျင့်ခြင်းသည် သောတာပန်ဖြစ်ကြောင်းတည်းဟု လျှောက်၏။

သာရိပုတြာ ကောင်းပေစွ ကောင်းပေစွ၊ သာရိပုတြာ သူတော်ကောင်းကို မှီဝဲခြင်းသည် သောတာပန်ဖြစ်ကြောင်းတည်း။ သူတော်ကောင်းတို့၏ တရားကို ကြားနာခြင်းသည် သောတာပန် ဖြစ်ကြောင်းတည်း။ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းသည် သောတာပန် ဖြစ်ကြောင်းတည်း။ လောကုတ္တရာအား လျော်သော တရားကို ကျင့်ခြင်းသည် သောတာပန် ဖြစ်ကြောင်းတည်း။

သောတဟူသည်

သာရိပုတြာ “သောတ သောတ”ဟု ဤစကားကို ဆိုအပ်၏။ သာရိပုတြာ သောတဟူသည် အဘယ်နည်း။ အသျှင်ဘုရား အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော ဤအရိယာမဂ်သည်ပင် သောတမည်ပါ၏။ ဤသည်ကား အဘယ်နည်း။ မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’၊ မှန်ကန်သောအကြံအစည် ‘သမ္မာသင်္ကပ္ပ’၊ မှန်ကန်သော စကား ‘သမ္မာဝါစာ’၊ မှန်ကန်သောအလုပ် ‘သမ္မာကမ္မန္တ’၊ မှန်ကန်သောအသက်မွေးမှု ‘သမ္မာအာဇီဝ’၊ မှန်ကန်သော လုံ့လ ‘သမ္မာဝါယာမ’၊ မှန်ကန်သော အောက်မေ့မှု ‘သမ္မာသတိ’၊ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ တို့ပါတည်း။

သာရိပုတြာ ကောင်းပေစွ ကောင်းပေစွ၊ သာရိပုတြာ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော ဤအရိယာမဂ်သည်ပင်သောတမည်၏။ ဤသည်ကား အဘယ်နည်း။ မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ တို့တည်း။

ကာမလူ့ဘဝအတွက်တရား

ထိုဝေဠုဒွါရရွာသား ပုဏ္ဏားနှင့် အမျိုးသားတို့သည် တစ်ခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေကြပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်ကုန်၏- “အသျှင်ဂေါတမ အကျွန်ုပ်တို့သည် ဤသို့သောအလို ‘ဆန္ဒ’၊ အဓိပ္ပါယ်ရှိကုန်သည် ဖြစ်၍ သားမယားတို့ဖြင့် ကျဉ်းမြောင်းသောအိမ်ရာ၌ နေလိုကြပါကုန်၏။ ကာသိတိုင်းထွက် စန္ဒကူးကို သုံးဆောင်ခံစားလိုကြပါကုန်၏။ ပန်းပန်ခြင်း နံ့သာခြယ်ခြင်း နံ့သာပျောင်း လိမ်းခြင်းကို ပြုလိုကြပါကုန်၏။ ရွှေငွေကို လက်ခံသာယာလိုကြပါကုန်၏။ ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှနောက်၌ ကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ နတ်ပြည်သို့ ရောက်လိုကြပါကုန်၏။ အသျှင်ဂေါတမသည် ဤသို့ အလို ‘ဆန္ဒ’၊ အဓိပ္ပါယ်ရှိကုန်သော ထိုအကျွန်ုပ်တို့အား အလိုအတိုင်းဖြစ်နိုင်ရောက်နိုင်လောက်သောအခြင်းအရာအားဖြင့် တရားကို ဟောတော်မူပါ” ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။

အမျိုးသားတို့ သင်တို့အား မိမိကိုယ်၌ ဆောင်ထားထိုက်သော တရားဒေသနာကို ဟောကြားပေအံ့၊ ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့၊ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းကြကုန်လော့၊ ဟောပေအံ့ဟု မိန့်တော်မူ၏။ “အသျှင် ဘုရား ကောင်းပါပြီ” ဟု ထိုဝေဠုဒွါရရွာသား ပုဏ္ဏားနှင့် အမျိုးသားတို့သည် မြတ်စွာဘုရားအားပြန် လျှောက်ကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏-

အသက်မသတ်နှင့်။ ။အမျိုးသားတို့ မိမိကိုယ်၌ ဆောင်ထားထိုက်သော တရားဒေသနာဟူသည် အဘယ်နည်း။ အမျိုးသားတို့

- “ငါသည် အသက်ရှင်လို မသေလို၊ ချမ်းသာလို၏။
- ဆင်းရဲကို စက်ဆုပ်၏။
- အကြင်သူသည်အသက်ရှင်လို မသေလို ချမ်းသာလိုသော ဆင်းရဲကို စက်ဆုပ်သော ငါ့အား ဇီဝိတိန္ဒြေမှ ချဉ်းအံ့၊ ငါသည် ထိုသူ၏ ထိုသတ်မှုကို မချစ်မနှစ်သက်။
- ငါကလည်း အသက်ရှင်လို မသေလို ချမ်းသာလိုသောဆင်းရဲကို စက်ဆုပ်သော သူတစ်ပါးကို ဇီဝိတိန္ဒြေမှ ချဉ်းအံ့၊ သူတစ်ပါးကလည်း ထိုသတ်မှုကိုမချစ်မနှစ်သက်။
- ငါမချစ်မနှစ်သက်သော တရားကို သူတစ်ပါးသည်လည်း မချစ်မနှစ်သက်။ ငါမချစ်မနှစ်သက်သော ထိုတရားနှင့် သူတစ်ပါးကို အဘယ်ကြောင့် ယှဉ်စေရာအံ့ နည်း”

ဟုအရိယာတပည့်သည် ဤသို့ ဆင်ခြင်၍ မိမိကိုယ်တိုင်လည်း သူ့အသက် သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ သူတစ်ပါးကိုလည်း သူ့အသက် သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၌ ဆောက်တည်စေ၏။

သူ့အသက်သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကိုလည်း ပြောဆို၏။ ဤသို့ ထိုသူ၏ကိုယ်ကျင့်ကောင်းခြင်းသည် အစွန်းသုံးပါးမှ စင်ကြယ်၏။

မခိုးနှင့်။ ။အမျိုးသားတို့ နောက်တစ်မျိုးကား

- “အကြင်သူသည် ငါ မပေးသော ဥစ္စာကို ခိုးလိုသော စိတ်ဖြင့်ခိုးယူငြားအံ့၊ ငါသည် ထိုသူ၏ ခိုးယူမှုကို မချစ်မနှစ်သက်။
- ငါကလည်း (သူတစ်ပါး) မပေးသော ဥစ္စာကိုခိုးလိုသော စိတ်ဖြင့် ခိုးယူငြားအံ့၊ သူတစ်ပါးကလည်း ထိုခိုးယူမှုကို မချစ်မနှစ်သက်။
- ငါ မချစ်မနှစ်သက်သော တရားကို သူတစ်ပါးသည်လည်း မချစ်မနှစ်သက်။ ငါ မချစ်မနှစ်သက်သော ထိုတရားနှင့် သူတစ်ပါးကို အဘယ့်ကြောင့် ယှဉ်စေရာအံ့နည်း” ဟု

အရိယာတပည့်သည် ဤသို့ ဆင်ခြင်၍ မိမိကိုယ်တိုင်လည်းမပေးသော ဥစ္စာကို ခိုးယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ သူတစ်ပါးကိုလည်း မပေးသော ဥစ္စာကို ခိုးယူခြင်းမှရှောင်ကြဉ်ခြင်း၌ ဆောက်တည်စေ၏။ မပေးသော ဥစ္စာကို ခိုးယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကိုလည်း ပြောဆို၏။ ဤသို့ ထိုသူ၏ ကိုယ်ကျင့်ကောင်းခြင်းသည် အစွန်းသုံးပါးမှ စင်ကြယ်၏။

သူတစ်ပါးသား/မယား မပြစ်မှားနှင့်။ ။အမျိုးသားတို့ နောက်တစ်မျိုးကား

- “အကြင်သူ သည် ငါ၏ သားမယားတို့၌ လွန်ကျူးခြင်းသို့ရောက်ငြားအံ့၊ ငါသည် ထိုသူ၏ ထိုလွန်ကျူးမှုကို မချစ်မနှစ်သက်။
- ငါကလည်း (သူတစ်ပါး၏) သားမယားတို့၌ လွန်ကျူးခြင်းသို့ ရောက်ငြားအံ့၊ သူတစ်ပါးကလည်း ထိုလွန်ကျူးမှုကို မချစ်မနှစ်သက်။
- ငါမချစ်မနှစ်သက်သော တရားကို သူတစ်ပါးကလည်း မချစ်မနှစ်သက်။ ငါ မချစ်မနှစ်သက်သော ထိုတရားနှင့် သူတစ်ပါးကို အဘယ်ကြောင့် ယှဉ်စေရာအံ့နည်း” ဟု

အရိယာတပည့်သည် ဤသို့ ဆင်ခြင်၍မိမိကိုယ် တိုင်လည်း ကာမတို့၌ မှားသောအားဖြင့် ကျင့်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ သူတစ်ပါးကိုလည်းကာမတို့၌ မှား သောအားဖြင့် ကျင့်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၌ ဆောက်တည်စေ၏။ ကာမတို့၌မှားသောအားဖြင့် ကျင့်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကိုလည်း ပြောဆို၏။ ဤသို့ ထိုသူ၏ကိုယ်ကျင့်ကောင်း ခြင်းသည် အစွန်း သုံးပါးမှ စင်ကြယ်၏။

မုသားမပြောနှင့်။ ။အမျိုးသားတို့ နောက်တစ်မျိုးကား-

- “အကြင်သူသည် မမှန်ပြောခြင်းဖြင့် ငါ၏ အကျိုးကို ချိုးဖျက်ငြားအံ့၊ ငါသည် ထိုသူ၏ မမှန်ပြောဆိုမှုမျိုးကို မချစ်မနှစ်သက်။
- ငါကလည်း မမှန်ပြောခြင်းဖြင့် သူတစ်ပါး၏ အကျိုးကို ချိုးဖျက်ငြားအံ့၊ သူတစ်ပါးကလည်း ထိုမမှန်ပြောဆိုမှုမျိုးကို မချစ်မနှစ်သက်။
- ငါ မချစ်မနှစ်သက်သော တရားကို သူတစ်ပါးသည်လည်း မချစ်မနှစ်သက်။ ငါ မချစ်မနှစ်သက်သော တရားနှင့် သူတစ်ပါးကို အဘယ်ကြောင့် ယှဉ်စေရာအံ့နည်း”ဟု

အရိယာတပည့်သည် ဤသို့ ဆင်ခြင်၍ မိမိကိုယ်တိုင်လည်းမမှန်ပြောခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ သူတစ်ပါးကိုလည်း မမှန်ပြောခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၌ ဆောက်တည်စေ၏။ မမှန်ပြောခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကိုလည်း ပြောဆို၏။ ဤသို့ ထိုသူ၏ နှုတ်ကျင့်ကောင်းခြင်းသည် အစွန်းသုံးပါးမှ စင်ကြယ်၏။

ကုန်တိုက်စကား။ ။အမျိုးသားတို့ နောက်တစ်မျိုးကား အကြင်သူသည် ကုန်းစကားဖြင့် ငါ့ကို မိတ်ဆွေတို့နှင့် ခွဲငြားအံ့၊ ငါသည် ထိုသူ၏ ကုန်းချောမှုမျိုးကို မချစ်မနှစ်သက်။ ငါကလည်း ကုန်းစကားဖြင့် သူတစ်ပါးကို မိတ်ဆွေတို့နှင့် ခွဲငြားအံ့၊ သူတစ်ပါးသည်လည်း ထိုကုန်းချောမှုကို မချစ်မနှစ်သက်။ပ။ ဤသို့ ထိုသူ၏ နှုတ်ကျင့်ကောင်းခြင်းသည် အစွန်းသုံးပါးမှ စင်ကြယ်၏။

ကြမ်းတမ်းသောစကား။ ။အမျိုးသားတို့ နောက်တစ်မျိုးကား အကြင်သူသည် ကြမ်းတမ်းသော စကားဖြင့် ငါ့ကို ပြောဆိုငြား အံ့၊ ငါသည် ထိုသူ၏ ကြမ်းတမ်းစွာ ပြောဆိုမှုကို မချစ်မနှစ်သက်။ ငါကလည်း သူတစ်ပါးကို ကြမ်းတမ်းသော စကားဖြင့် ပြောဆိုငြားအံ့၊ သူတစ်ပါးသည်လည်း ထိုကြမ်းတမ်းစွာ ပြောဆိုမှုကို မချစ်မနှစ်သက်။ပ။ ဤသို့ ထိုသူ၏ နှုတ်ကျင့်ကောင်းခြင်းသည် အစွန်းသုံးပါးမှ စင်ကြယ်၏။

ပြန်ဖျင်းသောစကား။ ။အမျိုးသားတို့ နောက်တစ်မျိုးကား အကြင်သူသည် ပြန်ဖျင်းသော စကားဖြင့် ငါ့ကို ပြောဆိုငြားအံ့၊ ငါသည် ထိုသူ၏ အပြန်အဖျင်းပြောဆိုမှုကို မချစ်မနှစ်သက်။ ငါကလည်း သူတစ်ပါးကို ပြန်ဖျင်းသောစကားဖြင့် ပြောဆိုငြားအံ့၊ သူတစ်ပါးသည်လည်း ထိုအပြန်အဖျင်းပြောဆိုမှုကို မချစ်မနှစ်သက်။ ငါ မချစ်မနှစ်သက်သော တရားကို သူတစ်ပါးသည်လည်း မချစ်မနှစ်သက်။ ငါ မချစ်မနှစ်သက်သော ထိုတရားနှင့်သူတစ်ပါးကို အဘယ်ကြောင့် ယှဉ်စေရာအံ့နည်း”ဟု အရိယာတပည့်သည် ဤသို့ ဆင်ခြင်၍ မိမိကိုယ်တိုင်လည်း ပြန်ဖျင်းသော စကားကို ပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ သူတစ်ပါးကိုလည်း ပြန်ဖျင်းသော စကားကိုပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၌ ဆောက်တည်စေ၏။ ပြန်ဖျင်းသော

စကားကို ပြောဆိုခြင်းမှရှောင်ကြဉ်ခြင်း ၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကိုလည်း ပြောဆို၏။ ဤသို့ ထိုသူ၏ နှုတ်ကျင့်ကောင်းခြင်းသည်အစွန်းသုံးပါးမှ စင် ကြယ်၏။

ဂုဏ်တော်။ ။ထိုအရိယာတပည့်သည် “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သောအကြောင်းကြောင့်လည်း ‘အရဟံ’မည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သတ္တာ ဒေဝမနုဿာနံ’မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဗုဒ္ဓ’မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဘဂဝါ’မည်တော်မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တရားတော်၌။ပ။ “မြတ်စွာဘုရား၏တပည့် သားသံဃာတော်သည် ကောင်းသောအကျင့် ရှိတော်မူ၏။ပ။ လူအပေါင်း၌ ကောင်းမှုပြုရန် အမြတ်ဆုံးလယ် မြေ ဖြစ်၏” ဟု သံဃာတော်၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ မကျိုးကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သောအရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။

အမျိုးသားတို့ အရိယာတပည့်သည် ဤသူတော်ကောင်းတရား ခုနစ်ပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံခြင်းကြောင့်အလိုရှိခဲ့သော် ဤလိုလားအပ်သောအကြောင်းလေးမျိုးတို့ဖြင့် မိမိကိုယ်ကို ကိုယ်တိုင်ပင် (ငါ့အား) “ငရဲပဋိသန္ဓေ ကုန်ပြီ၊ တိရစ္ဆာန်ပဋိသန္ဓေ ကုန်ပြီ၊ ပြိတ္တာပဋိသန္ဓေ ကုန်ပြီ၊ မကောင်းသောသူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ ချမ်းသာကင်းရာ အပါယ်ပဋိသန္ဓေ ကုန်ပြီ၊ ငါသည်ပျက်စီးကျရောက်ခြင်းသဘော မရှိသော ကိန်းသေမြဲသောအထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လဲလျောင်းရာရှိသောသောတာပန်ဖြစ်၏” ဟု ပြောကြား နိုင်ရာ၏။

နိဗ္ဗာန်သို့သာ စီးဆင်း

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား တောင်ထိပ်၌ မိုးကြီး သည်းထန်စွာ ရွာသည်ရှိသော် ထိုရေ သည်ချိုင့်ဝှမ်းရာအရပ်သို့ စီးဆင်း၍ တောင်ချောက်ကြား ပပ်ကြားကွဲ မြောင်းငယ် မြောင်းကြီးတို့ကိုပြည့်စေ၏။ တောင်ချောက်ကြား ပပ်ကြားကွဲ မြောင်းငယ် မြောင်းကြီးတို့ ပြည့်သည်ရှိသော်အိုင်ငယ်တို့ကို ပြည့်စေကုန်၏။ အိုင်ငယ်တို့ ပြည့်သည်ရှိသော် အိုင်ကြီးတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏။ အိုင်ကြီးတို့ ပြည့်သည်ရှိ သော် မြစ်ငယ်တို့ကို ပြည့်စေကုန်၏။ မြစ်ငယ်တို့ ပြည့်သည်ရှိသော်မြစ်ကြီးတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏။ မြစ်ကြီးတို့ ပြည့်သည်ရှိသော် မဟာသမုဒ္ဒရာတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် အရိယာတပည့်အား ဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ တရားတော်၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ သံဃာတော်၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော သီလတို့သည်

လည်းကောင်း ရှိကုန်၏။ ဤတရားတို့သည် စီးဆင်းကုန်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်ဟူသော တစ်ဖက်ကမ်းသို့ ရောက်၍ အာသဝတို့ ကုန်ခြင်းငှါဖြစ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အလျဉ်

ရဟန်းတို့ ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အလျဉ် တို့သည်ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း-

ဂုဏ်တော်ပွား။ ။ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သောအကြောင်းကြောင့်လည်း ‘အရဟံ’မည်တော်မူပါပေ၏။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သတ္တာ ဒေဝမနုဿာနံ’ မည်တော်မူပါပေ၏။ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေ တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဗုဒ္ဓ’မည်တော်မူပါပေ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဘဂဝါ’မည်တော်မူပါပေ၏”ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့်ပြည့်စုံ၏။ ဤကား ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ပဌမ ကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အလျဉ်တည်း။

ရဟန်းတို့ နောက်တစ်မျိုးကား အရိယာတပည့်သည် “တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။

ဝန်တိုမှုကင်း။ ။ရဟန်းတို့ နောက်တစ်မျိုးကား အရိယာတပည့်သည် ဝန်တိုမှု ‘မစ္ဆေရ’ အညစ်အကြေး ကင်းစင်သော စိတ်ဖြင့် အိမ်၌ နေ၏။

လှူဒါန်း။ ။လွတ်လွတ် စွန့်ကြဲတတ်၏။ (လှူဒါန်းရန်) ဆေးကြောထားသော လက်ရှိ၏။ စွန့်ကြဲ ခြင်း၌ မွေ့လျော်၏။ ဖုန်းတောင်းယာစကာတို့နှင့် စပ်ယှဉ်၏။ ပေးကမ်းဝေဖန်ခြင်း ၌ မွေ့လျော်၏။ ဤကား ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော စတုတ္ထ ကောင်းမှုအစု ကုသိုလ် အလျဉ်တည်း။

ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အလျဉ် (၂)

ရဟန်းတို့ ဤကား ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အလျဉ်တို့သည်ဤလေးပါးတို့ပင်တည်း။

ရဟန်းတို့ ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဤကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အလျဉ် လေးပါးတို့နှင့်ပြည့်စုံသောအရိယာတပည့်၏ ကောင်းမှုအတိုင်းအရှည်ကို “ချမ်းသာခြင်း၏

အကြောင်းဖြစ်သောကောင်းမှု အစု ကုသိုလ်အလျဉ်သည် ဤမျှလောက် ရှိ၏”ဟု ရေတွက်ရန် မလွယ်ကူ၊ စင်စစ်သော်ကားမရေတွက်နိုင် သော မနှိုင်းယှဉ်နိုင်သော ကောင်းမှုအစုကြီးဟူ၍သာ ခေါ်ဆိုရ၏။

ရဟန်းတို့ ဂင်္ဂါ ယမုနာ အစိရဝတီ သရဘူ မဟီဟူကုန်သော ဤမြစ်ကြီးတို့ စီးဆင်းပေါင်းဆုံရာအရပ်၌ “ဤမျှလောက် ရေကွန်းစားပမာဏ ရှိကုန်၏”ဟူ၍လည်းကောင်း၊ “ဤမျှလောက် ရေကွန်းစားအရာပမာဏ ရှိကုန်၏”ဟူ၍လည်းကောင်း၊ “ဤမျှလောက် ရေကွန်းစား အထောင်ပမာဏ ရှိကုန်၏”ဟူ၍လည်းကောင်း၊ “ဤမျှလောက် ရေကွန်းစားအသိန်းပမာဏ ရှိကုန်၏”ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့ ရေအတိုင်းအရှည်ကို ရေတွက်ရန် မလွယ်ကူ၊ စင်စစ်သော်ကား “မရေတွက်နိုင်သော မနှိုင်းယှဉ်နိုင်သော ရေအစုကြီး”ဟူ၍သာ ခေါ်ဆိုရသကဲ့သို့-

ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ဤကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အလျဉ် လေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသောအရိယာတပည့်၏ ကောင်းမှုအတိုင်းအရှည်ကို “ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ကောင်းမှုအစုကုသိုလ်အလျဉ် သည် ဤမျှလောက် ရှိ၏”ဟု ရေတွက်ရန် မလွယ်ကူ၊ စင်စစ်သော်ကား“မရေတွက်နိုင်သော မနှိုင်းယှဉ် နိုင်သော ကောင်းမှုအစု”ဟူ၍သာ ခေါ်ဆိုရ၏ဟု (ဟောတော်မူ၏)။

မြတ်စွာဘုရားသည် ဤတရားစကားကို ဟောတော်မူပြီးနောက် ဤဂါထာကို မိန့်တော်မူပြန်၏- “များစွာ ကြောက်မက်ဖွယ်ကောင်း၍ မတိုင်းတာနိုင်သည့် အိုင်ကြီးဖြစ်သော ရတနာအပေါင်းတို့၏တည်ရာဖြစ်သော မဟာသမုဒ္ဒရာသို့ လူအပေါင်းတို့ မှီဝဲရာ များစွာသော မြစ်တို့သည်စီးဝင်ကပ်ရောက်ကုန်၏။ ရေကို ဆောင်တတ်ကုန်သော မြစ်တို့သည် သမုဒ္ဒရာသို့ ကပ်ရောက်ကုန်သကဲ့သို့ ဤအတူထမင်းအဖျော်အဝတ်တို့ကို ပေးလှူတတ်သော၊ ကျောင်းအိမ်ရာ နေရာ တို့ကိုလည်းကောင်း၊ အခင်းကိုလည်းကောင်း ပေးလှူတတ်သော ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်သို့ ကောင်းမှုအလျဉ်တို့သည်ကပ်ရောက်ကုန်၏”ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ချမ်းသာခြင်းငှါ ဆစ်ဆင့်မဟုတ်တစ်ဆင့်လုပ်

အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် အကျွန်ုပ်တို့ကို သွန်သင်တော်မူပါ။ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် အကျွန်ုပ်တို့ကို ဆုံးမတော်မူပါ။ ယင်းသို့ သွန်သင်ဆုံးမခြင်းသည် အကျွန်ုပ်တို့အား ကြာရှည်စွာသော ကာလပတ်လုံး အစီးအပွားရှိခြင်းငှါ ချမ်းသာခြင်းငှါ ဖြစ်ရာပါ၏”ဟု (လျှောက်၏)။

ဓမ္မဒိန္န သို့ဖြစ်လျှင် သင်သည် ဤသို့ ကျင့်ရမည် “နက်နဲကုန်သော နက်နဲသောအနက် ရှိကုန်သောလောကမှ လွန်မြောက်ကြောင်းဖြစ်ကုန်သော ဆိတ်သုဉ်းမှု ‘သုညတ’နှင့် စပ်ကုန်သော ဘုရားဟော သုတ္တန်တို့ကို အခါခပ်သိမ်း ရရောက်၍ နေကုန်အံ့”ဟု ဤသို့လျှင် သင်တို့ ကျင့်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား သားသမီးတို့ဖြင့် ကျဉ်းမြောင်းသော နေရာ၌ နေကြရကုန်သော ကာသိတိုင်းထွက် စန္ဒကူးကို အစဉ်သုံးဆောင်ကုန်သော ပန်းပန်ခြင်း နံ့သာခြယ်ခြင်း နံ့သာပျောင်းလိမ်းခြင်းကို ဆောင်ကုန်သောရွှေငွေကို သာယာကုန်သော တပည့်တို့သည် နက်နဲကုန်သော နက်နဲသောအနက်ရှိကုန်သော လောကမှလွန်မြောက်ကြောင်းဖြစ်ကုန်သော ဆိတ်သုဉ်းမှု ‘သုညတ’နှင့် စပ်ကုန်သော ဘုရားဟော သုတ္တန်တို့ကို အခါခပ်သိမ်း ရရောက်၍ နေခြင်းငှါ မလွယ်ပါ။ အသျှင်ဘုရား သိက္ခာပုဒ်ငါးပါးတို့၌ တည်ကြသော တပည့်တော်တို့အား မြတ်စွာဘုရားသည် အထက်ဖြစ်သော တရားကို ဟောတော်မူပါဟု (လျှောက်၏)။

ဓမ္မဒိန္န သို့ဖြစ်လျှင် သင်သည် ဤသို့ ကျင့်ရမည် “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သောအကြောင်းကြောင့်လည်း ‘အရဟံ’မည်တော်မူပါပေ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သတ္တာ ဒေဝမနုဿာနံ’မည်တော်မူပါပေ၏။ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဗုဒ္ဓ’မည်တော်မူပါပေ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဘဂဝါ’မည်တော်မူပါပေ၏”ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။

တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ မကျိုး မပေါက် မပြောက် မကျားကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သောအရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံကုန်အံ့”ဟု ဤသို့လျှင် သင်တို့ ကျင့်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သမာဓိ”ကို ပွားများပါ

ရဟန်းတို့ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ကို ပွားများကြကုန်လော့၊ ရဟန်းတို့တည်ကြည်သော ရဟန်းသည်ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။ အဘယ်သို့လျှင်ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိသနည်း-

“ဤကား ဆင်းရဲတည်း”ဟုဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။ “ဤကား ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်း တည်း”ဟုဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) တည်း”ဟုဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။ “ဤကားဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်တည်း”ဟုဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။

တကား၏ ဖိလားစကား

ရဟန်းတို့ များပြားသော ဖိလားစကားကို မပြောကုန်ရာ။ ဤသည်ကား အဘယ်နည်း -

(၁) မင်းနှင့် စပ်သောစကား	(၁၄) ယာဉ်နှင့် စပ်သောစကား
(၂) ခိုးသူနှင့် စပ်သောစကား	(၁၅) ရွာနှင့် စပ်သောစကား
(၃) အမတ်ကြီးနှင့် စပ်သောစကား	(၁၆) နိဂုံးနှင့် စပ်သောစကား
(၄) စစ်သည်နှင့် စပ်သောစကား	(၁၇) မြို့နှင့် စပ်သောစကား
(၅) ကြောက်မက်ဖွယ်နှင့် စပ်သောစကား	(၁၈) နယ်နှင့် စပ်သောစကား
(၆) စစ်ထိုးခြင်းနှင့် စပ်သောစကား	(၁၉) မိန်းမနှင့် စပ်သောစကား
(၇) စားဖွယ်နှင့် စပ်သောစကား	(၂၀) သူရဲကောင်းနှင့် စပ်သောစကား
(၈) သောက်ဖွယ်နှင့် စပ်သောစကား	(၂၁) လမ်းနှင့် စပ်သောစကား
(၉) အဝတ်နှင့် စပ်သောစကား	(၂၂) ရေခပ်ဆိပ်နှင့် စပ်သောစကား
(၁၀) အိပ်ရာနှင့် စပ်သောစကား	(၂၃) သေလွန်သူနှင့် စပ်သောစကား
(၁၁) ပန်းနှင့် စပ်သောစကား	(၂၄) အထွေထွေနှင့် စပ်သောစကား
(၁၂) နံ့သာနှင့် စပ်သောစကား	(၂၅) လောက (အကြောင်း) နှင့် စပ်သောစကား
(၁၃) ဆွေမျိုးနှင့် စပ်သောစကား	(၂၆) သမုဒ္ဒရာ (အကြောင်း) နှင့် စပ်သောစကား
	(၂၇) ကြီးပွားခြင်း ဆုတ်ယုတ်ခြင်းနှင့် စပ်သောစကားတို့တည်း။

ထိုသို့ မပြောသင့်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း -

ရဟန်းတို့ ဤစကားသည် အကျိုးစီးပွားနှင့် မစပ်၊ မဂ်တည်းဟူသောအကျင့်မြတ်၏ အစမဟုတ်၊ ငြီးငွေ့ရန် တပ်ခြင်းကင်းရန် ချုပ်ရန် ငြိမ်းရန် ထူးသော ဥဏ်ဖြင့် သိရန် ကိုယ်တိုင် သိရန် တဏှာမှထွက်မြောက်ရန် မဖြစ်။

ရဟန်းတို့ သင်တို့ ပြောဆိုလိုကုန်သည်ရှိသော် “ဤကား ဆင်းရဲတည်း”ဟု ပြောဆိုကုန်ရာ၏။ “ဤကား ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းတည်း”ဟု ပြောဆိုကုန်ရာ၏။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) တည်း”ဟု ပြောဆိုကုန်ရာ၏။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်တည်း”ဟု ပြောဆိုကုန်ရာ၏။ ထိုသို့ ပြောဆိုသင့်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း။

ရဟန်းတို့ ဤစကားသည် အကျိုးစီးပွားနှင့် စပ်၏။ မဂ်တည်းဟူသောအကျင့်မြတ်၏ အစဖြစ်၏။ ငြီးငွေ့ရန် တပ်ခြင်းကင်းရန် ချုပ်ရန် ငြိမ်းရန် ထူးသော ဥဏ်ဖြင့် သိရန် ကိုယ်တိုင် သိရန် တဏှာမှထွက်မြောက်ရန် ဖြစ်၏။

အမှန်တရား “အရိယသစ္စာ” လေးပါး

ရဟန်းတို့ အရိယာတို့၏ အမှန်တရား ‘အရိယသစ္စာ’ တို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း -

- (၁) ဆင်းရဲဖြစ်သောအရိယာတို့၏ အမှန်တရား၊
- (၂) ဆင်းရဲခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သောအရိယာတို့၏ အမှန်တရား၊
- (၃) ဆင်းရဲခြင်း၏ ချုပ်ရာဖြစ်သောအရိယာတို့၏ အမှန်တရား၊
- (၄) ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သောအရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့ တည်း။

ရဟန်းတို့ ဆင်းရဲဖြစ်သောအရိယာတို့၏ အမှန်တရားဟူသည် အဘယ်နည်း။ “ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးတို့တည်း” ဟု ပြောဆိုရာ၏။ ဤဥပါဒါနက္ခန္ဓာဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရုပ်ဟူသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ။ ဝိညာဏ်ဟူသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤတရားကို ဆင်းရဲဖြစ်သောအရိယာတို့၏ အမှန်တရားဟု ဆိုရ၏။

ရဟန်းတို့ ဆင်းရဲခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သောအရိယာတို့၏ အမှန်တရားဟူသည် အဘယ်နည်း။ ဘဝသစ်၌ ဖြစ်စေတတ်သော နှစ်သက်ခြင်း တပ်မက်ခြင်းနှင့် တကွဖြစ်သော ထိုထိုအာရုံ၌ လွန်စွာ နှစ်သက်တတ်သော တပ်မက်မှု ‘တဏှာ’ပင်တည်း။ ဤသည်ကား အဘယ်နည်း။ ကာမ၌ တပ်မက်မှု ‘ကာမတဏှာ’၊ သဿတဒိဋ္ဌိနှင့် တကွဖြစ်သော ‘ဘဝတဏှာ’၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိနှင့်တကွဖြစ်သော ‘ဝိဘဝတဏှာ’တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤတရားကို ဆင်းရဲခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သောအရိယာတို့၏ အမှန်တရားဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဆင်းရဲခြင်း၏ ချုပ်ရာဖြစ်သောအရိယာတို့၏ အမှန်တရားဟူသည် အဘယ်နည်း။ ထိုတပ်မက်မှု ‘တဏှာ’ ၏သာလျှင် အကြွင်းမဲ့ စွဲမက်မှု ကင်းပျောက်ချုပ်ငြိမ်းရာ စွန့်လွှတ်ရာ တစ်ဖန်စွန့်ပယ်ရာ လွတ်မြောက်ရာ မကပ်ငြိရာ ဖြစ်သော (နိဗ္ဗာန်) ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤတရားကို ဆင်းရဲခြင်း၏ချုပ်ရာဖြစ်သောအရိယာတို့၏ အမှန်တရားဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ဖြစ်သောအရိယာတို့၏ အမှန်တရားဟူသည် အဘယ်နည်း။ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော ဤအရိယမဂ်ပင်တည်း။ ဤသည်ကား အဘယ်နည်း။ မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤတရားကိုဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ဖြစ်သောအရိယာတို့၏ အမှန်တရားဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့သည် ဤလေးပါးတို့ပင်တည်း။

မနှိုင်းယှဉ်အပ် များပြား၏

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် လက်သည်းဖျားပေါ်၌ မြေမှုန့်အနည်းငယ်ကို တင်ထား၍ ‘ရဟန်းတို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကုန်သနည်း။’

လက်သည်းဖျားပေါ်၌ ငါ တင်ထားသော ဤမြေမှုန့်အနည်းငယ်နှင့် ဤ (ကမ္ဘာ) မြေကြီးသည် အဘယ်အရာက ပို၍ များသနည်း’ ဟု ရဟန်းတို့ကိုမိန့်တော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား ဤ (ကမ္ဘာ) မြေကြီးကသာ ပို၍ များပါ၏။ လက်သည်းဖျားပေါ်၌ မြတ်စွာဘုရား တင်ထားတော်မူသော မြေမှုန့်သည်ကား အနည်းငယ်မျှသာတည်း။ (ကမ္ဘာ) မြေကြီးကိုထောက်ဆ၍ လက်သည်းဖျားပေါ်၌ မြတ်စွာဘုရား တင်ထားတော်မူသော မြေမှုန့်အနည်းငယ်သည်မရေမတွက်လောက်၊ မနှိုင်းယှဉ်လောက်၊ အစိတ်အပိုင်းသို့လည်း မရောက်နိုင်ပါဟု လျှောက်ကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် မဂ်ဥဏ်နှင့် ပြည့်စုံသော သစ္စာကို ထိုးထွင်းသိပြီးသော အရိယာတပည့်ဖြစ်သော ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ ကုန်ဆုံးပြီးသော ဆင်းရဲကသာ ပို၍ များ၏။ အကြွင်းအကျန် ဆင်းရဲသည် အနည်းငယ်မျှသာတည်း။ ကုန်ဆုံးပြီးသော ရှေးက ဆင်းရဲအစုကို ထောက်ဆ၍ အလွန်ဆုံး ခုနစ်ကြိမ်မျှလာရသူ (သတ္တက္ခတ္ထုပရမ) ၏အဖြစ် ဟူသော ဆင်းရဲသည် မရေတွက်လောက်၊ မနှိုင်းယှဉ်လောက်၊ အစိတ်အပိုင်းသို့လည်း မရောက်နိုင်၊ ယင်းပုဂ္ဂိုလ်သည် “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟုဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။ပ။ “ဤကားဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်တည်း” ဟုဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။

“ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အနှစ်ချုပ်

- တရားသိရေး မိတ်ဆွေကောင်း လိုအပ်
- ဥဏ်ဖြင့် စူးစမ်းခြင်းသည် ကောင်း၏
- ကုသိုလ်တွင် ‘အပ္ပမာဒ’တရားသည် အမြတ်ဆုံး
- မဂင်ဂပါးသည် အကုသိုလ်တွေကို အန်ကြောင်းတည်း
- ဒုက္ခသုံးမျိုး
  - ၁။ ကိုယ်စိတ်၌ဖြစ်သော ဆင်းရဲခြင်း‘ဒုက္ခဝေဒနာ’ကို သဘောအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အမည်အားဖြင့်လည်းကောင်း ဆင်းရဲသောကြောင့် “ဒုက္ခဒုက္ခ”ဟု ခေါ်သည်။
  - ၂။ ဥပေက္ခာဝေဒနာနှင့် တေဘူမကသင်္ခါရတရားတို့ကို ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းဖြင့် နှိပ်စက်အပ်သောကြောင့် သင်္ခါရဒုက္ခဟု ခေါ်သည်။
  - ၃။ သုခဝေဒနာကို ဖောက်ပြန်သဖြင့် ဆင်းရဲခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် ဝိပရိဏာမဒုက္ခဟုခေါ်သည်။
- သီလကိုမှီကာ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးကို ပွားပါ
- တရားရှုမှတ်နေရင် ဗောဇ္ဈင်တရားပွားများပြီးသာ ဖြစ်တယ်
- သင့်လျော်သောနှလုံးသွင်းခြင်း၏ ရှေးသွား
- နီဝရဏသည် ကန်းအောင် ပြုတယ်
- အဋ္ဌိကသညာ
  - ရဟန်းတို့ အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု ‘အဋ္ဌိကသညာ’ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရနိုင်ခြင်း၊ စွဲလမ်းမှု ‘ဥပါဒါန်’ အကြွင်းအကျန် ရှိခဲ့သော်အနာဂါမ်ဖြစ်နိုင်ခြင်းဟူသောအကျိုးနှစ်ပါးတို့တွင် အကျိုးတစ်ပါးပါးကို (မချွတ် ရလိမ့်မည်ဟု) မျှော်လင့်အပ်၏။

- စိတ်ကို အာရုံတွင်မထားနှင့်
- အရာအားလုံး ဖြစ်ခြင်း ကြီးပွားခြင်း ပြုပြင်ရခြင်း ပျက်စီးခြင်းသဘောရှိ၏
- မိမိကိုယ်ကို စောင့်ရှောက်သည်ရှိသော် သူတစ်ပါးကို စောင့်ရှောက်ရာရောက်၏
- ဆီခွက်ကိုင်သူကဲ့သို့ သတိထားကာကျင့်
- ဣန္ဒြေ ထက်မြက်မှုအရ တရားထူးကြတယ်။
- ဗောဓိပက္ခိယတရား အားလုံးတို့ထက် ပညိန္ဒြေအစုသည် မြတ်၏
- ဗိုလ်ငါးပါးကို ပွားများသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကောင်းရှိုင်း၏
- ဣဒ္ဓိပါဒ် ကို ပွားများသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကောင်းရှိုင်း၏
- အထက်ပိုင်းသံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ကို ထူးသော ဥဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများအပ်
- ကိုယ်စိတ်ပေါ့ပါးချင်ရင် အာနာပါနုကျင့်
- အာနာပါနုသတိသမာဓိသည် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးကို ပြည့်စုံစေ
- မိမိမနှစ်သက်သော အလုပ်သူတစ်ပါးလည်း မလုပ်နှင့် (၅ပါးသီလ)
+ကုန်တိုက်စကား။ ကြမ်းတမ်းသောစကား။ ပြိန်ဖျင်းသောစကား။
- ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အလျဉ်-
ဂုဏ်တော်ပွား။ ဝန်တိုမှုကင်း။ လှူဒါန်း။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော် ပြီး၏။

သုတ္တံ - ဝိပဿနာ

သံယုတ္တနိကာယ် ဝိပဿနာဆိုင်ရာ လေ့လာခဲသမျှ အကျဉ်းချုပ်

- မရပ်နှင့်သွား (တရားရှာ)- (သင်္ခါရ)အားမထုတ်နှင့်၊
- ကိလေသာတွေ ကုန်လာလို့ တရားရလာမှန်း သိတယ်
- အချိန်က ဘဝကိုတိုက်စားနေတယ်
- နိုးကြားမှ တရားရမယ် (ဣန္ဒြေသည်နိုးကြားကြောင်း၊ နီဝရဏအိပ်ပျော်ကြောင်း)
- မာနရှိသူ/မတည်ကြည်သူ/မေ့လျော့နေသူ တရားမရနိုင်
- တရားရှိရင် ကိုယ်ကြည်လင်တယ်
- စိတ်၏ တပ်မက်မှု တည်ရာမရှိရင် ချမ်းသာတယ်
- ပျင်း-ကိုယ်လက်ဆန့်-ငိုက်-ထမင်းဆီရစ်ခြင်းသည် တရား၏ ကျန့်ကျင်ဘက် များသာ။
- စိတ်ကို လိပ်လို သိမ်းဆည်းပါ
- မညီညွတ်သောလောကတွင် အညီအမျှကျင့်ပါ
- အကျိုးမဖြစ်စေသော ဆင်းရဲကိုပယ်ပါ
- မီးလောင်ခံရသူသည် မီးငြိမ်းသတ်ရေးသည်သာ မစာနဖြစ်သကဲ့သို့၊ လူသားတို့ သာ ကိလေသာ ငြိမ်းသတ်ရေးသည်သာ ပစာန
- လောဘ ဒေါသ မောဟာ တရားများကို ဖြတ်ထောက် ပယ်နုတ်
- ကာမအာရုံဖြင့် သံသရာက မထွက်မြောက်နိုင်
- ကာမဂုဏ်တပ်မက်မှုကား အပြင်မှာမဟုတ် စိတ်မှာသာ
- ဆင်းရဲလွတ်လိုလျှင် ကောဓ/မာန/သံယောဇဉ်ကိုစွန့်ပါ
- သင့်ကို ဘဝတစ်ခုအဖြစ်မှ ထုတ်ဆောင်စေနေသူကား အို နာ သေ။
- ပစ္စည်းများကား လှူဒါန်းခြင်းဖြင့် မိမိကို သံသရာမှ ထုတ်ဆောင်ပေးတယ်
- တပ်မက်ခြင်းသည် ဘေးသာ
- စိတ်နောက်ကို လှူလိုက်

- ကြံစည်မှုသည် လောက၏ ခြေထောက်တည်း၊ တပ်မက်ခြင်းသည် လောကကို နှောင်ဖွဲ့တယ်။
- တပ်မက်ခြင်းသည်သည် လောကကို ဆွဲချိတ်တယ်။
- အမျက်မထွက်ရင် ချမ်းသာတယ်
- လွတ်မြောက်လိုသော စိတ်သာရှိပါ။ တရားရလာပါလိမ့်မယ်။
- သေချာမလုပ်ရင် အကျိုးမများ။
- အလိုကိုပယ်ရင် သံသရာ ပြတ်တယ်
- အလိုမှ သင့်ကို ဖွဲ့နှောင်ထားတယ်
- လိုချင်မှုကို ပယ်မှ ဈာန်ရောက်နိုင်တယ်။
- မဆုတ်မနစ်ပြု/ မြဲစွာပြု/ အောင်မြင်၏။
- တောတောင်ကြား သမင်လို နေချင်လျှင် ဈာန်စိတ်နှင့်နေ။
- ဣန္ဒြေမရှိဘဲသတ္တဝါတို့ ချမ်းသာခွင့်မရှိ
- နှစ်သက်ရင် ဆင်းရဲတယ်
- မသန့်ရှင်းသောကိုယ်ဖြင့် ကောင်းရာသို့ထွက်မြောက်ဖို့ လောဘ ဒေါသကိုပယ်
- တပ်မက်ရင် ခါးစပ်သောအကျိုးသာရမယ်
- မိမိကိုသာ အချစ်ဆုံးမို့ မညှင်းဆဲပါနှင့်
- ရန်သူကို ကိုယ်နုတ်ဖြင့် အနိုင်ယူလိုက်လျှင်- နိုင်သူသည် ရန်ပွားလိုက်ခြင်းသာ။
- ရန်တွင် နိုင်သူသည် ရန်ငြိုးရန်စရ၏။ ရှုံးသူသည် ဆင်းရဲရ၏။
- ဥစ္စာကို ကိုယ်လည်းသုံး သူတစ်ပါးလည်း ပေးဝေ၊ အလကား မကုန်စေနှင့်
- ကံကိုသာယူနိုင်တယ် ဥစ္စာကိုမယူနိုင်၊
- အားလုံးတော့ သေမှာဘဲ၊ ဒါပေမယ့်- လားရာမတူဘူး
- လောဘ ဒေါသ မောဟစသည်သည် လူအပေါင်းကို အကျိုးမဲ့စေတယ်
- ခန္ဓာကိုစွန့်ကာ ကျင့်ရတယ်။
- တပ်မက်စရာ အာရုံ တည်ရာရှိရင် စိုးရိမ်ရတယ်
- အသက်က မြစ်ရေစီးနေသလိုဘဲ မြန်တယ်။
- အဆင်းအသံတို့သည် စိတ်ကို မွေ့လျော်စေတတ်တယ်
- မိန်းမ/ယောက်ျား ဖြစ်ခြင်းသည် မစာနမဟုတ်၊ တရားသာ ပစာန

- သင်္ခါရအစုသာ- လူမဟုတ်
- စိတ်ဆိုးခြင်း မရှိရင် ချမ်းသာတယ်
- သည်းခံခြင်းသည်သာ အောင်မြင်ကြောင်း
- တင့်တယ်၏ မြဲ၏ဟု သညာမဖောက်ပြန်စေနှင့်၊
- သူ့အသံနားထောင်ရင် သူ့တရားသိနိုင်တယ်။
- ခြိုးခြံစွာ ကျင့်လေ့ရှိသူသည် သည်းခံအပ်၏။ အကြောင်းတစ်ခုကြောင့်သော်မှ မျက်နှာမသာ မဖြစ်ရာ၊ ပြောခြင်း/ပြုမှုခံရခြင်းကြောင့် မညစ်နွမ်းလတ္တံ့။
- အတ္တဘောအကြောင်းခံကာ စိတ်အကြံအစည် ထွက်လာတယ်
- သတိရှိရင် ချမ်းသာတယ်
- ကောင်းကင်တက်နေလဲ မကောင်းမှုမှ မလွတ်နိုင်ဘူး
- တရားမလုပ်ဘဲ ဘာများလုပ်နေကြသလဲ၊ မသေတဲ့အတိုင်း၊
- မိမိအကျိုးကိုကြည့်ကာ သူတစ်ပါးကို မထိပါးနှင့်၊
- ဒေါသတရားက လူယုတ်မာကို နှိပ်စက်တယ်
- ဘုရားမရှိခင်ကတည်းက တရားကရှိနေ
- ဖြစ်ပျက်မြင်ရင် ငြီးငွေ့တယ်
- ရုပ် နာမ် နှစ်ပါးလုံးသိအောင် လုပ်
- တည်တံ့ဖို့ အာဟာရလေးပါး
  - ကြမ်းတမ်းသည်လည်းဖြစ်စေ၊ နူးညံ့ သည်လည်းဖြစ်စေ အလုပ်အလွေးကို ပြု၍ မျိုအပ်သော ‘ကဗဠိကာရအာဟာရ’၊
  - နှစ်ခုမြောက်သော ဖဿာ ဟာရ၊
  - သုံးခုမြောက်သော မနောသဓ္ဓေတနာဟာရ၊
  - လေးခုမြောက်သော ဝိညာဏာဟာရတို့တည်း။
- ကြံဆနေပါ။ ကြံသော် အဖြေရ၏
- အဆိပ်နှင့်တူသော ချစ်ခင်မှု သာယာမှု၊ သတိထားပါ။
- ရှည်လွန်းသောကြောင့် သံသရာ၏ အစကို မသိနိုင်
- အသုံးအဆောင်ကို မမက်မော၊ မတွေဝေ၊ တဏှာဖြင့် မလွှမ်းမိုးစေနှင့် အပြစ်ကိုသာရှုပါ။

- လာဘ်ပူဇော်သကာ အကျော်အစောသည် ခက်ထန်၏။ ကြမ်းတမ်း၏။
- လာဘ်ပူဇော်သကာ အကျော်အစောလိုချင်လျှင် တောထဲမှာ မပျော်ပိုက်
- ပူဇော်သကာ အကျော်အစောသည် မိမိကိုယ်ကို သတ်သော နက်လက်
- ရှုစရာရုပ်နာမ်များ
  - ပသာဒ-အကြည်ရုပ် မမြဲ ဆင်းရဲ ငါမဟုတ်
  - အဆင်း မမြဲ ဆင်းရဲ ငါမဟုတ်
  - မြင်စိတ် မမြဲ ဆင်းရဲ ငါမဟုတ်
  - တွေ့ထိမှုသည် မမြဲ ဆင်းရဲ ငါမဟုတ်
  - ခံစားမှုသည် မမြဲ ဆင်းရဲ ငါမဟုတ်
  - မှတ်သားမှု သညာ မမြဲ ဆင်းရဲ ငါမဟုတ်
  - စေ့ဆော်မှု-စေတနာ (သင်္ခါရ)သည် မမြဲ ဆင်းရဲ ငါမဟုတ်
  - တပ်မက်မှုသည် မမြဲ ဆင်းရဲ ငါမဟုတ်
  - ဓာတ်လေးပါး မမြဲ ဆင်းရဲ ငါမဟုတ်
  - ရုပ်သည်-ဝေဒနာသည်သည် မမြဲ ဆင်းရဲ ငါမဟုတ်
- မေတ္တာစိတ်ရှိရင် ဘီးလူးမဖျက်စီးနိုင်
- အလှူထက် မေတ္တာစိတ်ကပိုမြတ်
- အရိယာအတွက် ကုန်ပြီးဆုံးပြီးသော ဆင်းရဲဒုက္ခက များ၏။
- လူတွေဟာ ဓာတ်တူရာတူရာပေါင်းတယ်
- ပထဝီဓာတ်ကို နှစ်သက်သူသည် ဆင်းရဲကို နှစ်သက်သူ
- ရုပ်-နာမ်ဥပမာ
  - ရုပ်သည် ရေမြှုပ်ပမာ
  - ဝေဒနာသည် ရေပွက်ပမာ
  - သညာသည် တံလျှုပ်ပမာ
  - သင်္ခါရသည် ငှက်ပျောတုံးပမာ
  - ဝိညာဏ်သည် မျက်လှည့်ပမာ
- သင်္ခါရတရား မခိုင်ခံ့၊
- မြေမှုန့်လောက်ပင် တည်တဲ့သော တရားမရှိ
- လူတွေဟာ ဤဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးမျိုးကို ငါထင်ကာ သွားလာနေကြတယ်

- ဤစိတ်ကို စွဲမက်မှု အမျက်ထွက်မှု တွေဝေမှုတို့က ညစ်ညူးအောင် ပြုထားသည်မှာအချိန်ကြာလှပြီ
- ရုပ်နာမ်သည် ပြာပူနှင့်တူတယ်
- ငါမရှိသောကြောင့် ငါ၏-ဟူသည်မရှိ
- လိုချင်မှုသည် စိတ်၏ညစ်ညူးကြောင်း
- အတိတ် အနာဂတ် မျက်စိစသည် မမြဲ-ဆင်းရဲဆိုလျှင်- ပစ္စုပ္ပန်လည်း မမြဲသည် သာ
- ရုပ်နာမ်တို့၏ သာယာဖွယ်ကိုလည်း သာယာဖွယ်အားဖြင့်၊ အပြစ်ကိုလည်း အပြစ်အားဖြင့်၊ ထွက်မြောက်ရာကိုလည်းထွက်မြောက်ရာအားဖြင့် ဟုတ်တိုင်း မှန်စွာ မသိကြသေးသမျှ ကာလပတ်လုံး မချမ်းသာနိုင်
- မျက်စိစသည်ကို နှစ်သက်ရင် ဆင်းရဲကို နှစ်သက်သည် မည်တယ်
- မျက်စသည်ဖြစ်ပေါ်မှုသည် ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်မှုသာ
- မျက်စိစသည် အထူးမသိလျှင် ဆင်းရဲကုန်ခြင်းငှါမထိုက်
- မျက်စိစသည် ပြောင်ပြောင်ထောက်လောင်နေတယ်
- မျက်စိစသည် အနှိပ်စက်ခံရတယ်
- မျက်စိစသည်ကို အထင်မမှားရာ
- ရဟန်းတို့ အလုံးစုံသည် အိုခြင်းသဘောရှိ၏။
- ရဟန်းတို့ အလုံးစုံသည် နာခြင်းသဘောရှိ၏။
- ရဟန်းတို့ အလုံးစုံသည် သေခြင်းသဘောရှိ၏။
- ရဟန်းတို့ အလုံးစုံသည် စိုးရိမ်ခြင်းသဘောရှိ၏။
- ရဟန်းတို့ အလုံးစုံသည် ညစ်ညူးခြင်းသဘောရှိ၏။
- ရဟန်းတို့ အလုံးစုံသည် ကုန်ခန်းခြင်းသဘောရှိ၏။
- ရဟန်းတို့ အလုံးစုံသည် ပျက်စီးခြင်းသဘောရှိ၏။
- ရဟန်းတို့ အလုံးစုံသည် ဖြစ်ပေါ်ခြင်းသဘောရှိ၏။
- ရဟန်းတို့ အလုံးစုံသည် ချုပ်ခြင်းသဘောရှိ၏။
- တွယ်တာမှုရှိရင် အဖော်နှင့် အတူနေသူဟုခေါ်

- မြင်သိသော/ကြားသိသော နေရာတိုင်း မာရ်နရိုတယ်
- မိမိမဟုတ်သော တရားတွင် လိုချင်မှု‘ဆန္ဒ’ကို ပယ်
- တဏှာသည် ရောဂါနှင့်တူ၏
- ရုပ်နာမ်သည် တုန်လှုပ်ပျက်စီးတတ်သောတရားသာ
- မျက် နားစသော ဒွါရကို မပိတ်ဆို့ရင် ဆင်းရဲမယ်မှတ်
- မမြင်ဘူးတော့ မစွဲမက်လား၊ မစွဲမက်ရင် မြင်လျှင် မြင်ကာမျှဖြစ်၏။
- ရှေးရှေးကြီစည်မှု စိတ်ပင်ပန်မှုဟူသော ဆင်းရဲကို ဆည်းပူနေရင် တရားနှင့် ဝေးမည်။
- သမာဓိကို ပွားများပါ
- မိမိဥစ္စာမဟုတ်သော တရားကို ပယ်ရင် ချမ်းသာမယ်
- မြင့်မြတ်သူ-တန်းတူသူ-ယုတ်ညံ့သူဟူသည် မရှိ၊ သဘာဝသာ။
- အာရုံကို အထူးမသိလျှင်၊ ပိုင်းခြား၍ မသိလျှင်၊ မခွါနိုင်လျှင်၊ မပယ်စွန့်နိုင်လျှင်၊ ဆင်းရဲပယ်ခြင်းငှါမထိုက်
- အဆင်းစသည်ကို နှစ်သက်ရင် မာရ်၏အလိုအတိုင်း အပြုခံရမယ်
- မျက်စိနှင့်မြင်တိုင်း တပ်မက်ရင် မလုံခြုံသော တံခါးရှိသူ
- နတ်လူတွေ အာရုံမှာ ပျော်ပိုက်တယ်
- မျက်စိသည် ကံဟောင်း၊ ကိုယ်/နတ်/စိတ်သည် ကံသစ်
- မမြဲ ဆင်းရဲ အတ္တမဟုတ်ဟု အသင့်အားဖြင့် နှလုံးသွင်းပါ
- မမြဲသောတရားတွင် လိုချင်မှုကို ပယ်/ စွဲမက်မှုကိုပယ်/ လိုချင်စွဲမက်မှုကိုပယ်
- ကာလသုံးပါးတွင် မျက်စိစသည်ကို မမြဲဟုရှု
- အာရုံကို နှစ်သက်ရင် ငါးလို မျှားခံရမယ်
- မပယ်ရသေးတဲ့ ကိလေသာတွေ ထိတာနှင့်ထွက်လာတတ်တယ်
- လိုချင်စွဲမက်မှုသာ သံယောဇဉ်၊ မျက်စိနှင့် အဆင်းသည် သံယောဇဉ်မဟုတ်
- ကာမအာရုံတို့သည် မမြတ်၊ ကောင်းကျိုးမပေး

- ရုပ်နာမ်၏ ဖြစ်ရာ‘ဂတိ’ ကို စူးစမ်းရှာဖွေရာသော် အတ္တမတွေ့ရ
- မိမိတရား၏ ဆူးငြောင့်ကို သိ
- အကြားအမြင်မရှိရင် ဆင်းရဲဝေဒနာထိသော် ငိုကြွေးရတယ်
- အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ ရှိသည် ဖြစ်၍ တရားသိရေး အချိန်အခါကို စောင့်မျှော်နေပါ
- အကြောင်းကိုသိရင် လွယ်ကူစွာ ပယ်နိုင်တယ်
- ဝေဒနာ(သင်္ခါရ)ဟူသမျှသည် ဆင်းရဲ ‘ဒုက္ခ’
- ဆုတောင်းနေလို့မရ (ခဲလုံး မထ/တောင်ပေါ်သို့မရောက်သကဲ့သို့)
- တရားသိရေး မိတ်ဆွေကောင်း လိုအပ်
- ဉာဏ်ဖြင့် စူးစမ်းခြင်းသည် ကောင်း၏
- ကုသိုလ်တွင် ‘အပ္ပမာဒ’တရားသည် အမြတ်ဆုံး
- မဂင်ဂပါးသည် အကုသိုလ်တွေကို အန်ကြောင်းတည်း
- **ဒုက္ခသုံးမျိုး**
  - ၁။ ကိုယ်စိတ်၌ဖြစ်သော ဆင်းရဲခြင်း‘ဒုက္ခဝေဒနာ’ကို သဘောအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အမည်အားဖြင့်လည်းကောင်း ဆင်းရဲသောကြောင့် “ဒုက္ခဒုက္ခ”ဟု ခေါ်သည်။
  - ၂။ ဥပေက္ခာဝေဒနာနှင့် တောဘူမကသင်္ခါရတရားတို့ကို ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းဖြင့် နှိပ်စက်အပ်သောကြောင့် သင်္ခါရဒုက္ခဟု ခေါ်သည်။
  - ၃။ သုခဝေဒနာကို ဖောက်ပြန်သဖြင့် ဆင်းရဲခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် ဝိပရိဏာမဒုက္ခဟုခေါ်သည်။
- သီလကိုမှီကာ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးကို ပွားပါ
- တရားရှုမှတ်နေရင် ဗောဇ္ဈင်တရားပွားများပြီးသာ ဖြစ်တယ်
- သင့်လျော်သောနှလုံးသွင်းခြင်းသည် တရား၏ရှေးသွား

- နီဝရဏသည် ကန်းအောင် ပြုတယ်
- အဋ္ဌိကသညာ
  - ရဟန်းတို့ အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု ‘အဋ္ဌိကသညာ’ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရနိုင်ခြင်း၊ စွဲလမ်းမှု ‘ဥပါဒါန်’ အကြွင်းအကျန် ရှိခဲ့သော်အနာဂါမ်ဖြစ်နိုင်ခြင်းဟူသောအကျိုးနှစ်ပါးတို့တွင် အကျိုးတစ်ပါးပါးကို (မချွတ် ရလိမ့်မည်ဟု) မျှော်လင့်အပ်၏။
- စိတ်ကို အာရုံတွင်မထားနှင့်
- အရာအားလုံး ဖြစ်ခြင်း ကြီးပွားခြင်း ပြုပြင်ရခြင်း ပျက်စီးခြင်းသဘောရှိ၏
- မိမိကိုယ်ကို စောင့်ရှောက်သည်ရှိသော် သူတစ်ပါးကို စောင့်ရှောက်ရာရောက်၏
- ဆီခွက်ကိုင်သူကဲ့သို့ သတိထားကာကျင့်
- ဣန္ဒြေ ထက်မြက်မှုအရ တရားထူးရကြတယ်။
- ဗောဓိပက္ခိယတရား အားလုံးတို့ထက် ပညိန္ဒြေအစုသည် မြတ်၏
- ဗိုလ်ငါးပါးကို ပွားများသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကိုင်ရှိုင်း၏
- ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကိုင်ရှိုင်း၏
- အထက်ပိုင်းသံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ကို ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများအပ်၏
- ကိုယ်စိတ်ပေါ့ပါးချင်ရင် အာနာပါနုကျင့်
- အာနာပါနုသတိသမာဓိသည် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးကို ပြည့်စုံစေ
- မိမိမနှစ်သက်သော အလုပ်သူတစ်ပါးလည်း မလုပ်နှင့်
(ရှပါးသီလ) + ကုန်းတိုက်စကား။ ကြမ်းတမ်းသောစကား။
ပြိန်ဖျင်းသောစကား။ မကျူးလွန်နှင့်

- ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အလျဉ်း-
ဂုဏ်တော်ပွား။ ဝန်တိုမှုကင်း။ လှူဒါန်း။

အသိထူး - တရားထူးရရှိနိုင်ကြပါစေ။
သံယုတ်ပြီး၏။